Notulen van de raadsvergadering van 15 juli 2025

Notulen van de raadsvergadering van 15 juli 2025 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 11

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 44 leden, namelijk de heer M.R. van Campenhout, de heer J.M.D. de Waard, de heer M. Crielaard, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer G.F.E. Koster, de heer T. Roskam, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw V.A. Bruin, de heer S.M. Bonte, mevrouw D. Yildirim, de heer R.N. Dahoe, de heer B. van Schaik, mevrouw D.A. van Groningen, de heer N. Akhatab, de heer S. Soytekin, de heer T. de Haan, mevrouw I. van Wifferen, de heer M. Verhoef, de heer E.P.J. Verweij, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw A. Kockelkoren, de heer T.S.J. Coşkun, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer S. Leewis, de heer A.R. Oostdijk, de heer M.H. Biljoen, de heer D.P.A. Tak, mevrouw M.E. Vogelaar, de heer T. Kind, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw S. van de Peppel, mevrouw S. Reitema, de heer J. Vicario, mevrouw J.M. Nunnely, de heer F. Elbay, de heer T.J. Vonk, de heer R.T.J. van der Velden, de heer S. Ceulemans, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer L.P.A. Dekkers, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn en mevrouw M.S.S. de Jong

Afwezig zijn: de heer S.J.C. Becker

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw C.M. Zeegers, de heer R.A.C.J. Simons, de heer B.J. van Rij, de heer T.B. Versnel, de heer S. Kasmi, de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw A.I. Norville en mevrouw C.J. Schouten

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 11.34 uur tot 11.37 uur en van 12.33 uur tot 12.36 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

1. Opening

De VOORZITTER: Als de laatste mensen even gaan zitten, dan open ik de vergadering en ik heet u allen van harte welkom. Ook welkom aan degene die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Er is 1 bericht van verhindering en dat is van de heer Becker.

2. In memoriam oud wethouder P.J. (Pex) Langenberg

De VOORZITTER: En wij beginnen deze vergadering met een in memoriam van oud-wethouder Pex Langenberg. En er zijn ook een aantal gasten aanwezig, ook op de ambtenaren tribune, hartelijk welkom. En ik zal zo meteen daar gaan staan voor het uitspreken van het in memoriam. Na het in memoriam is er een moment van stilte waarbij alle aanwezigen voor zover dat mogelijk is gaan staan. Geachte aanwezigen, beste familieleden, collega's, vrienden van Pex en in het bijzonder Hugo die hier vandaag aanwezig is en Ewout die wellicht online meekijkt. In Rotterdam stappen we iedere dag onze voordeur uit in een wereld die goeddeels is vormgegeven door dromers, enthousiastelingen, visionairs en volhouders en Pex Langenberg was het allemaal. Pex was een bestuurder, een denker, een doener, maar bovenal een mens die zijn werk met toewijding deed en met een groot hart. Pex

was geen geboren Rotterdammer, maar hij koos welbewust voor onze stad. En in die keuze zat alles, zijn nieuwsgierigheid, zijn behoefte om te bouwen, zijn wil om verschil te maken. In 2014 werd hij wethouder met een stevige portefeuille mobiliteit, duurzaamheid, haven en organisatie. Hij bracht een andere blik op de weg. Na jarenlang voornamelijk VVD-wethouders op verkeer en vervoer, stond er ineens een D66'er. En met hem kwam er een koerswijziging met ruimte voor de auto, maar ook voor de fietser, de voetganger en de ov-gebruiker. Brede fietspaden, meer ruimte voor voetgangers, schonere lucht, Pex vond het allemaal de moeite van het knokken waard. Niet omdat het makkelijk was, maar omdat hij vond dat het moest. En hij hield van het inhoudelijke werk, daar kon hij zich echt in vastbijten. Hij had oog voor het grotere geheel en hij gebruikte zelf vaak een beeld dat veel over hem zei: Hij zei: ik ben de ober die de gerechten opdient aan de raad en de stad, maar de ambtelijke organisatie is de keuken. Daar wordt het echt gemaakt en hij zag zichzelf in dienst van de stad. En hij wist ook dat goed bestuur altijd samen gebeurt in vertrouwen met elkaar. En wat mij raakt in de verhalen over Pex, we hadden het zojuist ook even over, is hoe hij omging met zijn team. Hij gaf vertrouwen, hij liet mensen groeien en hij was loyaal. Hij kende hun kinderen, hij kwam op verjaardagen en jullie gingen zelfs gezamenlijk op een buitenlands werkbezoek heb ik ook begrepen. En hij noemde zichzelf een soort oom en zij noemden zich vol trots team Pex. Ze bleven verbonden, ook toen hij geen wethouder meer was. En toen de Hoekse Lijn vertraging opliep, voelde hij wat dat betekende voor de stad, het college en het vertrouwen. Hij trad af. Maar ook daarna, hij bleef geloven in wat hij begonnen was en kijk vandaag, die metro rijdt helemaal tot op het strand. Precies zoals hij het voor zich zag, omdat hij niet geloofde in kan niet. In de jaren erna toen zijn gezondheid hem in de steek liet, bleef hij actief. Wat begon als een diagnose met weinig vooruitzicht, werd vier jaar reizen, leven, bijdragen. Hij werd bestuurslid van de patiëntenvereniging voor mensen met alvleesklierkanker. Hij fietste met zijn team op Ameland, omdat het eiland op een alvleesklier leek. Hij haalde geld op, hij gaf hoop en hij bleef organiseren. Hij bleef verbinden, Hij bleef leven, voluit. Pex bleef altijd zichzelf, een levensgenieter, sportief, nieuwsgierig. Hij hield van auto's, zijn rode Mercedes was zijn trots. Hij hield van feesten, van dansen, van gesprekken die ergens overgingen. En Pex was een man van overtuiging en van nabijheid. Hij had een scherp verstand en een warm hart en hij diende daarmee de stad en haar inwoners. Als bestuurder, als vriend, als ober met zicht op de keuken. Iemand die wist dat goed werk niet over 1 persoon gaat, maar over samenwerking, vertrouwen en dienstbaarheid. Pex is niet meer onder ons, maar zijn sporen zijn overal. In de stad die hij diende, in de keuzes die hij maakte, in de mensen die met hem werkten, in het lef dat hij toonde en de warmte en het vertrouwen dat hij gaf. Ik wens iedereen die Pex in zijn hart heeft gesloten, heel veel sterkte en mooie herinneringen toe. En namens de stad Rotterdam wil ik mijn waardering en dankbaarheid uitspreken voor Pex' woorden en daden. Zijn nalatenschap zal niet verloren gaan. Dank u wel. Dan vraag ik u allemaal nu om op te gaan staan voor zover mogelijk en dan nemen we een moment stilte in acht. Dank u wel.

3. Mededelingen

De VOORZITTER: Dan gaan wij nu verder met de agenda. We zijn aangekomen bij agendapunt 3 mededelingen en er zijn geen mededelingen.

4. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 15 en 17 juli 2025

De VOORZITTER: Gaan we naar de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 15 en 17 juli 2025. Ik zal nu de agenda met u doornemen en aan het eind zal ik u gelegenheid geven nog aanvullende opmerkingen te maken. Er is vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een regulier debat: 'onacceptabele beperking doelgroep vervoer Rotterdam'. Het is aan de raad ook om te wegen of het ook een raadsdebat moet zijn. Er is ook een commissiedebat aan voorafgegaan en ik kijk even rond of dit verzoek gehonoreerd gaat worden. Volgens mij is dat het geval. Dan stel ik voor dit te behandelen als agendapunt 9.2.

Ja? Dan zijn er vanuit de raad drie verzoeken ontvangen voor een tweeminutendebat ‘haven zo snel mogelijk op oorlogssterkte’ van de VVD, ‘de Meent’ van DENK en ‘de toekomst van het stadsmuseum’ van de PvdA en anderen. En mevrouw Verkoelen heeft er een vraag over.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Niet daarover. U ging gelijk naar de tweeminutendebatten. Ik heb nog bij de reguliere debatten, daar staat: ‘beleidsregeling openingstijden speelautomatenhallen’. Mijn voorstel is om dat te verschuiven naar donderdag voor een tweeminutendebat.

De VOORZITTER: Dat hadden we doorgekregen, maar dat wilde ik net daarna. Omdat ik nu met de tweeminutendebatten zit, was dat het voorstel om hem zo, maar die pak ik er zo even bij. Ik doe eerst deze drie voorstellen om dit als tweeminutendebat te behandelen. Dat lijkt mij akkoord. En dan heeft mevrouw Vogelaar een voorstel met betrekking tot agendapunt 7.1. Het voorstel tot vaststelling van het project ‘ambitiedocument Oud-Crooswijk West’. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, want wij hebben vanmorgen van het college daar een brief over ontvangen. Die zou ik graag even rustig willen lezen en ook met wat mensen in de stad willen bespreken. Dus mijn verzoek is om dat hamerstuk te verplaatsen naar donderdag.

De VOORZITTER: Ik kijk even rond. Volgens mij is daar prima draagvlak voor. Dan stel ik voor om agendapunt 7.1 niet vandaag te behandelen als hamerstuk, maar aanstaande donderdag.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dan een hamerstuk, voorzitter? Dus we gaan van regulier debat naar een hamerstuk?

De VOORZITTER: Het was een hamerstuk. Mevrouw Vogelaar die wil daar nog even naar kijken. Het kan altijd onthamerd worden als zij daar behoefte aan heeft, maar vooralsnog schuiven we hem door als hamerstuk. Ik heb gehoord dat mevrouw Vlieger een voorstel heeft met betrekking tot agendapunt 9.1 ‘de voortgangsrapportage armoede en schulden 2025’. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIEGER (gl): Ja, voorzitter, dat heeft u inderdaad goed gehoord. Heel fijn. Het voorstel is om het reguliere debat te verschuiven naar een tweeminutendebat, dus voor aanstaande donderdag ook.

De VOORZITTER: Ik kijk even rond, dat lijkt draagvlak te hebben. Dan stel ik voor agendapunt 9.1 te behandelen als een tweeminutendebat en dan komt het na agendapunt 12.10. Aan het eind, ja. Dan is er ook nog een voorstel en we hadden het net al even over met betrekking tot agendapunt 9.3 ‘het beleidsregel openingstijden speelautomatenhallen’. Mevrouw Verkoelen heeft net al aangegeven dat ze dat ook wil behandelen als tweeminutendebat. Is daar draagvlak voor? Ja, dat lijkt het geval. Dan stel ik voor 9.3 te behandelen als een tweeminutendebat, ook na 12.10. Dus we gaan nog even een rijtje maken met alle onderwerpen, maar dan weet u dat alvast. Dat is besloten. Er kunnen tot vandaag 15.00 uur nog nieuwe verzoeken voor agendering worden ingediend en dan donderdagochtend worden deze aan u voorgelegd. Dus dan hebben we weer even een rondje met de agenda zodat iedereen weet hoe het er dan uitziet. De heer Biljoen?

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, ‘Het voorstel tot wijziging van de afschrijvingswijze gemeentelijk vastgoed’, dat is 12.2, tweeminutendebat. Wij gaan daar geen motie op indienen. Leefbaar Rotterdam gaat daar ook geen motie op indienen, dus wat ons betreft kan dat als hamerstuk worden afgedaan.

De VOORZITTER: Nog even goed herhalen welke debat dit is.

De heer BILJOEN (gl): Dat is 12.2 'Het voorstel tot wijziging van de afschrijvingswijze gemeentelijk vastgoed'.

De VOORZITTER: Dan... Ja?

De heer DEKKERS (volt): Ik wil die graag nog even checken, want volgens mij hebben wij daar een motie voor liggen.

De VOORZITTER: Deze gaat toch sowieso over donderdag. Laat gewoon tijdig even weten of dat nog behoefte is, anders dan zie ik dat er draagvlak is om het van de agenda af te voeren. Mocht u nog wel een motie hebben, dan laten we hem er gewoon opstaan. Zijn er nog andere leden die iets willen opmerken met betrekking tot de agenda? Dat is niet het geval, dan is de agenda hierbij vastgesteld, met dus de aantekening dat de agenda voor donderdag nog kan worden gewijzigd. Vandaag starten we de agenda met de bespreking van de eerste termijn van de Voorjaarsnota en daarna beginnen we met de reguliere debatten. Dat hebben we ook zo afgesproken met elkaar, dus hou er ook rekening mee dat ook vandaag nog de reguliere debatten aan de orde kunnen komen. En aanstaande donderdag beginnen we dan met de tweede termijn van de Voorjaarsnota en daarna vervolgen we met de eventuele reguliere debatten die dan nog aangemeld zijn in de tweeminutendebatten. Bij de Voorjaarsnota is de sprekersvolgorde als volgt: de fractie van GroenLinks eerst, dan Leefbaar Rotterdam, PvdA, VVD, Volt, D66, Partij voor de Dieren, DENK, BIJ1, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA, Forum voor Democratie, Groep De Jong en daarna het college. Het voorstel is om 4 uur spreektijd op de klok te zetten voor het debat over de Voorjaarsnota. Voor de overige onderwerpen geldt dan een voorstel van 2,5 uur spreektijd en het is ook mogelijk om die spreektijd voor de overige onderwerpen in te zetten bij de Voorjaarsnota en vice versa. Dus dan is er in totaal hebben we dus 6,5 uur en u mag zelf bepalen hoe het gaat inzetten. Ik ga er helemaal van uit dat dit uw instemming heeft. Ik kijk naar mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ja, want ik wilde bijna zeggen van: we schorsen, dus die 2,5 uur mag ik ook vandaag gebruiken.

De VOORZITTER: Als u dat wil mag dat.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik kom goed uit met 6,5 uur.

De VOORZITTER: U mag alles vandaag inzetten, u mag alles donderdag inzetten, u mag wat u wil, maar dit is de spreektijd die we voorzien hebben. Dan hebben we daartoe besloten. En de stemmingen over de Voorjaarsnota 2025 en over overige onderwerpen zijn op donderdag 17 juli in het stemvenster. We hebben rond 12.45 uur een lunch beschikbaar op de omloop en de warme maaltijd is rond 18.30 uur op de gebruikelijke locatie beschikbaar.

5. Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergaderingen van:
a. 12 juni 2025
b. 19 juni 2025
c. 26 juni 2025

De VOORZITTER: Dan gaan we eerst over tot de vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 12 juni 2025, 19 juni 2025 en 26 juni 2025. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, bij die laatste van 26 juni, stemvenster 7.1 motie 1, 'voorrang voor Rotterdammers'. Er is een foutje dat de SP voor gestemd, dat moest tegen zijn. Ik werd een beetje verward door de mooie titel van de motie.

De VOORZITTER: Dat zullen we dan opnemen, ook in de beraadslaging of in het verslag. Dat doet voor de rest niets met het stemmingsuitslag voor de motie. Wenst iemand anders nog te woord naar aanleiding van deze notulen? Dan stel ik voor om deze vast te stellen.

6. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 26 tot en week 28

De VOORZITTER:
Dan hebben we de mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 26 tot en met week 28. Ik stel u voor de behandelwijze zoals vermeld bij het desbetreffende stuk vast te stellen. En u kent de procedure als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BB-nummer te noemen dat bij dat stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Ja, mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank u wel, voorzitter. Het gaat over vier stukken. Beginnend met 'beantwoording van onze schriftelijke vragen over de Rotterdamse haven en woningbouw in gevaar. Waar blijft de regie?'. Dat is 25bb004818. Voor alles graag naar de commissie voor de bespreking van het klimaat actieplan Rotterdam. Dan drie collegebrieven, beginnend met 'subsidieregeling Rotterdamse isolatiesubsidie VvE's'. Dat is 25bb005288. 'college brief over Duurzaamheidtransitiebudget stand van zaken juni 2025'. 25bb005290 en als laatste 'wethoudersbrief over resultaten negende ronde subsidieregeling Smart Energy System'. Dat is 25bb005270. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hij is genoteerd. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Nee. Met deze opmerkingen stel ik de lijst van ingekomen stukken vast.

7. HAMERSTUKKEN

7.1 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Oud-Crooswijk-west.

De VOORZITTER: Dan komen we bij de hamerstukken. Agendapunt 7.1 hebben we dus juist doorgeschoven.

7.2 Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Onderweg 1'.

De VOORZITTER: Dus dan beginnen we bij agendapunt 7.2 'het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Onderweg 1' Ja? Dan is dat aldus besloten.

7.3 Het voorstel tot vaststelling van:
a. het aanwijzen van de economische activiteit Uitgifte in erfpacht van 'de Muziekbunker' in Hoek van Holland als activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang;
b. het toestemming verlenen aan het college tot uitgifte in erfpacht van 'de Muziekbunker' in Hoek van Hollland.

De VOORZITTER: 7.3 'het voorstel tot het aanwijzen van de economische activiteit Uitgifte in erfpacht van 'de Muziekbunker' in Hoek van Holland als activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang' en 'het toestemming verlenen aan het college tot uitgifte in erfpacht van 'de Muziekbunker' in Hoek van Holland'. Is dat akkoord? Dat is zo. Dat is besloten.

7.4 Het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de eerste begrotingswijziging 2025 en de conceptbegroting 2026 met meerjarenbegroting 2027-2029 Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard.

De VOORZITTER: 7.4 'het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de eerste begrotingswijziging 2025 en de conceptbegroting 2026 met meerjarenbegroting 2027 tot 2029 voor de Gemeenschappelijke Regeling nieuw Reijerwaard' Iemand? Nee. Aldus besloten.

8. VOORJAARSNOTA

8.1 Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025.

De VOORZITTER: En dan komen we nu echt bij het 'debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025'. En bij dit debat dient u ook de voorstellen onder agendapunt 8.2 en 8.3 te betrekken. Ik heb de volgorde net aangegeven van de sprekers en dan begin ik nu als eerste met mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, de Voorjaarsnota van 2025, belangrijk debat in het jaar. En voorzitter, we hebben nu 3 jaar met deze rechts-conservatieve coalitie achter de rug en vandaag maken we vast een tussenbalans op. In de verdeling van het Rotterdamse huishoudbudget van 4.8 miljard zien we een college dat met de rug naar de stad staat, problemen vooruitschuift en geld op de plank laat liggen. Voorzitter, met deze Voorjaarsnota worden de hulpkreten van Rotterdammers wederom niet gehoord. Wij brengen hun protest van de straat naar de raad. Vorig jaar zagen we kaalslag in het sociale hart van Rotterdam, maar ook in deze Voorjaarsnota zien we geen investering in al die mensen en initiatieven in onze wijken en buurten die de stad elke dag overeind houden. GroenLinks en PvdA komen daarom wederom met een tegenbegroting voor een sterk en sociaal Rotterdam. Waarmee we in 15 amendementen aan alle Rotterdammers laten zien dat het ook anders kan. Allemaal goed onderbouwde financieel gedekte voorstellen voor armoedebestrijding met 12 miljoen. Voor een duurzame haven met 20 miljoen. Voor zekerheid voor maatschappelijke initiatieven met 9 miljoen. Voor een aanpak van fundering in Bloemhof voor 6 miljoen. Voor veilige buurten met 9 miljoen en bovenal voorzitter, voor mensen, voor Rotterdammers. En deze tegenbegroting zou ik graag alvast aanbieden. En uiteraard een tegenbegroting van GroenLinks en PvdA, omdat wij met onze sterke beweging de stad willen veranderen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. En de tegenbegroting van GroenLinks-PvdA maakt onderdeel uit van het debat en we zullen die doorgeleiden naar de wethouder financiën. En het hele college, maar in het bijzonder naar de wethouder financiën. U vervolgt uw betoog.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, het college laat met deze Voorjaarsnota wederom zien dat initiatieven die het sociale hart van onze stad maken geen financiële waardering krijgen. We zien een wethouder die in 2024 9 miljoen op de plank laat liggen, maar het niet voor elkaar krijgt een paar ton voor het overeind houden van het kinderparadijs te regelen. Een college dat een goedlopende aanpak 'Lekker Fit!' opdoekt en vervolgens een nieuwe aanpak 'Fit'R' niet op tijd op de rit krijgt, waardoor geld voor preventie blijft liggen. Een college dat inloopvoorzieningen voor kwetsbare Rotterdammers heeft gesloten en er dan achter komt dat er weer meer mensen die nergens terechtkunnen op straat belanden en het veiligheidsgevoel afneemt. Elke keer wordt het kind met het badwater weggegooid. Elke keer worden alle waarschuwingen en goede tegen voorstellingen vanuit

oppositiepartijen in deze raad genegeerd ten koste van Rotterdammers. GroenLinks en PvdA kiezen ervoor om juist te investeren in deze sociaal-maatschappelijke initiatieven in de stad. We kiezen ervoor om de sociale basis te herstellen en te versterken. Bij de jaarrekening was het volgens het college te vroeg om een meevaller van 9 miljoen te besteden, maar werd een uitgestoken hand beloofd bij de verdeling van het geld bij de Voorjaarsnota. Daar zijn we nu, dus wij pakken die uitgestoken hand graag aan. Nu is het moment te kiezen voor extra investering in mensen, zoals in hulp aan jongeren voordat ze zware zorg nodig hebben. Investeren in het duurzaam voortbestaan van het kinderparadijs, waar we eveneens een amendement van 8 ton voor indienen.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen heeft een vraag.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik ben natuurlijk even aan het luisteren naar het pleidooi. Ik heb in de tussentijd... Want meestal moet het college twee weken van tevoren de stukken aanleveren, u doet dat 10 minuten. Dus ik heb er een beetje doorheen geschoold en wat mij opvalt is dat nu eigenlijk niet alleen de bedrijven de klos zijn, maar ook de huizenbezitters. En u heeft het over het kind met het badwater weggooien, u gooit het volledige investeringsvermogen en het sociale wezen van deze stad gewoon overboord. En mijn vraag aan u is: wanneer maakt u nu eens keuzes? Wanneer durft u nu eens echt te bezuinigen?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dit gaat niet om bezuinigen, dit gaat om het terugdraaien van een voorgestelde lastenverlichting. Een cadeautje aan de VVD om in Rotterdam een groep mensen te matsen die een huizenbezitters zijn. Wij vinden dat villabewoners best kunnen bijdragen aan het sociale weefsel in de stad en dat die lastenverlichting gewoon van tafel kan. Dat is een kwestie van kiezen voor wat werkelijk belangrijk is in deze stad.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik vind het bijna lachwekkend alsof iedereen hier in Rotterdam in een villa woont. Wat u aan het doen bent is net zoals in navolging van Amsterdam namelijk de PvdA-GroenLinks fusie, om gewoon de hele middenstand uit te kleden. Dat is precies wat u aan het doen bent. U bent dit soort mensen gewoon het vel over de oren aan het trekken. Gewoon mensen die in een rijtjeswoning wonen, die elke dag naar hun werk gaan, die hun straatje schoonvegen, die hun best doen iets van deze stad te maken. Die geeft gewoon dikke middelvinger en ik schrik daar echt van. Als een partij die opkomt voor ons onze stad en voor al die mooie initiatieven, dan zou u juist deze middenklasse moeten willen ondersteunen en dat hoor ik niet in uw verhaal. Dus ik vraag u nogmaals: welke keuzes maakt u?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, het is omgekeerd. Dit college geeft een cadeautje aan mensen en wij draaien die terug. Dat heeft helemaal niets te maken met wat u hier vertelt. Wij vinden het onzin om cadeautjes te geven aan mensen die het toch al goed hebben. Wij besteden dat liever aan jongeren met onderwijsachterstanden. Heel simpele keuze.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, u heeft het over 6 miljoen aan Bloemhof, u weet dat dat bij lange na niet voldoende is. Dat is toch gewoon een deuk in een pakje boter.

Daarbij gaat u dan tegen elke huizenbezitter hetzelfde doen? Dan heeft u zoveel geld nodig, dan hoor ik graag waar Sinterklaas zijn muntjes vandaan haalt.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, de bewoners in Bloemhof worden door dit college totaal in de kou gezet. Er is geen enkele duidelijke belofte van dit college te vinden in de begroting, geld voor bewoners in Bloemhof waardoor zij uit hun onzekerheid uit hun misère gehaald worden. Allemaal mooie praatjes in de krant, maar daar is geen euro voor te vinden. Wat wij doen is gewoon 6 miljoen uit Nationaal Programma Rotterdam Zuid labelen voor bewoners in Bloemhof. Er zijn 527 particuliere eigenaren. Wij willen gewoon nu een fonds oprichten zodat dat maatwerk wat zo beloofd wordt door al de partijen hier in de raad ook daadwerkelijk handen en voeten krijgt. Nu zijn de tandeloze tijgers praatjes voor de bühnes.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik vind het ontzettend teleurstellend en heb er geen andere woorden voor dat u op zo'n manier praat over het college die echt zijn best doet iets voor Bloemhof te doen. Wij zien allemaal dat de problemen daar enorm groot zijn, maar wilt u dan tegen die straat zeggen? Zak letterlijk in de stront, want als we dat riool niet aanpakken wat hoognodig is, dan laten we die mensen inderdaad zakken in de stront. En ik vind het niet meer dan normaal dat we met een passend plan komen. Daar is de wethouder knetterhard mee bezig. En ja, dat vraagt ook een bijdrage van de huizenbezitters. Dat vinden we ook normaal, zo doen we dat in deze stad. Maar u moet niet doen alsof dit college die mensen in de kou laat staan.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, mevrouw Kockelkoren is een minuut bezig en het masker is nu al af. Vorig jaar was PvdA en GroenLinks op het laatste moment krabbelde ze nog terug van de verhoging van het OZB voor woningen en toen was het op het laatste moment van: nee, we doen het trouwens OZB voor niet-woningen. Waarmee u deed dat het grote kapitaal was. Dat was de bakker op de hoek, dat was de slager, dat was de volkstuin, dat was de sportvereniging en nu doet u het gewoon wel. En nu bestaat het om in uw tegenbegroting te zeggen dat de woningeigenaren de winnaars van de woningcrisis zijn. U doet net of dat allemaal miljonairs zijn. Dat zijn mensen in een rijtjeshuis in Ommoord, in Zevenkamp, in Beverwaard. Durft u het aan om die mensen “de winnaars van de woningcrisis” te noemen die we lekker kunnen uitmelken? Is dat het standpunt van GroenLinks?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik heb net twee keer geantwoord op mevrouw van Groningen. Dit is een lastenverlichting die dit college geeft aan woningeigenaren. Ik ben helemaal niemand aan het pesten. Dit is geen verhoging van belastingen. Dit is het terugdraaien van belastingen die uw college inboekt en waarvan wij denken: dat is veel beter op zijn plek voor al die sociale initiatieven die jullie elke keer laten zitten. Je kunt geeneens 8 ton vinden voor het kinderparadijs.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, de wereldvreemdheid kent geen grenzen. Dit is gewoon een lastenverzwaring van miljoenen. Van miljoenen die afwentelt op gewone Rotterdammers in een rijtjeshuis die hun hele leven lang hard hebben gewerkt en hebben gespaard om een

eigen huis te hebben. En u ziet dat als iets wat je af kunt pakken. U ziet dat als iets wat je ongelimiteerd kunt uitmelken en u noemt die mensen “de winnaars van de woningcrisis”. Gaat u dat even vertellen in die wijken, ik zou het u afraden.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de VVD pretendeerde net op te staan voor de gewone Rotterdammer. Dat geloof ik natuurlijk niet, maar Leefbaar Rotterdam en D66 pretenderen dat ook te doen. Maar onder dit college weten we ook dat de afvalstoffenheffing met 8 procent is gestegen, dat parkeerkosten enorm zijn gestegen, dat het aantal Rotterdammers in de bijstand stijgt. Dus dit fabeltje van Leefbaar Rotterdam om op te staan voor de gewone Rotterdam is natuurlijk klinkklare onzin.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Totale kletskoek. Dit college doet het zonder lastenverzwaringen. Dat is een ongelooflijke prestatie. Hoe het ook kan, zien we in steden waar de PvdA aan het roer staat. In Amsterdam en in Utrecht. Amsterdam, de OZB met 32 procent omhoog. Utrecht, de OZB met 19 procent omhoog. Dat is hoe de Partij van de Arbeid het doet als ze aan de knoppen zitten. Wij doen het hier zonder lastenverzwaringen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Ik wil nog een keer de feiten erbij halen. Met hoeveel procent is de afvalstoffenheffing gestegen onder dit college, mijnheer Ceulemans?

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Er zijn inflatiecorrecties. Er zijn inflatiecorrectie en dat is heel gebruikelijk. Stel je voor dat je niet met de inflatie de lasten mee laat stijgen, dan gaat de gemeente failliet. Er zijn geen boven inflatiematige lastenverzwaringen in deze gemeente. En als u het heeft over parkeertarieven, wij hebben de parkeertarieven met 20 procent verlaagd. Toen u in het vorige college aantrad, heeft u ze verdubbeld.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): En die inflatiecorrectie die willen wij ook heel graag zien op alle armoederegelingen. En daar staat Leefbaar Rotterdam weer niet voor.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren, vervolgt haar betoog.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dank u wel. En nog wellicht een overvoede, maar het gaat dus om een voorgestelde lastenverlichting terugdraaien en waarom doen wij dat? Wij kiezen ervoor integraal te kijken naar armoede en ons te blijven inzetten voor het tegengaan van onderwijsachterstanden. Dit betalen we met armoedegeld dat weer niet besteed was aan al die mensen die het juist zo hard nodig hebben. Voorzitter, dit college is er niet voor mensen die dat het meest nodig hebben. Dat bleek uit de sluiting van de opvang van ongedocumenteerde mensen...

De VOORZITTER: Moment, mevrouw van Groningen wil nog op het vorige punt ingaan.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik hoor steeds die lastenverlichting, maar wat is dan uw reactie naar al die bedrijven die u dus met de toeristenbelasting weer wilt belasten? Want als u heel eerlijk bent, weet u net zo goed als ik dat onze economie hier in de

Rotterdamse regio maar met 1,3 procent groeit. Dat we die bedrijven knetterhard nodig hebben. Dat we ook weten dat die congresganger die hier is dagelijks 398 euro uitgeeft in de Rotterdamse economie en u wilt dat kapotmaken?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wij komen met een amendement om juist die Rotterdamse economie in de haven te stimuleren. Daar ga ik het zo nog over hebben. En dan als ik het heb over die toeristenbelasting, in Amsterdam heeft eenzelfde belastingtarief van 12,5 procent zoals wij voorstellen. Hiervan is aangetoond dat de impact op het aantal toeristen dat komt klein was. Dus wij vinden dit gewoon een uitstekend idee om die zaken in de stad die wij belangrijk vinden te financieren en wij vinden het ook ontzettend belangrijk om die economie die gewoon onder de VVD... Met de beoogd lijsttrekker zegt hetzelfde in de krant: er raast een storm door de stad, we kunnen het allemaal niet redden. Wat heeft u de afgelopen drie jaar zelf eraan gedaan?

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik ben blij dat u het vraagt, want wij als Rotterdamse VVD hebben er enorm veel aan gedaan. Sterker nog 1 van de initiatiefnemers voor de Rotterdamse denktank samen met mijn collega Diederik van Dommelen, die overigens uw partij ook gesteund hebt, daar ligt nu een hartstikke mooie visie. Wij zijn continu bezig, mijn collega Abrahamse, om belemmeringen weg te helpen. Om vergunningen aan te pakken bij DCMR die te lang duren voor bedrijven. Dus doen alsof wij niets doen, is natuurlijk onzin. Maar waar het echt om gaat voorzitter, is dat u met dit soort ideeën onze Rotterdamse economie kapot maakt. Wij zijn geen Amsterdam. Hoe vaak moet ik het hier nog zeggen? Wij willen geen ontmoedigingsbeleid voor toeristen. Ik ben juist trots dat ze hier zijn. Ik wil die zakelijke congressen naar Rotterdam halen. Ik wil dat onze stad bloeit, floreert en we hebben eerst een koek nodig om vervolgens ook de koek te kunnen verdelen. Dus als wij alleen maar belasting verhogen, gaan dit soort congressen weg uit Rotterdam, hebben we geen hotelovernachtingen, komen ook die toeristen niet en wordt Rotterdam een kansarme stad.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Ik wil toch nog even reageren op de VVD, want die blijft maar de congressen aanhalen. Maar we hebben in 2024 1.6 miljoen hotelgasten gehad en maar 40 congressen. Dus zo'n groot onderdeel van de Rotterdamse economie, dat valt ook wel weer mee.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het is niet alleen dat de congresganger hier in Rotterdam welkom is, wat ons betreft alle toeristen. Maar wij zien dat die zakelijke congressen een enorm positieve impact hebben op onze economie. En als we dit jaar 23 congressen hebben die zo'n 35 miljoen euro pompen in onze Rotterdamse economie, zeg ik: beste mensen, welkom in Rotterdam. Die congressen mogen hier landen graag. Dat hoor ik u niet zeggen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Toch ook nog een vraag aan mevrouw van Groningen: heeft die belasting in Amsterdam ertoe geleid dat er door minder toeristen zijn en minder congressen in Amsterdam?

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik heb hier echt geen zin om de hele tijd het vergelijk Amsterdam spelletje te spelen. Wij zijn geen Amsterdam en ik constateer dat daar een ontmoedigingsbeleid voor toeristen is ingezet. Dat er ook heel veel congressen nu op andere plekken landen. Ik ga uit van onze eigen kracht, onze Rotterdamse kracht en ik vind dat het belangrijk is die toeristen hiernaartoe te halen. De zakelijke congressen hiernaartoe te halen. Overigens hebben we ook gezien wat er met de cruise-sector is gebeurd sinds ze daar die belasting hebben ingevoerd, die komen nu mooi naar Rotterdam. Dat is fantastisch voor de businesscase die we hier hebben, namelijk voor de walstroom. Dus ik zeg nogmaals: welkom in Rotterdam, maar dat zegt de PvdA niet.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw Reitema. Want ik wil mevrouw Kockelkoren ook haar betoog nog proberen te laten vervolgen, want dat is nog niet helemaal gelukt. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, waar de VVD vooral mythen aanhaalt als ze niet meer uitkomen, houdt de PvdA het gewoon graag bij de feiten.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren. Nee, we gaan nu echt even door. Dit zijn allemaal statements over en weer.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik was gebleven bij dat dit college er niet is voor mensen die dat het meest nodig hebben. Dat bleek uit de sluiting van de opvang voor ongedocumenteerde mensen die nu geen enkele plek meer hebben om naartoe te gaan. GroenLinks en PvdA willen ook een stad zijn voor deze Rotterdammers en dienen daarom een amendement in om deze opvang voort te zetten. En voorzitter, wonen. In deze wooncrisis moet het realiseren van betaalbare woningen nog meer prioriteit hebben. We trekken daarom 10,5 miljoen euro uit voor het realiseren van extra woningen. Zo is het voor jongeren bijna onmogelijk om een betaalbare woning te vinden, terwijl er tegelijkertijd panden leeg staan. Voor jongeren die hun leven on hold zien staan, is dat totaal niet te begrijpen. Daarom dienen we een amendement in om versneld een leegstandsaanpak in te voeren en een eind te maken aan het vooruitschuiven van dit college.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans heeft een vraag.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, als mevrouw Kockelkoren het zo belangrijk vindt dat jongeren en starters een woning kunnen krijgen, mag ik haar dan vragen waarom ze zo een hartstochtelijk voorstander is van zo veel mogelijk statushouders sociale huurwoningen te geven?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, statushouders zijn ook gewoon Rotterdammers en wij vinden het belangrijk om aan alle Rotterdammers huisvesting te bieden. Het verdeel-en-heerspolitiek waar Leefbaar Rotterdam mee wil schermen dat werpen we echt verre van ons.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Het verdeel en heers? Het is gewoon een hele simpele rekensom. Iedere woning die naar een statushouder gaat, gaat niet naar een Rotterdammer op de wachtlijst. En u zegt: dat zijn ook Rotterdammers. Statushouders zijn mensen die vaak nu nog niet eens in deze stad zijn. Dus u stelt de belangen van mensen van buiten boven de belangen

van Rotterdammers die al 10, 15 jaar op de wachtlijst staan. En nogmaals: u bent met de Partij van de Arbeid gefuseerd, de Partij van de Arbeid ziet waar ze mee in zee zijn gegaan en moet zich eigenlijk schamen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, daar hoorde ik geen vraag in. En die verdeel-en-heerspolitiek, daar gaan we gewoon niet in mee. Wat belangrijk is, is gewoon meer sociale huurwoningen bouwen en daar laat Leefbaar Rotterdam het al jaren bij liggen. Daarom dienen we een amendement in om versneld een leegstandsaanpak in te voeren en een eind te maken aan het vooruitschuiven van dit college. We willen bovendien alles uit de kast halen voor meer inzet op realisatie van woningen in bestaande panden door woningsplitsing, optoppen en nieuwbouw en daarvoor is inzet en capaciteit nodig. Wij willen daarom 1,8 miljoen jaarlijks extra uittrekken om de realisatie van extra betaalbare woningen te versnellen. Bovendien investeren wij in veilige opvang voor dakloze vrouwen en LHBTIQ+ 'ers voor 2 miljoen structureel per jaar. We willen deze extra inzet en opvang betalen door voorgestelde belastingkorting voor woningeigenaren van het college terug te draaien. Daar hebben we het zojuist al over gehad. Dit scheelt de Rotterdammers met een koopwoning enkele euro's per maand waarvoor talloze investeringen gedaan kunnen worden in de wijken. Bovendien willen we nu eindelijk echt werk maken van wooncoöperaties als Rotterdamse bouwstroom door hulp bij voorfinanciering met slimme leningen. Allemaal maatregelen om met veel grotere urgentie meer betaalbare woningen te realiseren. En voorzitter voor GroenLinks en de PvdA laat de Voorjaarsnota ook op ontluisterende wijze zien waar geen geld naartoe gaat. Er is geen enkele duidelijkheid over geld voor bewoners in Bloemhof die te maken hebben met verzakkingen. Dit college creëert hier een levensgroot extra probleem voor bewoners door te kiezen voor een riool vervanging en ophoging van de grond met een halve meter. Het college kiest ervoor zonder participatie, een aanpak voor heel Bloemhof op te leggen en zadelt bewoners op met alle onzekerheid en stress. Het enige wat bewoners nu van dit college horen, is dat ze naar het funderingsloket kunnen. Daar kun je toch helemaal niks mee als je hoort dat je straks je huis niet meer in kunt en je wc niet meer kan doortrekken. Wij willen met bewoners samen een oplossing die werkt. Leefbaar Rotterdam heeft elke keer veel praatjes in de media. Voorzitter, via u wil ik zeggen: put your money where your mouth is en steun ons voorstel om 6 miljoen uit de investeringsmiddelen voor NPRZ te reserveren voor werkelijke hulp en maatwerkoplossingen voor bewoners in Bloemhof.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik vraag me af wat wil mevrouw Kockelkoren nu wel? Want ik hoor wat ze niet wil. Ze wil namelijk ook niet de riolering aanpakken. Ze wil niet de woningen weer op een fatsoenlijk peil brengen, maar ze wil tegelijkertijd ook dat mensen in hun huis de wc kunnen doorspoelen. U kunt het dus niet allemaal. U kunt niet zeggen: we gaan niks doen. We gaan het riool niet aanpakken, maar ik vind ook dat de wc's moet doorspoelen. En ik vind heel fijn dat u zo'n concreet voorbeeld geeft van wat de gevolgen zullen zijn als wij niks gaan doen in Bloemhof. Dus mijn vraag aan mevrouw Kockelkoren is: wat is uw perspectief op het moment dat wij daar niks gaan doen aan het riool in Bloemhof?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wij willen een plan samen met bewoners en daarvoor trekken wij 6 miljoen uit om dat ook te fiksen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik vraag me af, u noemt zojuist een loket waar bewoners naartoe kunnen gaan. En u zegt: er wordt niet gepraat met bewoners, want er is dadelijk een loket waar bewoners naartoe kunnen gaan om met de gemeente in gesprek te kunnen gaan. Dus wat bedoelt u nu precies? Want volgens mij wordt er juist in gesprek gegaan met bewoners, omdat de reikende hand wordt gedaan. Maar ja, de bewoners moeten wel ook zelf naar de gemeente toe gaan en dan kunnen we met elkaar in gesprek over Bloemhof.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wat dit college doet is een brief sturen naar bewoners en zeggen: volgende week, volgend jaar, gaan wij de straat een halve meter ophogen. Helaas geen communicatie over mogelijk. Als we daarna een stap verder zijn, kunnen we praten over maatwerk, maar daar hebben we geen financiering voor.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij is juist de beslissing van het college geweest om de rioleringsaanpak precies in die wijk juist uit te stellen met als doel: we gaan eerst in gesprek met bewoners om te spreken over wat zijn de gevolgen voor de verschillende wooneigenaren, de huurders, de sociale bezitters, de particuliere bezitters. Die beslissing is uitgesteld, dus nee, we beginnen niet volgende week. We beginnen juist later om ervoor te zorgen dat we samen met de bewoners een oplossing kunnen vinden voor de uitdagingen die dat gebied heeft. En u probeert de uitdagingen die daar zijn te ontkennen door te zeggen dat er niks hoeft te gebeuren en mensen wel hun wc kunnen doorspoelen over 15 jaar.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik zie dat er geen antwoord wordt gegeven op mijn voorstel. Gewoon 6 miljoen uittrekken om daadwerkelijk de problemen aan te pakken.

De VOORZITTER: Afrondend.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben blij dat mevrouw Kockelkoren die vraag stelt, want wat mevrouw Kockelkoren doet, is namelijk de mensen op Rotterdam Zuid tegen elkaar uitspelen. Want u haalt het namelijk uit de pot voor een gebied dat heel erg snakt naar ook ontwikkeling. Dus het is broekzak-vestzak. Wat u doet is: u belooft de mensen in Bloemhof geld, maar u neemt dat weg van andere mensen in kwetsbare wijken die dat ook heel hard nodig hebben voor de verbetering van hun huisvesting. Dus nee, ik ben niet akkoord met uw voorstel om 6 miljoen uit het NPRZ-programma te pakken om daarmee dus de problemen in Bloemhof op te lossen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren nog.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, 2 dingen. 1: het voorstel om heel Bloemhof een halve meter op te hogen werd als een dictaat opgelegd vanuit het college. Dat noem ik geen participatie. En 2: als je daadwerkelijk iets met bewoners wil regelen, dan kun je gewoon beter zeggen: wij hebben daar ook middelen voor beschikbaar. De wethouder doet een soort vage toezegging van: ja, dat geld kan daar eventueel ook naartoe. Wat wij zeggen: laat dan gewoon zien aan bewoners in Bloemhof wat je ook daadwerkelijk wil, door ook te labelen dat daar daadwerkelijk iets gebeurt. Heel simpel.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, 2 dingen. Allereerst staat in mijn geheugen dat er zelfs 3 wethouders naar Bloemhof zijn geweest om daar in gesprek te treden met de

bewoners. Om te komen tot een plan van aanpak per blok, dus echt maatwerk. Dus dat u hier nu verkondigt dat er niks gebeurt, vind ik heel jammer. Maar wat me toch echt opvalt en ik ben echt naar u aan het luisteren, maar u zegt: wij gaan 6 miljoen geven aan de mensen in Bloemhof. Fantastisch. U weet ook dat dat echt een schijntje is van de investering die ze uiteindelijk nodig hebben om dit allemaal goed te laten opknappen in Bloemhof. Maar wat u wel doet, is er vervolgens een gepeperde rekening, namelijk de OZB, op hun deurmat laten leggen, want dat is namelijk wat u wil. U wil al die bewoners, ook in Bloemhof, gewoon die huiseigenaren die deze investeringen moeten doen, die ook willen verduurzamen, die geeft een rekening. En ik begrijp niet... En ik probeer echt te begrijpen waar u nu naartoe wilt. Maar ik zie alleen maar lastenverhoging bij GroenLinks in plaats van wat wij doen: onze rug recht houden, keuzes maken. En ja, die zijn niet altijd leuk, maar wel zeggen: wij gaan de OZB in deze stad niet verhogen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik vind het nogal hardhorend, want ik heb 3 keer gezegd: het gaat om het terugdraaien van een lastenverlichting. Een cadeautje van dit college. En ten tweede: bewoners van Bloemhof verdienen het gewoon dat deze stad ook er voor hen is. En dat als je daar een oplossing wil bieden, dat je die oplossing gezamenlijk maakt en niet als een dictaat in de buurt gooit. Dat is de manier waarop ik zou willen zien dat een stad bestuurd wordt.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik vind het jammer om te zien dat het college de deur dichtgooit voor 6 miljoen op een plek waar gewoon heel veel aandacht nodig is, waar we een groot probleem hebben. Via NPRZ hebben we miljoenen gestoken in het vergroten van huizen. We hebben allerlei dingen geprobeerd en we zien nu een wijk waar enorm veel hulp nodig is. n de deur wordt hier, het voorstel is net neergelegd, al meteen dichtgegooid. Ik zou het college echt willen verzoeken: kijk er goed naar en kijk: wat is nodig in Bloemhof? Als er extra middelen nodig zijn, laten we dat dan voor deze mensen inzetten.

De VOORZITTER: Even voor de goede orde. Het college heeft nog niet gereageerd, dus dit zijn een aantal coalitiepartijen. Maar dat is even zonder uw hoop te willen geven voor de rest, maar het... Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, in mijn optiek is er een heel grote veelvoud nodig. Uiteindelijk hebben we in deze hele stad 18 miljard nodig. Dan kunnen we het over 6 miljoen hebben, maar dat is natuurlijk bij lange na niet genoeg, ook voor de wijk Bloemhof niet. En dan gaat u wel, als u het eens bent met het voorstel van PvdA-GroenLinks, daarmee de OZB verhogen. Dus voor alle huiseigenaren in Rotterdam een stuk minder fijn maken. Ook voor die mensen die nu net het hoofd boven water kunnen houden.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, de verwevenheid tussen de partijen en het college is soms groot, dus dat haal je dan wat in de war. Maar om daarop te reageren: uiteindelijk gaat het inderdaad om keuzes maken en de vraag is dan: willen we de lasten samen delen en dan een wijk die het nodig heeft helpen? Of zeggen we: nee, we laten zo'n wijk letterlijk in de grond zakken, want dan heeft de rest van Rotterdam er geen last van? Dat zijn de keuzes. Het is duidelijk waar de VVD voor kiest. Wij staan volledig aan de kant van het voorstel van de PvdA.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, onze wethouder heeft keihard gewerkt om ervoor te zorgen dat er 50 miljoen, 50 miljoen extra geld komt voor de funderingsproblemen op Zuid. Nog eens een keer 10 miljoen extra ook voor de funderingsproblemen in Bloemhof. Volgens mij moeten wij gebieden in de stad niet tegen elkaar uitspelen, dat is wel wat u doet. U speelt gebieden in de stad tegen elkaar uit. Ik sta zeer open voor suggesties en ik twijfel er ook echt niet aan dat dit college investeert in Bloemhof om ervoor te zorgen dat die funderingsproblemen worden aangepakt. Maar dat moeten we wel realistisch doen en niet gebieden tegen elkaar uitspelen.

De VOORZITTER: We gaan door mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik snap echt niet waar gebieden tegen elkaar uitspelen vandaan komt. Wij hebben gewoon in zaaltjes in Bloemhof het verdriet en de pijn van bewoners daar gehoord. Wij hebben gehoord een college die zegt: in dat potje van 10 miljoen is ruimte om te investeren in Bloemhof. Het enige wat wij doen is zeggen: beste bewoners in Bloemhof, wij horen jullie. Wij willen dat er een aanpak is die werkt. Jammer dat de coalitie daar kennelijk nog niet klaar voor is. Voorzitter, dan het totale gebrek aan inzet op werk en een duurzame economie in de Rotterdamse haven. Dit college zit eerst 3 jaar op zijn handen, luidt dan vervolgens hulpeloos de noodklok en wendt zich zonder plan voor steun naar het Rijk. Bestuurlijke onkunde ten top, terwijl de Rotterdamse industrie gigantisch veel bijdraagt aan het klimaatprobleem in ons land en we een enorme opgave hebben om de klimaatdoelen te halen.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, als er ergens bestuurlijke onkunde met betrekking tot de haven getoond is, dan is het in het Rijk met doorgeslagen klimaatwetgeving, met doorgeslagen stikstofwetgeving, naar wat GroenLinks betreft nog 10 scheppen bovenop kunnen. De reden dat hier de industrie uit de haven wordt weggejaagd, is dat er geen gelijk speelveld meer is. Dat de nationale koppen op klimaatwetgeving gefietst zijn. Dat we met een stikstofslot zitten dat zijn weerga niet kent. Dat is de reden dat die bedrijven uit de haven verdwijnen. Dat zijn Rotterdamse banen. Uw partijgenoot staat trouwens te juichen als bedrijven vertrekken, want ze zegt: prima, laat ze maar gaan, we hoeven niet al die bedrijven willen te bewaren. Maar als er ergens bestuurlijke onkunde is dan is het in het Rijk, aangejaagd door GroenLinks met doorgeslagen klimaatwetgeving.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Prachtig, voorzitter. Ik hoorde geen vraag, dus ik zal even uitleggen wat wij van plan zijn. GroenLinks en PvdA hebben zelf daarom maar een visie uitgetekend. Met ons amendement vernoemd naar Rotterdamse havenarbeider mevrouw Wilzen. Voor een integrale investeringsagenda. Voor een duurzame toekomstbestendige Rotterdamse haven vergelijkbaar met project ‘Beethoven’ in Eindhoven. Daar is het een links college wel gelukt een publiek-private samenwerking op te tuigen met een stevige investering vanuit de gemeente, waarmee we als stad de regie nemen voor de groene haven van de toekomst.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, mevrouw Kockelkoren is op geen enkele manier bereid om te kijken naar het verbeteren van de concurrentiepositie van onze haven, door nogmaals die nationale koppen op klimaatwetgeving te schrappen. Door stikstofregels te versoepelen of te schrappen. Daar hoor ik mevrouw Kockelkoren niet over. En weet u wie ze daarmee in de

wielen rijdt? Duurzame investeerders. Bent u ermee bekend dat er 12 miljard euro aan potentiële investeringen in duurzame bedrijven, duurzame ontwikkeling in de haven op de plank ligt wat niet uitgegeven kan worden, juist vanwege die belemmerende regels? Bent u daarmee bekend?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wij zien gewoon een gemeente die geen regie neemt in het bij de hand nemen van partijen die willen investeren zoals in Eindhoven wel is gebeurd. En dat vervolgens na 3 jaar een college niet met zo'n inzet is gekomen, de noodklok geluid moet worden. Wat heb je dan aan deze kant gedaan?

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, geen enkel antwoord op mijn vraag, nog geen begin van een antwoord. U heeft het bij de hand nemen, het enige wat u wilt is een bedrijf bij de hand nemen om ze uit de haven weg te halen. Dat is wat ik van GroenLinks in deze raad hoor. Maar nogmaals bent u daarmee bekend, was mijn vraag, dat er 12 miljard euro aan potentiële investeringen in de haven in duurzame ontwikkelingen klaarstaat die niet uitgegeven kunnen worden vanwege doorgeslagen klimaat- en stikstofwetgeving?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik weet dat er allerlei landelijke maatregelen zijn die het ingewikkeld maken, maar dat ontslaat ons hier niet van de verantwoordelijkheid om zelf met plannen te komen voor onze duurzame haven. Want ja, de partijen in de haven die willen wel, maar die hebben regie nodig om gezamenlijk met een lobby naar het Rijk te komen, zoals in Eindhoven wel is gelukt. Wat is hier gelukt? Niks. We hebben geen geld uit het Rijk gekregen om die de noodzakelijke stappen te zetten en dat is pas ondermijnend aan onze concurrentiepositie.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Oké, voorzitter. We beginnen ergens te komen. Ik hoor mevrouw Kockelkoren zeggen: Ja, natuurlijk zijn er ook landelijke ontwikkelingen en regels die het moeilijker maken. Dus vind ik dan mevrouw Kockelkoren aan onze kant als wij zeggen: weg met die nationale koppen op klimaatbeleid en weg met die verstikkende stikstofmaatregelen in de haven? Bent u het daar dan mee eens? Want u zegt zelf: er zijn inderdaad landelijke regels die het moeilijk maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dit achterwaartse beleid van Leefbaar Rotterdam is precies het probleem geweest van het moment waar we nu staan. Natuurlijk zijn we er niet voor dat je landelijke maatregelen om ook de verduurzaming te stimuleren, moet blijven voeren. Want daarmee geef je die partijen hier in de haven ook de kans om naar een toekomstbestendige haven te groeien. Dus dat is juist precies wat we moeten doen.

De heer CEULEMANS (lr): Ik wil even afconcluderen. Mevrouw Kockelkoren pleit heel erg voor duurzame investeringen in de haven. Er staat 12 miljard aan potentiële duurzame investeringen in de haven klaar. Dat wordt geblokkeerd door dogmatisch klimaatbeleid wat mevrouw Kockelkoren niet bereid is om los te laten. Dus elk woord wat zij spreekt over het belang van duurzame ontwikkelingen en investeringen in de haven is gebakken lucht.

De VOORZITTER: Daar mag u op reageren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Ja, want voorzitter, wat ik hier zie is een Leefbaar dat duikt voor zijn eigen verantwoordelijkheid hier in deze stad, in deze raad met een havenwethouder die niet de regie heeft genomen die nodig is om in Rotterdam een sterke haven te houden voor de toekomst.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen. Mevrouw Maassen was, sorry. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, mevrouw Kockelkoren is met de stofkam door de begrotingen heen gegaan, maar is met die stofkam even vergeten dat er 100 miljoen in een duurzaamheidstransitiefonds zit waar bedrijven ook gretig gebruik van kunnen maken. Dus ik ben benieuwd mevrouw Kockelkoren. Dat is ook nog eens een keer voor 80 miljoen gevuld door het Rijk. Een fantastische overwinning voor ons. Meer dan ooit investeren we in die klimaattransitie. Maar heeft u die over het hoofd gezien bij het maken van dit voorstel? Of hoe komt u erbij dat er vanuit de gemeente helemaal niks wordt gedaan in de energietransitie voor bedrijven?
Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, heeft u die over het hoofd gezien bij het luiden van de noodklok? Nee toch?

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik concludeer dat ik geen antwoord krijg op de vraag van mevrouw Kockelkoren, want volgens mij heeft mevrouw Kockelkoren niet de noodklok geluid. Er staat 100 miljoen klaar voor bedrijven om die energietransitie te versnellen en u komt met een voorstel. U zegt van: er is helemaal geen geld. Toch nogmaals van: daar zit 100 miljoen staat er op de begroting juist voor die transitie. Dat is meer dan ooit in Rotterdam wat we daarin investeren. Hebt u die over het hoofd gezien? Of vindt u dat een te klein bedrag? Wat is de reden dat u eigenlijk daar niet over spreekt?

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik spreek hier over de zaken die ik vind dat beter moeten. Als ik hier een college zie dat die noodklok luidt, dan denk ik: hier gaat iets niet goed. Dat u dat kennelijk niet wil zien, dat vind ik een hele domme houding van een coalitie.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, dat is interessante koerswijziging van GroenLinks, want het college dat luidt de noodklok voor de grote industrie. U zult mij zo meteen in de bijdrage horen dat we ook de noodklok zouden moeten luiden voor het klimaat. Maar ik concludeer dat in het maken van uw voorstellen u over het hoofd heeft gezien dat er dus een douche bij het transitiefonds is waarin wij juist die bedrijven stimuleren om die klimaattransitie te maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik concludeer dat hier wat afgeconcludeerd wordt. Ja, ik bedoel: er is helemaal niks over het hoofd gezien. Ik zie alleen dat de noodklok wordt geluid door een college over het niet verder komen van een toekomstbestendige haven. En ik doe dan een concreet voorstel, kan nog even toelichten wat het voorstel is. We stellen namelijk voor om 20 miljoen te reserveren als cofinanciering om samen met investeerders, havenpartijen en het Rijk zelf de mouwen op te stropen en we dekken dit uit het verhogen van de logiesbelasting met 12 procent. Zo denken wij dat we daadwerkelijk komen. En ja, dat is naast de inzet die al wordt gepleegd, omdat die inzet onvoldoende is om de haven op dat toekomstbestendige pad te brengen wat nodig is.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, u heeft het dus over die cofinanciering en u verwijst daarbij ook naar Eindhoven, maar u weet dat die cofinanciering daar gelukt is omdat die bedrijven ook heel graag wilde investeren. En wat u hier in die raadszaal doet met uw partij is continu de bedrijven in de haven zwartmaken. En denkt u nu echt dat zij dan staan te trappelen om nu te gaan investeren?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, bedrijven zwartmaken? Wij laten gewoon zien dat je door een investering als gemeente andere investeringen losmaakt. Dat is hoe je werkt in een publiek-private samenwerking. Dat is een prachtig voorbeeld van Eindhoven. Ik hoor uw collega Diederik van Dommelen elke keer zeggen van: we moeten een Health cluster hebben, we moeten de haven verder... U ziet zelf ook donders goed dat het niet goed gaat.
De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, er is iets anders dan niet zien dat het niet goed gaat. Uiteraard zien wij dat en daar vragen we ook aandacht voor. Maar waar het mij om gaat is dat uw partij continu roept: die fossiele bedrijven vervuilen, ze moeten weg. Zij zijn de partijen die kunnen investeren. Ze hebben dat geld, ze willen graag de mensen aantrekken. We hebben 6000 vacatures voor duurzame beroepen in de haven. Maar als u alleen maar roept dat het daar smerig is en dat het weg moet, denk je dan echt dat mensen gaan zeggen: we gaan daar werken? Dus u bent zelf die werkgelegenheid dan aan het frustreren en daarmee ook het investeringsvermogen voor al die mooie ideeën.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, kijk, dat is gewoon een verschil van inzicht van de VVD. Het heeft geen zin om de hele tijd in de touwen te blijven hangen. Toekomstbestendigheid is een duurzame haven met duurzame bedrijven. Dat is hoe je concurrentiepositie overeind houdt.

De VOORZITTER: Afrondend.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, wat ons betreft is het niet of-of, het is en-en. We hebben het investeringsvermogen nodig, dat zijn die bedrijven die er nu zitten die ons ook groot hebben gemaakt en die zouden juist moeten helpen. Dus laten we met elkaar oplossingen zoeken, zoals bijvoorbeeld de netcongestie aanpakken. Want dat is ook de reden waarom ze niet door kunnen pakken en dat wel zouden willen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik wil toch nog even ter herinnering brengen dat we bij de jaarstukken vooral de VVD en D66 hebben gehoord over de uitgestoken hand. GroenLinks-PvdA vandaag komen hier met supersterke gedekte voorstellen, maar die deur is gelijk dichtgeslagen. En ik wil ook nog even de herinnering brengen dat in Eindhoven maar liefst 2,5 miljard euro bij elkaar is gesprokkeld en hier staat een D66 te juichen voor 80 miljoen vanuit het Rijk.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik wil toch even kort reageren. Ik sta altijd open voor goede voorstellen, maar u weet dat wij geen voorstander zijn van

belastingverzwaring en zeker niet iets als 12 procent voor logiesbelasting wat onze economie hier in Rotterdam kapot gaat maken en daar bedank ik echt hartelijk voor.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Ik verwacht ook niet dat de VVD voor die lastenverzwaring gaat stemmen, maar ik geloof wel dat Leefbaar Rotterdam en D66 nog wel iets in zich hebben om wel op te komen voor de normale Rotterdammer.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zou mevrouw Reitema eraan willen herinneren dat onze begroting ongeveer 5 miljard is. Begrijp ik dan goed dat mevrouw Reitema ervoor pleit om in ieder geval de helft van onze begroting te investeren industrie in de haven? Want u heeft het zojuist over 2,5 miljard van Eindhoven wat een lichtend voorbeeld voor ons zou moeten zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, blijft mijn conclusie dat D66 liever het heeft over hoe we dat geld bij elkaar halen. Terwijl als we gewoon naar Eindhoven kijken dan weten we dat ze moeite hebben gedaan. Dat wij het Rijk bij bedrijven allerlei stakeholders bij elkaar hebben geroepen om dit toch bij elkaar te sprokkelen. En D66 die weigert hier om dat in te zetten en op te komen voor de normale Rotterdammer nogmaals.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren vervolgt haar betoog.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik ben bijna aan het einde hoor, maakt u geen zorgen. Ik wil nog wel even zeggen: voor de VVD is en-en kennelijk doen alsof je groen bent, terwijl je het vestigingsklimaat op de lange termijn verpest. En-en niks doen. Voorzitter, dan hadden we nog een paar financiële vraagtekens. Daar heb ik twee vragen over. We zien een budget van 850.000 dat dreigt vrij te vallen aan de algemene reserves. Kan de wethouder toezeggen dat dit geld niet te laten vrijvallen, maar binnen de klimaatportefeuille hier wel een passende bestemming voor wordt gevonden die een bijdrage levert op het halen van klimaatdoelen van Rotterdam? En dan voorzitter, het collectiecentrum. Daar zien we een wethouder die lappen tekst nodig heeft om recht te praten wat krom is, want er worden kosten ingeboekt waarover nog geen concreet besluit genomen is. 2,8 miljoen voorbereidingskosten en 9,1 miljoen verhuiskosten. Kan de wethouder financiën toezeggen op dit punt met een correctie van de Voorjaarsnota te komen? Dan voorzitter, afsluitend: met dit pakket aan maatregelen in onze tegenbegroting investeren we in mensen, in betaalbaar wonen, in klimaat. We laten zien dat een sociale stad met kansen voor kinderen in alle wijken een keuze is. Dat partijen als DENK en D66 deze keuzes al 3 jaar niet durven te maken. We horen graag of ze nu weer wegkijken en geen euro durven te verschuiven. Of eindelijk bereid zijn om naar de hulpkreten uit de stad en goede tegenvoorstellen in deze raad te luisteren. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dank. De tegenbegroting kwam vrijlaat, dus ik heb hem tijdens uw betoog een beetje moeten door scrollen en ik wil even het volgende voorleggen: ik zie dat u het mes wilt gaan zetten in de aanpak van bijstandsfraude. Kennelijk is het motto van GroenLinks-PvdA: eerlijker betekent: fraudeurs laten wegkomen met hun wanpraktijken. En mag ik u vragen, welk signaal denkt u dat u hiermee afgeeft aan al die Rotterdammers die

elke maand heel hard moeten werken voor een laag inkomen, die niks cadeau krijgen en die nu zien dat GroenLinks-Partij van de Arbeid vindt dat fraudeurs vrij spel moeten krijgen?

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wij vinden het belangrijk dat er allereerst vanuit vertrouwen in Rotterdammers gehandeld wordt. En daarom vinden wij: natuurlijk mag je best mensen die werkelijk frauderen aanpakken, maar wat er nu gebeurt is op grote schaal hearsay onderzoekjes verrichten waar effectief heel weinig echte fraudeurs bij naar boven komen.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Mevrouw Kockelkoren zegt: ja, natuurlijk mag je fraude aanpakken, je mag het alleen niet opsporen. Zo vat ik het dan maar samen. Het is het slechtst mogelijke signaal en dit is iets wat ik van uw partij nooit begrijp. Op het moment dat je staat voor de sociale zekerheid, dat je staat voor de verzorgingsstaat, dan is de allergrootste opgave om ervoor te zorgen dat dat geld alleen terechtkomt bij de mensen die er recht op hebben. Alleen dan bewaar je het draagvlak onder die verzorgingsstaten, onder die sociale zekerheid. U slaat dat draagvlak weg en dat is een klap in het gezicht van hardwerkende Rotterdammers met een laag inkomen die zien dat uw fraudeurs vrij spel geeft.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen. U mag reageren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, daar wil ik toch even op reageren. Kijk, wij zien dat de mensen die hulp nodig hebben door dit college in de kou worden gezet. Dat is wat wij willen aanpakken.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik dacht: ik wacht nog even rustig af totdat misschien mevrouw Kockelkoren er zelf mee begint. Namelijk dat een deel van haar plannen wordt betaald door ook te plunderen uit boven groot onderhoud. En dat klinkt heel abstract, maar wat u eigenlijk gaat doen is dat u ervoor gaat zorgen dat het gemeentelijk vastgoed gaat verkrotten terwijl u bent voor goede huisvesting. En wat is daar nu een concreet voorbeeld van? Bijvoorbeeld scholen in de stad wat gemeentelijk vastgoed is. Dus u pleit voor kansengelijkheid, maar wat u eigenlijk zegt is van: laat die kinderen gewoon lekker in van die tochtige hete scholen zitten, want dan gaan wij gewoon ergens anders investeren in woningbouw. Nogmaals u vult gaten met gaten. Dit zijn loze beloftes die u doet. U investeert niet in kansengelijkheid, want wat u doet is u neemt aan de ene kant geld weg en dat probeert u te investeren in de ander. U verdeelt de stad met deze voorstellen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik denk dat mevrouw Maassen doelt op het programma: ‘bestaande stad’ waar wij een stukje uit een potje halen wat bedoeld is voor een bestemmingsreserve ‘groot onderhoud’. Dat doen wij omdat wij nu eindelijk die leegstandsverordening eens over de streep willen trekken. Waar dit college al 3 jaar, eigenlijk nog langer, van zegt van: ja, vinden we allemaal wel belangrijk, maar uiteindelijk nooit doet. Dat heeft niks te maken met het gewone onderhoud van panden, blijven we gewoon netjes doen. Ik wacht nog steeds op het antwoord van mevrouw Maassen of ze nu eindelijk eens over de streep komt met al onze goede voorstellen, zoals het openhouden van het kinderparadijs.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, dan blijf ik bij mijn standpunt: u vult gaten met gaten. Dus u neemt aan de ene kant geld weg en dan zitten kinderen in tochtige scholen en dat gaat u investeren in iets anders. Dat zijn loze beloftes. U doet net alsof u het beter maakt, maar u maakt het eigenlijk slechter. Want u belooft heel veel en uiteindelijk zit de Rotterdammer met de gebakken peren.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.
Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, zoals ik zeg: wij hebben op hele transparante manier van elk voorstel wat we doen, laten zien waar we de dekking vandaan halen. Het is alleen aan u of u bereid bent om die politieke keuzes ook te maken.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Yes, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, daar ligt hij dan voor ons, de laatste Voorjaarsnota van dit college. Ruim 3 jaar geleden zijn we als Leefbaar Rotterdam in deze coalitie gestapt. En ondanks dat deze politieke samenwerking nogal ongewoon was en is, was de reden om hem aan te gaan een hele eenvoudige. Omdat wij ervan overtuigd waren dat we op deze manier het meeste konden bereiken voor onze kiezers. En natuurlijk is het niet altijd makkelijk. Besturen gaat niet altijd over rozen, laat staan wanneer je dat met je natuurlijke tegenpolen doet. Maar we hebben de sprong gewaagd in het belang van Rotterdam en van onze kiezers en deze Voorjaarsnota laat zien waarom. We sluiten deze raadsperiode af met een Voorjaarsnota met een duidelijk Leefbaar stempel erop en met maatregelen erin waar we trots op zijn. Dat alles zonder lastenverzwaringen. Een prestatie op zich waar wij niet alleen wethouder van Rij, maar zeker ook wethouder Struijvenberg voor complimenteren. Door scherpe keuzes is dit stadsbestuur erin geslaagd om zich door financieel zware jaren heen te slaan zonder de rekening op het bordje van de Rotterdamse belastingbetaler te schuiven. Onze visie op gemeentefinanciën is eigenlijk heel simpel: het probleem is niet dat de overheid te weinig binnenkrijgt, het probleem is dat de overheid te veel uitgeeft. En daarom kiest het college niet de makkelijke weg van het uitmelken van burgers en ondernemers, zoals gebeurt wanneer steden in de spilzuchtige handen van partijen als GroenLinks en de Partij van de Arbeid vallen. Kijk naar Amsterdam, waar dit jaar de OZB met 32 procent werd verhoogd of kijk naar Utrecht, waar dat met 19 procent gebeurde. In plaats daarvan snijdt het college in het eigen vlees en leenden we van onszelf om dat vervolgens netjes met rente en versneld terug te betalen. De conclusie is helder: dit college ziet Rotterdam en haar inwoners niet als pinautomaat, maar investeert er juist in. Juist ook in die delen van de gemeente die veel te lang op het tweede plan hebben gestaan, die ver uit het zicht van de kaasstolp aan de Coolsingel vaak vergeten worden. Dit stadsbestuur, in de persoon van wethouder Simons, breekt met die trend. Ruim 10 miljoen euro wordt er uitgetrokken voor investeringen in de kleine kernen: Hoek van Holland, Pernis, Rozenburg en Heijplaat. Ook wordt er fors extra budget vrijgemaakt voor een actieplan ‘leefbaarheid en veiligheid IJsselmonde’. Een uitdrukkelijke wens van Leefbaar Rotterdam. Bewoners van IJsselmonde, Lombardijen en de Beverwaard voelen zich te vaak niet veilig op straat en maken zich zorgen over verloedering en achteruitgang. Maar hun zorgen raken vaak ondergesneeuwd onder de aandacht voor de traditionele probleemwijken op Zuid, ten onrechte. Met dit actieplan, dat samen met bewoners invulling zal krijgen, kunnen direct onveilige plekken in de wijken worden aangepakt en opgeknapt.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Leefbaar Rotterdam noemt hier heel trots de inzet, het actieplan op IJsselmonde en Tarwewijk. Hartstikke mooi. Maar beseft u zich wel dat het actieplan

‘samenleven’ ook per 2026 gestopt is? Dus u stopt eerst iets om het vervolgens in een actieplan opnieuw leven in te blazen. Dat is toch een beetje rare manier van beleid voeren?

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Wat ik vooral raar vind, is uw vergelijking. U vergelijkt het actieplan ‘samenleven’ met een actieplan ‘leefbaarheid en veiligheid voor IJsselmonde’. Hoe u die link legt, dat moet u me even uitleggen.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, want wij waren natuurlijk ook heel benieuwd: wat staat er dan in het actieplan? Dus daar hebben we ook technische vragen over gesteld en er bleek uit dat er wordt ingezet op samenleven. Letterlijk is dat de beantwoording geweest van het college. Dat is nu precies wat u net de nek om heeft gedraaid.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Voorzitter, 2 dingen. 1: de concrete invulling van het actieplan, dat is juist ook het goede van dit actieplan, gaat nog vorm krijgen met bewoners, met de wijkraden van de betreffende wijken. Dat is 1. En 2: dat samenleving punt dat u eruit vist, is 1 punt uit een gigantische opsomming, waarin ook aan staat: het aanpakken van donkere plekken, het verbeteren van de veiligheid van vrouwen op straat, het aanpakken van hangjongeren, het aanpakken van verloedering. Dat vergeet u eventjes.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): En wat wij vooral lezen, zijn vooral preventieve maatregelen. Maatregelen die inzetten op de sociale cohesie van de wijken. Juist die punten waaronder dit college met Leefbaar Rotterdam juist op bezuinigd is vorig jaar. Daarom is het zo wrang om dan nu een actieplan te zien waar juist daarop wordt geïnvesteerd wat u zelf net heeft wegbezuinigd. Dus dat klopt voor mij gewoon niet.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): U leest bijzonder selectief. U bent natuurlijk van de geitenwollensokken aanpak. U wilt alles alleen maar op preventie gooien. Ik zie een actieplan dat A: nog concrete invulling krijgt met bewoners en B: waar onveilige plekken in de wijk worden aangepakt, waar de verlichting wordt verbeterd, waar de veiligheid voor vrouwen op straat wordt verbeterd en waar verloedering wordt tegengegaan. Dat is wat ik eruit haal.

De VOORZITTER: Tot slot, mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Ik ben wel blij om te horen dat Leefbaar Rotterdam wel voor dit actieplan is met meer preventieve maatregelen. En ik ben dan ook heel benieuwd of Leefbaar Rotterdam ook voor ons amendement is om juist deze aanpak in meer wijken te gaan toepassen.

De heer CEULEMANS (Ir): Ik ben bijzonder blij met dit actieplan. Dat het voor u een verrassing is dat wij blij zijn met een actieplan voor het verbeteren van de leefbaarheid en de veiligheid in Lombardijen, Beverwaard en IJsselmonde, dat verbaast mij hooglijk moet ik u zeggen.

De VOORZITTER: De laatste keer, maar dit blijft een beetje heen en weer gaan op deze manier. Laatste keer mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Ik heb zojuist een hele duidelijke vraag gesteld. U investeert nu selectief in 2 wijken. Er zijn nog meer wijken die net zo'n slechte veiligheidsindex hebben, wijken waarvan de veiligheidsindex juist gekelderd is onder dit college. Bent u ook bereid om daarin te investeren met dit actieplan?

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Ik ben ontzettend trots dat wij nu fors investeren in juist 3 wijken, wat ik net al zei, die heel vaak vergeten worden. Die partijen als de Partij van de Arbeid onder het tapijt schuiven, omdat het niet traditionele probleemwijken zijn. Maar gaat u eens naar Lombardijen, gaat u eens naar de Beverwaard, gaat u eens naar IJsselmonde. Die bewoners die voelen zich vergeten, die voelen zich niet veilig genoeg op straat. En ik ben er heel trots op dat wij niet alleen in de traditionele probleemwijken, maar juist ook in deze wijken waar veel van onze kiezers wonen, fors investeren ter verbetering van de veiligheid. Dan ga ik verder. Hetzelfde doen we met OV-station Zuidplein en winkelstraten, zoals de Slinge, de Wolphaertsbocht, Groene Hilledijk, Beijerlandselaan en de Crooswijkseweg. Straten die het aantrekkelijke en kloppende economische hart van de wijk zouden moeten zijn, maar die in de loop van decennia ten prooi zijn gevallen aan ondermijning, verpaupering en een louche, vervreemdend winkel- en horeca-aanbod. Leefbaar steunt deze winkelstratenaanpak dan ook van harte. En voorzitter, het opengrenzenbeleid van de EU leidt tot ellende in Rotterdamse straten. De overlast van veelal Oost-Europese en verslaafde daklozen loopt op veel plekken in de stad echt de spuigaten uit. Het is onaanvaardbaar dat Rotterdammers geconfronteerd worden met agressieve crackrokers in hun portiek, met niet te harde stank en vervuiling in hun parkeergarage en met zwalkende bedelaars op drukke kruispunten. En ja, ook deze daklozen zelf leiden een leven dat je ergste vijand niet gunt. Het is een menselijk drama in alle opzichten. En we zijn daarom ontzettend blij dat onze wethouder Buijt deze periode zijn nek heeft uitgestoken om de overlast met onorthodoxe maatregelen aan te pakken. Meer handhaving, een intensieve aanpak gericht op de grootste overlastgevers en een nieuwe niet-vrijblijvende opvangvoorziening. Van de straat, afkicken, terug naar het land van herkomst of aan het werk. En het is daarom een hele goede zaak dat deze aanpak, inclusief de opvang aan de Volkelstraat, ook volgend jaar in stand blijft.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de bingokaart die is bijna weer compleet, want alles is natuurlijk de schuld van de buitenlanders. Natuurlijk, overlast is verschrikkelijk. Dat moet beperkt worden, maar dat ligt niet aan buitenlanders en we hebben dat ook besproken in de commissie. Dat ligt vooral aan een groep harde kern Rotterdammers die hier verslavingsproblematiek hebben en hulp en zorg nodig hebben. Hulp en zorg waar juist ook nogmaals Leefbaar Rotterdam onder dit college juist op heeft bezuinigd.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Het is niet de schuld van buitenlanders, het is de schuld van partijen zoals de Partij van de Arbeid die ons hebben opgezadeld met falende wet... Ja, u komt nog aan de beurt hoor, wees maar gerust. Die ons hebben opgezadeld met falende wetgeving, met open grenzen waardoor iedereen dit land binnen kan banjeren, hier overlast kan veroorzaken en amper uitgezet kan worden. Dat is de hoofdschuldige.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, dat was natuurlijk het tweede punt op mijn bingokaart: alles is de schuld van de PvdA of van de buitenlanders of superwethouder Richard Moti, dat kan natuurlijk ook nog.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, er gebeurt hier wel iets bijzonders. Want de heer Ceulemans heeft helemaal niet het woord buitenlanders in zijn mond genomen en de PvdA die probeert hier toch te polariseren door het woord buitenlanders in de mond te nemen. De heer Simon Ceulemans die zegt: het is niet de schuld van de buitenlanders, het is het niet. En wat de PvdA hier doet, is groepen tegen elkaar opzetten. Precies dat wat u eigenlijk altijd Leefbaar Rotterdam verwijt. Ik vraag u echt: doe dat niet meer. Doe het niet meer, want het is 1 stad en ik heb de heer Simon Ceulemans dat horen zeggen. We zijn trots op deze coalitie en wat u doet is verdeeldheid zaaien.

De VOORZITTER: *(Applaus.)* Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, Agnes Maassen vindt het fijn om hier met een vingertje te wijzen. Daar ben ik niet zo van gediend. Ik vind ook de houding van D66 werkelijk heel erg bizar dat zij hier in een coalitie staat met Leefbaar Rotterdam en loopt te verdedigen hoe alles constant wel de schuld is van buitenlanders. Want heeft de heer Ceulemans het net gehad over Nederlandse arbeidsmigranten dan?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, de heer Ceulemans heeft het gehad over mensen die dakloos zijn en dat zijn heel veel verschillende mensen. En er zijn heel veel verschillende oorzaken voor het feit dat we heel veel daklozen op straat zien. Wat u doet is u pikt er 1 groep uit waar de heer Ceulemans het over heeft. De heer Ceulemans heeft het over een brede groep aan mensen en arbeidsmigranten maken daar onderdeel van uit. Ja, Leefbaar Rotterdam heeft een ander perspectief op de samenleving dan wij. Maar wat u doet, is dat u zet die polarisatie verder aan, terwijl ik van u zou willen zien dat u juist de verbinding zoekt.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): We zien hier vooral dat we een nieuw Leefbaar 66 in het college hebben, waarbij Agnes Maassen als woordvoerder voor Leefbaar Rotterdam op asielbeleid aan het optreden is.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, mooi dat D66 de Oost-Europeaan ook als landgenoot ziet, dus dat is wel leuk. Nee, ik heb een vraag voor de heer Ceulemans. Dus u schets toch een beetje een gitzwart beeld. We gaan eigenlijk bijna terug naar de jaren 90 met een crack drive, dingen lopen uit de hand en daarna bent u enorm trots op het repressieve beleid. Mijn vraag is: kunt u reflecteren? Is het nu effectief wat we doen? Gaan we de goede kant op of zijn we aan het afglijden?

De heer CEULEMANS (lr): Nee, ik vind het beleid van wethouder Buijt, zoals ik daarnet omschrijf, vind ik juist een perfecte mix tussen preventie en repressie. Mensen die ongelooflijk hardnekkige overlast veroorzaken, die agressief zijn, die mensen aanvallen, die moeten we keihard in de nek zitten. Als dat mensen met een Oost-Europese achtergrond zijn, moeten we zo snel mogelijk aan die 6 registraties kunnen komen, zodat we ze dus het land kunnen uit bonjouren. Dat is wat nodig is. Tegelijkertijd zijn er heel veel mensen die op straat overlast veroorzaken zonder dat ze agressief zijn, omdat ze gewoon in een mensonterende situatie zijn beland. Omdat ze met een verkeerd beeld van zaken naar Nederland zijn gekomen. Omdat ze hier bijvoorbeeld een baan zijn kwijtgeraakt. Die mensen zijn er ook. Die

hebben hier op dit moment geen toekomst. Die leiden een leven, wat ik al zei, die je je ergste vijand niet gunt. Voor die mensen heeft dit college een opvang in het leven geroepen. Een opvang waar mensen kunnen werken aan het afkomen van hun verslaving, waar ze kunnen werken aan terugkeer naar werk en als ze willen naar het land van herkomst. Dat vind ik geen harde repressie, dat vind ik een heel menselijk, humaan afgewogen beleid.

De VOORZITTER: Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik constateer dat in de eerste zin antwoord de heer Ceulemans meteen weer begint over de Oost-Europeaan. Dus D66, luister alsjeblieft goed. Het begint altijd toch weer bij die buitenlander. En in het vervolg hoor ik heel veel mooie woorden, maar de vraag is, is het effectief? En ik denk dat mensen, de Rotterdammers, steeds meer zwervers en problematiek op straat zien. Dus ik denk dat preventie en repressie hand in hand gaan en dat we aan het doorslaan zijn. Dus alstublieft, ga in gesprek met die Rotterdammer. Kijk wat echt werkt, want dit gaat echt helemaal de verkeerde kant op.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans vervolgt zijn betoog.

De heer CEULEMANS (lr): Maar de heer Dekkers haalt nu twee zaken door elkaar. Want voor Rotterdamse daklozen was hier altijd al opvang. Dat zijn rechthebbende daklozen die konden hier gewoon in de nachtopvang terecht, daar is gewoon beleid op van toepassing Rotterdam. Wat wij gedaan hebben, is die groep die niet in aanmerking kwam voor opvang, maar die wel voor veel overlast op staats zorgde, ook perspectief bieden. Perspectief op terugkeer naar werk of perspectief op terugkeer naar het land van herkomst. En ja, als het agressieve mensen zijn die we hier absoluut niet willen, dan zetten we in op gedwongen terugkeer. Dat is voor die groep nieuw beleid en dat vind ik uitstekend beleid. En als we dat niet gedaan hadden was het hier vele malen erger geweest. Dan vervolg ik mijn betoog. Een groep die bij Leefbaar altijd een speciale plek in ons hart heeft, zijn de ouderen. De generaties die deze stad hebben opgebouwd. En dit college levert dan ook voor de ouderen al 3 jaar lang. Waar tijdens het vorige college onder PvdA en CDA-wethouders, huismeesters rücksichtslos uit seniorenflats werden gebonjourd en het ene na het andere zorgrestaurant dichtging, investeerde dit college 2 miljoen in de opening van tientallen nieuwe zorgrestaurants en gingen inmiddels in 15 seniorenflats weer huismeesters aan de slag. Er kwamen 14 nieuwe Thuisplusflats bij. De valpreventietrainingen zijn een doorslaand succes en komend jaar investeert het stadsbestuur fors extra in het ondersteunen van ouderen met dementie en hun naasten.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Leefbaar Rotterdam is wel ook even vergeten te noemen dat vooral ouderen die niet digitaal vaardig zijn, die zijn wel de wel de klos. Want de gebiedsgidsen daarvoor, die worden wel even wegbezuinigd. Dat is wel even een leuke kanttekening.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Als we het over leuke kanttekeningen gaat. Weet u hoe uw wethouder Kathmann genoemd werd in Alexander? Die werd ‘de slager van Oost’ genoemd. Die heeft rücksichtslos al die huismeesters die onze wethouder Eerdmans...

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): In de seniorenflats... Ja, 'de slager van Oost werd ze... Dat verzin ik ook niet. Gaat het maar navragen. Die werden daar weggehakt uit seniorenflats die daar waren ingezet door wethouder Joost Eerdmans. Wegbezuinigd door wethouder Kathmann.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Dus valt u mij niet aan met een digitale gebiedsgids of waar u het over heeft. U heeft gewoon een slashbeleid over ouderen gevoerd.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans. Ik probeer even... Ik ben bezig, mevrouw Kockelkoren. Maar de heer Ceulemans, voorgaande wethouders kunnen zich hier niet verdedigen. Dus ik zou gewoon ook nog gewoon even bij de tekst nu blijven.

De heer CEULEMANS (lr): Mevrouw Reitema mag het wel verdedigen, alleen is heel lastig.

De VOORZITTER: Nee, zonder grappen. We gaan gewoon door met het debat. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, Leefbaar Rotterdam die teert al 20 jaar op de naam van Pim Fortuyn. Het enige wat ze al 20 jaar lang doen in deze raad is wijzen naar de PvdA en naar het Rijk en naar buitenlanders. Want zij doen alles fout en zelf hun verantwoordelijkheid nemen, zelf iets voor elkaar krijgen, dat laat u na.

De VOORZITTER: *(Applaus.)* De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Dat ingestudeerde riedeltje kwam er voor de vierde keer prima uit. Als klap op de vuurpijl keert hij na 3 jaar, en zoals wethouder Kasmi kan beamen, onophoudelijk aandringen door Leefbaar Rotterdam weer terug. De seniorenkorting op de Rotterdampas zelfs royaler dan ooit tevoren. Het standaard seniorentarief gaat terug van 65 naar 20 euro en de ouderen met een smalle beurs blijven slechts 5 euro betalen. Een blijk van waardering voor onze ouderen en bovendien een goede stap in de strijd tegen eenzaamheid. We zijn er trots op dat we dit hebben kunnen regelen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Het is een prachtige borstklopperij riedeltje. Ik ben wel heel benieuwd wat de ouderen in Pernis en Rozenburg en Hoek van Holland ervan vinden dat zij straks moet betalen om naar een ziekenhuis te komen met het doelgroepenvervoer.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): 2 dingen: daarover gaan we vanavond een heel uitgebreid debat voeren. Ik vind het ook prima om dat te schrappen en het nu te doen. En ten tweede: de wethouder heeft daar al op gereflecteerd. De wethouder heeft daar al een brief nagestuurd, heeft er al over gecommuniceerd dat het verhaal in een verwrongen vorm naar buiten gekomen is. Dat er een heel kleine groep is waarvan het nu lijkt dat die erop achteruitgaan en dat we gewoon gaan kijken met maatwerk hoe dat opgelost kan worden. En dat is een vraag die ik ook de wethouder stel.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dat zien we elke keer met deze wethouder. Dat heb ik ook in mijn bijdrage gezegd. Elke keer wordt er ergens brief gestuurd, de stekker uitgetrokken en dan achteraf: dat was misschien toch niet zo'n goed idee. De ouderen worden

keihard geraakt door dit voorstel. Wij vinden dat dom en ik zou dat soort voorstellen dan ook even in uw betoog meenemen. Want dat hele schouderkloppen van u over wat er allemaal gebeurt voor de ouderen. Wij vinden een aantal maatregelen goed, maar ben ook helder over wat er allemaal niet goed gaat en dat is helaas ook een hele riedel.

De heer CEULEMANS (Ir): Dit college is denk ik in de geschiedenis van Rotterdam het college dat het meest voor ouderen gedaan heeft. Dit is echt een pro-ouderen college. Ik ben daar trots op. Ik heb een selectie gemaakt van alle maatregelen die we getroffen hebben... Dit is uitlokking, voorzitter. Ik geef het toe.

De VOORZITTER: Dit is inderdaad ontlokking. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dit is pure uitlokking, voorzitter. Dan ga ik toch vragen: waar blijven de wijkagenten? Hoe zit het met de buurthuizen? Wat gaan we doen aan de woningbouw voor de senioren? Kijk, u heeft een paar leuke schnabbels voor de ouderen, vind ik hartstikke geweldig. En ik ben ondertussen ook wel zat om ondertussen 4 jaar lang te blijven teren op die huismeester. Dat is ook wel een keertje gebeurd. Maar wat heeft u nu werkelijk serieus structureel aan die ouderen gedaan? In de zorg is het minder, ook daar heeft u een eigen wethouder op zitten. Maar kom op, die ouderenzorg, die is echt terug aan het nemen. We laten de ouderen aan de ouderen over. En u doet heel veel leuke dingen, zijn allemaal kleine leuke schnabbels, daar ga ik met u mee. Maar structureel is toch de oudere op dit moment binnen deze begroting niet terug te vinden. Dat is wel een gegeven.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Mevrouw Verkoelen vraagt: wat doet u aan ouderenhuisvesting? Maar moet ik dan een hele alinea nog een keer oplezen die ik net opgelezen heb. Even kijken, daar gaan we weer. 15 seniorenflats en huismeester aan de slag. U zegt daarbij: hou eens op met gereutel over die huismeesters, gaat u eens in die 15 seniorenflats vragen of die oudere mensen blij zijn met die huismeester of niet? Dat is ontzettend belangrijk. Dat is belangrijk voor de sociale cohesie, dat is belangrijk voor de veiligheid in die flat, dat is belangrijk voor mensen sociaal in het oog houden, om eens te kijken waarom al twee dagen het gordijn bij iemand dicht blijft. Dat is ongelooflijk belangrijk. En ik had van u verwacht dat u mij daarin zou steunen, maar helaas is dat kennelijk niet het geval. Ik heb het over zorgrestaurants gehad. Het gaat over woon-zorgcomplexen. Het gaat over 10 nieuwe woonvoorzieningen voor ouderen die nog in de pijplijn zitten. Dus me dunkt dat dit college iets doet aan ouderenhuisvesting.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Nee, u doet niet iets aan ouderenhuisvesting. U renoveert, u herstructureert, u transformeert en dat was er al. Het gaat over extra, het gaat mij over extra. Ik ben hartstikke blij, maar de 50+ flats zijn we kwijt. Dat u er weer een enkele terugbrengt, vind ik geweldig. Maar het is bij u gewoon: we gaan drie stappen achteruit, 1 stap vooruit en we zijn er 2 achteruitgegaan. Daar zit mijn probleem. En dat is ook met de buurthuizen, identiek zo. Kijk, u heeft het over... We hebben niet al die restaurants terug, ze zijn niet allemaal terug, een enkele. En u mag daar een keertje voor complimenten krijgen, maar niet 4 jaar lang hetzelfde compliment voor hetzelfde. Het is ondertussen wel een langspeelplaat waar de groef in zit. Wat is er vernieuwd dit jaar? En wat gaat u doen het komend jaar voor die ouderen? Staat er niet in, in die Voorjaarsnota. Wel wat u in het verleden gedaan heeft en waar u steeds voor opteert, maar wat gaan we nu doen? En in de woningbouw, serieus zo'n seniorenhuisvesting, daar zet u niet op in.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Niet 4 jaar lang complimenten voor hetzelfde, ieder jaar opnieuw complimenten voor een hele nieuwe trant zorgrestaurants die opengaan. Dat zijn er tientallen geopend, mevrouw Verkoelen. Waaronder het vorige college het een naar het andere zorgrestaurant de deuren sloten. U vroeg daar toen samen met ons debatten over aan. Dus ik had u aan mijn kant verwacht op het moment dat ik dit collegeprijs voor het openen en het vrijmaken van miljoenen voor heel veel seniorenrestaurants. En u heeft zich kennelijk voorgenomen: ik ben een ouderenpartij, dus ik ga hoe dan ook zeggen dat het niet goed is wat het ouderenbeleid hoe dat het er hier uitziet, maar het maakt u er niet geloofwaardiger op.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, dat had de heer Ceulemans mogen zeggen bij de jaarrekening, maar bij de Voorjaarsnota wil ik horen wat u gaat doen. Niet blijven herhalen. Jaarrekening, prachtig, terugkijken dat hebben we binnengehaald en wat gaan we nu doen in de toekomst? Daar gaat de Voorjaarsnota over. U blijft herhalen wat er in het verleden gebeurd is. Wat gaat u doen? Dat is wat ik u vraag. Niet van: dit hebben we allemaal gerealiseerd. Dat was de jaarrekening.

De heer CEULEMANS (lr): Bijvoorbeeld 10 nieuwe woon-zorgvoorzieningen voor ouderen. Is dat nieuw genoeg? Dat gaat gebeuren.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): En hoeveel is dat dan volgens u? Hoeveel gaan we er echt krijgen? Dat staat al in de boeken. U blijft herhalen wat u in de boeken al binnen heeft gehaald. Dat is een beetje mijn probleem ermee. Ik steun u in alles op die punten, want ik ben voor elke snipper blij voor de ouderen, maar het kan natuurlijk veel meer.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Dit college zet wat mij betreft maximaal in op ouderen en ik denk dat heel veel ouderen in deze stad dat ook zo ervaren. En ook heel belangrijk voor duizenden Rotterdamse ouderen is de Unie van Vrijwilligers, de UVV en haar 1800 vrijwilligers. Bij de Voorjaarsnota vorig jaar gaf ik de garantie dat wij de UVV niet zouden laten omvallen. Woorden waar uit de raad harde en cynische kritiek op kwam. Het zou een loze belofte zijn, een garantie voor de bühne. Maar we hielden woord en dat doen we nu opnieuw, want ook volgend jaar blijft de UVV fier overeind. Als Leefbaar zullen wij ons ervoor blijven inzetten dat tegen deze organisatie tot de lengte van jaren door kan met haar geweldige werk.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de vrijwilligers. Dat is natuurlijk hartstikke belangrijk en daar drijft onze stad op. Maar waarom kiest Leefbaar Rotterdam er dan voor om de UVV maar slechts 1 extra jaar in stand te houden?

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Wij regeren niet over ons graf heen. We hebben onze belofte waargemaakt dat we deze collegeperiode 2 keer achter elkaar de UVV overeind houden. En als u volgend jaar in de coalitie komt, stel ik u voor: zet u ervoor in dat het permanent zo blijft. Wij zullen dat in ieder geval doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik vind dat een beetje zwak. Het lijkt alsof alles na 2026 stopt. Heel veel subsidies lopen gewoon door. Dat kan net zo goed met de UVV.

De heer CEULEMANS (lr): Kijk voorzitter, vorig jaar toen de heer Engberts nog op de plaats van mevrouw Reitema zat, zei de heer Engberts van: ja, u doet maar voor 1 jaartje, dat is voor de Bühne en daarna verdwijnen ze toch. Nee, ze verdwijnen niet. We hebben ze weer voor een jaar gered. En u vindt het gewoon ontzettend jammer... Dat moet u eens een keer toegeven. U had het geweldig gevonden als de UVV uit deze Voorjaarsnota was weggesneden, want het gaat niet om die vrijwilligers, het gaat om het politieke spelletje dat u over hun rug wilt spelen tegen Leefbaar Rotterdam. U wilt daar een Leefbaar Rotterdam passing puntje van maken, dat gaat helaas niet lukken. We hebben ons belofte waargemaakt 2 jaar op rij. e UVV blijft bestaan en volgend jaar met Leefbaar in het college blijft dat gegarandeerd weer zo.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, een veelgehoorde klacht die wij ook vanuit het armoede netwerk vanuit de stad horen, is de meerjarige financiering. Dat is een constant probleem. Die onzekerheid ook voor dat soort vrijwilligers. Als je steeds elk jaar maar weer moet afwachten, mogen we nog een jaar voortgaan of niet? Zorg gewoon voor structurele financiering, zorg voor zekerheid. Dat is voor de vrijwilligers. En dat is absoluut geen politiek spelletje en het is laf dat Leefbaar Rotterdam ons dat verwijt.

De heer CEULEMANS (lr): Het is niet laf. Ik ben er trots op dat we deze geweldige organisatie met 1800 vrijwilligers die meermaals per week 3.000 ouderen bezoekt. 85 jaar oude organisatie, dat we die hebben kunnen redden, dat die hun werk voort kunnen zetten. Dat is waar wij ons voor hebben ingezet, dat is wat wij hebben waargemaakt en dat blijven we doen tot in lengte van jaren. En zo zie je maar voorzitter, je hoeft niet links te zijn om sociaal te zijn. Daar gaan we weer.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Ik vraag me af of Leefbaar Rotterdam ook net zo trots is op dit college dat ze ook dat geld voor het kinderparadijs nog niet gevonden hebben.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.
De heer CEULEMANS (lr): Dat gaan we zien. Zo zie je maar, voorzitter. Je hoeft niet links te zijn, om sociaal te zijn. Iets wat ook ons raadslid Vanessa Bruin bewijst. Haar strijd tegen schimmelwoningen krijgt in deze Voorjaarsnota een nieuw vervolg in de vorm van een gemeentelijke campagne ‘schimmelwoningen’. Dit om hen bekend te maken met het gemeentelijk meldpunt waar zij terechtkunnen wanneer hun corporatie of verhuurder het laat afweten. Maar voorzitter, eerlijk is eerlijk. Dat er veel goeds in de Voorjaarsnota staat, betekent niet dat het goed genoeg met Rotterdam gaat. Overlast en agressie zijn aan de orde van de dag. Te vaak maakt het tuig de dienst uit in winkelgebieden, het openbaar vervoer en op onze stranden. Straten liggen wakker van nachtelijk lawaaiterreur door sneue sukkeltje met een verwrongen zelfbeeld en gehuurde auto's uit alle uithoeken van het land. En voorzitter, het is bekend, voor ons kan tegen dergelijke vorm van overlast niet hard genoeg opgetreden worden. Preventief fouilleren. Niet random, maar gericht op risicogroepen. Handhaven van samenscholingsverboden. Zero Tolerance. Geen gesprekjes, maar direct beboeten. Afpakken van onverklaarbare luxeproducten, zoals dure jassen en horloges. Patsercontroles, wielklemmen op die patserbakken. Doe een beroep op de Marachaussee zolang politie en handhaving met een capaciteitstekort kampen en ga zo maar door. En tegen iedereen in deze raad die dit allemaal disproportioneel vindt, zeg ik: ga dat maar eens vertellen tegen de mensen die hier dagelijks onder gebukt gaan. En een gigantische bron van ergernis voorzitter, zijn fatbikes. Gevaarlijke ondingen waar zo'n beetje iedereen een hekel

aan heeft, behalve degenen die erop rondrijden. Afgelopen week heeft de gemeente Enschede een stap gezet richting een APV-verbod op fatbikes in de binnenstad. Leefbaar Rotterdam steunt dat en wil dat het college gaat onderzoeken hoe we fatbikes via onze APV uit zoveel mogelijk plekken in de stad kunnen weren. En laten we ook eens een voorbeeld nemen aan Antwerpen. Daar knipt de politie illegaal opgevoerde E-steps en fatbikes zonder pardon in stukken met een gigantische tang. Burgemeester de Wever mocht feestelijk de eerste knipbeurt verrichten. Voorzitter, een burgemeester die naast lintjes ook fatbikes knipt, mijn fractie ziet het helemaal zitten. En ik dien hiertoe zo meteen een motie in met als titel 'Fatbike in twee, daar maken we fietspaden veilig mee'. En ik zal dadelijk alle moties tegelijkertijd op een schaaltje inleveren.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben natuurlijk helemaal voor de aanpak om verkeersoverlast aan te pakken, maar dan moeten we wel consequent zijn met elkaar. En dat betekent, en dat is mijn vraag aan de heer Ceulemans, is hij bereid om ook andere voertuigen doormidden te knippen op het moment dat ze zware overlast veroorzaken? Bijvoorbeeld, ik zeg maar iets, een motorscooter, motoren of als we echt heel wild willen gaan doen gewoon auto's doormidden knippen. Gewoon een gigantische schaar, geef het aan de heer Lansink-Bastemeijer en dan kunnen we ook dat doormidden knippen, want dan zijn we wel consequent met elkaar.

De VOORZITTER: Het wordt druk voor de...

Mevrouw VERKOELEN (50plus): We blijven wel van de scootmobielen hoor, denkt erom.

De VOORZITTER: Ik wilde zeggen, er zijn nog wel meer... Mevrouw Verkoelen ziet al gelijk problemen. Het wordt druk met knippen, maar de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Tegen mevrouw Maassen zeg ik: breng mevrouw van Wifferen nu niet op ideeën. Er komt gewoon zo'n motie denk ik van haar kant als u dit voorstelt. Nee, maar wij richten ons op fatbikes. Dat is een enorme bron van ergernis. Ik denk dat iedereen in deze raad dat wel kan onderschrijven. Dat zijn opgevoerde ondingen die winkelstraten onveilig maken, die fietspaden onveilig maken, die voor ongelukken zorgen. Daar richten wij ons op. En ik snap dat het uw ideaal is om ook auto's doormidden te knippen, maar daar ga ik niet in mee.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, maar nu even serieus. De vraag is van: waarom dan fatbikes en andere vormen van vervoer niet? Want u zegt: ja, maar dit is een enorme bron van ergernis. Maar we hebben vorige week een debat gehad met elkaar hier over de totale overlast op De Meent en overal op andere plekken in de stad en dat is ook een hele grote bron van ergernis van Rotterdammers. Mijn vraag is nog: waarom bent u nu zo selectief op fatbikes en niet op andere vervoersmiddelen, zoals dus bijvoorbeeld motoren?

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Omdat fatbikes op dit moment een beetje een grijze vlek zijn als het gaat om verkeersoverlast. Is een relatief recent fenomeen waar eigenlijk op geen enkele manier nog een aanpak van toepassing is. Het Rijk worstelt ermee. We zien nu gemeenten die het initiatief nemen om toch te kijken, hoe kunnen we in de APV fatbikes weren uit drukke delen in de stad? Dat onderschrijf ik en het kapot knippen gaat uiteraard over illegale opgevoerde fatbikes. Dat gaat gewoon om het slopen van illegaal materiaal.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij is er ook nog niet echt een hele goede aanpak ontwikkelt op het aanpakken van verkeersaso's, want daar hebben we hier week-in-week-uit ook nog debatten met elkaar over. Dus als dat het argument is om het voor fatbikes te doen, dan zie ik niet in waarom we dat niet ook voor andere vervoersmiddelen willen. Ik zeg daarbij, voor D66 gaat het vrij ver om vervoersmiddelen doormidden te knippen. Maar als we dat dan gaan doen, dan is ons pleidooi: doe dat dan voor alle vervoersmiddelen.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Dat u dat wilt, snap ik. U heeft een aantal autoluwe zones in het coalitieakkoord voor elkaar gekregen. Dit gelukkig nog niet. En auto's als zodanig zijn niet problematisch en fatbikes als zodanig wel. Waar was ik? Ook grote zorgen leven er over de ruggengraat van onze economie, de haven. De industrie wordt door landelijk beleid de haven uitgejaagd. De lijst met vertrekkende bedrijven begint angstaanjagende vormen aan te nemen: Indorama, Gunvor, Westlake, LyondellBasell op de Maasvlakte, Tronox, om nog maar te zwijgen van afgeblazen nieuwe investeringen. En achter al die vertrokken bedrijven gaan problemen voor gewone Rotterdamse gezinnen schuil. Keukentafels waaraan ouders hun kinderen moeten vertellen dat ze hun baan verliezen. Niet alleen werknemers van die bedrijven zelf, maar ook werknemers van de toeleveranciers vangen de klappen. De klappen van ideologisch gedreven, maar in de praktijk onuitvoerbaar klimaatbeleid. Nationale koppen: de nationale CO2-heffing die nog altijd van tafel moet, Netcongestie, absurd hoge energiebelastingen en een stikstofbeleid dat een totale clusterfuck is, met als enige merkbare resultaat dat alles wordt lamgelegd. Zelfs 12 miljard euro aan potentieel duurzame investeringen ligt op de plank stof te happen tot het vanzelf wel wegwaait naar andere landen. Kortom, de enige groene opbrengst van ons concurrentieverstorende en doorgeschoten klimaatbeleid is het mos dat op de kaders van onze haven dreigt te groeien. Het roer moet om. De haven moet worden aangewezen als speciale economische zone met uitzonderingen en vrijstellingen op klimaat en stikstofbeleid, voorbehoud van onze werkgelegenheid en het herstellen van ons vestigingsklimaat.

De VOORZITTER: De heer van der Velden heeft een vraag.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik hoorde vandaag al eerder de heer Ceulemans het hebben over doorgeslagen stikstof wetgeving. Dat is gewoon de wet. Het zijn internationale afspraken die er lopen, internationale richtlijnen. Nederland is per hectare al de grootste uitstoter van heel Europa met stikstof. Als land moet je gewoon een wetgeving houden. Dus ik zou zeggen: de stikstof wordt voornamelijk veroorzaakt door de landbouw, de intensieve veehouderij, het verkeer en de industrie zelf. En ik denk dan als je dat wil aanpakken... En dat is ook richting VVD die nota bene een minister had die dat wel wilde aanpakken. Dan zou je iets aan de veestapel moeten doen, die zou je minimaal moeten halveren om die stikstoot... We hebben de hoogste veedichtheid van Nederland, dus dat moet je aanpakken. En ik zou dan willen pleiten in plaats van dat goedkope van: we worden overdreven klimaatregels, overdreven stikstofmaatregels, zou ik u willen verzoeken om daarvoor een lobby te starten in Den Haag, in plaats van hier zo goedkoop dat elke keer maar weer voor de bühne te roepen. Dus dat is mijn verzoek.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Uw verzoek is helder. Ik gaat alleen niet honoreren. We hebben onszelf opgehangen, wat ons betreft, aan onwerkbare, extreme, doorgeschoten stikstofnormen die helemaal niets voor dit land doen, behalve de boel lamleggen. Dat is ons

standpunt en daar zult u het echt mee moeten doen. En wij pleiten er dus voor om de haven, plots in de haven aan te wijzen als uitzonderingsgebieden op landelijk stikstofbeleid en op landelijke klimaatwetgeving. Dat is goed voor ons vestigingsklimaat, dat is goed voor Rotterdamse banen.

De VOORZITTER: De heer van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Maar dat is dus niet waar, mijnheer Ceulemans. Je hebt ook internationale afspraken over Natura 2000-gebieden. Je moet voldoen aan natuurwetgeving. Noem alles maar op. Dus te zeggen: dat gooien we even overboord gaat geen eens. Rechtszaak op rechtszaak wordt gewoon verloren in Nederland met betrekking tot die stikstof. Dus je kan alles maar goedkoop zeggen: dat moet weg, dat gooi je weg. Maar daarmee schets je geen eerlijk beeld naar de Rotterdammer, maar ook niet naar de industrie in de haven. En de bedrijven in de haven zijn er wel degelijk van doordrongen dat dat eerst opgelost moet worden. Dan kan je weer verder gaan.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Maar het probleem is juist dat we onze eigen concurrentiepositie ondergraven hebben doordat we strenger zijn, doordat wij zelf nationale CO2-heffing op Europees klimaatbeleid invoeren, dat we zelf nationale koppen hebben, dat onze stikstofnormen strenger zijn dan andere landen. Dat is de reden dat bedrijven onze haven verlaten en elders hun heil gaan zoeken. Dat is de reden dat bedrijven investeringen in onze haven overslaan en dat ergens anders wel gaan doen. Het gaat erom dat onze concurrentiepositie verstoord is door veel strengere, doorgeslagen wetgeving.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, als ik het goed begrijp wil de heer Ceulemans het college verzoeken om zich niet aan natuurwetgeving te houden. En natuurwetgeving is er niet voor de lol. Je kunt niet gewoon kiezen of je daaraan meedoet of niet. Dus ik mag toch hopen dat dit college zich gewoon netjes aan de wet houdt.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Een overheid moet zich aan de wet houden en daarom is de oproep die wij in onze motie doen dat het college moet gaan lobbyen bij het Rijk om per direct plots locaties in de haven te kunnen aanwijzen voor vrijstelling van dit soort maatregelen. Dat is denk ik ook een beetje het verschil tussen GroenLinks en Leefbaar Rotterdam, GroenLinks vindt bramen en brandnetels en dat die wat verder groeien, belangrijker dan Rotterdamse banen. Wij vinden Rotterdamse banen belangrijker. Het mag maar gemarkeerd zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dan even in reactie daarop. Ik denk dat Leefbaar Rotterdam er beter aan zou doen om naast het MKB-Nederland te gaan staan om te lobbyen voor echte stikstofmaatregelen zodat er daadwerkelijk iets met de economie hier gebeurt, in plaats van dit soort moties voor de bühne in te dienen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen, wil u hierop reageren?

Mevrouw MAASSEN (d66): Nee, aanvullend op mevrouw Kockelkoren. Het is wel duidelijk dat de heer Ceulemans echt geen kaas heeft gegeten van stikstofproblematiek. Want wat groeit er nu heel veel doordat er hele hoge stikstof waarden zijn? Bramen en brandnetels. Dus

dat willen we juist minder. Dus mijn uitnodiging aan u is: verdiept u zich nu eerst in de materie en probeer dan met oplossingen te komen om die stikstofproblematiek aan te pakken.

De heer CEULEMANS (Ir): Ik zei: u bent drukker met bramen en brandnetels dan met Rotterdamse banen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft ook een vraag.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, ik ben toch een beetje op zoek. Dit is een punt waarop we zouden verder kunnen komen als we niet het zo simpel zouden houden als dingen tegen elkaar afzetten. Want wat de heer Ceulemans zegt over bijvoorbeeld die Nederlandse kop op Europese wetgeving en de CO2-heffing die we extra hebben in Nederland. Daar is al een Kamermeerderheid voor om dat af te schaffen. Dus dat is al door mijn partij voorgesteld, is een discutabel voorstel geweest, want die CO2-heffing is er niet voor niks. Maar de gedachtegang was wel als je nu een nationale kop erop zet, dan ben je inderdaad nationaal je investerings- en je vestigingsklimaat aan het nekken, terwijl dat je Europees uiteindelijk niks doet. Dit zou een moment zijn waarop je dan zou zeggen: in plaats van te wijzen naar het Rijk en hier regelvrije zones af te spreken, doe dan echt een voorstel hoe je na deze afschaffing van die CO2-heffing samen met het Rijk iets zou kunnen doen voor die haven. Dus daar daag ik toch echt de heer Ceulemans voor uit. Want het is een net iets te makkelijk frame om nu alleen naar het Rijk te wijzen, terwijl dan nu juist die CO2-heffing afgeschaft gaat worden.

De heer CEULEMANS (Ir): Voorzitter, wat te makkelijk is, is deze redenering van de heer Segers-Hoogendoorn. Het is ons Raadslid Bonte, het is onze wethouder Simons die al van begin af aan bezig zijn in deze raad, sinds deze collegeperiode: haal die nationale koppen weg. Dit verstoort onze concurrentiepositie. Dat is jarenlang tegen dovemansoren gericht in het Rijk. Drie weken geleden is de VVD omgegaan eindelijk na jarenlang een emmer achter de boot te zijn op het kabinet gevallen is. Toen kon er voor die motie gestemd worden, maar het is te laat. Fijn als het nu nog wel gebeurt, maar we hebben jarenlang onnodige vertragingen opgelopen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Maar ik roep dus de heer Ceulemans nu juist op: dit is dus nu een gepasseerd station. Dus dat al die jij-bakken zal maar zeggen van vroeger, dat heeft nu niet meer zoveel zin. Dus wat gaat u dan nu doen? Op basis van wat er nu voor een Kamermeerderheid is, die al die extra kop op die CO2-heffing eigenlijk heeft afgeschaft. Wat gaat u dan nu doen in de tweede stad van Nederland met dat grote haven industrieel complex om samen met het Rijk die stap voorwaarts te zetten?

De heer CEULEMANS (Ir): Precies waar ik nu een motie voor indien. Ik roep het college op om met het Rijk in gesprek te gaan en te lobbyen om per direct in de Rotterdamse haven plots locaties te kunnen aanwijzen waar vrijstelling van stikstofmaatregelen mogelijk is, waar vrijstelling van doorgeschoten klimaatwetgeving mogelijk is. Ter bevordering van het investeringsklimaat in de haven. Ter bevordering van het behoud van werkgelegenheid in de haven. Dat is wat ik doe, dat is waar ik een motie voor indien en dat is wat ik nu 3 keer heb uitgelegd.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Toch nog even afrondend, want dat is wat Leefbaar dan doet. Dus de CO2-heffing de Nederlandse kop erop, die is er dan af. Dan wijzen

we gewoon naar een andere soort wetgeving. Dan wordt het nu stikstof waar er ruimte voor moet komen. Waar ik nu juist toe uitdaag is: die ruimte is er gekomen op die CO2, wat ga je daaraan doen? Maar het helpt kennelijk toch de framing politiek van Leefbaar niet genoeg om daar dan een goed verhaal voor neer te leggen. Nee, dan wijzen we gewoon naar een ander soort wetgeving en dan gaan we het nu over stikstof hebben. Zodat we steeds maar met de vinger kunnen wijzen. En voorzitter, dat is toch uiteindelijk en daarom daag ik toch nog een keer uit. Dat is toch te veel wat Leefbaar doet: op tal van terreinen is er altijd wel ergens een boeman aan te wijzen. En ik vind dat niet zo verstandig, zeker niet voor de tweede stad van Nederland en zeker niet met de verantwoordelijkheid die u heeft in een coalitie.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Fijn dat er een motie in de Tweede Kamer is aangenomen waar ik bekend mee ben. Eindelijk om die kop van het nationale CO2-beleid of de nationale CO2 kop eraf te halen. Nogmaals wat ik al zei: veel te laat, maar beter laat dan nooit. Maar we zijn er nog niet. We zitten met netcongestie. We zitten met absurd hoge energiebelastingen, twee keer zo hoog als in veel andere landen waar we mee moeten concurreren. Dat zijn stuk voor stuk grote problemen, dat zijn landelijke belemmeringen voor onze haven, dat zijn landelijke bedreigingen voor onze werkgelegenheid hier. En we hebben nog heel veel stappen te zetten en met deze motie zetten we hopelijk een eerste stap. Waar was ik? Ik dien daar dus zo meteen een motie toe in. En heel belangrijk voorzitter: opkomen voor de haven betekent ook geen mededogen voor lieden die de haven willen saboteren. Die tegen een schadepost van anderhalve ton per uur onder het mom van demonstreren spoorlijnen in de haven blokkeren. De haven is van vitaal belang en wie dat onderschrijft, kan en mag geen sabotage accepteren. Graag een reactie van de burgemeester. Is zij bereid om de haven, die het al zo zwaar heeft, tegen zulke figuren te beschermen door ze per direct iedere keer opnieuw van de rails te laten vegen? En wat ook tot onzekerheid leidt aan veel Rotterdamse keukentafels is erfpacht. De rekeningen die sinds vorig jaar van Zevenkamp tot Hoek van Holland en van Ommoord tot de Beverwaard op de deurmat vielen, ook nog eens in de vorm van onbegrijpelijke brieven, hebben Rotterdammers heel begrijpelijk grote schrik aangejaagd. We zijn als Leefbaar naar hen toe gegaan bij hen thuis, op de markt, op bijeenkomsten. We hebben geluisterd naar hun verhalen en hun dossiers doorgeploegd. En hoewel de materie ontzettend complex is, is onze insteek glashelder: we gaan het onderste uit de kan halen voor de erfpachters. En dat betekent ook dat we na de zomer kritisch naar de adviezen gaan kijken en alleen instemmen met de aangekondigde voorstellen wanneer deze goed genoeg zijn. De bedragen moeten omlaag. Het moet redelijkerwijs betaalbaar zijn en we gaan niet accepteren dat mensen hun huis kwijtraken door erfpacht. En wat we nu alvast kunnen doen, is direct stappen zetten om de communicatie met bewoners te verbeteren, want die is tientallen jarenlang zwaar ondermaats geweest.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen heeft een vraag.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, hartstikke geweldig. U gaat me aan de zijde vinden. Maar nu heeft u een heel verhaal, een heel... echt toonaangevend dat u bij de mensen bent geweest. Heeft u ze er ook bij verteld hoe eigenlijk wij in deze problematiek van erfpacht terecht zijn gekomen? Heeft u het verhaal verteld wat er gebeurd is in 2005... Was het 2005 dat Leefbaar in de raad kwam? En dat u toen eigenlijk die hele erfpacht problematiek in gang hebt gezet? En dat u toen IJsselmonde een beetje geholpen heeft, maar eigenlijk nooit serieus de problematiek heeft aangepakt? Ik ben het met u eens. We gaan het aanpakken nu, daar ga ik u aan houden, dat zegt u. Maar u bent zo geweldig met de geschiedenis de hele tijd bezig over terugkijken. Ik zei al die jaarrekening, maar ik zou dat verhaal van u ook wel willen horen. Waar was Leefbaar al die jaren op erfpacht? Dat is mijn vraag. Waarom zitten we nu in problemen? En heeft u dat niet vanaf die dag 1 dat u binnenkwam als Leefbaar Rotterdam en toen keihard zei: wij gaan mensen helpen op hun erfpacht. Waarom heeft u vanaf dat moment

het eigenlijk nooit aangepakt? En dat is niet in de vorige periode, maar alweer de periode daarvoor.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Maar het tegenovergestelde van wat mevrouw van Koelen zegt, is het geval. Wij zijn in 2002 in de gemeenteraad gekomen en toen zijn wij juist een partij die een begin heeft gemaakt in ons eerste college met het afbouwen van het socialistische systeem dat erfpacht is. Daar heeft Leefbaar zich vanaf begin af aan voor ingezet. Dus als er 1 partij is die consistent vanaf de oprichting strijdt tegen de negatieve gevolgen van erfpacht dan is het Leefbaar Rotterdam.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Daar voorzitter, moet ik helaas de heer Ceulemans ongelijk in geven. U heeft 1 keer een actie gedaan toen u in 2002 binnenkwam en daarna eigenlijk nooit meer iets gedaan totdat we vervolgens nu in 2024 door de heer van Dommelen geattendeerd werden. Want toen wilden we iets aan erfpacht doen en toen zagen we dat het een zootje was geworden. En u heeft eigenlijk nooit serieus er beleid op gemaakt. Heeft hapsnap af en toe leuke acties gedaan over erfpacht, maar structureel er iets mee gedaan niet en daarom zitten we nu met 25.000 gezinnen die er een probleem mee hebben. En dat is wat ik u vraag: vertelt u dat verhaal? Leer daarvan, want laten we dan niet nu weer, omdat het verkiezingstijd is, weer zo'n actie doen en na de verkiezingen de volgende keer als u eventueel weer kans hebt, het dan weer loslaten. Dat is mijn verzoek aan u.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Nee, hier moet ik mevrouw Verkoelen ongelijk geven. Ik constateer overigens dat mevrouw Verkoelen vindt dat wij niet naar het vorige college mogen terugverwijzen en dat zij nu met terugwerkende kracht vindt dat Leefbaar Rotterdam in 2003 te weinig gedaan heeft. Dus enige hypocrisie bespeur ik ook wel. En wij zijn juist een partij die als enige een hele consistente lijn gehad heeft. Toen wij voor het eerst in het college kwamen, hebben wij dit probleem voor het eerst aangepakt. Hebben wij een begin gemaakt met het aanpassen van dit socialistische systeem, waarvan we nu de gevolgen zien. En ook nu zijn wij weer de partij die het aanpakt, die opkomt voor de erfpachters, opkomt voor een bestaanszekerheid.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Laatste keer voorzitter. Helemaal met u eens. U mag het socialistisch vinden. Ik sta er overigens ideologisch iets anders in, maar mag je dat dan al vinden? Ben ik het helemaal met u eens wat u gedaan heeft in 2002. Maar dat was maar een eenmalige actie naar een aantal mensen om ze daar dat voordeel te geven. Vervolgens heeft u het al die jaren niet meer genomen en nu pakt u weer: nu pak ik hem weer op. Nee, dat had hij gewoon allang kunnen organiseren, dan hadden we nu niet de problemen gehad. 2002 en 2025 is 23 jaar. Het zijn de mensen van 23 jaar geleden die nu in de problemen zitten. En daar vraag ik u: waarom heeft u het toen niet aangepakt? En dat ik dat vervolgens inderdaad ook eens een keer terugkijken in de geschiedenis, ben ik overigens nooit van, maar vind ik nu wel eens een keer passend omdat u niets anders doet.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Voorzitter, wij worden het hier niet over eens. Ik vind het een beetje een apart verhaal, ik kan het ook niet helemaal volgen. Wij zijn de partij die nogmaals in 2002 met onze intreden in deze raad voor het eerst werk heeft gemaakt van deze problematiek. Wij krijgen nog steeds mailtjes van mensen die blij zijn dat ze destijds door Leefbaar Rotterdam de grond onder hun huis hebben kunnen kopen. En voor die doelgroep zetten wij ons nog steeds 23 jaar later met volle kracht in.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik hecht eraan dat we ook de aanhalen uit het verleden hier goed citeren. Het was namelijk George van Gent, de fractievoorzitter van de VVD, mijn baas in 2003, die een motie heeft laten schrijven, waar ik aan mee heb geschreven. Die we hebben ingediend en het inderdaad het college van Leefbaar Rotterdam is geweest die het vervolgens heeft uitgevoerd. Maar ik vind het toch wel zuiver om dat hier zo netjes vandaag te vertellen. Dus het was de VVD die dit socialistische rotsysteem wilde afschaffen en we waren natuurlijk blij dat we dat in het eerste college van Leefbaar samen konden doen. Maar ik wil u er ook aan helpen herinneren dat uw zelfde partij aan het begin van deze collegeperiode uit monde van mevrouw Bruin heeft gezegd: het is misschien nog niet eens zo'n gek idee naar het Weense model om hier weer erfpacht te gaan introduceren. En dan wil ik toch even van u horen of u dat dan nu wilt ontkennen? Of dat u zegt: we zijn nu gewoon gedraaid?

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.
De heer CEULEMANS (Ir): Nee hoor, wij zijn niet gedraaid. We hebben van begin af aan een extreem consistente lijn op erfpacht gehad. Ik constateer dat de VVD in het erfpachtdossier het krijgen van credits bijna belangrijker vindt dan de resultaten voor Rotterdammers. Als u credits wil, mag u ze van mij best krijgen. Alleen dit is geen geloofwaardig verhaal. Het was het eerste Leefbaar college waar de VVD inderdaad ook mocht aanschuiven, wat hier werk van gemaakt heeft. Hoe u het ook probeert te draaien. En voor de rest is onze lijn op erfpacht ook heel consistent. Waar u naar verwijst uit 2023 was een feitelijke constatering dat erfpacht een middel is waarmee je kunt werken op de woningmarkt, maar daar zijn wij niet voor.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Maar voorzitter, daar ben ik dan ook hartstikke blij mee, want wij zijn er dus al jaren niet voor. Dat was ook de reden om hier hoop werk van te maken, omdat we gewoon vinden dat het systeem zelf niet eens werkt. En ik zie dat mevrouw Kockelkoren waarschijnlijk ook nog een vraag aan mij heeft, dus dan laat ik die eerst stellen. Aan de heer Ceulemans. En als u dan toch vindt dat u hier ook echt nooit meer voor wilt kiezen, maar dan ook echt helemaal nooit meer, dan wil ik graag vanaf deze plek een motie indienen. Namelijk de motie 'Nooit meer erfpacht'. Een mooi idee van mijn collega Diederik van Dommelen. Want dan kunnen we dadelijk maar zien hoe iedereen in deze raad van ik vind.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen. Het is echt een goed gebruik om gewoon ook tijdens uw eigen termijn de moties in te dienen. Dat is ook hoe het meestal gaat, tenzij er een grote uitzondering is. Ik zou dit toch wel willen voorstellen om dat gewoon zo te doen. U mag een punt van orde maken, maar het wordt allemaal een beetje... Omdat we gewoon allemaal eigen termijnen hebben waarin gewoon een sprekersvolgorde is vastgesteld en dan gaan we allemaal elkaar een beetje overtoepen. U bent allemaal eigenaar van de afschaffing van de erfpacht heb ik hier geconstateerd, dus dat is hier ook vastgelegd. Maar ik zou dit toch echt wel even netjes in de orde van het debat willen doen, omdat daar echt de volgorde is ook van de sprekers. Anders dan gaan we dat nu doorkruisen en dan gaat iedereen heel willekeurig in zijn eigen interrupties moties indienen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dan nog steeds graag mijn punt van orde. Er staat nergens in de reglementen dat dit niet zou mogen. Ik vond dit een heel mooi haakje om dat te doen en ik ben het overigens ook niet met u eens dat iedereen in deze zaal geen

erfpacht meer wil. En dat zou ik dan ook graag willen zien zodra deze motie in stemming komt.

De VOORZITTER: Nee, mevrouw van Groningen. Ik ga toch even vasthouden eraan. en dan moeten we het ook maar even in presidium er nog een keer over gaan hebben, maar dit is wel de actie van... We hebben een sprekersvolgorde. Dat hebben we niet voor niets, want het gaat er natuurlijk altijd over wanneer iemand een punt als eerste kan maken of niet. Dat gaan we nu tijdens een interruptie doen. Dat vind ik niet zo'n mooie manier en ook niet zo chique. Misschien kunt u als u ons helemaal over de tafel trekt, zeggen van: hier heb ik recht op. Dit is ook een beetje hoe we met elkaar omgaan in de raad en anders hoeven we die sprekersvolgorde ook niet aan te houden.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, punt van orde. Ik zou zeggen: laat haat maar gewoon indienen, dan is het circus voorbij.

De VOORZITTER: Nee, want ik wil namelijk dat het geen circus wordt. En dus zou ik echt willen overwegen, mevrouw van Groningen, u bent zo aan de buurt. U kunt zelf in uw eigen termijn dit punt ook maken. Kunt u ook een motie indienen. Zo hebben we het hier gedaan en dat zou ik willen voorstellen. En dan zou ik nu echt willen dat we zo doorgaan met het debat.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Maar ik wil er nog 1 ding over zeggen. Ik vind het heel jammer. Het staat niet in het reglement van orde. Ik vond dit een mooi moment om dit zo te doen. Ik zal hem meenemen naar mijn eigen termijn, maar het laatste woord is hier echt niet over gezegd. Want ik vind: zolang we niet vaststellen in het reglement van orde, staat het gewoon raadsleden vrij die motie in te dienen.

De VOORZITTER: We gaan hier niet een ordedebat houden over wanneer wel en niet moties mogen worden ingediend. Dat gaan we dan op een ander later moment doen. Maar volgens mij snapt iedereen heel goed dat je dit soort dingen gewoon in je eigen termijn doet en daar heeft u zo de gelegenheid voor. Dus de heer Ceulemans mag verder met zijn betoog.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, en die motie die kunnen wij gewoon steunen. We kunnen hem zelfs mee tekenen en uit onze koker kunnen komen. Dus als dit bedoeld was als een gotcha motie dan is het bij deze mislukt, want we stemmen hier voor. En dit tekent wel een beetje de houding van de VVD en het erfpacht dossier. De VVD heeft de neiging om een soort van rancuneus of boos te zijn als andere mensen zich inzetten voor erfpachters, maar dat is niet uw alleenrecht mevrouw van Groningen. Wij zijn sinds 2002 de partij in deze stad die opkomt voor de erfpachters. En in plaats van dat u daar bozig over doet en dat u daar een beetje beledigd over doet, zou u daar blij mee moeten zijn. Want zonder Leefbaar Rotterdam was het hier op het erfpachtdossier 10 keer erger dan dat het nu is.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het heeft niks met rancuneusheid of dat soort zaken te maken. Het heeft gewoon met feitelijkheden te maken uit het verleden. We hebben dat inderdaad laten uitvoeren door het college van Leefbaar Rotterdam. Waar het mij om gaat is dat er in deze zaal wel vaker gedraaid wordt en dat willen we dus nu voorkomen. Nogmaals die motie dien ik dadelijk in mijn eigen termijn in.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik ben een beetje verbaasd hierover. Ik zie een hele grote groep erfpachters in de stad waar nog geen enkel zicht is op een oplossing. Ik zie collegepartijen met heel veel mooie verhalen. Ik zie een Voorjaarsnota waar een kasschuif in

zit voor 11,2 miljoen over de schutting van het volgende college. Opbrengsten die nog opgehaald moet worden bij erfpacht. Dat is het enige wat in deze Voorjaarsnota staat over erfpacht. Verder helemaal niks. Het zijn alleen nog maar praatjes.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, mevrouw Kockelkoren weet net zo goed als ik dat het erfpachtdossier een heel complex dossier is. Dat heel verschillende contracten zijn. Dat we hier een wethouder hebben die daar heel serieus op ons verzoek naar aan het kijken is om te zoeken naar een oplossing voor al die Rotterdammers die nu inderdaad dat erfpacht als grote donkere wolken boven hoofd zien hangen. Maar wat wij belangrijk vinden is dat we hier in deze stad dit systeem never ever nooit meer gaan invoeren.
De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): En dus is het alvast juichen voordat de beer verkocht is. Je hebt alleen nog maar de lasten voor bewoners ingeboekt en nog geen zicht op een oplossing. En dat wil ik hier wel eventjes gezegd hebben.

De VOORZITTER: Dan gaan we door met de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Lasten die overigens zijn ingeboekt, als ik het mag zeggen van mevrouw Verkoelen, door het vorige college met GroenLinks erin. En wat ik al zei: de communicatie richting erfpachters is al tientallen jaren zwaar onder de maat geweest. Dat verzinnen wij niet, dat zeggen de betrokkenen zelf.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft nog een vraag.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, er wordt iets in de schoenen geschoven wat gewoon niet waar is. Er staat in deze Voorjaarsnota en ook in de vorige begroting staan gewoon opbrengsten ingeboekt die op een bierviltje bij elkaar zijn gehaald van: dat zal aan erfpachtinkomsten wel ongeveer dit zijn. Er is nog geen zicht op een oplossing, dus dit kunt u absoluut niet bij ons in de schoenen schuiven. Dit is gewoon uw eigen college wat hier praatjes voor de bühne heeft.

De heer CEULEMANS (Ir): Ingeboekt vorige periode door wethouder Kurvers met steun van GroenLinks. Wat ik al zei: de communicatie is jarenlang, decennialang zwaar onder maat geweest. En dat verzinnen wij niet, dat zeggen de betrokkenen zelf. Uit onze enquête onder ruim 1000 erfpachters blijkt dat meer dan de helft van hen de afgelopen 10 jaar geen contact met een gemeente heeft gehad over hun erfpachtsituatie en meer dan 80 procent geeft aan bij de aankoop van hun woning onvoldoende informatie gekregen te hebben om tot een goed besluit te kunnen komen. En ik dien daarom dadelijk een motie in samen met collega Roskam om de informatievoorziening richting erfpachters per direct fors te verbeteren. We hebben hier al eerder voor gepleit, kregen toen geen meerderheid achter ons, dit keer hopelijk wel. En daarnaast zal ik zo meteen nog 2 moties indienen. Met de eerste, namens collega de Waard willen we proberen om parkeren bij het Kralingse Bos onder het ‘Stop & Sport tarief’ te scharen, ‘Stop & bos’ zeg maar. Daarmee houden we rekening met parkeeroverlast en komen we tevens bezoekers tegemoet die een gezonde wandeling in de buitenlucht willen maken. En de tweede motie gaat over een triest fenomeen: overleden huisdieren. Vaak door een aanrijding op de openbare weg. Sowieso al erg verdrietig, maar al helemaal wanneer baasjes niet meer met hun overleden huisdier herenigd worden en ze dus voor altijd in onzekerheid blijven. We zien dat helaas vaker gebeuren sinds niet meer de dierenambulance, maar de gemeente verantwoordelijk is voor het ophalen, bewaren en het uitlezen van de chips van overleden huisdieren. Ik zal daarom dadelijk namens collega Bonte een motie indienen om dit te verbeteren. En voorzitter, als we ergens trots op zijn als Leefbaar Rotterdam, dan is het

wel ons lokale asielbeleid. In 2022 trokken we een streep, geen asielzoekers er meer bij. En ondanks de spreidingswet, dat ondemocratische gedrocht dat de lokale democratie buitenspel zet en dat gemeenten met een Haagse pennenstreek dwingt om tegen de wil van de lokale bevolking azc's uit de grond te stampen, hebben we dat quotum van maximaal 500 asielzoekers overeind weten te houden. We verlichten de druk op de woningmarkt en vergroten de kansen van Rotterdammers op de wachtlijst door statushouders op een schip te huisvesten in plaats van hen meteen een sociale huurwoning te geven. En we sloten het symbool van het decennialange falende Nederlandse asielbeleid, de landelijke vreemdelingenvoorziening. De illegale opvang voor mensen die er helemaal niet mogen zijn. En waarom voorzitter? Omdat het niet in het belang van onze inwoners is om meer asielzoekers op te vangen. Omdat het niet in hun belang is om zoveel mogelijk huizen aan statushouders weg te geven. Omdat het niet in hun belang is dat de gemeente geld uittrekt voor de opvang van mensen die gewoon terug moeten naar het land van herkomst. En het is heel simpel, wij zitten hier met 10 man sterk voor de belangen van de Rotterdammers, de belangen van onze eigen inwoners. En iedereen die ons weghoont om deze standpunten, mag zich afvragen voor wie hij hier eigenlijk zit. En voorzitter, het is dan ook onacceptabel dat ondanks dit succesvolle, strenge Rotterdamse asielbeleid de inwoners van Lombardijen alsnog geconfronteerd dreigen te worden met een groot azc in hun achtertuin. Niet door Rotterdam, maar door Barendrecht en de provincie Zuid-Holland. De instemming van de provincie met de komst van een azc in het Zuidelijk Randpark is een schandalige schending van hele duidelijke afspraken. Dat Barendrecht per se een groot azc wil, is al onbegrijpelijk, maar dat Zuid-Holland belofte breekt, is ronduit onbestaanbaar. Onbehoorlijk bestuur. En het is goed dat de gemeente Rotterdam zich tegen dit azc, dat in de praktijk een Rotterdams azc zou worden, blijft verzetten. Wethouder Achbar heeft eerder aangekondigd juridische stappen niet uit te sluiten en heeft nu tevens aangegeven niet mee te werken aan de ontsluiting van het azc aan de Rotterdamse zijde. Een goede stap van de wethouder, die ik hem in zijn termijn vraag toe te lichten. Ook voor de mensen vanuit Lombardijen die nu meekijken. Wij trekken als Leefbaar deze zomer Lombardijen in om samen met de bewoners op te trekken tegen dit azc. Voorzitter, over 8 maanden staan de verkiezingen voor de deur. De campagne begint los te barsten en daarmee staat Rotterdam aan de vooravond van een cruciale keuze voor de toekomst van deze stad. De PvdA van vroeger, de partij waar zoveel van onze opa's en oma's ooit op stemden, is niet meer. Opgeheven en opgeslokt door het steeds verder radicaliserende GroenLinks. Van volkspartij naar een elitaire woke partij voor gemaskerde activisten. Een fusie die alleen in naam een fusie is, maar in de praktijk gewoon een overname. Vroeger de partij van de havenwerkers, nu de partij van verwende, gebrainwashte elite kinderen die havenwerkers blokkeren wanneer ze naar hun werk willen gaan. De oude PvdA wilde in 2003 nog een stop op de vestiging van asielzoekers en statushouders in Rotterdam. Anno 2025 zal GroenLinks-PvdA pas rusten wanneer op iedere straathoek een azc staat. Vroeger de partij van de stille meerderheid, nu de partij die er met minachting op neerkijkt. Voorzitter, de keuze kan maar duidelijk zijn. De sleutels van de stad in handen van radicaal links of gezond verstand, veiligheid en de belangen van onze eigen inwoners centraal. Een tweede Amsterdam of een Leefbaar Rotterdam. Voorzitter, het is zij of wij. Dank u wel. *(Applaus.)*

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik constateer nog wat termen voorop de bingokaart. We hebben Zuid-Holland gehoord, dat is ook een probleem. We hebben de elite gehoord, dat is ook een probleem. Het zou Leefbaar Rotterdam sieren als we gewoon het verhaal vertellen van de toekomst, wat zij gaan doen. We hebben het beperkt gehoord, we hebben naar iedereen gewezen. Het is jammer dat we zo moeten eindigen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik vind het vooral een slappe afsluiting van Leefbaar Rotterdam, maar het verbaast me niks. Want er is vooral heel veel spierballentaal, heel veel wijzen naar anderen en natuurlijk de bingo is compleet. Alles is de schuld van de PvdA die inmiddels gekaapt zou zijn door GroenLinks. Voorzitter, GroenLinks en PvdA, die laten zien dat je gewoon samen wel oplossingen kan bieden voor deze stad en niet in een soort van rookgordijncoalitie waarin je zogenaamd voor een stad, voor de Rotterdammer staat. Wij staan echt voor de Rotterdammer. Hier liggen 15 voorstellen waarmee we het leven van de Rotterdammers elke dag beter maken, in tegenstelling tot wat uw partij aan het doen is.

De heer CEULEMANS (lr): En uw gezamenlijke oplossing met GroenLinks waardoor u opgeslokt bent. Waarmee u niet gefuseerd bent, maar waardoor u opgeslokt bent, is het op kosten zadelen van Rotterdammers, de OZB verhogen en de sluizen openzetten voor nog meer achterstanden van buiten tegen de belangen van onze inwoners in.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, u probeert zich af te zetten tegen PvdA-GroenLinks, maar ik hoor u eigenlijk in hetzelfde straatje staan als mevrouw Kockelkoren. Want ik hoor allemaal loze beloftes. U pretendeert dat er een heel streng asielbeleid wordt gevoerd in deze stad, maar ik was zeer verheugd toen ik vorige week zag dat we als Rotterdam als enige van de grote 4 steden bijna 5000 asielzoekers hier hebben verwelkomd in de stad en een huis hebben mogen geven. Dus ik zou toch nog eens een keertje opnieuw kijken naar die spreektekst. Want u belijdt toch het beleid wat ook door radicale linkse groep wordt... U beweert dat het een radicale linkse groep is, wordt bepleit. En dat is namelijk dat we al die nieuwkomers hier in deze stad verwelkomen. Dus allemaal loze belofte die u doet. En uiteindelijk heeft dit college daar toch voor gekozen om het beleid wat D66 voorstelt, om dat uit te voeren en dat betekent bijna 5000 mensen die hier vanuit alle hoeken en streken van deze wereld een thuis krijgen in Rotterdam.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, loze beloftes? Wij beloofden aan het begin van deze collegeperiode in het coalitieakkoord een keihard asielquotum, maximaal 500 asielzoekers. Wij beloofden om die illegale opvang dicht te gooien, dat beloofden wij. Dat hebben we allebei nagekomen. Daar heeft u aan meegewerkt. Vindt u niet leuk, maar het zijn afspraken die we gemaakt hebben en dat zijn afspraken die wij als Leefbaar met de Rotterdammers hebben gemaakt en die we nagekomen zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik concludeer toch dat wij in Rotterdam het minst strenge asielbeleid hebben van de grote steden in Nederland en in al die andere grote steden zie je allerlei linkse besturen opdoemen. Besturen waar u ook kritiek oplevert. En we komen als Rotterdam heel goed uit de bus, want we hebben van al die steden de meeste asielzoekers hier een huis weten te geven in de stad. Asielzoekers en statushouders. Ik ben heel erg trots op en ik schud u de hand, want u heeft daaraan bijgedragen. Dank u wel.

De heer CEULEMANS (lr): Asielzoekers krijgen geen huis, statushouders krijgen een huis. Asielzoekers krijgen opvang. Wat ons betreft 0, met het quotum dat we hebben afgesproken 500 en daarmee zijn wij van alle grote steden veruit het aller strengst. Een keihard asielquotum. Dus u kunt u zelf proberen wijs te maken dat het niet zo is, omdat u het een heel pijnlijk onderwerp vindt, omdat u daar op ledenavonden vervelende vragen over krijgt. Maar u kunt het niet wegpoetsen.

De VOORZITTER: Ik heb een beetje zo'n gevoel hoe de collegeonderhandelingen zijn gegaan. Maar mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Goed, in ieder geval kunnen we concluderen, van asielzoeker ga je naar statushouder. Die statushouders hebben een huis gekregen in Rotterdam. Ik ben er blij mee. U wat minder, maar dat is niet erg, want de coalitie heeft het goed gedaan.

De heer CEULEMANS (Ir): En die statushouders die zetten we op een boot in plaats van ze meteen in een woning te zetten. Die woningen komen dus vrij voor Rotterdammers. Daar zijn wij trots op. Wij komen namelijk op voor Rotterdamse jongens en meiden die al jarenlang op de wachtlijst staan voor een sociale huurwoning, die op dit moment bij hun ouders op de bank zitten en die hun leven willen beginnen. Wij vinden dat hun rechten boven de rechten van statushouders gaat en dat hebben we mooi bewerkstelligd met De Silja waar ook uw handtekening onder staat.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Reitema. En ondertussen constateer ik dat de motie 'Waar is onze Tommie', de motie 'Een speciale zone voor een speciale haven', de motie 'Fatbike door twee, daar maak je fietspaden veiliger mee', de motie 'Stop & bos' en de motie 'Benader de bewoners' allemaal voldoende zijn ondertekend en deel uitmaken van het debat. Mevrouw Reitsma, u heeft het woord.

Mevrouw REITEMA (pvda): Dank, voorzitter. De coalitieshow van zojuist is voorbij, dus we gaan nu over naar de echte voorstellen. Voorzitter, vandaag hebben we het dus over de Voorjaarsnota. Maar dat gaat niet alleen over getallen, maar vooral over mensen en over wat voor stad we eigenlijk willen zijn en vooral wat deze keuzes nu betekenen voor de Rotterdammers. En ik denk aan 4 vrouwen, aan Ellen, Amina, Rini en Anneke. Krachtige betrokken Rotterdammers die zich elke dag inzetten voor hun buurt. En dat doen zij vanuit medemenselijkheid, vanuit interesse in de ander en vanuit de liefde voor de stad. En juist zij maken zich grote zorgen over vrouwen die met hun kinderen op straat belanden en nergens terechtkunnen, over schulden die levens kapot maken, over speeltuinen die al jaren gesloten zijn of over buurten die steeds vuiler worden. En het pijnlijke is: waar de gemeente het laat liggen, pakken zij die handschoen op. En vorige maand zaten wij weer bij Amina in het Oude Westen, een kleine ruimte vol met vrouwen. Tafels aan elkaar geschoven, stoelen eromheen zodat iedereen elkaar goed kon zien. En wij vroegen aan hun: wat speelt er bij jullie? Ze hebben vooral grote zorgen over hun kinderen, over veiligheid en over het gebrek aan duidelijkheid. En ze zeiden ook: vooral de gemeente hoort ons niet. En voorzitter, als ik deze Voorjaarsnota lees, dan vraag ik me af: helpt dit nu deze Rotterdammers? Helpt dit Ellen, Amina, Rini of Anneke? En het pijnlijke antwoord is nee. Deze nota laat zien dat het college vasthoudt aan kille bezuinigingen op het sociale hart van onze stad, terwijl de noden groter zijn dan ooit. We zien vluchtelingen en dakloze vrouwen die onveilig moeten overleven, speeltuinverenigingen vallen om, volkstuinen wachten op duidelijkheid. De stad wordt viezer, onveiliger en de mensen die zich met hart en ziel inzetten die worden in de kou gezet. Voorzitter, dit beleid is niet vol te houden. Voor onze fractie is het niet uit te leggen dat er een miljoen wordt gevonden voor topsportevenementen, terwijl speeltuinen verdwijnen. Dat geld op de plank blijft liggen, terwijl wethouder Achbar geen oplossing heeft gevonden voor het kinderparadijs. En dat op samenleven vorig jaar is wegbezuinigd, maar nu plots essentieel blijkt voor de veiligheid in Tarwewijk en IJsselmonde. Daarom komen wij vandaag samen met GroenLinks met voorstellen om dit anders te doen. Om het geld dat in 2024 over was sociaal te besteden. Want ja, de financiën die zijn op orde en nu is het dus tijd om te investeren in wat echt telt, de mensen. Voorzitter, ik wil 3 van onze voorstellen kort uitlichten. Ten eerste: de leegstandsverordening. Wij zijn blij dat hier brede steun voor lijkt toen het is besproken in de commissie. En via deze weg wil ik ook nogmaals mijn dank uitspreken voor onze eigen rode Co Engberts en Jaap Rozema van de Partij voor de Dieren voor het indienen van dit stuk. En vandaag is de dag dat we een grote stap kunnen nemen in het daadwerkelijk realiseren van die leegstandsverordening. Maar het grootste knelpunt dat is natuurlijk geld en daarom maken we nu alvast geld vrij zodat we in 2026 echt kunnen beginnen. Maar cru is

het wel, de collegereactie op de leegstandsverordening, want die zegt letterlijk dat het een “beleidsvrij jaar” is en het college hier nu dus geen werk van gaat maken. Maar hoe is dit dan uit te leggen? We hebben 5000 bankslapers, maar het college neemt dus een jaar vrij? Wij kunnen dit niet uitleggen aan de Rotterdammers. Het tweede voorstel wat ik wil toelichten gaat over de vrouwenopvang. En eind april deed de ombudsman Rotterdam-Rijnmond een krachtig moreel appèl op het college en de raad: biedt dakloze vrouwen eindelijk veiligheid en erkenning. Ondanks de ontkenning van wethouder Buijt bevinden deze vrouwen zich in een situatie die moreel, juridisch en mensenrechtelijk onaanvaardbaar is. Meer opvangplekken zijn van levensbelang en daarvoor is geld nodig. Daarom dienen wij vandaag een voorstel in om die opvang mogelijk te maken. Het derde punt gaat over veilige wijken. Onze linkse beweging gelooft heilig dat echte veiligheid vraagt om een beleid van de lange adem. Maar die lange adem die werd vorig jaar afgesneden door te bezuinigen op samenleven en welzijn. En dat terwijl de stad massaal insprak en wij met tegenvoorstellen kwamen, breekt het sociale hart niet af. Specifieker gezegd: het actieplan ‘Samenleven’, en dat is ook al eerder genoemd, dat wordt dus per 2026 gewoon stopgezet. En tegelijkertijd komt het college nu met veel bombarie met een actieplan voor IJsselmonde en Tarwewijk, omdat de veiligheid daar is gekelderd. Maar uit onze technische vraag blijkt dat de inzet ook daar opnieuw draait om letterlijk samenleven. Maar voorzitter, hoe kan het dat via de burgemeester nu het puin geruimd moet worden van het eerder beleid van dit college? En vooropgesteld, het is positief dat het college bijstuurt wanneer targets uit zicht raken en dat zou het college op meer terreinen mogen doen. Tegelijkertijd zien we nu slechts een incidentele inzet op wijken, terwijl de problemen structureel zijn. En in de commissiebespreking gaf de burgemeester zelf aan dat zij deze aanpak het liefst breder zou zien. En met ons voorstel maken we dat mogelijk, ook in Vreewijk, Cool, Wielewaal en Agniese kan het. Wijken die net zo laag scoren op de Veiligheidsindex als IJsselmonde en Tarwewijk. Afsluitend voorzitter, GroenLinks-PvdA is de partij voor de veiligheid in Rotterdam, voor of achter de voordeur, voor sociale cohesie en voor een sterk sociaal hart van de stad. Het zijn de mensen als Ellen, Amina, Rini en Anneke waarop deze stad drijft en laat hen niet in de steek. Tot zover.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Dat GroenLinks niet hier voor de middenklasse zou opkomen in deze stad, dat had ik verwacht. Alleen dat de PvdA niet verder kijkt dan haar neus lang is, dat verbaast me toch wel. Ik had juist gedacht dat u zou opkomen voor die hardwerkende politieagent die in een huis woont en die dadelijk gewoon een gepeperde OZB-verhoging van u voor zijn kiezen krijgt. Wat gaat u tegen die mensen zeggen?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, volgens mij hebben we hier 15 gedekte voorstellen, waaronder ook voor veiligheid en willen we juist miljoenen naar veiligheid halen.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik vind het fantastisch dat we investeren in veiligheid in deze stad. Ik vraag u alleen wat u tegen die mensen zegt die knetterhard werken, die we graag in deze stad willen houden, onze middenklasse, die u een OZB-verhoging aan de broek smeert?

De VOORZITTER: U wilt reageren op mevrouw van Groningen? Als mevrouw Reitema dat goed vindt? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, want ik word een beetje moe van dat ik in mijn termijn 3 keer heb gezegd tegen mevrouw van Groningen dat het gaat om een terugdraaien van een lastenverlaging. Het gaat niet om een verhoging, dus luisteren is ook een vak.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, of we het nu verlagen of verhogen, uiteindelijk komt het op het portemonneeboekje van die hardwerkende Rotterdammer van die middenstand. Hetzelfde wat u doet met de toeristenbelasting die u fors wilt verhogen. En ik ben dan wel bereid, en dat is een vraag aan mevrouw Reitema, hoeveel banen zij bereid zijn om op te offeren voor die lastenverhoging die u voor ogen heeft?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Volgens mij gaan we juist met de toeristenbelasting het niet bij de Rotterdammer neerleggen, maar juist de rekening bij de toeristen om een paar euro meer te betalen. Dus het is een beetje een vreemde vergelijking die mevrouw van Groningen aan het maken is.

De VOORZITTER: Tot slot, mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het klinkt zo ongelooflijk leuk en het voelt weer een beetje als de langspeelplaat van vorig jaar. Ik ga het u nog een keer uitleggen. Als u de toeristenbelasting verhoogt op het percentage wat u nu voorschrijft, dan gaan we dus een percentage heffen wat ze in Amsterdam doen om de toeristen te ontmoedigen. Om dus te zeggen: u bent hier niet welkom. Daarmee belast u die bedrijven en uiteindelijk belast u al die mensen die in die sector werken, want die krijgen minder werkgelegenheid. Uiteindelijk moeten gewoon bedrijven gaan stoppen en hebben mensen geen baan meer. En de kosten, als die er dan zijn en wel doorbelast kunnen worden, komen in ieder geval wel voor de rekening van die Rotterdammer. Dus het is een illusie om te denken dat als u een bedrijf belast dat u daar de Rotterdammer niet mee raakt. Dus mijn vraag is: hoeveel banen bent u bereid om op te offeren?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, uit Amsterdams onderzoek blijkt gewoon dat de prijselasticiteit niet negatief wordt beïnvloed. Dus wij komen hier gewoon met gedekte voorstellen die recht doen aan de noden van de stad, waar de gewone Rotterdammers mee vooruitkomen, waar kinderen weer in speeltuinen kunnen spelen bijvoorbeeld en daar hebben wij gewoon dekkingen voor gevonden. En ik wil eigenlijk een wedervraag stellen, mevrouw van Groningen. Welke dekking zou u dan voorstellen?

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, er ligt hier een Voorjaarsnota zonder gat met gewoon dekking voor alle voorstellen die wij belangrijk vinden, want er gaat 1,3 miljoen euro naar IJsselmonde voor de veiligheid. Dat vind ik fantastisch. Er gaat ook zo'n bedrag van een miljoen naar de Tarwewijk. Dat vind ik fantastisch. Allemaal veiligheidsmaatregelen. Sterker nog, we krijgen meer motorboa's om ook onze verkeersaso's van deze stad aan te pakken. Vind ik fantastisch. Wij bezuinigen niet op bijstandsfraude, want dat vinden wij namelijk heel belangrijk dat dat ook wordt aangepakt. Daar wilt u wel op gaan bezuinigen of sterker nog wilt u helemaal afbouwen. Ik wil even terug naar waar we het over hadden, namelijk die logiesbelasting, want dat is voor ons cruciaal. U vergelijkt het met een onderzoek in Amsterdam. Dat is hartstikke leuk, maar wij weten ook van Amsterdam dat dat een

verzadigde markt is. Daar komt geen hotelkamer meer bij. Die markt is klaar en in tegenstelling tot Rotterdam is dat een heel groot verschil. Hier worden wel hotels bijgebouwd. Hier zit wel beweging in die prijs. Dus als wij een veel hogere toeristenbelasting gaan opleggen, zullen we zien dat dat een heel negatief effect heeft op onze sector en op al die bezoekers die we hier heel graag willen hebben.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw Reitema. Dan ga ik echt naar de heer Ceulemans, want er staan nu veel mensen.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de VVD die ziet geen probleem in deze Voorjaarsnota. GroenLinks-PvdA zien dat wel degelijk, want het sociale hart van deze stad die is kapotgemaakt. Dat is eerder al op wegbezuinigd en daar gaat u gewoon geen correcties op maken. En ik ben ook benieuwd of mevrouw van Groningen dan de bezuinigingen op bijvoorbeeld de onderwijsachterstanden ook fantastisch vindt?

De VOORZITTER: We gaan niet nu elkaar heel de tijd staan bevragen. Mevrouw van Groningen krijgt zo haar termijn, mag u alle vragen stellen aan mevrouw van Groningen. Ik geef nu het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wat mevrouw van Groningen doet is met nattevingerwerk allerlei dreigbeelden neerleggen. Wij laten zien dat het in Amsterdam prima gaat, er is geen toerist minder gekomen. Bovendien hebben wij meermaals voorgesteld afgelopen jaar na het vorige debat, wat mevrouw van Groningen kennelijk een langspeelplaat vond, wat gewoon een gedekt voorstel was om de verhoging van logiesbelasting te onderzoeken. Maar wat het effect is, dit wordt telkenmale geblokkeerd door mevrouw van Groningen. Dus zo blijf je lekker bezig, ga lekker door met de Rotterdammers bang blijven maken. Wij weten prima wat we aan het doen zijn. Wij helpen een sterke economie te maken. Wij helpen sociale initiatieven overeind te houden. En dat u elke keer als een struisvogel niks wil laten onderzoeken wat u niet welgevallig is, dat is voor uw rekening.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het zijn 2 dingen. Allereerst: ik ga niet iets onderzoeken waar ik namelijk ook helemaal geen behoefte aan heb. Ik wil de toeristenbelasting niet verhogen. Dus daar heeft u dan hem nog een keertje, vorig jaar ook gezegd. Maar waar het mij om gaat, ik maak die Rotterdammer niet bang, ik kom er juist op voor een fiasco van onze stad. De economische groei in onze stad is een kleine 1 procent. In Amsterdam vele malen groter. Wij kunnen het ons niet eens permitteren om te roepen: beste toeristen, ga maar weg. Wij hebben ze heel hard nodig voor onze economische groei, voor al die banen, voor al die werkgelegenheid. Juist ook van die middenstand die daarop vertrouwt dat wij daar zorgvuldig mee omgaan, maar dat doet u liever niet.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, afrondend. Wat de VVD elke keer doet, is als zij bang zijn voor de uitkomsten van een bepaald onderzoek: blokkeren. Dat is wat wij nu weer zien. Jammer. Het is gewoon bangmakerij.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, ik begin een beetje te geloven dat mevrouw Kockelkoren al spijt heeft van die OZB-verhoging van haar. Elke keer als ze ermee geconfronteerd wordt, dan reageert ze als door een adder gebeten. En dan probeert te vullen

dat het een verhoging is, maar puntje bij paaltje kleedt u woningbezitters voor miljoenen euro's extra uit. Vorig jaar liet u in uw tegenbegrotingen een tekort met 100 miljoen euro oplopen. Nu jaagt u de belastingen door het dak heen. Het mag allemaal hoor, maar het zijn eerder keuzes die je verwacht in de gemeenteraad van Havana dan in plaats in Rotterdam. Maar ik had eigenlijk een vraag aan mevrouw Reitema over een ander onderwerp. Dit was een aanloopje. Ik wil mevrouw Reitema eens een keer vragen om nu echt hom of kuit te geven. Lombardijen, die wijk die verkeert in de greep van een dreigend azc in een achtertuin voor 350 man. De wijk is daar ongelofelijk onrustig over. Dat gaat iets doen met de huizenprijzen, met de veiligheid en met de sociale cohesie in die wijk. Vorig jaar stelde uw fractievoorzitter, toenmalig de heer Engberts, vraag aan het college waarin hij zich tegen dat azc keerde. Vorige week, toen ik hier een debat over vroeg, was het de heer Tak die mij aanviel, omdat ik tegen dat azc was. Toen was hij er ineens voor. Dus mijn vraag aan de Partij van de Arbeid is: wat is uw standpunt over het azc's dat dreigt in de achtertuin van Lombardijen?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, PvdA is voor het houden aan de wet. Dus als er mensen vluchten van waar dan ook, dan zijn wij verplicht om die mensen op te vangen. Dus wij zijn voor menswaardige, kleinschalige en menselijke opvang. En dat doet niet af aan het probleem dat de werkelijke oorzaken van waarom we problemen hebben met veiligheid in onze wijken. Dat ligt niet aan mensen die hierheen komen, aan nieuwkomers in Rotterdam. Dat ligt eraan, omdat er al jarenlang bezuinigd wordt op zorg en preventie. En dat is precies wat ik heb proberen aan te duiden met mijn bijdrage, dat een echte veiligheid, dat vraagt om een lange adem en om preventie en om goede sociale cohesie. En dat ligt niet aan een aantal nieuwkomers die hier naar onze stad komen of naar de rand van onze stad.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, nu graag antwoord op mijn vraag. Want u probeert eronderuit te glibberen met een verhaal over kleinschalige opvang en aan de wet houden. De gemeente Barendrecht wil in de achtertuin van Lombardijen, vlak bij de bewoners van Lombardijen, een azc neerzetten van 350 man. Dus wat bedoelt u met kleinschalige opvang? Een azc dat er bovendien doorheen wordt gedrukt tegen alle afspraken in. Afspraken met de gemeente Barendrecht, belofte van de provincie Zuid-Holland. En u moet nu kleur bekennen. Vindt u het, ja of nee, oké dat Lombardijen met dat azc geconfronteerd dreigt te worden?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de heer Ceulemans vraagt mij hier om kleur te bekennen, terwijl nu wij hier net vragen om structurele gelden voor de vrijwilligers bijvoorbeeld. Leefbaar Rotterdam wil niet over meerdere jaren heen regeren, maar wil graag wel over haar eigen gemeentelijke grenzen heen regeren, maak ik hieruit op.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, voor de derde keer. Ik wil graag antwoord op de vraag: hoe staat de PvdA tegenover de komst van een mega azc op de grens met Lombardijen? Moet ik hem zo stellen? Is het dan duidelijk? Wat vindt u daarvan?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, nogmaals de PvdA is gewoon voor kleinschalige, menselijke opvang en wat PvdA specifiek van dit onderwerp vindt. Dat gaan we ook binnenkort zien.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Gaan we binnenkort zien? Dit dossier loopt 3 jaar. 3 jaar geleden zegt Barendrecht van: we willen graag daartegen Lombardijen aan een groot azc neerzetten. Wij willen dat niet. Ons stadsbestuur wil dat niet. Ons stadsbestuur heeft er alles aan gedaan om de komst van het azc te voorkomen. Is een gesprek gegaan met de provincie, heeft een deal gesloten met als insteek om dat azc daartegen te houden. Dat is ons gelukt. En de provincie haalt die afspraak nu door de shredder heen ten koste van de bewoners van Lombardijen. En u geeft tot 3 keer toe geen antwoord op mijn vraag, dus ik vraag het gewoon een vierde keer. Is de PvdA voor dat azc daar, ja of nee? Trekt u met ons op tegen dat azc, ja of nee?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik blijf ook in herhaling vallen. De PvdA is voor menswaardige opvang en dat moeten we gewoon goed regelen met zijn allen. En het heeft geen zin om daarvoor weg te duiken voor dat soort verantwoordelijkheden.

De VOORZITTER: Nee, maar u krijgt ook geen ander antwoord vrees ik.

De heer CEULEMANS (Ir): Geen vraag meer, voorzitter. Nee, ik ga ook geen vraag meer stellen, dat is inderdaad zinloos. Ik constateer dat de Partij van de Arbeid in een jaar tijd onder druk van de fusie met GroenLinks gedraaid is. Een jaar geleden was haar fractievoorzitter nog aan de kant van de bewoners van Lombardijen, tegen dat azc. U bent gedraaid. U geeft de bewoners van Lombardijen een klap in het gezicht.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank u wel, voorzitter. Ik zal de vraag niet herhalen van de heer Ceulemans. Maar wat mij namelijk wel opvalt een beetje in het debat is dat ik soms het idee krijg dat de fracties van GroenLinks en de Partij van de Arbeid de raadstukken van de gemeente Amsterdam meer hebben bestudeerd dan die van de gemeente Rotterdam. Want ik heb het woordje Amsterdam zo vaak horen vallen inmiddels, terwijl volgens mij in Amsterdam zijn de parkeerkosten torenhoog, is de veiligheid enorm slecht, kun je daar eigenlijk geen huis meer kopen. Je kunt er sowieso niet met de auto in. Dus is Amsterdam nu het lichtend voorbeeld voor heel Nederland om allerlei maatregelen te nemen, vraag ik aan de Partij van de Arbeid
.
De VOORZITTER: Ik zou bijna willen voorstellen om gewoon 020 te zeggen, maar dat zullen we dan maar... Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, dat is natuurlijk een beetje flauw. Hier staan gewoon partijen die met 15 hartstikke mooie, gedekte tegenvoorstellen komen en natuurlijk ook kijken naar wat wel werkt in andere steden. En het zou fijn zijn ook als coalitiepartijen net zo goed naar de Voorjaarsnota zouden kijken als dat ze doen naar onze tegenbegroting.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Die tegenbegroting hebben we inderdaad vlak voor het debat ontvangen, dus prima om daar nog verder naar te kijken. We hebben donderdag een vervolg, dus daar zullen we... Maar goed, er staat ook voornamelijk een beetje hetzelfde in als voorgaande jaren, dus wat dat betreft is het ook niet heel erg verrassend. Maar dan toch nog even terug naar de maatregelen die vanuit Amsterdam. Dus alleen met cherrypicking wat

daar werkt. Maar wat u eigenlijk wil doen is dat Rotterdam zich ook gaat transformeren en uiteindelijk een soort Amsterdam wordt.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik vind het echt eerlijk gezegd een beetje een onzin interruptie. Het lijkt me hartstikke logisch dat als er onderzoek wordt gedaan in een andere stad over de prijselasticiteit voor het verhogen van toeristenbelasting dat je dat gewoon als voorbeeld neemt als argument om dat hier te kunnen doen. Dus ik vind het een beetje een rare metafoor die DENK hier aan het oplepelen is.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Wat u doet is alles wat in Amsterdam, waarvan u denkt dat het goed is, kopiëren naar Rotterdam. Terwijl Amsterdam een hele andere samenstelling is, hele andere markt heeft, een hele andere doelgroep en doelen heeft. Dus u kunt niet 1 op 1 wat werkt in Amsterdam kopiëren naar Rotterdam en het hier zomaar als beleid gaan uitsmeren. Dat werkt niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik wil toch ook DENK vragen hoe vaak Amsterdam genoemd is, hoeveel voorbeelden wij daarvan hebben gegeven en hoe vaak dat ook in onze tegenbegroting voorkomt. Dit vind ik nogal cherrypicking wat DENK aan het doen is door omdat 1 keer een goed voorbeeld van een andere stad wordt genoemd, dat u dan gaat doen alsof de hele tegenbegroting over Amsterdam gaat en alsof wij hier een kopie van 020 willen zijn. Dat is natuurlijk echt klinkklare onzin.

De VOORZITTER: Tot slot, de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Tot slot, voorzitter. Het staat wellicht misschien niet eens in die tegenbegroting, want daar heb ik niet eens de tijd voor gehad om het te lezen. Het valt mij op dat in de bijdrages heel vaak wordt verwezen naar Amsterdam. Volgens mij moet u bezig zijn met de Rotterdammer.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, een verrassend dekkingsvoorstel is het afschaffen van subsidies voor topsportevenementen. En dat vind ik eigenlijk een teken aan de wand voor de PvdA, want wat ik niet hoor is de grootste ambities die u heeft voor de stad. Dus mijn vraag is: de PvdA is tegen onze nieuwe stadsbrug, heeft ook tegen de Oostflank gestemd. U was ook ooit tegen de Zalmhaventoren in 2016. Wat zijn nu de grootste ambities van de PvdA voor Rotterdam als je niet groots wil denken? Want ik hoor wel wat goede voorstellen, maar waar blijven nu de grootste ambities van de PvdA voor Rotterdam?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, D66 is natuurlijk een partij die graag het heeft over de bruisende stad en topsportevenementen. PvdA en GroenLinks die houden het gewoon bij de gewone Rotterdammer. Want als je nu al gaat schrappen op het jeugdtegoed en op speeltuinen waar kinderen buiten zich fysiek kunnen ontwikkelen, dan ga jij dat topsportevenement ga je geen eens een Rotterdammer zien. Dus laten we onze stad van onze stad houden en zorgen dat al die Rotterdammers, al die kinderen hier ook gewoon gelijke kansen krijgen. En ik ben blij om te horen dat u wel ergens ook goede voorstellen zelf inziet,

dus ik ben ook bereid om te onderhandelen als u minder geld bijvoorbeeld weg wilt halen bij topsportevenementen dat we dat met minder geld doen. Als u dan wel daar voor bent, dan hoor ik dat graag.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik vind het echt jammer dat de PvdA niet durft vooruit te denken naar de grootste ambities die we die we moeten ontwikkelen. We zien een grote woningnood, daar hebben we stappen voor nodig. De heer Versnel is daar druk mee bezig. Een nieuwe stadsbrug, gebiedsontwikkeling op Zuid, Feyenoord, dat zijn de ambities die moeten we grootmaken. Rotterdam is geen dorp, het is een internationale stad. We moeten internationaal handelen en denken. Daar komen mensen graag hiernaartoe, dat zegt mevrouw van Groningen ook. Maar dan werkt het niet om alleen maar te kijken naar: we hebben hier nog een extra parkje nodig en daar is het misschien handig om een extra fietspad aan te leggen. Nee, we moeten dan wel wat verder vooruitkijken. Kijk naar 2040, naar 2050. Wat willen we nu met deze stad? We hebben natuurlijk de ambitie voor de bakker op de hoek, maar waar blijft de PvdA nu om ook echt te presteren? Want daar hebben alle Rotterdammers hier wat aan in de stad. Als het geld hier ook wordt verdiend, als mensen hier graag naartoe komen en dan hier ook graag wonen en werken.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, dat is ook precies de reden waarom we juist hier met een amendement komen voor betere sociale en betaalbare huurwoningen bijvoorbeeld. Dat is waarom wij met verbetervoorstellen komen om überhaupt ervoor te zorgen dat er nog mensen zijn in Rotterdam en niet alleen op straat zwerven of kinderen die in armoede leven. Dus dat lijken mij hele ambitieuze plannen. En het is eerlijk gezegd zeer teleurstellend dat armoedebestrijding, schuldenproblematiek, betaalbare woningen, dat dat geen ambitieuze plannen blijken te zijn voor D66.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij is het en-en-en. Mensen die in armoede leven die hebben daar echt helemaal niks aan op het moment dat deze stad gewoon economisch helemaal op slot slaat. Dat er hier niks meer te doen is in de stad, dat het geld niet wordt uitgegeven, niet wordt verdiend. We moeten het ergens van betalen. Volgens mij heeft iedereen er baat bij als dit de grootse, mooie, bruisende de stad is waar iedereen fijn kan wonen voor iedere Rotterdammer. Dat er mensen van buiten hier graag naartoe komen. En dat betekent dat we vooruit moeten kijken. Niet alleen naar volgend jaar en hoe we ervoor zorgen dat mensen hun boodschappen kunnen betalen, maar ook over wat we in 10 jaar doen, wat we over 20 jaar doen. En dat betekent stadsbruggen neerzetten, dat betekent grootste gebiedsontwikkelingen en niet alleen maar op de korte termijn denken.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, het is inderdaad en-en. Want op het moment dat er geld over is, moeten we dat geld wel gaan besteden aan de sociale hart van onze stad. Dat is wat wij hier staan te doen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik kijk even naar de klok en ik denk dat het een goed moment is om te gaan schorsen voor de lunchpauze. Ik zou willen voorstellen om dat een uur te doen, dat ik hier om 13.45 uur weer terugzie. En ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 15 juli 2025

Notulen van de raadsvergadering van 15 juli 2025 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 11

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R.A.C.J. Simons, de heer B.J. van Rij, de heer T.B. Versnel, mevrouw C.M. Zeegers en de heer F. Achbar

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De VOORZITTER: Dan heropen ik de vergadering. Aan de orde is het debat over de Voorjaarsnota en we waren gebleven bij mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Vorige maand mocht ik meewerken met de roeiers in de Rotterdamse haven. Op zo'n klein bootje laveerden Eric, Miriam, Martijn en ik tussen de gigantische containerschepen om hun zware trossen vast te leggen aan de bolders in het water. Toen ik daar echt aan het roer van dat kleine scheepje stond, toen dacht ik aan Rotterdam. Onze havenstad is eigenlijk net als een van die grote schepen die hier dagelijks aanmeert, zo'n groot schip wat stormen moet trotseren en toch op koers moet blijven, want er zijn stormen om te trotseren. De eerste storm is, wat mij betreft, de druk op de gemeentefinanciën. Alle gemeenten zitten in hetzelfde schuitje, want er is minder geld en iedereen vaart anders door die storm. Rotterdam houdt haar rug recht. Geen verhoging van belastingen, zoals de ozb, niet voor woningbezitters, niet voor ondernemers, niet voor sportverenigingen en ook niet voor musea. Kortom, keuzes maken, de broekriem aantrekken, investeren in de stad zonder de rekening bij de Rotterdammers neer te leggen. Dus complimenten vanuit deze kant aan dit liberale college. Kijk, had de oppositie in deze raadzaal aan het roer gestaan, dan hadden de Rotterdammers flink mogen betalen. Want als je niet kiest om minder te gaan doen, als je niet durft te bezuinigen, dan zal je uiteindelijk dat geld toch bij de Rotterdammer moeten halen. Zo doen ze het in ieder geval in Utrecht, e, daar hebben we hem weer, ik noem 020 voor vandaag, waar die linkse stuurlui aan het roer zitten. Ze verhogen de ozb om de gaten in hun begroting te dekken. Voor ons als liberale partij is het op orde houden van het huishoudboekje cruciaal. We combineren het aflossen van onze lening met verstandige investeringen om onze stad nu en ook straks aantrekkelijk en sterk te maken. We renoveren het Hofplein, creëren het Nelson Mandelapark, zetten in op uitbreiding van P&R's, zoals Meijersplein en Kralingse Zoom, we knappen het bus- en metrostation op Zuidplein op. Dat noem ik krachtig en verantwoord beleid en daar zijn we ook trots op, voorzitter. Goed degelijk financieel beleid, zoals bij een college met de Rotterdamse VVD past. Rotterdam kiest met dit college voor de koers van verantwoordelijkheid en lijkt daarmee de eerste storm te trotseren. En dat is ook nodig, voorzitter, want we zitten ook in een tweede storm. Onze samenleving verhardt. Mensen zonder respect voor andermans grenzen, jongeren die afglijden van de samenleving en dat, dat raakt iedereen in hun veiligheidsgevoel, want veiligheid is niet iets wat je alleen afleest in cijfers, het is gewoon iets wat je voelt. Dat vrouwen en lhbti'ers 's avonds hun route bepalen op basis van lantarenpalen,

dat mag nooit normaal worden. Voor de Rotterdamse VVD is vrijheid geen luxe, het is de basis voor onze vrijheid en dat vraagt duidelijke maatregelen, zoals preventief fouilleren, patsercontroles en preventietrajecten, ook gerichte investering in handhaving, politie en meer camera's. Dat is precies waar dit college op inzet, voorzitter, zoals in IJsselmonde en ook in de Tarwewijk. Het college verdubbelt dan ook het aantal handhavers voor seksuele straatintimidatie. Goed nieuws, heel goed nieuws en ook heel hard nodig. Wat de Rotterdamse VVD betreft, moeten we niet alleen investeren in die handhavers, maar moeten we ook een keer een norm stellen. Slachtoffers moeten zich niet aanpassen. De daders moeten voelen dat dit gedrag niet in Rotterdam thuishoort. Daarom dienen we vandaag een motie in: ‘geef seksuele straatintimidatie een publiek gezicht’. Waarbij we het college vragen om te laten zien wat seksuele straatintimidatie echt is, het gedrag zichtbaar te maken met echte geanonimiseerde beelden, zodat je weet: dit is seksuele straatintimidatie en wij, wij zien jou.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Geef seksuele straatintimidatie een publiek gezicht

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025, ter bespreking van Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- seksuele straatintimidatie in Rotterdam nog steeds op grote schaal voorkomt en een directe inbreuk vormt op de vrijheid en veiligheid van vrouwen en LHBTIQ+'ers;
- een groot deel van deze incidenten plaatsvindt in het openbaar, vaak met getuigen, en soms vastgelegd op beeld;
- veel mensen seksuele straatintimidatie niet herkennen wanneer het plaatsvindt;

overwegende dat;
- slachtoffers zich vaak ongezien voelen en dat een gevoel van onveiligheid versterkt;
- het voor daders vaak veilig voelt om dit gedrag te vertonen zolang zij voelen dat niemand het ziet, niemand hun naam kent en er geen gevolgen zijn;
- seksuele straatintimidatie pas echt serieus wordt genomen als de samenleving ziet wat het is en wie het doet;
- normstelling alleen werkt als er ook consequenties zijn: zichtbaar, publiek en confronterend;
- publieke confrontatie met dit gedrag nodig is om normvervaging te stoppen en steun voor handhaving te vergroten;
- dit past binnen de seksuele straatintimidatie publiekscampagne 'Wat zie je';

verzoekt het college om;
- binnen de publiekscampagne 'Wat zie je' of een volgende SSI publiekscampagne gebruik te maken van echte, geanonimiseerde, beelden van nafluiten, nasissen, naroepen, achtervolgen, ongewild aanraken, waarbij deze actief worden gedeeld en zichtbaar gemaakt in de stad en online;
- hierbij gebruik te maken van bodycams, cameratoezicht, meldapps of andere beschikbare bronnen;
- de selectie van beelden representatief te laten zijn voor het daderprofiel;
- hiermee een heldere boodschap af te geven: dit is seksuele straatintimidatie, wij zien het en wij zien jou;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, investeren in veiligheid is essentieel om deze tweede storm goed door te komen, om ervoor te zorgen dat Rotterdam aantrekkelijk blijft, dat mensen hier willen wonen, dat mensen hier willen leven, dat bedrijven zich ook hier willen vestigen en ook hier willen uitbreiden, want de derde storm is echt op komst. Onze economie lijkt te stagneren. Een deel van deze zaal denkt dat het allemaal wel goed komt, terwijl de economie in Rotterdam slechts met een kleine 1 procent groeit. Andere regio's, zoals 020 en Eindhoven, concurreren Rotterdam eruit. Als stagnatie van de Rotterdamse economie doorzet, komt alles in gevaar. Dan wordt Rotterdam een stad zonder bedrijvigheid, zonder banen, zonder investeringen vanuit het rijk en ook zonder inkomsten. Projectontwikkelaars en bedrijven kiezen voor andere steden. De armoede in deze stad neemt toe. Toekomstambities en dus ook linkse hobby's komen dan wel in gevaar. Een negatieve spiraal waar wij niet in terecht moeten komen en dat hoeft ook niet. Wij kunnen nu maatregelen nemen om de economische storm te trotseren, maar dat vraagt daadkracht en dat vraagt ook inzet van ons allemaal. Bovenal vraagt het van ons een grote dosis optimisme. Optimisme dat wij lokaal die randvoorwaarden kunnen schetsen, dat wij kunnen zorgen voor economische groei, dat optimisme dat we mensen hebben om goede plannen te maken en ook visies hebben. Optimisme dat Rotterdam een economisch succes kan worden en dat we ook met zijn allen dat durven uit te stralen. Want laat ik eerlijk zijn: succes, dat moet je uitstralen, met elkaar. Dankzij onze inzet is er inmiddels een prachtige economische visie gemaakt door de Rotterdamse denktank en dat is een stap in de goede richting, waar wij ook echt trots op zijn en volgens mij velen met ons. Rotterdam heeft namelijk unieke kansen: in de haven, in de medische technologie en ook in de maakindustrie. Drie focussectoren voor ons als stad. Dat vraagt wel om keuzes en dat vraagt om prioriteiten. Dus geen tijd voor bestuurlijk pappen en nathouden of met een vinger naar het kabinet te wijzen. Daarom dient de Rotterdamse VVD vandaag de motie ‘Rotterdam als economische koploper’ in. Want als we economisch echt vooruit willen helpen, dan moeten we stoppen met klein denken over iets groots als onze economie. Rotterdam moet weer koploper zijn. Niet volgend, leidend. Niet afwachten, maar aanpakken. We moeten, voorzitter, dan ook alles uit de kast trekken om een robuuste economie te laten ontstaan met een actieplan met duidelijke keuzes en concrete acties.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Rotterdam als economische koploper

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025, ter bespreking van Voorjaarsnota 2025;
constaterende dat;
- Rotterdamse economie minder hard groeit dan die van vergelijkbare steden als Amsterdam, Utrecht en Eindhoven;
- het economische beleid van de gemeente zich voornamelijk richt op het behoud van bestaande bedrijvigheid;
- de uitwerking van de eerder unaniem aangenomen motie "Denktank voor de economie van morgen" op dit moment plaatsvindt en de bevindingen binnenkort gepresenteerd gaan worden;

overwegende dat;
- Rotterdam beschikt over unieke kansen om koploper te zijn in sectoren zoals de haven, medische technologie en de maakindustrie;

- een sterke economie noodzakelijk is om voor brede welvaart van de stad, toekomstbestendige werkgelegenheid en een leefbare stad;
- de economische Denktank een diepgaande analyse heeft gedaan in samenwerking met diverse stakeholders in de stad;
- ze aangeven dat het tijd is van een denktank naar een doetank te gaan;
- een economische aanvalsplan vervolgens gaat helpen de juiste koers voor onze economie vorm te geven;

verzoekt het college;
- op basis van de resultaten van de denktank te komen met een startnotitie, met daarin:
    - de prioritering van de uitkomsten vanuit de economische visie en deze vertalen naar concrete acties die de gemeente moet nemen;
    - en de startnotitie zo snel mogelijk te bespreken;
- na de bespreking in de commissie te komen tot een plan voor de drie focus sectoren, waarbij wordt ingegaan op groeipotentie, randvoorwaarden voor ontwikkeling en investeringsbehoefte als opmaat naar een Economisch Offensiefplan;
- hierover terug te koppelen aan de Raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen en M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Ik ga komen tot een afronding, want deze Voorjaarsnota laat zien dat verstandig financieel beleid werkt, dat ons schip koers houdt. Onze motie over de zalmnorm wordt uitgevoerd. De lening vanuit de gemeentelijke reserves wordt versneld afgelost en met de toezegging van de wethouder waarschijnlijk al dit jaar. De spaarpot groeit weer, lasten blijven stabiel en ondertussen bouwen we duizenden woningen in onze stad, investeren we in sterke buurten en maken we onze straten echt veiliger. Natuurlijk willen we ook Rotterdammers duidelijkheid bieden voor de donkere wolken die sommige huizenbezitters boven het hoofd hangt. Dan hebben we het over erfpacht, we hebben het er vandaag al over gehad, want dat willen wij nooit meer in onze stad. Maar uiteraard moet ik ook nog kleine excuses plaatsen, want in de termijn van de heer Ceulemans heb ik onterecht mevrouw Bruin onrecht aangedaan, want ik had gezegd dat zij degene was die dat tegen de krant had gezegd. Dat is niet juist. Een omissie van mijn kant. Het was de heer Marcel Verhoef, die overigens dan wel met het onzalige idee kwam om samen met PvdA en GroenLinks, dat linkse mooie blok, om dat weer te gaan invoeren. Ik wil gewoon dat er nu eindelijk eens een einde komt aan dit gedraai, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, ik moet niet happen natuurlijk, maar ik doe het wel. Ik ben ook maar een mens. De heer Verhoef heeft precies hetzelfde gezegd als mevrouw Bruin en als ik: Leefbaar Rotterdam is tegen erfpacht, gaat uw motie gewoon steunen. Dus u hebt hiermee geprobeerd ons kleur te laten bekennen. Nou, we zijn het helemaal met u eens. Beter gezegd: u bent het met ons eens. Maar laat ik dan ook een vraag terugstellen, het is vandaag de dag van de wedervragen. Ik heb in eerste termijn een motie ingediend om de communicatie en de informatievoorziening richting erfpachters fors te verbeteren. We hebben een enquête gehouden waarin erfpachters zeggen, 80 procent zegt: ik had gewoon te weinig informatie gekregen van de notaris, van de gemeente, van de makelaar om op dit moment een goede keuze te maken. We hebben eerder zo'n motie ingediend en toen stemde de VVD tegen, want de VVD vond dat sneu voor notarissen, want die moesten dan te veel

werk doen en dat was te veel moeite voor ze. Volgens mij zijn notarissen nou niet bepaald de beroepsgroep om medelijden mee te hebben. Dus ik vraag aan de VVD: staat u aan de kant van de notarissen of aan de kant van de erfpachters?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel en ook dank voor deze vraag. Zoals u weet, vinden wij het ongelooflijk belangrijk dat we goed communiceren aan onze Rotterdammers. De zaken die we alleen vragen, moeten wel uitvoerbaar zijn. Dus ik kan dat vanaf deze plek niet overzien. Ik ben ook eerlijk niet de woordvoerder, dat zeg ik u ook. Dus ik wil dat best met mijn fractie bespreken en bij u terugkomen. We hebben dadelijk een mooie tweede termijn, dus als u dat dan als toezegging van mijn kant wil zien, dan zal ik u straks laten weten hoe wij daarin zitten.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen heeft ook een vraag.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik wil eigenlijk na twee coalitiepartijen toch de vraag stellen: hoe is het toch mogelijk dat wij deze ellende rond de erfpacht nu al sinds maart, april hebben, terwijl we hier toch met volle overtuiging te horen krijgen dat we het gaan oplossen. Zullen we het dan ook direct doen? Er zijn 25.000 gezinnen op dit moment die niet weten waar ze aan toe zijn, die er van balen en die het ongehoord belangrijk vinden dat we het oplossen. En wat doen we u? U brengt het tot na de verkiezingen. Ik zeg het maar vast, noteer hem maar, hij gaat na de verkiezingen, want u gaat niet met ons deze problematiek oplossen. Mooie praatjes van de coalities, weinig wol.

De VOORZITTER: Een vraag aan mevrouw Van Groningen was dat? Ja.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, laat ik heel eerlijk zijn: ik zou ook echt het probleem vandaag willen oplossen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Doe dat dan.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Dat is dus helemaal niet zo makkelijk, omdat dit probleem in zoveel jaren ontstaan is. Dus ik denk echt, en dat geloof ik in het diepste van mijn vezels, dat juist nu een pas op de plaats belangrijk is en dat we zorgvuldig uitzoeken hoe we dit het beste kunnen doen, dan dat we straks mensen uiteindelijk benadelen doordat we nu onzorgvuldige keuzes gemaakt hebben en te overhaast.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Mevrouw de voorzitter, je zult maar een oudere zijn op dit moment boven de 65 jaar, 25 jaar geleden een woning gekocht hebben, nu afbetaald en dan hangt er in één keer een zwaard van Damocles boven je met 140.000 euro omdat je je erfpacht moet afkopen. Alsjeblieft, wat bent u toch aan het doen? We wachten nog even, we hebben de tijd nodig. Dat hebben die gezinnen niet meer. We hebben ze een brief gestuurd dat er iets ging gebeuren. Dan heb je een verantwoordelijkheid als overheid om keihard heel snel voor die mensen de problematiek op te lossen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, er worden nu heel veel grote woorden gebruikt, maar het was wel mijn collega Van Dommelen die dit op de agenda heeft gezet, die hier aandacht voor heeft gevraagd, die heeft gezegd: laten we kijken naar de afprijzing van de grondwaarden, laten we opties bieden aan al die mensen die een huis op erfpacht hebben, laten we de contracten naast elkaar zetten, laten we de taxaties inzichtelijk maken. Dus u kunt nu niet zeggen dat er niets wordt gedaan. Alleen dit hele systeem is, wat ons betreft,

gebaseerd juist op allerlei onzorgvuldige afwegingen waardoor we nu in een probleemsituatie zitten. Dan heb ik liever dat de wethouder een paar maanden extra gebruikt om met een goed voorstel naar ons te komen, dan dat we straks met elkaar de bietenbrug opgaan, omdat we het snel wilden doen, omdat we mensen zekerheid willen bieden.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, ik houd de VVD eraan dat we dat nog voor de verkiezingen afgerond hebben. Ik zie het niet gebeuren, maar het is vandaag gezegd: een paar maanden. Dus we hebben het geregeld voor oktober. Nou, ik ben reuze benieuwd.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, u legt mij woorden in de mond. Ik zeg: als de wethouder een paar maanden extra nodig heeft, dan moeten we dat doen. Ik heb liever dat er een goed voorstel ligt en dat is ook precies wat we haar gevraagd hebben. Maar ik wil ook eerlijk zijn: ik heb liever dat we hier met elkaar een keer een goed debat over hebben met de wethouder zodra haar plan daar ligt, dan dat we maar wat gaan doen en uiteindelijk veel meer mensen in de problemen helpen. Daar hebt u niets aan en daar hebben wij niets aan, maar met name die erfpachter heeft daar niets aan.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft nog een vraag.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, het punt is dat partijen als de VVD en Leefbaar zich hier nu op de borst lopen kloppen alsof de oplossing er al is. En dat is gewoon pertinent niet waar. Dus u roept het een beetje over u af dat je dan met dit soort interrupties komt, want u belooft dingen die u nog totaal op geen enkele manier op dit moment hebt waargemaakt en waarvan we ook nog maar moeten afwachten of het waargemaakt gaat worden. Dat is dus een belofte aan bewoners die nu nog in deze Voorjaarsnota geen hout snijdt.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, met alle respect, u bent de partij die dit hele socialistische systeem opnieuw wil herinvoeren. Het kwam uit uw eigen mond, een aantal maanden geleden, toen de heer van Dommelen dat aan u vroeg. Wij proberen een oplossing te vinden voor een ongelooflijk complex probleem, met verschillende contracten, met heel veel emotie die ik meer dan begrijp en ik vind het niet meer dan normaal dat als iets zo belangrijk is voor de stad en voor de toekomst van al die inwoners, dat we daar een zorgvuldig en weloverwogen voorstel voor krijgen en niet iets wat we in een dag in een achterkamertje regelen. Dat zou u ook moeten willen, want uiteindelijk gaat het om veel geld voor heel veel mensen. Voorzitter, ik ga dus naar waar ik naartoe wil. Wij willen als Rotterdamse VVD absoluut nooit meer, geen enkele haar op ons hoofd, dat erfpacht nog een keertje wordt heringevoerd. Ik dacht, als we dat dan toch zo roepen, dan wil ik ook graag van iedereen in deze raad weten welke kleur u daarin stemt, of dat voor of tegen is. Dus wij hebben een motie ‘nooit meer erfpacht’ wat uitspreekt dat het erfpachtsysteem voor woningen in Rotterdam definitief niet opnieuw wordt ingevoerd. Die ga ik zo op het schaaltje leggen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Nooit meer erfpacht

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025, ter bespreking van Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;

- 25.000 tot 30.000 Rotterdamse huiseigenaren momenteel geconfronteerd worden met grote financiële lasten als gevolg van de verlenging, afkoop of conversie van bestaande erfpachtcontracten;
- deze situatie leidt tot onrust, onzekerheid en stress bij particuliere woningeigenaren;

overwegende dat;
- de gemeente Rotterdam in 2003 bewust heeft besloten te stoppen met het uitgeven van erfpacht op nieuwe woningen;
- erfpacht berust op het socialistische ideaal dat waardestijging van grond onder woningen behoort toe te komen aan de gemeenschap in plaats van de woningeigenaar;
- de huidige problematiek rondom erfpacht, waaronder forse conversie sommen, stijgende canon lasten en onzekerheid, inherent zijn aan het erfpachtsysteem;
- het herinvoeren van erfpacht op nieuwe woningen daarom zal leiden tot dezelfde problemen;
- desondanks in de gemeenteraad stemmen opgaan om erfpacht opnieuw in te voeren voor woningen[1];
- dit zeer onwenselijk is gezien de negatieve gevolgen die erfpacht met zich meebrengt;

spreekt uit;
- dat het erfpachtsysteem voor woningen in Rotterdam definitief niet opnieuw wordt ingevoerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen en D.J. van Dommelen

[1]https: //www.ad.nl/rotterdam/leefbaar-maakte-in-2003-een-eind-aan-socialistisch-qrandbeleid-maar-de-fractie-wil-het-weer-terug~a5d25925/?referrer=https%3A%2F%2Fwwwgoogle.com%2F

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ons Rotterdam wordt dus gaver, niet door dromen, wel door doen. Niet door te roepen naar Den Haag, maar wel door hier in deze stad verantwoordelijkheid te nemen. Zolang de Rotterdamse VVD aan het roer zit, blijven we op koers en investeren we in de vrijheid, veiligheid en vooruitgang. Voorzitter, liberaler wordt het niet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, we leven in onrustige tijden. Democratische instellingen in landen als de Verenigde Staten en Hongarije staan onder druk en er spelen internationaal vele bloedige conflicten, van Palestina tot in Soedan. Als Volt geloven we in een verenigd Europa dat dat antwoord kan geven op grote vraagstukken, zoals klimaat, migratie en defensie. Maar oplossingen komen niet vanzelf. Ze vragen om samenwerking en om investeringen. Bijvoorbeeld de NAVO-norm van 5 procent zal de komende jaren een belangrijke impact hebben op de begroting van ons land, al biedt dit natuurlijk ook kansen voor de stad en voor de haven. Tegelijkertijd moeten we als land structureel 7 miljard bezuinigen en lopen we achter op onze ambities om te verduurzamen. In Rotterdam hebben we ook een zwaar jaar achter de rug. We hebben sterk bezuinigd in het sociale domein en de impact hiervan wordt steeds meer zichtbaar. Veiligheid komt onder druk te staan en de polarisatie neemt toe. Ook de woningnood blijft hoog en bij de haven gaan de alarmbellen af. Deze context vraagt om het maken van de juiste beslissingen, met oog voor de toekomst. Met de Voorjaarsnota kijken we vooruit. Volt wil oplossingen die duurzaam, solidair, innovatief en toegankelijk zijn. Vanuit dit perspectief zien we graag extra inzet op een viertal onderwerpen:

wijkveiligheid, de toekomst van de haven, groen in de stad en cultuur in de buitenruimte. Laat ik beginnen met wijkveiligheid. Als we kijken naar de subjectieve veiligheidsbeleving en gebrek aan capaciteit om overlast aan te pakken, zien we dat er veel werk aan de winkel is. In onze stad zien we nog te veel kwetsbare wijken waar te vaak vervelende incidenten plaatsvinden, denk aan seksuele straatintimidatie en dealen op de crackdrive. We zijn daarom ook blij met het extra geld voor wijkveiligheid in IJsselmonde en Tarwewijk. Voor Volt is dit echter niet genoeg. We willen extra investeren in veiligheid. Wat ons betreft halen we deze middelen uit de pilot gratis parkeren. Deze maatregel is namelijk alleen interessant voor de mensen met een auto en is gericht op specifieke doelgroepen. Laten we dit geld daarom inzetten voor het algemene veiligheidsbelang waar iedereen wat aan heeft. Leefbaar en VVD, ik vraag het jullie maar op de man en vrouw af: vinden jullie het uit te leggen aan de Rotterdammer in kwetsbare wijken dat we meer dan 8 ton uitgeven aan gratis parkeren op dagen als het ramadanfeest, zomercarnaval en wederopbouwdag, in plaats van dit geld te investeren in de veiligheid in de buurt? Hierbij dien ik het amendement 'wijkveiligheid boven pilot gratis parkeren' in om 825.000 euro extra in te zetten voor wijkveiligheid verspreid over de komende 2 jaar.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Begrijp ik hieruit dat Volt dan ook voorstander is om bijvoorbeeld Hemelvaartsdag, Tweede Pinksterdag, Tweede Kerstdag, et cetera ook mee te nemen in dat amendement? Of dat weer niet?

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, laat ik duidelijk zijn: gratis parkeren pas niet in onze toekomstvisie van een autoluwe en duurzame stad. Dus ja. Daarom pleiten wij er ook voor om de feestdagenregeling volledig af te schaffen en zo 2,6 miljoen per jaar vrij te spelen voor onderwerpen die voor de toekomst van de stad wel van belang zijn. Dat brengt me bij de volgende 2 punten.

De VOORZITTER: Wacht even, wacht even, wacht even, want de heer Soytekin heeft nog een vervolgvraag.

De heer SOYTEKIN (denk): Maar daarmee concludeer ik dus dat Volt zegt: we gaan overal, op elke dag op elk moment, 24 uur 7 betaald parkeren invoeren voor Rotterdammers. Is dat correct?

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dat hoort u mij niet zeggen. U hoort mij zeggen dat we stoppen met het gratis parkeren en de zondagsregeling.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Prima, dan is dat helder. Dat betekent dat de gastvrijheid die wij bieden aan Rotterdammers en dat we op sommige dagen mooie uitzonderingen hebben, dat Volt dat in ieder geval van tafel wil vegen voor alle feestdagen die er op dit moment zijn.

De VOORZITTER: Mijnheer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik wil daar wel op reageren. De meeste Rotterdammers hebben een parkeervergunning, daar kun je ook bezoekers met de bezoekerskorting langs laten komen. Dus er zijn vele middelen. Maar wat wij niet willen is, bijvoorbeeld op Koningsdag, dat de hele stad vol is, dat we dan ook nog zeggen: laat die auto's ook maar komen, want die mogen daar gratis parkeren. Dat is gewoon gek. Moeten we niet doen.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan tot slot, voorzitter. De zondagsregeling hadden we vorig jaar ook, de zondagsregeling hadden we 2 jaar geleden ook, 3 jaar geleden ook en 10 jaar geleden ook. De vraag is: waarom komt u nu met dit amendement of met het voorstel om nu opeens alles van tafel te vegen? Waarom nu?

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, de aanleiding is duidelijk. We hebben een nieuwe pilot waarbij we dat willen uitbrengen. En als je aan ons vraagt: wat is de toekomstvisie van de stad? Dan is dit, als we toch die discussie hebben, een goed moment om daar gewoon kleur in te bekennen en te zeggen: laten we dat niet doen. We zien een toekomst voor een autoluwe binnenstad voor ons. Daarin past dit gewoon niet meer.

De heer SOYTEKIN (denk): Maar dan is mijn conclusie, op het moment dat wij nieuwe dagen toevoegen aan de lijst die er is, die dagen zijn dusdanig problematisch voor Volt dat u nu opeens zegt: dan maar alles van tafel. Dat is dan mijn conclusie.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): De heer Soytekin probeert een conclusie voor mij te trekken. Dat is helemaal niet nodig. Als de heer Soytekin aan mij vraagt: wat vindt u belangrijker, gratis parkeren of meer groen in de buitenruimte, dan kies ik voor meer groen in de buitenruimte. We hebben schaarste in onze stad aan middelen en dat lijkt me een heel legitieme keuze om te maken en ik hoop dat de andere partijen ook serieus naar het voorstel zullen kijken.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement R. Wijkveiligheid boven pilot gratis parkeren

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

besluit om;
de tabellen:

Overzicht van baten en lasten Stedelijke ontwikkeling	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	389.922	408.873	404.025	406.440	375.940
- Parkeren: pilot uitbreiding zondagsregeling	-	-825	-	-	-
Lasten exclusief reserves	-384.213	-351.722	-333.945	-322.367	-321.850
Toevoeging reserves	-7.440	-4.412	-3.110	-3.110	-3.110
Onttrekking reserves	50.543	29.105	24.063	10.637	7.920
Vrijval reserves	5.841	2.089	0	0	0
Saldo stedelijke ontwikkeling	54.654	83.934	91.033	91.600	58.899

Overzicht van baten en lasten Veilig	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	18.592	22.669	22.194	22.194	22.194
Lasten exclusief reserves	-212.134	-217.997	-212.032	-209.667	-209.741
- Wijkveiligheid	-300	-800	0	0	0
Onttrekking reserves	378	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0	0
Saldo Veilig	-193.163	-195.329	-189.839	-187.474	-187.547

te wijzigen in:

Overzicht van baten en lasten Stedelijke ontwikkeling	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	389.922	409.698	404.025	406.440	375.940
- Parkeren: pilot uitbreiding zondagsregeling	-	0	-	-	-
Lasten exclusief reserves	-384.213	-351.722	-333.945	-322.367	-321.850
Toevoeging reserves	-7.440	-4.412	-3.110	-3.110	-3.110
Onttrekking reserves	50.543	29.105	24.063	10.637	7.920
Vrijval reserves	5.841	2.089	0	0	0
Saldo stedelijke ontwikkeling	54.654	84.759	91.033	91.600	58.899

Overzicht van baten en lasten Veilig	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	18.592	22.669	22.194	22.194	22.194
Lasten exclusief reserves	-212.134	-218.397	-212.457	-209.667	-209.741
- Wijkveiligheid	-300	-1200	-425	0	0
Onttrekking reserves	378	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0	0
Saldo Veilig	-193.163	-195.729	-190.264	-187.474	-187.547

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers

Toelichting
Het besluit om in 2026 een parkeerpilot voor de uitbreiding van de zondagsregeling op acht feestdagen in te voeren, past niet bij de ambitie van een autoluwe stad. Daarnaast zien we dat er onvoldoende debat is geweest over nut en noodzaak van deze pilot. Het is niet duidelijk waarop de keuze voor deze specifieke feestdagen is gebaseerd en waarom

bepaalde feestdagen zijn buitengesloten in dit voorstel. Met dit amendement regelen we dat dit besluit wordt teruggedraaid en worden gelden niet ongefundeerd uitgegeven. We steken de middelen die hiervoor bestemd waren in de veiligheid van Rotterdam. Specifiek op het gebied van wijkveiligheid, waarmee we extra budget vrijmaken voor de meest kwetsbare wijken van Rotterdam in 2026 en 2027 (€400.000 en €425.000). Hiermee kunnen we verder werken aan het verbeteren van de subjectieve veiligheid en het helpen vinden en aanspreken van overlastgevende personen en vervolgens doorverwijzen naar zorg. Hierdoor wordt deze aanpak in 2026 geïntensiveerd en kunnen we in 2027 ook door met de ingezette aanpak.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, als stad zetten we groots in middels een aantal groene stadsprojecten. De ontwikkeling van het Rijnhavenpark, de groene metamorfose van het Hofplein en de tijdelijke groene oase op De Meent zijn projecten waar we trots op zijn. Echter zien we ook dat projecten als de vergroening van het Schouwburgplein en de Westblaak qua ambitie flink zijn teruggeschroefd of vertraagd en dat pocketpark op Schouwburgplein, het is ook bijna lachwekkend. Daarnaast zien we deze zomer enorme verschillen in de temperatuur in een groene wijk als Kralingen en in een versteende wijk met vaak veel sociale woningbouw als Bloemhof op Zuid. Dit fenomeen, wat we koelte-ongelijkheid noemen, is een toenemend probleem in onze stad. Om koelte-ongelijkheid tegen te gaan, dienen wij daarom het amendement in ‘geen gratis parkeren, maar in groen investeren’ om de komende jaren 1,2 miljoen extra te investeren in de vergoeding van onze stad.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement S. Geen gratis parkeren maar in groen investeren

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

besluit de tabellen:

Overzicht van baten en lasten Stedelijke ontwikkeling	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	389.922	408.873	404.025	406.440	375.940
Lasten exclusief reserves	-384.213	-351.722	-333.945	-322.367	-321.850
Toevoeging reserves	-7.440	-4.412	-3.110	-3.110	-3.110
Onttrekking reserves	50.543	29.105	24.063	10.637	7.920
Vrijval reserves	5.841	2.089	0	0	0
Saldo stedelijke ontwikkeling	54.654	83.934	91.033	91.600	58.899

En

Overzicht van baten en lasten Beheer van de stad	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	118.908	165.580	121.268	121.268	121.268
Lasten exclusief reserves	-162.214	-169.670	-151.789	-153.326	-157.424
- Tegengaan koelteongelijkh	0	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
eid					
Toevoeging reserves	-4.966	-3.700	-200	-200	-200
Onttrekking reserves	19.944	17.119	13.380	6.434	6.631
Vrijval reserves	700	75	0	0	0
Saldo stedelijke ontwikkeling	-30.777	7.211	-20.586	-29.070	-32.971

Te wijzigen in:

Overzicht van baten en lasten Stedelijke ontwikkeling	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	389.922	**411.473**	**406.625**	**409.040**	**378.540**
- Afschaffen parkeerregeling feestdagen	**0**	**2.600**	**2.600**	**2.600**	**2.600**
Lasten exclusief reserves	-384.213	-351.722	-333.945	-322.367	-321.850
Toevoeging reserves	-7.440	-4.412	-3.110	-3.110	-3.110
Onttrekking reserves	50.543	29.105	24.063	10.637	7.920
Vrijval reserves	5.841	2.089	0	0	0
Saldo stedelijke ontwikkeling	54.654	**86.534**	**93.633**	**94.200**	**61.499**

En

Overzicht van baten en lasten Beheer van de stad	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	118.908	165.580	121.268	121.268	121.268
Lasten exclusief reserves	-162.214	**-170.870**	**-152.989**	**-154.526**	**-158.624**
- **Tegengaan koelteongelijkheid**	**0**	**-1.200**	**-1.200**	**-1.200**	**-1.200**
Vennootschapsbelasting	-3.151	-2.193	-3.246	-3.246	-3.246
Toevoeging reserves	-4.966	-3.700	-200	-200	-200
Onttrekking reserves	19.944	17.119	13.380	6.434	6.631
Vrijval reserves	700	75	0	0	0
Saldo beheer van de stad	-30.777	**6.011**	**-21.786**	**-30.270**	**34.171**

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers

<u>Toelichting</u>
Met dit amendement stellen wij voor om de parkeerregeling voor parkeren per 1 januari 2026 volledig af te schaffen. Dat doen wij om drie redenen: gelijke behandeling, financiële ruimte en deze keuze past bij de ambitie van een autoluwe stad.

Het aanwijzen van specifieke feestdagen voor gratis parkeren leidt tot lastige keuzes: waarom feestdag X wel en feestdag Y niet? Wij vinden dat de gemeente geen onderscheid moet maken tussen feestdagen. Dus óf iedereen, óf niemand krijgt vrijstelling. Wij kiezen voor duidelijkheid: géén vrijstellingen meer. Daarnaast levert het afschaffen van regeling levert de stad jaarlijks €2.6 miljoen op. Dat geld kan beter worden ingezet voor andere voorzieningen.

Met dit amendement maken we het parkeerbeleid eerlijker, consistenter en financieel verstandiger.

Van de extra baten van €2.6miljoen willen we structureel €1.2 miljoen investeren in Beheer van de Stad. Dit moet ten goede komen van het bestrijden van koelteongelijkheid. Het bestrijden van koelteongelijkheid is belangrijk omdat niet iedereen gelijke toegang heeft tot verkoeling, zoals schaduw, groen en koele gebouwen, vooral tijdens hete zomers. Dit vergroot gezondheidsrisico's voor kwetsbare groepen, zoals ouderen en mensen met een

laag inkomen. De extra €1.2miljoen kan bijvoorbeeld worden ingezet voor het planten van bomen. Het residu komt ten goede van de algemene middelen.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dan het volgende. Al heel het jaar rinkelen de alarmbellen als het gaat over onze haven. Meerdere chemiefabrieken sluiten hun deuren, investeringen om van Rotterdam dé waterstofhub van Europa te maken, vertragen en we lopen vast op het gebied van netcongestie en stikstofruimte. We snappen dan ook niet dat we besparen op Novex, terwijl er in de uitvoeringsagenda nog op 13 van de 26 punten aanvullend onderzoek nodig is. Dit is hét moment om door te pakken en de haven te helpen om een eerlijke concurrentiepositie te garanderen en een transformatie naar een duurzame haven in gang te zetten. Hierin is de verdere uitwerking van de Novex agenda, wat ons betreft, van cruciaal belang. Daarom dienen we een amendement in 'geen gratis parkeren maar in de toekomst van de haven investeren', waarbij we de besparing van het college terugdraaien en komend jaar 1,2 miljoen euro extra investeren vanuit de parkeerregeling.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement T. Geen gratis parkeren maar in de toekomst van de haven investeren

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

besluit de tabel:

Overzicht van baten en lasten Stedelijke ontwikkeling	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	389.922	408.873	404.025	406.440	375.940
Lasten exclusief reserves	-384.213	-351.722	-333.945	-322.367	-321.850
- Novex haven	100	0	0	0	0
Toevoeging reserves	-7.440	-4.412	-3.110	-3.110	-3.110
Onttrekking reserves	50.543	29.105	24.063	10.637	7.920
Vrijval reserves	5.841	2.089	0	0	0
Saldo stedelijke ontwikkeling	54.654	83.934	91.033	91.600	58.899

te wijzigen in:

Overzicht van baten en lasten Stedelijke ontwikkeling	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten exclusief reserves	389.922	411.473	406.625	409.040	378.540
- Afschaffen parkeerregeling feestdagen	0	2.600	2.600	2.600	2.600
Lasten exclusief reserves	-384.213	-352.922	-333.945	-322.367	-321.850
- Novex haven	100	-1200	0	0	0
Toevoeging reserves	-7.440	-4.412	-3.110	-3.110	-3.110
Onttrekking reserves	50.543	29.105	24.063	10.637	7.920
Vrijval reserves	5.841	2.089	0	0	0
Saldo stedelijke ontwikkeling	54.654	85.334	93.633	94.200	61.499

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers

Toelichting
Met dit amendement stellen wij voor om de feestdagenregeling voor parkeren per 1 januari 2026 volledig af te schaffen. Deze regeling, waarbij op bepaalde feestdagen gratis geparkeerd mag worden, past niet bij de ambitie van een autoluwe stad en leidt tot ongelijke keuzes over welke feestdagen hier wel of niet binnen vallen.

De afschaffing levert naar verwachting jaarlijks circa €2,6 miljoen op. Een deel van dit bedrag wordt in 2026 ingezet voor versterking van de uitvoeringsagenda Novex Haven. Daarmee investeren we gericht in de ruimtelijke strategie en transitieopgaven van de Rotterdamse haven, onder andere om grote uitdagingen zoals stikstof en netcongestie op te lossen. Het residu komt ten goede van de algemene middelen.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DEKKERS (volt): Dan als laatste: cultuur. Volt ziet cultuur als een van de fundamentele fundamenten die de samenleving bij elkaar houdt. Niet als losstaand project, maar als integraal onderdeel van onze stad. Toegankelijk voor iedereen. In het verleden hebben we de percentageregeling gehad voor cultuur, wat heeft bijgedragen aan een rijkere openbare ruimte voor alle Rotterdammers. En wij als Volt geloven dat initiatieven zoals graffitikunst, community art of andere culturele uitingen van belang zijn voor onze stad. We pleiten er daarom voor om te onderzoeken hoe een bestemmingsreserve kan worden ingericht, met als doel de herinvoering van deze regeling. Daarom dienen wij de motie 'nieuwe bestemmingsreserve percentageregeling cultuur' in om te onderzoeken wat hierin

mogelijk is. Voorzitter, daarnaast willen we het college aansporen om actief aan de slag te gaan met een aantal laagdrempelige ideeën die de stad toegankelijker en leuker zullen maken. Ik zal eerst alle punten kort benoemen en daarna alle moties indienen. We hebben het er in de commissie al over gehad, maar wij willen graag een permanente evenementenplek in de stad voor festivals. Dit heeft vele voordelen voor de organisatoren, bezoekers en omwonenden. Daarom dienen wij de motie 'een vaste stek voor de festivalplek' in. Rotterdam staat daarnaast bekend om haar rijke streetart scene. We willen een permanente plek op Zuid voor deze kunstvorm. Daarom dienen wij de motie 'graffiti op Zuid' in. Rotterdam kent een groeiende en diverse nachtcultuur. Maar Volt, als digitale partij, mist een digitaal platform om dit makkelijk te kunnen vinden. Daarom dienen wij de motie 'platform voor nachtcultuur' in. Dan, sinds begin 2025 hebben we het Open Urban Platform. Dit platform heeft veel potentie en wij willen dan ook dat dit platform als volgende stap breed onder de aandacht wordt gebracht. Daarom dienen wij de motie 'samen bouwen aan een Open Urban Platform' in. Als laatste, voorzitter, nog een kleine suggestie voor de verbetering van de toegankelijkheid van onze dienstverlening. Wij snappen namelijk niet dat er nog niet altijd een QR-code is toegevoegd aan de gemeentelijke betalingsverzoeken. Wij zien dit graag anders. Daarom dienen wij de motie 'scan en betaal' in.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het betoog van Volt over de autoluwe stad klinkt natuurlijk D66 ook als muziek in de oren. Volgens mij moeten we parkeren nergens stimuleren en werkt het niet om uitzondering op uitzondering te stapelen. Begrijp ik goed dat gewoon in het brede mobiliteitsbeleid het standpunt van Volt is: hou op met het bieden van uitzonderingen, om ervoor te zorgen dat we een daadwerkelijk autoluwe stad krijgen?

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, als u doelt op de betaalregeling voor parkeren, dan is dat zeker zo.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): En klopt het ook dat dat geldt voor andere maatregelen die beogen om een stad autoluw te maken?

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dat is een hypothetische vraag en uiteindelijk moeten we gewoon altijd een afweging maken of het juist is om te doen. Nogmaals, als we kijken naar, in opbrengsten, van 2,6 miljoen die we hebben over het uitdelen van gratis parkeren, kunnen innen en kunnen besteden aan mooie andere zaken, dan is dat de keuze die wij vandaag willen maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zal mijn hypothetische situatie wat concreter maken. Volt heeft namelijk ook een motie van de SP gesteund om eenmanszaken uit te zonderen van de zero-emissiezones. Mijn vraag is: is dat niet eigenlijk dezelfde casus? Dus dat je voor een groep een uitzondering maakt en dat je voor een andere groep een uitzondering maakt en dat je uiteindelijk voor heel veel groepen in de stad een uitzondering moet maken en dat je uiteindelijk niet dat bereikt wat je wilt beogen, namelijk een autoluwe stad, omdat iedereen uiteindelijk wel een goede reden heeft om toch in die auto te stappen en de stad in te rijden en uiteindelijk de hele stad vol staat met files en ongezonde lucht.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik vind het een slecht voorbeeld. Ik denk: als je verandering wil, dan doe je dat stap voor stap. Dus als er dan zzp'ers of kleine ondernemers nog moeite hebben om te investeren in elektrisch vervoer of iets anders, dan moet je kijken hoe je dat eerst regelt voordat je de pijn pakt. Dus nogmaals, bij elke situatie zal je dat moeten afwegen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, D66 is überhaupt niet zo'n groot voorstander van de uitzonderingen die nu worden voorgesteld in deze pilot. Maar begrijp ik dan goed dat u nu tot de conclusie komt dat die uitzonderingen dan, voor de groepen waarvoor het wordt voorgesteld, niet geschikt zijn? Dus dat u zegt tegen al die gemeenschappen: voor willen we geen maatwerk meer toepassen.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dit wordt een gek gesprek. U zegt nu dat een ochtend gratis parkeren fantastisch is voor een doelgroep. Ik vind het symboolpolitiek, dus ik geloof daar helemaal niet in. Ga eens echt met die doelgroep praten.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw Maassen.
Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, maar uitzonderingen voor eenmanszaken in zero-emissiezones is dan toch ook symboolpolitiek? Want iedereen wil toch graag een uitzondering op de regel waar die misschien een beetje last van heeft, omdat die wat meer parkeertarieven moet betalen of omdat ze hun roetfilters moeten vervangen?

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, er lopen hier 2 zaken door elkaar. Het zou natuurlijk mooi zijn als we gewoon iedereen aan de zero-emissiezone kunnen houden. De vraag is wel: op welk moment vul je welke regel in, zodat ook iedereen met die beweging mee kan en als je ondernemer bent, dan moet je misschien wel eerst investeren en wat tijd hebben om daar te komen. Dus daar kun je gewoon coulance in bieden. Als we nu kijken naar de pilot gratis parkeren die voorligt, als we dat niet doorvoeren, dan heeft niemand daar last van. Dus mijn vraag aan u is: als u daar niet zo'n voorstander van bent, steunt u dan het amendement dat we dit in gaan zetten op wijkveiligheid, want daar hebben we gewoon te weinig budget voor.

De VOORZITTER: U bent aan het einde van uw betoog? De laatste ronde en dan gaan we weer door.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik zal in mijn eigen bijdrage hier ook aandacht aan besteden, maar het is de dag van de wedervragen. Nee, ik zal uw amendement niet steunen en in mijn eigen bijdrage zal ik uitleggen waarom.

De VOORZITTER: Cliffhanger. De heer Dekkers, u vervolgt uw betoog.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik ben erg benieuwd en ik zal daar mogelijk nog wat vragen aan wijden dan. Dan ga ik afronden en eigenlijk wil ik gewoon nog even afronden met een compliment en mijn waardering uitspreken aan de collega's die de tegenbegroting hebben opgesteld. We hebben daar een aantal punten al van gezien die we willen steunen. We zullen daar vandaag nog verder op inzoomen. Dank daarvoor. Dat is mijn bijdrage.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft de volgende moties ingediend.

Motie 11. Nieuwe bestemmingsreserve percentageregeling cultuur

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

constaterende dat;
- de zogeheten percentageregeling beeldende kunst in het verleden heeft bijgedragen aan een rijkere openbare ruimte, door bij investeringen in (publieke) bouwprojecten een percentage te reserveren voor kunst[1];
- deze regeling op veel plekken in Nederland, net als in Rotterdam, is afgeschaft of in onbruik is geraakt;
- de waarde van kunst en cultuur in de openbare ruimte breder erkend wordt, en initiatieven zoals graffitikunst, community art of andere culturele uitingen ook betekenisvol kunnen zijn in deze context;

overwegende dat;
- kunst in de buitenruimte de meest toegankelijke manier om kunst in aanraking te komen;
- het belangrijk is om bij ruimte ontwikkelingen niet alleen oog te hebben stenen en asfalt, maar ook voor de culturele waarde en identiteit - en dus de bezieling - van de stad;
- de ontwikkelaar op twee manieren invulling kan geven aan deze verplichting: het zelf realiseren c.q. in natura, of het afkopen via een dotatie aan een bestemmingsreserve.

verzoekt het college;
- te onderzoeken hoe een bestemmingsreserve kan worden ingericht met als doel uitvoering te geven aan een percentageregeling voor cultuur;
- daarbij te betrekken hoe zo'n regeling ruim en inclusief kan worden ingericht, zodat ook vormen zoals graffitikunst en andere culturele of participatieve kunstprojecten hieronder kunnen vallen;
- de uitkomsten van dit onderzoek voor de begrotingsbehandeling in november 2025 aan de raad te presenteren zodat dit meegenomen kan worden tijdens de bespreking van begroting;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.P.A. Dekkers

[1]https://nl.wikipedia.org/wiki/Percentageregeling_beeldende_kunst

Motie 12. Een vaste stek, voor dé festivalplek

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

constaterende dat;
- er in 2020 een lijst is vastgesteld met 21 kansrijke locaties voor evenementen;
- uit het vervolgonderzoek blijkt dat deze locaties grotendeels niet voldoen aan de wensen van organisatoren wegens beperkte bereikbaarheid, natuurbescherming, geluidseisen of ondergrondproblematiek;

- er in Rotterdam onvoldoende geschikte plekken zijn voor grotere (nacht)culturele festivals met meer dan 5.000 bezoekers;

overwegende dat;
- een vaste, duurzaam ingerichte plek voor festivals kansen biedt voor innovatie, nachtcultuur, culturele diversiteit en minder druk op parken en wijken;
- een dergelijk terrein kan bijdragen aan verduurzaming van de sector (o.a. door vaste stroomvoorziening, betere afvalverwerking en modulair podiumgebruik);
- andere steden zoals Amsterdam en Berlijn wél beschikken over structurele festivalterreinen, wat zorgt voor minder ad-hoc vergunningen en ruimere experimenteerruimte voor makers;
- de gemeente ook via de Duurzame Deal betrokken is bij het ondersteunen van innovatieve, toekomstgerichte festivalontwikkeling;

verzoekt het college;
- om in overleg met Rotterdam Festivals, de sector, N8W8, gebiedsontwikkeling en milieu- en veiligheidsdiensten te onderzoeken welke mogelijkheden er wel zijn voor het ontwikkelen van een structurele, duurzame evenementenplek voor nachtcultuur en festivals;
- hierbij expliciet te betrekken: de voorwaarden voor (nacht)evenementen- zoals geluid, OV-bereikbaarheid, veiligheid-, gedeeld gebruik, experimenteerruimte, en duurzame infrastructuur;
- de raad hierover te informeren voor eind Q2 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers

Motie 13. Graffiti op Zuid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

constaterende dat;
- Rotterdam bekend staat om haar rijke street art-scene, met internationaal gewaardeerde kunstwerken en evenementen als de Rotterdam Street Culture Week en ALL CAPS;
- Rotterdam al meerdere legale graffitimuren kent, waaronder op het Schuttersveld en het Prinsepark;
- Rotterdam-Zuid een broedplaats is voor street culture, maar nog geen enkele legale graffitimuur kent;
- in de openbare ruimte van Zuid al diverse bestaande muren, viaducten, bouwhekken en braakliggende terreinen aanwezig zijn die zich lenen voor legaal graffitiwerk;

overwegende dat;
- een legale graffitimuur op Zuid kansen biedt voor talentontwikkeling en cultuurparticipatie en kunst in de buitenruimte voor iedereen toegankelijk kan maken;
- legale graffitimuren bewezen bijdragen aan het verminderen van ongewenste graffiti op andere plekken;
- het benutten van bestaande infrastructuur een efficiënte, kosteneffectieve manier is om legale graffitimuren te realiseren;

verzoekt het college;

- te onderzoeken welke bestaande muren of objecten op Rotterdam-Zuid geschikt zijn om aan te wijzen als legale graffitimuren, inclusief tijdelijke en structurele opties;
- hierin mee te nemen welke artiesten op Rotterdam-Zuid dit zouden kunnen realiseren;
- de raad uiterlijk in Q4 2025 te informeren over de uitkomsten van dit locatieonderzoek en daarbij een voorstel te doen tot aanwijzing van één of meerdere concrete plekken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers en J.M. Nunnely

Motie 14. Platform voor nachtcultuur

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15-07-2025 ter bespreking van het agendapunt 'Voorjaarsnota 2025';

constaterende dat;
- Rotterdam een groeiende en diverse nachtcultuur kent, met vele onafhankelijke organisatoren, locaties en artiesten actief in uiteenlopende genres en subculturen;
- bestaande platformen zoals de UitAgenda Rotterdam vooral gericht zijn op brede vrijetijdsbesteding en familiepubliek, en nauwelijks ruimte bieden aan kleinschalige of niche nachtcultuur;
- hierdoor veel nachtelijke evenementen, subculturen en nieuwe initiatieven onvoldoende zichtbaar zijn voor bewoners, bezoekers en (jonge) doelgroepen die juist op zoek zijn naar vernieuwende culturele ervaringen in de nacht;

overwegende dat;
- andere steden zoals Berlijn, Amsterdam en Parijs beschikken over succesvolle nachtcultuurplatformen die bijdragen aan een beter geïnformeerd publiek, internationale uitstraling en een veilige, inclusieve nachteconomie;
- dit aansluit bij het streven van Rotterdam om een aantrekkelijke, inclusieve en levendige stad te zijn die ruimte biedt aan creativiteit, experiment en ontmoeting, ook in de nachtelijke uren;

verzoekt het college;
- te verkennen op welke wijze een specifiek digitaal platform voor de Rotterdamse nachtcultuur ontwikkeld of gefaciliteerd kan worden, waar relevante nachtevenementen, locaties en initiatieven overzichtelijk worden verzameld en gedeeld;
- bij deze verkenning nauw samen te werken met relevante partners zoals N8W8 Rotterdam, organisatoren, culturele instellingen, podia en onafhankelijke makers;
- de raad uiterlijk in Q1 2026 te informeren over de resultaten van deze verkenning en een voorstel voor concrete vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en M.Y. Morkoç

Motie 15. Samen bouwen aan het Open Urban Platform

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15-07-2025 ter bespreking van het agendapunt 'Voorjaarsnota 2025';

constaterende dat;

- in Rotterdam sinds begin 2025 het Open Urban Platform beschikbaar is, een digitaal platform waarop gemeente, bedrijven, kennisinstellingen én bewoners data kunnen uitwisselen;
- dit platform de digitale infrastructuur vormt voor de Rotterdamse Digital Twin, met real-time data over onder meer gebouwen, verkeersstromen, afvalcontainers en straatverlichting;

overwegende dat;
- het Open Urban Platform alleen waardevol is als er voldoende relevante, actuele en betrouwbare data beschikbaar is;
- samenwerking met Rotterdamse maatschappelijke partners, kennisinstellingen, bedrijven en overheden essentieel is om datavoorziening breed te laten groeien;
- brede bekendheid van het Open Urban Platform bijdraagt aan innovatiekracht, transparantie en betere besluitvorming in de stad;

verzoekt het college;
- om het Open Urban Platform binnen de gemeentelijke organisatie én extern bij maatschappelijke partners, onderzoeksinstellingen, bedrijven en bewoners breed onder de aandacht te brengen;
- om de gemeenteraad periodiek te informeren over de voortgang van het gebruik en de doorontwikkeling van het Urban Digital Platform;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

Motie 16. Scan en betaal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

constaterende dat;
- de gemeente Rotterdam regelmatig brieven verstuurt met betalingsverzoeken, zoals voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing of andere gemeentelijke belastingen en bijdragen;
- inwoners bij briefpost deze betalingen nu vaak handmatig moeten overmaken, wat foutgevoelig, omslachtig en minder toegankelijk kan zijn;

overwegende dat;
- QR-codes het betalen eenvoudiger, sneller en gebruiksvriendelijker maken;
- het toevoegen van een QR-code aan brieven én digitale berichten inwoners helpt om betalingen op tijd en correct te doen;
- dit kan bijdragen aan het verminderen van administratieve lasten én aan het voorkomen van betalingsachterstanden;

verzoekt het college;
- bij gemeentelijke betalingsverzoeken standaard een betaalbare QR-code toe te voegen, zowel in papieren brieven als in digitale communicatie;
- dit gefaseerd in te voeren bij eerstvolgende aanpassing van de gebruikte systemen of communicatieformats, te beginnen bij veelvoorkomende heffingen zoals de afvalstoffenheffing;
- de raad voor het einde van 2025 te informeren over de voortgang en invoering;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, A.J.A. Maassen en D.J. van Dommelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan mag mevrouw Maassen gelijk in haar eigen inbreng ingaan op alle punten die zij zojuist aangaf.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, onze stad zit vol met uitdagingen waar we samen met alle Rotterdammers oplossingen voor moeten vinden. De woningnood is bijvoorbeeld groot. Veel mensen kunnen geen betaalbare woning in Rotterdam vinden en wijken noodgedwongen uit naar bijvoorbeeld Schiedam of Vlaardingen. Tegelijkertijd merken we hier midden in de stad de gevolgen van de klimaatverandering. Twee weken geleden nog: snikhete zomers, extreme weersomstandigheden. We moeten daarom doorgaan met de energietransitie en onze stad klimaatadaptief maken. De burgemeester en de wethouder haven hebben recent de noodklok geluid voor de industrie. Wat D66 betreft, luiden we die noodklok ook voor het klimaat. We horen graag van de wethouder hoe hij daartegen aankijkt, want de haven blijft inderdaad achter op de klimaatdoelstellingen. En elke dag als ik door de stad fiets, dan zie ik die uitdagingen en die kansen. En D66 denkt in fundamentele en praktische oplossingen, los van dogma's, ideologieën. Gericht op vooruitgang, zonder bang te zijn om heilige huisjes omver te werpen. Onze leidraad is vrijheid. De vrijheid om je eigen keuzes te maken, want dat is het ultieme streven. Dat past ook bij onze stad, want Erasmus schreef 500 jaar geleden al over individuele en maatschappelijke vrijheid, dat vrijheid het volk moest beschermen tegen willekeur en onderdrukking en dat iedereen in het bestuur, wij dus ook, moet staan in dienst van het welzijn van iedereen. Maar vrijheid betekent ook verantwoordelijkheid nemen. Vrijheid is niet doen wat je wilt, zoals Jan Terlouw dat zei, vrijheid is afspreken wat we wel en wat we niet doen. Erasmus en Jan Terlouw zouden volgens mij een mooi D66 duo hebben gevormd, want dat is waar D66 Rotterdam ook voor staat. Onafhankelijk, vrij, los van dogma's en bereid om te kiezen voor wat echt nodig is, ook als dat bestaande belangen schaadt, met radicale oplossingen. D66 staat voor een vrij Rotterdam, voor iedereen. We zijn daarom ook trots op het feit dat we de afgelopen 2 jaar bijna 5000 statushouders welkom hebben mogen heten in onze stad. Dat doen we beter dan sommige steden waar een links bestuur is gevestigd. In tegenstelling tot wat wij hier in de raad heel vaak hebben gehoord, zijn we trots op dat resultaat. Rotterdam is daarmee de meest diverse stad van Europa en dat vraagt ook om verschillende vormen van vrijheid van leven. De een feest graag door tot diep in de nacht, de ander bezoekt een gebedshuis. Weer een ander loopt graag mee met de pride of bezoekt een museum. Die vrijheid is niet absoluut. Willen wij samen in deze stad kunnen blijven leven, dan is die weer wederkerig en moeten we elkaar de ruimte gunnen. Alleen op die manier wordt Rotterdam een nog mooiere stad. Voorzitter, vrijheid begint ook met een dak boven je hoofd en dat vraagt om radicale doorbraken. Rotterdam is daarin koploper. Het afgelopen half jaar is er bijna 4000 bouwvergunningen bijgekomen en per 1 juli zijn we gestart met de bouw van bijna 9000 woningen en dit jaar komen er dus nog bijna 4000 bij. We bouwen daarmee ook meer betaalbare woningen dan in de vorige collegeperiode, dat komt door de doorbraken van de bouwwethouder. Kortere procedures, minder regels, duidelijke kaders en een goede samenwerking met corporaties en ontwikkelaars. Zo bouwen we door, zelfs met stijgende bouwkosten. Maar bouwen vraagt ook om solidariteit. Te vaak lopen projecten vast door bezwaarmakers. Mijn vraag is allereerst aan de wethouder: hoeveel vertraging is er opgelopen door die bezwaarprocedures? Wij zijn op zoek naar radicale oplossingen. Zou de wethouder mogelijk kunnen onderzoeken of het juridisch mogelijk is om te starten met bouwen, terwijl een bezwaarprocedure nog loopt, met bijvoorbeeld een fonds dat eventuele schade vergoedt als de gemeente in het ongelijk wordt gesteld. Dat zou versnellen, mogelijk niet meer kosten, omdat we nu ook al de kosten dragen van vertragingen en mensen die

bezwaar willen indienen, hun rechten laten behouden. Dat is wat mij betreft win, win, win. Voorzitter, D66 staat ook voor de vrijheid om je te verplaatsen door de stad zoals je dat zelf wilt. Te lang domineerde de auto in deze stad en D66 pleit ook daarin voor een radicale verandering van de rol van de auto. Wij willen een stad voor iedereen, ook voor voetgangers en fietsers. Het Verkeerscirculatieplan en de invoering van 115 straten 30 kilometer per uur 130, 30 kilometer per uur zijn de juiste eerste stappen. Dat is bijzonder in deze coalitie met 3 autopartijen. Sommige partijen, de VVD voorop, maken zich vooral druk om een bijzondere vorm van autodominantie: de zogenaamde verkeersaso's, maar helaas stapt deze partij dit moment nog op de rem als het gaat over echte oplossingen. Wij nodigen jullie uit: durf te kiezen voor radicale verandering, maak straten nou echt autoluw, geef fietsers meer de ruimte en breidt 30 kilometer per uur uit. Deze keer zeg ik het: gas op die maatregelen, want D66 zit al in de volgende versnelling. Al onze wijken moeten autoluw hebben als de norm. Ik heb begrepen dat dat de lijn is. Daarom komen wij met een motie om nog 1 stapje verder te gaan en dat betekent: laten we in die 30 kilometer per uur straten de fiets als hoofdbewoner zijn en de auto te gast. Daarvoor dienen wij een motie in.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 16. Fietsstraat, auto te gast in nieuwe wijken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 8.1 Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- een maximumsnelheid van 30 km/u aantoonbaar veiliger is voor alle verkeersdeelnemers;
- een maximumsnelheid van 30 km/u nauwelijks effect heeft op de reistijd;
- verlaagde snelheid leidt tot minder verkeerslawaai en daarmee bijdraagt aan een gezondere leefomgeving;
- in 115 straten in Rotterdam de snelheid al wordt verlaagd naar 30 km/u;

overwegende dat;
- bij nieuwe wijken 30 km/u als uitgangspunt wordt gehanteerd;
- in 'Fietsstraat, auto te gast'-straten ook een maximumsnelheid van 30km/u geldt;
- nieuwe woonwijken een veilige plek moeten zijn waar kinderen kunnen spelen en voetgangers en fietsers zich veilig kunnen verplaatsen;
- langzaamrijdend verkeer ruimte creëert voor bredere trottoirs, groen, fietsvoorzieningen en levendige horecaterrassen;
- een lagere snelheid bijdraagt aan de leefkwaliteit, veiligheid en aantrekkelijkheid van de wijk;

verzoekt het college;
- bij de toepassing van het CROW-afwegingskader naast het uitgangspunt van een maximumsnelheid van 30 km/u ook de 'Fietsstraat, auto te gast' inrichting mee te nemen;
- dit actief te verankeren in de inrichting van de openbare ruimte en het mobiliteitsbeleid;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen en I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik wil toch aan mevrouw Maassen vragen dat we ook soms kleine succesjes mogen vieren, want het is toch wel de wethouder van VVD-huize die ervoor heeft gezorgd we nu eigenlijk een prachtig Arboretumpark hierachter op De Meent hebben. Dus, ik denk, het moet met kleine stapjes, maar ik hoop ook dat u dat soort successen met ons wil blijven vieren.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik ben zeer tevreden met de aanpak die de wethouder doet op mobiliteit. Ik ben ook zeer tevreden met het feit dat we nu De Meent afsluiten, maar dat is dan wel maar voor 7 weken. Wat ons betreft, kunnen we daar echt wel wat radicaler in zijn en zetten we echt stappen vooruit zodat we deze stad echt autoluw kunnen maken en we ook af zijn van die ronkende motoren.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, er is aangekondigd dat er een radicale aanpak gaat komen. Daar kijken wij overigens ook naar uit, maar ik vind wel, dat blijven wij vinden als Rotterdamse VVD, dat onze stad bereikbaar moet blijven voor iedereen en ook als dat met een auto is. Met name ook die bereikbaar moeten blijven, volgens mij steunt u dat ook, zijn onze ondernemers in de binnenstad die natuurlijk keihard knokken. Daar moet een goede balans in zijn. Dus als we dat in een balans kunnen doen, dan vindt u ons aan uw zijde. Mits het bereikbaar blijft.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Daarin verschilt mijn partij echt met die van u, want u zegt: hij moet bereikbaar blijven voor iedereen en wat ons betreft, blijft die dus niet meer zo goed bereikbaar voor het autotoerisme. Mensen vanuit de andere kant van het land die hiernaartoe komen om rondjes te rijden in de stad. Dat hoeft van mij niet, dat hoeft van D66 niet. Het wordt je van harte gegund om in de auto te zitten, maar dat hoeft niet meer in Rotterdam centrum.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, volgens mij moeten we even iets heel helder hebben: autotoerisme is niet hetzelfde als een bereikbare stad hebben. Ik vind het prachtig dat hier mensen komen om lekker te winkelen, te verblijven en te genieten op die mooie terrassen die we als Rotterdam hebben, maar die mensen die hier elke dag de boel frustreren met lawaai, onze bewoners, maar ook ondernemers, uit hun slaap houden, want die wonen ook in deze stad. Dat is absoluut niet oké en daar moeten we ook echt harde aanpakken voor hebben. Dus dan hoop ik ook dat als wij met radicale maatregelen komen om die verkeersaso's hier te weren, dat ik u dan aan mijn zijde vind. Want ik vind dat de Rotterdammer hier lekker moet kunnen verblijven en ook onze bezoekers, maar dit soort tuig hoeven wij niet in de stad.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik fiets elke dag over de levensgevaarlijke Bergweg en ik ben benieuwd of D66 daar ook graag een 30 kilometerzone wil zien.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, wat ons betreft, gaan we dat flink uitbreiden, maar ik weet ook dat op het moment dat wij in één keer de hele stad 30 kilometer per uur maken, dat we dan ook met verkeersopstoppingen te maken hebben. Dus we moeten dat gefaseerd doen. De wethouder is nu gekomen met een voorstel van 115 straten. Daar gaan we in 2025 mee beginnen. Dat lijkt me goed. Ik zal u een belofte doen: in het verkiezingsprogramma van D66 gaat u heel veel ambitieuze voorstellen zien om ook voor 2026 en daarna die olievlek van 30 kilometer per uur te laten uitbreiden door de hele stad.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, leuk dat D66 het in het verkiezingsprogramma wil opnemen, maar u zit nu in het college en op dit moment is de Bergweg onveilig. Hier zijn ook moties over ingediend. U staat hier te pleiten dat u 30 kilometer wil hebben in de hele stad. Heel mooie woorden. Maar als ik erop doorvraag, dan zegt u dus: we willen wel 30 kilometer, maar die Bergweg komt nog wel later een keer.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben voor radicale oplossingen die we zorgvuldig invoeren. En niet voor radicale oplossingen die leiden tot totale chaos in de stad. Dat is de reden waarom wij beginnen met 115 straten. Dat is stap 1 en stap 2 is nog een keer 115 straten, waar dan ook. Ik sta zeer open voor suggesties, want Rotterdam ligt er volgend jaar ook nog zo bij.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank u, voorzitter. We hebben het heel vaak over autoluw, maar wat is voor D66 de grens van autoluw? Wanneer houdt het op?

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik mag gewoon beginnen met praten. Dat vind ik een heel goede vraag en die is niet goed te geven. Want we zien ook dat er duizenden woningen in de stad worden bijgebouwd, dus er komen sowieso meer auto's bij. Maar we moeten dat wel op een manier doen waarop we niet uiteindelijk eindeloos in een file gaan staan. Daarom moeten we ervoor zorgen dat die mensen die niet per se in de auto hoeven te stappen, maar ook op de fiets of te voet of in het ov kunnen stappen, dat die dat als alternatief gaan gebruiken en de mensen die echt die auto nodig hebben, die moeten dan goed kunnen doorrijden in de stad. Dat er meer auto's bijkomen, dat verwacht ik wel, want er komen meer mensen bij in deze stad, omdat we flink aan het bouwen zijn.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik kan me heel goed vinden in een groot deel van het betoog van mevrouw Maassen. Kijk, wat er wat er nu feitelijk aan de hand is, is dat de alternatieven nog niet goed op orde zijn. Wat je ziet is dat Rotterdammers die veelal in andere steden werken met de auto gaan naar een industrieterrein, bijvoorbeeld, om daar te werken, want daar is geen ov en nu bijvoorbeeld binnen een halfuur, ik noem maar wat, van Amsterdam naar Rotterdam komen en een uur doen over net buiten Rotterdam naar Zuid. Dat is volgens mij niet de situatie die we moeten willen hebben, maar dat is wel wat er nu aan de hand is.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik begrijp heel goed dat dat tot ongemak leidt, maar die gedragsverandering die wij teweeg willen brengen, kan niet ontstaan door niet met enige wrijving die glans te laten ontstaan. Het moet eerst ongemakkelijk worden voordat we weer tot die nieuwe situatie komen waarbij mensen in de auto goed kunnen doorrijden in de stad

en er mensen alternatieven gebruiken. Dus het gaat ook frustratie opleveren. Dat weet ik. Maar uiteindelijk geloof ik er ook in dat als we met die 30 kilometer per uur straten doorgaan, dat het echt voor iedereen beter wordt in deze stad.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Ik hoor goede initiatieven over de stad autoluw maken, voetgangers, fietsers moeten voorrang krijgen, et cetera, et cetera, de auto wordt te gast. Wat ik eigenlijk mis in uw verhaal, en ook van meerdere collega's in deze zaal, is: hoe gaan we dat openbaar vervoer beter en goedkoper maken voor de mensen? Want openbaar vervoer, goed openbaar vervoer, is ook essentieel om deze plannen te kunnen waarborgen. Graag uw reflectie.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, goed openbaar vervoer is hartstikke belangrijk. Moet ik wel constateren dat het kabinet in de afgelopen periode juist daar flink op heeft bezuinigd. Dus als Rotterdam hebben we daarin een stapje bij moeten zetten om überhaupt het al op het huidige niveau te houden. Ik weet dat er goede gesprekken tussen de wethouder en de RET in de MRDH worden gevoerd hierover. Ja, we moeten investeren in openbaar vervoer, maar op dit moment is het de uitdaging om met het afbraakbeleid van het kabinet ervoor te zorgen dat het in ieder geval op het huidige niveau blijft.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik denk dat ik gewoon kan zeggen dat ik oprecht een goed verhaal hoor van D66 met mooie intenties, maar ook dat ik stilstand constateer. Ik hoor mevrouw Maassen praten over hoe we een humane stad zijn richting migratie en statushouders. Maar eerder vandaag hoor ik Leefbaar praten waarbij we zeggen: we hebben het strengste asielbeleid ooit. Wat is het nu? Volgens mij staan we dus stil en hebben we problemen met De Silja in onze stad. Als we het hebben over de woningbouw, dan bent u trots op alles wat we doen, ook in het sociale segment. Maar als ik in de commissie bij bouwen en wonen zit, dan zie ik dat VVD altijd op de rem trapt en komen we geen stap verder in het sociale segment. Nu hebben we het over een autoluwe stad. U hebt fantastische intenties, maar dan hebben we weer een andere partij die op de rem trapt, namelijk DENK. Dus onze stad staat stil. We komen geen stap verder. Bent u het niet met me eens dat u fantastische intenties heeft, dat u probeert alles eruit te halen, maar dat we eigenlijk op heel veel topics te veel stilstand hebben?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik hoor Volt spreken over eigenlijk een verbazing over een gezonde Nederlandse democratische rechtsstaat namelijk dat verschillende partijen verschillende opvattingen hebben. We zitten met elkaar in een college, we proberen daar oplossingen voor te vinden. De ene oplossing die vindt de ene partij niet zo prettig en de andere oplossing de andere partij niet. Maar dat wij het niet altijd met elkaar eens zijn, betekent niet dat we niet vooruitgaan. Dat betekent dat we hier een gezonde democratie hebben, waarbij we ook binnen een coalitie nog van mening kunnen verschillen.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dan moeten we wel het eerlijke verhaal vertellen. Zijn we nu voor migranten een open stad of zijn we een stad waar de deuren op slot zijn? Zijn we nu, als we kijken naar een autoluwe stad, een stad die daarnaartoe werkt of waarbij we zeggen:

we stappen op de rem en we gaan dat niet doen. Vertel dan het eerlijke verhaal, want ik hoor nu 4 verschillende verhalen die helemaal niet met elkaar overeenkomen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij hoorde ik geen vraag. Maar nogmaals: we zitten met elkaar in een coalitie, maar we hebben niet één verkiezingsprogramma. Dat zal ook nooit gebeuren. We zijn 4 verschillende partijen en we hebben allemaal onze eigen punten waar we trots op zijn. Wij zijn trots op het feit dat de 115 straten 30 kilometer per uur worden, dat we betaald parkeren introduceren binnen de ring. Dat leidt er allemaal toe dat er voor wordt gezorgd dat er minder auto's komen in de stad. 500 extra plekken bij de PN-&R in Kralingen. Ik weet niet wat u nog meer wilt horen, maar dat zijn allemaal heel concrete resultaten waaruit blijkt dat we dus een autoluwere stad krijgen in Rotterdam.

De VOORZITTER: Mijnheer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dan heb ik gewoon nog een vraag en dat is het amendement dat voorligt. Zullen we dan het amendement accepteren dat we niet een pilot gratis parkeren van 8 ton doorvoeren, maar dat we dat in een ander topic sturen, bijvoorbeeld de wijkveiligheid of het groener maken van onze stad?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Dit sluit precies aan op het vervolg van mijn betoog. We zijn namelijk kritisch over het selectief vrijgeven van parkeertarieven.

De VOORZITTER: Ik kijk heel even naar de heer Soytekin, want die stond net. Die is al afgehaakt, dus dan mag mevrouw Maassen doorgaan.

Mevrouw MAASSEN (d66): We zijn kritisch op het selectief vrijgeven van parkeertarieven op specifieke feestdagen. Als je echt parkeren wilt faciliteren, waar wij geen groot voorstander van zijn, geef dan alle Rotterdammers parkeertegoed en laat ze zelf kiezen wanneer ze dat inzetten. Dan is iedereen daadwerkelijk vrij om zelf te kiezen hoe ze dat inzetten, in plaats van dat wij dat hier met elkaar bepalen. Wij zullen daarom geen enkel voorstel steunen dat nog enige aanpassing voorstelt op de pilot die nu voorligt. Voorzitter, vrijheid betekent ook ruimte voor zelfontplooiing. Of je dat nu doet op een bierfiets in het park, bij een festival of tot diep in de nacht, overal is ruimte voor in Rotterdam.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik zit hier een beetje in verwarring zo met mijn fractie te kijken. Ik hoor eerst een heel betoog over parkeren en autoluw en 30 kilometer en dan krijg ik, begrijp ik het nu goed dat u dus die 8 ton die aan meer gratis parkeren wordt uitgegeven, dat u die ook niet wil terugdraaien?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Het is een pilot, het is 1 jaar. Wij vinden het niet echt een fantastisch idee, maar we zijn bereid om te kijken wat de pilot voor resultaat oplevert. We zijn er sceptisch over. We begrijpen de achtergrond dat het nu alleen maar ziet op bepaalde feestdagen. Maar wat ons betreft, zouden we het op een andere manier doen. Daar is geen draagvlak voor, dat is ook niet uitvoerbaar, maar we zijn kritisch op dit voorstel, dus we zullen het voorstel handhaven zoals het is en geen enkel voorstel om het aan te passen, steunen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, ik probeer het even te begrijpen. Volgens mij zegt mevrouw Maassen: ik vind het een slecht plan en ieder voorstel dat komt om dat slechte plan aan te passen, gaan wij niet steunen. Even kijken, even een checkvraag of dat klopt, wat ze zegt.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Omdat ik denk dat, vanwege het uitgangspunt wat dit plan heeft, er geen mogelijkheid is om het te verbeteren, behalve een algemeen parkeerkrediet voor alle Rotterdammers, omdat je het dan echt eerlijk maakt. Want hoe zit het bijvoorbeeld met de Russisch-orthodoxen die Tweede Paasdag juist in een andere week vieren? Elke aanpassing die je doet, maakt het plan eigenlijk alleen maar slechter en hoe wij het voor ons zouden zien, dat is onuitvoerbaar. Dus we laten het nu voor wat het is.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, ik moet zeggen: ik heb daar wel respect voor. Het is eigenlijk een keer fijn, in deze zaal, dat er gewoon coalitiepartners tegen elkaar zeggen dat ze de plannen van elkaar slecht vinden, want dat beaamt u nu. Ik vind het ook een heel slecht plan. Ik kom straks in mijn termijn ook met wel wat aanpassingen daarop. Nou, die zult u niet gaan steunen. Maar ik denk dat het dan beter is om te zeggen, om het echt duidelijk te maken ook voor iedereen, dat is ook uw goed recht. U hebt deze meloen moeten slikken in een onderhandeling voor de Voorjaarsnota. Het is absoluut niet iets waar D66 achter kan staan, maar het is een ideetje van DENK wat ze krijgen in de coalitieonderhandelingen. Dat is dan eigenlijk het echte verhaal.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik hoorde geen vraag, maar een constatering. Ik heb al gezegd: we zijn heel kritisch op het selectief vrijgeven van parkeertarieven op bepaalde feestdagen en ieder voorstel wat tot een aanpassing leidt van deze pilot, zullen wij niet steunen.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): U zei: we hadden een beter plan, maar daar is geen draagvlak voor. Hoe hebt u dat draagvlak getest dan?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, als wij zouden kiezen om mensen vrije parkeeruren te gunnen, dan zouden we dat doen door een breed parkeerkrediet uit te geven. Dat vind ik alsnog een slecht plan, want we zijn helemaal geen voorstander om parkeren te faciliteren. Dus in elke in elk scenario komt het erop neer dat hoe het nu is, dat we dat zouden steunen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, zijn dit nou de grote ambities van D66? Is dit het radicale karakter van D66? Er ligt hier gewoon een kei slecht plan voor en u zegt: ik ga voor dat slechte plan stemmen. Ik zou zeggen: 8 ton, geef dat dan in ieder geval uit Kipa overeind te houden. Is dat iets waar D66 voor te porren is?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen en daarna heeft de heer Soytekin een vraag aan mevrouw Reitema.

Mevrouw MAASSEN (d66): Dezelfde vraag wordt in heel veel verschillende vormen gesteld, namelijk: wilt u dit plan aanpassen? Nee, ik heb zojuist heel duidelijk gezegd: we zullen voor geen enkel voorstel stemmen wat dit plan aanpast.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Ik vind het overigens een fantastisch plan, maar dat is misschien niet helemaal een goed plan. Maar die vraag wil ik dan ook stellen aan mevrouw Reitema. Vindt zij dit ook een slecht voorstel, het gratis parkeren op verschillende feestdagen?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, volgens mij zeg ik net dat we dat geld beter aan Kipa willen uitgeven.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan is eigenlijk het verhaal een beetje hetzelfde als van Volt, waarvan u zegt: Tweede Paasdag, Hemelvaart, Tweede Kerstdag, het is allemaal prima. Maar nieuwe feestdagen, andere feestdagen die ook belangrijk zijn voor heel veel Rotterdammers, hoeft voor ons totaal niet, is helemaal niets waard.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, dezelfde lijn als Volt houden wij ook aan. Wij zouden helemaal geen onderscheid gaan maken in feestdagen en wij gaan ook helemaal niet mee in dit rookgordijn van de coalitie. Wij willen die 8 ton gewoon in goede initiatieven steken, zoals bijvoorbeeld het overeind houden van Kipa.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Maar dan klopt het verhaal niet, zeg ik tegen mevrouw Reitema, maar u maakt wel degelijk onderscheid tussen feestdagen. U maakt wel degelijk onderscheid tussen feestdagen waarvan u zegt: het ene vinden wij belangrijk, komen we niet aan, waarbij er, als er nieuwe worden toegevoegd, zegt u: die zijn voor ons en voor de gemeenschap dus totaal niet belangrijk.

De VOORZITTER: Geen reactie van mevrouw Reitema? Nee. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik luister nog even naar het debatje tussen PvdA en DENK en eigenlijk valt mijn mond open van verbazing. Want is het nou dezelfde partij die hier laatst heeft gepleit voor minder betaald parkeren rondom het Kralingse Bos vanwege allerlei redenen, maar dan ligt hier een voorstel wat eigenlijk gewoon zegt: op reguliere dagen hebben we geen betaald parkeren, holadiee, mensen hoeven niet te betalen en dan zegt u: nee, dat wil ik liever niet. Dan begrijp ik er niets meer van. U maakt dus gewoon weer geen keuze. Dus wel het Kralingse Bos, maar er ligt nu een voorstel, dat vindt u slecht?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, volgens mij gaat het hier om een hobbyproject van de coalitie waar wij het gewoon niet mee eens zijn. Wij geven dat geld gewoon liever anders uit. Dus wij zijn kritisch ook op dit voorstel en gaan hier gewoon niet in mee.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, volgens mij is het gewoon heel duidelijk: betaald parkeren is betaald parkeren. Dus u wilt het niet bij het Kralingse Bos en er ligt nu een voorstel voor een aantal feestdagen, ook de Wereldhavendagen, en dan geeft u niet thuis, want dan hebben we het over andere initiatieven. Dus wat kiest u nu? Kiest u nou voor ruimte, minder betaald parkeren, of zegt u: nee, dat willen we per definitie niet, maar dan moet u ook ophouden over het Kralingse Bos.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema. U hebt geen behoefte aan een reactie. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan tot slot op dit punt, want ik vond het wel redelijk schrijnend dat mevrouw Reitema dit als een hobbyproject beschouwd en daarmee eigenlijk een dikke middelvinger opsteekt richting de hindoestaanse gemeenschap en de islamitische gemeenschap. U kunt het ook in de microfoon zeggen, de heer Tak, staat u maar gewoon op. Ik vind het nogal onfatsoenlijk.

De VOORZITTER: Ik ga over de orde van het debat. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, we hebben ook een commissiebehandeling gehad en het is heel duidelijk wat DENK hier aan het doen is: ze willen ons hier gewoon in een hokje proppen en daar gaan we ons gewoon niet in laten zetten. Het is gewoon een rookgordijn. Het is een hobbyproject. U kiest selectief voor bepaalde groepen. Dat vinden wij onzin en wij hebben het gewoon liever over hoe we het beter kunnen maken voor alle Rotterdammers in deze stad en wij gaan geen onderscheid lopen maken hier.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, het was al selectief, het was al selectief en daar heeft de PvdA nooit een punt van gemaakt.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik had nog een vraag voor mevrouw Van Groningen, want we hebben nu 8 ton die we dan besteden aan het ramadanfeest en zomercarnaval. Maar mijn vraag is: wilt u doorgaan met die pilot of staat u ervoor open om te kijken of we deze 8 ton kunnen steken in wijkveiligheid?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, wat ons betreft, hadden we überhaupt geen betaald parkeren in deze stad, want u weet hoe wij als Rotterdamse VVD erin zitten. Ik kan alleen maar toejuichen als wij dagen hebben dat mensen niet betaald hoeven te parkeren, dan staan wij daarachter.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen, u vervolgt uw betoog.

Mevrouw MAASSEN (d66): Het voelt een beetje uit context, maar we zijn blij met het nachtplan. Er is 500.000 uitgetrokken om 15 nieuwe nachtlocaties te realiseren, maar wij willen verder. Rotterdam mist bijvoorbeeld een iconische popzaal, een Melkweg, een Paradiso zoals in Amsterdam, een plek met karakter. Waarom bijvoorbeeld geen operahuis of een rauwe schuurkelder? Er zijn nog zoveel mooie mogelijkheden in onze stad. We komen daarom binnenkort met een aantal concrete voorstellen voor een levendige 24-uursstad, maar vandaag dienen we alvast 1 motie in: meer horecapleinen. Elke stad heeft er minstens 1

en Rotterdam heeft er eigenlijk geen. Terwijl we nu bezig zijn met de herinrichting van onze stad door straten anders in te richten, denken we: oké, dat kan een mooie gelegenheid zijn om te kijken of we meteen wat meer ruimte kunnen maken voor die horecapleinen en daar dienen we een motie voor in.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 18. Meer horecapleinen vol kroegen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 8.1 Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- Rotterdam nog weinig bekende horecapleinen en straten kent;
- bekende horecapleinen en straten elders in Nederland, zoals het Plein in Den Haag, de Korenmarkt in Arnhem, het Vrijthof in Maastricht, Stratumseind in Eindhoven en Grote Marktplein in Breda, zijn ingericht als voetgangersgebied;
- de Rotterdamse autoluw aanpak verschillende horecalocaties veel aangenamer kan maken voor bewoners en bezoekers;
- drukke horecalocaties in Rotterdam op dit moment regelmatig last hebben van verkeerslawaai, en horecaondernemers signaleren dat gasten hierdoor eerder vertrekken;

overwegende dat;
- horecapleinen en-straten die zijn ingericht op voetgangers en extra terrasruimte bijdragen aan een levendig stadsbeeld;
- een autoluwe benadering rond drukke horecazones de aantrekkelijkheid van Rotterdamse horeca kan vergroten;
- dit kansen biedt voor straten en pleinen waar momenteel horeca zit, zoals de Heemraadssingel, Noordplein, Tiendplein, Oostplein en Groene Hilledijk;
- horeca voor veel mensen in de avond en nacht een veilige plek biedt, door de sociale controle die plaatsvindt;
- bij een autoluwe inrichting de kansen op verkeersongelukken bij deze horecagebieden kleiner wordt;

verzoekt het college;
- bij pleinen en straten waar door de autoluw-aanpak ruimte vrijkomt, zoals in de oude stadswijken met het Verkeerscirculatieplan, actief de kansen voor uitbreiding en facilitering van horeca mee te nemen in de planvorming;
- de uitkomsten hiervan terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen, J.M. Nunnely, L.P.A. Dekkers en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, een Voorjaarsnota kan natuurlijk niet voorbijgaan zonder een compliment aan de wethouders Struijvenberg en Van Rij voor deze Voorjaarsnota. Rotterdam staat er financieel goed voor, ondanks het naderende ravijnjaar. We kunnen zelfs blijven investeren, bijvoorbeeld in een gratis peuterschool voor kinderen die in armoede leven. Een prachtige stap vooruit. We zien als D66 natuurlijk ook kansen en mogelijkheden en er is 1 punt wat onze extra aandacht heeft en dat is Kipa. Er is hier op dit

moment geen budget voor gereserveerd, ondanks dat we ook weten dat er nog heel wat financiële uitdagingen aan zitten te komen zoals de buig en de onderhandelingen van de cao voor de ambtenaren. Daarom dienen wij een motie in om in ieder geval te kijken binnen de programma's of er niet toch ergens een mogelijkheid te vinden is zodat in 2026 ook Kipa doorgang zou kunnen vinden.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, in november 2023, met algemene stemmen aangenomen, hebben we ook een motie aangenomen met eigenlijk dezelfde strekking als D66 nu toelicht. Dus wat geeft D66 het vertrouwen dat het nu anders gaat verlopen?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij hebben we voor Kipa tot op heden elke keer de financiële middelen gevonden zodat ze kunnen voortbestaan. Ik vraag aan het college om nog eens een keertje te kijken. Dus ik heb op dit moment nog geen reden om cynisch te zijn.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, er is een werkgroep samengesteld. We hebben ook gevraagd om structurele middelen te vinden voor Kipa vanaf 2025. Dat is gewoon heel duidelijk wat er in deze motie van november 2023 staat. Dus ik ben gewoon heel benieuwd: wat is er nou anders dat D66 nu vraagt aan de wethouder om te doen en waarom verwacht D66 een ander resultaat dan dat we met deze motie zouden krijgen?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik verwacht helemaal geen ander resultaat. D66 heeft er zelfs op meegetekend, op deze motie, dus wat ik constateer, is dat we voor 2026 op dit moment geen middelen voor Kipa hebben gereserveerd. Ik denk dat het mogelijk waardevol kan zijn om dat wel te doen en ik vraag aan het college: ga daarnaar kijken. Dat hebben we in 2023 ook gevraagd en daar is een uitkomst uitgekomen. Dus ik weet niet precies wat u van mij vraagt, maar op dit moment sta ik constructief tegen onderzoeken of er mogelijk nog ruimte is voor Kipa.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, als u doet wat u deed, dan krijgt u wat u kreeg. Dus ik concludeer dan dus dat D66 nu een motie gaat indienen waarvan ze verwacht dat er dus weer geen dekking gaat komen door dit college en dat wethouder Achbar dus opnieuw geen dekking gaat vinden.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Tot op heden heeft Kipa voortbestaan. Dus als ik doe wat ik deed, dan constateer ik tot op heden dat Kipa er gewoon nog is.

De VOORZITTER: Afrondend.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, het is gewoon weer een jaar onzekerheid voor al deze organisaties. Nogmaals, kijk naar ons amendement. Wij komen met een dekking om Kipa gewoon structureel voort te zetten. Het zou fijn zijn als D66 daar ook serieus naar wil gaan kijken.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, het verhaal van mevrouw Reitema is echt volkomen onbegrijpelijk. U zegt tegen D66: in 2023 vond u dat en u vindt het nu nog steeds, wat een schande. Maar dat is toch juist heel consistent wat mevrouw Maassen zegt? Er is gevraagd om een dekking voor Kipa. Er dreigt nu die dekking niet te zijn. Mevrouw Maassen dient een motie om daar toch toe te komen. Dus volgens mij is dat toch een ongelooflijk consistent voorstel?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de motie is niet goed afgedaan, er is geen dekking gekomen. Dat is het hele probleem. Dus ik vraag me af: waarom denkt D66 nu dat de uitkomst anders gaat zijn?

De heer CEULEMANS (lr): Maar het is 2 jaar geregeld, het is 2 jaar geregeld geweest. Er is ook tegen Kipa gezegd: er moet nu gekeken worden hoe dat in de toekomst geregeld kan worden, ook met cofinanciering, ook met het aanboren van eigen bronnen. Dat is nog niet op die manier gelukt. We staan nu op een punt waarvan we 2 jaar geleden wisten dat we er weer zouden staan en mevrouw Maassen heeft hetzelfde standpunt als 2 jaar geleden namelijk dat Kipa het werk moet kunnen voortzetten en dient een voorstel in om dat te bewerkstelligen. Dus dit is volgens mij ongelooflijk consistent en u bent het er gewoon inhoudelijk mee eens, maar u zoekt een haakje om het er toch mee oneens te zijn en dat is vrij klein.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, hier staat gewoon heel duidelijk in de motie om structurele middelen te vinden voor Kipa vanaf 2025. Dat is wat wij willen. Het is heel fijn om te horen dat Leefbaar Rotterdam inhoudelijk het ermee eens is. Wij zijn dan ook benieuwd of er inhoudelijk gekeken gaat worden naar ons amendement om structureel wel middelen voor Kipa te gaan vinden en, als u het niet eens bent met de dekking, hoe we dan wel dekking gaan vinden en uit welke portefeuilles dat allemaal gaat komen.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Er is een motie aangenomen, 2 jaar geleden. Op basis daarvan is het voor 2 jaar geregeld geweest. Daar zijn allemaal gesprekken in de tussentijd gelopen en mevrouw Maassen is nog steeds het met de motie eens die ze destijds mee gesteund heeft. Dus volgens mij zijn we nu precies aan het doen, we wisten 2 jaar geleden dat we op dit punt zouden belanden, we staan nu op dit punt. Het standpunt over Kipa is onveranderd gebleven, ook aan onze kant, wij tekenen deze motie mee. Dit is gewoon een nieuwe stap om Kipa te waarborgen voor de toekomst.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, de heer Ceulemans is goed in het verdraaien van de feiten, maar of hij kent de feiten niet, hij heeft geen kennis over Kipa, praat hij maar wat in de rondte. We hebben een motie aangenomen met algemene stemmen, zelfs met steun van Leefbaar, dat bij de begroting 2025, dat is al lang geleden, het structureel geregeld zou moeten zijn. De wethouder heeft een half jaar later gezegd: helaas, jongens, dat lukt mij niet om jullie motie uit te voeren, bekijk het maar. Wij pleiten nu om het wel te doen, om gewoon de raadswil uit te voeren. Als u Kipa niet meer wil steunen, is dat uw zaak. Steun het maar niet meer, dan gaan we dat wel vertellen. Steun van Leefbaar zijn we kwijt. Maar het zou goed zijn dat de wethouder de motie uitvoert en dat de raad voet bij stuk houdt. Dat hebben we toen besloten

dat dat moet. De wethouder zegt: ik kan het niet, dan moet de raad zelf dat doen. Daar zijn we nu mee bezig. En u zegt: ik steun Kipa niet meer, laat ze maar doodvallen.

De VOORZITTER: Die woorden zou ik niet zo gebruiken. Maar de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Over in de rondte lullen gesproken. Dit is een totaal onnavolgbaar verhaal van de heer Coşkun. Er wordt gezwaaid met een motie uit '23. Na '23 komt '24, dan komt '25. We staan nu bij de Voorjaarsnota in 2025 en mevrouw Maassen vraagt om in de aanloop naar de begroting van volgend jaar met een dekking voor Kipa te komen Dat is volgens mij ongelooflijk simpel. Dat is hoe het hier in de raad altijd gaat. Het standpunt over Kipa is niet veranderd. U had heel graag gewild dat dit initiatief er niet was geweest, want dan had u de hele dag nog kunnen tieren dat we Kipa laten vallen, dood laten vallen. Dat doen we dus niet. We dienen een motie in met als strekking: kijk of Kipa alsnog gewaarborgd kan worden voor volgend jaar.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, laat ik vooropstellen: wij willen gewoon heel graag het Kinderparadijs houden en ik ben blij dat D66 uitspreekt dat ze dat ook willen. Het lastige is dat we gewoon als raad met elkaar al de opdracht hebben gegeven aan het college om het overeind te houden. Hoe vaak is het dan nodig voor initiatieven in deze stad om te komen inspreken, nogmaals te zeggen: jongens, jullie hebben wel gezegd dat we het open willen houden, maar we zitten weer met een gat. Dat is de frustratie. Dus als wij met elkaar allemaal zeggen: opdracht aan het college, hou dit initiatief open, dan verwacht ik gewoon van mijn college dat ze dat uitvoeren. Dat is toch hoe wij hier met elkaar werken? Dan vind ik het raar dat je weer een nieuw voorstel moet indienen om het alsnog uit te gaan voeren. Dan blijven we elkaar wel lekker in rondjes houden. Ik denk dat dat de frustratie is die hier is. Het is helemaal geen spelletje spelen. Het gaat erom dat je ook op die manier, op een eerlijke manier, met initiatieven uit de stad omgaat. Dat zou ik van een college verwachten en ik hoop dat u dat ook van een college verwacht.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Een vraag over de motie, want ik heb hem nog niet gezien. Dus gewoon even een belangstellende vraag. Ik ben heel blij ook met de steun aan Kipa. Dat laat ook zien dat we eigenlijk als hele raad gewoon achter dat initiatief staan. Ik hoop ook dat ze het horen vandaag en dat het college ook hoort en dat ze het nu inderdaad een keer gaan regelen. Maar mijn vraag is eigenlijk: wat is nou precies de strekking van de motie? Zegt u: college, dit moet gewoon gered worden, zorg ervoor, want dat is een beetje de strekking zoals UVV vorig jaar volgens mij ook behandeld is door Leefbaar en dat heeft inderdaad tot resultaat geleid. Of zegt u: kijk ernaar. Want als dat zo is, dat waren een beetje uw woorden, dan weten we eigenlijk nu nog niets en dat is wat mij betreft onvoldoende.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik moet u daarin teleurstellen, want het is wel kijk ernaar. Ik heb verschillende opties in de motie opgenomen, maar ik heb ook aangegeven: er komen ook nog financiële uitdagingen aan. Die zijn nog niet helemaal duidelijk voor ons. We kunnen trots zijn op het feit dat we een financieel gezonde begroting hebben, maar dan moeten we altijd zorgvuldig ook dit soort beslissing nemen. Dat betekent dat ik een opdracht geef: kijk ernaar, met een enorm dikgedrukt onderstreepte zin, kijk ernaar. Maar geen garanties.

De heer VONK (cu): Voorzitter, steun voor zo'n motie. Maar tegelijkertijd is mijn vraag dan ook: er is een voorstel ingediend, eerder deze dag, met ook een concrete dekking, volgens mij, als ik het goed herinner, uit geld wat op de plank ligt, notabene, wat nog niet uitgegeven gaat worden, wat we dus kunnen aanwenden om perspectief te bieden aan het Kinderparadijs. Wat is dan voor u de reden om dat voorstel niet te willen steunen? Want dat is een beetje ook wat ik bij u hoor.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, volgens mij wordt daar het armoedefonds voor aangewend, als ik het goed begrijp, maar dan kijk ik even naar mijn collega's van GroenLinks, en die gelden hebben wel een bestemming. Dus dat is niet geld wat op de plank ligt. Ik wil heel graag, inderdaad, geld gebruiken wat juist wel op de plank ligt, waar we ruimte kunnen vinden binnen de begroting. Want we weten allemaal: niet altijd lukt alles om het uit te geven. Maar laten we nou niet gaten met gaten vullen, want dat zien we al de hele dag. We zien dat er aan de ene kant geld wordt weggenomen: we stellen mensen teleur om andere mensen blij te maken. Dat zijn valse beloftes, die we moeten we niet maken. We moeten geld gebruiken wat vrij is en dat moeten we besteden. We moeten niet doen alsof er geld op de plank is wat er niet is.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, hier wordt die dus een beetje glibberig, want er blijft gewoon geld op de plank liggen. Dat is in het jaarrekeningenresultaat van 2024 zichtbaar. Daar is ook geld uit het armoedefonds overgeheveld naar de portefeuille van de wethouder, die toevallig ook Kinderparadijs in zijn bezit heeft. Dus dat had je daar gewoon aan kunnen uitgeven. Maar dat is dus een keuze om dat niet te doen. Het is ook een keuze om bijvoorbeeld wel toevalligerwijs eenzelfde bedrag, 8 ton, te reserveren aan vrije parkeerdagen en niet aan het overeind houden van het Kinderparadijs. Dus dat zijn gewoon keuzes. Het is niet zo dat er alleen maar gaten met gaten gevuld worden. Er wordt wel degelijk geld aan zaken besteed die kennelijk belangrijker zijn dan op dit moment het overeind houden van het Kinderparadijs. Natuurlijk gaan wij een motie steunen die nog een keer vraagt om het Kinderparadijs open te houden, maar ik vind het wel pijnlijk dat er niet gewoon in de reguliere begrotingscyclus 8 ton gevonden kan worden voor zo'n initiatief.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik ben blij in ieder geval dat u nu toegeeft dat dat geld inderdaad allemaal al een bestemming heeft en dat dat dus niet op de plank ligt, maar dat daar al bedoelingen mee zijn. Dus mijn opdracht aan het college is volgens mij heel valide: zorg er nou voor dat we geld vinden waar mogelijk geen bestemming voor is. Dat zie ik graag in november terug. Ik vervolg mijn betoog. D66 gelooft in een vrij Rotterdam, waar je kunt wonen, verplaatsen en leven op jouw manier. Waar keuzes worden gemaakt op basis van verantwoordelijkheid, vooruitgang en samenwerking, en niet op basis van angst of stilstand. We zijn er daarom trots op dat we met deze Voorjaarsnota bouwambities en ambitieuze toekomstplannen presenteren voor een beter en vrijer Rotterdam voor iedereen. Tot slot, voorzitter, wil ik graag een lans breken voor vrouwelijk leiderschap. Dat is ook de reden waarom mijn fractie vandaag in het wit is gekleed. We hebben zo ongelooflijk veel vrouwelijk talent in deze raad. Ik heb het de afgelopen drieënhalf jaar gezien en ik zie met lede ogen aan dat we afstevenen op verkiezingsdebatten in het najaar waarin jonge meiden moeten gaan kijken naar een heel grote groep aan mannen en misschien een plukje aan wat vrouwelijke leiders, 2of max 3. Wat moeten Amina, Ellen, Rini en Anneke dan wel niet denken? We spreken in deze raad vooral over vrouwen als slachtoffer. Maar wij zijn ook degenen die kunnen laten zien dat er krachtige vrouwelijke rolmodellen zijn. Ze zijn er genoeg en toch lukt het ons niet

om voor ze te kiezen. Nederland zakt in de emancipatiestaatjes weg van plek 15 naar plek 43 en in Rotterdam dragen we hier ook nog eens een keer aan bij. Ik roep op aan alle politieke partijen: bezint eer ge begint, het kan nog anders, keer het tij. Kies voor vrouwelijk leiderschap. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 19. Koester het Kinderparadijs

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 8.1: Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- het Kinderparadijs tot op heden grotendeels afhankelijk is van gemeentelijke subsidie;
- de dreiging van subsidieverlies leidt tot zorgen over de continuïteit van het aanbod voor kinderen en ouders in kwetsbare wijken;
- de Voorjaarsnota 2025 het moment is waarop de contouren voor de begroting van 2026 worden bepaald.

overwegende dat;
- het Kinderparadijs een unieke en laagdrempelige speel-, leer- en ontwikkelplek is voor Rotterdamse kinderen;
- het initiatief al jarenlang een veilige omgeving biedt waar kinderen spelenderwijs sociale vaardigheden, creativiteit en zelfvertrouwen ontwikkelen;
- het Kinderparadijs ook bijdraagt aan verbinding in de wijk door betrokkenheid van ouders, vrijwilligers, buurtbewoners;
- het daarnaast een waardevolle leeromgeving is die jaarlijks veel stageplekken biedt aan mbo- en hbo-studenten in de zorg, welzijn en pedagogiek;
- het behoud van dit aanbod van grote maatschappelijke waarde is en preventief bijdraagt aan het voorkomen van grotere sociale en ontwikkelingsproblemen op latere leeftijd;

verzoekt het college;
- een plan op te stellen om het Kinderparadijs ook in 2026 te behouden voor de stad;
- daarbij te onderzoeken op welke wijze dit mogelijk is binnen de middelen van het programma Welzijn;
- daarbij tevens de middelen van het programma Onderwijs te overwegen;
- daar ook eventuele onderuitputting in de begroting van 2025 bij te betrekken;
- hiertoe richting de begroting 2026 met een voorstel te komen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen, F. Elbay, M. Crielaard, S. Soytekin en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan heb ik ook de heer De Haan nog op mijn lijstje staan. Ik weet niet of dat klopt. Nee, oké. Dan is nu het woord aan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. De oproep tot vrouwelijk leiderschap, daar ben ik het helemaal mee eens. Ik hoop dat D66 daar ook in het college zich voor hard maakt. Want we hadden tot voor kort maar 1 vrouw in het college, dus ik steun uw oproep. Voorzitter, vanochtend ging ik hier naar het stadhuis en toen zag ik eigenlijk ineens een vrachtwagen volgeladen met varkens voorbijkomen. Varkens, ik denk dat ze door de

omheining van die vrachtwagen eigenlijk voor het eerst het daglicht zagen. Varkens zijn lief, slim, speels en grappig en deze varkens waren waarschijnlijk op weg naar het slachthuis. Vorig jaar werden in Nederland een kleine 14 miljoen varkens geslacht. Gemiddeld zijn dat zo'n 37.000 varkens per dag. Dat betekent dat we elke 2 seconden een prachtig levend wezen doden hier in Nederland. Per dag is dat een stad als Sneek, Volendam, Waddinxveen en noem zo maar op. En waarom? Ik denk dat we ons bewust moeten zijn, ook in Rotterdam, dat dit een eindige weg is. Het is niet goed voor het dier, het is niet goed voor het klimaat, het is niet goed voor de gezondheid van de Rotterdammer en op het laatst: het is ook niet goed voor de mensen die er werken, de arbeidsmigranten waar we het vanochtend al eerder over hadden. Daar wou ik het eigenlijk mee beginnen. Voorzitter, ik hoorde ook veel economische groei vanochtend noemen, maar economische groei is voor ons niet de oplossing, maar juist het probleem van alles. Ondernemingszin is natuurlijk belangrijk, het is een belangrijk drijfveer voor de maatschappij, maar dan wel ondernemen met respect voor mens, dier en milieu. Economische groei botst gewoon op onze ecologische grenzen, oneindige groei op een eindige planeet, dat is eigenlijk onmogelijk. Voorzitter, de wereld om ons heen is onzeker. Wereldwijde conflicten, onverdraagzaamheid, polarisatie in de politiek en in de media. Het aanpakken van de opwarming van de aarde, het Parijsakkoord, het lijkt allemaal naar de achtergrond verdreven en minder belangrijk geworden. We zijn op weg naar temperaturen van 40 graden in Nederland. In andere landen is het al zo ver, in andere steden is het al zover, neem Parijs. De snelheid waarmee de planeet opwarmt, wordt voortdurend onderschat. Ondertussen gaat de uitstoot van de fossiele industrie en de intensieve landbouw onverminderd verder. Wetenschappers zeiden recent zelfs: we staan aan de vooravond van een onomkeerbare klimaatramp. Een groot deel van het leven op aarde is gevaar. Dan zou je denken: iedereen is daarmee bezig, maar wat ik de laatste tijd zie en hoor, is vooral oorlogstaal en onverdraagzaamheid. We zijn allemaal voor de vrijheid van meningsuiting, behalve als het een mening is die jou niet aanstaat, terwijl we allemaal: oh, wat zijn we toch allemaal zo inclusief, dat zeggen we allemaal te zijn. Maar afwijkende meningen worden sneller als een bedreiging gezien dan als een verrijking. En als je niet luidkeels tegen het een protesteert, dan ben je automatisch voor het ander. Dodelijk vermoeiend is dit en ook riskant. Ik zou willen oproepen: blijf gewoon met elkaar in gesprek, ook als het schuurt. Nu vrijwel de hele Tweede Kamer zich heeft geschaard achter de verhoging van de defensie-uitgaven tot 5 procent van het bruto binnenlands product, zal snel gaan blijken dat deze keuze niet vrijblijvend is. De verplichting loopt op tot structureel 16 tot 20 miljard euro extra aan jaarlijkse uitgaven tot 2035. Waarom noem ik dit? Omdat het onvermijdelijk is dat Rotterdam hier ook de gevolgen van zal merken en dat er zware financiële tijden voor deze stad aan zitten te komen en volgend jaar wordt al genoemd als het rampjaar. Voorzitter, politiek mag nooit een dictatuur van de meerderheid worden. Bij elke politieke discussie zullen we moeten kijken wat ons bindt, waar onze verlangens of zorgen zitten. Wat is goed voor onze inwoners? Ik stel me altijd de vraag: klopt het wel wat we allemaal doen, waarom doen we wat we doen? Wat is nou onze visie? Wat is goed voor de gezondheid en welzijn van onze inwoners, mens en dier. Laat de politiek, en ik hoop dat dat vandaag en donderdag bij stemming is, laat de politiek nu eens echt langs democratische wegen lopen en beoordeel gewoon goede voorstellen op hun merites. Dan raak je ook weer het hart van onze inwoners. Daar wordt de positie van onze gemeenteraad sterker van en uiteindelijk profiteert onze geliefde stad hiervan. Dus stem donderdag niet omdat je nou zo nodig in een coalitie zit of in de oppositie, maar stem gewoon voor een goed plan. Doe dat nou eens een keer. Voorzitter, tot slot zou ik een motie willen indienen. Wat voor ons heel belangrijk is, is de biodiversiteit. Die is essentieel voor een gezonde leefomgeving, niet alleen voor mensen, maar ook voor dieren. En het Kunming, ik ga het zo herhalen, want ik hoor al de vraag komen, hoe, want dat zou ik zelf altijd vragen, maar het Kunming Montreal Global Biodiversity Framework, zal ik hem herhalen? Het Kunming Montreal Global Biodiversity Framework. Sorry, ik moet zelf lachen van zo'n lange titel, die stelt voor 2030 23 mondiale doelen. Dat houdt in dat het nationaal biodiversiteitsplan 2025-2030 deze doelen vertaalt naar gemeentelijk niveau en dat gemeenten een cruciale rol spelen in het herstel van de biodiversiteit door lokaal beleid en

uitvoering. Rotterdam heeft natuurlijk al een biodiversiteitskader die al richting geeft aan deze opgave. Maar wat verzoeken wij nou aan het college: de mogelijkheden te onderzoeken tot een Rotterdams biodiversiteits keurmerk en daarbij de volgende 12 gemeentelijke biodiversiteitsdoelen als leidraad te gebruiken, die hebben we genoemd in de motie, en deze doelen als leidraad te verwerken in het Rotterdamse biodiversiteits keurmerk en de raad hierover jaarlijks te informeren over voortgang en resultaten. Dat was het.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 20. Rotterdams Biodiversiteits Keurmerk

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juni 2025;

constaterende dat;
- dat biodiversiteit essentieel is voor een gezonde leefomgeving, klimaatadaptatie en het welzijn van inwoners;
- dat het Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework 23 mondiale doelen stelt voor 2030;
- dat het Nationaal Biodiversiteitsplan 2025-2030 deze doelen vertaalt naar gemeentelijk niveau;
- dat gemeenten een cruciale rol spelen in het herstel van biodiversiteit door lokaal beleid en uitvoering;
- Rotterdam een biodiversiteits- kader heeft opgesteld die al richting geeft aan deze opgave;
- de verantwoordelijkheid nog vooral bij de gemeente ligt en hier ook een opgave ligt voor de inwoners van Rotterdam;

overwegende dat;
- dat de gemeente met gerichte maatregelen biodiversiteit kan versterken;
- dat samenwerking met inwoners, agrariers en natuurorganisaties noodzakelijk is;
- een keurmerk een positieve impuls kan bieden aan bedrijven, wijken, straten en/of andere particuliere initiatieven die voldoen aan de 12 gemeentelijke biodiversiteitsdoelen;

verzoekt het college;
- de mogelijkheden te onderzoeken tot een Rotterdams Biodiversiteits Keurmerk en daarbij de volgende 12 gemeentelijke biodiversiteitsdoelen als leidraad te gebruiken voor voorwaarden:

1. Soortenherstel- natuurvriendelijke inrichting van bermen, tuinen en perken, bedrijventerreinen en nestgelegenheden;
2. Ecosysteemherstel- herstel van stadsparken, watergangen en natuurgebieden;
3. Waterleven verbeteren- aanleg van natuurlijke oevers en beter waterbeheer;
4. Bestuivers beschermen- bloemrijke bermen, tuinen en perken, bedrijventerreinen en aangepast maaibeheer;
5. Ecosysteemdiensten verduurzamen- groene daken, regenopvang en schaduwplekken;
6. Beschermde gebieden uitbreiden- lokale natuurgebieden aanwijzen en verbinden;
7. Bestrijdingsmiddelen verbieden;
8. Nutriëntenoverschot terugdringen- duurzaam sloot- en bodembeheer;
9. Stikstofdepositie verminderen- vergroening van mobiliteit en energie;
10. Waterbeschikbaarheid verbeteren- klimaatadaptieve maatregelen zoals wadi's;
11. Investeren in natuur;
12. Schadelijke subsidies afschaffen- herziening van gemeentelijke subsidies;

- deze doelen als leidraad te verwerken in het Rotterdams Biodiversiteits Keurmerk- de raad hierover jaarlijks te informeren over voortgang en resultaten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Rotterdam is een stad vol met verhalen van Rotterdammers over hun dagelijks leven, over hun zorgen, hun dromen. Het zijn verhalen die ons herinneren waar we het eigenlijk voor doen. Vandaag praten we dus ook over die thema's: over zorg, over veiligheid, over armoede, sport, wonen en bereikbaarheid. Onderwerpen die gaan over die mensen die elke dag het beste van hun leven proberen te maken. Vaak doen ze dat zonder bezig te zijn met wat hier in het stadhuis wordt besproken en juist zij dragen de stad. Het zijn de schoonmakers, de vuilnismannen, de handhavers, de vakkenvullers, de verpleegkundigen en de chauffeurs en ik vergeet ongetwijfeld heel veel meer. Leggen zij hun werk een maand lang neer, dan ligt de stad binnen no-time stil. Als raadsleden een maand niet werken, draait de stad gewoon door. Natuurlijk missen we het debat en de besluiten die we moeten nemen, maar het kan even prima zonder ons. We bewaken de grote lijnen en bespreken dus vandaag ook de keuzes die we maken in de Voorjaarsnot. Tegelijkertijd hebben we vandaag ook alvast wat verkiezingsspeeches gehoord en ook wat herhalingen die we kennen van de afgelopen jaren. Voorzitter, uiteindelijk maken we keuzes waardoor Rotterdammers goed kunnen wonen, kunnen sporten en zich veilig moeten voelen en ze moeten kunnen meedoen en vooral ook rond kunnen komen. We zien op dat gebied, als we kijken naar armoede, dat het nog steeds knelt in onze stad. Maar tegelijkertijd zien we ook een college dat hier stevig op inzet, bijvoorbeeld door meer Rotterdammers aan een baan te helpen, het jeugdtegoed te verhogen, wat nu ook ingezet kan worden voor ov, de regelingen veel beter onder de aandacht te brengen en ook de voorschoolse opvang mogelijk te maken voor peuters van ouders met een laag inkomen. Dat is belangrijk, want gelijke kansen beginnen, wat ons betreft, al op jonge leeftijd, dus ook bij jonge kinderen. Daarnaast, op vroegsignalering zien we dat er ook veel intakes plaatsvinden en dat er heel veel intakes plaatsvinden, kun je natuurlijk op 2 manieren interpreteren. Wij zien het ook als iets positiefs, want dat betekent dat er onder Rotterdammers ook bereidheid is om over hun financiële problemen te praten, dat armoede ook bespreekbaar wordt. Dat is goed, want armoede mag geen taboe zijn. Voorzitter, een goede baan is uiteraard een mogelijkheid om uit armoede te raken. Daarom zijn wij tevreden dat het aantal mensen in de bijstand is gedaald naar het laagste niveau sinds lange tijd. Maar het lijkt nu wel wat te stagneren. De vraag is ook: hoe gaan we zorgen en hoe gaat het college zorgen dat de uitstroom naar werk enerzijds duurzaam is en niet gericht op onzeker flexwerk, maar ook dat er gekeken wordt naar andere benaderingen. Want er zijn nu verschillende mensen met verschillende achtergronden die wellicht ook een andere begeleiding vragen. Zijn daar extra inspanningen voor, vraag ik het college. We zien een toename in beweging. Niet met de auto, overigens, maar daar kom ik straks op terug. Dankzij de inzet op buitensporten en de pleinprogrammering door de stad zien we ook steeds meer Rotterdammers die gratis kunnen sporten. Natuurlijk zijn we blij dat de zwemvouchers voor ouderen ook dit jaar worden verlengd, met als extra mooie toevoeging dat er ook meer zwemactiviteiten voor dames worden georganiseerd. Goed dat onze motie voor die vouchers door veel Rotterdammers als positief wordt ervaren. Zo zorgen we ervoor dat ouderen en vrouwen in beweging blijven en zich veilig en welkom voelen in het zwembad. Daarnaast zijn we ook enthousiast over die topsportevenementen. Daar is her en der wat kritiek op, maar wij zijn daar blij mee, zoals het WK handbal voor vrouwen, EK honkbal voor mannen. Het geeft

Rotterdam namelijk ook allure. Vooral ook impact in de wijken, dankzij die side-events die speciaal door die grote evenementen worden georganiseerd en dat is belangrijk. Voor Rotterdammers die zich bewegen naar een nieuwe woning, want dat gebeurt ook nog wel eens, ook al is het helaas niet al te vaak, wordt er nu ook voor gezorgd dat die mensen welkom worden geheten met een 'Welkom in de Wijk'-pakket dat beschikbaar wordt gesteld, zodat ze zich meteen thuis voelen in de wijk. Dat is belangrijk voor die saamhorigheid en de leefbaarheid in de wijken. In die wijken komen ook steeds meer jongerenhubs en het is goed dat we op schema liggen om alle geplande hubs te openen. Complimenten vooral ook aan de welzijnsaanbieders, maar ook aan het college voor deze prestatie. Want het zijn belangrijke plekken waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, zichzelf kunnen ontwikkelen en bijdragen aan de sociale cohesie in hun wijk. Niet alleen voor jongeren, maar ook voor ouderen en kwetsbare ouderen zien we goede ontwikkelingen. Er is extra inzet van klusteams. De kleine reparaties die ontzettend veel geld kunnen kosten, gaan uitgevoerd worden bij ouderen en kwetsbare Rotterdammers. Ook starten de huismeesters, daar is het al over gegaan, in de ouderencomplexen die in ieder geval de sociale activiteiten gaan begeleiden en ook gaan zorgen voor meer veiligheid en een prettige woonomgeving. Voorzitter, dan het actieplan buitenslapers. Het is geen bruggetje, maar het was wel het volgende onderwerp. De opvang voor niet rechthebbende EU-migranten heeft in ieder geval plekken waar mensen kunnen werken aan hun herstel, bijvoorbeeld afkicken en ook terugkeer naar werk of naar land van herkomst. Tot maart zijn hier zo'n 300 mensen geholpen, waarvan ook een groot deel een succesvol traject heeft doorlopen inmiddels. Vooral voor de mensen is dit een heel positieve ontwikkeling. Maar we zien ook dat het bijdraagt aan heel veel andere dingen, vooral ook aan gevoelens van overlast en dat ervaren veiligheidsgevoel is het positief, maar in de eerste plaats voor de mensen zelf. Dat brengt mij op dat veiligheidsgevoel, want de veiligheidsindex laat zien dat we als stad nog veel werk te doen hebben. In verschillende wijken gaat het minder goed. Dat blijkt niet alleen uit de cijfers, maar ook uit gesprekken met de bewoners. Overlast is daarin een terugkerend thema. Daarom zijn investeringen keihard nodig en is het ook goed dat we de handen uit de mouwen steken met bijvoorbeeld meer jongerenwerk, extra handhavers en verbetering van de openbare ruimte. We zien dat die investeringen stevig zijn, 1,9 miljoen extra voor Tarwewijk, IJsselmonde en Beverwaard. We hebben 13 miljoen voor de vernieuwing van het metro- en busstation Zuidplein, dat station is al verouderd, terwijl het een belangrijk knooppunt is voor heel Zuid. Die opknapbeurt gaat daar echt een boost geven. Het gaat zorgen voor het aantrekkelijk maken van het gebied voor reizigers, maar zeker ook voor de bewoners. Er was wel een ding wat ons opviel, voorzitter, in de beantwoording van de technische vragen, het was een vraag van de PvdA, ging over IJsselmonde. Dat ging over overlastgevende Nederlands Caribische mannen en daarbij ging het om het ontbreken van een BSN. Nu weet ik niet wat de correlatie is tussen het ontbreken van een BSN en iemand die overlast geeft, dat is mij best wel onduidelijk, maar er schuilt in ieder geval, als dit het voorbeeld is, een gevaar in de woorden die hier gekozen zijn. Is het college dat met mij eens en moeten we dat niet zorgvuldiger omschrijven? Zeker als het gaat om iets als een BSN, om dat te bestempelen als overlastgevend. Voorzitter, in de Voorjaarsnota lees ik in ieder geval dat het college blijft inzetten op het tegengaan van discriminatie en uitsluiting. Dat is belangrijk, want racisme en discriminatie zijn helaas nog dagelijkse realiteit voor veel Rotterdammers. Daarom is het essentieel dat we in ons beleid en ook taalgebruik niemand onterecht wegzetten of uitsluiten. Voorzitter, de stad groeit en de stad verandert. Daar horen investeringen bij, waardoor iedereen zijn of haar weg kan vinden. Het college investeert in meer parkeerplekken bij P&R Meijersplein en Kralingse Zoom maar ook dus Zuidplein waar ik het net over heb gehad. Daarnaast worden er de komende periode ook nog maatregelen genomen voor veiligere wegen, kruispunten in wijken gericht op auto's, fietsers en voetgangers en als kers op de taart worden extra gratis parkeerdagen toegevoegd voor belangrijke feestdagen, waardoor wij in ieder geval vinden dat het college uitstraalt: een stad, een feest. Maar wat mensen ook zien, is dat hun wijk moeilijker bereikbaar wordt, hun reistijd oploopt en de auto, waar ze afhankelijk van zijn voor werk of voor mantelzorg steeds verder wordt teruggedrongen en dat de rekening ook steeds

hoger uitvalt. Dat is wel wat blijft hangen. Terwijl niemand iets tegen vergroening heeft, want wij zijn ook tevreden en blij over de toename van groen in onze wijken: 17,4 hectare nieuwe vergroening. Maar wat heb je aan een duurzame en groene stad als je er nauwelijks meer kunt komen? Voorzitter, draagvlak bouw je niet via eenrichtingsverkeer, maar in de dagelijkse realiteit. Wat wij zien, is dat Rotterdammers het gevoel krijgen dat het college in dat opzicht soms bezig is met het plannen maken voor elektrische bakfietsrijders. Maar we willen dat iedereen meegaat in toch die energietransitie, ook in duurzaamheid. Maar u moet het ook iets teruggeven en dat gebeurt misschien nu te weinig, behalve wat mooie tijdelijke bomen nu op De Meent. Voorzitter, het college zet ook vol in op woningbouw en er worden nieuwe woningen gebouwd met extra geld voor Rotterdam-Zuid, project in Hoek van Holland en er wordt ook 10 miljoen vrijgemaakt voor het NPRZ om de woningbouw daar te versnellen. Ook wordt geïnvesteerd in de vernieuwing van de strandboulevard, waarbij het gebied ook aantrekkelijker wordt als woon- en verblijfsgebied.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden heeft een vraag.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik hoorde de heer Soytekin zeggen: wat heb je aan een groene stad als je er eigenlijk niet meer komen kan en dat je ook wat moet teruggeven. Wat de inwoner ervoor terugkrijgt, is gewoon zijn gezondheid, is een betere luchtkwaliteit. Wat wil je nog meer als inwoner van de stad, zou ik zo zeggen. Daar bent u toch ook voor, lijkt mij.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dat klopt, daar ben ik ook voor. Dat heb ik ook gezegd. Ik ben ook voor die vergroening en daar zijn we ook heel blij mee. Alleen wat je ziet dat heel veel Rotterdammers op dit moment zich enorm benadeeld voelen en enorm veel last hebben van veel maatregelen die genomen worden tegen de autorijder. Dat is wel het gevoel wat heerst.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Ik ben ook een inwoner van Rotterdam en ik heb dat gevoel dus helemaal niet. Ik denk elke dag weer, zeker hier ook om de hoek bij het stadhuis: goh, wat een feest dat we dat eindelijk nu eens een keer aanpakken, de gore vieze diesellucht, overal die overlast van die auto, dubbel geparkeerd, dat je weer via de trambaan moet, noem maar op. Dus ik ben een Rotterdammer die er juist heel blij mee is. Het is maar net uit welke hoek je het bekijkt.

De heer SOYTEKIN (denk): We moeten ook wel oppassen dat we iedere autobezitter nu ook gaan neerzetten als soort aso, verkeersaso die dubbel parkeert of te hard rijdt of iets dergelijks. Dat is natuurlijk ook niet het geval. Er zijn echt duizenden Rotterdammers die gewoon met de auto niet anders kunnen dan naar hun werk te moeten gaan of mantelzorg te moeten verlenen. Daarin verschillen wij dan van mening, maar wij vinden wel dat die mensen ook nog steeds de ruimte moeten krijgen om dat te kunnen doen en dat wordt nu veel minder. Ik ga door, voorzitter. Erfpacht, daar is het natuurlijk ook over gegaan. Dat is en blijft een heel complex probleem en heeft ook enorme impact. Daarom zijn we er natuurlijk zeker allemaal bij gebaat om daar een zorgvuldige afweging en verkenning van mogelijkheden te doen en ik hoop dat dat inderdaad spoedig na de zomer wordt vervolgd. Voorzitter, als we naar de Voorjaarsnota kijken, zien we een stad die niet stilstaat. Er gebeurt natuurlijk van alles: soms een klein beetje rommelig, soms met grote sprongen vooruit. We zien in ieder geval de investeringen en de keuzes die bijdragen aan een stad waar iedereen zich thuis moet voelen, waar mensen vooruit moeten komen en waar niemand wordt uitgesloten. Ik heb tot slot 3 moties, voorzitter, die ik wil indienen. Een gaat over het initiatief van UNICEF: het Child Friendly Cityies Initiative dat is opgericht om steden wereldwijd te ondersteunen in het

realiseren van kinderrechten, zoals ook vastgelegd in het VN-Kinderrechtenverdrag. Wij vinden eigenlijk dat Rotterdam zich moet aansluiten bij dit initiatief, omdat het eigenlijk ook naadloos aansluit bij de doelstelling die wij hebben als stad op dit onderwerp. Dat is motie 1. Ik zal ze allemaal in één keer geven. De motie roept op om in ieder geval in gesprek te gaan met UNICEF over de voorwaarden en de mogelijkheden, hoe wij kunnen aansluiten. De tweede motie gaat over de vergoeding vanuit de bijzondere bijstand voor witgoed. Wat wij vaak te horen krijgen, is dat met die vergoedingen niet al te makkelijk een A-label wordt gekocht en dat lijkt ons in ieder geval belangrijk, omdat dat in ieder geval ook een hoop energiekosten bespaart. Dus de vraag aan het college is om bij verstrekking van die vergoedingen goed te informeren en ook te stimuleren dat er A-producten worden aangeschaft en ook toch te kijken of die vergoedingen toereikend zijn om energielabel A-producten aan te schaffen. Tot slot een derde motie 'de thuishaven voor ideeën' om in gesprek te gaan met het Havenbedrijf en Portlantis om te bekijken hoe via Portlantis eigenlijk een jongerenlab of een jongerendialoog kan worden gefaciliteerd over de haven van de toekomst, waarbij uiteraard jongeren worden betrokken. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 21. Label Eis niet Oké

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter bespreking van 'Voorjaarsnota';

constaterende dat;
- er vanuit de bijzondere bijstand een vergoeding is voor witgoed;
- het gebruik van witgoed met een lager energielabel, zoals E, leidt tot hogere energiekosten;

overwegende dat;
- er energiecoaches worden ingezet om energie te besparen, terwijl bijstandsgerechtigden met de huidige maximumvergoedingen voor witgoed vaak niet verder komen dan een koelkast of wasmachine met label E, en dus niet duurzaam kunnen investeren;
- energiezuinige apparaten niet alleen bijdragen aan lagere maandlasten, maar ook aan duurzaam energieverbruik en bestaanszekerheid;

verzoekt het college;
- Rotterdammers actief te informeren en te stimuleren om bij de aanschaf van witgoed, waarvoor een vergoeding wordt verstrekt, te kiezen voor energiezuinige apparaten;
- in gesprek te gaan met Fonds Bijzondere Noden met als doel ook hen te stimuleren om bij het verstrekken van vergoedingen of hulpverlening vergelijkbare informatie te verstrekken;
- onderzoeken in hoeverre de huidige vergoedingen toereikend zijn voor de aanschaf van witgoed met een hoger energielabel;
- in kaart te brengen welk energielabel de apparaten hebben die met behulp van een vergoeding zijn aangeschaft;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en L.S. Vlieger

Motie 22. Rotterdam als kindvriendelijke stad

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 'Bespreking van de Voorjaarsnota 2025';

constaterende dat;
- UNICEF het 'Child Friendly Cities Initiative (CFCI) heeft opgericht om steden wereldwijd te ondersteunen in het realiseren van kinderrechten zoals vastgelegd in het VN Kinderrechtenverdrag;
- binnen dit initiatief gemeenten werken aan het versterken van kindvriendelijk beleid op het gebied van onder andere veiligheid, gezondheid, participatie, onderwijs en vrije tijd;
- steeds meer Nederlandse gemeenten zich aansluiten bij het CFCI en hiermee een concreet commitment uitspreken naar kinderen en jongeren;

van mening dat;
- Rotterdam al inzet op het verbeteren van de kansen en leefomgeving van kinderen via onder meer NPRZ, het programma Kansrijke Start en de Jeugdvisie;
- er in Rotterdam nog steeds aanzienlijke verschillen bestaan in gezondheid, veiligheid, armoede en onderwijskansen voor kinderen;
- deelname aan het CFCI Rotterdam kan helpen om bestaande beleidsprogramma's te versterken en samenhang aan te brengen vanuit het perspectief van kinderrechten;
- aansluiting bij het CFCI bovendien kinderen en jongeren structureel een stem kan geven in het beleid van de stad;

verzoekt het college;
- in gesprek te gaan met UNICEF Nederland over de voorwaarden en mogelijkheden voor deelname van Rotterdam aan het 'Child Friendly Cities Initiative';
- bij het voldoen aan de voorwaarden, ons aan te sluiten bij het 'Child Friendly Cities Initiative' met een pilot vanuit de Portefeuille Preventie en Welzijn;
- te onderzoeken hoe aansluiting bij dit initiatief breder kan bijdragen aan het toekomstige jeugdbeleid in Rotterdam;
- eb dit te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. N. Akhatab en S. Reitema

Motie 23. Thuishaven voor ideeën

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 15 juli 2025, ter bespreking van agendapunt '8.00 Voorjaarsnota';

constaterende dat;
- jongeren nog weinig betrokken zijn bij strategische keuzes over de toekomst van de haven en haar relatie met de stad;
- Portlantis een logische en inspirerende plek is om jongeren te laten meepraten over hun toekomst in een havenstad;
- De exploitatie en programmering van Portlantis niet bij de gemeente Rotterdam liggen, maar bij Havenbedrijf Rotterdam;

overwegende dat;
- jongeren vanuit hun eigen perspectief waardevolle inzichten hebben over technologie, duurzaamheid en werkgelegenheid;
- Rotterdam al inzet op jongerenparticipatie, maar dat dit sterker kan worden verbonden aan strategische thema's zoals haven en economie;

- het college, door in gesprek te gaan met Havenbedrijf Rotterdam, ideeën kan aandragen om jongerenparticipatie via Portlantis mogelijk te maken;

van mening dat;
- de haven een plek moet zijn waar ook jongeren zich eigenaar en medevormgever van voelen;

verzoekt het college;
- in gesprek te gaan met Havenbedrijf Rotterdam en Portlantis om te verkennen hoe via Portlantis een jongerenlab of jongerendialoog kan worden gefaciliteerd over de haven van de toekomst;
- hierbij nadrukkelijk jongeren te betrekken uit vmbo, mbo en andere ondervertegenwoordigde groepen;
- de raad vóór het vierde kwartaal van 2025 te informeren over de uitkomsten van dit gesprek en eventuele vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Voorzitter, Rotterdam is een wereldstad, migratiestad, een stad die is opgebouwd door mensen over de hele wereld met en zonder papieren. Tegelijkertijd werkt de landelijke overheid eraan om mensen zonder papieren, die net zo Rotterdams zijn als u en ik, verder strafbaar te stellen, te isoleren en hen systematisch uit onze samenleving te duwen. Juist daarom moeten wij als gemeente positie kiezen. Als de nationale overheid faalt, dienen wij onze mensenrechten te beschermen en dan is het aan de steden om op te staan, om een veilige toegang te garanderen tot zorg, huisvesting, juridische hulp en bescherming zonder angst voor deportatie. Met deze motie roepen wij het college op om Rotterdam uit te roepen tot vrijhavenstad. Niet als symbool, maar als belofte. Dat iedereen die hier leeft, meetelt en dat de mensenrechten niet ophouden bij de grenzen van een verblijfsdocument. Daarom kiezen wij ervoor niet mee te gaan met het mensonterende beleid om mensen strafbaar te maken om wie ze zijn. Wij laten ons niet meetrekken in die morele afgrond. We vragen om concrete stappen, beschermingsmaatregelen, zoals firewalls, om ervoor te zorgen dat mensen zonder papieren veilig toegang houden tot zorg, hulp, basisvoorzieningen, zonder angst dat hun gegevens worden gedeeld met migratiehandhaving. Dee belofte van een vrije stad, vraagt meer dan alleen woorden. Daarom hebben we een reeks amendementen voorbereid om deze belofte in de praktijk te helpen waarmaken. Stuk voor stuk concrete stappen om bescherming, toegang en waardigheid voor ongedocumenteerde Rotterdammers te versterken. In ons eerste amendement stellen we voor om een Rotterdams zorgfonds op te richten voor ongedocumenteerde mensen. Zorgverleners willen vaak helpen en dat lukt via maatschappelijke organisaties, maar zij werken op vrijwillige basis zonder structurele middelen. Zij kunnen het gat dat de overheid laat vallen niet altijd blijven opvangen. De rijksregeling via het CAK is bureaucratisch en beperkt zich alleen tot acute zorg. Preventieve zorg, mondzorg, abortuszorg en langdurige GGZ vallen hier meestal buiten. Veel mensen vermijden de hulp uit angst voor de kosten of registratie en wie zorg mijdt loopt risico's. Klachten verergeren, met ernstige gevolgen voor de gezondheid en het welzijn. Daarom maken we met het amendement jaarlijks 500.000 euro vrij, zodat deze vormen van zorg toch toegankelijk worden voor iedereen. Want toegang tot zorg mag nooit afhangen of je nou wel of geen papieren hebt. Toegang tot zorg betekent ook

begrepen worden. Ongedocumenteerde mensen die de taal niet spreken, lopen het risico op misverstanden, verkeerde diagnoses of volledig mijden van zorg. Daarom stellen we voor om een Rotterdams tolkenfonds op te zetten, zodat de taal nooit meer een drempel hoeft te zorgen voor toegang tot zorg. De dekking voor al onze plannen komt uit een absolute stijging van slechts 0,35 procent in de opbrengst van de onroerendzaakbelasting. Voorzitter, in plaats van kwetsbare mensen uit te sluiten van zorg en op straat te laten leven, vragen we mensen met een vermogen om een eerlijke, minimale bijdrage te leveren aan de gezondheid en solidariteit van deze stad. Tot slot: het recht van zorg en bescherming raakt alleen de kern als er vrije toegang is tot de stad, want ook toegang tot mobiliteit is een basisvoorwaarde voor een menswaardig bestaan. Juist mensen met de laagste inkomens ervaren vervoersarmoede en als een directe belemmering om naar werk te kunnen gaan, naar school, zorg, ondersteuning of sociale activiteiten. Terwijl we spreken over het opbouwen van een solidaire stad, kunnen we het niet maken dat bus, tram of metro voor 10.000 Rotterdammers onbetaalbaar is geworden. Daarom dienen wij een motie in om het college op te roepen onderzoek te doen naar gratis OV voor de mensen met de laagste inkomens in onze stad mogelijk te maken. Voorzitter, Rotterdam BIJ1 stopt pas met het strijden als Rotterdam een stad is waar niemand wordt uitgesloten en een stad is waar ieder mens, ongeacht papieren, portemonnee, achtergrond of hun identiteit vrij en waardig kan leven. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 24. Rotterdam wordt Vrijhavenstad

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2025, waaronder de 1e herziening van de begroting 2025';

constaterende dat;
- de Tweede Kamer is voornemens het verblijf zonder geldige verblijfsstatus strafbaar te stellen, evenals het bieden van hulp door individuen of organisaties aan ongedocumenteerde personen;
- ongedocumenteerde mensen in Rotterdam kampen met structurele tekorten aan toegang tot zorg, opvang, juridische ondersteuning en andere basisvoorzieningen;
- verschillende steden in Europa en de VS zichzelf hebben uitgeroepen tot 'Sanctuary City' of 'Vrijhavenstad' om bescherming te bieden aan ongedocumenteerde mensen;
- deze steden gebruikmaken van zogenoemde "firewalls", beleidsregels die de informatie-uitwisseling tussen gemeenten en immigratiehandhaving beperken;

overwegende dat;
- mensenrechten universeel zijn en niet afhankelijk mogen zijn van verblijfsstatus of nationaliteit;
- ongedocumenteerde Rotterdammers kwetsbaar zijn voor uitbuiting, arbeidsmisbruik, geweld en dakloosheid, juist door hun juridische status;
- lokale overheden een voorbeeldfunctie kunnen vervullen in het beschermen van fundamentele rechten, juist wanneer nationale overheden daarin falen;
- het expliciet erkennen dat ook mensen zonder papieren Rotterdammers zijn, een noodzakelijke stap is richting gelijkwaardigheid, veiligheid en menselijkheid;
- het uitroepen van Rotterdam tot Vrijhavenstad past binnen het gedachtegoed waarmee de stad zich profileert als wereldstad en historische migratiestad;

verzoekt het college;

- Rotterdam expliciet uit te roepen tot Vrijhavenstad door te erkennen dat alle mensen, ongeacht verblijfsstatus of nationaliteit, recht hebben op bescherming, waardigheid en toegang tot basisvoorzieningen;
- in kaart te brengen welke samenwerkingsverbanden en randvoorwaarden nodig zijn om de status van Vrijhavenstad in de praktijk te realiseren, en daarbij relevante maatschappelijke partners actief te betrekken;
- te onderzoeken welke beschermingsmaatregelen, zoals "firewalls", kunnen worden ingezet om ongedocumenteerde Rotterdammers te beschermen, met gebruik van voorbeelden en lessen uit andere Vrijhavensteden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout

Motie 25. Pilot gratis OV voor de laagste inkomens

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2025, waaronder de 1e herziening van de begroting 2025

constaterende dat;
- mobiliteit essentieel is voor toegang tot werk, zorg, onderwijs, sociale contacten en maatschappelijke participatie;
- de stijgende kosten van het OV voor Rotterdammers met een laag inkomen een serieuze drempel vormen om volwaardig mee te doen in de samenleving;
- onder laag inkomen tenminste wordt verstaan: een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm, een grens die ook in veel gemeentelijke minimaregelingen wordt gehanteerd;
- mensen met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm vaak nauwelijks rondkomen, maar te weinig ondersteuning krijgen om structurele vervoerskosten te dragen;
- verschillende gemeenten en regio's in Nederland experimenteren met of al werken aan gratis OV voor minima, terwijl Rotterdam hierin achterblijft;

overwegende dat;
- toegang tot mobiliteit een fundamentele voorwaarde is voor gelijkwaardigheid en sociale participatie in de stad;
- vervoersarmoede niet alleen een symptoom is van bestaansonzekerheid, maar deze ook versterkt;
- dit bijdraagt aan de sociaaleconomische ongelijkheid in Rotterdam;
- het ondersteunen van gratis openbaar vervoer voor mensen met een laag inkomen kan bijdragen aan gelijke kansen, sociale inclusie en economische zelfstandigheid;

verzoekt het college;
- om in gesprek te gaan met de RET en alle overige OV-bedrijven die actief zijn binnen de stadsgrenzen van Rotterdam, alsmede met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag {MRDH), over de mogelijkheden en voorwaarden voor gratis OV voor Rotterdammers met een laag inkomen;
- daarbij ook te verkennen wat de uitvoerbare modellen, financieringsmogelijkheden en maatschappelijke baten zijn van een dergelijke maatregel;
- de gemeenteraad voor de behandeling van de begroting 2025 te informeren over de uitkomsten van deze verkenning;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. van Campenhout

Amendement U. Gemeentelijk Zorgfonds voor Ongedocumenteerde Rotterdammers

“De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2025, waaronder de le herziening van de begroting 2025, Besluit: Het overzicht van baten en lasten van de navolgende programma's als volgt te wijzigen op basis van de voorgestelde verhoging van de OZB met 0,35%:

Programma Belastingen (WAS)

	2025	2026	2027	2028	2029
Baten exclusief reserves	374.372	367.411	371.457	375.127	378.627

Programma Zorg, welzijn en wijkteams (WAS)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief reserves	1.216.215	1.087.679	1.015.530	1.010.304	1.012.185

Als volgt te wijzigen:
Programma Belastingen (WORDT)

	2025	2026	2027	2028	2029
Baten exclusief reserves	374.372	368.697	372.757	376.440	379.952

Programma Zorg, welzijn en wijkteams (WORDT)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief reserves	**1.216.215**	**1.088.479**	**1.016.330**	**1.011.104**	**1.012.985**

Daarnaast besluit de raad:
- een bestemmingsreserve in te stellen binnen het programma Zorg, welzijn en wijkteams voor een gemeentelijk zorgfonds voor ongedocumenteerde Rotterdammers, met een jaarlijkse donatie van €800.000;
- de bestemmingsreserve te voeden via een verhoging van de opbrengst uit de onroerende-zaak-belasting (OZB) met 0,35%, resulterend in een structurele batenstijging van circa €1,3 miljoen per jaar;
- het resterende deel van de extra OZB-opbrengst toe te voegen aan de algemene middelen

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. van Campenhout

Toelichting
Rotterdam telt naar schatting 10.000 ongedocumenteerde inwoners. Hun zorgrechten beperken zich tot CAK-vergoede acute hulp. Preventieve zorg, mondzorg, abortuszorg en langdurige GGZ vallen hier buiten, met zorgmijding en ernstige gezondheidsrisico's tot gevolg. Dit amendement creëert een structurele financiële basis om deze vormen van zorg via maatschappelijke organisaties en zorgverleners te vergoeden. De lasten van het programma Zorg, welzijn en wijkteams worden met €800.000 verhoogd; de hiervoor benodigde dekking wordt gevonden door een absolute stijging van 0,35% in de OZB-baten. De tabellen hierboven tonen consequent de WAS- en WORDT-situatie. Eventuele over- of onderrealisatie van de OZB-opbrengst wordt via de algemene middelen verrekend. Met dit zorgfonds zet Rotterdam een concrete stap richting een Vrijhavenstad waar niemand wordt uitgesloten van basisvoorzieningen vanwege verblijfsstatus.

Amendement V. Tolkenvergoeding voor Ongedocumenteerde Rotterdammers in de Zorg

“De gemeenteraad, bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2025, waaronder de 1e herziening van de begroting 2025;

besluit:
het overzicht van baten en lasten van de navolgende programma's als volgt te wijzigen op basis van de voorgestelde verhoging van de OZB met 0,35%:

Programma Belastingen (WAS)

	2025	2026	2027	2028	2029
Baten exclusief reserves	374.372	367.411	371.457	375.127	378.627

Programma Zorg, welzijn en wijkteams (WAS)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief reserves	1.216.215	1.087.679	1.015.530	1.010.304	1.012.185

Als volgt te wijzigen:

Programma Belastingen (WORDT)

	2025	2026	2027	2028	2029
Baten exclusief reserves	374.372	368.697	372.757	376.440	379.952

Programma Zorg, welzijn en wijkteams (WAS)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief reserves	**1.216.215**	**1.088.179**	**1.016.030**	**1.010.804**	**1.012.685**

Daarnaast besluit de raad:
- een structurele jaarlijkse verhoging van de lasten binnen het programma Zorg, welzijn en wijkteams met €500.000, specifiek bedoeld voor een jaarlijkse tolkenvergoeding voor ongedocumenteerde Rotterdammers;
- de dekking hiervan te realiseren via een verhoging van de opbrengst uit de onroerendezaakbelasting {OZB) met 0,35%, resulterend in een structurele batenstijging van circa €1,3 miljoen per jaar;
- geen bestemmingsreserve in te stellen voor dit doel, maar de benodigde dekking jaarlijks via de begroting te voorzien;
- het resterende deel van de extra OZB-opbrengst toe te voegen aan de algemene middelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. van Campenhout

Toelichting
Toegang tot zorg is een fundamenteel mensenrecht. Het is essentieel dat Rotterdam ervoor zorgt dat iedereen, ongeacht verblijfsstatus, toegang heeft tot zorg. Het aanbieden van tolken is een noodzakelijke stap om deze zorg toegankelijk en effectief te maken voor iedereen.

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, Rotterdam haalt uit eigen middelen, via parkeren, belastingen, erfpachtgrond, ruim 1,5 miljard euro op. Geld van onszelf, waar wij als raad zelf over gaan, bedenkt u dat goed. Daarnaast krijgen we 2 miljard uit het gemeentefonds en nog eens circa 1 miljard via SPUKS, dat zijn speciale uitkeringen. Bij deze 3 miljard geldt een bijsluiter en wat zegt die bijsluiter over deze 3 miljard? Die zegt: raad, u mag niets. Maar ondertussen worden we er wel volledig door aangestuurd. Voorzitter, wat doet de wethouder? Die staart glazig naar zijn schermpje op zijn of haar iPad naar de ambtelijke voorbereide teksten en oreert keer op keer hetzelfde deuntje. Maar de belangrijkste vraag van de raad: wat is de visie van de wethouder zelf, blijft onbeantwoord. Techniek genoeg, beleid zat, maar visie: nergens. Niet op papier, niet in het beleid en al helemaal niet in de iPad van de wethouder. Voorzitter, neem cultuur. Het eerste wapenfeit

van dit college was de Rotterdamse raad voor kunst en cultuur te schrappen. Drie en een half jaar later is er niets voor in de plaats gekomen. Lege muren, lege woorden. Of kijk naar armoedebestrijding. Rotterdam is de armste stad van Nederland en het budget ligt stof te happen op de plank. Drie verschillende wethouders van DENK. Drie keer opnieuw beginnen met als gevolg nul beleid, nul effect. Resultaat: onderbesteding als structurele beleidslijn. Of, voorzitter, ik heb er nog zo eentje, wat dacht u van digitale inclusie? Weer een speerpunt, echt een nieuw speerpunt, zo werd het genoemd, maar de enige digitale innovatie was een vliegticket naar Saudi-Arabië. In de wijken van Rotterdam veranderde er helemaal niets. En, voorzitter, wat te denken, het werd al eerder genoemd vandaag, van de fout in de jaarrekening, waardoor we ineens 9 miljoen overhouden? Horen we daar iets over? Nada, noppes. Voorzitter, laat ik er één casus uitlichten, uit dit voorjaarsprogramma: het programma Lekker Fit!. Jarenlang hét fundament voor de jeugdgezondheid. En wat doet het college? Het stopt ermee, zonder onderbouwing. Maar ondertussen schuiven we wel 6 miljoen van onderwijs naar sport en er komt een nieuw programma: 010 Fit'R', maar wel met de helft van het budget, nog maar 3 miljoen euro. En wat gebeurt daarmee? Ja, jongens, jullie geloven het niet, maar er wordt weer 1,7 miljoen niet uitgegeven, omdat het programma te laat is opgestart. En nu, luistert u goed, nu gaat het programma naar Volksgezondheid en Welzijn, met als bonus nog eens 600.000 euro onderbesteding. Voorzitter, dit is geen beleid, dit is een stoelendans. Wat als de muziek stopt, dames en heren? Dan zit het kind zonder stoel. Letterlijk. De zware jongeren, die te weinig bewegen, wachten al 3 jaar op actie en het enige dat dit college presteert, is schuiven met budgetten en afdelingsnamen. Voorzitter, dit college heeft geen visie, geen koers, geen samenhang, maar wel een debat, hier komt hij, hoor, over gratis parkeren op feestdagen. Niet omdat het past in een bredere strategie, nee hoor, maar omdat DENK het per se wilde. Vraag je om visie, dan krijg je een parkeerbonapp. Dat is de visie. Voorzitter, het beeld lijkt mij wel duidelijk. Rotterdam zit vast, muurvast. Deze Voorjaarsnota biedt nul uitzicht. En het college staart al drie en een half jaar naar een iPad in de hoop dat daar beleid uitkomt, maar beleid, voorzitter, komt niet uit een schermpje. Beleid komt uit de visie van een wethouder en die is na 3 jaar nog steeds nergens te bekennen. Voorzitter, dit college staat al drie en een half jaar in een overlevingsmodus. Rotterdam verdient een college dat niet werkt op de ambtelijke autocue, maar een college dat zelf het script schrijft. Volgend jaar zijn er verkiezingen. Hopelijk krijgen we dan een college dat niet uitzichtloos zich blindstaart op de iPad. Tot zover, voorzitter en ik deel en steun alle andere moties en amendementen die ik interessant vind.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Verkoelen. Die u mooi vindt. U bent precies binnen uw tijd gebleven, echt perfect getimed. Heel goed gedaan. Dan is het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik ga het college zo dadelijk een compliment maken, maar eerst dit: dit college maakt het mij als raadslid wel bijna onmogelijk om met deze Voorjaarsnota politieke kaders vast te stellen voor de begroting. Er was een positief rekening resultaat van 40 miljoen bij de jaarrekening. Daar zouden we het over gaan hebben bij de Voorjaarsnota, zo bezwoer dit college keer op keer. Maar wat ligt er nu? Een dichtgetimmerde conceptbegroting waar maar moeilijk in te schuiven valt. En ja, zo doen we dat eigenlijk al jaren, maar, wat ons betreft, gaan we dat anders doen. Willen we als raad onze rol pakken, dan moet het dus afgelopen zijn daarmee. Daarom stel ik voor dat we het in de toekomst anders gaan doen, maar maak het mogelijk dat de raad zich politiek uitspreekt over de invulling van het rekeningresultaat en daarom dien ik zo dadelijk, aan het einde van mijn betoog, een motie in. Dan de inhoud van deze Voorjaarsnota. Het college benadrukt dat ze koers houdt, maar wat de ChristenUnie betreft, heeft dat weinig zin, want we zijn hard bezig de verkeerde kant op te gaan. Wat het meest ontbreekt, is aandacht voor gemeenschappen van geloof, hoop en liefde. Plekken waar we omzien naar elkaar, van naastenliefde. Zonder oog voor deze sociale basis, is het dweilen met de kraan open. Dan daalt de veiligheid en de veiligheidsbeleving, dan nemen de mentale problemen toe, vooral onder jongeren en wordt

de druk op de jeugdzorg onhoudbaar. Dan groeit de polarisatie en komen kwetsbare gemeenschappen, zoals bijvoorbeeld de joodse gemeenschap, verder in de verdrukking. Na zinloze bezuinigingen heeft dit college de sociale basis niets meer te bieden dan een incidenteel electoraal cadeautje, hier en daar, bijvoorbeeld door de UVV. Maar, voorzitter, dat is te weinig, want uit landelijk onderzoek blijkt dat 60 procent van de sociale basisinitiatieven in financieel zwaar weer zitten, daar is Rotterdam geen uitzondering op. Concreet is de redding van het Kinderparadijs opnieuw aan de orde. De ChristenUnie stelde dit in de communicatie over de Voorjaarsnota in de commissie als eerste aan de orde en we zijn blij met heel veel politieke bijval, wat nu ook resulteert in een concreet reddingsvoorstel dat is ingediend door PvdA en GroenLinks. Dat voorstel zullen we dus ook van harte steunen. We moeten niet alleen kijken naar oplossingen, we moeten het hier vandaag met elkaar gewoon willen oplossen. Maar, voorzitter, we realiseren ons dat het probleem voor de sociale basis breder is. Daarom willen wij meer. Als ChristenUnie hebben een initiatiefvoorstel ingediend met allerlei voorstellen daarin en daar gaan we na de zomer het met elkaar over hebben. Hopelijk gaat ook een volgend college er voortvarend mee aan de slag. Minder overheid, meer samenleving die haar verantwoordelijkheid neemt. Dus voor sociale initiatieven gloort er hoop, maar dat is voor meerdere initiatieven mogelijk te laat. Daarom dien ik vandaag een voorstel in om een noodfonds naastenliefde in te stellen. Zo vangen we samen de ergste klappen op en zo voorkomen we dat we steeds meer pleisters blijven plakken voor een jaartje uitstel van executie. Voorzitter, ik noemde al even de cadeautjes, daar zit de Voorjaarsnota vol mee. Er is al veel gezegd over het feestparkeren. Het is mooi dat dit college oog heeft voor de veelkleurigheid en diversiteit van Rotterdam en als je dan deze weg opgaat, moet het voorstel toch wel echt een stuk beter en echt aansluiten op wat Rotterdam nodig heeft. Dat kan ook zonder dat het extra geld kost. Gratis parkeren tijdens de relatief onbekende Wederopbouwdag, willen wij vervangen voor gratis parkeren tijdens het veel breder gevierde Keti Koti. Hier vragen bewoners ook om, zo blijkt uit een brief die wij als raad hebben ontvangen.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, sorry hoor, dit kan ik toch even niet over mijn kant laten gaan. Zegt de heer Vonk nou hier in de Rotterdamse raadzaal dat de Wederopbouwdag minder belangrijk is dan Keti Koti?

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Ik zou de heer Ceulemans wel willen uitdagen om een enquête te houden onder de Rotterdammers of zij weten wanneer Keti Koti is en wanneer Wederopbouwdag is en ik weet voor 100 procent zeker dat deze zoveel meer gevierd wordt, zoveel bekender is en zoveel meer Rotterdammers raakt in het hart, dan de Wederopbouwdag. Wedje?

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, ik wist dat de ChristenUnie in de loop der jaren ongelooflijk ver naar links is afgedreven, maar dat u zo cultuur relativistisch bent, dat u hier in Rotterdam, met deze geschiedenis de wederopbouw maar lekker van tafel wil vegen en wil inruilen voor Keti Koti, dat vind ik echt iets wat ik zelfs niet van de ChristenUnie verwacht had.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Ik heb nog wel een vraag aan de heer Ceulemans, voorzitter. Heeft hij misschien een andere dag waarmee hij het voorstel van de ChristenUnie zou willen

wisselen? Want ik denk dat het heel mooi is als we Keti Koti kunnen vieren en daar ben ik benieuwd naar.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Nee, het antwoord is heel helder: nee.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, jammer dat de heer Ceulemans niet op mijn weddenschap ingaat, die had ik dan ongetwijfeld gewonnen. Wat ik ook zei: een belangrijk argument is dat hier mensen om vragen. Er is een brief binnengekomen, ook in de raad, van doe dat en wij reageren graag op de vragen vanuit de stad. Dat doet u niet. Dat getuigt ook van het idee om voor de joodse gemeenschap iets te regelen waar ze zelf ook niet om gevraagd hebben. Voorzitter, de grote uitdaging voor Rotterdam en in het bijzonder onze jongeren, is betaalbaar wonen. Het aantal bankslapers en buitenslapers neemt enorm toe. Wat voor signaal geef je dan als college af als je met een voorstel komt om alvast 2 miljoen van het budget maatschappelijke opvang ervan af te halen. Voorzitter, dat is wat er nu in dit plan gebeurt, 2 miljoen wordt er op voorhand al van afgehaald. Dat is een heel slecht signaal naar al die mensen die wij een goede woning gunnen. Daarom gaan wij ons volop inzetten voor betaalbaar wonen. Samen met GroenLinks komen we met een voorzet om meer middelen in te zetten voor optoppen en splitsen van woningen en met de PvdA om nu eindelijk tijd en geld vrij te maken voor die leegstandsverordening. We hebben niet alleen te weinig woningen, maar zeker ook te veel leegstand. Voorzitter, we zijn bijna bij het compliment. Maar eerst nog even over de Rotterdamse haven, want de ChristenUnie pleit al meer dan een jaar voor een havendeal waarin talent, werk en wonen met een publiek-private investeringsdeel stevig worden gestimuleerd, naar voorbeeld van project Beethoven rond ASML. Inmiddels heeft minister Heijmans aangekondigd hierover in gesprek te gaan. Wij moeten ons als Rotterdam dus goed voorbereiden. Daarom een motie die daar werk van maakt en daarom gelijk ook een voorstel om wat langer over de reserve voor de Novex en haven te beschikken, zodat we dat werk ook gefinancierd houden. Daarom zullen wij een motie havendeal indienen en een amendement Novex. Voorzitter, ik had een compliment beloofd, dus gaat er goed voor zitten. Ik ben blij dat we deze week meer dan 1200 plannen vaststellen die vanuit en in samenwerking met wijk- en dorpsraden tot stand zijn gekomen. Dat waarderen we en dat stemt ons hoopvol. Dit is lokale politiek op zijn best en dat mag ook gezegd worden. Ik heb in dit verband slechts een korte vraag aan de wethouder over een van de voorstellen die niet wordt gehonoreerd, namelijk actie 9148 over de jongerenhub in het Lage Land, Prinsenland en 's-Gravenland. Waarop baseert de wethouder de hoop dat jongeren die drie hubs verder weg in Prins Alexander wel zullen vinden? Kan de wethouder misschien met de wijkraad om tafel om te zien of er andere tussenoplossingen mogelijk zijn? Want zij vragen hierom. Voorzitter, ik rond af. Deze Voorjaarsnota biedt dus elementen waar we blij van worden, maar de fundamentele keuzes zijn niet de onze. We wensen de wethouders alle succes met de afronding van hun werk en we blijven hoopvol dat we in samenwerking samen de stad kunnen blijven dienen. Dank u wel. De amendementen en moties zal ik zo dadelijk vanaf mijn plek indienen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan wachten we die nog even af. En het is óf minister Heinen óf minister Hermans, het was nu minister Heijmans. Ik weet welke de heer Vonk bedoelt, ik denk Hermans. De heer Vonk heeft niet helemaal geluisterd.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Heel terecht dat u dat even benoemt, dan kunnen we het nog even minister Hermans hier noemen en eren.

De VOORZITTER: Oké, helder. Dank. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ook een punt van orde dan. Mijn fractie hecht er heel erg aan dat het gaat over Opbouwdag en niet Wederopbouwdag, als we toch in de correctiesfeer zitten. U kunt aan onze historicus van de fractie vragen wat de achtergronden zijn.

De VOORZITTER: De heer Vonk, hebt u hier nog een opmerking over?

De heer VONK (cu): Dit vind ik heel terecht. Dit is een dank voor deze correctie. Ik wist dat niet en dat geeft ook nog maar eens aan, ik denk ook dat de heer Ceulemans het overigens niet wist, maar het geeft nog maar eens aan hoe ongelooflijk onbekend deze dag is en hoe goed het is dat we deze gaan vervangen door Keti Koti. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Vonk heeft de volgende moties en het volgende amendement ingediend.

Motie 26. Rekeningresultaat met resultaat

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- er bij de jaarrekening 2024 sprake was van een positief rekeningresultaat;
- politiek debat over de bestemming van dit positieve rekeningresultaat door het college werd doorverwezen naar de voorjaarsnota 2025;
- bij de voorjaarsnota 2025 het positieve rekeningresultaat over 2024 dusdanig in de cijfers is verwerkt, dat niet inzichtelijk is - en door het college niet inzichtelijk kon worden gemaakt - wat het voorstel van het college is voor het invullen van het positieve rekenresultaat over 2024 en welke politieke keuzes daaraan ten grondslag liggen;

overwegende dat;
- het een fundamenteel politieke keuze is, hoe een negatief rekeningresultaat wordt opgevangen en hoe een positief rekeningresultaat wordt bestemd, waarover de raad zich moet kunnen uitspreken;
- de huidige vormgeving van de voorjaarsnota, en met name het ontbreken van een toelichting van het college op de wijze waarop binnen de voorjaarsnota met het rekeningresultaat over het voorgaande jaar wordt omgegaan, een dergelijk politiek debat onmogelijk maakt;

verzoekt het college;
- bij elke voorjaarsnota inzichtelijk te maken hoe het rekeningresultaat over het voorgaande jaar binnen deze voorjaarsnota is verwerkt en welke politieke afwegingen hieraan ten grondslag liggen, zodat de raad zich hierover kan uitspreken;
- dit als vereiste vast te leggen als onderdeel van artikel 3.6 van de Verordening Financiën;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk

Motie 27. Parkeren tijdens Keti Koti

“De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 15 en 17 juli ter bespreking van Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- het college van plan is om in 2026 een pilot uit te voeren, waarbij de zondagsregeling voor parkeren wordt uitgebreid met 8 dagen:

o Chinees Nieuwjaar (17 februari 2026)
o Holi Phagwa (4 maart 2026)
o Ramadanfeest (19 maart 2026)
o Wederopbouwdag Rotterdam (18 mei 2026)
o Offerfeest (27 mei 2026)
o Zomercarnaval (26 juli 2026)
o Wereldhavendagen op de zaterdag (6 september 2026)
o Joods nieuwjaar (12 september 2026);

overwegende dat;
- de Pilot uitbreiding zondagsregeling beoogt de veelkleurigheid van Rotterdam terug te laten komen in het parkeerbeleid rond feestdagen;
- Keti Koti door talloze Rotterdammers gevierd wordt en mogelijk zelfs een nationale feestdag wordt;
- Wederopbouwdag Rotterdam dit karakter en toekomstperspectief niet of veel minder heeft;

verzoekt het college;
- Wederopbouwdag uit de Pilot uitbreiding zondagsregeling te halen en in plaats hiervan Keti Koti toe te voegen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en M. van Campenhout

Motie 44. Noodfonds naastenliefde

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- in 2025 hard is bezuinigd op sociale initiatieven, onder meer met als gevolg dat sommige initiatieven (zoals Big Friends Rotterdam) hun belangeloze diensten aan onze stad hebben moeten beëindigen;
- het college tegelijkertijd kenbaar heeft gemaakt in de komende jaren te komen tot een nieuw beleidskader sociale basis;
- de wethouder Financiën bij de behandeling van de Jaarrekening 2024 meermaals heeft aangegeven dat het politieke debat en de besluitvorming over de bestemming van het positieve rekeningresultaat over 2024 bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 dient plaats te vinden;

overwegende dat;
- sommige sociale initiatieven in financieel zwaar weer verkeren, bijvoorbeeld door de eerdere bezuinigingen, en dat een kleine financiële ondersteuning vaak al voldoende is om hen weer vooruit te helpen;
- het goed is als er bij vaststelling van het nieuwe beleidskader sociale basis überhaupt nog sprake is van een sociale basis;

verzoekt het college;

- een plan uit te werken voor een Noodfonds Naastenliefde, waarop sociale initiatieven in nood een beroep kunnen doen voor incidenteel financiële steun;
- dit plan ter goedkeuring door de Raad te voegen bij de stukken voor de Begroting 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

Amendement X. Verlengen einddatum bestemmingsreserve Novex

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2025,

besluit als volgt

Overzicht van baten en lasten programma conform BBV	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Algemene middelen					
Baten exclusief reserves	2.489.331	2.465.372	2.476.780	2.472.564	2.472.667
Lasten exclusief reserves	30.496	-56.497	-54.334	-44.174	-35.520
Toevoeging reserves	-177.846	-154.680	-209.315	-238.108	-197.327
Onttrekking reserves	111.866	65.209	56.359	59.937	54.713
Vrijval reserves	10.084	0	0	0	0
Saldo Algemene middelen	**2.463.931**	**2.319.404**	**2.269.490**	**2.250.219**	**2.294.533**

en

Overzicht van baten en lasten programma conform BBV	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Zorg, welzijn en wijkteams					
Baten exclusief reserves	170.903	104.387	88.714	92.464	92.464
Lasten exclusief reserves	-1.199.151	-1.071.172	-999.172	-994.003	-995.884
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	4.021	1.539	300	0	0
Vrijval	0	0	0	0	0
reserves					
Saldo Zorg, welzijn en wijkteams	**-1.024.226**	**-965.246**	**-910.158**	**-901.539**	**-903.420**

te wijzigen in

Overzicht van baten en lasten programma conform BBV	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Algemene middelen					
Baten exclusief reserves	2.489.331	2.465.372	2.476.780	2.472.564	2.472.667
Lasten exclusief reserves	30.496	**-59.497**	-54.334	-44.174	-35.520
Toevoeging reserves	-177.846	-154.680	-209.315	-238.108	-197.327
Onttrekking reserves	111.866	**68.209**	56.359	59.937	54.713
Vrijval reserves	10.084	0	0	0	0
Saldo Algemene middelen	**2.463.931**	**2.319.404**	**2.269.490**	**2.250.219**	**2.294.533**

en

Overzicht van baten en lasten programma conform BBV	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Zorg, welzijn en wijkteams					
Baten exclusief reserves	170.903	**107.387**	88.714	92.464	92.464
Lasten exclusief reserves	-1.199.151	-1.071.172	-999.172	-994.003	-995.884
Toevoeging reserves	0	**3.000**	0	0	0
Onttrekking reserves	4.021	1.539	300	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0	0
Saldo Zorg, welzijn en wijkteams	**-1.024.226**	**-965.246**	**-910.158**	**-901.539**	**-903.420**

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

Toelichting
Het is goed dat het raadsvoorstel een nieuwe bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof bevat. Tegelijkertijd roept de voorgestelde einddatum van 31 december 2025 vragen op; de verwachting is immers dat er langer lasten op deze posten zullen zijn, bijvoorbeeld met het oog op het uitwerken van de ruimtelijke implicaties van de (in het najaar vast te stellen) Havenvisie in relatie tot de NOVEX. Daarom stelt dit amendement voor om de einddatum van de bestemmingsreserve te wijzigen in 31 december 2026.

De moties en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Ik ga even een voorstel doen, want er staat wat lekkers op de gang. We hebben nog een aantal sprekers natuurlijk ook nog voor de eerste termijn. Ik zou voorstellen eerst even schorsen voor 20 minuten voor de theebreak, noemen we het maar eventjes, theepauze Maar dan gaan we daarna, na de laatste sprekers in de eerste termijn van de raad, gelijk door met de beantwoording eerste termijn van het college.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik wil graag de vergadering openen. Aan de orde is het debat over de Voorjaarsnota. De heer Coşkun krijgt het woord.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, Rotterdam is een fantastische stad met fantastische mensen en deze stad verdient daarom een fantastisch college. Maar het nu zittende negental gaat dat nooit meer worden. Al jaren houden ze elkaar in een voor onze mooie stad verstikkende kramp. Een nieuwe lente, een nieuwe Voorjaarsnota, een nieuw geluid, zou je

denken, maar het is wel weer heel veel van hetzelfde liedje. Onze stad staat stil, riep collega Dekkers van Volt vanochtend nog en terecht. Je zou verwachten dat het nu oogstjaar zou zijn van dit college, maar die oost is wel heel mager. Wie wind zaait, zal storm oosten. Wie verdeeldheid zaait, zal gespletenheid oosten. Nog steeds is Rotterdam de stad van 2 snelheden, zoals wijlen journalist Mark Hoogstad ons al voorhield. Zondag was ik bij het buurtfeest in het Nassaupark in mijn toekomstige wijk Feijenoord. Daar sprak ik een oudere vrouw, geboren in de Oranjeboomstraat en nu wonend op de Feijenoordkade. Ze had geen goed woord over voor dit college. Ze bouwen alleen maar voor de rijken en wij hebben het nakijken. Dat is de algemene klacht in de wijken waar de hardwerkende Rotterdammers wonen. De hardwerkende Rotterdammers, met en zonder de juiste papieren. De schoonmakers, de trambestuurders, de boa's, de onderwijzers, de stratenmakers, de echte bouwers, de sjorders in de haven. Ze hebben geen van allen het idee dat ze gezien of gehoord worden door dit college en ze hebben gelijk. Dit college zal de geschiedenis ingaan als het college van de gemiste kansen, het demotiveren van de hardwerkende Rotterdammers. Het college met een Voorjaarsnota waar schraalhans meester is, waar wordt gepapt en natgehouden. Ze vertalen het Engelse *wetholder* letterlijk als nathouder, maar dat is helemaal niet de bedoeling, geacht college. Zie deze veel te dikke Voorjaarsnota. Je kunt hem nauwelijks optillen. Natuurlijk dank aan alle ambtenaren die deze 651 pagina's voor ons zo netjes hebben gevuld, maar het is een te vroeg geboren begroting. Ondankbaar monnikenwerk. Aan jullie ambtenaren, zeg ik tegen de mensen achter mij, daar ligt het niet aan. Als SP hebben we niet om dit pak gevraagd. Wij willen al jaren een echte kaderbrief van hooguit 10 kantjes waarin de mogelijke financiële contouren voor 2026 worden geschetst en de richting van de plannen van B&W om knelpunten op te lossen. Vorig jaar had wethouder Struijvenberg wel oren naar mijn voorstel. Helaas zit hij al maanden ziek thuis. Gaat dit college de ambtenaren nog verlossen van deze uitwerking van de P&C cyclus en dus zorgen dat er volgend jaar een keurige kaderbrief ligt van enkele kantjes op hoofdlijnen? De nieuwe gemeenteraad kan die kaderbrief dan volgend voorjaar bespreken en laten uitwerken in een nette begroting voor 2027. In plaats daarvan krijgen we dit jaar weer dit prenatale product wat al achterhaald is nog voor het in de couveuse is gelegd. Want laten we eens de wethouders en hun programma's nalopen. Over veiligheid: zienderogen is de overlast op straat van verslaafden en daklozen de afgelopen 3 jaar toegenomen. In plaats van 1 Perron Nul, hebben we nu minstens 10 openbare plekken waar straathandel, prostitutie Sodom en Gomorra en dat nog wel onder een toeziend oog van een bijbelvaste burgemeester. Straatraces, autoaso's met knallende uitlaten in patserauto's cruisend door de binnenstad. Elke Rotterdammer spreekt er schande van en durft uit schaamte nauwelijks nog familie uit te nodigen. Daar helpt geen enkel gratis parkeerochtendje tegenop. Die 8 ton voor zogenaamde feestdagen kun je beter aan iets effectiefs besteden. Doe de dagopvang en de begeleiding van verslaafden en daklozen weer open.

De VOORZITTER: De heer Coşkun, mevrouw Van Groningen heeft een vraag.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, voor mijn vraag moeten we, denk ik, wel 2 minuten terug in het betoog van de heer Coşkun. Ik had zeker een vraag, want het gebeurt niet vaak dat ik het eens ben met de heer Coşkun, maar ik hoor over een kaderbrief, gewoon weer 15 kantjes zoals in 2003. Mijn hart wordt er blij van. Dus ik vroeg me af: komt u dan ook met een voorstel waar we naar kunnen kijken? Want ja, dat gaat natuurlijk dan wel werken. Dan kunnen we in ieder geval nog ergens over stemmen vandaag.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, ik denk 30 seconden krijg, dank u wel, mevrouw Van Groningen. Maar ik krijg ze niet. Dan hou ik weer op. Nou heb ik ze weer. Ik heb dat voorstel vorig jaar gedaan. Het jaar daarvoor had ik het al een keer gesuggereerd. De heer Struijvenberg heeft het omarmd, maar uw college heeft het zo druk dat ze niet in staat zijn om

dat uit te werken. Dus ik vraag het nog een keer: zou het misschien deze keer wel kunnen, dan kan de volgende raad fatsoenlijk van start.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer COŞKUN (sp): Uw duimpje gaat omhoog, dus daar word ik dan weer blij van. Voorzitter, waar hadden we het over? Ja, over de dagopvang, begeleiding van verslaafden en daklozen. Help die mensen met hun sociale medische probleem weer op weg en pak de aso's en de echte drugscriminelen in hun auto's en hun straathandel af. Een snelle plaatsing van een camera deed bij de Schoterboshof al wonderen. Maar liefst drie wethouders Rotterdam hebben zichtbaar niet geholpen tegen de problemen op straat. Integendeel: veel geblaat in deze raadzaal, maar weinig wol. 60 stretchers bij de luchthaven, beter iets dan niets, maar wel te weinig druppels op een gloeiende plaat. Nog steeds wordt er onnodig gesloopt en veel te weinig gebouwd. Nu ben ik mijn tekst nog kwijt. Wat verschrikkelijk, voorzitter. De luxe voor de gewone hardwerkende Rotterdammers. De luxe appartementen voor expats rijzen als paddenstoelen uit de grond. Expats zijn ook buitenlanders die vaak hun appartement als een belegging zien en jarenlang laten leegstaan. Een misdaad in tijden van hoge woningnood. De kinderen en mantelzorgers van de hardwerkende Rotterdammers worden de stad uitgedreven naar de eindpunten van de metro, zoals Spijkenisse De Akkers of Schiedam Nieuwland of nog verder weg. Arbeiders mogen al jaren in Rotterdam wel bouwen, maar niet wonen. VVD lijsttrekker Versnel, tevens nathouder, wethouder wil alleen bouwen voor de goed verdienende professionals, zegt hij openlijk in het AD. Wat zijn definitie daarvan is, kunnen we wel raden. Onder zijn bezielende leiding is het aantal jongeren in de bijstand weer schrikbarend toegenomen en voor de ouderen zit er ook niet echt schot in de cijfers. De uitstroom is nauwelijks hoger dan de instroom. Een vraag aan het college: is de mening van wethouder Versnel ook het standpunt van het college? Als we naar de gerealiseerde woningen in de afgelopen jaren kijken, dan lijkt het daar veel op. Ondertussen doet hij en de rest van dit college alsof die paar honderd asielzoekers per jaar het probleem zijn. De meesten willen graag werken, behoren allang tot de hardwerkende Rotterdammers, maar dit college laat veel statushouders wel maandenlang creperen op een boot genaamd de Silja, die daar helemaal niet voor gebouwd is. Te triest voor woorden dat daar nu weer honderden kinderen uitzichtloos hun schoolvakantie moeten doorbrengen in kleine hokjes. Een week in zo'n hut is aardig, een maand is al geen doen meer en een jaar is ronduit schandalig. Wanneer gaat dit college die Silja naar de schroothoop verwijzen en voldoen aan de spreidingswet? Statushouders op de Silja zijn in wezen dakloze Rotterdammers die zo snel mogelijk uit de opvang in een woning horen. Housing first, riep u toch ook? Waarom langer duur en zuurverdiend belastinggeld verspillen aan de commerciële beunhazen in de asielopvang? Ook rijksgeld is belastinggeld. Vorig jaar is bij de Voorjaarsnota stevig het mes gezet in het enthousiasme van de Rotterdammers om hun lot in eigen hand te nemen. Talloze welzijnsprojecten en bewoners die weer zijn afgebroken of in de kiem gesmoord. Bijna was ook het al 10 jaar een succesvolle Kipa gesneuveld, het Kinderparadijs. De raad repareerde dat en gaf wethouder Achbar bijna unaniem de opdracht bij de begroting met een plan voor structurele ondersteuning te komen. Nu, 6 maanden te laat, krijgen we de mededeling: misschien gaat dat in 2028 lukken, maar voor 2026 en 027 moet Kipa zelf maar zien te overleven. Wat een onkunde, wat een prutswerk, wat een non-valeur, die wethouder. Je moet 4 ton regelen. Te weinig voor een officieel knelpunt, want alles onder de 5 ton moet je zelf weten te vinden een beetje. Wethouder kan alles onder de 5 miljoen snel bij elkaar organiseren, anders ben je de titel van wethouder niet waard. Het door Jan en alleman partijbreed onvolprezen Kinderparadijs past prima in het programma van wethouder Buijt als het gaat om het sociale domein, waarvoor succesvolle pilots lopen in Bloemhof en Schiebroek. Wethouder Buijt heeft plannen om die pilots uit te breiden naar andere wijken. Wethouder Buijt heeft een meevaller van 11 miljoen bij jeugdzorg. Normale mensen zeggen dan: bingo, 1 en 1 is 2. Als we nou 3,7 procent van die meevaller bij jeugdzorg investeren in het Kinderparadijs, dan is iedereen blij en vooral de kinderen in het Oude Noorden en hun ouders.

Bent u dat met me eens, wethouder Buijt? Na de zomer gaan we het uitgebreid hebben over de jeugdzorg naar aanleiding van het rapport van de rekenkamer over de GRJR. Gelukkig is oud-burgemeester Aboutaleb nu landelijk benoemd tot voorzitter van Jeugdzorg Nederland. Misschien dat met deze kapitein op het schip de jeugdzorg weer kan worden vlotgetrokken. Al meer dan 250 miljoen van onze begroting gaat naar jeugdzorg en de zorgmedewerkers kunnen het niet aan. De wachtlijsten groeien en te veel zorgcowboys knoeien. De wethouder probeert zichtbaar wanhopig grip te krijgen op de kosten, maar met al die tientallen, zo niet honderden aanbieders, is er geen houden aan. Als ergens de marktwerking faalt, dan is het wel rond de zorg voor onze jongeren. Op onze commissiereis naar Aalborg in Denemarken liet zien dat het ook anders kan. Is het college bereid stappen te zetten richting het Deense model? Wat het voorbeeld van Wenen is voor de volkshuisvesting, zijn de Denen dat voor de zorg. Leer van hun successen en schuif dat marktfundamentalisme nu eens aan de kant. Gelukkig laten de Rotterdammers zich niet helemaal uit het lood slaan en komen ze met Wijk aan Zet met goede plannen voor een volgende gemeenteraad en een volgend college. De meeste actieve Rotterdammers zijn zichtbaar klaar met dit college. Ze hebben ruim 3 jaar geduld en sprankjes hoop gehad, maar verwachten er niets meer van. Datzelfde geldt ook min of meer voor het armoedebeleid. Duidelijk is dat dit college dat niet belangrijk vindt. Geen enkel spoor van integrale aanpak. Het kostte 2 wethouders hun kop om erachter te komen dat serieuze integrale aanpak van het armoedevraagstuk bij dit college een illusie is. Veel beloven en weinig geven, doet de vrek in wilde leven. Nog steeds worden Rotterdammers wantrouwig en achterdochtig benaderd en behandeld als ze om hulp aankloppen bij de gemeente. Sinds het toeslagenschandaal doen velen dat dan ook niet meer en bij diegenen die nog wel een beroep doen op onze overheid, maken de zeer langzaam draaiende molens van de bureaucratie nieuwe slachtoffers. Te gek voor woorden en die heb ik er dan ook niet meer voor. Vorige week zei wethouder Norville in deze raadszaal dat ze het in een volgende periode echt gaat aanpakken. Wat zijn dan de plannen van wethouder Norville om mooie woorden in daden om te zetten? Dan de democratie. De wijkraden doen hun stinkende best, ze vinden meer gehoor dan in de vorige periode bij deze raad, maar ze lopen nog steeds aan tegen veel onwil in het concern, dat zichzelf Rotterdam noemt. De wijkraden willen meebepalen op de beoordelingscriteria van bijvoorbeeld Couleur Locale. Kan dat, wethouder Achbar en wethouder Simons? De wijkraden willen inzicht en invloed op de werkplannen van de welzijnsaanbieders door adviesrecht en tijdig betrekken bij de voorbereiding van gesprekken over het bestek. Kan dat, wethouders? Ze willen dus inzicht en invloed op de welzijnsopdracht. Voormalig wethouder Sven de Langen had ons dat in 2019 toegezegd, maar toen kwam corona. Kan het nu wel, na corona? Dan wil de wijkraad natuurlijk ook stemrecht krijgen in de beoordelingscommissie van het lokaal budget van die welzijnsaanbieders nu hebben. Dat komt de synergie ten goede en voorkomt verspilling door dubbelingen. Vindt u dat geen goed idee, wethouder Achbar? Wethouder Zeegers bouwt niet alleen veel te weinig sociale woningen, maar ook het klimaatbeleid is stilgevallen. De hele energietransitie om bestaande woningen van het gas te halen, is vastgelopen. Welke doelstellingen denkt dit college nog wel te halen in 2026, om over de haven nog maar te zwijgen, maar daar komen we op terug als we het over de Havenvisie hebben in het najaar. Voor de zogenaamde economie luidt dit college hier op de trappen de noodklok voor de zogenaamd noodlijdende multinationals, maar het midden- en kleinbedrijf, zoals de winkeliers op de Nieuwe Binnenweg, laat men keihard in de steek als het gaat om behoud van het openbaar vervoer. Voor de nachtbus is dit college bereid om dubbel te betalen aan een particuliere busonderneming, terwijl we al betaald hebben aan onze eigen RET voor de BOB-bus. Kunnen de wethouders Lansink-Bastemeijer en Kasmi dat uitleggen aan de Rotterdammers? Dan over wethouder Kasmi gesproken. Hoe kan het dat ook dit voorjaar en deze zomer bij veel Rotterdammers hun park wekenlang wordt afgepakt voor commerciële dure festivals zoals Toffler van meer dan 70 euro, terwijl dit college Metropolis laat sterven? Metropolis, ooit opgezet als Zuiderparkfestival op de eerste zondag van juli als onderdeel van het beleid om ervoor te zorgen dat er voor alle Rotterdammers, met name voor hen die even geen geld hebben voor een dure vakantie, toch elk weekend ergens gratis iets te

genieten valt. Dit marktfundamentalistische college laat de commercie zegevieren ten koste van de hardwerkende Rotterdammer, ook op Zuid. Over hoe het kan dat grote delen van onze Rotterdamse collectie aan kunstschatten ontoegankelijk en onbereikbaar en ontastbaar zijn, zullen we het maar niet hebben. Twee van onze belangrijkste musea, genaamd Boijmans en Museum Rotterdam, zijn al jaren gesloten, maar private partijen als Droom en Daad slagen er wel in om het ene na het andere museum of kunstgebouw te openen. Heet onze echte wethouder cultuur toevallig Wim Pijbes, vroeg en vraag ik opnieuw in deze zaal. Waar blijft de culturele visie van dit college? Gaat de burgemeester misschien het verlossende woord spreken? Voorzitter, geachte collega's, zo kan ik nog uren doorgaan over al die honderden pagina's uit de Voorjaarsnota. Ik zal het u besparen. De SP heeft nog een paar kleine moties ter verbetering. Huurverlaging voor schimmelwoningen, een gratis krant in buurtcentra, wijkhubs en andere ontmoetingsplekken, dus de lokale krant genaamd AD. Gratis OV voor alle bezoekers tijdens de Wereldhavendagen. Verbetering vervoer over water naar Heijplaat. Verder steunen we natuurlijk alle voorstellen die het leven voor de hardwerkende Rotterdammers verbeteren. Of ze nu van de zogenaamde oppositie of de coalitie komen, de SP doet niet mee aan dit soort Haagse politieke spelletjes. Dat was het, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 30. Huurkorting schimmelwoningen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 15 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1: 'Het debat over de Voorjaarsnota 2025';

constaterende dat;
- er nog steeds veel Rotterdammers in ziekmakende schimmelwoningen wonen;
- een dag extra in een schimmelwoning er één te veel is vanwege de ernstige gezondheidsrisico's;
- huurders jaarlijks een huurverhoging moeten betalen voor woningen die niet structureel aangepakt worden;

overwegende dat;
- bewoners recht hebben op een gezonde woning;
- woningbouwcorporaties aan de slag kunnen en moeten om zo snel mogelijk gezonde woningen te garanderen;
- een korting op de huur past bij een schimmelwoning en als middel dient om een echte aanpak af te dwingen voor een gezonde woning;

verzoekt het college;
- in de prestatieafspraken met woningbouwcorporaties af te spreken dat er een regeling komt waardoor huurders recht krijgen op een huurkorting als schimmelproblemen veroorzaakt door bouwkundige gebreken niet binnen een jaar termijn zijn opgelost;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen en L.P.A. Dekkers

Motie 31. Gratis krant voor iedereen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 15 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1: 'Het debat over de Voorjaarsnota 2025';

constaterende dat;

- niet iedereen een (lokale) krant kan betalen;
- in een lokale krant Rotterdammers lezen wat er speelt en dat helpt Rotterdammers meedoen in de samenleving;
- een krant in een buurthuis of wijkcentrum ontmoeting stimuleert;
- een achterstand op het gebied van informatie een van de oorzaken van maatschappelijke achterstand kan zijn;

overwegende dat;
- op verschillende plekken in Nederland verschillende, succesvolle proeven zijn gestart met gratis regionale kranten;

verzoekt het college;
- een proef te starten in samenwerking met het Rotterdams Dagblad waarbij Rotterdammers gratis de krant kunnen lezen in buurthuizen en wijkcentra;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

Motie 32. Gratis OV op Wereldhavendagen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 15 en donderdag 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

constaterende dat;
- het college voornemens is op acht feestdagen gratis parkeren in de ochtend aan te bieden;
- deze acht feestdagen willekeurig lijken te zijn gekozen;
- hiervoor uit de algemene middelen 800.000 euro wordt onttrokken;
- deze regeling grote groepen zonder auto uitsluit;
- het college hiermee autoverkeer juist stimuleert in plaats van ontmoedigt, wat kan zorgen voor veel autoverkeer in de binnenstad bij de wereldhavendagen;

overwegende dat;
- de wereldhavendagen aantrekkelijk gemaakt moeten worden voor alle bezoekers, niet alleen die met een auto;
- het evenement een positieve bijdrage geeft aan het imago aan het werk in de haven, in tijden van personeelstekort;
- het OV daar een positieve bijdrage aan kan leveren en de verbinding tussen stad en haven symboliseert;

verzoekt het college om;
- de 800.000 euro, die is gereserveerd voor gratis parkeren op acht willekeurige feestdagen, in te zetten voor gratis OV in concessiegebied Rotterdam tijdens de Wereldhavendagen op zaterdag;
- de gemeenteraad uiterlijk in het derde kwartaal van 2025 te informeren over de voortgang hiervan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun en P.J.H.D. Verkoelen

Motie

Motie 33. Beter met de fiets naar Heijplaat

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 15 en donderdag 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

constaterende dat;
- het autoluwfonds is opgezet om Rotterdam meer autoluw te maken;
- volgens de VJN in 2025 €1,5 miljoen wordt overgezet uit de Bestemmingsreserve Autoluw Fonds naar het programma Energietransitie;
- verschillende projecten binnen dit programma, zoals het project "Gezonde wijken door gezond reizen" (bijschrijving €1,1 miljoen) niet meetbaar bijdragen aan de doelstelling van het autoluw maken van de stad;
- Heijplaat tijdens de daluren nu geen waterverbinding heeft voor fietsgebruikers;

overwegende dat;
- het ontbreken van aantrekkelijk vervoer over water in de daluren het autogebruik in Heijplaat vergroot;
- onderwijsinstellingen, wijkraad en bewoners met regelmaat hebben gepleit voor een betere dienstregeling over water;

verzoekt het college om;
- om binnen het bedrag dat in de Voorjaarsnota 2025 wordt overgeheveld vanuit de bestemmingsreserve Autoluw Fonds (€1,5 miljoen), een bedrag van €45.000 in te zetten voor een fiets-toegankelijke waterverbinding in de daluren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank, voorzitter. Als je voor voorlaatst bent in een raad met 15 fracties, dan heeft dat vooral heel veel nadelen. Maar het heeft een groot voordeel en dat is dat je goede verhalen van collega's daarvoor nog eens eventjes de revue kunt laten passeren. Dat ga ik met 3 collega’s doen, voorzitter. Als je ergens niet tegen bent, ben je voor en andersom. Dat is dodelijk vermoeiend. Woorden die uit mijn hart gegrepen zijn door de heer Van der Velden. Wat het meest ontbreekt, is aandacht voor gemeenschappen van geloof, hoop en liefde, plekken waar we omzien naar elkaar. Dixit de heer Vonk. En dan: vraag je om visie, dan krijg je de parkeerbonapp van collega Verkoelen. Een redelijk goede samenvatting van datgene wat ik wilde vertellen in mijn betoog voorzitter. Ik heb er dus ook voor gekozen om niet een heel verhaal wat de hele wereld bestrijkt wat ik natuurlijk op heel mooie ideologische gronden keurig zou kunnen doen, maar dat ga ik niet doen. Ik ga gewoon inzoomen op de plannen die wij voor ons hebben liggen en daar waar wij andere voorstellen doen. Want, voorzitter, ik heb eerder gezegd: dit college heeft een chronisch gebrek aan visie en dat is niet zo gek, omdat de partijen gewoon te veel van elkaar verschillen. We hebben weer toch tal van losse hobbyplannetjes over de stad uitgestrooid gekregen en bepaalde duidelijk afgebakende groepen worden daar dan heel eventjes blij van misschien. Maar aan

het fundament van onze samenleving en het echte werken aan de problemen, wordt niets gedaan. Groepen worden eerder tegen elkaar opgezet dan aan elkaar verbonden. Dat is niet de manier waarop het CDA tegen onze stad aankijkt en ook hoe wij onze samenleving verder zouden willen brengen. Ik zoom in, voorzitter, op de parkeerpilot. Dit is het schoolvoorbeeld van een plan zonder visie. De Wereldhavendagen en zomercarnaval, daarin fietsen is ridicuul. Ongelofelijk drukke dagen in de hele stad. Heeft niets verder met een feestdag te maken. Het zouden juist dagen zijn waarin je de auto verder weg zou willen houden uit de stad. Het Joods Nieuwjaar, waarbij joden niet eens mogen autorijden, staat er in, voorzitter. Ik had het woord ridicuul al gebruikt. En waarom, inderdaad, als je dat dan doet, waarom dan niet ook Keti Koti? Dit is, voorzitter, illustratief voor deze coalitie. Wij zetten daar wel andere plannen tegenover die echt iets doen aan de kracht van onze samenleving, voorzitter. Daarom dien ik dadelijk, ik zal alles in één keer indienen, een amendement in om die middelen van 825.000 gewoon eens eventjes helemaal te schrappen en te verspreiden over 4 jaar, dat mag je structureel noemen, inzet op digitale weerbaarheid. Dat komt dus zo. Dan, voorzitter, de Rotterdampas. Dat was, volgens mij, de vlag waarmee Leefbaar vooral wapperde, in ieder geval op de socials. Dus dan denk ik: dat is de grootste winst die zij hier uitgesleept hebben. Het is niet eens zo'n heel slecht voorstel, voorzitter, want Leefbaar vindt het CDA snel aan haar zijde als ze iets willen doen aan ook het mee blijven doen van de oudere medemensen in deze stad en het tegengaan van eenzaamheid. Maar wij doen wel een voorstel om dit wat beter te maken, want het voorstel wat voor ons ligt, gaat over de hogere tarieven terwijl we dat geld, wat ons betreft, veel beter zouden kunnen gebruiken om het tarief waarvoor de Rotterdampas gratis is, namelijk de mensen met echt een kleine beurs, een grotere groep te laten zijn. Dus dien ik zo een motie in om dat te doen. Dus geweldig initiatief van Leefbaar, maar een voorstel van het CDA om dat nog een stuk beter te maken. Dan, voorzitter, ons gaat het om meedoen. De stad is uiteindelijk zo sterk als haar gemeenschappen. Dan kijken we ook specifiek naar onze dorpsgemeenschap. Vorige week hadden we ze in de commissie BOFV hier nog allemaal zitten, de voorzitters en vicevoorzitters van de dorpsraden in onze stad. Daar mogen we trots op zijn. Ze hebben ons plannen gepresenteerd waarvan ik hoop en verwacht dat we allemaal die goed meenemen in onze verkiezingsprogramma's voor de verkiezingen in maart. Maar ik wilde hier even specifiek inzoomen op Hoek van Holland, wat we vorige week ook hebben gedaan. Toen heb ik ook al een motie in het vooruitzicht gesteld, voorzitter, want als stad hebben we de plicht om om te zien naar die gemeenschappen en ons beleid aan te passen aan de schaal van de dorpen waaruit Rotterdam uiteindelijk bestaat. Dus ga ik zo een motie indienen over een status aparte voor Hoek van Holland, mede-ingediend met Leefbaar en D66 en, voorzitter, willen wij graag inzet van een verpleegkundige op het strand van de Hoek van Holland. Want het is bekend dat de topstranddagen, zoals die benoemd worden, dat dat lang niet de lading dekt van de grote drukte die voortdurend op het strand afgevuurd wordt en zeer regelmatig is de verpleegkundigenpost onderbemand of niet bemand. Dan, voorzitter, ten slotte ga ik naar verenigingen. Want meedoen, dat doe je het beste en het mooiste en het meest duurzaam in verenigingsverband. Ook daar hebben we als gemeente de plicht om verenigingen te helpen gezond, vitaal en toekomstbestendig te blijven. Wij hebben hier vorig jaar in een motie al ook toe opgeroepen. Die is gelukkig toen ook aangenomen. Toen hebben wij gezegd: de middelen die er zijn voor accommodaties van verenigingen, die zijn op de helft van het jaar al op. Doe dat nou niet. Wees verstandig en maak een plan waardoor je daar het hele jaar verenigingen uit kunt laten putten. In de afdoening van die motie, voorzitter, hebben wij van het college begrepen dat ze dat willen gaan doen in de begroting, maar zolang kunnen verenigingen helemaal niet wachten. De pot is nu al op. Het is juli. We staan hier voor de Voorjaarsnota. Uiteindelijk zijn dat de piketpaaltjes voor de begroting, maar we kunnen niet wachten tot november, dus dachten we: we besparen gewoon het college wat werk en wij maken gewoon een keurig amendement waarbij wij zeggen: we halen de ledsportverlichting in 2027, waar over het algemeen heel weinig gebruik van wordt gemaakt, eruit en die zetten we in om zowel in ‘25 als in ‘26 dus, als het goed is, als die aangenomen wordt, vanaf morgen die pot weer te vullen en verenigingen te stimuleren hun accommodaties te verbeteren. Ik zei tenslotte, maar ik heb

eigenlijk nog een echte tenslotte. We hadden ooit een motie vreemd in willen dienen, maar toen werd ons geadviseerd: doe dat nou niet, ga nog eventjes wat beleidsondersteuning vragen. Dat hebben wij gedaan, maar die hebben uiteindelijk toch niet echt gekregen. Wij wilden namelijk maanden geleden al, maar we dachten: bij de Voorjaarsnota doen we het nu gewoon, een motie indienen die oproept om onze voormalige burgemeester, die meer dan 15 jaar lang een heel grote invloed op deze stad heeft gehad en een voorliefde had voor poëzie, zoals u allemaal vast al wel weet, te vereeuwigen met zijn gedicht, waar hij ook nog naar verwees in zijn afscheid, 'laten en doen' en dat op een muurschildering ergens in de stad, daar is geld voor, voor muurschilderingen, dat gedicht te tonen. Dus we maken er geen motie vreemd van, voorzitter, maar deze laatste duit in het zakje doen we gewoon bij de Voorjaarsnota. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 34. Laten en doen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- Ahmed Aboutaleb na meer dan 15 jaar burgemeesterschap vorig jaar afscheid heeft genomen van het ambt;
- de stad op diverse plekken poëzie als murals of in neon heeft;
- Aboutaleb een liefhebber van poëzie is en tevens zelf ook poëzie schrijft, zoals het gedicht "Laten en doen" waar hij naar verwees bij zijn afscheid;

overwegende dat;
- Ahmed Aboutaleb als burgemeester, meer dan 15 jaar lang, een belangrijke bijdrage aan de stad en haar inwoners heeft geleverd;
- zijn bijdrage aan de stad niet vergeten mag worden;
- poëzie een mooie kunstvorm is om herinneringen te vereeuwigen;

verzoekt het college;
- binnen het bestaande budget voor o.a. murals een muurschildering in de stad van het gedicht "Laten en Doen" te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Reitema en L.S. Vlieger

Motie 35. Structurele verpleegkundige inzet op het strand van Hoek van Holland

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17juli 2025, ter vaststelling van de voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- op TSO-dagen (Top Strand Dagen) in Hoek van Holland in principe een verpleegkundige aanwezig zou moeten zijn, maar dat deze in de praktijk soms niet of pas laat arriveert;
- er soms ook op niet-TSO dagen sprake is van grote drukte op het strand, met tienduizenden bezoekers, terwijl er dan vaak geen verpleegkundige aanwezig is;
- uit signalen van EHBO-personeel en ondernemers blijkt dat dit leidt tot serieuze gezondheids- en veiligheidsrisico's voor strandbezoekers;

overwegende dat;
- professionele medische ondersteuning op piekmomenten van groot belang is;
- het aantal dagen waarop extra verpleegkundige inzet nodig is beperkt is en zich vooral concentreert in de zomerperiode;
- binnen de bestaande middelen van de gemeente mogelijkheden zouden moeten zijn om dit op te vangen;

verzoekt het college;
- te zorgen dat op alle TSO-dagen daadwerkelijk tijdig een verpleegkundige aanwezig is op het strand van Hoek van Holland;
- daarnaast te voorzien in verpleegkundige inzet op overige drukke stranddagen, ook wanneer deze formeel geen TSO-dagen zijn;
- en de raad hierover vóór het strandseizoen van 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 36. Status aparte in Hoek van Holland

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juni, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- de woningnood in Hoek van Holland hoog is omdat hier niet voldoende gebouwd kan worden door stikstofwetgeving;
- Hoek van Holland ingeklemd ligt tussen haven, glastuinbouw en duinen, waardoor stikstofwetgeving in Hoek van Holland een extra groot probleem vormt;
- de wachttijd voor een sociale huurwoning inmiddels meer dan acht jaar is in Hoek van Holland;
- jongeren door dit probleem gedwongen worden om weg te verhuizen uit Hoek van Holland;
- Hoek van Holland hierdoor het snelst vergrijzende deel van Rotterdam is;

overwegende dat;
- de gemeente door de grote problemen in Hoek van Holland extra aandacht moet hebben voor dit gebied;
- er wel voldoende mogelijkheden zijn om te bouwen, met bijvoorbeeld de Langeweg, het Lemairepark en de Krimsloot, maar stikstofwetgeving deze woningbouw blokkeert;
- de gemeente geen regie heeft op deze staatsrechtelijke procedures, maar wel een verantwoordelijkheid heeft deze grote problemen bij het Rijk onder de aandacht te brengen;
- de specifieke ligging van Hoek van Holland, geïsoleerd van de stad en als Natura 2000 gebied, een status aparte legitimeert;
- een status aparte ervoor kan zorgen dat Hoek van Holland wordt ontlast van de drukkende stikstofregels;
- deze status aparte zowel in moet gaan op lokale toewijzing als ontheffingen van stikstofregels om de woningbouw op gang te kunnen helpen;

verzoekt het college;
- een gerichte lobby richting het Rijk te starten, waarbij Hoek van Holland als ingeklemd gebied wordt ontzien van de strenge stikstofwetgeving;

- om, zo lang er geen woningbouw mogelijk is, zich tijdelijk te richten op het mogelijk maken van meer dan 50% lokale toewijzing;
- vol in te zetten op zo snel mogelijke bouw van de 80 flexwoningen aan de Krimsloot;
- extra en proactief samen te werken met de dorpsraad, en het aantal overleggen te intensiveren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, J.M.D. de Waard en T. de Haan

Motie 37. Rotterdampas naar draagkracht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, bij de bespreking van de voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- in de voorjaarsnota €425.000 is vrijgemaakt om ouderen korting te kunnen geven voor de Rotterdampas;
- de Rotterdampas een belangrijk instrument is om culturele, sportieve en educatieve voorzieningen bereikbaar te maken voor mensen met een laag inkomen;
- de huidige inkomensgrens voor het lage tarief relatief strikt is, waardoor een grote groep Rotterdammers met een beperkt inkomen nu buiten de boot valt;

overwegende dat;
- het verlagen van financiële drempels voor culturele en maatschappelijke participatie bewezen positieve effecten heeft op welzijn en gezondheid;
- het verruimen van de inkomensgrens voor het lage tarief van de Rotterdampas doelgerichter Rotterdammers bereikt met een lager netto-inkomen, en daarbij ook nog steeds deze doelgroep van ouderen met een kleinere beurs bereikt die hierdoor gebruik kunnen maken van culturele, sportieve en educatieve voorzieningen;
- een inkomensgerichte benadering doelmatiger is en een betere inzet van gemeenschapsgeld betekent;

verzoekt het college;
- te onderzoeken hoe het extra beschikbare budget van €425.000 voor korting op de Rotterdampas gebruikt kan worden om de inkomensgrens voor het lage tarief op te rekken;
- hierbij naar verhouding hetzelfde onderscheid te blijven maken tussen alleenstaanden, alleenstaande ouders en gehuwde/samenwonende mensen;
- de raad bij de begrotingsbehandeling te informeren over de uitkomsten en een hernieuwd voorstel te doen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.S. Vlieger, T.S.J. Coşkun en S. Reitema

Amendement Y. Geef verenigingen de financiële ruimte die nodig is

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter vaststelling van de voorjaarsnota 2025;

Besluit:

de tabel

Sport en recreatie	2025	2026	2027	2028	2029
Baten exclusief reserves	4.464	664	664	664	664
Lasten exclusief reserves	106.324	99.615	98.338	97.823	97.823
Toevoeging reserves	1000	0	0	0	0
Onttrekking reserves	2.514	749	499	160	160
Vrijval reserves	175	0	0	0	0
Saldo Sport en recreatie	-101.936	-98.352	-97.515	-96.999	-96.999

als volgt te wijzigen:

Sport en recreatie	2025	2026	2027	2028	2029
Baten exclusief reserves	4.464	664	664	664	664
Lasten exclusief reserves	106.574	99.865	97.838	97.823	97.823
- Investeringsregeling accommodaties verenigingen	+250	+250			
- LED-sportveldverlichting			-500		
Toevoeging reserves	1000	0	0	0	0
Onttrekking reserves	2.514	749	499	160	160
Vrijval reserves	175	0	0	0	0
Saldo Sport en recreatie	-102.186	-98.602	-97.015	-96.999	-96.999

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Toelichting
De investeringsregeling voor accommodaties van breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen is van essentieel belang voor de toekomstbestendigheid van deze verenigingen. Sinds de verruiming van de regeling medio 2024 is er in slechts elf maanden tijd voor €1,05 miljoen aan aanvragen ingediend. In de begroting voor 2025 en de daaropvolgende jaren is het subsidiebudget echter gehalveerd naar €500.000 per jaar. Hierdoor zijn er nu medio 2025 al meer aanvragen ingediend dan ervoor het hele jaar kunnen worden toegekend. In de afdoening van de motie 'Geen lege pot vooraccommodaties verenigingen' heeft het college aangegeven voornemens te zijn om bij de tweede begrotingsherziening voor 2025 en 2026 jaarlijks €250.000 extra beschikbaar te stellen voor de investeringsregeling. Het voorstel van het college is om dit bedrag te dekken uit de gereserveerde middelen voor investeringen in LED-verlichting op sportvelden in 2027. Door inhoudelijk hetzelfde voorstel al bij de eerste herziening in te dienen en niet te wachten tot later dit jaar wordt voorkomen dat aanvragen die in 2025 zijn ingediend tot diep in het najaar 'on hold' worden gezet en verenigingsbestuurders in onzekerheid blijven.

Amendement Z. Maak van digitale veiligheid de prioriteit die het nodig heeft

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter vaststelling van de voorjaarsnota 2025;

besluit:
De tabellen

Stedelijke ontwikkeling					
Baten exclusief reserves	389.922	408.873	404.025	406.440	375.940
Lasten exclusief reserves	-384.213	-351.722	-333.945	-322.367	-321.850
- *Parkeerpilot*		*-825*			
Toevoeging reserves	-7.440	-4.412	-3.110	-3.110	-3.110
Onttrekking reserves	50.543	29.105	24.063	10.637	7.920
Vrijval reserves	5.841	2.089	0	0	0
Saldo Stedelijke ontwikkeling	54.654	83.934	91.033	91.600	58.899

Veilig					
Baten exclusief reserves	18.592	22.669	22.194	22.194	22.194
Lasten exclusief reserves	-212.134	-217.997	-212.032	-209.667	-209.741
Onttrekking reserves	378	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0	0
Saldo Veilig	-193.163	-195.329	-189.839	-187.474	-187.547

Als volgt te wijzigen:

Stedelijke ontwikkeling					
Baten exclusief reserves	389.922	408.873	404.025	406.440	375.940
Lasten exclusief reserves	-384.213	-350.897	-333.945	-322.367	-321.850
- *Parkeerpilot*	-	0	-	-	-
Toevoeging reserves	-7.440	-4.412	-3.110	-3.110	-3.110
Onttrekking reserves	50.543	29.105	24.063	10.637	7.920
Vrijval reserves	5.841	2.089	0	0	0
Saldo Stedelijke ontwikkeling	54.654	84.634	91.033	91.600	58.899

Veilig					
Baten exclusief reserves	18.592	22.669	22.194	22.194	22.194
Lasten exclusief reserves	-212.134	-218.222	-212.232	-209.867	-209.941
- *Digitale veiligheid*		*-225*	*-200*	*-200*	-200
Onttrekking reserves	378	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0	0
Saldo Veilig	-193.263	-195.554	-190.039	-187.674	-187.747

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Ik hou jullie even in spanning. Niet bewust overigens, maar dat even terzijde. Ik zou graag willen beginnen om namens de fractie van Forum voor Democratie het college en de ambtelijke organisatie te danken voor het dikke boekwerk wat ons weer is toegezonden, genaamd de Voorjaarsnota. De opzet is helder. De

begrotingsdiscipline is terug te zien in het meerjarenbeeld en het streven naar een structureel evenwicht is een goede zaak. Wij waarderen daarnaast de inzet op het aanjagen van investeringen, voortgang van infrastructurele projecten op Zuid en de poging om economische doelen en maatschappelijke ondersteuning te combineren. Maar, voorzitter, naast waardering hebben we ook enkele punten van kritiek. Net als eerder bij jaarstukken willen we daarbij graag inzetten op 3 hoofdlijnen die voor onze fractie fundamenteel zijn. Met betrekking tot de economische vitaliteit en duurzaamheid. Het is bemoedigend dat de gemeente erin is geslaagd om alles bij elkaar toch meer dan voor 1 miljard aan private investeringen in de Rotterdamse economie aan te trekken moeilijk wordt, maar FvD mist daarbij toch ook de andere kant van de medaille, want investeringen staan tegelijkertijd ook zwaar onder druk. Steeds meer bedrijven dreigen kopje-onder te gaan als gevolg van netcongestie, regeldruk en stijgende energielasten. Met name in het havengebied leidt dit tot uitstellen of annuleren van investeringen. Tronox, Indorama, Gunvor en zelfs Shell en BP. Allemaal bedrijven die al vertrokken zijn of investeringen hebben opgeschort. Hoewel het college erkent dat er sprake is van knelpunten, missen wij het inzicht dat het klimaatbeleid zelf daarvan de voornaamste oorzaak is. Wat ons betreft alle reden om dit beleid en daarmee gepaard gaande energietransitie voorlopig on hold te zetten. Voorjaarsnota investeert opnieuw miljoenen in warmteopslag en blijft daarnaast inzetten op energie uit zon, wind, waterstof. We zien mede als gevolg daarvan de gemeentelijke schuldenlast alsmaar stijgen, zonder dat er sprake is van een grondige economische en maatschappelijke batenanalyse. Wat Forum voor Democratie betreft, is dat een heilloze weg. Onze vraag aan het college: is het college bereid om de economische gevolgen van het eigen klimaatbeleid objectief door te rekenen met specifieke aandacht voor de industrie en logistiek in onze haven? Dan heb ik een opmerking over de woningbouw. Rotterdam heeft tot april 2025 8538 woningen gerealiseerd. Dat is aanzienlijk, maar het aandeel vrije sector is beperkt, 28 procent valt in de sociale sector en 30 procent in het middenhuursegment. Er wordt fors ingezet op gereguleerde woningbouw, terwijl de vrije markt nauwelijks ruimte krijgt. We zijn ervan overtuigd dat juist meer woningbouw in het midden en het hogere segment noodzakelijk is om de woningmarkt vlot te trekken en de doorstroom vanuit de sociale huursector op gang te brengen. Onze vraag aan het college: waarom kiest het college niet voor een verschuiving van de gemeentelijke focus naar bouw in het midden en hogere segment om die doorstroming te stimuleren en de sociale huursector op die manier te ontlasten? Afhankelijk van het antwoord op die vraag overwegen wij in ieder geval in tweede termijn om een motie in te dienen om de bouw van de woningen in het midden en hogere segment actief te stimuleren en daartoe bestaande kaders eventueel aan te passen. Dan met betrekking tot migratiedruk, diversiteit, inclusie en sociale cohesie. Voorzitter, de zojuist genoemde woningnood wordt verhoogd door de niet aflatende migratiedruk. Alleen al in 2024 moest Rotterdam meer dan 1600 statushouders huisvesten. Terwijl uit de jaarstukken over 2024 nog bleek dat de opvang asielzoekers en statushouders ons geld kost, zijn de cijfers die daarop betrekking uit de Voorjaarsnota verdwenen. Wij konden ze in ieder geval niet vinden. Daardoor is het onmogelijk een beeld te vormen van de lasten en baten die met deze opvang gepaard gaan. Aangezien lasten in het sociale domein sowieso met 15 miljoen per jaar stijgen, met name kosten jeugdzorg en persoonsgebonden budgetten, is van het allergrootste belang dat we extra letten op alle bijkomende kosten. Inclusie en integratieprojecten zonder aantoonbare positieve economische maatschappelijke opbrengsten kunnen wat ons betreft beter worden geschrapt. Met het oog daarop een vraag: kan het college ons inzicht geven in de jaarlijkse lasten en baten van opvang en integratie van statushouders en asielzoekers? Bij het uitblijven van duidelijkheid op dit punt overwegen wij in ieder geval schriftelijke vragen in te dienen om het benodigde inzicht alsnog te verkrijgen. Dan tot slot, voorzitter. Deze Voorjaarsnota zet financieel een stap vooruit, maar inhoudelijk missen wij een sterke sturing op de prioriteit, effectiviteit en kernverantwoordelijkheid. Als we niet bijsturen, ondermijnen we het draagvlak onder burgers en bedrijven in onze mooie stad. Rotterdam verdient beleid dat bouwt aan economie, stabiliteit en saamhorigheid. Ik had eerder aangegeven wat moties

te hebben. Daar wacht ik eventjes mee tot in tweede termijn, mocht het antwoord van de het college niet volstaan. Tot zover, dank u.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw De Jong.

Mevrouw DE JONG (gdj): Alvast excuses, ik ben een beetje verkouden. Bear with me. Voorzitter, allereerst wil ik voorstellen: waarom draaien we de boel gewoon niet om? Laat de coalitie een lijstje maken met waar ze bereid zijn om te schuiven en met hoeveel. Dan kunnen wij vanuit daar werken en dat scheelt dus allemaal heel veel tijd en heel veel gedoe en dan kunnen we heel dat stukje over: dit zijn de afspraken die wij, de coalitie, gemaakt hebben, et cetera gewoon overslaan. Dat zou namelijk recht doen aan hoe het proces eigenlijk werkt. Het is transparant voor de nieuwkomers en transparant voor burgers. Voorzitter, ik sta hier niet echt met een productief verhaal vanuit hoe we dit normaal gesproken doen. Ik heb geen getallen, ik heb geen vraag voor de wethouders, ik heb het de jaren hiervoor geprobeerd. Ik weet dat ik er zelf, vanuit hoe ik in dingen sta, en mijn achterban niets aan zal hebben. Wat ik wel heb, is een heel eerlijk en kwetsbaar verhaal. Grof gezegd: ik heb een bloedhekel aan de politiek. Dat heb ik altijd al gehad en ik dacht misschien in mijn ervaringen hier dat dingen zouden veranderen, maar eigenlijk is het helemaal niet veranderd. Ik wil even duidelijk maken: dit is een systematische kritiek. Dit gaat niet over individuen. Er werken hartstikke fijne, lieve, aardige, behulpzame mensen hier. Daar gaat niet over. Het is een systematisch kritiek. Dus die ervaringen hier hebben eigenlijk mijn gevoel alleen versterkt. Ik ben namelijk een chronische niet-stemmer. Ik ben afgesplitst van een jonge radicale partij. Ik ben een zwarte Rotterdammer die voor 2021 liever niets met de politiek te maken had. Ik had geen ambities voor carrière en die heb ik nog steeds niet. Als nieuwsgierige en creatieve jongere ben ik vaak in ruimtes geweest met politici, nationaal en lokaal. Ik ben een Zuiderling, opgegroeid op Zuid, woon nog steeds op Zuid. Als jongere stond ik vaak te kijken naar de fotomomentjes met politici op Zuid, als ze daar dan waren. Ik kan me nog herinneren dat ik altijd een woede voelde. Ik snapte namelijk dat er niet echt een interesse was naar ons, naar ons als mensen, volledige mensen. Grotendeels waren het gewoon mediamomentjes, een moment om je eigen imago een beetje een boost te geven. Wij waren problemen om op te lossen, mensen om aan het werk te krijgen en vooral te doen duwen in carrières die ze hun eigen kinderen niet per se zouden aanbevelen. Laat ons er vooral zijn om niet lastig te zijn en vooral problemen die het systeem heeft gecreëerd op te lossen. Niet echte interesse, niet echt begrip, alleen gespeelde bezorgdheid. Deugdpronken, een nieuw woord dat ik geleerd heb afgelopen week. Ik haat het politieke spel. Een spel dat draait uiteindelijk om winnen, om beeldvorming en vooral symptoombestrijding. Als je een spel hoort, zou je denken dat voor iedereen leuk moet zijn en vaak is het niet voor iedereen leuk. Sterker nog, hoe minder macht je hebt en hoe kleiner je bent, hoe minder leuk het is. Dus ik vind ook het woord ‘spel’ heel veelzeggend. Campagnes zijn natuurlijk ook al half begonnen. Dat hebben we ook gemerkt aan dingen die mensen zeggen hier. Het begon een paar weken geleden al met de VVD die GroenLinks en PvdA als radicaal links neerzet. Hallo, hier zijn wij, hier ben ik: radicaal links. Ik zou het fijn vinden als mijn labels niet zomaar te pas op iedereen worden gegooid om mensen bang te maken. Het is zwak en het is ook weer een probleem dat wij als chronische niet-stemmers ook vooral hebben met de politiek. Wat mensen willen is transparantie. Waar staat iedereen op de … Hoe werken we met alles en niet retoriek.

De VOORZITTER: Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, over labels plakken gesproken. U zegt: de politiek en dan zegt u: het wordt niet persoonlijk, het zijn allemaal fijne aardige mensen. Maar u maakt wel het systeem, noemt u ook, de politiek gooit u allemaal op één hoop. Misschien, wie weet werkt dat ook ondermijnend voor de democratie, die al best wel in gevaar is. Misschien hebt u een betere bestuursvorm dan de democratie, dan ben ik daar benieuwd naar, vraag 1. Maar over labels plakken gesproken, dat doet u zelf met het hele

begin van uw betoog ook. Labels plakken op ons allemaal hier in dit huis. Realiseert u zich dat.

De VOORZITTER: Mevrouw De Jong.

Mevrouw DE JONG (gdj): Dit is waarom ik het had over systeemkritiek. Kijk, als iedereen hier weg is, dan staat dit nog steeds. Wat hier nu staat, wat we nu aan het doen zijn, bestond voordat wij geboren werden en zal hierna ook nog bestaan. Daar heb ik het over. Dat is wel de combinatie van al dit, dat het besturen maakt. Daarom probeer ik ook heel specifiek te zijn: dit is een systeemkritiek. De politiek is deel van allerlei instituten, is iets dat zal blijven bestaan, al ben ik over 100, 200 jaar weg en daar heb ik het over. Ik spreek ook hier vanuit een perspectief van een chronische niet-stemmer, van iemand die hier dus niet is omdat ik hou van het spel van de politiek. Dus ik begrijp heel goed wat mijn collega te zeggen heeft. Heel goed. Alleen vind ik het ook wel weer iets, mensen zoals ik zitten niet echt aan de knoppen, maken niet de beelden die mensen meenemen. Wij zijn heel erg gemarginaliseerd en vervolgens zeggen omdat ik dus iets dat burgers ook zo zien en dit gewoon even zo presenteer vanuit mezelf, daarmee automatisch de democratie aan het ondermijnen is. Ik denk dat we elkaar niet heel goed begrijpen. Laat ik het zo zeggen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Met permissie, voorzitter, u zit wel aan de knoppen. U hebt namelijk een zetel in deze stad, een van de 45. Dat is nogal wat. Dat kun je ook waarderen. U zit aan de knoppen, al 3 jaar, dus u kunt niet zeggen: dat ben ik niet. U bent dat ook. U geeft geen antwoord op mijn vraag: heeft u een beter systeem dan de democratie? De democratie waaruit uiteindelijk ook de politiek is geboren, de politiek, namelijk het spel van woorden in plaats van dat je wapens pakt, maar woorden waarmee je je verschillen tentoonspreidt en probeert ergens toe te komen. Dat is de politiek. Er zit ook een spelelement in, dat is het wapen in de democratie. Hebt u een betere bestuursvorm?

De VOORZITTER: Mevrouw De Jong.

Mevrouw DE JONG (gdj): Ik denk nog steeds dat mijn collega niet heel goed begrijpt wat ik probeer te zeggen en dat is ook een beetje het probleem. Ik heb geen issue met democratie. Ik heb ook geen issue met als we alles, volgens hoe we denken dat alles zou moeten werken, dat zo zou werken. Maar hetzelfde dat ik hier sta, ik ben 1 van de 45, maar ik ben 1 van de 45 met een hele gemarginaliseerde identiteit en visie. Daar is niet heel veel ruimte voor. Ik heb zelfs u en andere collega's horen spreken over hoe lastig het is om een beetje aan de knoppen te kunnen zitten van bijvoorbeeld onze begrotingen. Ik heb het specifiek vanuit dat perspectief erover, niet als in dat de democratie het probleem is. Nee. Maar inderdaad, hoe we zitten met een coalitie, oppositie, hoe dingen dicht worden getimmerd, hoe we dan vervolgens hier zitten te praten alsof we allemaal evenveel ruimte hebben om veranderingen aan te brengen. Dat is hetgene waar ik het over heb, niet over democratie an sich, daar gaat het helemaal niet over.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Afrondend dan, dan ben ik toch blij dat ik de interrupties heb geplaatst. Want nu wordt u namelijk genuanceerder. Daarvoor was het allemaal 1 groot label op alles waar de democratie voor staat. Ik zeg u toch nog een keer, maar goed, u mag met een beter voorstel komen: de politiek is het instrument van de democratie. Dus als je niet tegen de democratie bent, dan kun je ook niet tegen de politiek zijn. Als je dat wel bent, werk je ondermijnend aan die democratie en dat vond ik de rest van uw betoog.

Mevrouw DE JONG (gdj): Dat mag mijn beste collega vinden. Daarom sta ik hier dus grotendeels van de stad die dus niet komt op te dagen, die heel onbereikbaar zijn, die zich totaal niet verbonden. Ik heb het specifiek over de groep, want ik kwam ook bij het punt van mijn betoog, daar wilde ik ook nog komen, maar daar ga ik waarschijnlijk niet komen, want mijn tijd gaat natuurlijk achteruit. Dat het gaat over de deel van die twee derde stemmen die zelf in een onderzoek in 2022 heeft aangeven waarom ze niet naar de stembus komen, dat is vanuit het perspectief dat ik aan het spreken ben.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, mevrouw De Jong zegt: ik sta hier namens het deel dat niet op komt dagen. Wat dat betreft vertegenwoordigd zij haar achterban ontzettend goed, want ze komt zelf ook nooit opdagen. Ik zou u willen vragen: waarom geeft u niet gewoon uw zetel op, want u hebt nu heel grote moralistische praatjes hier, u valt iedereen aan, u doet verder helemaal niets en u zit hier alleen maar om geld te scheppen. Dat zou u ook eens een keer moeten erkennen in plaats van iedereen de maat nemen.

Mevrouw REITEMA (pvda): Een punt van orde.

De heer CEULEMANS (lr): Dat is weer een punt van orde. Mevrouw Reitema gaat altijd ordepunten maken als ik iemand even scherp interrumpeer, volgens mij.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Ik vind dat echt buiten de orde van dit debat.

De heer CEULEMANS (lr): Ik vind het niet zo relevant wat u vindt. Het is gewoon een interruptie van mij.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans mag een vraag stellen en misschien kan hij tot zijn vraag komen.

De heer CEULEMANS (lr): Mijn vraag is: waarom geeft u niet gewoon uw zetel op en als u dat niet doet, erkent u dan in ieder geval dat u hier alleen maar zit voor het geld?
Mevrouw REITEMA (pvda): Sorry, weer een punt van orde. Dit raakt de integriteit van een raadslid, wat hier gewoon verkozen is. Ik vind dit echt gewoon ongehoord om dit soort vragen aan een raadslid te stellen. Ze staat hier gewoon een verhaal te doen.

De VOORZITTER: Misschien is het juist goed dat mevrouw De Jong zich ook kan verweren. Dus dan is dit ook de mogelijkheid om daar een reactie op te geven, als zij dat wenst.

Mevrouw DE JONG (gdj): Ik heb mijn eigen persoonlijke problemen: gezondheidsproblemen, mentale problemen. Wat ik probeer te doen, is een perspectief hier te vertegenwoordigen die voor heel veel van die mensen hier vreemd is, omdat jullie gewoon komen van een ander perspectief. Kijken anders naar het leven, kijken anders naar de politiek, voelen je daar ook meer thuis in. Dat is puur het enige wat ik kwam te doen. Het is niet dat ik niet bezig ben in de stad met mensen. Grappig genoeg, de mensen die ik tegenkom in de stad snappen heel goed waarom ik er vaak voor kies om bij hun te zitten, met hun zitten praten, met hun probeer te bedenken: wat kunnen we ook buiten de politiek doen om dingen te verschuiven? Ik sta er uiteindelijk voor de mensen die, mijn achterban, en mijn achterban snapt mij. Daar mag iedereen hier iets van vinden. Dat is iedereen vrij. Ik heb ook heel veel diepe meningen over mensen en dingen overduidelijk. Dat mag u.

De VOORZITTER: U mag uw betoog vervolgen.

Mevrouw DE JONG (gdj): Even kijken. Framing is geen eerlijke representatie. Ik vind het ook heel vervelend hoe we omgaan met debatten. De meeste stemmen gelden is zo genormaliseerd dat argumenten, soms, kwaliteit argumenten soms overbodig lijken. De machtspositie van de coalitie maakt dat de status quo nauwelijks nog uitgedaagd kan worden. Dat is voor mij frustrerend. En dat maakt dat het heel moeilijk was om mezelf als speler in het spel te zien. In de rapportage over de opkomst om Rotterdammers in 2022 werd helder waarom mensen, voornamelijk jongeren en mensen van kleur en armen niet komen opdagen. Ze voelen zich een nummertje. Ze krijgen telkens nieuwe contactpersonen, ze moeten dus daar constant hun verhalen en pijn herleven. Dat voelt demotiverend en ze worden gevraagd mee te praten, terwijl beslissingen al genomen zijn en dat wordt neergezet als volwaardige participatie. Ik zal mezelf nooit presenteren als de gemiddelde Rotterdammer. Mijn ideologie wijkt sterk af van de norm, maar ik begrijp wel wat deze burgers voelen, omdat ik ook niet geloof dat ik ooit echt vertegenwoordigd zal zijn. En het ding met vertegenwoordiging is niet alleen maar dingen kunnen zeggen, maar daadwerkelijk de kans kunnen krijgen om dichter bij de echte knoppen te zitten, om eventueel dingen anders uit te proberen. Uiteindelijk zijn velen van ons gewoon overgeleverd aan wat het x-aantal partijen die aan het switchen zijn, vinden en voelen, de status quo wat zij vinden, hoe zij kijken naar de wereld en moeten wij gewoon schikken. Hier werd mij ook constant gevraagd om niet vanuit mijn ideologie echt dingen te kunnen aanpassen. Nee. Ik voelde de druk om mee te gaan met wat hier gebeurt, mee te gaan in manieren van denken en manieren van zijn die niet passen bij waarom ik verkozen ben door de mensen die overduidelijk iets misten. Want iemand zoals ik heeft eigenlijk, op zich ben ik het daar wel eens met mijnheer, aan de andere kant niet zoveel te zoeken in de politiek. Ik ben veel beter bruikbaar op andere plekken. Maar ik dacht: laat me toch tenminste iets nog meebrengen voor het einde en voordat we naar campagne komen, zodat jullie daar misschien nog iets mee kunnen doen. Ik heb dus vaak gesprekken met dit soort mensen. Niet als politicus, maar als vertaler en als realist. In gesprek met Rotterdammers vroegen ze vaak dingen over dingen die gaande waren, zoals hoe beleidsstukken soms ook contraproductief kunnen uitpakken. Kijkend naar wat er vorig jaar gebeurd is met welzijnsorganisaties. Die moesten inleveren om cijfers te laten kloppen. Niet vanwege noodzaak uiteindelijk, omdat er wel een idee was om nog dingen te redden, maar ideologie. Mensen snappen dat niet en specifiek de mensen waarmee ik heb gesproken, even duidelijk. Het voelt niet als een eerlijke afweging en dan kunnen we ook niet eerlijk zijn: we hebben het nou eenmaal gedaan omdat we voelden dat we geen keus hadden. Mensen willen in gesprek met de macht, want ik kan wel komen opdagen en dat vinden mensen hartstikke fijn, maar sinds ik niet het coalitieakkoord heb gemaakt en niet heb gezeten aan alles, is wat ik kan doen ook heel erg beperkt. Dus vragen deze mensen vaak: hoe kom ik in contact met de coalitie, de coalitie die eigenlijk ons beleid heeft bedacht, waar we naartoe gaan bedacht? En dan moet ik ze vaak zeggen: ze zijn er niet omdat óf de beslissingen al gemaakt zijn, óf ze het niet belangrijk genoeg vinden om er te zijn op basis van capaciteit is het enige wat ik daarvan kan concluderen. Dingen zoals de wet verplichting en waar geen maar achter staan, vinden mensen moeilijk, want iedereen begrijpt dat je moet doen wat je moet doen. Maar in deze tijden is die maar wel heel erg gewenst voor mensen. Want, ik heb het ook eerder geprobeerd aan te geven, is het is een push and pull en als mensen voelen dat de gemeente net gaat waar het alleen maar nodig is, dan trekken mensen op een gegeven moment zelf ook terug. Laten we dat niet zo ver laten komen. Ook als het gaat over communicatie. Wat er laatst met het jeugdcultuurfonds is gebeurd, is in mijn optiek ook gewoon een probleem in de communicatie wat mensen verwachten. Aan de ene kant heb je een organisatie die een bepaald soort attitude en communicatie verwacht en aan de andere kant een gemeente die gewend is om bepaalde dingen op bepaalde manieren te doen. Uiteindelijk zijn we er samen uitgekomen, maar dat had van tevoren gewoon gebeurd kunnen zijn als we vanaf het begin serieus met hen elke stap waar mogelijk dit hadden besproken. Toen hadden we een paar weken aan paniek, aan debatten kunnen overslaan. Kom je

wijkteams tegen, die kom ik vaak tegen, ik woon op Zuid, en je praat gewoon met mensen en niet vanuit de politiek over de impact van het verdwijnen van bepaalde organisaties, dan hoor je ook frustraties. Die voelen zich ook een beetje vast tussen schip en wal. Die staan dichter bij de mensen dan wij staan, maar die hebben ook iets te doen met wat wij hier bepalen en vaak genoeg geven mensen aan dat ze niet helemaal tevreden zijn over wat er gebeurt, maar zelf ook snappen dat het lastig is om eruit te komen. Wat mensen dus het probleem niet hebben is het besluit zelf is niet eens het grootste probleem, maar het is de oneerlijkheid vaak dat mensen ervaren en de onderbouwing ervan. Voorzitter, het voelt soms of we niet beter kunnen en toch lijkt verandering binnen bereik. Wat ontbreekt vaak is wil, niet per se het inzicht. Want als je kijkt naar heel veel beleidsstukken is dat een stuk beter dan het geweest is in de jaren daarvoor. Maar de bereidheid om echt iets los te laten. Wat we hier schuiven is op grote termijnen is eigenlijk best wel minimaal. Wat de stad nodig heeft, is een fundamentele heroverweging. Niet in de marges, niet top-down, maar met mensen samen en daarbij is ook dat we gaan rekening houden met dat mensen op verschillende manieren spreken en dat we niet allemaal komen van dezelfde achtergrond met dezelfde manieren van respect hebben voor instituten. Daar moeten we iets mee. Wat we dus ook meer nodig hebben, is niet top-down maar met de mensen.

De VOORZITTER: Mevrouw De Jong, mevrouw Van Groningen heeft een vraag.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik ben naar uw betoog aan het luisteren en laat ik allereerst zeggen dat ik oprecht uw openhartigheid waardeer. Ik kan me voorstellen, als u daar staat en dit zo zegt, dat het ook niet makkelijk is en dat het soms ook heel alleen voelt, voor de strijd die u voert. Ik probeer de goede woorden te vinden, maar hoe langer ik erover nadenk, vraag ik me af in hoeverre u beseft dat met alles wat u zegt over wat wij hier aan het doen zijn en dat elk raadslid in deze zaal wel degelijk zijn of haar steentje kan bijdragen, ook eenmansfracties, dat u hiermee alleen maar de kloof tussen ons en onze Rotterdammer vergroot. Dus eigenlijk een soort polarisatie aanzet. Ik vraag me dus af of u dat beseft.

De VOORZITTER: Mevrouw De Jong.

Mevrouw DE JONG (gdj): Beseft mijn beste collega dat... Ik ben een drieëndertigjarige zwarte vrouw uit Rotterdam-Zuid. Ik ben opgegroeid in buurten die tot 10 jaar geleden bijna niets aan aandacht kregen. Mensen zien waar ik vandaan kom, voelen zij zich angstig dat zij zo meteen niet meer kunnen blijven wonen waar ze zitten, omdat de kosten overal zo omhooggaan. Omdat wij op zoek zijn naar een toeristenstad en iedereen die een beetje oplet, kan zien dat wereldwijd neoliberale toeristensteden nu een beetje terug aan het trekken zijn van omdat uiteindelijk met meer toerisme, meer praal en pracht gaan de prijzen omhoog. Ik begrijp wat van mijn collega aan het zeggen is, maar ik vind het ronduit beledigend van iemand die heel mijn leven slachtoffer is geweest van politiek, dat dus dit veroorzaakt, dat er nu aan mij wordt gezegd.

De VOORZITTER: U mag uw betoog vervolgen. Mevrouw Van Groningen had nog een vraag? Nee, oké.

Mevrouw DE JONG (gdj): Participatie is vaak een moment ergens onderweg, terwijl het beeld dat de burgers, niet alle burgers, maar de burgers die om mij heen zitten, het beeld dat ze hebben van participatie is: we zitten samen aan tafel, zoeken samen naar een oplossing en dat betekent dat we fundamentele dingen moeten veranderen en dat ook moeten durven. Dat is wat vroeger ook nodig was. Veel mensen hier in de zaal hadden hier niet eens kunnen zitten zonder fundamentele veranderingen in Nederland, denk maar aan stemrecht voor arme mensen of voor vrouwen. Dat was voor een heel lange tijd hartstikke normaal. Zijn de mensen hier nog bereid om dus zulke rigoureuze beslissingen te nemen voor de toekomst van deze

stad? Dat vind ik lastig in te schatten. We hebben minimaal contact met een heel groot deel van de stad en de manier waarop het aansluit is slecht. We betrekken mensen te laat, we vergeten kleine partners, omdat we dat kunnen, we doen alsof alles en iedereen vervangbaar is, al is dat de bedoeling vaak niet. Als we leunen op vrijwilligers en burgerkracht, moeten we zelf ook echt die verandering doen. We praten vaak over win-winsituaties, die bestaan eigenlijk niet. Als we hier winnen, hier in Europa winnen, dan aan de andere kant van de wereld verliest er iemand. Maar met het feit dat burgers wel met ons mee willen nadenken over een betere toekomst, niet bezig zijn met de fouten die we hebben gemaakt in het verleden, maar willen kijken naar het heden, zie ik daar wel echt een win-winsituatie voor ons als stad. Wat we dus moeten doen, is niet ons imago aanpassen om mensen aan te trekken. Het moet een identiteitsverandering zijn. Niet de façade maar echt die macht verspreiding. Vertrouwen komt pas als we echt bereid zijn zeggenschap te delen en onderlinge solidariteit realistisch uit te breiden over de stad, beginnend bij onszelf. Pas dan halen we meer uit deze stad. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb met veel interesse en plezier geluisterd naar het betoog van mevrouw De Jong en ik waardeer heel erg eigenlijk, als ik het vrij mag samenvatten, het rammelen aan de democratische boom. Dat zit ook in de vezels van de oprichting van mijn politieke partij. Wellicht ook omdat u op een wat hoger filosofisch abstractieniveau uw bijdrage levert, dat sommige mensen er hier ook ongemakkelijk van worden. Maar dat siert u, dat u dat niet schroomt om gewoon met ons delen. Maar ik heb in mijn eigen betoog aangegeven dat D66 ook houdt van pragmatische aanpak, dus ik zou u graag willen uitnodigen om buiten deze raadzaal om toch nog eens een keertje samen te kijken hoe we, misschien niet in de grote stappen die u graag zou willen zien, maar toch op kleinschalig niveau eens een keertje een stap kunnen zetten naar die betere toekomst die u ook voor ogen heeft op basis van de analyses die u zojuist in uw betoog heeft gedeeld.

De VOORZITTER: Mevrouw De Jong.

Mevrouw DE JONG (gdj): Natuurlijk. Ik ben altijd om met mensen in gesprek te gaan over van alles en nog wat eigenlijk.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik heb nog even gedacht of ik toch nog iets zou zeggen tegen mevrouw De Jong, omdat ik ook zag dat het u raakte. Het is niet de bedoeling om u op dat niveau te raken, want wat ik namelijk zie, is een heel krachtige vrouw die haar stem hier laat spreken, juist voor die doelgroep die dat nodig heeft. Dat vraagt alleen wel samenwerking. Dus mijn vraag aan u is: staat u daarvoor open? Want ik denk dat hier allemaal raadsleden in die zaal zitten die dat echt wel willen.

De VOORZITTER: Mevrouw De Jong.

Mevrouw DE JONG (gdj): Heel flauw, maar staan jullie daarvoor open? Ik kan wel komen en dingen komen zeggen en dat we kunnen zeggen: we hebben een leuk gesprekje gehad, het was interessant. Maar er zijn hier meer pragmatische leden die heel goede ideeën hebben die jullie ook niet die ruimte willen geven. Dus er is niets, als ik kijk naar mijn collega's die vaak veel beter weten wat er gaande is, vanwege die ervaring. Want ik bedoel, ik zit er nog niet eens 4 jaar en ik zit in mijn eentje, als zij het niet eens voor elkaar krijgen terwijl ze dichter bij jullie staan. Ik wil best wel in gesprek erover. Ik wil best wel mijn ideeën delen. Ik wil best wel stoeien, maar het moet niet zo zijn dat we het gaan doen gewoon voor de sier.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dingen doen wij hier niet voor de sier. Ik weeg uiteraard voorstellen op hoe wij daarnaar kijken. Als u hier komt met een plan om allerlei belastingen te verhogen, dan zal mijn antwoord nee zijn. Maar dat hebt u vandaag ook wel begrepen.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Via u, voorzitter, wou ik graag aan mevrouw De Jong vragen: wat is het verschil tussen uw fractie, behalve dat u met 2 begonnen bent en ik bijvoorbeeld met 1 en de impact die u zou kunnen maken ten opzichte van mij of bijvoorbeeld een andere eenpitter. Want het systeem kan je natuurlijk verfoeien. Je kunt zeggen: ik wil daarbuitenom iets doen, maar zodra je jezelf daarbuiten zet, kan je er ook geen invloed op uitoefenen. En het is 1/45, dat ben ik met u eens. Maar je stem niet laten horen en er niets mee doen, dat is per definitie dan kansloos. Dus ik ben heel benieuwd hoe u daarnaar kijkt. Dat u toch, zonder iets te zeggen of juist met iets te zeggen, wellicht toch iets kan raken bij mensen en andere partijen mee kan krijgen.

De VOORZITTER: Mevrouw De Jong.

Mevrouw DE JONG (gdj): Ik vind het een heel mooi idee, ik vind het geweldig wat u zegt, als dat zo zou werken. Ja, ik vind dit soort dingen lastig. Ik kom niet uit, dit is niet mijn wereldje. Ik heb heel deze tijd meegedaan op de manier waarop verwacht wordt dat ik meedoe, maar ik sta als radicale linkse persoon heel ver af van de norm. We hebben een soort van de '...'(2:49:53), iedereen die politiek gestudeerd heeft, snapt hoe dat werkt. Nou, dat hebben we ook nog eens naar rechts getrokken, dus voor mij is het echt heel lastig en volgens mij heb ik ook op alle moties waarvan ik zoiets had van o, goed, heb ik ook altijd gezegd ja. Of ze nou van Leefbaar kwamen, het maakt me uit waar het vandaan komt. Als het iets goeds is, is het iets goeds. Daarin laat ik dus zien dat ik prima meedoe, dat ik prima meedenk, omdat ik dat soort dingen niet tegen hou.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Nog even, dat radicale, ik denk niet dat we daar heel ver mee kunnen komen. Ik sta juist aan het radicale rechts, maar ik denk dat het toch wel redelijk te doen is door maar in gesprek te blijven. Dus ik daag u.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Ik ken mevrouw De Jong iets langer dan vandaag. Een aantal jaren geleden, volgens mij, heeft ze ook kort stage gelopen bij DENK, dus u zit ook wat langer in het politieke wereldje, zeg maar. Wat ik oprecht jammer vind, is: het is niet zo dat je na 1 periode gelijk aan de macht komt te zitten. Ook DENK heeft gestreden, moeten strijden, al jaren met heel veel bagger die we over ons heen hebben gekregen om uiteindelijk ook in een stadsbestuur deel te kunnen nemen. Dus geef het niet zo snel op, zou ik zeggen en laat die stem wel in de raad horen, want het is doodzonde voor de mensen die wel gestemd hebben op het geluid wat u uitdraagt en die dan niet gehoord worden. Er zitten in de raad meerdere mensen die maar 1 zetel hebben, er zit er eentje achter mij, heel vaak, die heel krachtig haar geluid kan laten horen, soms iets te krachtig, vind ik, maar dat is een ander verhaal. Ik vraag me ook oprecht af, wellicht liggen uw kwaliteiten buiten deze raad, dat kan ook, want dat zegt u zelf ook: ik praat genoeg met mensen, ik doe dingen veel buiten deze raadzaal om. Dan is het misschien ook wel de vraag aan uzelf: vindt u het nog echt oprecht leuk om hier te zijn, u hoeft u zelf ook niet te gaan kwellen.

De VOORZITTER: Mevrouw De Jong.

Mevrouw DE JONG (gdj): Ik heb het nooit leuk gevonden om hier te zijn. Vanaf mijn eerste dag vond ik het niet leuk om hier te zijn. Ik ben hier naartoe gekomen met een bepaalde ideologie, met de partij die mij nodig was of mij voldoende schatte. Dat is hoe ik hier binnen ben gekomen en ik heb inderdaad bij DENK rondgelopen, bij Statera destijds. Daar hebben een beetje onderzoekjes gedaan, maar ik kan niet zeggen dat het me heel veel politieke ervaring heeft opgeleverd. Wat iedereen hier misschien iets zegt, is hoe links ik sta, als je de ruimte hier zou moeten zijn, zou ik uit de ruimte zijn. Dat is hoe heftig het is. Dus natuurlijk, als er een partij is waarvan er 2 oud PvdA'ers, volgens mij, begonnen zijn, of een partij die iets meer rechts is in een redelijk rechtse stad qua politiek, daar ga je meer productieve gesprekken mee kunnen voeren. Dat is niet meer dan logisch. Nogmaals, wat ik nu hier zeg, is wat er heel veel mensen inspeelt, wat heel veel mensen niet eerlijk tegen u zouden zeggen, omdat jullie komen als politicus en ik kom als burger. Dus ja, neem het, neem het niet, dat is niet aan mij. Dank jullie wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn we hiermee gekomen aan het einde van de eerste termijn van de raad. Dan is mijn voorstel om direct door te gaan met de beantwoording van de zijde van het college. Dan beginnen we eerst met de locoburgemeester en vervolgens gaat de wethouder financiën en dan de hele rij af. Het woord is aan wethouder Simons.

De heer SIMONS (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik wil 2 algemene opmerkingen maken of eigenlijk 2 complimenten aan uw raad. Ik vind het toch gewoon mooi te zien, hoe we ook verschillen van elkaar, dat de passie voor de stad uit elke bijdrage spreekt. Dat is mooi om te zien dat we hier met zijn allen, hoe verschillend we ook denken over zaken, toch allemaal strijden voor een betere stad. Mijn tweede compliment zal ik geven aan GroenLinks en Partij van de Arbeid, namens het college, voor jullie tegenbegroting. Het is gewoon veel werk, je moet het allemaal maar doen. Ik heb helaas niet tot het detail kunnen lezen, want het kwam ietwat laat, dat kan ik me ook voorstellen. Maar in ieder geval bedankt voor dit werk, en het geeft ook structuur en richting, dat soort documenten, ook ongetwijfeld voor de verdere toekomst. Dan kom ik wel gelijk even op een amendement. U zult begrijpen, hoe sympathiek ik ook de tegenbegroting vind, dat ik het amendement over de tegenbegroting, dat ik in ieder geval het project Wilzen, een investeringsagenda voor een duurzame Rotterdamse haven, moet ontraden. Dan ga ik nu even naar een aantal vragen toe. De heer Coşkun vraagt terecht: moet de welzijnsaanpak niet ook geïntegreerd worden in Wijk aan Zet, met andere woorden: moeten de wijkraden daar ook niet meer over te zeggen krijgen? We zitten midden in een evaluatie. Morgenavond komt de werkgroep nog bij elkaar, dus volgens mij is dit onderwerp al geagendeerd. Het is dus onderdeel van de evaluatie. Dus ik zou bijna zeggen: u bent nu ook aan zet. Ik sta er welwillend tegenover, maar het moet natuurlijk wel gewoon gedragen worden door een meerderheid van de raad. Ik ga met belangstelling kijken wat de uitkomst is. Dan de heer Vonk vraagt over actie 9148, het zijn er een boel, over de jongerenhub in het Lage Land. Die vraag heeft u al een keer gesteld in de commissie, of uw collega. Ik ga hem nog een keer beantwoorden. We zijn deze coalitieperiode begonnen met 22 jongerenhubs. In '23 hebben we er 11 toegevoegd en recent hebben we nog eentje, de Tarwewijk. We staan nu in de realisatie op 30 en het worden er in totaal 34. Dat is best wel veel en ik heb ook in de commissie gezegd dat daarmee het budget, in ieder geval voor deze periode, gewoon voor de jongerenhubs, Prins Alexander is een groot gebied, bijna 100.000 mensen, er zijn er 3. Dus dat is het antwoord dat ik ook in de commissie heb verteld. Er zijn er best veel, veel meer dan we oorspronkelijk van plan waren. Als we deze periode afsluiten, sluiten we in alle waarschijnlijkheid af met 34 jongerenhubs, bijna 1 op 1 van alle wijken. Dan heeft de heer Oostdijk: is het college bereid om economische gevolgen van ...

De VOORZITTER: De heer Vonk heeft nog even een vraag over het antwoord.

De heer VONK (cu): Dank, voor het antwoord, dat is me helder. U zegt eigenlijk: het is niet zozeer het argument van er zijn al 3 en daar kunnen ze wel naartoe, maar meer: we hebben gewoon een bepaald budget en een bepaalde target en dat is het gewoon. Dan is me dat inderdaad helder. Maar kijk, de wijkraad die vraagt hier wel om en dat is niet voor niets. Die worden echt gevoed door de jongeren die zeggen ja, en dan is het ook waarschijnlijk als, er is in ieder geval een grote kans dat de jongeren daar ook niet gaan komen. Dus mijn oproep zou dan wel zijn: laten we dan wel kijken of we met die oproep van die wijkraad iets kunnen, dus bijvoorbeeld toch nog in gesprek van hoe krijgen we dan de jongeren bijvoorbeeld toch bij die wijkhubs of kunnen we een andere inspanning leveren om toch die jongeren te bereiken. Dat zou dan in ieder geval mijn oproep aan het college zijn en ik begrijp inderdaad de beperking van het budget.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer SIMONS (wethouder): Uw analyse is de juiste. Dan ga ik nu terug naar de moties en ik kom zo direct ook nog even op de motie deel van de tegenbegroting, het project Wilzen terug. Ik wil toch nog even een paar dingetjes met u delen. Vanochtend werd gezegd door de heer Segers-Hoogendoorn: de nationale kop, de CO2-tax, de nationale CO2-taks, daar heeft de Kamer een motie van aangenomen dat ze daarvan af willen, maar minister Hermans heeft vervolgens gezegd, even in het plat Rotterdams: ik ga dat niet uitvoeren, ik blijf bij mijn monitorium tot 2030 en dan zult u zeggen 2030, dan heb je toch 5 jaar respijt, maar het gaat de industrie erom, die nu investeringen moeten doen, dat ze een periode hebben van meestal 15 tot 20 jaar dat ze kunnen overzien. Dus de onzekerheid is er nog steeds, ondanks de motie van de Kamer. Dan is er nog wel ook iets met stikstof. In relatie met de haven wordt dat ook veel genoemd. Volgens de CBS-cijfers stoot de industrie in Nederland 1,7 procent uit van het totaal. Dat is best wel weinig. Wist u dat er op slechts 2,6 procent van ons oppervlakte in Nederland, 60 procent van ons bruto nationaal product wordt verdiend? Dat is wel interessant, want dan krijg je dit soort kaartjes. Kijk, hier wordt het geld verdiend en we hebben slechts zoveel ruimte daarvoor nodig. Het grootste deel van het geld. Dan vraagt u zich af wat dat groene is, dat is onze landbouw. Hoeveel geld wordt daar dan verdiend? U kunt het nog net zien hier rechts in de hoek, en dat is natuurlijk ook in relatie met stikstof, dat alle verhoudingen in de discussies die ons allemaal raken natuurlijk compleet ontspoort zijn. Dus wij kunnen daar natuurlijk hier in Rotterdam de aandacht voor vragen. Dat blijven we ook doen. Maar het is wel zorgelijk dat we in dit land zo zijn vastgelopen op dit soort projecten die alles gewoon tot stilstand brengen en de industrie, en als je de transport er nog bij optelt, dan kom je op 4 procent. Deze cijfers wou ik even met u delen, want ik vond het wel interessant. Het stemde mij wel, in ieder geval, tot nadenken.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, op zich ook wel interessant. Zegt u nou dat u een stikstoflobby richting het rijk ook wil gaan voeren?

De heer SIMONS (wethouder): Daar zijn we gelukkig al een paar jaar mee bezig om een ontheffing te krijgen voor projecten die de energietransitie betreffen. Dat zijn ze allemaal. Al die 12 miljard die op de plank liggen, zijn projecten, dat is biokerosine, allerlei andere projecten. We hebben een grote scale-up van Nederlandse bodem, van Delft, die nu een plek kan krijgen in onze Rotterdamse haven. Maar er kan geen enkele natuurvergunning meer worden afgegeven. Dus wat wij vragen, dat is achter de schermen met het kabinet, met alle ministers en de minister-president, om voor Prinsjesdag te zorgen, daar gaat zo ook een van de moties, volgens mij, over, dus daar zal ik zo nog iets meer over zeggen. Maar omdat u het al vraagt: het moet wel redelijk zijn. Kijk, wij gaan niet voor de oplossing van het nationale stikstofprobleem. Dat moeten ze echt in Den Haag doen. Maar wij kunnen wel zeggen: alle

redelijkheid die er is, dan is het heel erg onredelijk wat voor enorme gevolgen dat heeft voor de hele energietransitie, maar ook voor de huidige werkgelegenheid. Dan zegt u: dat zijn allemaal fabrieken die ook CO2 uitstoten, maar vergeet niet, ik heb het al vaker gezegd, wij hebben de schoonste fabrieken in de hele wereld, dus ook vanuit klimaatoogpunt. Als die fabrieken hier weggaan, gaan ze gewoon ergens anders naartoe, want wij kopen nog steeds al die producten en dan zijn we dus dubbel slecht af. We zijn niet goed bezig voor het klimaat, voor de verduurzaming en we raken onze beste banen met de meeste toegevoegde waarde ook nog eens kwijt en zeker de banen ook voor de toekomst voor onze kinderen. Daar maak ik me grote zorgen over. Wij strijden elke dag voor en achter de schermen om alle redelijkheid gewoon dan ook in oplossingen te denken en niet alleen maar wat er niet kan. In die zin voer ik een stikstoflobby met als doel natuurlijk ook om hier in Rotterdam dingen te verbeteren. Dan ga ik nu, een speciale zone voor een speciale haven. Daar hebben we het eigenlijk net over gehad. Het tweede dictum is het meest interessante, wat mij betreft, dus bij het rijk te pleiten voor het op zeer korte termijn aanwijzen van gebieden, plots, in de haven als speciale economische zone voor bedrijven die een bijdrage leveren aan de toekomstige werkgelegenheid en innovatie. Advario, Power2X, de biokerosinefabriek heb ik al een paar keer genoemd. Die kan morgen gewoon beginnen als ze een natuurvergunning hebben. Dus die scale-up, ik weet niet of ik die naam al mag noemen, daar zegt ook de CEO van het havenbedrijf: we zijn in bespreking en we zien daar een mogelijkheid voor ze. Dus het geld is er, de bedrijven zijn er en of u nou zich druk maakt over het klimaat of over werkgelegenheid, die initiatieven staan er gewoon, die staan te wachten. Dus in dat opzicht kan ik deze motie van Leefbaar, een speciale zone voor een speciale haven, kan ik omarmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik ben het helemaal met de wethouder eens. De initiatieven zijn er, de investeringen liggen er. Volgens mij moeten we inderdaad deze hobbel ook nemen. Mag ik u alleen nog vragen om even goed ook te kijken, omdat er ook een landelijke motie door onze partij is ingediend, die dus aantakt op die Europese wetgeving om die zones te creëren, die stikstofvrije zones en volgens mij past deze daar heel goed in. Maar het lijkt me goed om even te kijken wat daar uitkomt, dat het elkaar niet gaat bijten. Dat is, denk ik, het meest belangrijk, dat het elkaar juist versterkt.
De heer SIMONS (wethouder): De motie die waar u het over heeft, daar heeft minister Hermans ook al een uitspraak over gedaan, dat gaat over het eerste dictum in deze motie. Dat is een gebiedsgerichte aanpak en mevrouw Hermans heeft gezegd, minister Hermans, dat ze daar tenminste een jaar mee bezig is voor het uitwerken. Ik denk niet dat we zo lang kunnen wachten, dus ik zie deze motie ook een steuntje in onze rug. Nogmaals, voor en achter de schermen doen we alles wat we in onze macht hebben om het kabinet te bewegen en de parlementariërs in de Tweede Kamer om goed te blijven nadenken dat we het kind niet met het badwater weggooien.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer SIMONS (wethouder): Dan ga ik naar de motie van DENK, ‘thuishaven voor ideeën’. Dat vraagt om eigenlijk jongeren van allerlei opleidingen beter te betrekken bij de haven. Dat zijn heel kleine lettertjes, dat kan ik nog net lezen. Dus vmbo, mbo en andere ondervertegenwoordigde groepen zijn enorm belangrijk in de haven. Dus deze motie is een goed initiatief om daar gewoon extra aandacht voor te vragen. Dus die kan ik ook omarmen. Dan heb ik de motie ‘Rotterdam als economische koploper’. Dat is gewoon heel belangrijk. We hebben natuurlijk net de denktank, de uitkomsten, de visie voor 2040 haven, MedTech en maakindustrie als voornaamste speerpunten, even uit mijn hoofd. Wat u vraagt, als ik heel flauw ben, zeg ik: het is eigenlijk een beetje overbodig, maar ik ga niet flauw zijn, want natuurlijk gaat het college ooit die visie voorzien van notitie met hoe we er mee omgaan. Natuurlijk gaat het college daar haast bij maken. Natuurlijk gaan we dat in de commissie

bespreken in september en wat mij betreft het liefst met de concept havenvisie erbij en de macro-economische verkenningen van de Erasmus Universiteit. Dan kunnen we in 1 keer een goede slag slaan en dan zijn er eigenlijk 2 lijnen waar we aan moeten denken. Eén is de korte termijn: hoe kunnen we deze collegeperiode nog binnen de bestaande budgetten accenten verschuiven? En ten tweede, dat noemt u plan van aanpak, het tweede is dat we het volgende college meegeven, een gratis advies, maar wel een advies gewoon van onze ondernemers. Wij hebben het niet bedacht, wij hebben het niet gemaakt, we hebben gewoon 9 prominente ondernemers uit onze stad, uit alle geledingen, gewoon na laten denken en het is ook wel mooi om te zien, als je de macro-economische visie ernaast legt of de verkenningen en de havenvisie, dat er heel veel rode lijnen in zit en dat het ook een cadeautje is voor het volgende college, om dat mee te nemen. Ik ga nu 1 ding zeggen waar ik me misschien zelf ook een beetje bij benadeel, want ik ben tenslotte ook wethouder economie. Dus u kunt ook zeggen: had jij maar moeten opletten. Maar wij besteden inmiddels in Rotterdam minder dan 1 procent van onze begroting aan economie. VNG heeft net uitgezocht dat de gemiddelde gemeente in Nederland 2 procent besteedt. Dat is gewoon in de loop van de jaren zo gegroeid. We hadden natuurlijk ook altijd een haven waar alles crescendo ging. We hadden misschien ook wat minder zorgen en ook, vergeet niet, alle andere industrieterreinen. We hebben er 44, Spaanse Polder is ook gewoon wereldberoemd, want economische groei is grosso modo in de haven teruggevallen tot 0, maar in de stad is die 2 procent. Dat is toch redelijk bescheiden, maar wel ook boven het landelijk gemiddelde. Dus er gebeuren ook heel veel mooie dingen. Dus als ik die motie, zoals ik hem uitleg, dan kijk even naar u, naar de indienster van deze motie. Kunt u hier zo mee leven, met deze uitleg, mevrouw Van Groningen?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Ja, voorzitter, zeker. Kijk, het gaat ons natuurlijk om die urgentie dat we inderdaad die piketpaaltjes slaan. Het zou natuurlijk mooi zijn als we deze collegeperiode nog een paar accenten kunnen verleggen. Dat willen we volgens mij beiden. Maar belangrijk ook is dat we in de volgende collegeperiode niet weer steeds morrelen aan economie, want dat is ongelooflijk belangrijk voor onze stad. Dus in die zin onderschrijf ik uw pleidooi van harte. Dus als u met deze toevoeging vanuit mijn kant er dan mee kan leven, ook goed wat u net nog aangaf om ook zo veel mogelijk ondernemers daarbij te betrekken. Mevrouw Nunnely heeft het ooit over de doetank gehad. Dus wellicht kunnen we dan in haar gedachtegoed dat dan ook meenemen, dat we een aantal ondernemers vinden die hier ook zijn of haar schouders onder willen zetten.

De heer SIMONS (wethouder): Dan kom ik bij de 2 laatste moties en dan ga ik ook nog even terug naar de motie, de tegenbegroting. Ik was het even kwijt, ik moest het even nalezen, maar de onderbouwing om het te betalen vanuit de logiesbelasting, daarvan weet u hoe we erover denken. Maar niet getreurd, want er is ook nog een motie van de ChristenUnie die eigenlijk vraagt om wen publieke, private investeringsdeal voor de Rotterdamse haven, naar voorbeeld van project Beethoven. Ik zal eerlijk zijn: daar hebben we natuurlijk zelf ook over nagedacht. Ik denk dat het interessant is om het verder te onderzoeken. De kracht van Rotterdam, de Rotterdamse economie, is de veelzijdigheid. Dat klinkt misschien gek, want we zeggen: we hebben het altijd over de haven, maar we hebben het ook over MedTech, de maakindustrie. Maar onze haven bestaat uit 3000 bedrijven, dat is eigenlijk cluster logistiek, bulk en industrie. Dat is natuurlijk veel ingewikkelder, dat is natuurlijk wel ook krachtiger, want er gaan geen 3000 bedrijven failliet. Als ASML in Eindhoven beslist om naar Frankrijk te gaan of het gewoon echt slecht gaat omdat de Chinezen een nog betere machine hebben uitgevonden, zijn ze weg. Dat is ook de kwetsbaarheid. Maar het is natuurlijk wel het voordeel, als je iets voor het voetlicht wil brengen, dan is natuurlijk 1 zo'n bedrijf en zeker op een sexy onderwerp, want containers verplaatsen of grondstoffen voor onze daagse behoefte aan allerlei spullen, dat is minder zichtbaar, minder sexy. Het is dus ook best wel ingewikkeld,

maar ik ga graag de uitdaging aan en volgens mij kom ik daar ook nog deels tegemoet aan de wensen van GroenLinks en PvdA om te kijken hoe we tot een meer veelomvattend plan komen om ook gewoon de prioriteiten, belangrijkheid, de urgentie van wat we hier allemaal doen in Rotterdam, beter voor het voetlicht te brengen. Want het gekke is, en dan sluit ik af, dat in het buitenland de mensen trotser, wij zijn ook heel erg trots op onze Rotterdamse haven, maar buiten de grenzen, daar is toch allemaal een beetje gemopper en gedoe en ouwe meuk, hoor ik wel eens, maar in het buitenland, echt, of je nou in de Verenigde Staten komt of in het verre oosten wordt de Rotterdamse haven vaak nog als de standaard gezien. Dus standaard hoe je efficiënt, effectief een haven inricht. Onze industriële clusters, de sterkte ervan, is letterlijk dat de ene afvalstof van de gas van de ene partij weer de grondstof is voor de fabriek die ernaast staat. Een lang verhaal, heel erg ingewikkeld, maar ik ga graag deze uitdaging aan om dit verder te onderzoeken. Dan was er nog 1 vraag van Forum. Dat gaat over: moet je niet eens gaan doorrekenen wat die klimaatdoelen allemaal kosten? Daar heb ik ook al eerder op geantwoord. Er zijn ook mensen die nog bang zijn dat de fossiele industrie, zover dat al bestaat, dat dat terugkomt in Rotterdam en uitbreidt. Ik kan u gewoon zeggen: daar hoeft u helemaal niet bang voor te zijn. We hebben recent in Lagos, in Nigeria is, volgens mij nu de grootste raffinaderij ter wereld, 650 vaten per dag, is daar geopend. Alle raffinaderijen, nieuwe raffinaderijen zullen in Afrika en het verre oosten worden geopend. Pernis is dan in Europa een van de grootste, of zo niet de grootste, die is 400.000 barrels. Hier gaat er niet meer in geïnvesteerd worden. Die 12 miljard waar ik het nu over heb, dat is waar hier straks ook behoefte aan is. Dat is biokerosine, biofuels maar allerlei andere producten ook. Dat, kunnen wij zeggen, dat heeft eigenlijk niets meer met het klimaatbeleid te maken, want dat zijn gewoon besluiten die al genomen zijn en die hebben ook gewoon te maken met veranderende Europese wetgeving. Die zegt gewoon: je moet nu 2 procent bijmengen, biokerosine en in 2030 6 procent. Dus dat is ook een perfecte businesscase voor die bedrijven, allemaal vernieuwender, ook wat schonere industrie. Het maakt mij niet uit. Er werken mensen. Het heeft enorme toegevoegde waarde. Dus het feit van het klimaatbeleid, een beetje traditioneel bedacht, dat bestaat al niet meer, want die wereld is al in verandering, ook in Amerika. Of Trump er nou wel of niet zit, die energietransitie gaat gewoon door, want in Texas hebben ze nu ook 25 procent. Het zal ongetwijfeld nu hoger zijn, zelfs in Texas, van de elektriciteit die uit het stopcontact komt, die wordt door wind of zon gemaakt. Dan kun je zeggen: wat heeft dat met klimaatbeleid te maken? Helemaal niets, dat is gewoon goedkoper. Het is gewoon goedkoper te produceren. Dus er zijn heel veel bewegingen die beter uitpakken. Het is vernieuwing, innovatie. Dus het is allang niet meer een zwart-witte wereld, er zijn heel veel grijstinten. Dus ik kan daar ook, zoals u de vraag stelt, hem niet beantwoorden. Maar wel, wat ik heb gezegd, dat, ondanks klimaatbeleid, of wat dan ook er een grote toekomst ligt voor heel veel mooie werkgelegenheid, ook in de Rotterdamse haven, maar ook in de MedTech en andere sectoren. En af en toe hoop je dat we nog een beetje geholpen worden door de Haagse politiek. Ik verwacht het uiteindelijk wel, maar het begint wel lang te duren.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Ceulemans nog een vraag?

De heer CEULEMANS (Ir): Nee, een ordepuntje. Niet hierover, maar het is denk ik, sorry dat ik ertussendoor kom, maar het is misschien met het oog op voorbereiding handig dat we daar niet te lang mee wachten. We gaan er vrij snel doorheen vandaag, heb ik het idee. We hebben hierna alleen nog een regulier debat over het doelgroepenvervoer en het lijkt mij zonde om vandaag echt vroeg te stoppen, terwijl we dan donderdag nog heel veel agendapunten hebben. Dus mijn ordepunt is eigenlijk: zouden we niet een aantal tweeminutendebatten van donderdag naar vandaag toe kunnen halen?

De VOORZITTER: We hebben vooraf in het presidium wel een soort voorspelbaarheid beloofd, dat mensen juist ook met kleinere fracties wel kunnen worden voorbereid op wanneer de agenda is. Dus ik kijk even rond. Ik zie wat mensen schudden en ik wil wel ...

Sommige knikken en sommige zeggen nee. Ik vind het wel belangrijk dat iedereen wel in staat is om wel vol mee te doen met het tweeminutendebat. De suggestie was natuurlijk wel dat het naar donderdag ging.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dat ben ik met u eens en daarom begin ik er nu ook vroeg over aan het begin van de termijn, omdat er een aantal tweeminutendebatten zijn die volgens mij echt kort zijn, waarin maar 1 of 2 fracties een motie willen indienen. Het is ook een vraag van mijn kant. Ik wil niet iets doordrukken. Als partijen zeggen: ik kan me daar onvoldoende op voorbereiden of ik vind het ongemakkelijk. Maar ik wil in ieder geval de poging gewaagd hebben, zodat het niet mijn schuld is als het donderdag heel laat wordt.

De VOORZITTER: Dat hebt u zelf in de hand. U hoeft natuurlijk niet te interrumperen donderdag. Ik zou toch vooralsnog even vast willen houden aan wat we hebben afgesproken, ook omdat we dan gewoon wel iedereen in staat stellen om de moties eventueel in te dienen. Mochten er nog, tijdens de dinerpauze, toch nog nieuwe inzichten komen, dan kunnen we altijd nog even kijken. Maar het verzoek is gedaan. Laten we daar gewoon even met de dinerpauze nog even de laatste check op doen. Maar nogmaals: wel om iedereen gewoon volwaardig mee te kunnen laten doen in debat. Ja. De heer Van Rij is nu aan de beurt.
De heer VAN RIJ (wethouder): Ik dacht even dat ik naar donderdag werd verplaatst, maar dat zit er toch nog niet helemaal in. De Voorjaarsnota, hij ligt voor u. Zoals beloofd hebben we hem uitgebreid besproken vandaag. Ik wil eigenlijk niet beginnen zonder dat ik kijk, natuurlijk, naar het vele werk dat door GroenLinks en de PvdA is gestoken in hun visie van de begroting. Want ik vond het woordje ‘tegenbegroting’, dat is eigenlijk het enige dat me een beetje tegenviel. Want ik zou het meer een visiebegroting dan willen noemen. Dat is iets positiever, denk ik. Want er staan natuurlijk altijd ook weer goede ideeën in. Maar over de goede ideeën ga ik u dadelijk niet te woord staan, want daar hebben we onze vakwethouders voor. Wat ik wel dadelijk met u even door wil nemen, is de techniek van uw begroting om eens te kijken of dat dan passend is en bij wie u eigenlijk zou moeten zijn voor de inhoud. Ik heb natuurlijk de vorige tijdens de commissievergadering, tijdens de behandeling van het jaar 2024 en vandaag ook weer een aantal keren gehoord: wanneer gaan we nou dat gesprek houden over die begroting van 2024 en die herzieningen van 2025, want u had dat beloofd en dan met name over dat kleine deel wat vorig jaar als rekeningresultaat overbleef. Ergens verbaast me dat altijd weer, als ik dat gesprek hoor, want dat gesprek heeft u namelijk. Dat heeft u hier vandaag gevoerd met elkaar. Ik heb het gezien en het gaat echt over de inhoud, het gaat over hetgeen wat u wilt en u stelt zelfs een aantal zaken voor om dat anders te doen. Dus ik ben blij dat ik het gesprek gezien heb in ieder geval. Iets wat ook iedere keer weer terugkomt, is het gesprek wat u hebt gehad met Maarten Struijvenberg over de P&C-cyclus. Ik heb daar in de COR een aantal keer over gesproken, in uw commissie heb ik een aantal keren gesproken. Wij zijn daar echt mee aan het werk en zoals exact beloofd, kom ik in het najaar met een plan daarover. Een onderdeel van dat plan, dan licht ik toch een tipje van de sluier op, dat is inderdaad om te gaan kijken met elkaar naar een kadernota in plaats van een Voorjaarsnota. Een van uw sprekers heeft daar even heel specifiek, ik dacht mijnheer Coşkun, die heeft daar heel specifiek op gericht en, even tipje van de sluier, dat zit echt wel in het ideeënpalet wat ik op dit moment aan het bestuderen en uitwerken ben met onze afdeling. Dus laat ik dat in ieder geval nog aan u toezeggen. Wat ik ook veel zie, dan kom ik wat meer in de portefeuille in het stukje andere kant van mijn portefeuille en dat gaat over onder andere de ozb, de lokale belastingen, de logies, de precario en dat soort zaken. Wat ik ook zie is, behalve in een aantal voorstellen, maar ik hoor het ook, is dat men graag aan die knoppen draait. Ik heb wat coalitiepartijen daar ook al wat onderbouwing voor gegeven, maar ik wilde nog eens even aanstippen: we hebben met elkaar gesproken over een robuuste overheid, over een betrouwbare overheid en een stabiele economie voor onze ondernemingen en dan met name vanaf MKB tot en met ook de grote ondernemingen. Daar hoort ook een stabiel belastingstelsel bij. Dat betekent dat je niet zomaar kunt gaan draaien aan een logiesbelasting. Er zijn bedrijven die daar investeringen op hebben gedaan, die een bepaalde

omzetverwachting hebben en die logiesbelasting is onder andere aan die omzet van bijvoorbeeld hotels gebonden. Het is echt wel belangrijk, denk ik, dat je als overheid over een aantal jaar duidelijk je stabiele factor daar laat zien, omdat ze daarop kunnen investeren en ook het beleid op kunnen maken. Dat geldt natuurlijk met name ook voor precario, de ozb, dus de onroerendzaakbelasting en niet in de laatste plaats voor onze bewoners, waar dat natuurlijk altijd ieder jaar toch eigenlijk weer een flinke last is als je die in januari of februari op de mat ziet vallen. Ik neem even een paar vragen door die langskwamen waarvan er ook wat overlap zit, onder andere met mijnheer Kasmi, hij is er even nog niet. Dat ging onder andere over het collectiecentrum. We hebben geprobeerd dat uitgebreid uit te leggen aan de financiële kant en hoe dat dan precies zit. Die 2,9 is dat voorbereidingskrediet, die zit op dit moment in de herziening die we nu doen voor 2025. Dat herzieningskrediet, daar gaat men mee aan de slag in de voorbereiding van het project. Het definitieve budget voor het project, is, zoals bij ieder project, bij het uitvoeringskrediet en dat is eigenlijk veel later dat dat terugkomt. We zien in de Voorjaarsnota, dan gaat het over 2025, het andere deel. De uitleg hoe en wanneer dat in het project wordt besproken, dat doet dadelijk mijnheer Kasmi. Dan was er nog een vraag over de 850.000 euro. Een dergelijk bedrag zien we meerdere keer, maar dat ging over een onttrekking die begroot is bij duurzaam en die wordt ingezet binnen dezelfde portefeuille voor de afronding van projecten die binnen deze periode gelden. Dus dat is niet iets wat ergens op een plank is gelegd, maar wel degelijk weer ingezet is in deze Voorjaarsnota.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, even terug: het Collectiegebouw. U hebt het over robuust begroten, de zaken inboeken op het moment dat dat kan. Dan begint u eerst over die 9 miljoen die bij de jaarrekening nog zou worden ingeboekt bij de Voorjaarsnota en bij de Voorjaarsnota opeens pas wordt ingeboekt bij de tweede herziening. Schiet mij maar lek, ik kan het niet meer volgen. Maar goed, dat zal. Vervolgens zie ik bij het Collectiegebouw, waar we nog geen besluit over hebben genomen, een bedrag van 2,8 miljoen nu al ingeboekt, waarvan u dan dus ook zou moeten zeggen, als u consequent wil zijn, als college: dat moet dan bij de tweede herziening worden ingeboekt. Dus ik zie hier allerlei verschillende manieren van werken in dezelfde begroting. Ik vind dat niet uitlegbaar. Ik vraag daar dan een toelichting op van hoe gaat u dat oplossen? Want dit is meten met verschillende maten.

De heer VAN RIJ (wethouder): Nee, want u zegt het zelf al: u hebt het over de begroting, maar wij hebben het hier niet over een begroting we hebben het hier, de Voorjaarsnota, dat zijn de kaders voor de begroting, dus dat wordt u als kaders meegegeven en de uiteindelijke uitwerking daarvan krijgt u in oktober, november en vervolgens te behandelen. Dat is dat deel. Dat van dat voorbereidingskrediet, inderdaad, dat is geld om in 2025 uit te geven en dat gebeurt ook omdat het project gaande is. Die zitten in de voorbereidingsfase. Dus dat je daar een voorbereidingskrediet voor alloceert, dat is eigenlijk gebruikelijk en ook noodzakelijk, want anders kun je die voorbereiding naar dat besluitmoment ook niet nemen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dit klopt gewoon niet, want we hebben nog geen besluit genomen of we die voorbereiding überhaupt willen doen als raad. Dus dat klopt niet. Anders moet je het namelijk via een IVA doen, dan maak je projectvoorbereidingskosten. Dat is iets anders. Maar ik heb gewoon het idee dat wij hier een beetje om de tuin worden geleid. Ik vind het gewoon niet netjes en zeker niet met zo'n verhaal wat u erbij hebt. Maar goed, u probeert elke keer op dit punt recht te breien wat krom is, ik krijg hele lappen tekst. Het klopt gewoon niet. Als ik naar het integraal huisvestingsplan kijk waar het in wordt verteld, dan klopt het ook niet. Dus ik constateer gewoon dat hier creatief wordt boekgehouden en ik vind dat zonde.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN RIJ (wethouder): Ik ben wel van huis uit een creatief persoon, maar in het boekhouden heb ik dat echt nog nooit van iemand gehoord. Want alles behalve dat. Dus die waardebepaling kan ik me niet in vinden. Graag ga ik met u allereerst langs de amendementen. Ik ga ze dus niet op het beleidskader beoordelen, ik geef u alleen even mee waar, op welke portefeuilles ik dat zie of beter gezegd: in welke programma's en dan noem ik gewoon de wethouders. Sommige, daar is het mijn eigen portefeuille, dus daar ga ik dan even aan de, want dat is iedere keer aan de gevende kant, zeg maar, dus daar ga ik dan wel heel even op in. Maar het is uiteraard ook aan de ontvangende partij om daar wat over te zeggen. We beginnen even met die van de algemene middelen. U hebt daar, dat is nummer A, dat gaat over zekerheid voor de maatschappelijke initiatieven. U breidt het doel eigenlijk uit binnen de Voorjaarsnota, dus wat dat betreft is die technisch goed. Er wordt even een verwijzing gemaakt naar de 9 miljoen. Maar, zoals ik al duidelijk heb aangegeven, behandelen we dat deel tijdens de tweede herziening dit jaar. Dan de volgende, dat is nummer C en dat gaat van mijn portefeuille naar die van mijnheer Achbar en dat zou dan gaan om de ozb. Daarvan heb ik net al uitgelegd dat ik echt ontraad om aan de lokale belastingen te gaan draaien, want ik denk dat dat niet goed is voor een stabiele overheid die we willen zijn voor onze ondernemers en bewoners. De volgende is D, niet bezuinigde aanpak van de onderwijsachterstanden. Daar zie ik dan een verschuiving tussen mevrouw Norville naar mijnheer Kasmi, dus die kunt u met hen bespreken. De volgende is de begroting op het jeugdtegoed op peil houden, nummer E is dat. Daarin zie ik een tweedeling. U wilt graag iets met de logiesbelasting doen en u hebt iets over het armoedeprogramma, dus dat zou ik graag, als u dat met mevrouw Norville, maar mevrouw Norville is ook de ontvanger. Ik wil vragen aan mevrouw Norville om dat te behandelen. Ik kan u wel aangeven dat dat van die logiesbelasting, ik heb het daarnet al uitgelegd dat ik ontraad om dat te doen. Dat geldt overigens ook voor amendement F over het oprichten van een belangenvereniging voor mensen onder bewind. Nogmaals, ik ga niet in op de inhoud, maar u geeft in ieder geval aan om dat binnen het programma van mevrouw Norville zelf te doen. Dus daar kijk ik op die manier naar. G gaat over harder werken aan meer woningen. Dat zou gaan van ook een belastingverhoging van de ozb en dat zou dan gaan naar mevrouw Zeegers. Nogmaals, inhoudelijk ga ik daar niets over zeggen behalve dat ik pleit voor stabiele belastingpolitiek binnen Rotterdam. De volgende is H, dat is een amendement binnen de begroting van mevrouw Zeegers. De volgende is I, dat gaat over het niet wachten van het funderingsherstel, dat is binnen de portefeuille van mijnheer Versnel. J is een amendement dat gaat over de woningcorporaties, binnen het programma van mevrouw Zeegers. Dan L, dat gaat over dakloze vrouwen en LHBTQIA+ers. Ik zou daar heel graag wat over willen zeggen, maar dat is me nu niet gegund. Dat gaat ook over de ozb-aanpassing en dat zou ik echt ten zeerste afraden vanwege eerder genoemde stabiliteit. De volgende is M, dat is de tegenbegroting over het Kinderparadijs. Dat is van mevrouw Norville naar mijnheer Achbar. Dus dat zijn ook niet de belastingprogramma's. De volgende is N, tegenbegroting welzijn, sociale cohesie wijken die het het hardst nodig hebben. Dat is ook weer het verhogen van de logiesbelasting en dat zou gaan naar de portefeuille van de burgemeester. Ik zou dat ook ontraden, omdat we daar weer aan het belastingstelsel komen. O is binnen het programma van mijnheer Achbar. Hetzelfde geldt voor P, speeltuinverenigingen weer open. De volgende is Q en dat gaat om het project van Wilzen, een investeringsagenda duurzame Rotterdamse haven. Dat zou ook gaan om het verhogen van de logiesbelasting ten gunste van de portefeuille van mijnheer Simons. Die kan ik ook ontraden, omdat ik daarvan zeg: niet aan de belasting komen. De laatste is, daar heb ik geen nummer op staan. Dat gaat om de tegenbegroting start Rotterdamse leegstandsaanpak. Die is van mijnheer Simons naar mevrouw Zeegers. Dan heb ik nog een tweetal amendementen liggen van het CDA. En de eerste is Y. Dat is binnen de begroting van mijnheer Achbar. Dat gaat over de sport en de LED sportverlichting. De laatste is ook voor mijnheer Achbar, dat gaat over de parkeerpilot versus de digitale veiligheid. Dat klopt niet helemaal wat hier staat, dus dat gaat dan tussen

mijnheer Lansink-Bastemeijer en mijnheer Achbar. Dat zijn de amendementen van het CDA. Dan liggen er een aantal moties die zich afspelen binnen mijn portefeuille. De eerste motie is van Volt en dat gaat over het samen bouwen aan het Open Urban Platform. Die zou ik graag willen ontraden, omdat dat, wat mij betreft, overbodig is. We ondersteunen uitgebreid dit platform dat net eigenlijk in de lucht is dit jaar. We willen dat nu gewoon een goede kans geven met het huidige budget en wat u vraagt is eigenlijk budget toe te voegen daaraan. We hebben vandaag al met elkaar besproken dat we best een spannende begroting hebben, er echt spannende keuzes zijn gemaakt en het zou me niet sieren als ik dan nu de keuze ga wijzigen door uw motie te omarmen. Dus die moet ik helaas ontraden. Dat wil ik niet doen met uw motie scan en betaal. Daar moeten we misschien ook wel een kleine investering doen om dat te doen, maar ik zie daar wel ontzettend veel voordeel in. Namelijk: als mensen sneller betalen, is dat ook goed voor onze kas en betekent dat ook dat we dat we dat eigenlijk dan budgetneutraal zou kunnen doen. Dan vind ik het gewoon een goed idee. Meer heb ik er eigenlijk niet over te zeggen. Als laatste de motie van de ChristenUnie. Het is wat we al eerder met u besproken hebben, u zult van mij nooit de steun of de omarming krijgen over het hekjes zetten aan de voorkant, want we hebben goede plekken in ons P&C-cyclus nu om hekjes te zetten, namelijk, vandaag is dat er een. Ik ga met u kijken of we misschien inderdaad volgend jaar al die kadernota kunnen doen. Dan wordt het een andere manier van hekjes zetten. Maar als we dan deze motie van u aannemen, ga ik de kadernota weer beperken en dat is wat we eigenlijk niet willen.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Sorry, kunt u even uitleggen wat u bedoelt met beperken?

De heer VAN RIJ (wethouder): Wat u eigenlijk zegt, is: op het moment van de jaarrekening, dus daarna krijgen we pas die kadernota, op het moment van de jaarrekening wil u al gaan bepalen hoe dat bedrag ingevuld gaat worden. Daarvan zeg ik: nee, dat gaat gewoon op voorstel van het college naar de algemene reserve en de volgende in de P&C-cyclus is dan die kadernota en dat is het moment waar u dan die hekjes gaat zetten met elkaar.

De heer VONK (cu): Even kijken. Hebben wij het over de motie rekeningresultaat met resultaat? Volgens mij vragen wij daarin namelijk om de politieke keuzes die gemaakt zijn in de Voorjaarsnota ten aanzien van de besteding van het jaarrekeningresultaat, om die inzichtelijk te maken. Dat is wat we vragen. Niets hekjes zetten, maar gewoon uitleggen. We hadden een positief rekeningresultaat, even als voorbeeld, dit was in 2024 44 miljoen. We hebben een aantal politieke keuzes gemaakt, we hebben bijvoorbeeld wat extra geïnvesteerd, dat is ons verteld, in ik geloof ... over in onderwijs, in meer inclusief onderwijs. Dat is een politieke keuze, maak dat inzichtelijk en dan kunnen wij als raad daar een oordeel over vellen. Dat is in feite wat wij vragen.

De heer VAN RIJ (wethouder): Maar dat leg ik nou net uit: met een kadernota gaan wij uitgebreid u laten zien naar welke kaders en welke programma's dat zou kunnen. Als we dan weer het geld van tevoren gaan labelen, dan wordt dat wel heel ingewikkeld. Dat is eigenlijk wat ik al eerder heb geprobeerd uit te leggen. Maar u komt nu toch weer met dit voorstel. Maar ik kan niet anders dan het ontraden.

De heer VONK (cu): Voorzitter, wij willen niets labelen. Het enige wat we willen, is dat u inzichtelijk maakt wat de politieke keuzes zijn geweest. En of dat dan in een Voorjaarsnota komt of in een kadernota, maar dat in ieder geval na te lezen is: er was 40 miljoen over, dat is dan vervolgens zo geland of wij laten dat zo landen in een toekomstige begroting. Dat is wat wij vragen.

De heer VAN RIJ (wethouder): Ik kan het niet anders dan ontraden, want uw plan gaat dwars door de P&C-cyclus die we willen voorstellen heen. Ik zie daar niet de toegevoegde waarde van. Ik denk dat het ook voor de gemeenteraad erg verwarrend wordt als we dus dat soort stappen gaan maken, want dan wordt het weer gecompliceerd. U probeert te vereenvoudigen met een kadernota en betere keuzes mogelijk te maken, omdat je dan een bredere stap neemt dan nu. We hebben het nu echt op de euro gelabeld en dat gebeurt dan niet. En nu vraagt u eigenlijk wel weer te gaan labelen. Dat kan ik niet aanraden. Goed, voorzitter, dat was mijn bijdrage.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan heb ik 1 toezegging. Ik doe de toezeggingen even na de behandelende wethouders, zodat u ook goed het overzicht kunt houden. De wethouder heeft toegezegd naar aanleiding van het betoog van de heer Coşkun om een kadernota, zijn pleidooi ervoor, om die mee te nemen in het palet voor oplossingen in het voorstel van een nieuwe inrichting van de P&C-cyclus. Even zien, dan zijn wij nu aangekomen bij …

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, weten we wanneer die dan er is? Want dat is dan nog wel interessant, die nieuwe P&C-cyclus.

De VOORZITTER: Er kwam een voorstel voor nieuwe mogelijkheden voor de inrichting van een nieuwe P&C-cyclus. Ik weet niet wanneer de wethouder daar … *(Er wordt buiten de microfoon gesproken)* In het najaar hoor ik hier zojuist. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): En dan, denk ik, eerst even ook voorleggen, bespreek ook in de COR.

De VOORZITTER: Ik hoorde een bevestiging. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Ook nog even om terug te komen op het punt wat de wethouder net probeerde uit te leggen. Dat ging heel erg over de P&C-cyclus, hoe u het wilt veranderen naar de toekomst toe. Maar hier was vooral de vraag: wat is er nu gebeurd, nu, met die 40 miljoen? Daar gaat de motie over. Dus niet naar de toekomst toe, maar nu, in retrospect: wat is er gebeurd met die 40 miljoen? Daar willen we meer uitleg over hebben.

De heer VAN RIJ (wethouder): Voorzitter, laat ik even beginnen in het bevestigen van hetgeen we al afgesproken hebben, ook met de COR, om in het najaar met dat plan te komen. Nogmaals, we zijn op dit moment dat aan het schrijven, aan het bijstellen enzovoorts. Wat er met de 40 miljoen, ik heb een klein beetje het gevoel dat ik dan voor de derde keer in herhaling ga, maar dat geeft niet, ik doe dat met alle plezier als daar nog steeds onduidelijkheid over is. Dat is niet gelabeld. Er is 1 misschien label en dat is namelijk dat we ongeveer 10 procent hebben aangehouden voor de motie vervroegd aflossen van de RIM lening. Dat is ongeveer het enige wat traceerbaar is naar die 40 miljoen. Het is gewoon is in de algemene reserves gegaan. Dat is ook de techniek die u zelf als raad hanteert. Eerlijk gezegd weet ik niet beter dan dat de raad die hanteert. Vervolgens is het gebruikt om zowel voor 2025 als voor 2026 dat in te vullen. U kunt wel iets terugzien, want u ziet namelijk op pagina 3 van de Voorjaarsnota de mutaties van 2025. Je kunt zeggen: misschien is het daar wel voor gebruikt. Er wordt gewoon geplust, uit mijn hoofd, rond de 18 miljoen. Dat is dan nog een stuk traceerbaar, maar echt labelen durf ik het niet. Maar dat is wel het bedrag wat u ziet. Voor de rest is het de keus van de gemeenteraad ook geweest om dat op die manier te doen. Het was ook niet anders mogelijk, want in de huidige P&C-cyclus is dat het systeem. Dus als je daarvan af zou wijken, stel dat je het wel zou gaan labelen. dan had de Voorjaarsnota die we hadden gemaakt weer zo de vuilnisbak in gekund en dan hadden we hier in september de Voorjaarsnota behandeld. Want dan had er een nieuwe Voorjaarsnota moeten worden gemaakt. Beter kan ik het niet uitleggen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan wethouder Versnel.

De heer VERSNEL (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Allereerst voor de administratie: de behandeling van amendement I gaat u door wethouders Zeegers worden gedaan. Er ontstond bij mijn enige paniek. maar die hoort daar en die is daar in goede handen. Dan heb ik een motie, een deel van het amendement van GroenLinks en PvdA en een aantal vragen waar ik bij zal stilstaan. Allereerste de motie van Leefbaar Rotterdam 'waar is onze Tommie'. Die vraagt de manier waarop wij, als wij huisdieren overleden aantreffen in de openbare ruimte, hoe we daarmee omgaan, te verbeteren. Dat ga ik doen. Ik wil onderzoek laten doen hoe we dat kunnen verbeteren. Velen van ons hebben het weleens meegemaakt, ik zelf ook en het is heel erg prettig dat, als je huisdier onverhoopt een ongeluk heeft gehad, dat je daar bericht van krijgt en dat je je niet onnodig lang hoeft af te vragen wat er met hem of haar is gebeurd. Dus we gaan dat doen en ik ga daar natuurlijk over bij u terugkomen om te zorgen dat we dit in onze stad nog verder verbeteren. Dan is er in de visiebegroting, ik vind het een mooi woord van mijn collega Van Rij, van GroenLinks en PvdA ook een stuk waar ik zeer aan hecht, genoemd. Natuurlijk krijgen de sociaal rechercheurs er weer van langs van GroenLinks en PvdA. Het onderzoek naar bijstandsfraude, daar hebben wij het al vaak over gehad. Wij zijn er in onze stad absoluut niet op uit om zoveel mogelijk fraude te vinden. We hebben daar ook geen target op. Wat wij willen, is de fraude die plaatsvindt, die willen we vinden op een zo doelgericht mogelijke manier en waarbij we daartegen optreden op een manier waarin we pas zo laat mogelijk mensen echt ook als verdachte behandelen. Heel lang gaan we ervan uit dat er gewoon niets aan de hand is, dat soms dingen een goede uitleg kunnen hebben. Maar helaas gebeurt het ook in onze stad toch tientallen tot honderden keren per jaar dat mensen echt moedwillig hebben gefraudeerd. Ik denk dat het voor draagvlak voor de bijstand, voor de sociale zekerheid in onze stad, ongelofelijk belangrijk is dat wij laten zien dat we daar dan ook tegen optreden. Daar hebben we die sociale rechercheurs voor. Dus ik roep u met klem op om daar niet op te bezuinigen. Afgezien daarvan, van dat slechte idee, overigens ook vanuit mijn kant wel een compliment voor het gegeven dat u de moeite heeft genomen om zo'n tegenbegroting te maken. Want daar zit duidelijk wel veel werk in en ik denk dat dat het debat alleen maar ten goede komt. Dan, mijnheer Soytekin heeft gevraagd naar het stilvallen van de uitstroom uit de bijstand in dit jaar tot nu toe. Mijnheer Coşkun heeft daar ook naar gevraagd. De werkelijkheid is iets genuanceerder. Wij waren in 2024 kampioen bijstandsreductie van Nederland en dan binnen Rotterdam nog eens Rotterdam-Zuid specifiek. Qua uitstroom naar werk, lopen wij dit jaar tot nu toe heel goed in de pas met de score in het recordjaar 2024. Namelijk: dit jaar hebben tot nu toe 1679 mensen vanuit de bijstand werk gevonden. Dat is fantastisch. Die mensen die gaan er altijd in inkomen op vooruit, zij krijgen collega's, een fijnere sociale omgeving, ze hebben ook kans op verdere promotie. Ja, mijnheer Coşkun, ik wil graag dat ook die bijstandsgerechtigden 2 promoties verder nog steeds in hun eigen stad kunnen wonen. Dus vind ik het inderdaad belangrijk dat er voor die harde werkers voldoende passende huizen zijn. Maar dat is dus eigenlijk helemaal niet uit de pas met de afgelopen jaren, die bijstandsontwikkeling, als het gaat om de uitstroom naar werk, alleen, we hebben wel te maken gehad met een hogere instroom dan in de afgelopen jaren. Waaronder met name, helaas, dat heeft u ook gelezen, daar hebben we het ook uitvoerig over gehad in de commissie, waaronder met name jongeren. Ik heb u deze dagen een brief gestuurd met het uitgebreide pakket aan maatregelen wat we inmiddels in gang hebben gezet om te proberen zoveel mogelijk van de jongeren weer terug op de spoor naar een positieve toekomst te brengen en ik ben daar echt optimistisch over. Maar ik zeg er ook bij: we kunnen geen ijzer met handen breken en veel van deze jongeren bevinden zich echt wel in een heel uitdagende fase van hun leven, waar we ze doorheen gaan helpen, maar dat gaat zeker niet altijd van vandaag op morgen lukken. Mijnheer Soytekin heeft gevraagd: hoe zorgen we nou dat het duurzame uitstroom is en niet het eerste beste baantje? Dat is inderdaad een goede vraag, want als je zo strak stuurt op zo'n target, dan bestaat dat risico wellicht. Maar wij houden ook iets anders heel goed in de gaten en dat is de herinstroom in de bijstand. Dat is de belangrijkste indicator voor of de uitstroom duurzaam is geweest of niet. Die herinstroom is vanaf het begin van mijn periode als wethouder 15 procent gedaald naar 9

procent nu. Dus we hebben een heel strakke uitstroom en dat is ook in toenemende mate duurzame uitstroom. Dus ik denk dat we daar echt wel de goede dingen doen. Mijnheer Soytekin heeft gevraagd: die bijstandspopulatie is heel divers. Heb je voor allerlei verschillende subgroepen daarbinnen specifiek beleid? We hebben specifiek voor jongeren en voor statushouders echt aparte afdelingen binnen werk en inkomen. De rest is allemaal bij de grote afdeling mens en arbeidsontwikkeling, maar daarbinnen hebben we een heel breed repertoire aan trajecten, aan interventies, aan manieren van mensen ondersteunen en we proberen natuurlijk altijd zo goed mogelijk het individu te geven wat het individu nodig heeft en wat ook de werkcoach denkt dat nuttig is. Dus ik ben er echt van overtuigd dat wij ook een heel sterke tweede helft van dit jaar kunnen gaan hebben. We hebben op dit moment ook de steile uitstroom in saldo ontwikkeling ook weer ingezet. Het is altijd ook een beetje seizoenseffect in de eerste maanden van het jaar. Dus ik ben eigenlijk best optimistisch over wat we kunnen bereiken. Sowieso zit ik er positief in. Ik wil u graag verlaten met 5 mooie voorbeelden uit de voortgangsrapportage NPRZ van het afgelopen jaar, die u een dezer dagen krijgt. Rotterdam was in 2024 bijstandskampioen als het gaat om uitstroom. Het aantal jongeren dat op Zuid havo/vwo-advies heeft gekregen, is voor het eerst meer dan 50 procent, namelijk 53,3 procent. Daarmee zijn we het landelijk gemiddelde met rap tempo aan het bijhalen. Dat is fantastisch nieuws. 31,1 procent van de studenten op Zuid kiest voor techniek, wat een fantastische prestatie is. 60 procent van alle nieuwbouw die in het afgelopen jaar gerealiseerd op Zuid is gekocht door mensen van Zuid zelf. Door goed huren, verhuren is in Carnisse gemiddeld 470 euro huur per maand bespaard voor mensen. Dus volgens mij doen we ook voor de mensen die zich soms wel eens vergeten hebben gevoeld, ontzettend goede dingen en bereiken we concreet resultaat. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ook vanuit mijn kant complimenten voor de mooie tegenbegroting die er is. Ik zal op een aantal zaken ingaan, voor zover dat nog niet is gedaan door mijn collega's. Maar eerst even wat vragen vanuit GroenLinks, mevrouw Kockelkoren. U had nog wat vragen over die vrijval van die ruim 8 ton, waarom we dat niet inzetten voor de energietransitie, zegt u. Dat waren gelden die bestemd waren voor andere zaken, namelijk voor wind. Voor een congres: het World Energy Congress en voor NOVEX haven. Voor al deze trajecten was eigenlijk dat geld niet nodig, dat zou ook niet ingezet worden voor energietransitie, het was voor die doelen bestemd, maar dat geld was gewoon te hoog begroot en hadden wij dus voor die projecten eigenlijk niet meer nodig. In het kijken van middelen om ook wat gaten te dichten in de begroting, zijn deze middelen daarvoor gebruikt. U hebt ook nog wat amendementen waar ik op zal ingaan. Dat is amendement G tegenbegroting harder werken aan meer woningen. Daarbij zegt u eigenlijk wat geld alvast in te zetten voor meer ambtenaren, zodat er gewerkt kan worden aan meer woningbouwprojecten. Daar hebben we het in de commissie natuurlijk over gehad. Toch moet ik dit ontraden, omdat het stelsel van de begroting nou eenmaal zo in elkaar steekt. We hebben al wethouder financiën gehoord, die heeft aangegeven van we willen in dit geval ook niet de belastingen verhogen hiervoor. Het ozb, daarvan hebben we ook in het coalitieakkoord afgesproken dat wij geen lastenverhoging willen voor de Rotterdammers. Dus de dekkingsgrond kunnen we al daar niet voor inzetten. Ook ik heb een opgave te doen in kiezen voor Rotterdam, de bezuinigingen op ons ambtelijk apparaat. Dus hoe sympathiek ik het amendement ook vind, ook ik ben gehouden aan de afspraken die we daarover hebben gemaakt. Maar volgend jaar zijn er weer nieuwe mogelijkheden met een nieuwe raadsperiode om daar weer opnieuw naar te kijken, als u dat wenst. Maar op dit moment past het niet in de afspraken die wij met elkaar hebben gemaakt. Dan uw tegenbegroting H, de leegstandsaanpak. Daarvan hebben we gezegd: er zijn 2 redenen waarom ik eigenlijk heb aangegeven niet die leegstandsaanpak nu te kunnen starten. Enerzijds zijn het de middelen, daar heeft u hier een voorstel voor. Maar anderzijds is het natuurlijk ook dat we nog niet helemaal het wettelijke instrumentarium hebben. We hebben uitgezocht wat we wel kunnen

doen, dus er zijn mogelijkheden die we wel kunnen inzetten om die meldplicht af te dwingen, maar echt het goede handhaven erop, op die leegstand, dus de vervolgaanpak, daar hebben we nog wettelijke kaders voor nodig. Dus daarom is mijn voorstel daar nog eerst op te wachten. Daarom ook aan volgend jaar daar goed naar te kijken en wij hebben er nu, inderdaad, ook geen middelen voor. Maar ik had dus 2 redenen waarom ik heb aanbevolen deze leegstandsaanpak in ieder geval dit jaar niet in gang te zetten, ook vanwege het feit dat we nu in een beleidsarme periode zitten. U hebt ook een dekkingsgrond daarvoor ingebracht, die gaat over de bestemmingsreserve van het meerjarenonderhoudsplan. Daarvan is eigenlijk een deel ook al wel verplicht. Dus het zit dan wel in de bestemmingsreserve, maar daar zitten ook al wel verplichtingen aan vast. Dat zijn opbrengsten die vanwege de kostprijsdekkende huur bij ons binnenkomen, die in een bestemmingsreserve landen. Maar ja, die huurpenningen willen we dan ook wel inzetten in het onderhoud voor dat vastgoed en anders dan zou je daar weer een tekort op krijgen. Dus om de dekkingsgrond en ook vanwege de bestemming zal ik deze ontraden.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema heeft een vraag.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, terugkomend op de leegstand, want de wethouder geeft dus aan: wij gaan een beleidsarm jaar in en daarom ga ik er niets aan doen. De wettelijke middelen zijn er gewoon, het kan gewoon, maar u zegt: het aankomende jaar wil ik gewoon niets doen. Hoor ik dat goed?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Nee, ik had net gezegd: het wettelijk instrumentarium is er nog niet volledig, niet op een manier zoals je het zou willen, dat is 1. Twee is: de middelen hebben we ook niet. Mijn advies was ook: doe dat dan ... En het derde argument was ook: zo'n enorme stelselwijziging doe je niet in de laatste 3 maanden, want dat zou dan pas volgend jaar ingaan, vlak voor de verkiezingen, toch een vrij grootscheepse verandering van het beleid. Het lijkt mij niet verstandig om dat te doen, maar het kan ook nog niet, want we hadden ook dat wettelijke instrumentarium nog niet volledig. Dus ik bestrijd wat u zegt.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, volgens mij zijn er 30 gemeenten waar het nu wel gebeurt en de middelen, daarom dienen we een amendement in om juist wel middelen daarvoor vrij te maken. Dus jammer dat we deze appreciatie krijgen. En ja, het is wat ons betreft juist een mooie manier om meer woningen te creëren in Rotterdam.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat bestrijd ik niet, maar de manier waarop dat in die andere gemeenten gaat natuurlijk, in sommigen hebben ze gebruik kunnen maken van de crisis- en herstelwet. Die geldt niet meer, dus daar kunnen wij geen gebruik meer van maken. Vandaar dat wij moeten wachten op een nieuw wettelijk kader en dat is mijn aanbeveling om dat ook te doen, omdat je dan ook die handhaving goed kunt inrichten. Het neemt niet weg dat ik uw voorstel hartstikke goed vond, dus het klinkt misschien negatiever dan bedoeld. Even kijken, waar zijn wij nu, leegstandsaanpak. Dan hebben we de funderingsproblematiek. Even een kleine inleiding daarvoor: het is natuurlijk ongelooflijk ingewikkeld, die problematiek met de fundering die we op vele plekken in Rotterdam zien. Niet alleen in Rotterdam, maar in heel Nederland. Bijna 500.000 woningen hebben hiermee te maken in heel Nederland. Het wordt ook wel gezien als, als we niet uitkijken, de toekomstige gasproblemen, gascrisis die we hebben met Groningen, de gasproblematiek uit Groningen. We moeten een aanpak bedenken om de problematiek te lijf te gaan en we moeten niet te lang wachten zoals we dat in Groningen hebben gedaan. Ik denk dat we het daar met elkaar allemaal over eens zijn. Maar wat die aanpak precies moet zijn, dat is ongelooflijk

ingewikkeld. Het is de verantwoordelijkheid van de huiseigenaren zelf. Tegelijkertijd zie je dat een deel van die huizeneigenaren die problematiek niet zelf kan oplossen. Zelfs voor mensen met voldoende leenvermogen of gewoon vermogen, voor hen is het al ingewikkeld, maar stel je voor dat je dat helemaal niet hebt. Hoe moet je dan met zo'n huis omgaan? Dat die complexiteit, die ingewikkeldheid, bij ons als college heel erg nadrukkelijk bekend is en dat we daar hard aan werken om daar oplossingen te verzinnen, dat is het geval. Maar ik wil ook niet een rad voor ogen draaien om te zeggen: doe daar nog maar even 10 miljoen tegenaan en dan hebben we het opgelost. Dat is niet zo. We hebben al een funderingsfonds, mensen kunnen al lenen. We geven al subsidies voor het funderingsonderzoek, dat is ook al zo. We besteden al geld om bewoners met elkaar in gesprek te laten gaan en met ons in gesprek te gaan over hoe we samen uit deze problematiek kunnen komen. Dus we doen daar al veel aan. Alleen, wil je het echt oplossen voor de kwetsbare bewoners, dan hebben we echt wel een bijzondere aanpak nodig waarin we iedereen nodig hebben, ook het rijk en allerlei andere, de financiële wereld. Daar ben ik dus hard mee bezig, om die aanpak voor juist die kwetsbare bewoners te ontwikkelen. Dus om te zegge: we doen niets, dat is zeker niet het geval. Tegelijkertijd zien we ook, want daar ben ik dus met het rijk mee bezig om extra geld te krijgen voor gebieden waar dit speelt. Dus ook Bloemhof. Daarvan heb ik ook aangegeven in de commissie: we hebben inmiddels ongeveer 40 miljoen voor NPRZ-wijken, de laatste tranche van de woontopafspraken kunnen realiseren. We hebben zelf 10 miljoen gereserveerd. Voor die 50, bij elkaar opgeteld, gaat in ieder geval een deel naar Bloemhof, maar we zijn nog niet klaar met die afspraken met het rijk, dus daar zullen nog meer komen. Maar je moet eerst een goede aanpak hebben, voordat je precies weet hoe je dat geld wil aanwenden. Dus eerst de aanpak, dan de toewijzing van de middelen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft een vraag.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, de wethouder heeft eerder gezegd: van die 10 miljoen ben ik wel bereid om daar een deel voor Bloemhof aan te wenden. Wij willen graag alvast duidelijkheid voor bewoners in Bloemhof welk deel van die middelen daar dan voor worden aangewend. Dus het enige wat wij doen, is het potje wat de wethouder zelf al heeft aangegeven, dat daar geschikt voor zou zijn, een deel oormerken voor Bloemhof. Dus dat komt gewoon toch tegemoet aan wat u daar zelf over hebt gezegd? Ik zie hier nog wel muziek in, misschien komen we hier nog uit.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik denk dat 6 miljoen echt een druppel op een gloeiende plaat gaat zijn, dus die 6 miljoen gaat echt schijnzekerheid zijn. Als dat uw doel is, dan is dat schijnzekerheid. Het gaat om de aanpak. Dat is het belangrijkste. Wat kunnen wij doen voor die bewoners? Dat wil ik graag met de bewoners goed formuleren, goed uitkomen. Daar hebben we ook een buurtaanpak voor met een buurtcomité. Die gesprekken voeren we intensief met elkaar en persoonlijk denk ik dat er wel meer geld naartoe zou moeten gaan om dit heel goed op te lossen. Of dat uit dit potje precies 6 miljoen zou zijn of dat we ergens anders op een andere manier middelen krijgen, dat wil ik echt nog goed onderzoeken. Dus ik wil geen schijnzekerheden. Maar ik denk dat we elkaar wel vinden in dat we Bloemhof niet los moeten laten en pas daar weg kunnen gaan op het moment dat we met die bewoners tot goede oplossingen zijn gekomen. Daar zal ook geld naartoe moeten. Dat ben ik helemaal met u eens.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, de wethouder heeft het over schijnzekerheid. Nu doet u niets, dus dat vind ik dan gewoon helemaal een schoffering van die noden bij bewoners. Dat kun je nu gewoon doen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat bestrijd ik, dat ik niets zou doen. Volgens mij zitten we daar enorm intensief in die wijk zijn we bezig. Om hier nu te zeggen: dan gaan we 6 miljoen speciaal labelen, misschien moeten we wel meer labelen, misschien hebben we andere middelen. Dat gaat de bewoner niets helpen. Ik vind daar aanwezig zijn, met mensen in gesprek zijn en pas loslaten op het moment dat we een goede aanpak hebben, plus ook de middelen die we voor nodig hebben, daar hebben mensen meer aan dan dit. De leegstandsaanpak heb ik gehad. Dan de wooncoöperaties. U zegt: besteed ook het doorbouwfonds aan die wooncoöperaties. We hebben extra middelen aan het doorbouwfonds toegekend, namelijk ruim 2 miljoen. Die hebben we toegevoegd aan het doorbouwfonds, gelabeld aan wooncoöperaties. Daarmee willen we ook een aantal wooncoöperatieprojecten mogelijk maken. Dat kan zijn door het af financieren van een onrendabele top in de grondexploitatie, of het kan op een andere manier zijn, een subsidie. Dus ik kom binnenkort ook uw kant, over de wooncoöperaties, hoe we daarmee verdergaan. Maar dat hebben we wel gedaan. Alleen het is wel gecapt op die 2 miljoen die we hebben overgeheveld van algemene middelen, niet algemene middelen, maar we hadden een potje wooncoöperaties. Dat hebben we nu toegevoegd aan het doorbouwfonds, zodat dat ook meerjarig beschikbaar blijft. Daarnaast is het rijk ook bezig met een fonds voor die leningen waar u naar vraagt. Dat zal in 2026 gereed zijn. Dus dan is er een landelijk fonds. Dat is natuurlijk ook hartstikke mooi, maar op die manier willen we ook met die wooncoöperaties aan de slag. Wacht even, dat was uw motie over wonen. Nu haal ik de 2 dingen door elkaar. Een amendement, daar heb ik dus net aan gezegd: we hebben het doorbouwfonds eigenlijk heel hard nodig voor alle projecten die we doen. Daar hebben we extra middelen voor wooncoöperaties aan toegevoegd, maar dat is wel gecapt tot die 2 miljoen. Dan hebt u nog een motie over startersleningen voor wooncoöperaties. Die wil ik ontraden, omdat er een landelijk fonds aan gewerkt wordt. Dat was PvdA en GroenLinks. Leefbaar Rotterdam, uitgebreid ook over erfpacht uw pleidooi gehouden van dat moet echt beter. Die communicatie is niet goed gegaan. Dat kan ik niet anders dan beamen. Wij werken daar natuurlijk ontzettend hard aan, maar we zien dat er in de afgelopen jaren, zolang als er al erfpacht is, allemaal verschillende afspraken zijn gemaakt, afhankelijk van de coalitie die er zat. Afhankelijk tussentijds weer wijzigingen. We hebben het over 25.000 erfpachters, maar ongelooflijk veel verschillende regelingen die hier gemaakt zijn met die erfpachters. Dat maakt het heel erg complex om met een goede regeling te komen dat op het moment dat die erfpacht afloopt om dan ook een regeling te bedenken die voor iedereen dan redelijk uitpakt. Dat is wel waar het werk nu in zit. Goed achterhalen wat die contracten allemaal zijn en van al die verschillende soorten contracten naar 1 redelijke aanpak te komen. Dat er in de communicatie van de afgelopen decennia en zeker ook recentelijk, in de communicatie daarin dingen beter hadden gekund, dat ben ik helemaal met u eens. En u roept mij ook op om dat te verbeteren. Dat kan ik zeker doen, dus dat is oordeel raad. Ook de Rotterdamse VVD maakt zich hard voor betere erfpachtaanpak en roept ook op om geen erfpacht meer in te voeren. Dat is een spreekt uit motie voor de raad, dus daar onthoud ik mij van oordeel over en dat laat ik helemaal aan de raad. Dan D66, u had nog wat vragen, hoeveel vertraging wij hebben in de woningbouwopgave door middel van bezwaar en beroep. Er zijn nu ongeveer 30 bestemmingsplannen, omgevingsplannen die bij de Raad van State liggen. Dat kan soms een jaar vertraging zijn. Ik kan me ook zelfs nog herinneren dat er eentje opeens heel snel was, dat was een half jaar, maar daar kijk ik dan echt van op. Als we het bijvoorbeeld over De Sax hebben, die hebben een vertraging gehad door hun bestemmingsplanprocedure, maar ook vanwege hun omgevingsvergunningsprocedure. Dat bij elkaar opgeteld was toch iets van 3 tot 4 jaar vertraging. Dus het kan variëren per plan, maar het is gewoon echt enorm. U vraagt ook: kan je ook gaan starten met bouwen bij een niet onherroepelijk plan, dus een niet onherroepelijke vergunning, zou er dan ook al gestart kunnen worden? Juridisch kan dat, maar dan ben je als initiatiefnemer wel risicodragend. Dus als dan de rechter uitspreekt dat

het plan toch vernietigd moet worden, dan ben je zelf aan de lat om dat wat je hebt gedaan weer af te breken, voor zover die plicht er dan zal zijn. Dus dat risico, dat zou je kunnen dragen natuurlijk door daar een voorziening voor te treffen. Bij flexwoningen kijken we daar wel naar, maar dat is natuurlijk wel ook echt aan de initiatiefnemer of die dat wil doen. Dan de ChristenUnie. U hebt een motie verlenging einddatum bestemmingsreserve NOVEX. Daar kom ik later even op terug, even een seconde moet ik daar nog even naar kijken. U had verder geen vragen aan mij. Dan wel de SP. U had de wens om naar Weens model volkshuisvestingsmodel te gaan werken. Nee, dat was de heer Coşkun. De heer Coşkun om het Weense volkshuisvestingsmodel in te voeren. Het Deens?

De heer COŞKUN (sp): Wenen is het voorbeeld voor de volkshuisvesting en de Denen zouden het voorbeeld moeten zijn voor de zorg.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Denen voor de zorg en Wenen voor de volkshuisvesting. Zo had ik dat ook begrepen. We zijn ook in Wenen geweest. Daar hadden we natuurlijk ook gezien dat de stad Wenen zelf belasting mag heffen en daar ongeveer 500 miljoen per jaar aan volkshuisvesting besteed. Dat hebben we daar ook gehoord. Dat is een ander bedrag dan dat dat wij hier in Rotterdam hebben voor ons woonprogramma. Dat doen ze dus al echt heel lang, dus dat is niet helemaal vergelijkbaar. Wel hebben we heel veel kunnen leren van Wenen. Ik zie u staan, dus u wilt waarschijnlijk iets aan mij vragen.
De heer COŞKUN (sp): Ja, als de voorzitter dat goed vindt.

De VOORZITTER: U hebt het woord.

De heer COŞKUN (sp): Dank u wel, voorzitter, dat u dat zo gul en ruimhartig aan mij geeft. In Wenen mogen ze veel meer zelf doen als stad en dat mag in Denemarken ook en een probleem in Nederland is dat wij een zeer centralistisch gestuurd land zijn wat betreft financiën. Het rijk pikt al het geld in en verdeelt het dan onder de arme gemeentes. Daar zouden we ook op kunnen drukken om dat eens een keer te veranderen, zodat we meer eigen armslag krijgen. Maar goed, desalniettemin kan je ook het model van Wenen overnemen van de volkshuisvesting en het model van de Denen voor de zorg.

De VOORZITTER: Ik heb het u zo gul gegeven, omdat u geen tijd meer had.

De heer COŞKUN (sp): Ik heb alle tijd, want ik heb de tijd van donderdag ook nog, voorzitter.

De VOORZITTER: Maar dan moet u die nu in gaan zetten, dan gaan we die nu inzetten. Goed dat u dat heeft meegedeeld, want dan gaan we hem rekenen. De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Dat had ik even niet hoor. Maar goed, we hebben wel natuurlijk het nodige kunnen leren van Wenen, zoals dat je gemixt wonen van sociale middenhuur bij elkaar in een gebouw en ook het langdurig borgen van de prijzen van woningen. Dus we hebben wel het nodige kunnen leren van Wenen en dat proberen we ook echt toe te passen. Maar het hele grosso modo model, dat wordt echt zeer kostbaar. Dan hebt u het ook nog over de schimmelwoningen, met de corporaties afspraken te maken. Die moet ik ook ontraden. Op dit moment is het al zo dat huurders korting kunnen krijgen op het moment dat hun woonsituatie niet voldoet aan de prijs van de huur. Dat kan natuurlijk ook bij bouwkundige gebreken. Ik weet dat dat ook gebeurt in de praktijk. U zegt hier: dat moet binnen een jaar en afdwingbaar via de prestatieafspraken. Ik kan het niet afdwingen, zo werken prestatieafspraken niet. Dat is een onderhandeling tussen 3 partijen, dus op die manier kan het niet. Bovendien kunnen wij al handhaven op het moment dat de corporatie niet de bouwkundige gebreken herstelt. Dus het is, wat mij betreft, niet nodig om het op deze manier te doen. Ook lastig om het op deze manier te doen, want we kunnen het op andere manieren al aanpakken. Dus vandaar ontraden. Dan heb ik nog de motie van de

ChristenUnie over die NOVEX. Wij hebben die NOVEX daar op die ton kunnen inleveren, omdat we het ook echt niet nodig hadden. Vandaar dat we dat ook niet per se langer willen vasthouden of wat iets meer zei. We hadden het niet nodig, we hadden het iets te ruim begroot. Dan moet je ook erkennen dat dat op deze manier dan ook niet behouden hoeft te blijven. Dus vandaar dat ook ontraden. Dan FvD, u had de vraag: waarom niet meer voor de hogere inkomens bouwen? Wij hebben afgesproken in onze coalitie dat we hebben gezegd 40 procent voor het middensegment, 25 sociale huur, vanaf volgend jaar. Maar daar werken we nu natuurlijk al aan, want dat moet volgend jaar geïmplementeerd zijn. Dat houdt over 35 procent voor de hogere inkomens en de topinkomens. Dat zijn de afspraken die we hebben gemaakt. Dus daar hou ik mij ook aan. Dat voldoet ook wel aan de vraag, wat ook blijkt uit onderzoek van ABF. Dan heb ik nog de motie van het CDA, Leefbaar en D66. U zegt: status aparte in Hoek van Holland vanwege al die stikstofaanpak. U hebt eigenlijk al de heer Simons gehoord: we doen dat voor de haven ook, echt proberen om die energietransitie daar vlot te krijgen, dat we daar ook stikstofruimte voor nodig hebben. Dan zou het natuurlijk wel een beetje zuur zijn dat we dat niet ook voor de bewoners van Hoek van Holland doen, dat ook te betrekken bij die hele lobby om ook voor de bewoners, die zo dicht bij de haven zitten, dat ook mogelijk te maken. Dus dit kan ik oordeel raad geven. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Even voor uw administratie: ik koers erop aan om 19:00 uur te gaan eten, want volgens mij zijn er mensen die beginnen last te krijgen van... Dus ik doe in ieder geval nog wethouder Achbar, die is nu aan de beurt. Dan kan die er misschien ook wat tempo op gooien.

De heer ACHBAR (wethouder): Dank, voorzitter. Ik heb 1 vraag en een aantal amendementen en collectie en een aantal moties. Ik loop gewoon 1 voor 1 af, beginnend bij, overigens ook mijn complimenten voor de zogenaamde tegenbegroting, ik heb daar ook serieus naar gekeken van de amendementen en de moties die daaruit voort zijn gekomen. Maar ik kan u op voorhand zeggen: helaas moet ik toch de meeste of oftewel bijna allemaal ontraden, beginnend bij amendement C, waarin u vraagt menswaardig bestaan voor ongedocumenteerde Rotterdammers. Uitgebreid vaker in de commissie over deze specifieke doelgroep gehad, wetende dat als het gaat om een ongedocumenteerde, is dat vooral een rijkstaak. Wat ik wel wil zeggen, is dat wij als Rotterdam na de LVV door middel van een verzoek ook vanuit uw raad toch gekeken naar de meest kwetsbare doelgroep om daar wel opvang voor te blijven zorgen. Dat is wat wij nu dan doen, juist voor deze specifieke doelgroep. Dus ik moet helaas het amendement ontraden. Dan is er een motie ‘geef de Rotterdamse iconen stabiliteit van de PvdA GroenLinks. Die motie wekt wel een beetje de indruk alsof er een kaalslag heeft plaatsgevonden op maatschappelijke organisaties. Ik moet wel bekennen, met name vorig jaar, gelukkig zien we nu een Voorjaarsnota waar dat niet nodig was om pijnlijke bezuinigingen te nemen. Maar ik wil wel het beeld wegnemen alsof er een kaalslag heeft plaatsgevonden op maatschappelijke organisaties, temeer wij ook wel extra hebben ingezet, via allerlei programma's, om juist maatschappelijke organisaties de mogelijkheid te bieden om subsidie aan te vragen en van betekenis te zijn op wijkniveau. Denk bijvoorbeeld juist ook in samenwerking met de wijkraad, bijvoorbeeld preventie met gezag, waarin ook een aantal wijkraden hebben gezegd: geef ons nou ook wat ruimte om mee te denken hoe die middelen ingezet worden. Maar dat geldt ook, natuurlijk, Couleur Locale, Lokaal Budget, Right to Cooperate, maar ook vanuit andere portefeuilles, zoals het inzet voor urban sport of zelfs ook digitale inclusie waarin vaardigheden ontwikkeld worden en juist ook de sociale cohesie op wijkniveau bevorderd wordt.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema heeft een vraag.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik wil de wethouder wel vragen of er nou dan wel of niet bezuinigd is op maatschappelijke initiatieven vorig jaar.

De heer ACHBAR (wethouder): Ja, dat erken ik ook. Ik heb gezegd: we hebben vorig jaar wat pijnlijke besluiten moeten nemen, als het ook met name gaat om mentoringsprogramma's, daar hebben we echt wel een besluit op genomen. Dus ja, we moesten vorig jaar bijdragen aan een bezuinigingsopgave waarin wat pijnlijke keuzes gemaakt moesten worden. Dus ja, dat klopt.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): En zijn er dan nu financiële meevallers? Want dat is natuurlijk ons punt: we zien nu dat er meevallers zijn, dat er geld over is, even grof gezegd. Waarom draaien we dan niet de bezuinigingen terug van vorig jaar? Dat is ons punt.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Daar worden andere keuzes in gemaakt en dat zijn dan kansen die dan gecreëerd worden op een andere manier, dus er is niet gekozen om programma's terug te draaien. In die zin, we weten ook een aantal organisaties eigenlijk de mentoringsprogramma's, alle 3 de organisaties waar we het over hebben, bestaan nog steeds, alleen die doen het met minder middelen. Dus het is niet zo dat ze helemaal weg zijn uit de stad. We zien dat er ook nog meer behoefte is in de stad en daar worden dan keuzes voor gemaakt om de middelen op die manier in te zetten.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, dan heb ik investeren in inclusie en acceptatie. U merkt terecht op dat er wat gebeurt met het budget van samenleven na 2026. Ook daarin wil ik even benoemen dat, ik noem het even het basisbudget, wel nog blijft in 2027 en 2028. Dus samenleven zal wat dat betreft gewoon nog wel een basisbudget. Wat we hebben gedaan, ook in het aandeel van de bezuiniging vorige periode, besloten om de intensivering die dit college heeft gekozen te stoppen per 2026, waarbij er dan ruimte is voor een eventueel nieuw college om daar nieuwe afspraken over te maken. Maar er is wel nog steeds een basisbudget en ik kan u zeggen: volgens mij hebt u dat inmiddels ontvangen, want vorige week dinsdag hebben wij dat vastgesteld, een ophoging van het subsidieplafond voor juist die programma's binnen samenleven voor inclusie en acceptatie. Dus daar is gewoon voldoende ruimte voor. Dus ik zal deze motie ook ontraden.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Nu we het toch over inclusie en acceptatie en samenleven hebben: we hebben in september de Pride in Rotterdam. De burgemeester wilde dat graag openen, die kon niet. Dus mijn vraag is: gaat u het openen?

De heer ACHBAR (wethouder): Die vraag is al eerder gesteld in de commissie. Daarvan heb ik gezegd: wij gaan agendatechnisch kijken. Er zijn natuurlijk veel meer evenementen tijdens die Pride, volgens mij 10 dagen zelfs, met een opening en een grote afsluiting. Er zit zelfs een evenementenbureau die dat organiseert en coördineert, dus er zal veel van ons gevraagd worden om hier en daar aanwezig zijn, maar ik zal ook ergens aanwezig zijn of een aantal keer zelfs aanwezig zijn, zoals ik voorgaande jaren ook aanwezig was geweest tijdens de Pride-activiteiten.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen, u hebt ook geen tijd meer, maar wil u uw andere tijd inzetten? Nog 1 seconde. Nou, 1 vraag.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik stel 1 vraag, voorzitter. Het is echt iets anders dan het openen van de Pride, dat doet toch de wethouder samenleving als de burgemeester niet kan. Dat is wat ik zei in de commissie. U bent er de hele tijd omheen aan het draaien, open nu gewoon die Pride.

De heer ACHBAR (wethouder): Nee, voorzitter, ik kan mij herinneren dat mevrouw Verkoelen iets anders zei en dat is meelopen vooraan in De Pride March, dat was uw exacte vraag. Dit is een andere vraag waarbij ik zeg: volgens mij is daar is daar vanuit ons geen enkele belemmering om ergens bij aanwezig te zijn. Als dat past in de agenda, zullen wij echt wel hier en daar aanwezig zijn. Jammer dat de burgemeester op dat moment in het buitenland is. Wij zullen onderling afstemmen van wat dan handig is om te doen. Dat kan heel makkelijk ook bij mij terechtkomen. Er zijn geen belemmeringen, bezwaren of andere redenen te bedenken ervoor.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Wat heeft uw voorkeur, voorzitter? Meelopen of openen?

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, volgens mij weet dit raadslid heel goed waar en wanneer ik aanwezig was geweest het afgelopen jaar. Dus wat mij betreft zit daar geen voorkeur in. Het is puur een agendatechnisch ding. Het is een evenement wat 10 dagen duurt. Je zou het liefst overal aanwezig willen zijn. Ik zal dat in mijn agenda bekijken.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Ik vind het best wel belangrijk, eigenlijk. De gemeenschap vraagt erom, de Regenboog-gemeenschap. Hiervoor hadden we een burgemeester, die deed dat nooit. Of die het nou niet wilde of niet kon, ik denk het eerste. Die gemeenschap vraagt erom, heeft dat meerdere malen aangegeven en ik vind het gewoon heel normaal, als onze burgemeester niet kan, dat u als wethouder samenleven, inclusie, acceptatie meeloopt met die Pride. Doe het nou een keer. Wat let u nou?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Ook hierin kan ik zeggen, voorzitter, ik sta heel goed in contact met deze gemeenschap. Die vraag is niet zo expliciet aan mij gesteld. Dus zij zien echt wel de inzet en de bereidheid die ik toon voor deze specifieke gemeenschap. En zij weten, als u in contact staat met die gemeenschap, ook de waardering die ik krijg, dat is niet om mezelf een compliment te geven, hoe dit proces en de aanwezigheid en de tijd die deze gemeenschap krijgt, vanuit mij als wethouder inclusie en acceptatie. Dat zit hem niet in: u moet ergens aanwezig zijn. Voor mij is dat veel meer. Wat ik zeg, ik zie geen belemmeringen. Ik ben afgelopen jaren aanwezig geweest. Om nu te pinpointen: u moet per se daar aanwezig zijn, vind ik een beetje te makkelijk, in alle eerlijkheid. Maar u mag erop vertrouwen: als het lukt, zal ik hier en daar aanwezig zijn. Dan ga ik terug naar een amendement P, voorzitter, ‘speeltuinverenigingen weer open. Ik zou niet iets anders willen dat ze 7 dagen per week open zijn en dan nog echt voor een lange tijd, dus in die zin van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Uw voorstel is om daar de middelen voor topsport te gebruiken die nu gereserveerd worden. Aan de andere kant: er komt een speeltuinvisie, dat komt in september uw kant op en dan is het misschien goed om even het gesprek met elkaar te voeren: hoe richten wij dat met elkaar goed in? Binnen sportnota, is ook een beleidskader, hebben we gezegd: wij willen ook die topsportevenementen naar Rotterdam halen, want dat is van betekenis voor Rotterdam. Mijn andere overtuiging die ik daarbij heb, is dat dat ook impact heeft op Rotterdammers, omdat wij juist nu ervoor kiezen, als er topsportevenementen zijn in de stad, dat dat een spin-off moet creëren in die verschillende wijken van Rotterdam, waarbij de Rotterdammer ook

meekrijgt wat er gebeurt met deze prachtige stad. Ik wil daarbij zeggen: daarmee staan we niet voor niets in de top weet ik het wat van de Lonely Planet als een stad die je moet bezoeken. Dat soort topsportevenementen en de aandacht die het dan internationaal krijgt, dragen daar natuurlijk aan bij.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, jammer dat we niet in de top zoveel staan van de Lonely Planet, maar we staan ook niet in de top 10 van beste speeltuinsteden van Nederland in ieder geval.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Daarom hebben we in september een speeltuinvisie. Ik weet wel dat we er heel veel aan trekken om dat goed te krijgen. Zoals we weten, hebben we te kampen met gebrek aan vrijwilligers. Dat geldt trouwens niet alleen voor de speeltuinen, dat geldt voor allerlei soorten verenigingen. Maar het is ook goed om het in september met elkaar erover te hebben: hoe organiseren we nou onze speeltuinen in Rotterdam en wat is daarvoor nodig, zou ik willen voorstellen, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Zou het dan niet handig zijn om wel alvast middelen vrij te maken, zodat u wel dan ook aan de slag kan nog deze termijn om die speeltuinen te gaan verbeteren?

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, geld ergens voor reserveren, laten we het eerst met elkaar erover hebben: wat hebben we nu ook aan middelen en wat zijn de ideeën om daar goede handen en voeten aan te geven? Daar kunnen allerlei keuzes in gemaakt worden, wat mij betreft. Als we dat gesprek met elkaar voeren en je ziet dat de middelen ergens tekortkomen, dan het gesprek met elkaar voeren in plaats van op voorhand nu al die keuze te maken, wat mij betreft, op dit specifieke thema.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. De wethouder haalde aan Lonely Planet staan, volgens mij is dat helemaal geen pre om daarin te staan. Sterker nog, steeds meer steden willen juist helemaal niet meer in die Lonely Planet staan. Dus ik zou dat argument toch nog een keer heroverwegen. Vergeet die Lonely Planet en zorg gewoon voor je bewoners, in plaats van dat je weer in een of ander boekje staat of in een of ander artikeltje. Zorg gewoon voor je bewoners, zorg gewoon voor spelende kinderen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Volgens mij kun je ook voor allebei gaan, voorzitter. In die zin zorg voor Rotterdammers en het is natuurlijk hartstikke leuk als je in de wereld genoemd wordt als een stad die het keigoed doet en de moeite waard is om te bezoeken. Althans, ook dat is iets voor de bewoners, want hoe trots ben je dan dat je een gewilde stad bent waar mensen graag naartoe willen komen? Even kijken, dan kom ik bij Kipa, voorzitter. Ook daar hebben we het uitgebreid over gehad, een aantal jaar zelfs. Ik heb even de moties erbij gehaald van de vorige periode, van 2023, waarin er een motie werd ingediend tijdens de Voorjaarsnota in juli 2023 en tijdens de begrotingsbehandeling een andere motie die breed gedragen wordt. Ja, daar zijn een aantal afspraken over gemaakt, ook met dien verstande om te kijken van wat kun je nou maximaal doen om ervoor te zorgen dat het werk van

Kinderparadijs voortgezet kan worden. Daar heb ik ook samen met u als raad, in de persoon van de heer Coşkun en mevrouw Bokhove, gekeken naar creatieve oplossingen om ze 2 jaar goed te stutten. Dat is gelukt, door zelfs ook middelen van '26 naar '25 te halen en daarmee een goede begroting rond te krijgen. De afspraak was wel: we gaan dan ook maximaal inzetten op hoe zorg je ervoor dat binnen bestaande beleidskaders je als organisatie je bedrijfsvoering kunt organiseren door bijvoorbeeld ook fondsen aan te trekken. Ik heb hier ook in de commissie gezegd: ik heb zelf persoonlijk telefoontjes gepleegd en gevraagd: ga nou eens in gesprek met die en die om te kijken dat je tot overeenstemming kan komen. Maar helaas is dat uitgebleven en hebben we nu het gesprek nogmaals met u over Kipa. Ik begrijp uw oproep echt wel. Ik begrijp hem echt wel. Het amendement ga ik ontraden, omdat u daarmee al een beroep doet op het armoedefonds, terwijl het armoedefonds het geld zelf nodig heeft. Maar er is wel een motie die mij iets meer ruimte biedt om te kijken en terug te komen richting de begroting van 2025 om het rond te krijgen. Ik wil ook wel benadrukken: ik ga mijn best doen, waarbij ik niet op voorhand zeg dat dat gaat lukken. Maar u mag er wel op vertrouwen dat ik alles op alles zal zetten om het wel voor elkaar te krijgen. Dus mijn insteek is: ik ga hem omarmen, met dien verstande dat het me hopelijk wel gaat lukken, maar wel met de slag om de arm, wil ik wel houden.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft een vraag.

De heer COŞKUN (sp): Ik had een suggestie gedaan om 3,7 procent van de meevaller van de heer Buijt bij de jeugdzorg te gebruiken voor de overbrugging bij Kipa.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Dat is precies de ruimte die ik even vanuit uw motie begrijp, met name richting binnen welzijn en inclusief onderwijs, of we binnen het programma onderwijs te kijken, eventueel onderbestedingen hier en daar. Dus geef mij even die ruimte en dan kom ik in alle openheid en transparantie naar u terug. Met ook een ander punt, wat ik graag wil onderstrepen, is dat u weet dat dit dan ook weer een incidentele actie wordt voor 2026.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik heb hier ook nogmaals de motie uit 2023 voor me en een afdoeningsvoorstel wat is geweigerd in de commissie. Ik vraag me toch af waarom de wethouder denkt nu wel middelen te gaan vinden en hoe hij dat dan gaat doen. Ik wil ook benadrukken dat Kipa, het Kinderparadijs, dat rekent op u en als zij wederom teleurgesteld gaan worden, is dat weer een klap in het gezicht van al deze mensen en de werkgroep die er al heel lang mee bezig zijn. Dat is ook niet goed voor het vertrouwen in de politiek.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik wil ook wel meegeven: het is niet dat ik het afgelopen jaar op een stoel ben gaan zitten en ben gaan afwachten totdat we dit gesprek hebben gehad. Ik hoop dat u dat wel erkent en ook hebt ingezien. Dus wat dat betreft, zie ik echt wel de meerwaarde van Kipa. Maar nogmaals, we hebben ook afspraken met elkaar dat we beleidskaders hebben waar iedereen gebruik van mag maken als het gaat om subsidie en dergelijke. We maken hier een specifieke uitzondering voor 1 partij. Dat kan, dat is uw vraag en u mag erop vertrouwen dat ik mijn uiterste best ga doen, op basis van de motie die er ligt, om te zoeken naar een oplossing. Daarbij geef ik wel een kanttekening mee: er bestaat een kans dat misschien niet het volledige bedrag behaald wordt of dat het niet lukt en dat ik ook eens benadruk dat het maar gaat om een incidenteel bedrag, dus je krijgt het ook maar weer

voor 2026, omdat je dat bij elkaar gaat zoeken wat niet ergens in een kader of beleidskader ondergebracht is voor Kipa.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): De wethouder geeft aan dat het nu specifiek om 1 organisatie gaat. Maar ik wil wel nogmaals ter herinnering brengen dat we wel 8 opzijzetten om bepaalde dagen gratis parkeren te regelen, dat vindt het college blijkbaar wel belangrijk, maar gewoon hetzelfde bedrag voor Kipa reserveren, dat lukt deze wethouder dus niet. Dus dat zegt genoeg ook over dit college.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik begrijp de vergelijking niet want dan zou je nog honderden dingen kunnen noemen die in de begroting staat waar keuzes in worden gemaakt. Maar goed ik denk dat ik het nodige heb gezegd dat de bereidheid er is om tot een oplossing te komen en dat u mij even de tijd gunt om tijdens de begroting daarop terug te komen. Dan kom ik bij de motie van BIJ1, voorzitter. Rotterdam wordt vrijhavenstad. Ik begrijp uw oproep ergens wel. Maar tegelijkertijd ligt ook het vreemdelingenbeleid, die bevoegdheid daarvan, ligt bij het rijk en niet bij ons. Dus het enige wat wij kunnen doen, is verwijzen of naar COA, die voor opvang zorgt, IND of DT&V. Dus helaas moet ik deze motie van u ontraden. Dan uw vraag gemeentelijk zorgfonds voor ongedocumenteerden. Ook wij gaan niet over de zorgverzekeringswet op lokaal niveau en voor deze doelgroep. Dat geldt ook voor uw andere motie, dus motie U en V, enerzijds gemeentelijk zorgfonds voor ongedocumenteerde Rotterdammers en tolkenvergoeding voor ongedocumenteerde Rotterdammers in de zorg. Noodzakelijke zorg, dat is in principe goed geregeld. Dat weten ook de medische instellingen wel en die kunnen een declaratie indienen bij het CAK, kan ik u zeggen. Dus deze moties ook ontraden.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Voorzitter, het gaat natuurlijk om de acute zorg die het CAK levert, maar we willen natuurlijk ook de preventieve zorg, zodat het niet hoeft te escaleren waar de mensen onder lijden.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, daarvan zeg ik dus: dat zou dan door het rijk geregeld moeten worden, omdat die doelgroep, daar hebben wij geen bevoegdheid in om het op die manier te organiseren.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Tot slot dan, voorzitter. Er kan niet iets geregeld worden met de informele zorgpartijen of die het nu al doen of de maatschappelijke organisaties die zich inzetten? Kan daar iets mee geregeld worden? Wilt u zich daar misschien voor inzetten?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Nee, voorzitter, ik zie dat niet als een bevoegdheid op gemeentelijk niveau. Zoals ik zei: de zorgverzekeringswet valt onder de bevoegdheid van het rijk. En die doelgroep valt ook daaronder, dus als zij daar iets voor willen regelen, dan moet het daar vandaan komen. Dan, voorzitter, heb ik een amendement van de ChristenUnie ‘noodfonds naastenliefde’. Een sympathiek amendement, zou ik in eerste instantie zeggen,

maar ik moet hem ontraden. Want wanneer is er nou sprake van incidentele tegenvallers? Hij is dan juridisch moeilijk af te bakenen, waardoor het gewoon onuitvoerbaar wordt en je wilt willekeur voorkomen. Dus dat maakt het dan in de uitvoering ingewikkeld: wanneer spreek je nou van incidentele tegenvallers? Dus ik moet hem helaas ontraden.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Toch even ingaand op het argument, want dat kun je natuurlijk prima bij de uitvoering van zo'n motie vaststellen. Je kunt een soort van uitvoeringskader vaststellen en zeggen: zo gaan wij deze aanvragen beoordelen. Dat doe je in de uitvoering. Dat bedenk je niet even vanuit de raadszetel. Waar het om gaat is dat er initiatieven zijn in de stad die heel kwetsbaar zijn en die dreigen om te vallen. Landelijk onderzoek 60 procent, maar ook zeker in Rotterdam horen we die signalen. Nu hebben we over het Kinderparadijs, maar het gaat ook over bijvoorbeeld de Rotterdamse munt en zo kan ik nog wel even doorgaan met heel veel goede initiatieven die steeds weer opnieuw krijgen te horen van weer minder geld. Dat is echt heel zorgelijk. Dus je kunt prima met elkaar vaststellen: laten we in ieder geval wat geld apart zetten, zodat niet elke keer hier mensen moeten komen inspreken en wij dan een hoop lawaai maken en u dan weer uw uiterste best gaat doen om het allemaal proberen te redden of een coalitiepartij even de gelegenheid geeft om een motie in te dienen om het te redden, maar gewoon dat we structureel iets neerzetten. Dat is ook een geweldig signaal naar deze mensen toe zo van: wij zorgen voor een stukje back-up. Dat zou echt goed zijn. Dus toch mijn warme pleidooi en als het niet aan u besteed is, dan toch in ieder geval aan mijn collega raadsleden. We hebben ook de dekking daarvoor gevonden, dus hoe mooi wil je het hebben? Dus ik zou een toch iets warmere appreciatie van u waarderen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, daarom was ik begonnen ook door te zeggen dat het een sympathieke motie is. Dus ik begrijp echt wel waar die vandaan komt. Tegelijkertijd is die in de uitvoering gewoon niet te kaderen. Je wilt juist, als je het doet, dat daar dan voldoende ruimte is voor alles en iedereen. U noemt nu een aantal partijen. Kijk, als er zich dan een situatie voordoet, dan gaan we echt wel met die partijen in gesprek om te zoeken naar mogelijke oplossingen. Maar deze maakt het gewoon juridisch ingewikkeld en moet ik hem ontraden. Gratis krant voor iedereen, voorzitter, van de SP. Ook een sympathieke motie. Ik moet u wel bekennen dat er echt wel al gratis kranten liggen hier en daar bij maatschappelijke organisaties of buurthuizen, zoals u noemt, en wijkcentra. De bibliotheek is natuurlijk een locatie waar een enorm aanbod is van betaalde kranten. Desondanks vind ik hem wel sympathiek om te kijken van is er nog een proef mogelijk in een aantal gebieden? Daar wil ik best wel naar kijken. Maar u stelt al voor om in samenwerking met het Rotterdams Dagblad dat te doen. Ik weet niet waar die keuze voor ligt, maar ik zou die dan nog even wat open en ruimer willen houden, want als er al een Rotterdams Dagblad ergens ligt, dan is het misschien niet nodig om daar een samenwerking mee aan te gaan. Dus ik zou hem willen omarmen met dien verstande niet vernauwen naar alleen een samenwerking met het Rotterdams Dagblad in de vorm van een proef, 'een gratis krant voor iedereen' motie 31, volgens mij. Ik zie het niet goed. De motie van SP 'gratis krant voor iedereen' volgens mij is het getal weggevallen. Even kijken. Dan heb ik een amendement van het CDA, 'geef verenigingen de financiële ruimte die nodig is'. Ik kan deze omarmen. We hebben toen met de afdoening het voorstel gedaan om te kijken of we de middelen tijdens de tweede herziening kunnen doen. U stelt voor om dat nu al te doen. Dat lijkt me alleen maar fijn, zeker omdat er nu meer aanvragen zijn dan aan budget beschikbaar is. Dus hoe sneller mensen dat kunnen doen, daar gebruik van kunnen maken, dan is dat alleen maar een voordeel. Dus ik kan deze omarmen. Dan heb ik een laatste motie, voorzitter, dat is de motie 'Rotterdam als kindvriendelijke stad'. Die is van DENK. Ik moet er wel bij zeggen: deze hebben we eerder besproken tijdens een commissie. Toen heb ik, volgens mij, een toezegging richting de PvdA

hierover gedaan. Deze motie zie ik als in het verlengde daarvan om in gesprek te gaan met UNICEF Nederland over de voorwaarden en de mogelijkheden voor deelname van Rotterdam aan Child Friendly Cities Initiative, dus deze motie kan ik omarmen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Daarom dienen we hem ook samen in met mevrouw Reitema, dus met de PvdA. Ik zal het nieuwe overhandigen.

De VOORZITTER: De wethouder maakt het af en dan krijgt de heer Ceulemans het woord.

De heer ACHBAR (wethouder): Dat is van de heer Oostdijk, die had een vraag over inzicht geven in de jaarlijkse cijfers van opvang van statushouders en asielzoekers. U ontvangt regelmatig wel de voortgang en een update van de situatie. Ik kan u zeggen, juist op dit onderwerp meer dan elk ander onderwerp, wat er is, omdat dat de afspraak is ook met uw raad om daar continu een update over te geven. Maar als u zegt: ik heb nog op basis van die stukken specifieke vragen, dan hoor ik dat natuurlijk graag van u. Want u hintte eventueel op schriftelijke vragen, maar u kunt natuurlijk met die documenten een keer een toelichting krijgen, wat mij betreft, van hoe het in elkaar steekt.

De VOORZITTER: Heel goed. Bent u klaar met alle punten? Ja. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dank. Dat hadden wij nog een punt, dat heeft collega Crielaard ook in de commissie gemaakt, dat gaat over de zwemvouchers die er zijn voor ouderen. Prima dat ouderen leren om te bewegen, maar die worden dit keer uitgebreid met zwemvouchers voor vrouwen. Kennelijk sporten vrouwen minder vaak dan mannen. Dat is mij niet bekend. Maar goed, hoe vaker mensen sporten, hoe beter. Alleen hebben wij in deze raad wel heel duidelijk meermaals gevraagd en ook meermaals toegezegd gekregen, dat de gemeente geen activiteiten of organisaties subsidieert waarbij mannen en vrouwen op grond van ideologische motieven worden gescheiden. Dus geen sekse-apartheid in de hand werken met gemeentelijke subsidie en wat een doorlopende bron van zorg voor ons is, is dat dat dus daadwerkelijk wel lijkt te gebeuren in zwembaden van het Sportbedrijf. Daar zijn vrouwenuren. We hebben daar ook zelf onderzoek naar gedaan en daar worden dus ruiten dichtgeplakt, dan gaan rolluiken dicht, dan mogen mannelijke conciërges niet naar binnen, daar mogen moeders met kinderen zwemmen, maar jongetjes tot 7 jaar, daarboven niet. Bij navraag bij mensen die daar werken, leren wij dat dat inderdaad is omdat mensen daar islamitisch zijn, die daar zwemmen, en dat niet prettig vinden. Dat kan en mag niet het geval zijn. Het kan en mag niet het geval zijn dat de gemeente daar ook maar een cent aan bijdraagt met subsidie. Dus voordat wij kunnen instemmen met zwemvouchers voor vrouwen, wil ik wel de harde garantie dat dat op geen enkele manier leidt tot sekse-apartheid, de subsidiering daarvan door de gemeente.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, misschien zal ik beginnen, er zijn geen specifieke regels vanuit geloofsovertuiging, ook niet voor islamitische vrouwen of dat er een islamitische normenkader is. Dus dat is een toezegging die ik kan doen. Dat is er niet en dat zal er ook niet komen. Wat we wel doen, is omdat wij willen dat sportdeelname toeneemt bij verschillende doelgroepen, dat we wel doelgroepenprogramma's hebben. Zo hebben we zwemmen voor ouderen, zo hebben we zwemmen voor vrouwen, zo hebben we zwemmen voor mannen. Maar ook op allerlei andere manieren is er mogelijkheid om te sporten. Dat zien we bijvoorbeeld terug binnen de LHBTIQA+ gemeenschap, dat ze toch een eigen sportschool willen hebben waar bijvoorbeeld bewust wordt gekozen geen spiegels te gebruiken. Dus je ziet dat op die manier die doelgroepen op verschillende manieren worden ondersteund en

begeleid om aan die sportdeelname mee te doen. Dus als u zegt: er is geen sprake van islamitisch normenkader, die toezegging kan ik doen. Ook niet vanuit geloofsovertuiging, dat daar specifieke regels voor zijn bedacht. Niet door de gemeente en zeker ook niet door het Sportbedrijf, kan ik u zeggen.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Ik vind het dus een heel ingewikkeld verhaal, want het Sportbedrijf, wij zijn dat gaan controleren bij zwembaden van Sportbedrijf en daar wordt door een medewerker van Sportbedrijf letterlijk gezegd, bijvoorbeeld over die leeftijdsgrens, dat jongetjes boven de 7 jaar daar niet mee mogen zwemmen, omdat dat vanuit islamitische achtergrond niet wenselijk geacht wordt door de deelnemers aan het zwemmen daar. Het is natuurlijk een kunstmatig onderscheid wat u maakt, want u kunt zeggen: nee, het is niet beleid dat daar islamitische regels bij het zwemmen gelden, maar als er wensen uit de gemeenschap zijn, dan kan het wel. Maar als die gemeenschap in de praktijk een islamitische gemeenschap is die daar wenst dat er islamitische regels op van toepassing zijn, dan is dat wel de uitkomst en dat is voor ons onacceptabel. Dus ik wil dat de wethouder daar onderzoek naar doet en ik wil dat de wethouder ook toezegt dat er geen sprake kan zijn van het inzetten van zwemvouchers noch van subsidie van de gemeente, dat gaat naar zwemuren voor vrouwen die in de praktijk, dus of het nou wel of niet op papier staat, maar die in de praktijk geleid worden door islamitische regels.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, het enige dat ik kan toezeggen: er zijn geen specifieke regels vanuit geloofsovertuigingen om doelgroepen mee te kunnen laten doen aan sportprogramma's. Ik kan u ook toezeggen: er is geen islamitisch normenkader, bij het Sportbedrijf, noch bij de gemeente, om die sportdeelname te verhogen. Dat is een keiharde toezegging die ik kan doen. Het is er niet en het zal er ook niet komen. Maar wat we wel doen, is maximaal inzetten om zoveel mogelijk aan het sporten en bewegen te krijgen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik wil dan toch nog even een opheldering, want de wethouder noemt net LHBTI-sportscholen, maar dat is niet iets wat wij als gemeente subsidiëren, die zwembaden wel. Dus ik vind het heel belangrijk dat we dan wel echt vouchers geven, niet met een bepaald doel. Dus kunt u nog eventjes uitleggen hoe u dat dan precies bedoelde?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Wat we dan doen met de behoefte vanuit die doelgroep is: er komt een heel specifiek verzoek, wij zoeken een locatie die geschikt is om op die manier met elkaar te kunnen sporten. Dan gaan wij dus als gemeente met ze constructief meedenken en op zoek naar een locatie waardoor ze met elkaar op een veilige en vertrouwde manier kunnen sporten. Dus op die manier. Dus continu ben je aan het kijken of je verschillende doelgroepen kunt helpen om sportdeelname te verhogen.

De VOORZITTER: Eerst mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik vind het nog wel wat anders of we een sportschoolhouder helpen aan een goede locatie en die dat dan toevallig voor LHBTI'ers doet of dat we zwemvouchers gaan geven en ook die zwembaden subsidiëren. Dus ik heb toch echt wel een beetje moeite met uw antwoord. Volgens mij moeten we dit echt uit elkaar

trekken. Het is mooi als er signalen zijn vanuit de doelgroepen zelf. Die willen we ondersteunen met het faciliteren voor een juiste locatie, maar dit vraagt echt om zwemvouchers voor die doelgroep waar wij ook subsidie aan geven.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, ik beoordeel het enige: we willen dat zoveel mogelijk mensen kunnen sporten en er zijn allerlei vragen en verzoeken vanuit verschillende groepen. Als dat niet gebeurt vanuit een geloofsovertuiging of een bepaald normenkader, dan wil ik daar constructief in meedenken en kijken of we daar in tegemoet kunnen komen. Of we nou zoeken naar een geschikte locatie, puur wat ik belangrijk vind, hoe kun je het faciliteren ondersteunen dat mensen in beweging komen en kunnen sporten? Dan is het bij de een de locatie en bij de andere is het het bieden van zwemvouchers.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, wij willen ook stimuleren dat mensen kunnen sporten, alleen als mensen van zichzelf vinden dat ze alleen kunnen sporten, gesubsidieerd door de gemeente, op manieren en met voorschriften die indruisen tegen onze westerse waarden, dan blijven ze wat ons betreft maar thuis op de bank zitten. Daar gaan we als overheid niet aan meewerken, daar gaan we als overheid geen geld aan geven. Het verschil natuurlijk met 60-pluszwemmen is dat dat voor alle 60-plussers geldt, ongeacht afkomst, ongeacht achtergrond. Het verschil, natuurlijk met gewoon een zwemuurtje voor vrouwen, is dat vrouwen met elkaar in een zwembad zwemmen iets anders is dan een zwembad waarvan de rolluiken dicht gaan naar beneden, waarbij al het mannelijke personeel weg moet uit die ruimte. Dat jongetjes van 8 jaar daar niet rond mogen lopen. Op het moment dat medewerkers van het sportbedrijf tegen ons zeggen: dat is omdat hier moslims zwemmen die dit niet willen, vindt u het dan gek dat wij daar achterdochtig van worden en vindt u het dan gek dat ik van u de keiharde garantie wil dat daar geen cent naartoe gaat vanuit de gemeente, noch via subsidie, noch via die sportvouchers?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, ik val, denk ik, in herhalen. Het enige dat ik zeg: er zijn geen specifieke regels vanuit geloofsovertuiging en dat geldt ook niet voor de islamitische gemeenschap. Wij opereren of geven geen uitvoering vanuit een islamitisch normenkader, moge het duidelijk zijn dat dat niet het geval is.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Volgens mij is de wethouder vrij duidelijk in zijn beantwoording. Maar dan bespeur ik toch ook wel misschien een kans voor Leefbaar Rotterdam waarvan ik zeg: dan is Leefbaar Rotterdam waarschijnlijk ook voor genderneutrale toiletten. Dat past ook bij onze westerse samenleving. Is dat dan ook iets waarvan u zegt: dat moeten we dan ook maar ondersteunen?

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Nee, uiteraard niet. Dat weet u, want het grapje heeft u een keer of 10 al gemaakt, dus het begint een beetje sleets te worden. Het gaat om het scheiden van mannen en vrouwen op ideologische gronden. Dat vindt u een ongemakkelijke discussie, want het komt uit voornamelijk uw achterban voort. Het gaat erom dat we niet aan sekse-apartheid meewerken in deze stad. Dat wij niet op basis van islamitische voorschriften

mannen en vrouwen gaan scheiden. Daar gaat het hier in de praktijk om. Dat weet u dondersgoed.

De heer SOYTEKIN (denk): Dat doen we niet. Overigens heb ik dat grapje helemaal nooit gemaakt bij u, zeg ik tegen de heer Ceulemans. Maar goed, het is het is heel simpel. U baseert alleen uw argument op basis van de islam en voor de rest hebt u helemaal niets. Dus ja, het valt een beetje ook in het water, dit.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik probeer ook nog even helder te krijgen, want Leefbaar Rotterdam vindt het dus wel belangrijk dat alle 60-plussers een apart zwemuurtje krijgen, maar ze vinden het niet goed dat alle vrouwen een apart zwemuurtje blijven krijgen. Wilt u nou wel of niet dat vrouwen extra gaan bewegen en zwemmen? Dat dat is dan toch ook gewoon voor alle vrouwen. Dus ik ben een beetje lost eigenlijk.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Nee, dat heb ik nu 3 keer uitgelegd. Ik vind het heel goed als vrouwen sporten. Ik vind het heel goed als mannen sporten, ik vind het heel goed als bejaarden sporten. Maar op het moment dat dat niet met gemeentelijke subsidie gefaciliteerd wordt, conform religieuze wensen, dat is het grote probleem. En u moet eens een keer mee, zullen we een keer gezellig samen naar het zwembad gaan en kijken hoe het daar aan toegaat? Dan denk ik dat u er anders over nadenkt dan dat u het nu zegt.

De VOORZITTER: Dit wordt heel ingewikkeld, mijnheer Ceulemans. Laten we maar gaan schorsen. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Ik vond de uitsmijter wel humoristisch: wilt u een keer mee zwemmen, maar dan wel gescheiden. Kijk, *that says it all*.

De VOORZITTER: Ik denk dat we allemaal nu even toe zijn een hapje eten. We gaan even, let u goed op. Wij gaan zo meteen nog verder met de wethouders en de burgemeester in de beantwoording. Dan hebben we dus het debat over Trevvel en we hebben nog even een rondje gedaan op instigatie van de heer Ceulemans dat hij zei: is er nog ruimte voor een tweeminutendebat? Wij hebben ruimte voor 1 tweeminutendebat en dat is het tweeminutendebat Gezonder010. Dat is ook met wethouder Buijt, dus dan gaan we dat gelijk in 1 keer meenemen. Het gaat vast niet over zwemmen. Dus dan weet u wat het avondprogramma nog is. Dan schors ik nu voor de dinerpauze, doen we een uur.

(De vergadering is geschorst)

Notulen van de raadsvergadering van 15 juli 2025

Notulen van de raadsvergadering van 15 juli 2025 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 11

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 21.29 uur tot 21.42 uur is waargenomen door de heer J.M.D. de Waard

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, De heer S. Kasmi, P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw A.I. Norville, de heer B.J. van Rij, de heer R.A.C.J. Simons, de heer T.B. Versnel, mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: Mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het debat over de Voorjaarsnota en het woord is aan wethouder Kasmi.

De heer KASMI (wethouder): Dan ga ik beginnen, voorzitter. Voorzitter, ik heb volgens mij een paar opmerkingen c.q. vragen en een aantal moties op mijn terrein. Ik zal beginnen met de moties. Allereerst de motie van Volt, die is wel aanwezig gelukkig, motie 11 over nieuwe reservebestemming of percentageregeling cultuur. Die moet ik, hoe sympathiek ook, helaas ontraden. Ik kan u daarbij vertellen dat we dat heel, hoe zeg je dat, recentelijk nog hebben onderzocht, omdat daar al een keer een motie over was ingediend, als ik mij niet vergis door GroenLinks een tijdje geleden, en toen hebben we dat onderzocht. Het hele korte antwoord is het kost geld, geld wat we niet hebben, en dat is wat het problematisch maakt. Dus, linksom of rechtsom, als we dit willen doen realiseren, nogmaals sympathiek, maar dan moet dat geld ergens vandaan komen, die 1 procent. De bouwsector heeft het nu ook al moeilijk, ook gezien alle bouwkosten die gestegen zijn, inflatie en zo. Dus het is om die reden dat ik hem helaas moet ontraden. Dan motie 12, ook van Volt, 'Een vaste stek, voor de festivalplek'. Ik heb hem gelezen een beetje twee kanten uit. Je hebt het en over, via de voorzitter, festivallocaties, aan de andere kant heeft u het over nachtcultuur. Dat zijn twee dingen die niet per se altijd samengaan hand in hand. Dus op het deel van festivallocaties, die is overbodig omdat wij al allerlei festivallocaties hebben. Sterker nog, die gaan we uitbreiden. Voorbeelden daarvan zijn het Nelson Mandelapark, gebiedsontwikkeling in Rijnhaven en Vierhavens. Voor nachtcultuur zijn we ook weer bezig met andere dingen. Dus op het deel festivallocaties is hij overbodig. Ik zie wel aanknopingspunten ten aanzien van het deel van nachtcultuur, maar ik zou u willen aanraden om dat dan uit elkaar te trekken en daar dan even contact over te zoeken. Maar op dit moment moet ik hem op deze manier overbodig verklaren, tenzij u hem straks gaat intrekken. Voorzitter, dan motie 13, 'Graffiti op Zuid', die kan ik omarmen. Daar wil ik best naar kijken, dat ook te onderzoeken. Dat is even het korte antwoord. Het is een onderzoeksmotie en daar ben ik best wel bereid om naar te kijken, ook gezien het dictum. Dan voorzitter, motie 14, dat gaat over platform voor nachtcultuur. Die kan ik omarmen. Dan motie van het CDA onder andere over, om het maar even in mijn woorden zeggen, aandenken

aan voormalig burgemeester Aboutaleb. De heer Segers zit er nog niet zie ik. Ik vind de motie heel sympathiek. Ik snap ook de oproep, alleen wil ik echt even met de collega's in het college eerst ruggespraak hebben voordat ik hier ja op zeg. Dus ik kom hier graag donderdag even op terug. Dus als u donderdag even afwacht, dan heb ik een concrete reactie daarop voor u. Maar de motie vind ik in principe heel sympathiek. Dan, voorzitter, nog een motie, door meerdere partijen ondertekend, CDA, GroenLinks onder andere, motie 37 over de Rotterdampas en de 425.000 euro die in de Voorjaarsnota vrijgemaakt is om ouderen een korting te geven. Die moet ik ontraden om verschillende redenen. Allereerst gaat het hier om incidenteel geld, niet om structureel geld, dus het gaat echt om een eenmalige investering die we doen om deze hele specifieke doelgroep tegemoet te komen. Daarbij komt dat we niet zo lang geleden, anderhalf jaar geleden nog, het stelsel hebben aangepast, waarin juist ook de middengroep, waar u aan refereert in uw motie, ook is meegenomen, in dat stelselverandering. Om hem nu weer helemaal overhoop te gooien, dat moeten we niet doen. Het is nu juist zo ingericht naar de verschillende inkomensgroepen. Dus deze moet ik echt ontraden. Dan, voorzitter, hebben we een amendement. Ik weet niet zeker of collega Bart-Joost van Rij daar al op had gereageerd of niet. Dat gaat over de motie amendementen tegenbegroting GroenLinks en PvdA, over dat deel waarin gerefereerd wordt naar onderwijs. U spreekt in uw amendement over een bezuiniging. Voor de goede orde, het gaat hier niet om een bezuiniging, maar een bijstelling op onderwijsachterstandenbeleid en dat betreft een onderbesteding en heeft ook geen verder effect op de uitvoering van het onderwijsbeleid. Ook hier gaat het om een eenmalige onderbesteding, die op deze manier invulling wordt gegeven. Daarbij komt dat we ook nog wat extra middelen hebben vrijgemaakt, juist ook vanuit de armoedebestrijding, met dank aan collega Norville, waarin we samen hebben opgetrokken, om bijvoorbeeld de VE tot 110 procent van het minimuminkomen mogelijk te maken, naast de regeling die we hadden al in MPRZ-gebied van 130 procent. Dus wellicht dat ik hier al of dat een van mijn collega's hier al antwoord op heeft gegeven, maar bij deze voor alle zekerheid nog een keer dus om die reden ook ontraden. Dan had ik een aantal vragen c.q. opmerkingen, beginnend bij de heer Coşkun, waarin u in uw bijdrage stelt dat wij commercie boven de Rotterdammer stellen. Dan moet ik toch echt zeggen, dat is geen steekhoudend argument. U refereert in uw zelfde betoog aan Metropolis Festival onder andere, terwijl het Roel Langerakpark, waar u het over heeft in uw betoog, daar vinden juist evenementen plaats die betaald zijn en die evenementen kunnen alleen maar daar plaatsvinden omdat ze ook inkomsten genereren. Een van de redenen waarom Metropolis Festival niet kan doorgaan, omdat het niet kostendekkend is. Dus je hebt zeker ook commercieel, om maar in uw woorden te spreken, nodig om juist die festivals, juist die evenementen doorgang, te laten kunnen vinden. Of het zou moeten betekenen dat wij aan de andere kant onze subsidies moeten verhogen, maar dat kunnen we ook niet tot in het oneindige doen, zoals u zult begrijpen. Dus het is ook juist in het belang van festivals, van evenementen en de kostendekkendheid daarvan om ook wel entree te vragen.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): U bevestigt mijn beeld. De commercie krijgt de parken, maar de Rotterdammers verliezen hun festival. Het was ooit beleid dat er elk weekend iets te doen was, gratis toegankelijk voor Rotterdammers die niet met vakantie konden. Daar was Metropolis voor, daar waren heel veel activiteiten voor. Dat laat u sneuvelen en u pakt het park van de mensen af voor een commercieel festival waar je 70 euro entree voor moet betalen. U vergelijkt festivals met festivals, maar dat is appels met peren vergelijken.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Nou dat is niet appels met peren vergelijken. Ik pak helemaal geen festivals af. We hebben meer festivals dan ooit tevoren, voor de goede orde. Dat zijn de feiten en feit is ook dat we nog steeds gratis festivals hebben. Ik zeg alleen niet elk festival is

helemaal gratis rond te krijgen. Het was ook een keuze van Metropolis uiteindelijk, omdat ze zeiden we krijgen het niet rond, dat ze uiteindelijk het festival niet meer houden. Dat bemin ik ook in herinnering. Voorzitter, dan heeft u ook nog een opmerking gemaakt ten aanzien van de bijdrage van filantropen, om het maar even zo te zeggen. Daar zit ik toch echt anders in en ik denk stiekem een meerderheid van uw raad ook, want ook hier is het warm en koud tegelijkertijd blazen. Deze zelfde raad heeft het college, mij ook, de opdracht gegeven om juist externe middelen te zoeken voor allerlei culturele dingen, bijvoorbeeld Boijmans van Beuningen. De ambities waren dit, maar het budget was dit. Wat heeft u toen gezegd tegen mij in opdracht in de motie? Beste wethouder, gaat u maar zelf kijken hoe u de rest financiert. Als we dat niet hadden gehad, de bijdrage van filantropen, dan hadden we heel veel minder dingen gehad. Al die gelden die we daar nu niet meer in hoven te investeren, ik kan een heel rijtje noemen van wat er nog meer allemaal gebeurt, kunnen we aan andere goede dingen besteden, bijvoorbeeld armoedebestrijding om maar eentje te noemen.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Ook daar bevestigt u mijn beeld. Ik ben niet tegen die bijdrage van Droom en Daad, ik ben er helemaal niet op tegen, ze doen hartstikke goede dingen, ze hebben nog smaak ook, maar het is niet de enige smaak, het is niet het enige cultuurbeleid. Dat zouden wij hier moeten vaststellen. Ik constateer dat zij musea en kunstgebouwen openen en onze gebouwen, het Museum Rotterdam en Boijmans, al jaren dicht zijn, nog steeds niet open zijn, er marginale of geen programmering van is, dat we niet bij ons culturele erfgoed kunnen, onze kunstschatten kunnen, en zij wel dingen kunnen. Dan denk ik, wat kunnen zij dan wat onze wethouder cultuur samen met ons niet kan? Wij zouden toch sterker moeten zijn dan hun?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Ook daar moet ik echt de heer Coşkun in helaas teleurstellen. Daar ben ik het niet mee eens, zult u niet verbazen. Ten eerste is het zo dat als dit college, eigenlijk vorige college waar ik al wethouder cultuur was, niet het lef had gehad om eindelijk eens een keer Boijmans aan te pakken, hadden we nu in een veel slechtere situatie, uitgangspositie gezeten. Het is dat het zo lang is vooruitgeschoven om dezelfde reden, namelijk dat toen ook al de inschatting is geweest dat het heel veel geld zou kosten. Daarom is het vooruitgeschoven, met alle gevolgen van dien. Wij hebben gezegd we gaan dat niet meer op de lange baan schuiven, we gaan het aanpakken en de rest kent u. Dat is de reden. Je kunt geen eitje bakken zonder een eitje te breken, zeg ik dan maar weer. We gaan het museum klaarmaken voor de toekomst, dat is dus een investering die je moet maken. Dat betekent dat het museum ook op een gegeven moment gesloten moet worden. Daarentegen hebben we wel nu het depot waar mensen ook tegelijkertijd naartoe kunnen. Dat is volgens mij nog geen enkele andere stad gelukt, kan ik u vertellen.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Nu vertelt u het verhaal wat u al 10 keer verteld heeft. Omdat Boijmans al zo lang dicht is, dat kennen we wel, maar er stond vorige week, van de week, een artikel in de NRC. Ik zou graag een reactie willen hebben op dat beeld van Rotterdam en het kunst- en cultuurbeleid van Rotterdam wat daarin geschapen werd.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Ik ga geen krantenartikelen recenseren, maar wat ik u in het kort kan vertellen, wat mijn visie is ten aanzien van filantropie, is dat we als stad niet zonder kunnen. Als we alle wensen in vervulling willen laten gaan van deze raad en van alle raden

hiervoor, dan moet je ook kijken naar externe financiering. Ik vind dat gezond omdat ik de overtuiging heb dat je niet als overheid alles maar moet gaan betalen. Waarom zou je als het ook door anderen betaald kan worden? De mensen, in dit geval waar we het over hebben, zijn groot geworden in Rotterdam. Ze hebben hun geld hier verdiend en ze willen iets terugdoen voor de stad. Ik vind dit alleen maar heel erg mooi, moet ik eerlijk zeggen. Dat betekent dat wij ruimte houden op onze begroting, de heer Coşkun, om allerlei andere dingen te doen, dingen die u ook belangrijk vindt, bijvoorbeeld armoedebestrijding, maar ook een evenement bijvoorbeeld als Nacht van de Vluchteling. Dat doen zij helemaal financieren. Verhalenhuis Belvédère leveren ze een bijdrage aan. Het IFFR, wat we toch heel mooi vinden, leveren zij een bijdrage aan. Ik kan zo doorgaan. Het depot was er niet geweest zonder hen. Dus mijn visie erop is dat als je als stad al die wensen wilt vervullen, dat je niet zonder ook externe financiering kunt. Ik vind dat ook een plicht van ons. Sterker nog, er was ook een initiatiefnota, de heer Van Dommelen is er nu niet, die mij heeft op opgedragen om te zoeken naar externe financiën. Dat doen we vervolgens, dan hebben we heel veel financiering van buitenaf en dan is het weer niet goed. Voorzitter, ik hou het hierbij.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft nog een vraag.

De heer COŞKUN (sp): U trekt veel te snel een conclusie. Ik vroeg naar een reactie, heeft u gegeven, waarvoor dank, grotendeels met u eens, maar ik vind alleen dat het cultuurbeleid hier met name bepaald moet worden en niet alleen vanuit het mecenaat.

De heer KASMI (wethouder): Maar volgens mij, voorzitter, dat wordt ook hier bepaald. Sterker nog, dat wordt door u bepaald. Ik zou uzelf niet tekortdoen, want als u zegt dat het door anderen wordt bepaald, betekent dat dat u uw rol niet goed pakt. Dan wil ik u ook een spiegel voorhouden. Volgens mij in dit huis bepalen we met elkaar wat het cultuurbeleid is. U heeft de uitgangspuntennota ook vastgesteld, ik geef daar uitvoering aan. U heeft mij ook de opdracht gegeven om te kijken naar externe financiering en ook dat heb ik waargemaakt, voorzitter. Dus volgens mij bepalen wij met elkaar het cultuurbeleid. Het wil niet zeggen dat een stichting zoals De Verre Bergen, die toch heel veel vermogen heeft, ook vrij is om allerlei prachtige, mooie initiatieven te ontplooien. Het laatste wat ik erover wil zeggen, voorzitter, is, als we deze stichting niet hadden gehad, hadden we het depot nooit kunnen bouwen, hadden we ook niet het Fenix museum kunnen bouwen. Weet u hoeveel toeristen dat trekt voor de stad Rotterdam en weet u hoeveel dat logiesbelasting, dezelfde logiesbelasting die u wilt gebruiken om allerlei dingen te betalen, oplevert? Ik kan het voor u een keer uitrekenen. Dat zouden we allemaal missen als we dat niet zouden hebben.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden heeft ook een vraag.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Er wordt ook weer aangekomen met de heilige graal van de toeristen, maar ik wil even terug in uw verhaal, want u schetst het beeld alsof u heel daadkrachtig was met Boijmans. Het klopt inderdaad dat vorige colleges dat totaal verwaarloosd hebben en dan schetst u het beeld het vorige college had de moed om in te grijpen. Nou dat was helemaal niet zo, was helemaal niet zo. De reden was dat de brandweer het gebouw sloot, het was niet meer brandveilig. Dus u steekt uw vorige college een veer ergens, maar zo was het niet. Over de filantropie, in het NRC-artikel, daar kom ik nog wel op terug, want ik ben daar me wel rot van geschrokken, dat je een gebouw taxeert voor 800.000 euro en vervolgens de koper verkoopt het door voor bijna 22 miljoen, maar daar komen we nog over te spreken. Nu niet, maar het is wel iets anders dan u schetst.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Ook daar ben ik het niet helemaal eens, want de staat van Boijmans van Beuningen, de slechte staat van Boijmans van Beuningen, was al jaren bekend,

was al volgens mij in de jaren ‘90 ongeveer bekend. 3 opeenvolgende colleges hebben daar niets aan gedaan. Ik verwijt ze op helemaal niets, ik wil alleen maar wel even memoreren hoe het is gegaan. Uiteindelijk heb ik in 2018 met het toenmalige college gezegd het kan niet zo langer meer, het kan gewoon niet. Daar kwam ook nog eens het advies van de brandweer bovenop, daar hebt u helemaal gelijk, maar dat kwam er bovenop. Maar het besluit was sowieso al genomen van we moeten nu echt verbouwen, het kan niet zo langer. Voorzitter, volgens mij heb ik, denk ik, hopelijk zo alle moties, amendementen en opmerkingen c.q. vragen beantwoord.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan wethouder Buijt. Excuus, er is nog een vraag van mevrouw Kockelkoren blijven liggen.

De heer KASMI (wethouder): Het collectiecentrum. Het een en ander is al gezegd door collega Van Rij ook hierin. Een paar dingen die ik daar dan nog misschien ten overvloede aan toe te voegen heb. Wij hebben natuurlijk in de commissievergadering hierover met elkaar gesproken, toen zijn we ook met elkaar in debat gegaan en u, zoals ik mij kan herinneren, was in de veronderstelling dat er nog geen besluit was genomen over de middelen. Daar verschilden wij van mening. Ik heb gezegd tegen u, dat kunt u ook teruglezen in de veegbrief, dat er wel degelijk al een besluit was genomen, namelijk in 2021-2023 het IHP en daarna nog eens in het IHP 2024-2027, waarin middelen zijn gealloceerd voor een nieuw collectiecentrum. Het enige wat niet was opgenomen, en dat is ook omdat we in de tijd zijn ingehaald omdat wij hadden verwacht dat de commissiebehandeling al zou plaatsvinden, dat heb ik ook verteld in de commissie, voor de behandeling van de Voorjaarsnota, maar door de drukke agenda is dat niet gelukt helaas. Dus het enige wat er niet in stond is die 2,8 miljoen en daarvan heb ik u gezegd dat klopt. Dat eigenlijk stond er al in, maar nogmaals omdat die stukken al klaar waren, had uiteindelijk gecorrigeerd moeten worden, maar daarvan heb ik gezegd in de commissie we gaan helemaal nog geen enkele uitgave doen wat dat betreft, ten aanzien van het nationale museum voor wereldmusea, als de Voorjaarsnota straks niet door u als raad wordt goedgekeurd. Dus dat is het enige wat niet in de totale kostenraming zat, die al goedgekeurd is en waar al een besluit is op genomen. Dus als u als raad vandaag zegt wij willen dat naar beneden bijgesteld hebben of wij gaan daar niet mee akkoord, met dat deel, dan vallen we terug naar de optie collectiecentrum zonder ook het nationale museum. Dat gaat sowieso door, omdat daar al een besluit is over genomen. Maar uiteindelijk was het voordelig, zowel in inhoudelijke zin als in financiële zin, om wel die combinatie aan te gaan en dat is het voorstel wat nu voorligt, omdat het ook de Rotterdamse partijen 350.000 euro per jaar goedkoper voor ons is als we wel die combinatie maken. Dat scheelt heel veel geld.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Ja, voorzitter. Ik ben blij dat het college dan nu eindelijk toegeeft dat die 2,8 miljoen niet goed in de Voorjaarsnota staat. Dat is al een winst. Ik had ook gevraagd van geef dan scenario's hoe je het op een prudente manier kan boeken, want het besluit is inderdaad nog niet genomen. Ik vind het jammer dat dat niet gekomen is, want in feite staat er dus nu iets in over een voorstel waar nog geen besluit over is genomen. Het kan ook zijn dat we besluiten om het überhaupt niet te doen, dus dan moet je het ook terugboeken. Ik zou in aanloop naar donderdag graag nog wel willen weten wat is dan wel een prudente manier om het te begroten.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Nogmaals, ik heb daarvan gezegd dan stellen wij naar beneden bij en ziet u dat in de herziening, later in de begroting. Dat is hoe het werkt. Maar nogmaals, dan gaat het niet om het besluit om collectiegebouw te vernieuwen, dan wel te verbouwen, dan gaat het alleen maar om dat deel of je dat wel of niet in combinatie doet met het

nationaal museum. Dus daar gaat het om die 2,8 miljoen. Nogmaals, ik zou dat erg sterk ontraden, want dan snijden we ons in onze vingers, financieel en ook programmatisch. Dus ik zou het echt ten sterkste willen afraden.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, feit is wij hebben er geen besluit over genomen. Het staat nu verkeerd in de begroting en mijn vraag is, hoe kan het gewoon op een goede manier in de Voorjaarsnota worden opgenomen?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Volgens mij wordt dit echt een herhaling van zetten. Nogmaals, ik heb gezegd het besluit over het collectiecentrum zelf is al genomen, heeft u unaniem voor ingestemd. Wij hebben vervolgens studies verricht, daar kwamen twee varianten uit, de variant zonder of met. Het voorstel wat er in de commissie voorlag, is om uiteindelijk te kiezen voor het voorstel met en dat zou dan 2,8 miljoen duurder zijn. Daarvan heb ik in de commissie gezegd, als dat voorstel niet doorgaat, we hebben dat geld nog niet uitgegeven, dan stellen we het bij naar beneden. Dat zou mijn voorstel zijn om het niet nog ingewikkelder te maken. Dan gaat het echt om een technische discussie, wat mij betreft.

De VOORZITTER: Ik laat eerst even mevrouw Kockelkoren nog haar punt maken, want ik heb het idee dat ze nog niet helemaal het antwoord heeft gekregen. Misschien is dat er ook niet, maar dat ze hem nog wel even kan stellen daarin.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Dank voorzitter. Ik val gewoon over het punt ik snap dat je het kan wijzigen als we een ander besluit nemen, maar we hebben nog geen besluit genomen en het staat al wel ingeboekt. Dat is gewoon niet goed en ik wil gewoon horen van het college hoe je dat in de techniek wel op de goede manier doet. Inn mijn beleving, als je een beetje prudent begroot, zet je het gewoon op een goede manier in de boeken, nu in de Voorjaarsnota. Ik snap natuurlijk dat je ook in de techniek kan zeggen we nemen een besluit en dan komen we erachter dat het allemaal wel goed komt en dan laten we het zo staan, maar dat is gewoon niet hoe we hier met elkaar werken, want zo kan ik allerlei dingen in boeken waar ik over 6 maanden pas een besluit over ga nemen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben dan heel erg benieuwd, want mevrouw Kockelkoren heeft namelijk het college ook flink aangepakt op het feit dat er helemaal nog niets over Bloemhof in de boeken stond en daarop heeft de raad ook geen besluit genomen en daarom is weer de vraag aan het college waarom neemt u hier niets over op. Dus wat wil GroenLinks nou? Wil ze dat ze reserveringen maakt met beoogd beleid, waarin de raad daar inhoudelijk nog over kan spreken en de raad dat misschien nog kan bijstellen, of wil ze dat het college helemaal niets aan beoogd beleid in de begroting opneemt, wachten tot de raad daarover besluit en het dan pas verwerkt in de begroting? Want nu is het per onderwerp, ook bij GroenLinks, selectief of het wel of niet in een begroting zou moeten staan en dat begrijp ik dan weer niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.
Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Nee voorzitter, dat wil ik graag weerleggen. Voor Bloemhof heeft het college zelf aangegeven die bestemmingsreserve die wij daarvoor hebben gegeven is ook bestemd voor Bloemhof. Wij zeggen gewoon wij vinden dit zo belangrijk dat we daar een deel van reserveren speciaal voor Bloemhof, dus dat past binnen het beleid van dit college, helemaal niets raars aan. Wat hier gebeurt is wij hebben er nog geen besluitvorming over genomen en dan is het zonde dat nu alvast in te boeken. Waarom ik hier zo op hamer, is dat ik een debacle als Boijmans wil voorkomen.

De VOORZITTER (mevrouw Schouten): Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Oké. Dus ik neem aan dat er verder niet meer over Bloemhof wordt gedebatteerd en geen besluiten meer worden genomen volgens deze logica, want het staat al in de boeken, en dat is helemaal conform hoe we doen in dit huis, en daarom zal daar niets meer aan veranderen. Volgens mij klopt dat helemaal niet. Volgens mij kan het college prima voorgenomen beleid ook in de begroting opnemen en dat betekent niet dat de bevoegdheid van de raad om daar nog aanpassingen in te doen in 1 keer onderuit wordt gehaald.

De VOORZITTER: Ik zit misschien niet goed in de discussie hoor, maar volgens mij kan de raad hier nog wel over spreken. De raad heeft uiteindelijk gewoon het budgetrecht natuurlijk ook.

Mevrouw MAASSEN (d66): Uiteraard voorzitter, dat is het hele punt. Wij hebben het budgetrecht en nu wordt er alvast iets ingeboekt waar we nog geen besluit over hebben genomen. Dus dat is gewoon het punt.

De VOORZITTER: Niet meer? Heel goed. Dan is nu het woord aan wethouder Buijt.

De heer BUIJT (wethouder): Voorzitter, dank u wel. In tegenstelling tot eerdere debatten, kan ik het vandaag heel erg kort houden. Wat mijn portefeuille betreft is natuurlijk het absolute hoogtepunt dat we de Volkelstraat, het is heel erg onrustig achter de tafel hier, nog anderhalf jaar extra openhouden. Daar wil ik ook u voor bedanken, want het is mede door uw bijdrages, ook bij de evaluatie van het aanpak buitenslapers die we met elkaar gehad hebben, waarin ook raadsbreed daar om gevraagd is. Dus dat was voor mij een ontzettend goede boodschap om ook mee op de retraite te nemen. Het is ontzettend belangrijk, want we zien ondanks de enorme investeringen en de succesvolle behandeling van de mensen die in de opvang komen dat de overlast op straat nog nauwelijks is afgenomen. Dus dat betekent dat er nog ontzettend veel werk aan de winkel is, maar dat ik wel met een hand op mijn hart durf te zeggen als we de opvang niet gehad hadden, dan was het echt nog erger geweest. Dus wat dat betreft niet op onze lauweren rusten, maar wel heel erg blij dat we dit voorlopig, voor anderhalf jaar, hebben veiliggesteld. Ik heb 1 vraag van mijnheer Coşkun gekregen, of we bij de inkoop met het model van AUS, of is AUS voor heel Denemarken? De nieuwe inkoop is in ‘28 of ‘29, ik meen ‘28, en daarin worden ook goede ervaringen van steden in het buitenland meegenomen, waaronder deze. Dus ik kan u niet beloven we gaan het een op een kopiëren, maar we gaan wel proberen om de goede dingen uit andere steden mee te nemen. Ik heb 1 amendement, dat is van Partij van de Arbeid, over de vrouwenopvang, een zeer sympathiek amendement. U begrijpt zelf door de dekking is eigenlijk al gezegd dat we hem niet kunnen uitvoeren. Ik kan u wel zeggen, ik heb vorige week met de ombudsman, met het Leger des Heils hebben we om de tafel zeten, met Directie Veilig, omdat we allemaal doordrongen zijn dat er zich voor sommige vrouwen een drama voltrekt en dat nemen we ter harte. We hebben goede afspraken gemaakt. We hebben gezegd we gaan een persoonsgerichte aanpak in elk geval opzetten en in kaart brengen om hoeveel gaat het precies die echt in een weerzinwekkende situatie zijn terechtgekomen. Dat vinden we onacceptabel, maar ik moet u ook eerlijk zeggen we zijn ook een klein beetje handelingsverlegen, omdat de lat om in Nederland iemand gedwongen op te kunnen nemen tegen zijn zin in, die lat ligt heel erg hoog. Op zich is het een heel groot goed dat de overheid in Nederland niet zomaar mensen willekeurig van straat kan plukken. Dat is op zich een groot goed, maar we zien nu echt situaties dat mensen zichzelf echt ten gronde richten en dat familie echt smeekt bijna kun je ons helpen en dan zit de wet ons wat dat betreft in de weg. Dus weet dat we dit heel serieus oppakken, dat we goede stappen aan het zetten zijn, dat een eigen vrouwenopvang op zich niet zozeer de oplossing is, het is meer het verleiden dat mensen naar een opvang willen. We

hebben het Room First project op Kreekpad en daar gaan we ook met voorrang proberen vrouwen te plaatsen. Dus dat kan ik in ieder geval wel in uw richting zeggen. Dus voorzitter, daar wil ik het bij laten, want ik had gezegd dat ik het kort zou houden en dan moet ik natuurlijk ook niet met hele lange monologen aan gaan komen. Dus bij deze. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft nog een vraag.

De heer COŞKUN (sp): Ik had u gezegd u heeft deze maand een meevaller van 11 miljoen bij de jeugdzorg, bij de GRJ. Als we nou 3,7 procent besteden aan het KIPA, want u wilt ook de pilot van Bloemhof en Schiebroek uitbreiden naar andere wijken, doe dat dan naar het Oude Noorden. Dus 3,7 procent van uw meevaller van 11 miljoen van deze maand besteden aan dat kinderparadijs, dan zijn die ook weer door de winter geholpen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): We hebben daar natuurlijk uitgebreid over gediscussieerd met elkaar, eerst bij de jaarrekening. Het is ook in de commissie een aantal keren langsgekomen. We hebben nu met elkaar het besluit genomen dat al dit soort bedragen, dadelijk bij de tweede herziening, dat daar de balans wordt opgemaakt. Dat is het moment dat we daarnaar kijken en om nu selectief daaruit te shoppen van doen dan 3 procent daarheen, dan weet ik al wat het volgende verzoek is. Daar hebben wij gewoon niet voor gekozen. Dat gaan we ook niet doen. Daarnaast is er ook al een motie ingediend die oproept aan het college om te kijken of ze het sowieso bij elkaar kunnen vinden. Dus daar kunnen wij helaas niet op ingaan.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Hebben we er allemaal nog een beetje zin in? Goed zo. Wat ik nog tegen u wilde zeggen. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dat moet je na zo een after dinner dip doen, dan moet je de mensen er weer even bij sleuren. Want u heeft me wel aan het werk gezet met al die moties natuurlijk, dus daar ga ik eventjes antwoord op geven, maar niet voordat ik u allen, en niet alleen Partij van de Arbeid en GroenLinks, complimenteer met het werk wat u vandaag heeft gedaan. Want laat dat duidelijk zijn, ik ben 1 jaar en 4 dagen wethouder en ik weet nog als de dag van gisteren hoeveel werk het is om al die dossiers, zeker voor de fractievoorzitters, maar ook voor alle raadsleden die vanuit hun eigen portefeuille daar een bijdrage aan leveren, allemaal in die toch relatief beperkte tijd die u daar altijd voor krijgt tot zo een mooie avond, en ochtend en middag die we inmiddels met elkaar hebben. Dus dank voor uw werk, daar wordt de stad alleen maar mooier van. Ik begin eerst maar eens met de grote, hoge nood, de extra parkeerdagen op feestdagen. Een aantal van u, zelfs 4 partijen, zien dat niet zo zitten en hebben daar een andere besteding voor gevonden. Ik wil natuurlijk niet dat u onderling ruzie krijgt en derhalve kies ik voor mijn eigen voorstel, om dat richting een aantal feestdagen te doen. Even alle gekheid op een stokje, wij hebben daar ook in de commissie, volgens mij was dat het grote punt ook in de commissiebehandeling van de Voorjaarsnota, ik heb u dat uitgelegd hoe dat is gegaan. Ik ben de dagen daarna niet tot een ander standpunt gekomen, derhalve motie R, S en T en een aantal moties waar dat als dekkingsgrond wordt gebruikt, zal ik dan ook ontraden op die gronden, die u eigenlijk al had kunnen voorspellen. Ik begrijp het, u heeft ook in de commissie heel duidelijk aangegeven dat u dat niet ziet zitten. Dat is ook uw goed recht. Laat dat ook vooral horen. Het college blijft bij het standpunt om dit toch te doen. Daarmee de amendementen van Volt ontraden.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn, u bent tijd door uw tijd heen, maar we voegen gewoon de tijd van de tweeënhalf uur dan bij u. 0 seconden. Wij gaan de tijd erbij voegen, dus u krijgt weer tijd.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank voorzitter. Toch even een vraag, want het is me net iets te makkelijk. Feestdagen, ik heb bijvoorbeeld in mijn betoog gezegd Wereldhavendagen en zomercarnaval, je zou dat een feestdag kunnen noemen, maar volgens mij zijn het vooral dagen waarin het retedruk is in de stad. U als wethouder mobiliteit, wilt u dan het inderdaad juist stimuleren dat mensen met de auto komen, omdat ze dan vrij kunnen parkeren? Daar kunt u toch als wethouder mobiliteit heel moeilijk een goed verhaal over vertellen, lijkt mij zo? Dus heeft u dan niet tegen op zijn minst die twee dagen een bezwaar?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Nee hoor en dat heb ik u ook al aangegeven. Het gaat niet om een hele dag gratis parkeren, dan zou ik misschien nog een beetje met uw meedeinen, het gaat om enkele uren in de ochtend. Daarmee heb ik ook al in de commissie gezegd het is feitelijk een soort van korting over de hele dag die u moet zien. Dat doen we overigens voor een aantal dagen, ook voor dagen die heel druk zijn, en dat gaat eigenlijk elk jaar goed. Ik heb ook genoemd onder dezelfde regeling valt bijvoorbeeld ook onze viering van Koningsdag, ook een hele drukke dag in onze stad, valt onder dezelfde regeling als die wij nu voorstellen. Dus ik verwacht daar eigenlijk geen problemen en dat heb ik ook op die manier in de commissie aan u meegegeven.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Maar geen problemen verwachten is nog iets anders dan is dit het beleid wat u uitdraagt, want volgens mij vinden we, in ieder geval een groot deel van deze raad, het eigenlijk best wel goed als we richting een stad gaan die wat minder goed bereikbaar is met de auto, vooral om drukte te voorkomen, zodat andere voor middelen van vervoer, zoals fiets, lopen, ov wat minder gehinderd wordt. Juist op dagen waarop onze stad dus massaal bezocht wordt lijkt mij dat gewoon een beetje contrair aan dat beleid. U kunt dat natuurlijk nu wel vergelijken met Koningsdag, maar dan zouden we het ook over Koningsdag bij wijze van spreken moeten hebben. Het is gewoon een beetje contrair. Het voelt contrair en ook helemaal niet in lijn met volgens mij het beleid wat u uitvoert.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Nee, dat begrijp ik ook en soms past het ook niet helemaal voor het ene beleid, maar past het heel goed in het andere beleid. We zijn ook een coalitie waarin we vaker hebben gesteld die auto is gewoon welkom in onze stad. Dat is ook een boodschap die u mij heeft meegegeven. In die zin is het niet een spagaat, maar houd ik met beide gevoelens, zoals dat ook in het coalitieakkoord staat, rekening. Nogmaals, het gaat niet om een hele dag parkeren, het gaat om enkele uren, zoals we dat ook bijvoorbeeld op andere drukke periode hebben, en dat vind ik uitlegbaar. Dan heb ik de moties die daarna volgen ook redelijk snel kunnen appreciëren. Dan ga ik naar mijn eerste motie, motie nummer 5, 'Fatbike door twee, daar maak je fietspaden veiliger mee'. Die zou ik willen omarmen. Ik geef u wel al van tevoren mee dat ik verwacht dat het in de handhaving best gecompliceerd wordt. U kent de landelijke discussies die daarover zijn, die de voormalig minister Madlener ook onder ogen had, wanneer is het een fatbike? Je krijgt dan toch allerlei discussies. Geef mij ook de tijd om dat juridisch goed uit te zoeken, heb ik echt niet binnen 6 weken even rond. Het voordeel, zeg ik u ook, Enschede heeft het natuurlijk al ingevoerd. De rijksoverheid heeft daar overigens weer heel kritisch op gereageerd. Dan komen die dingen vanzelf samen, dus ik kijk ook naar andere steden, de rijksoverheid of het kan. Overigens, het doormidden knippen zou ik ook iets vrijer willen interpreteren, bijvoorbeeld, en dat doen we al, bij herhaalde vaststelling van overtredingen inbeslagname. Dat heeft hetzelfde effect wat mij betreft. Dus als u mij de ruimte geeft dat ik niet een of andere hydraulische knipmachine moet kopen terwijl ik misschien een voor de hand liggend ander instrument heb, dan zoek ik het in die kant.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Wij vonden juist dat knippen zo leuk, dus ik zou wel de wethouder willen aanreiken in Antwerpen is het ook niet zo dat daar een overtreding wordt gemaakt omdat iemand te hard rijdt op het fietspad en dat ze zeggen eraf en dat ding in tweeën. Zo gaat het in Antwerpen ook niet. Het is wel zo, als daar een fatbike in beslag wordt genomen omdat hij gewoon opgevoerd is en in de praktijk een illegaal voertuig is en de eigenaar doet er afstand van, dat hij dan vernietigd wordt. Dat lijkt me ook goed dat we het hier doen en wat ons betreft gebeurt het dus inderdaad met een grote hydraulische tang.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik heb u gehoord, maar ik zoek ook de vrijheid, daar waar dat misschien wat lastig in de uitvoering is in Nederland of in Rotterdam, dat ik ook voornemens ben een iets bredere manier in de geest van uw dictum te werken, dan hoeft u daar geen aanvullende vragen over te stellen als u teleurgesteld bent.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Kunt u ons dan, naast de vorderingen van hoe het in de APV zou kunnen komen, ook op de hoogte houden van al het materiaal dat u overweegt, waarmee u het in tweeën wil knippen?
De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik zal u een mooie uitleg geven hoe ik het dictum heb opgepakt, maar dank voor de motie. ‘Stop & bos’, die kan ik omarmen. Ik zeg daar altijd wel bij ik heb ook beperkingen binnen het coalitieakkoord, dat weet u ook, dus daar moet hij wel binnen passen. Daar bent u van op de hoogte, maar in de vorm zoals die hier staat, een onderzoek en meegeven of dat dat kan of wel, doe ik graag voor u. Motie nummer 8, VVD, ik ga er als een razende doorheen zoals u merkt, 'Geef seksuele straatintimidatie een publiek gezicht’. Als het nou raadslid was geweest, mevrouw Van Groningen, zeg ik u via de voorzitter, had ik hem zelf ingediend denk ik, maar als wethouder kan ik hier niet mee instemmen. Dat heeft gewoon te maken met het feit dat dat niet in verhouding staat ten opzichte van het strafbare feit wat daar staat. Daar krijg ik het OM echt niet warm voor, voor films of videobeelden, dan wel geanonimiseerd, van mensen. Want wij gebruiken ook geanonimiseerde beelden in de eerste fase, dat weet de burgemeester veel beter dan ik, om ook op basis van kleding et cetera mensen te herkennen. Dus anoniem, dan moet je ze helemaal blurren en waar is dan het effect van zo'n film? Wat ik u wel zou willen toezeggen, om nog eens goed te kijken naar een campagne die we al eens eerder hebben gedaan, waar we met acteurs iets hebben gedaan, of we dat iets realistischer zouden kunnen doen, maar ik zeg u er ook bij dat ik wel wil kijken of dat dat het juiste campagnebeeld is wat we op dat moment nodig hebben. Wij doen altijd heel goed onderzoek naar wat hebben we nu nodig in deze fase en welke doelgroep spreken we aan, maar als dat de doelgroep dader is, dan wel vrouw, misschien kunnen we nog eens even kijken naar dat ‘Psst, hé schatje’, die theatervoorstelling. Hoe kun je dat op een wat bredere manier neerzetten? Want ‘Psst, hé schatje’ was heel goed om eventjes aan te vliegen, maar kon niet heel erg massaal worden gebruikt. Ik denk dat dat nog wel eens interessant zou kunnen zijn om uit te zoeken of we dat in een campagne verder zouden kunnen brengen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter dank. Ik denk ook dat ik precies begrijp waar mijn gevoel zit en ik ben ook blij dat u zo zegt als u op mijn plek zou staan dat u hetzelfde had ingediend. Want hetgeen wat ik altijd terugkrijg van vrouwen is dat ze zeggen ik heb het gevoel dat als het gebeurt dat er wel mensen zijn die het zien, maar eigenlijk niemand doorheeft dat dit het is. Dus hoe maken we nou het feit dat het seksuele straatintimidatie is en die vrouwen zich ook echt aangetast voelen inzichtelijk. Ik denk dat dat ons met zijn allen gaat helpen, want op het moment dat we dan signaleren, dan kunnen we ook ingrijpen. Dan

denk ik en dan hoop ik dat dat een olievlek wordt en dat elke vrouw zich vervolgens veilig voelt op straat. Dus ik ben in ieder geval heel blij met wat u toezegt en dit blijft gewoon een beetje het gevoel wat ik blijf houden, van hoe kunnen we dit nou inzichtelijk maken dat mensen ook echt begrijpen wat het is?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik kan het de raad echt aanbevelen. Als u nog een keer naar de theateropstelling, die in de buitenruimte plaatsvindt overigens, 'Psst, hé schatje' kan gaan, hij reist een beetje door het land, moet er een beetje op zoeken. Het is een fantastische tentoonstelling, waar echt ook mannen kunnen ervaren wat seksuele straatintimidatie is. Juist mannen kunnen dat doen. Ik vond het echt kippenvel gevend wat dat voor gevoel van onveiligheid over je afroept. Dat brengen naar een campagne in een massamediaal karakter, dat zou ik echt willen onderzoeken. Maar de motie zoals die nu voorligt, ontraad ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik ben hier nogmaals heel erg blij mee dat u zo met me mee wil denken, want ik wil gewoon dat elke vrouw veilig over straat kan. Ik zal nog even nadenken wat ik vervolgens met de motie doe, maar in ieder geval deze toezegging ben ik echt heel erg blij mee. Ik kan het van harte onderschrijven, wij zijn daar samen geweest. Ik heb het als zo heftig ervaren dat ik het belangrijk vind dat mensen dit zelf ervaren, zodat we vrouwen echt, en ook homo's, kunnen helpen in onze samenleving, dat dit ieder geval hun straatje voorbijgaat.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Mag ik nog 1 suggestie doen? Ik weet niet of dat ook in de smaak valt bij dit adee, maar dat in gedachten houden dat we de vrouwen niet of niet alleen als slachtoffer presenteren in zo'n massacampagne. Daar zie ik de wethouder ook zeker niet voor aan, maar ik zie wel dat bij de bewustwording voor dit soort type zaken dat ook heel vaak gebeurt en dat vind ik ook verdrietig, omdat vrouwen zijn juist niet slachtoffer, maar dat zijn dus gewoon vrouwen die over straat heen lopen en die dat ongewild ervaren. Dat is volgens mij het belangrijkste uitgangspunt.

De VOORZITTER: Mevrouw van Groningen wil hier iets op aanvullen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Meer ook in reactie op mevrouw Maassen. Dit is ook precies hoe wij hem in onze bijdrage hebben neergezet. Ik vind niet dat wij als vrouw een concessie moeten doen. Je moet gewoon kunnen zijn wie je bent en dat geldt voor iedereen in onze stad. Dus het gaat mij echt juist om die daders en om die eigenlijk het gezicht te geven. Ik hoor heel goed wat de wethouder zegt, dat dat dus juridisch gewoon niet kan, al had ik het liefst natuurlijk gewild dat we dat wel hadden kunnen doen met elkaar. Dus helemaal met u eens, het moet inderdaad echt zijn dat het om die daders gaat en die vrouwen zijn niet de slachtoffers, maar die willen we juist empoweren hiermee.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Overigens, dat doen we dus ook. We hebben natuurlijk via de StopApp ook stopgesprekken met vrouwen, ook om ze te helpen en te empoweren, maar ook de omstanders. Een van de belangrijkste inzichten die ik bijvoorbeeld heb, is dat een van de mogelijkheden die je hebt als omstander is natuurlijk documenteren, er inspringen, net doen alsof je iemand kent, maar wat ik ook een hele belangrijke vond, die wil ik u allemaal meegeven, is achteraf, als je iets hebt gezien, naar een vrouw of een man toelopen en vragen ging dat goed. We weten uit ervaring namelijk dat vrouwen dan beter wat hen is overkomen kunnen verwerken en het voelt als steun. Dus als je gewoon vraagt ik zag daar iets, klopt het dat je je daar ongemakkelijk bij voelde? Dat kan een vrouw of een

LHBTI'er enorm helpen ook in het zich weer veilig voelen in de buitenruimte, want daarmee geef je het vertrouwen aan vrouwen dat er altijd iemand is, ook na de daad. Dus dat doen wij ook. De omstandertrainer is onderdeel van onze aanpak. Ik ga snel door, want als u mij op dit soort dingen neerzet, dan gaat hij hoor. Gooi er een kwartje in en dan heb ik 100 anekdotische verhalen voor u. 'Fietsstraat, auto te gast in nieuwe wijken' van D66, motie nummer 17. Ik vind het een heel goed idee om wat we al doen te verankeren, want vooral dat tweede dictum, dat lijkt me goed. Dan weet iedereen het. Het is overigens het uitgangspunt wat we altijd hebben, maar dat tweede dictum maakt hem bijzonder. Dus die kan ik omarmen. 'Meer horecapleinen vol kroegen', die kan ik ook omarmen, wel in een brede afweging. Dus we kijken altijd samen met de buurt naar pleinen, dat doen we met elke pleininrichting. Wat wilt u nu, en daar zullen we natuurlijk dan ook horecaondernemers bij betrekken, en het kan zomaar zijn dat iemand zegt wij willen daar iets anders, groen, of een fietsenstalling of weet ik veel wat. Dus in de brede afstemming nemen we dit gewoon mee, een motie waarmee kan werken. Dan raadslid Peppel heeft een motie nummer 20 ingediend, een motie die gaat over Rotterdams biodiversiteitskeurmerk. Ga ik ontraden, niet omdat ik tegen biodiversiteit ben, zeg ik tegen de leden, waar mevrouw Van de Peppel er niet is, maar meer omdat ik een keurmerk op lokaal niveau, daar heb ik altijd een beetje bezwaren tegen, want dat gaat niet de tractie brengen in het volume wat u denk ik verwacht van zoiets. Twee, ik zou heel graag mijn mensen niet willen hebben zitten op het onderzoeken van een keurmerk, maar in die beperkte capaciteit die ik daarvoor heb vooral in de uitvoering. Misschien kunnen we nog in de tussentijd eens kijken wat we van deze motie en van uw learnings nog in het beleid kunnen schroeven, maar een keurmerk vind ik niet de oplossing die ik voor ogen heb. Motie 'Parkeren tijdens Keti Koti' van de ChristenUnie, 27. Dat heb ik eigenlijk ook aangegeven, het college heeft voor de dagen gekozen die er liggen. Daar staat geen Keti Koti onder. U heeft dat netjes overigens gedaan door er eentje uit te halen, de ander erin. Het college kiest voor deze dagen, het is dan aan u hoe dat verder verloopt. Maar deze, ook in de commissie al aangeven, ontraad ik. Motie 'Laat de auto een (zon)dagje staan', daar wordt dekking getrokken uit die dekking die ik ook al bij de Volt amendementen heb toegelicht. Om die reden ook ontraden. 'Gratis OV op Wereldhavendagen,' zelfde afweging, dekkingsgrond, daar ga ik niet met u mee. Wel een sympathieke motie, maar de dekkingsgrond steun ik niet. Ontraden. 33, 'Beter met de fiets naar Heijplaat'. Ik vind de dekkingsgrond ook daar, zeker gezien de recente motie van mevrouw Van Wifferen, niet gepast, maar ik wil u wel toezeggen eens goed te kijken of ik aan uw inhoudelijke motie kan voldoen. Dan moet ik wel even zoeken naar geld of whatever, maar ik wil wel in een toezegging aan u meegeven, is het mogelijk, is het wenselijk, en als ik nog een stapje verder kan, kan ik het uitvoeren dat ik dat eens per brief aan u laat weten. De dekkingsgrond, die wil ik daar niet voor gebruiken, maar de inhoud, daar wil ik echt nog eens serieus naar kijken, want dat vind ik een uitstekend idee. Dat is dus ontraden in de huidige vorm.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Ontraden in huidige vorm, maar wel een toezegging dat u kijkt en in de brief erop terugkomt.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Zeker, dat ga ik doen en ik ga ook echt mijn best doen. Want het gaat niet over heel veel geld, ik moet wel even zoeken of dat dat ook allemaal klopt, maar ik ga het zeker doen. BIJ1 is er helaas niet en dat is toch jammer. Ik ga het kort houden, maar landelijk wordt een nieuwe tarievenkaart ov bepaald en een van de onderdelen van de nieuwe tarievenkaart ov is een Onderwegpas en die is gericht op gratis ov voor mensen met het sociaal minimum. Dat betekent dat wordt een rijksoverheidsregeling, zoals het er nu uitziet. Dat gaat overigens wel ten koste van andere tarieven, zoals AOW en jeugd, maar daar wordt u op een later tijdstip nog eens over bijgepraat. Maar de verwachting

is dus dat de rijksoverheid dit van ons over gaat nemen en op die gronden zeg ik ontraden. Hij is eigenlijk iets te prematuur. Ik wil echt de rijksoverheid afwachten. We zitten nu midden, vanuit de MRDH, in die gesprekken over nieuwe tarifering, dus ontraden. Dan mijn laatste motie van CDA Rotterdam over de inzet van verpleegkundigen. Weet u wat het probleem daar is? Die verpleegkundigen zitten in een soort van pool. Het is een commerciële dienst en wij geven pas heel vroeg op de bal aan dat er bijvoorbeeld een TSD of een hele hete dag is en soms lukt het ons gewoonweg niet om dan iemand te krijgen omdat mensen al uitgegeven zijn, omdat ze bijvoorbeeld 3 dagen geleden al door een ander zijn geboekt. Wat ik u wel wil toezeggen dus in deze huidige vorm, ook gezien de financiering, want die heeft u eruit gehaald, sorry. Ik zou u willen toezeggen nog eens goed te kijken, kunnen we dat niet op een wat slimmere manier organiseren, zodat u krijgt wat u wil? Maar het zit hem dus eigenlijk in de manier van inhuur waarom we dat niet goed kunnen regelen, maar ik ben wel bereid, u heeft mij op het goede pad gezet om daar nog eens even kritisch naar te kijken, kunnen we dat niet slimmer doen, zodat we in de geest van uw motie het werk kunnen doen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Daar ben ik graag toe bereid, mits u dat dan ook, misschien bedoelt u dat ook wel, want wij hebben natuurlijk dat hele TSD verhaal ook breder gepakt. Deze motie gaat specifiek over die verpleegkundigen. We hebben het ook als het gaat over handhaving gezegd. Dus dat u dat wel pakt in het verhaal van hoe komen we tot het bepalen van het TSD en moeten we niet specifiek naar het strand van Hoek van Holland op een manier kijken waarbij we zeggen die metro komt nu echt tot op het strand, betekent dat het heel uitnodigend is om daar met veel mensen naartoe te komen, en dat is ook wel eens buiten TSD. Dus dat u dat wel dan zo breed pakt. Als u dat zo bedoelt, dan ben ik graag bereid de motie in te trekken als deze toezegging wordt gedaan.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Maar in mijn prioriteringsagenda handhaving ga ik juist in op die TSD en minder warme zaak en hoe onze inzet van handhaving dan is geregeld, dus daar bent u al in bediend. Deze, daar bent u nog niet in bediend, maar in de prioriteringsagenda, in bijlage 2 zo uit mijn hoofd, kunt u terugzien hoe wij op de verschillende stranden, dus niet alleen maar hoek van Holland, maar ook elders onze inzet plegen op welk moment van de dag, qua temperatuur of drukte.

De VOORZITTER: Dat waren uw antwoorden. Dan heb ik een aantal toezeggingen genoteerd. De wethouder zegt toen naar aanleiding van de motie over seksuele straatintimidatie te willen onderzoeken hoe met een bredere campagne neergezet kan worden wat straatintimidatie precies is. De wethouder komt terug op de inhoud van de motie over de fietstoegankelijke waterverbinding met Heijplaat en wat hij daarin kan betekenen. De wethouder zegt toe om naar aanleiding van de motie over de topstranddagen in hoek van Holland. Volgens mij is er al een toezegging gedaan.

De SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik wil die motie dus intrekken, bij deze.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn trekt de motie in hierover. Ik had toch ook nog genoteerd dat de wethouder de verschillende destructie methoden van fatbikes nog zou kenbaar maken aan de heer Ceulemans.
De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Maar dat is onderdeel van de afhandeling van de motie.

De VOORZITTER (mevrouw Schouten): De afhandeling van de motie, dat hij nog de verschillende destructie methoden van fatbikes in beeld zou brengen. Dat is een beetje destructieve kant van de heer Ceulemans die graag bediend wordt. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, zou u nog 1 keer de toezegging willen herhalen die u had opgeschreven van de wethouder over SSI, dat ik hem even goed in mijn hoofd prent? Anders komen we er natuurlijk uit, dat begrijpt u.

De VOORZITTER: Wat ik heb opgeschreven is dat hij wil onderzoeken hoe een bredere campagne neergezet kan worden wat straatintimidatie precies is. Ik weet niet zo goed hoe ik dat omschrijf, maar ik denk dat u wel begrijpt wat u is gezegd. Dan gaan wij door met wethouder Norville.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Een lange dag en dankzij wethouder Bastemeijer zijn we weer een beetje opgepept allemaal. Waarvoor dank, want het is toch een lange dag. Ik ga beginnen met amendement E. Die ga ik ontraden en ik zal ook vertellen waarom. Ik heb in de commissie WIOSSAN gezegd dat ik na het reces met een brief kom, waarin ik uiteenzet op welke onderwerpen ik binnen het beleidskader en ook in deze periode de nadruk wil leggen. Ik streef ernaar zo veel mogelijk in te zetten op duurzaamheid, voorspelbaarheid en bestendigheid, ook als het gaat om het jeugdengoed. Ik kan me voorstellen, dat heb ik hier ook gehoord, dat er gezegd wordt wethouder, waarom niet de plannen al bij deze Voorjaarsnota? Dat heeft te maken met het feit dat ik pas vorige week mijn wijkbezoeken heb afgerond, de laatste was in Hoek van Holland. Ik heb er zo een 14 bezocht en ik heb in sneltreinvaart willen ophalen waar de stad behoefte aan heeft en in die brief, die ik ook graag bespreek in de commissie WIOSSAN, zodat de raad hier ook iets van kan vinden, zal ik ook terugkomen op het jeugdengoed. Dus vandaar dat ik dit amendement ontraad. Dan is er ook iets gezegd over een amendement F, oprechte belangenvereniging voor mensen onder bewind. Ik ben van mening dat een belangenvereniging sowieso niet iets is dat je op lokaal niveau moet organiseren. Wat doen we wel? We staan in goed contact met Aegis, de belangenvereniging van bewindvoerders, onder andere over het ook oprichten van een cliëntenraad. Daarnaast staan we ook echt naast de Rotterdammers met schulden en halen we actief de signalen op. Daar komt bij, en dat vind ik ook nog wel een belangrijk argument, dat we als gemeente ook niet onafhankelijk zijn. Een gemeente is ook partij en veel processen, zoals bijvoorbeeld schuldhulpverlening, maar ook bijzondere bijstand. Als de gemeente dan ook initiatiefnemer is van een belangenvereniging, kan dat ook de onafhankelijkheid van die vereniging onder druk zetten en vind ik bestuurlijk en juridisch gevoelig. Ik hou zeker in de gaten hoe het gaat. Ik ga daar ook organisaties in de stad op bevragen, zoals bijvoorbeeld een partij als Warm Rotterdam, kom met de signalen. Uiteraard ben ik ook zeer geïnteresseerd in de signalen die raadslid Reitema krijgt bij haar eigen meldpunt. Want dat is er, maar we hebben daar als college nog niet eerder iets van gezien. Dus een uitnodiging om dat ook te delen, voorzitter. Dan kom ik bij motie nummer 23, ‘Label E is niet Oké’. Die omarm ik, omdat we willen stimuleren dat mensen die een nieuw huishoudelijk apparaat nodig hebben, dat dat ook energiezuinig is. Dus we gaan onderzoeken of die huidige vergoedingen toereikend zijn. Het is een onderzoeksmotie. Dan had ik 1 vraag, maar wel van de nestor van deze raad. Dus daar moet je toch even op terugkomen. De vraag was wethouder Norville zei vorige week dat ze zaken in de volgende periode echt gaat aanpakken. Ik waardeer de vraag van de heer Coşkun, al heb ik dat niet precies gezegd. Want ook in deze periode pak ik echt aan, maar wat ik daarmee bedoelde is dat ik, mocht het mij gegund worden om terug te komen, mij graag wil inzetten voor onderwerpen die meer tijd vragen dan dat mij op dit moment gegeven is, bijvoorbeeld een belangrijke wens van mij is om te komen tot een integraal armoedebeleid, of zoals Warm Rotterdam het benoemt Deltaplan Armoede. Dat zijn zaken die je niet nu doet, maar dat doe je aan het begin van een periode, dat je afspreekt hoe je met elkaar gaat werken. Maar ook zie ik dat er kansen zijn om de onderlinge afstemming tussen bestaande initiatieven te

verbeteren, bijvoorbeeld op het gebied van voedselhulp, kleding, maar ook andere basisvoorzieningen. Tijdens de kennismakingsgesprekken met organisaties en wijkraden, die voor mij zijn georganiseerd, is het ook duidelijk geworden dat er potentie is om de samenwerking tussen verschillende partijen te versterken en daarmee de effectiviteit van het sociaal domein te vergroten. Wat bedoel ik daar concreet mee? Dat een bijeenkomst voor mij georganiseerd is en dat er partijen in de zaal zitten die elkaar daar voor het eerst ontmoeten, terwijl ze allemaal in dezelfde wijk werken, of dat ik zelf als nieuwbakken wethouder organisaties noem die daar nog niet bekend zijn. Dus ik denk dat er op dat gebied nog veel winst te behalen is. Dat is niet gezegd dat ik daar nu niets aan doe, maar dat zijn wel trajecten die wat langer duren. Voorzitter, volgens mij heb ik dan mijn vragen beantwoord en de amendementen en moties behandeld.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan vraag ik even aan de heer De Waard of hij het voorzitterschap wil overnemen zodat ik kan beantwoorden.

De VOORZITTER (De heer De Waard): Een hele goedenavond, dames en heren. Nu gaat het echt leuk worden. Daarvoor geef ik graag het woord aan de burgemeester Schouten voor de beantwoording van de vraag op haar beleidsveld, maar ook de appreciatie van de moties op haar beleidsveld. Burgemeester Schouten.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Hartelijk dank, voorzitter. Ik heb een enkele vraag en ook een paar amendementen en ik loop ze even in de volgorde af zoals ze gesteld zijn. De heer Ceulemans die vroeg eerst of dat ik bereid ben om activisten in de haven van de rails te vegen, of van het spoor te vegen, neem ik aan, tijdens de demonstraties. Ik ga het weer een keertje uitleggen. Mijnheer Ceulemans, hij kent het verhaal. De Wom is mijn kader waarop ik beoordeel of dat een demonstratie gefaciliteerd kan worden of niet en op basis van die gronden kan ik beoordelen of dat nodig is. Heel specifiek als we naar het spoor kijken, voor de haven, dan kijken we ook altijd van wat gebeurt er erachter eigenlijk, als het wordt opgehouden. Staan er gevaarlijke stoffen op het spoor? Lopen andere plekken vast, waardoor het echt belemmerend werkt? Dat doen wij ook in nauwe samenwerking met ProRail, ook de bedrijven in de haven betrekken wij daarbij en dan kijken we of er ook een grond is om die demonstratie te beëindigen. Dat is belangrijk, want we moeten ook een onderbouwing hebben of we iets wel of niet toestaan. Eigenlijk vraagt de heer Ceulemans een soort van algemeen principe voor de demonstratie die op het spoor bij de haven plaatsvindt, dat lukt niet op basis van de Wom, maar we kijken altijd heel serieus naar wanneer wel en wanneer niet. Dus het is eigenlijk maatwerk.

De VOORZITTER (De heer De Waard): Mijnheer Ceulemans met een vraag.
De heer CEULEMANS (Ir): Dan ga ik het ook nog 1 keer proberen. De WOM geeft u natuurlijk ook de mogelijkheid om bij hinder voor het verkeer een demonstratie direct te ontbinden. Op een spoor zitten lijkt me de definitie van hinder van het verkeer en ook ProRail en het havenbedrijf zeggen dat is dus een schadepost van anderhalve ton per uur. Dat is natuurlijk gewoon buiten iedere verhouding. Dat heeft niets met demonstreren te maken, dat is sabotage tegen een gigantische kostenpost in een haven die het al zwaar heeft. Dus kunt u daar nog een keer op ingaan.

De VOORZITTER (De heer De Waard): Even voor de goede orde, ik zie de tijd van Leefbaar Rotterdam niet lopen. Even dat in de gaten houden alstublieft, niet dat ik het erg vind. Maar hierbij het woord aan burgemeester Schouten.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dat heb je met zo een voorzitter, dat gaat dan gelijk mis. Ik ga hem even heel specifiek maken, mijnheer Ceulemans, het gaat over de verkeersveiligheid in de Wom. Het gaat niet over de hinder voor het verkeer, want de hinder voor het verkeer in zichzelf is geen grond. Dus dan moeten wij dus onderbouwen waarom het

de veiligheid aantast, dat is precies wat wij doen. Dus wij kijken dan of bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen op het spoor staan of dat er op andere plekken congestie plaatsvindt, waardoor het gevaarlijk wordt in wijken, dorpen, et cetera verderop. Dat gaat tot het buitenland aan toe, dus wij gaan daar best ver in. Dus het is niet zo dat omdat het in zichzelf economische schade met zich meebrengt, dat is voor de rechter geen grond om te zeggen dan mag het dus niet. Er zijn wel meer demonstraties. Sterker nog, vaker zijn er natuurlijk demonstraties die wel hinder veroorzaken en die daarmee ook economische schade kunnen veroorzaken. We kijken ook altijd is er nog een omleidingsroute? Kan er nog op een andere manier vervoerd worden of iets dergelijks? Dus enige hinder kan ik niet uitsluiten, maar we zijn vrij secuur erin en ook wel strak, en ook in de afspraken hoe we kijken met ProRail voor de onderbouwing, om te zien of we wel of niet iets toestaan.

De VOORZITTER (De heer De Waard): Mijnheer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Maar waar ligt dan de grens van wat een demonstratie is? Als de heer Van Schaik daar op het spoor gaat staan voor een prijskaartje van anderhalve ton per uur, dan binnen een minuut gezegd van ga eens eraf. Als hij dat niet doet, wordt hij opgepakt. Waarom kunnen Extinction Rebellion demonstranten dat wel, ook als het maar twee, drie man is? Is het dan puur omdat ze zelf zeggen dit is een demonstratie? Want als dat zo is, dan kan iedereen op elk gewenst moment deze stad op alle mogelijke manieren lamleggen, zolang ze maar zeggen dit is een demonstratie. Dus waar ligt dan juridisch de grens? Wanneer is het een demonstratie en wanneer is het gewoon sabotage?

De VOORZITTER (De heer De Waard): Burgemeester Schouten.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Nou dat is een interessante vraag. Het is natuurlijk ook een vraag die op landelijk niveau speelt. De kaders zijn in de wet vastgelegd. De Wom is een wet die op landelijk niveau is vastgesteld. De grondwet ligt helemaal natuurlijk erin, dus de Wom is eigenlijk weer een specificatie van het grondwettelijk recht om te demonstreren. Dit is ook het debat wat plaatsvindt, want dat is niet altijd. Daar zit best wel een fluïde lijn in. Maar goed, als iemand zegt ik demonstreer hier of daartegen, dan is dat een demonstratie en zijn dan ook de kaders van de Wom van toepassing. Maar dat is een terechte vraag van de heer Ceulemans, alleen dat is niet eentje die ik nu hier oplos, omdat het ook in de Wom dan geregeld zou moeten worden. Dan heb ik een aantal amendementen. Het eerste amendement is van mevrouw Reitema, dat is amendement N van Nico, en eigenlijk is het amendement R, Richard, van de heer Dekkers daar eigenlijk ook van toepassing, want zij hebben allebei een amendement om middelen voor de wijkveiligheid te vergroten. Ze hebben allebei een iets andere dekking, die van mevrouw Reitema gaat over de toeristenbelasting verhoging en die van de heer Dekkers gaat over de zondagsregeling schrappen, noem ik het maar eventjes, en voor het parkeren, om dat geld ook daarvoor in te zetten. U begrijpt dat ik het altijd heel sympathiek vind wanneer gekeken wordt ook naar middelen voor veiligheid, want dat is ook belangrijk. Wij hebben natuurlijk zelf ook in onze Voorjaarsnota ook extra middelen al voor een aantal wijken vrijgemaakt, maar er is ook hier, en dat is al door de collega's eerder gezegd, rondom de dekking, dat daar wel bezwaren zitten. Ik moedig u wel aan en ik ga ook met veel interesse al uw verkiezingsprogramma's lezen, want u bent allemaal heel enthousiast over wijkveiligheid. Dan hoop ik ook dat u daar heel veel middelen voor gaat inboeken, want dan kunnen we denk ik inderdaad op enig moment ook weer meer stappen zetten. Dus het doel sympathiek, dekking om andere redenen die er al genoemd zijn niet mogelijk of niet gewend, laat ik het zo zeggen. De heer Soytekin had nog een vraag over de beantwoording van de technische vragen. Hij zegt eigenlijk standaardtekst en er wordt ook gesproken over een groep overlastgevende Nederlands Caribische mannen. Hij vraagt waarom er nou specifiek ook die kwalificatie aan wordt gegeven. Het is goed dat hij die vraag ook stelt, want als college vinden wij het ook heel belangrijk dat er ook zorgvuldig geformuleerd wordt, ook juist om te voorkomen dat er stigmatisering plaatsvindt. In dit geval

is die toevoeging relevant omdat dat de verklaring is waarom leden in die groep geen bsn-nummer hebben. Dit zijn mensen die onderdeel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden, maar geen Nederlander zijn, omdat de Caribische landen wel onderdeel uitmaken van het koninkrijk, maar dan ben je niet Nederlander, maar heb je een eigen nationaliteit. Het probleem daarbij is dat deze mensen niet allemaal daardoor een bsn-nummer hebben. Dat heeft specifiek met die situatie te maken. Doordat ze geen bsn-nummer hebben, is het ingewikkelder om ze bijvoorbeeld naar zorg te geleiden, om ze werk te geven, om een woning te organiseren, want wij hebben dat in Nederland wel allemaal zo georganiseerd dat daar ook een bsn-nummer aan gehangen wordt. Dus in dit geval is het een verklaring waarom we voor deze specifieke groep eigenlijk iets anders proberen in te zetten, juist om ze te helpen, en het is dus niet bedoeld om ze te stigmatiseren. Dat wil ik blijven benadrukken. Uiteindelijk richten we ons erop van hoe kunnen we die mensen gewoon het beste eigenlijk weer de kans geven die ze ook verdienen.

De VOORZITTER (De heer De Waard): U heeft toch nog een vraag van mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter en dank ook voor het antwoord. Goed dat dat inderdaad niet op die manier wordt gebracht, alleen ik zit dan toch even te zoeken naar de relatie tussen iemand die geen bsn heeft en overlastgevend is. Dat je niet in aanmerking komt voor bepaalde dingen waar je een bsn voor nodig hebt, dat snap ik, maar dan ben je toch niet per definitie overlastgevend? Dat vond ik zo'n gekke relatie.

De VOORZITTER (De heer De Waard): Burgemeester Schouten.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Zo is die ook niet bedoeld. Ik zal hem even wat secuurder proberen te formuleren, want ik denk dat dat goed is. Dit zijn mensen die overlast veroorzaken, maar die dus slecht bereikt kunnen worden doordat ze te maken hebben met het feit dat zij geen bsn-nummer hebben. Dat maakt het dus ingewikkelder om ze naar zorg te geleiden, naar werk te begeleiden, naar soms ook een woning. Dus dat is de volgorde der dingen en dat zij geen bsn-nummer hebben heeft te maken met hun achtergrond. Dus ik hoop dat ik hem daarmee goed formuleer. Daarmee proberen we juist dus, ondanks het ontbreken van dat bsn-nummer, wel wegen te zoeken om die mensen tegemoet te komen, want uiteindelijk brengt het ze in een kwetsbare situatie en dat willen we niet. We willen ook dat die mensen weer gewoon de kansen krijgen et cetera, maar we willen ook dat de overlast minder wordt. Dus het is eigenlijk iets dat we het mes aan twee kanten proberen te laten snijden. Dan heeft de heer Segers-Hoogendoorn ook nog een amendement om de feestdagenregeling te schrappen en dat specifiek ten gunste laten komen van cyberveiligheid. We hebben het eerder in de commissie al gehad over het belang van cyberveiligheid en dat ziet het college ook. Het is ook niet zo dat we helemaal geen middelen hebben voor cyberveiligheid, maar de heer Segers-Hoogendoorn wil daar eigenlijk ook meer middelen aan besteden. Dat kan, dat is ook altijd weer sympathiek, zeg ik erbij, alleen ook hier is de dekking natuurlijk weer het knelpunt. Tegelijkertijd hebben wij ook de discussie met de politie wel, want cyberveiligheid slaat lokaal neer, maar de oorzaak ligt niet altijd lokaal. Het is gewoon ook weer meer landelijk. Dus hoe stem je dat ook weer goed af tussen zelfs ook de landelijke politie, de regionale eenheden en ook wat wij lokaal doen? Ik denk dat we ook nog wel wat, en daar zullen we het debat verder over gaan voeren, hoe kun je dat nou het beste op elkaar laten aansluiten? Dat is de discussie die wij nu zelf ook met de politie bijvoorbeeld hebben, want dat is ook de zoektocht.

De VOORZITTER (De heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Toch nog even. Ik snap de appreciatie, maar we hadden het specifiek over cyberweerbaarheid, waarmee we eigenlijk verwezen naar dat deel wat hier gaat over onze mensen, de Rotterdammer cyberweerbaar maken. Dat is volgens mij

wel echt heel lokaal. Maar goed, dat is inderdaad de referentie aan het debat wat we vorige week hebben gehad. Ik wilde het wel even rechtzetten. Het gaat over cyberweerbaarheid van onze mensen in de stad.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Het is goed dat u daar ook nog even wat specificatie aangeeft. Overigens bij digitale inclusie zitten ook wel wat middelen voor om mensen wat weerbaarder te maken op het gebied van cyber, dus op verschillende plekken gebeurt daar wat. Maar dan ook cyberweerbaarheid, dat zijn ook zaken die denk ik gewoon nog wat beter uitgekristalliseerd moeten worden, ook met de politie en de eenheid, omdat dit echt wel over verschillende lagen gaat. Maar het is goed dat de heer Segers-Hoogendoorn hier aandacht voor blijft vragen, want we zien ook dat het probleem echt toeneemt en dat er eigenlijk een verplaatsing is van de wat klassieke criminaliteit veel meer naar de cybercriminaliteit. Daar proberen we ook echt wat aan te doen en ik denk dat daar nog echt wel wat meer slagen op te maken zijn. Voorzitter, tot zover de vragen en amendementen die op mijn terrein lagen.

De VOORZITTER (De heer De Waard): Dank u wel, burgemeester Schouten. Ik heb hierin geen toezeggingen gehoord, dus ik ga de voorzittershamer gewoon aan u overdragen en dan kunnen we door met het volgende agendapunt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hiermee zijn wij aan het einde gekomen van de eerste termijn van agendapunt 8.1. Wij vervolgen het debat morgen en de heer Dekkers, die moet weer even wat koffie hebben, denk ik. Wij vervolgen het debat donderdag en dan komt de tweede termijn van uw raad en tweede termijn van het college. Ik wil nog even nog een keer benadrukken dat de heer Segers-Hoogendoorn zijn motie op stuk nummer 35 heeft ingetrokken, zodat u uw lijst ook weer compleet heeft.

9.2 Debat over 'Onacceptabele beperking doelgroepenvervoer Rotterdam!', aangevraagd door het lid Verkoelen e.a.

De VOORZITTER: Dan schors ik voorlopig agendapunt 8.1 en gaan wij door met het reguliere debat over 9.2. Het Debat over de 'Onacceptabele beperking doelgroepen voor Rotterdam!' is aangevraagd door mevrouw Verkoelen. Let u even op wat wij met de spreektijd hebben gedaan of wat we even gaan doen, want een aantal van u zitten al in hun tweede blokje met de spreektijden en een deel heeft nog wat over. Wij gaan nu, zodat u gewoon weer de tijd heeft zodat u een totaaloverzicht heeft, alles wat u over heeft bijplussen. Dus gewoon de tweeënhalf uur die voor donderdag stond, zetten we nu helemaal bij uw spreektijd, zodat u een totaaloverzicht heeft wat u voor vanavond en donderdag nog overheeft, zodat u zelf even goed kunt duiden hoeveel tijd u waarvoor wil inzetten. Het woord is aan mevrouw Verkoelen. U heeft het woord.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Goedenavond allemaal. Voorzitter. Het besluit van dit college om per 1 januari 2026 het doelgroepenvervoer via Trevvel te beperken tot slechts 25 kilometer is onacceptabel. Het raakt mij, mijn fractie en vooral duizenden kwetsbare Rotterdammers in het hart. Voorzitter, voor inwoners van Hoek van Holland en Rozenburg betekent dit besluit feitelijk dat ze uitgesloten worden van essentiële voorzieningen als het Erasmus MC en Maasstad Ziekenhuis. Hoe leggen wij deze mensen uit dat ze niet langer met Trevvel naar noodzakelijke zorg kunnen reizen? Hoe leggen wij uit dat hun welzijn en gezondheid wordt opgeofferd voor bezuinigingen en bureaucratische keuzes? Voorzitter, dit gaat niet om luxe, maar het gaat om zorg, gezondheid en menselijke waardigheid. Valys, het voorgestelde alternatief, is volstrekt ontoereikend voor lokaal vervoer. Het betekent langere reistijden, meer administratie en snel uitgeputte kilometerbudgetten. Daarom, voorzitter, heb ik een aantal korte en duidelijke vragen voor het college en in de aanvraag staan ze ruimer omschreven, maar omwille van de tijd stel ik ze bondiger, maar u heeft ze wel allemaal, dus u had zich er ook op kunnen voorbereiden.

Begrijpt het college de ernst van het uitsluiten van Rotterdammers uit dorpswijken van noodzakelijke ziekenhuisvervoer? Waarom opnieuw kwetsbare burgers opofferen, ondanks jarenlange problemen met Trevvel? Welke concrete garanties geeft u aan deze inwoners voor goed vervoer naar medische zorg? Trekt het college deze absurde maatregel alsjeblieft onmiddellijk terug? Ja en nee, waarom niet? Waarom zijn waarschuwingen van inwoners en vervoerders genegeerd? Waarom dwingt het college inwoners hun kostbare Valys budget lokaal te gaan gebruiken? Is deze afstandslimiet expliciet in het tijdelijke contract met Trevvel opgenomen? Welke serieuze alternatieven heeft het college onderzocht? Waarom heeft u vooraf geen overleg gepleegd met de betrokken dorps- en wijkraden? Hoe verantwoordt het college deze maatregel tegenover onze duurzaamheidsambities? Het gaat hier om toch andere motoren en met diesel. Waarom is dit besluit bewust op zaterdag naar buiten gebracht, met alle onzekerheid van dien? Dat was nogal vervelend voor de mensen. Tot zover en ik ben erg benieuwd naar de antwoorden van de wethouder.
De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Verkoelen. Dan is nu het woord aan de heer Tak.

De heer TAK (pvda): Dank u, voorzitter, en ik kan me geheel aansluiten bij de woorden van mevrouw Verkoelen. Ik heb nog heel even zitten speuren naar de documenten die we vorig jaar hebben gehad over de aanbesteding, want ik denk, heb ik nou die 25 kilometer over het hoofd gezien of waar zit het hem nou in? Ik denk, en dat is eigenlijk mijn eerste vraag aan de wethouder, dat het hem zit in de volgende zin, dat de doelstelling was bij de aanbesteding om ook het oneigenlijke gebruik, vervoer waar dus andere regelingen voor voorliggend zijn, terug te dringen. Dus het ziekenhuisbezoek wanneer je in Hoek van Holland woont, hoort daar kennelijk onder. Dat is eigenlijk mijn eerste vraag aan de wethouder. Klopt dat en hadden we dat op die manier moeten lezen in de stukken vorig jaar? In alle eerlijkheid, dat zal ik gelijk grif toegeven, ik heb daar nooit uit afgeleid dat betekent dat als je in Hoek van Holland woont en een ziekenhuis toevallig meer dan 25 kilometer verderop, dan heeft u pech in het doelgroepenvervoer. Dat heb ik niet gezien. Ik denk dat heel veel collega's van mij dat ook niet hebben gezien. Dus dat geef ik gelijk grif toe. Dat neemt niet weg dat de consequenties niet mals zijn. De brede raad, de ombudsman, die geven allemaal aan alsjeblieft, kunnen we niet een menselijkere oplossing vinden? Er was ook nota bene een onderaannemer van Trevvel overigens die bij ons op de lijn was gekomen, die zegt ik heb nota bene groene busjes gekocht die die lange afstanden kunnen rijden en ook die investering wordt eigenlijk tenietgedaan door deze aanpassing. Dit geeft overigens wederom weer aan voor mij dat we dat beter gewoon zelf kunnen regelen als gemeente, want Trevvel is niets meer en niets minder dan een doorgeefluik van onderaanbestedingen. Ik heb een aantal vragen voor de wethouder. Is het mogelijk om alsnog wat te doen aan die voorwaarden, om ervoor te zorgen dat we wel buiten die 25 kilometer gaan zitten? Zijn daar eventueel kosten aan verbonden? Want u heeft wel 1,6 miljoen aan bezuinigingen ingeboekt op het doelgroepenvervoer, dus ik hoop eigenlijk niet dat ons dat nu gaat tegenhouden om mensen gewoon te helpen in onze stad. Nu zag ik toevallig in een andere gemeente in Nederland dat ze daar puntbestemmingen hadden toegevoegd. Dus daar hadden ze ook een kilometerbeperking geïntroduceerd op de rare 22,5 kilometer, maar de puntbestemmingen, dat waren dan ziekenhuizen bijvoorbeeld, waren uitgezonderd. Dus ik zat te denken, als ik met u meedenk, is dat misschien nog een oplossing voor dit probleem? Mevrouw Verkoelen had al wat gezegd over die 700 kilometer die je bij Valys krijgt. Nu heb ik toevallig gezien dat je onder bepaalde voorwaarden een groter aantal kilometers kan krijgen, maar dan zag ik dat je weer de hele medische mangel door moet. Ik weet dat de wethouder daar zelf ook geen fan van is, dus als dat zo is, kunnen we het dan voor onze mensen in de stad in ieder geval heel makkelijk maken dat ze op een makkelijkere manier die kilometers kunnen krijgen? Bent u bewust van de gevolgen voor onderaannemers door het aanpassen van deze voorwaarden? Dat waren mijn vragen, dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank de heer Tak. Dan is nu het woord aan mevrouw Kockelkoren. Nee, die hoeft niet meer. Dan gaan we door naar de heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, voorzitter. Een paar weken geleden stonden we hier in dezelfde zaal te spreken over de voorrang voor mensen in de kleine kernen en erbuiten op sociale huurwoningen. Toen heb ik een pleidooi afgestoken dat het zo belangrijk is om mensen geen voorrang te geven op basis van een postcode, dat je mensen niet op een oneerlijke voorsprong mag brengen en dat je mensen in beginsel gelijkwaardig moet behandelen. Nou dat is opgepakt, maar Trevvel is iets te ver doorgeslagen, die zegt nu we gaan mensen minderwaardig behandelen op basis van een postcode. Dus dat is misschien net even iets te ver de verkeerde kant. Vraag aan de wethouder is, in onze ogen is het heel belangrijk om de zorgkosten onder controle te houden. Zijn we van bewust, hebben we ook vaak op aangedrongen bij deze wethouder zorg, zodat de bestuurlijke opdracht zorg goed wordt uitgevoerd. Wees nou scherp op de kosten. Dus het zou nu heel hypocriet zijn als ik zou eisen nee, veeg deze bezuiniging of kostenbesparing van tafel. Dat zal ik ook niet doen, maar ik heb wel vragen over de manier waarop. De eerste vraag die ik heb is hoe gaat de wethouder voorkomen dat mensen die in kleine kernen wonen nu buitenproportioneel benadeeld worden door deze maatregel? Want objectief gezien lijkt dat wel te gaan gebeuren. Vanuit die kleine kernen moet je nu eenmaal verder reizen naar voorzieningen, die worden dus buitensporig hard geraakt. Hoe gaan we dat verkopen? Tweede vraag, als er dan toch sprake is van zo'n bezuiniging, dat kan soms met ongemak of soms ook frustratie of pijn gepaard gaan en dat kan je voorkomen als je dat op een goede manier communiceert, als je duidelijk daarin mensen meeneemt. Die brief die is tijdig verstuurd, zou je kunnen zeggen, maar toch heeft dat bij veel mensen tot frustratie en onbegrip geleid. Kan de wethouder voor mij reflecteren op die communicatie? Gaat er nog meer komen? Gaan we nog op andere manieren mensen meenemen in wat nu eigenlijk de gevolgen voor hen zullen zijn, ook voor de mantelzorgers die erbij betrokken zijn, die elke keer mee zullen gaan? Hoe gaan we voorkomen dat deze mensen zich eigenlijk vervreemd voelen door de toch teleurstellende communicatie, tweede vraag? De derde vraag is, we vinden het ook belangrijk dat mensen niet verdwalen eigenlijk in het systeem en dat er ook sprake is van een betrokkenheid van mensen die er wonen, dat die tijdig al op voorhand gevraagd worden wat vindt u hiervan? Wat zijn de gevolgen hiervan? Hoe gaat dit op uw omgeving, in uw leefsituatie doorwerken? Daar hebben we hele mooie dorpsraden voor die daarvoor geschikt zouden zijn, om die te vragen wat is de impact voor jullie als dorp of als kleine kern op deze maatregel. We hebben signalen gekregen dat die niet betrokken zijn. Ik heb ook signalen gehoord dat die wel betrokken zijn, dus dat kan niet allebei waar zijn. Vraag aan de wethouder, op welke manier zijn nu eigenlijk die dorp- en eventuele wijkraden betrokken? Zijn die geïnformeerd? Zijn die om advies gevraagd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar komt dan die ruis op de lijn vandaan? Dat zijn de drie verhelderende vragen die ik heb.

De VOORZITTER: Hartelijk dank en met uw goedvinden geef ik nu het woord even aan mevrouw Aafjes-van Aalst. Dat heeft zij gevraagd. Is dat oké, mijnheer Elbay? Vanwege de logistieke redenen waarschijnlijk, kan ik mij voorstellen.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Dank u, voorzitter. Ik betreur ook echt zeker het beeld dat in de media is ontstaan naar aanleiding van een verzonden brief van de gemeente. Het zou ook fijn zijn als de wethouder dit beeld kan rechtzetten en ik hoor graag hoe de wethouder zelf reflecteert op de communicatie. Hoe het ook zij, we verwachten van het college dat zij zich maximaal inspannen om de overgang naar Valys soepel te laten verlopen. Over de overgang heb ik nog een aantal verduidelijkende vragen. Wat zijn de verwachte aantallen ritten die door deze wijziging voortaan onder Valys vallen in plaats van Trevvel en is Valys berekend op deze toename? Hoe voorkomen we dat mensen straks noodgedwongen minder medische afspraken maken of sociale contacten onderhouden vanwege vervoersproblemen of extra drempels? Kan de wethouder toezeggen om deze wijziging na een jaar te evalueren, om te kijken of het vervoer naar ziekenhuizen nog steeds op een toegankelijke manier is geregeld?

De VOORZITTER: De heer Tak.

De heer TAK (pvda): Dank u wel. Ik was even benieuwd of Leefbaar Rotterdam het überhaupt eens is met deze wijziging, of zij niet liever ook zouden zien dat mensen gewoon gebruik kunnen maken van het doelgroepenvervoer.

De VOORZITTER: Mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Het zal ook gedeeltelijk door een bezuiniging zijn dat deze keuze is gemaakt. Dat hoor ik ook graag van de wethouder, zoals eerder vragen zijn gesteld. Ik was ook echt wel verrast op deze manier, dus ik hoop gewoon uiteindelijk dat er een maatwerk kan komen en op het moment dat mensen niet genoeg uren hebben, zoals die 700 kilometers van Valys, of daar inderdaad een oplossing kan worden gemaakt.

De VOORZITTER: De heer Tak.

De heer TAK (pvda): Even voor de scherpte, ik ken u namelijk ook zo dat volgens mij wat bovenaan zou moeten staan, is dat mensen die hulp nodig hebben in onze stad die hulp krijgen. Dat is het uitgangspunt. Inderdaad, ik heb al eerder vragen gesteld aan deze wethouder over die 1,6 miljoen. Toen zei hij dat geld hebben we gewoon over voor Trevvel. Dat geloof ik, dat zal hij niet verzonnen hebben. Dan zou ik mij dus hoogstens verbazen als nu het antwoord is dat geld hadden we toch nodig gehad als we deze diensten hadden willen leveren.

De VOORZITTER: Mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Eens en uw vraag natuurlijk met betrekking tot wat ik er verder van vind, ik denk ook wel dat soms mensen oneigenlijk gebruikmaken van Trevvel, want ook heel veel dingen kunnen wel via de ziektekostenverzekering vergoed worden, met betrekking ook tot vervoer naar ziekenhuizen. Dus mogelijk op deze manier kan daar wel beter op ingespeeld worden, maar dat moet wel onder begeleiding. De mensen moeten wel meegenomen worden van u kunt dit ook inzetten.

De VOORZITTER: De heer Tak.

De heer TAK (pvda): Voorzitter, ik snap dat. Dat klopt. Ik weet dat het zo werkt in Nederland, maar als ik heel eerlijk ben, en ik zal me niet verbazen als de wethouder dat gewoon met me eens is, die wirwar van alle vervoersregelingen, ik snap wel dat het mensen gaat duizelen. Het is ook gewoon fijn als een gemeente gewoon duidelijkheid schept aan de mensen, dit is de vervoerder die jou van A naar B kan brengen.

De VOORZITTER: Mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Eens en ik ben het er ook absoluut mee eens dat deze brief absoluut geen duidelijkheid heeft geboden en eigenlijk alleen verwarring en frustratie opbrengt. Dat stond ook eigenlijk in mijn eerste inbreng, maar ik heb hem iets ingekort. Dus vandaar.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wat ik heb begrepen uit de stad is dat vervoer met Valys is duurder dan met het doelgroepenvervoer. Dus hoe kijkt u daar nou tegenaan? Want u stelt vragen aan de wethouder ervan uitgaande dat die overgang naar Valys al een soort voldongen feit is. Ik vind dat wat bijzonder en wat ik ook wel bijzonder vind is dat een

leefbaar van de vorige periode zou de wethouder bij deze reactie in de stad over de tafel hebben getrokken. U zegt nu ik wil wel even weten of deze overgang wel goed gaat, terwijl wij daar niet over geïnformeerd zijn. We krijgen het in de krant te horen. Het verbaast me, alsof deze doelgroep opeens toch minder belangrijk is nu u in de coalitie zit.

De VOORZITTER: Mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Nee, dat is gewoon complete bullshit. Alle doelgroepen zijn belangrijk en waaronder ook inderdaad mensen die gebruikmaken van Trevvel. Dat weet u ook, dat ik daar zo over denk. Verder wilde ik nog even verdergaan in ieder geval, want ik had nog meer vragen. Kan de wethouder toezeggen om deze wijziging na een jaar te evalueren, om te kijken of het vervoer voor ziekenhuizen nog steeds op een toegankelijke manier is geregeld? Wordt de specifieke ondersteuning geboden door de gemeente aan inwoners die straks overstappen van Trevvel naar Valys? Tot slot over de wijziging rondom het vervoer van huisdieren, niet zijnde hulphonden. Dieren zijn vaak onlosmakelijk verbonden met ouderen of zieke Rotterdammers voor een noodzakelijke rit naar de dierenarts of gewoon mee op visite gaan. Ja, medereizigers kunnen bang zijn voor een hondje of een allergische reactie krijgen, maar dit is altijd oogluikend toegestaan en hier hoorde ik nooit klachten over. Zeker nu blijkt dat met Valys een hond wel mee mag, is ons verzoek om 1 bus in ieder geval bij Trevvel voor ritten met dieren vrij te houden.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, als u gaat vragen om na een jaar te evalueren, klinkt voor mij in de oren Leefbaar heeft zich alvast neergelegd.

De VOORZITTER: Mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Bij neergelegd absoluut niet, maar ik wil gewoon eerst wel weten wat de wethouder hierover heeft te zeggen. Ik heb zijn statement gezien op Facebook inderdaad, op de socials, dat hij heeft gereageerd op reacties van de mensen. Hij zegt gewoon dat eigenlijk indirect weinig gaat veranderen, dus ik ben in afwachting van.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Elbay.

De heer ELBAY (d66): Dank u wel, voorzitter. Bij D66 geloven we in een inclusieve stad waar iedereen kan meedoen. Vervoer speelt daarin een cruciale rol. Ik herinner eenieder er dan ook graag aan dat het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap ons dan ook verplicht om mensen met een beperking zo veel als mogelijk de kans te bieden om te reizen zoals elk ander persoon kan. Met andere woorden, voorzitter, waar mensen niet zelfstandig met het reguliere openbaar vervoer kunnen reizen, moet de gemeente voorzien in betrouwbaar collectief aanvullend vervoer. Dat betekent ook dat mensen toegang moeten houden en toegang moeten krijgen tot werk, school, sociale activiteiten en essentiële zorg zoals ziekenhuisbezoeken. Recent heeft het college besloten om per 1 januari 2026 de maximale reisafstand voor Trevvel dus dan ook te verlagen naar 25 kilometer. Wij zijn daar ook zeer bezorgd over, net zoals alle andere partijen. Van Hoek van Holland naar Rotterdam, kern van Rotterdam, is 30 kilometer. De vraag is dan ook hoe die mensen dit dan allemaal zouden moeten overbruggen. Het is volgens ons ook onbegrijpelijk dat Rotterdammers uit onze dorpen en wijken gedwongen worden te kiezen tussen noodzakelijke medische zorg en het aanspreken van hun beperkte Valys kilometers. Daarom vragen wij meer duidelijkheid over deze gang van zaken, voorzitter, want wat rechtvaardigt de 25 kilometer limiet die nu is vastgesteld? Uit welke overwegingen of afspraak blijkt dat deze specifieke afstandsgrens dan ook redelijk is? Waarom is deze exacte grens dan ook getrokken? Waarom niet voor 27 of voor 24? Graag hier een reflectie op. In hoeverre zijn de dorps- en wijkraadsleden genoten

van Hoek van Holland en Rozenburg meegenomen in dit traject? Welke gevolgen heeft dit voor Valys gebruikers? Moeten zij hun schaarse Valys budget aanspreken voor noodzakelijke ziekenhuisritten binnen onze eigen stad? Hoe gaat het college voorkomen dat deze inwoners hierdoor medische zorg moeten uitstellen, wat ook ontzettend kwalijk zal zijn, voorzitter? Hoe gaat het college voorkomen dat mensen in deze dorpen en wijken straks niet meer naar het ziekenhuis gaan, terwijl dat eigenlijk wel noodzakelijk is? Hier moet simpelweg een alternatief voorkomen. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Akhatab.

De heer AKHATAB (denk): Dank u wel, voorzitter. Ik schrok toch wel even toen ik het artikel las in het AD en tegelijkertijd ook vele vragen die ik had bij het lezen van het artikel. Want het kan toch niet zo zijn dat de gemeente onze eigen inwoners gaat beperken in hun bewegingsvrijheid? Dit kan toch niet de bedoeling zijn? Deze mensen zijn afhankelijk van het doelgroepenvervoer en hebben niet voor niets een Wmo indicatie gekregen. Een ritje naar bijvoorbeeld het ziekenhuis doen zij niet als leuk uitje, maar uit noodzakelijke redenen. De verhalen die wij hebben kunnen lezen in het Rijnmond grijpen ons allen aan. Want het nieuwe beleid zorgt ervoor dat mensen die blind zijn, mensen die 20 keer per jaar naar het ziekenhuis moeten, straks wellicht meer kosten maken door gebruik te maken van de landelijke organisatie Valys. Gaan we nu echt mensen beboeten voor hun beperking? Voorzitter, ik heb daarom een aantal vragen aan de wethouder. Voorzitter, ten eerste, wat is de reden dat er zo een besluit is genomen dat er vanaf januari 2026 maar maximaal 25 kilometer gereden mag worden? Ten tweede ben ik benieuwd wat dit eigenlijk de gemeente of Trevvel oplevert. Ten derde, voorzitter, ben ik benieuwd wat er nu precies gaat veranderen voor de Rotterdammers die nu gebruikmaken van het doelgroepenvervoer. Dan tot slot, mijn laatste vraag, voorzitter, kan ik begrijpen dat Rotterdammers zorgen hebben na het lezen van het artikel. Mijn vraag aan de wethouder is, hoe kunnen we de zorgen van deze Rotterdammers wegnemen? Graag reactie. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. In aansluiting op alle vragen die al zijn gesteld, want wat een pijnlijke communicatie richting de kleine kernen is dit. Je zou het een blamage kunnen noemen, in een stad die groter is dan 25 kilometer zo'n maximum afspreken. Daarmee krijg je mensen in de gordijnen, want wat je communiceert op zo'n moment is eigenlijk we zien u even over het hoofd. We zijn 1 stad, maar niet als je verder dan 25 kilometer van het stadhuis woont. Als u daarna zegt maar we werken aan een oplossing, dan is dat gewoon te laat. Na alles wat er is gedaan aan pogingen om kleine kernen weer belangrijker te maken, gooi je alle voorzichtige resultaten weer overboord. Dat was ook de strekking van alle reacties die we hebben gekregen vanuit de kleine kernen, vanuit de brede raad, vanuit de ombudsman en ga zo maar door. Voorzitter, het zou het college niet meer staan om sorry te zeggen over de manier waarop er is gecommuniceerd richting deze mensen en die echt heel veel mensen in onzekerheid heeft gebracht. Dat kan al zo dadelijk en dan horen we ook graag welke oplossingen de wethouder nou precies in gedachten heeft. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): De SP ondersteunt alle fantastische vragen die gesteld zijn, zeer terechte vragen. Ik ben zeer benieuwd naar het antwoord van het college, wethouder Buijt. Excuses, dat zou inderdaad op zijn plek zijn, of een andere vorm van genoegdoening richting de verwarring die gesticht is.

De VOORZITTER: Dank u. Ik kijk nog even rond. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Ik zeg altijd dat het college er moet zijn voor alle inwoners van de stad, dus mens en dier, maar in dit geval natuurlijk geldt dat voor de mensen, en dan met de mensen in de kleine kernen. Dus daar moet het stadsbestuur ook gewoon voor staan. Wij hebben in december ook gepleit dat huisdieren mee konden met het doelgroepenvervoer en daar hebben we een motie voor ingediend, dat was december 2024. Die heeft het toen niet gehaald, die is verworpen, en dat brengt me eigenlijk tot een vraag aan mevrouw Aafjes-van Aalst. Want ik hoorde u net inderdaad een pleidooi houden om huisdieren mee te nemen, maar u heeft toen tegengestemd in december als Leefbaar Rotterdam. Dus mijn vraag is, is uw houding veranderd? Is het zo dat als ik een motie indien, dat ik dan wel uw steun krijg? Wat is uw standpunt op dit moment?

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Van de motie moet ik eerlijk zeggen, weet ik niet helemaal. Ik weet wel dat we inderdaad in de commissie dit besproken hebben en dat inderdaad de wethouder op dat moment ook zei dat het nog steeds werd toegestaan. Vandaar dat ik vermoedelijk toentertijd ook tegen de motie heb gestemd. Ik ben benieuwd naar de wethouder zij antwoord. Met van Lies mogen wel de huisdieren mee, dus het blijft heel apart. Ik hoop gewoon dat ook het komende jaar de huisdieren bij Trevvel mee mogen blijven.

De VOORZITTER: Geen reactie meer? Zijn er nog anderen die het woord wensen? Niet. Kan de wethouder al antwoorden? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dan schorsen we tot kwart over.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: We gaan weer beginnen. Ik heropen de vergadering en het woord is aan de wethouder, die hopelijk met gezwinde spoed door de vele vragen kan gaan.
De heer BUIJT (wethouder): Voorzitter, dank je wel. Ik neem even een slokje water, want ik heb hard gerend om hier op tijd terug te zijn. Het is een lange dag. Geachte raadsleden, laat ik eventjes voorop 2 dingen heel duidelijk zeggen. Laat ik klip en klaar maken dat niemand, en ik benadruk, niemand, die in Rotterdam woont, dus ook wie in Hoek van Holland woont, ook wie in Rozenburg woont, hoeft dadelijk 1 medische afspraak of 1 familiebezoek niet meer te doen. Dat is niet aan de orde. Ik ga natuurlijk dadelijk al proberen zoveel mogelijk uw vragen individueel nader te duiden, maar aan de voorkant wil ik dat echt nadrukkelijk stellen. Het feit dat er door de brief, die uit mijn naam verstuurd is vorige week zaterdag, dus niet afgelopen zaterdag, maar de week daarvoor, zoveel vragen en commotie heeft opgeroepen, dan moet je naar jezelf kijken. Daar zijn veel dingen over te vertellen, maar dan moet je dus zelf zeggen dan heb ik dat dus niet goed gecommuniceerd. Want als jij een brief stuurt vanuit de gemeente en er zijn allemaal mensen die zijn in paniek, die denken dit wordt afgepakt, ik ben dit kwijt, dan ben je dus niet duidelijk genoeg geweest. Dat zijn de 2 dingen die ik eventjes aan de voorkant wil helder maken. Dus niemand raakt iets kwijt en ik neem de volledige verantwoordelijkheid voor de niet goede communicatie, die veel vragen opgeroepen heeft. Dan eventjes om u een beeld te schetsen van de feiten. Er zijn 22.000 Rotterdammers die gebruikmaken van het CAV. Daarvan zijn er ongeveer 1300 die wel eens een ritje van meer dan 25 kilometer maken. Het overgrote deel daarvan, namelijk 93 procent van die 1300 mensen, die doet dat maar 2 keer, 4 keer, 6 keer. Zeven procent, en dat is in absolute aantallen 100 Rotterdammers, in heel de stad, die komen niet uit met die 700 kilometer van Valys. Dat zijn 100 mensen. Voor die mensen gaat er echt wel iets veranderen, maar ook dat is nog onderdeel van hoe ik aan het uitlopen ben. Onder die 100 mensen zitten er ongeveer 50 in de Hoek van Holland, ongeveer 25 in Rozenburg en ongeveer 25 in de rest van de stad. Dat zijn ongeveer de aantallen. Maar van die 100 ben ik nu een analyse aan het maken, daar zitten mensen bij die gaan naar de dagbesteding. Dat is een andere vorm van vervoer. Daar

zitten mensen bij, en iemand refereerde er al aan, als jij bijvoorbeeld in een rolstoel gekluisterd bent, dan heb je niet recht op 700 kilometer, maar dan heb je recht op 2100 of 2200 kilometer. Dat is alweer een factor 3. Dus een deel van die mensen gaat ook daarmee uitkomen. Er zijn ook mensen die moeten op hele regelmatige basis naar het ziekenhuis. Nu letten we daar eigenlijk niet op, maar die mensen zouden eigenlijk via de zorgverzekering terechtkunnen. Dus als ik het af ga pellen, dan blijven er nog steeds enkele mensen over die niet in die categorieën vallen, maar dan hebben we het over misschien 3 handjes. Dan is het des te kwalijker dat mijn brief voor zoveel onrust zorgt, voor zoveel commotie zorgt. Dus daar baal ik van als een stekker en dat reken ik mezelf meer dan wie ook aan. Dus laat ik daar ook duidelijk in zijn. Nog 1 nuance, we denken, en het is ook zo, Hoek van Holland, Rozenburg liggen heel ver weg, maar ik ging van de week eens kijken op afstanden. Mensen hadden het al tegen mij gezegd van heel veel ziekenhuizen vallen er wel tussen. Ik moet wel eerlijk erbij zeggen sinds de tunnel bij Maassluis en Rozenburg er is, maar als ik aan u vraag wat is de afstand Rozenburg naar het Franciscus, iedereen zou denken, als je de kaart voor je neemt, 30, 40 kilometer. Het is 23 kilometer. Afstand Rozenburg-Erasmus Medisch Centrum, 21 kilometer. Het Ruwaard van Putten in Spijkenisse is nog dichterbij. Het Vlietlands Franciscus in Schiedam is nog dichterbij. Voor de mensen in de Hoek van Holland, daar liggen 5 ziekenhuizen in een straal binnen de 25 kilometer. Het enige ziekenhuis wat echt een grensgeval is vanaf Rozenburg is Maasstad. Als je helemaal in het uiterste puntje van Rozenburg begint, dan red je het net. Ga je van de andere kant van Rozenburg, red je het niet. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Nee, het moet gewoon goed gaan. Dus wat ik eigenlijk probeer is niet alles weg te poetsen, want het feit blijft dat die communicatie gewoon helemaal niet goed was, wat ik wel probeer, en dat is mijn taak voor de komende maanden, dat wil ik ook nog benadrukken, in tegenstelling tot andere maatregelen, voelde ik aan mijn water dit gaat iets teweegbrengen. Dus je moet de tijd nemen. Dus waar de andere maatregelen met het overbruggingscontract ingaan, 23 juli, heb ik deze eruit gehaald. Ik heb gezegd nee, die gaan we 1 januari doen, want deze wil ik echt goed uitleggen.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden heeft een vraag.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Ja, ik heb nog een vraag over die brief dan van die bewuste zaterdag. Allereerst, het siert u dat u zegt het ligt aan mij, ik heb dat niet goed gedaan. Dat siert u, dat u fouten toegeeft. Maar waar lag dat nou precies aan, die verkeerde communicatie? Waar zit dan het knelpunt? Is dat haast? Ik weet het niet. Kunt u daar misschien iets meer over toelichten?

De heer BUIJT (wethouder): Ik wil het aan de ene kant wel, aan de andere kant twijfel ik daar gelijk over, want ik ben verantwoordelijk. Als ik u het hele verhaal ga vertellen, dan ligt die verantwoording ook bij andere mensen. Maar uiteindelijk ben ik ervoor verantwoordelijk. Om het even op hoofdlijnen te houden, ik had gezegd ik wil eerst exact in kaart hebben wat zijn nou exact de aantallen en de uitwerkingen. Dat wil ik even op mijn gemak hebben, dan ga ik op mijn gemak met de wijkraden praten en dan ga ik dat niet veranderen, maar dan weet ik wel exact waar ik het over heb. Toen zag ik de brief en toen zag ik dat het erin stond. Toen heb ik gezegd dat moet eruit, alleen toen was het al helemaal in het proces, dus op een gegeven moment was ik te laat om nog die correctie te kunnen maken. Hij was al in de lijn, hij lag al bij de drukker. Toen ben ik als een gek in ieder geval directe wijkraden gaan bellen. Dus wel voordat de brief bezorgd werd op de vrijdag, omdat die vanaf zaterdag bezorgd zou worden, heb ik het aan de voorzitters uitgelegd. Niemand heeft hier bewust de wethouder een oor aangenaaid of zo, dus het is gewoon echt pech. Maar ik ben hiervoor verantwoordelijk, dus ik schuif het ook niet op anderen af, maar u vraagt hoe is het dan precies gegaan en dit is het verhaal. Ik heb eventjes voor u geschetst dat die afstand met die ziekenhuizen in heel veel gevallen op zich goed uitpakt. Wat ik ook nog wil benadrukken, het CAV vervoer is in principe ook voor sociaal, dus dat je gewoon je sociale contact kan onderhouden. Het is eigenlijk een beetje gegroeid, af en toe naar een ziekenhuis. Dat is prima, maar als je echt structureel naar

het ziekenhuis moet, moet het eigenlijk gewoon op een andere manier. Dus we hebben ook een beetje lang oneigenlijk het CAV gebruikt.

De VOORZITTER: De heer Tak.

De heer TAK (pvda): Dank u wel, voorzitter, en ook dank trouwens dat u inderdaad ruiterlijk uw fouten toegeeft. Dat vind ik buitengewoon sterk van u. Mijn vraag inderdaad gaat eigenlijk over die wirwar van regelingen, want ik ben er ook even in gedoken. Hoe zit dat nou eigenlijk precies in Nederland? U zult toch met me eens zijn dat ik me best kan voorstellen dat als je met enige regelmaat naar het ziekenhuis moet, dat het je op gegeven moment gewoon gaat duizelen. Ik heb Valys voor het een, Trevvel voor het ander, dan heb ik mijn ziektekostenverzekeraar weer voor het andere. Ik heb het even opgezocht. Iedere ziektekostenverzekeraar heeft weer zijn eigen regeling uiteraard. Het is niet zo dat het dan 1 bedrijf is, nee, dat zijn tal van bedrijven. Hoe kunnen we er nou voor zorgen dat het in ieder geval mensen makkelijk wordt gemaakt? Want ik denk dat het mensen gaat duizelen met al deze varianten.
De VOORZITTER: De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Ik ben het met u eens en dat is ook de reden waarvan ik heb gezegd ik wil hier de tijd voor nemen. Ik wil dit niet tegelijk met de andere wijzigingen invoeren en dat is ook de garantie die ik geef. Ik had vanavond in Rozenburg willen zijn, want daar is nu een bijeenkomst met de e dorpsraad, die geven nu uitleg. Ik heb met die voorzitter geschakeld en ik heb daar goed contact mee gehad. Ik zeg probeer alsjeblieft damage control te doen. Ik kom zelf. Ik kon vanavond natuurlijk niet daar zijn, maar ik kom zelf 2 september, dinsdagavond sta ik in Rozenburg en ik ga hetzelfde morgen met Hoek van Holland afspreken. Ik kom daar zelf uitleggen hoe het zit. Ik ga zelf alle vragen beantwoorden. Dan is het wat u zegt, het gaat om een relatief kleine groep, maar als je er net onder valt, ben je natuurlijk toch niet blij. Dan vind ik ook dat je moet kijken hoe kun je mensen zo goed mogelijk vanuit ons op weg helpen. Als mensen er niet uitkomen, zie ik het als mijn plicht om hen daarbij te helpen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, wat ik toch ook kwijt wil, ik weet het van mijn moeder nog, die had Valys, maar dat is toch echt ander vervoer als onze Trevvel doelgroepenvervoer. Het is duurder, de kilometers zijn veel moeilijker, je moet eigen administratie bijhouden, je krijgt omrijden, want het gaat niet van A naar B, maar het gaat via 6 anderen, want het wordt gestapeld. Je zit met zijn zessen in een auto als het kan. Dat is toch echt anders als het doelgroepenvervoer wanneer je er echt serieus afhankelijk van bent. Voor een keer van mijn moeder vanuit Brabant naar mij was het geen punt in Rotterdam, maar dat ga je toch niet regelmatig mensen die dit nodig hebben laten doen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Dat is nou ook juist wat ik probeer duidelijk te maken. Er zijn maar heel weinig Rotterdammers die er heel veel gebruik van maken, van Valys. Dat verandert in principe ook niet. Ik probeer dit ook af te pellen, van als je het helemaal gaat afpellen, zijn er maar relatief weinig mensen die dat hebben. Laten we eerlijk zijn, bij Valys gaat niet alles perfect natuurlijk. Maar laten we ook eerlijk zijn, we hebben de laatste jaren onze eigen problemen gehad. De regio Den Haag, de regio Utrecht, overal knelt het. Ook in onze huidige regeling heb je de kans dat je met 5 mensen in een busje komt natuurlijk. Je hebt niet allemaal een privé wagen. Er gaat echt dadelijk ook wat fout bij Valys, het zou gek zijn als dat daar niet zou gebeuren. Wat ik eigenlijk hoop, en dus ook over de onderaannemers waar vragen over gesteld zijn, Valys werkt ook met onderaannemers. Ik heb

daar geen invloed op, maar het zou natuurlijk wel helpen als die onderaannemers uit Rozenburg en Hoek van Holland, die mij ook hebben benaderd dat ze zich zorgen maken, en dat snap ik ook, ook voor Valys de onderaannemer kunnen worden. Nogmaals, ik kan niet meer de onrust wegnemen die is ontstaan, maar ik kan nog wel zorgen dat in het resterende halfjaar wat we nog hebben, want het is niet zo dat het volgende week ingaat, in ieder geval binnen de kaders maximaal die hulp te kunnen bieden. Ik ga het niet terugdraaien of zo, dat is niet wat ik van plan ben en ik zal ook uitleggen waarom dat niet kan, want het is onderdeel geweest van de aanbesteding. Ik wil nu geen jij-bakken geven, maar het stond wel ergens in de inkoopstrategie die we gehad hebben, maar dat was ergens 3.1.1 sub 3, dus ik ga niet zeggen u had dat moeten lezen. Dus dat is ook zo, maar dat kan niet, want dan moet de hele aanbesteding opnieuw. Dat is de ultieme consequentie, heb ik me juridisch laten vertellen. Dus ik moet daar ook eerlijk in zijn. We kunnen het niet meer terugdraaien, al zou je het willen. Op zich vind ik het een voordelige maatregel, maar al zou je het willen, het kan gewoon niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, daar schrik ik wel een beetje van, want die hele aanbesteding hobbelde van het ene debacle naar het andere, ondanks dat we daar ook veel debat over hebben gehad en op een gegeven moment zeiden we wij willen gewoon goed meegenomen worden. Dit kwam voor mij ook een beetje als een duveltje uit een doosje. Wat ik er ingewikkeld aan vind is dat u in feite zegt het treft maar een hele kleine groep en dat is dan precies de groep waarvan we eigenlijk niet willen dat zij getroffen worden erdoor. Dus dan vraag je je toch een beetje af, want het zijn dus die mensen die in Hoek van Holland en Rozenburg wonen op afstand van zorg, die dus aangewezen zijn op dat doelgroepenvervoer, die dus meer die langere kilometers moeten maken, die dus bovenmatig getroffen worden. Dus dan ben ik ook wel benieuwd naar uw antwoord op de vraag van de heer Verweij van hoe zorg je dan dat niet bepaalde mensen onevenredig zwaar getroffen worden.

De heer BUIJT (wethouder): Dat is ook een beetje onderdeel van mijn analyse. Het staat dus helemaal niet vast dat het die mensen betreft. We weten alleen dat er 100 mensen zijn die niet met die 700 kilometer uitkomen en dat kunnen net zo goed mensen zijn die een goede broer in Nijmegen op de een of andere manier elke week kunnen bezoeken. Nou zeg ik niet dat die meneer niet naar Nijmegen mag, maar het is dus niet zo dat per definitie vaststaat dat het dus hele kwetsbare mensen zijn. Iedereen kan gewoon naar het ziekenhuis in het overgrote deel binnen de 25 de kilometer. In een enkel geval niet, maar dan gaan we daar natuurlijk naar kijken. Dus ik wil dat niet op voorhand zeggen dat het die groep betreft.

De VOORZITTER: De heer Tak.

De heer TAK (pvda): Voorzitter, dat begrijp ik. Andersom is het ook waar dat het niet goed genoeg is als we zeggen we denken dat het wel goed komt. Nu zeg ik niet dat u dat per definitie zegt, maar ik wil wel dat we vandaag de kristalheldere afspraak met elkaar maken in deze raad dat we ervoor gaan zorgen dat er voor al die mensen een passende en makkelijke oplossing is. Want mijn grote zorg is, ik zag het al, om die 2350 kilometer krijgen, moet je weer een heel medisch circus door. We weten allemaal hoe dat werkt in Nederland. Dat is een bureaucratische molen van heb ik jou daar. Daar zit niemand op te wachten. Leuk, zo een vervoer via je zorgverzekering. Ik zag dat zijn weer andere taxibedrijven. Het is een complete wirwar van maatregelen. Dat heeft u niet in uzelf alleen bedacht, dat Valys is een landelijke regeling. Het zijn allemaal tussenbedrijven. Laten we het alsjeblieft makkelijk maken met elkaar en laten we alsjeblieft naar een manier zoeken dat mensen gewoon naar 1 telefoonnummer kunnen bellen om op die plek het vervoer te regelen. Dan schakelen wij maar door naar de zorgverzekeraar, schakelen wij maar door naar Valys. Laten we alsjeblieft alles doen om het die mensen makkelijk te maken.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Ik vind dat een goede suggestie, die ik nu niet toe kan zeggen, want ik wil namelijk eerst scherper hebben hoe dit precies zit, maar wat ik u wel de garantie kan geven is dat ik bijvoorbeeld als mensen in aanmerking komen voor die 2300 kilometer, ik heb ook op die site gekeken, het is best wel ingewikkeld, moet je best wat formulieren gaan invullen. Daar is niet iedereen toe in staat. Dus wat ik in ieder geval hoe dan ook kan toezeggen, is dat we die papiermolen, dat we daar echt mee gaan helpen, als dat nodig is. Want andere mensen kunnen dat prima zelf, sommigen hebben een goed netwerk, maar sommige mensen ook niet. Die wil ik u toezeggen, maar ik vind het nu iets te makkelijk om te zeggen ik ga dat als wethouder even regelen. Dat vind ik niet. Ik wil uw suggestie echt ter harte nemen, maar ik wil hem wel eventjes op zijn merites kunnen beoordelen, wat ik u zeg. De eerste week na de zomervakantie ben ik zowel in Hoek van Holland als in Rozenburg. Hoewel, Hoek van Holland moet ik nog de afspraak maken, dat kan ook de tweede week worden. Dat weet ik nog niet zeker. Ik ga echt mijn uiterste best doen om dit soort zaken goed in beeld te hebben en waar mogelijk bij te springen, maar ik ga niet generiek zeggen dat gaan wij doen.

De VOORZITTER: De heer Tak.

De heer TAK (pvda): Voorzitter, even voor de scherpte inderdaad van de toezegging. Dus ik ben blij met die toezegging dat u inderdaad gaat kijken naar hoe we die 2350 makkelijk kunnen maken voor mensen. Bent u dan in ieder geval bereid toe te zeggen te kijken naar wat u kunt doen om in ieder geval die dienstverleners aan elkaar te knopen, zodat mensen niet straks langs vier of vijf adressen moeten?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Ik vind dat goed om naar te kijken, maar ik wil niet, dat heb ik trouwens al gezegd, dat ik ernaar wil kijken, dat er een soort extra laag tussen gaat komen, wat het alleen maar ingewikkelder maakt. Dus ik wil gewoon kijken, hoe maken we het voor die mensen zo makkelijk mogelijk? Dat kan zijn misschien wel 1 aanspreekpunt voor een hele beperkte groep, maar dat kan misschien ook op een andere manier zijn. Dus daar wil ik naar kijken, maar ik zeg nu niet toe hoe dat is. Dan nog over de huisdieren. Dat is ook echt een ingewikkeld punt. Maar ik moet ook eerlijk zijn naar iedereen, dit is wel de discussie die we de vorige keer bij de vaststelling van de aanbesteding, dat is toen beslecht. Toen hebben we ook gezegd het is meegenomen nu in de aanbesteding. Ter herinnering aan mevrouw Van Aalst, die toen ook heel veel moeite had, want ze werd geconfronteerd met ik wil eigenlijk dat de huisdieren mee blijven kunnen, alleen het was al meegenomen, dus het kon gewoon. Dat was gewoon iets wat toen beslecht was, dus dat kan ik ook nu niet meer terugdraaien. Ik zit er ook dubbel in. Aan de ene kant krijg ik een mail waar je van denkt dat is wel heel vervelend, aan de andere kant zijn er ook heel veel mensen die vinden het heel erg eng met een hond in de bus te zitten, die zijn allergisch daarvoor. Dus aan de ene kant is het voor een aantal mensen echt eventjes kijken hoe gaan we dat oplossen, aan de andere kant zijn er ook weer mensen die vinden het verschrikkelijk als ze een bus instappen en daar zit een hond. Dus ik zit hier een beetje tussenin, maar dit is wel een discussie, die hebben we al gevoerd. Voorzitter, sommige mensen, mijnheer Verweij, maar ook anderen, die zeiden wij zijn 1 stad, we gaan niet onderscheid maken van die bewoners. Ik denk dat ik hopelijk duidelijk heb gemaakt dat dat relatief erg meevalt met het onderscheid en dat we ook een bijzondere stad zijn. Ik heb voor de gein in Amsterdam uitgerekend, het meest verre in Amsterdam, helemaal in Zuidoost, tegen Het Gooi aan in die hoek daar, tegen Weesp aan is dat geloof ik, helemaal rechts onderin, en dan ga je helemaal naar Amsterdam-Noord, links bovenin, 22 kilometer. De stad Rotterdam is dus echt uniek dat wij een grondgebied hebben waar die afstanden zo groot

zijn. Landelijk is overal de regeling 25 kilometer. Dat is landelijk de regeling. Die zone, langzamerhand gaat dat steeds minder worden. Dus we kunnen ook niet Rotterdam vergelijken met anderen, want onze situatie is hierin uniek en dat maakt het ook in Rotterdam extra ingewikkeld. Dus dat wil ik u nog meegeven. Ik wil heel even kijken naar de voorzitter. Er zijn heel veel vragen gesteld, maar het kwam heel veel op hetzelfde neer. Volgens mij heb ik in hele grote lijnen alles verteld, maar misschien zijn er nog echt individuele vragen waarvan je zegt dat past niet in dit hele algemene verhaal. Dus dan wil ik dat even aan de raad laten.

De VOORZITTER: We gaan even een veegrondje doen, ook gelet op de tijd. Dus bedenk inderdaad ook echt welke vragen nog misschien niet helemaal precies beantwoord zijn, maar wel in de lijn van. Mijnheer Tak.

De heer TAK (pvda): Ik had nog twee veegvragen. Een zat hem op de puntbestemmingen. Dus ik had u een vraag gesteld, volgens mij was het Midden-Groningen of iets dergelijks, in die gemeente hebben ze dus ook een kilometer maximum geïntroduceerd, maar hebben ze puntbestemmingen toegevoegd, waarmee het Wmo tarief gewoon van toepassing is. Dus mijn vraag aan u was of die punt bestemmingen wellicht nog wel mogelijk is, en volgens mij even uit mijn hoofd was het de gemeente Midden-Groningen. De tweede vraag ging inderdaad over de kostenbesparing die u had ingeboekt als gevolg van deze maatregel.

De VOORZITTER: Anderen? Ik kijk even rond of er nog vragen zijn blijven liggen. Niet? Mevrouw Verkoelen nog.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dat is in het verlengde van de heer Tak. Dat was mijn verhaal van die afstandslimiet, want daar hebben we het net de hele tijd over. Ik begrijp dat u van alles doet, maar wat gaat u ons nu concreet toezeggen om die afstandslimiet in ieder geval voor mensen niet door te voeren? Dus dat we het gegarandeerd weten. Ik heb er geen enkele moeite mee als u zegt ik kom in september terug, maar nu heb ik in mijn vraag een hele hoop zitten en u heeft een heel algemeen verhaal en ik heb nog niet het gevoel dat ik het antwoord krijg waar u nu echt naartoe wil. Want praten is leuk en dat u daar staat is ook leuk, maar hoe gaan we er dan verder mee?

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, ik had gezegd het is tijd om sorry te zeggen. U heeft grootmoedig aangegeven dit was mijn fout, ik neem de verantwoordelijkheid op me, maar is het ook zo dat u dat nog laat merken? Want dat horen wij nu hier en dat waarderen we ook zeer, maar gaat u dat ook zeggen naar de mensen daar?

De heer BUIJT (wethouder): Om bij het laatste te beginnen, jazeker. Ik ga ook daar zelf uitleg geven, want ik had ook kunnen kiezen ik ga vanavond een ambtenaar daarnaar toesturen. Dan gaat die de boze mensen krijgen. Dat vond ik niet terecht. Ik kom daar gewoon zelf en dat ga ik ook in de Hoek van Holland doen. Mijnheer Tak, besparing. We hebben natuurlijk door dat contract, de tussenaanbesteding, de overbruggingsaanbesteding, hebben we daar wat geld op bespaard. Dat is gewoon zo ingevoerd, maar dat heeft niet zozeer met specifiek deze maatregel te maken. Dus het is gewoon een algemene besparing omdat we dus dat overbruggingsjaar hebben. Dus ik ben een beetje op zoek, wat bedoelt u precies?

De VOORZITTER: De heer Tak. Dit is technische tijd.

De heer TAK (pvda): Heel kort, wat ik precies bedoelde was de besparing van het afkappen van dat kilometercriterium. Want per saldo kost het natuurlijk meer als u zegt het is onbegrensd, dus dat bedoel ik meer, gewoon specifiek op dat punt.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Ik kan daar nu niet echt voor mezelf heel scherp een bedrag aan koppelen. Ik wil dat even uitzoeken en daar schriftelijk op terugkomen. Ik heb dat nu niet paraat. Richting mevrouw Verkoelen, ik heb geprobeerd zo helder mogelijk te schetsen dat die materie zoals we hem nu gaan doen, die 25 kilometer, dat is wat we gaan doen. Ik heb u ook geprobeerd uit te leggen dat de impact daarvan door mijn communicatie groter leek dan die in werkelijkheid zal zijn, dat vervolgens voor heel veel mensen gewoon ziekenhuisvervoer binnen de 25 helemaal geen probleem is en dat we die gevallen waar dat niet zo is, dan gaan we kijken, hebben die mensen recht op een andersoortig vervoer en moeten we ze daarbij helpen om ze daarnaar door te geleiden? Dat is heel helder in 3 zinnen de lijn die we naar aanleiding van dit debat bij u neerleggen. De tweede vraag van mijnheer Tak, dat is voor mij te technisch. Ik heb tot nu toe alles uit mijn hoofd gezegd, maar ik ga nu dus een ambtelijk antwoord voorlezen. Dan weet u dat. Kunnen we met een puntensysteem werken, puntbestemmingen, bijvoorbeeld ziekenhuizen, zoals in andere gemeenten. Daar komt hij, er is altijd binnen de 25 kilometer een ziekenhuis te vinden, vanaf 25 kilometer kan Valys ingezet worden en dit is het kilometeraantal dat de meeste gemeenten in Nederland hanteren. Heel eerlijk, welke grens we ook trekken, er zullen altijd voorzieningen daar net weer buiten vallen. Heeft een bewoner een specifiek behandeltraject waardoor hij in een bepaald ziekenhuis moet zijn dat verder is dan 25 kilometer, dan is de zorgverzekeraar zet. Dat is nu ook al zo, maar dat is niet altijd helder voor CAV gebruikers. We verwachten daarom ook dat er nu door Trevvel ritten worden gereden voor bewoners die bijvoorbeeld voor dialyse naar het ziekenhuis gaan. Dat hoort eigenlijk niet via Trevvel. Bewoners kunnen dit nagaan bij hun zorgverzekering. Ik vind het een vrij technisch antwoord.

De VOORZITTER: De heer Tak.

De heer TAK (pvda): Voorzitter, dat is eigenlijk geen antwoord op mijn vraag, want inderdaad in de regeling van Midden-Groningen staat namelijk letterlijk: “Daarnaast zijn er speciale bestemmingen waar u ook naartoe kunt reizen, ook als de afstand verder is dan 22,5 kilometer.” Dan staat er een hele lijst met ziekenhuizen. Dus mijn vraag is, kunnen we, gewoon binnen de voorwaarden die we nu hebben opgelegd, die lijst met puntbestemmingen toevoegen, ja of nee?

De heer BUIJT (wethouder): Dat zal ik heel even moeten uitzoeken. Daar durf ik nu niet ja of nee op te zeggen. Wat ik er wel op kan zeggen is dat er juist ook bij hoek van Holland en Rosenburg binnen 25 kilometer heel veel ziekenhuizen zijn. Dus dat maakt het wel iets anders toch. Dus ik wil daar even naar kijken, maar ik maak daar aan de voorkant wel echt waarschuwingen voor, want het is in ons geval eigenlijk niet aan de orde zoals wel in Midden-Groningen, want dan is het verder. Dan heb je alleen het ziekenhuis in Groningen, bij ons heb je er al 6, 7 in Rijnmond en Haaglanden. Toch voorzitter? Zullen we het hierbij houden?

De VOORZITTER: Ik snapte dat, dat antwoord. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Ik kijk even. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik twijfel, want ik zat wel met een tweede termijn en met moties. Ik wil graag een afspraak maken dat we in september het opnieuw met elkaar dan bespreken, als u die gesprekken heeft gehad. Want ik snap u helemaal, maar ik vind het te kort door de bocht om te zeggen nou laat het dan maar lopen, we geloven u op uw blauwe ogen. Dat vind ik echt niet helemaal juist. Dus laten we dan in september met elkaar die afspraak maken, dat we echt dan gaan kijken. Dan heeft u het allemaal uitgezocht en dan kunnen we serieus eens even kijken, gaan we het hier wel of niet mee trekken. Want dan heeft u nog 3 maanden voordat het 1 januari is en dan kunnen we misschien verder aftikken.

De VOORZITTER: Ik zag de wethouder knikken, dus volgens mij is dat ook een toezegging dat hij er in september weer op terugkomt. Ik heb nog wat andere toezeggingen genoteerd, want de wethouder gaat ook kijken hoe hij het doelgroepenvervoer zo makkelijk mogelijk kan organiseren, zowel in de aanvraag als het vervoer zelf. Dat was naar aanleiding van het debat met de heer Tak. Hij heeft ook toegezegd schriftelijk terug te komen op de vraag van de heer Tak ten opzichte van de extra kosten met betrekking tot het loslaten van een kilometerbegrenzing, dit in relatie tot de besparing in de overbruggingsaanbesteding in het doelgroepenvervoer. Ik hoop dat u begrijpt wat ik gezegd heb. Volgens mij gaat het om wat heeft het nou bespaard als je dat criterium loslaat, dat kilometercriterium. Dus oud, nieuw, laat ik het zo zeggen.

De heer BUIJT (wethouder): Voorzitter?

De VOORZITTER: Ja.

De heer BUIJT (wethouder): Bij de eerste toezegging, u noemde 2 zaken van het organiseren en het toeleiden. Ik heb me vooral gefocust op het toeleiden, dat we mensen daar, waar mogelijk, ondersteunen. Maar het organiseren, dat is gewoon hoe we het organiseren en dat doen we al. Ik wou hem even iets afpellen.

De VOORZITTER: Dat had ik duidelijk. Volgens mij werd ermee bedoeld, bijvoorbeeld de suggestie van de heer Tak, bij 1 punt je melden en dat je dan daarna naar de goede wordt toegeleid, dat je niet zelf 4 personen hoeft te bellen. Volgens mij verstaan we elkaar goed, want u heeft ook duidelijk aangegeven dat de aanbesteding is geweest en dat het vervoer is zoals het is. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, nog 1 ding voor de zekerheid, of de wethouder dan in september ook terug kan komen, want hij zei eigenlijk hebben we niet goed in beeld wie waar dan zit en welke groep nou dusdanig getroffen wordt. Denkt u dat in september wel in beeld te hebben en zou u daar dan ook op terug kunnen komen, want dan krijgen we ook een beetje gevoel voor ordegrootte van het probleem?

De heer BUIJT (wethouder): Ik zal proberen maximaal daar inzicht in te geven. Ik kan niet zeggen echt op individueel niveau, maar wel in grote lijnen en als het goed is kloppen de aantallen zoals ik ze ook vanavond heb genoemd en dan iets meer specificatie van die 100, van hebben we er bijvoorbeeld zoveel naar de zorgverzekering. Dat wil ik doen om daar iets meer specificatie in te geven. Jazeker.

De VOORZITTER: Dus de wethouder zal in september ook nog terugkomen op de aantallen en meer specificatie. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van debat 9.2 en danken we de wethouder voor zijn aanwezigheid.

10.1 12.7 Voortgang lokale nota gezondheidsbeleid Gezonder010

De VOORZITTER: Dan gaan we nog door naar agendapunt 10.1. Hebben we het gedoopt? We hebben het hernummerd naar 10.1, het tweeminutendebat Gezonder010 en de wethouder is hier aanwezig. Ik heb alleen geen lijstje van mensen die het woord willen voeren. Dus als u zich even meldt, dan krijgt u het woord. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik wil graag een motie indienen, 'Een gezonde stad is breder dan zorg en welzijn', en dat gaat erover dat verschillen in gezondheid vaak gelijklopen met verschillen met inkomen en een brede aanpak van gezondheid dus een goede manier is om kansengelijkheid te vergroten. Wij verzoeken dan het college gezondheid mee

te nemen bij beleidsbeslissingen in alle klussen en daarmee integraal gezondheidsbeleid uit te voeren. Dan staan er nog wat meer overwegingen, maar die laat ik even aan de wethouder.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De motie 'Een gezonde stad is breder dan zorg en welzijn' is voldoende ondertekend en maakt deel uit van het debat. Anderen? Is dit de enige? Dat gaat goed. Meer van dit soort tweeminutendebatten donderdag graag.

Motie 1. Een gezonde stad is breder dan zorg en welzijn

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 15juli 2025 ter bespreking van agendapunt 12.7 debat n.a.v. Voortgang lokale nota gezondheidsbeleid Gezonder010.

Constaterende dat
- De gezondheidsverschillen nog steeds groot zijn in Rotterdam;
- Gezondheidsproblemen een verscheidenheid aan oorzaken hebben, van een ongezonde voedselomgeving, luchtvervuiling, onveilige fiets- en wandelpaden, werkloosheid, tot geldzorgen;

Overwegende dat
- Verschillen in gezondheid vaak gelijk lopen met verschillen met inkomen en een brede aanpak van gezondheid dus een goede manier is om kansengelijkheid te vergroten;
- De invloed van andere beleidsterreinen op de gezondheid groter is dan van de beleidsterreinen zorg en welzijn zelf[1];
- De gezondheidszorg slechts voor 11% bepalend is voor het bestaan van gezondheidsverschillen. Terwijl een ongezonde leefomgeving en bestaansonzekerheid samen 64% van deze verschillen veroorzaken;

Verzoekt het college
- Gezondheid mee te nemen bij beleidsbeslissingen in alle clusters en daarmee integraal gezondheidsbeleid uit te voeren.

En gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, D.P.A. Tak en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

[1] Alles wat je moet weten over gezondheidsverschillen- Pharos

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer ACHBAR (wethouder): Dank voorzitter. Dan zal ik het ook niet te lang maken. Ik kan de korte versie doen, maar ik wil toch wel even een toelichting geven op waarom ik deze motie wil omarmen. Vanuit de Health in All Policies sluit dit natuurlijk heel erg aan bij hetgeen wat er al staat in Gezonder010. Daar zetten we al een aantal stappen in, maar ik zie dit ook wel als een aanmoediging om hem breder te doen binnen de gehele organisatie. Dus om die reden kan ik hem omarmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 10.1 en dan schors ik de vergadering. Tot donderdag en ik wens u een hele fijne avond.

(De vergadering is gesloten.)

Notulen van de raadsvergadering van 17 juli 2025

Notulen van de raadsvergadering van 17 juli 2025 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 11

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 12.43 uur tot 12.55 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin

Tegenwoordig zijn 44 leden, namelijk de heer M.R. van Campenhout, de heer J.M.D. de Waard, de heer M. Crielaard, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer G.F.E. Koster, de heer T. Roskam, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw V.A. Bruin, de heer S.M. Bonte, mevrouw D. Yildirim, de heer R.N. Dahoe, de heer B. van Schaik, mevrouw D.A. van Groningen, de heer N. Akhatab, de heer S. Soytekin, de heer T. de Haan, mevrouw I. van Wifferen, de heer M. Verhoef, de heer E.P.J. Verweij, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw A. Kockelkoren, de heer T.S.J. Coşkun, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer S. Leewis, de heer A.R. Oostdijk, de heer M.H. Biljoen, de heer D.P.A. Tak, mevrouw M.E. Vogelaar, de heer T. Kind, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw S. van de Peppel, mevrouw S. Reitema, de heer J. Vicario, mevrouw J.M. Nunnely, de heer F. Elbay, de heer T.J. Vonk, de heer R.T.J. van der Velden, de heer S. Ceulemans, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer L.P.A. Dekkers, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn en mevrouw M.S.S. de Jong

Afwezig is: de heer S.J.C. Becker

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R.A.C.J. Simons, de heer B.J. van Rij, de heer T.B. Versnel, mevrouw C.M. Zeegers, de heer F. Achbar, de heer S. Kasmi, de heer R. Buijt, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw A.I. Norville en mevrouw drs. C.J. Schouten

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 11.37 uur tot 11.40 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

10.1 Heropening en mededelingen

De VOORZITTER: Het wordt waarschijnlijk weer een lange dag, dus dan gaan we snel beginnen, zijn we misschien ook snel klaar. Ik heropen deze raadsvergadering en ik heet u allen van harte welkom. Ook welkom aan degenen die op afstand deze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Er is 1 bericht van verhindering, de heer Becker is afwezig. Mevrouw Vlieger heeft aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Zij krijgt daarvoor het woord, maximaal 5 minuten, om het voorstel toe te lichten.

Mevrouw VLIEGER (gl): Voorzitter, dank. Wat ontzettend mooi dat ik op deze laatste raad voor de zomer nog heel mooi mijn initiatiefvoorstel mag indienen. Voorzitter, in Nederland spreken we altijd van een vangnet. De meest kwetsbaren kunnen opvangen en hen helpen. Maar werkt het vangnet wel echt zo? Helpt het de mensen echt? Met deze vragen zijn wij het afgelopen jaar aan de slag gegaan. We hebben onderzoek gedaan naar de werking van de Participatiewet, vergelijkingen met andere steden, landelijk beleid en landelijke veranderingen en naar Rotterdamse voorbeelden, zoals bijvoorbeeld de podcast van OPEN Rotterdam, Big Brother in de Bijstand. Dit alles heeft geleid tot dit prachtige voorstel: ‘een vangnet van vertrouwen naar een eerlijke bijstand’. Dit voorstel volgt 3 overtuigingen: bestuurlijk lef, vertrouwen als basis en maatwerk als sleutel. Wat GroenLinks betreft, zijn dit

de overtuigingen waarmee wij als gemeente nieuw beleid moeten gaan maken en uitvoeren. Hoe dat nieuwe beleid eruitziet, laten wij met wel 17 verschillende voorstellen zien. We beginnen natuurlijk met vertrouwen en maatwerk voorop en het betrekken van ervaringsdeskundigen, naar heel concrete punten, zoals het stoppen met de taaleis, de giftengrens verhogen en een bijverdienpremie invoeren en natuurlijk een speciaal gedeelte over het fraudekader. Sommige punten zijn vooruitlopend op de nieuwe Participatiewet en sommige punten zijn juist tot de nieuwe Participatiewet in werking treedt, want dit kan nog best wel even duren. Het is uitermate belangrijk voor de Rotterdammer dat wij niet blijven afwachten op landelijk beleid, maar gewoon gaan handelen. De wet biedt ruimte om lef te tonen en risico's te nemen en wij zijn van mening dat we die ruimte moeten pakken. Tot slot spreek ik natuurlijk nog mijn grote dank uit aan Demi en Martijn, onze medewerkers die keihard hebben gewerkt aan dit voorstel en ook aan de vormgeving die echt heel mooi is. Dank jullie wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Het initiatiefwetsvoorstel ‘een vangnet van vertrouwen naar een eerlijke bijstand’ zal doorgeleid worden naar het … We gaan eerst naar het college om een advies te vragen en dan zal het doorgeleid worden naar de commissie WIOSSAN. Dus in die volgorde gaan we doen. Hartelijk dank. Dan gaan we door met de agenda voor deze vergadering. De agenda is afgelopen dinsdag vastgesteld, maar er zijn ook nog wat verzoeken binnengekomen en ik heb ook begrepen dat er nog wat mensen wat zaken even willen aangeven. Ik ga eerst de verzoeken behandelen die zijn binnengekomen en dan kunt u daarna gewoon nog de zaken benoemen die u nog wil wijzigen aan de agenda. Dus blijft u nog even zitten, de heer Dekkers, ik ga eerst even benoemen wat er komt. Er is vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een regulier debat: Rotterdam staat op tegen de asielwet van GroenLinks en andere. Ik kijk even rond of u dit wil toevoegen aan de agenda als regulier debat. Daar lijkt geen bezwaar tegen te zijn. Dan stel ik voor dit te behandelen als agendapunt 9.4. Dat doen we dus na de tweede termijn van de bespreking van de Voorjaarsnota. Er is vanuit de raad ook een verzoek ontvangen voor een tweeminutendebat, verkeerscirculatie en participatieproces West-Kruiskade, van BIJ1. Ik kijk even rond of dat akkoord is. Ja. Dan stel ik voor dat te behandelen als agendapunt 12.13. Dan heb ik ook vernomen dat er wat zaken van de agenda mogelijk gewijzigd kunnen worden. 12.2 over de afschrijvingswijze van gemeentelijk vastgoed. Ik heb begrepen dat dat de heer Dekkers daar wat over wilde zeggen.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, we hadden daar nog een motie voor liggen, maar die willen we toch niet indienen. Dus wat ons betreft kan dit debat vervallen.

De VOORZITTER: Anderen akkoord? Dan vervalt hiermee agendapunt 12.2. Hij wordt nog wel afgehamerd, dus dat zal gebeuren na agendapunt 7.1. Dan heeft de heer Dekkers nog een verzoek.

De heer DEKKERS (volt): Ja, voorzitter, dat is correct. Dat gaat over 12.6, het debat naar aanleiding van de regeling van werkzaamheden over ‘laat huishoudelijke hulp niet in de steek’. Ook deze zouden wij willen terugtrekken en laten vervallen.

De VOORZITTER: Ik kijk even rond of dat voor anderen akkoord is. Dat is ook zo. Dus dan zal dit debat ook gaan vervallen en dan zal die ook hier afgehamerd worden na … *(Er wordt buiten de microfoon gesproken)* Het is geen ontwerpbesluit, dus dan kan die helemaal eraf, inderdaad. Deze gaat gewoon vervallen, 12.6. Aldus besloten. Zijn er nog anderen die hier over de agenda nog wat willen opmerken? Niets. Dan nog enkele mededelingen aangaande de agenda. We beginnen met de hamerstukken. Daarna vervolgen we de tweede termijn van de bespreking van de Voorjaarsnota en vervolgens is er 1 regulier debat en daarna komen dus de tweeminutendebatten, zoals we dat net hebben besproken. Daarna volgt er nog een benoeming en daarna het stemvenster. Dan hopen we dat het niet te laat wordt. Als dat zo

allemaal akkoord is voor iedereen, en dat lijkt zo, dan stel ik hiermee de agenda vast. De spreektijd is al vastgesteld. U hebt al wat tijd er bijgeplust gekregen, vorige keer, en dat is nu al verwerkt. Rond 12:45 is er een lunch beschikbaar en de warme maaltijd zal rond 18:30 op de gebruikelijke locatie worden geserveerd. Na afloop is er ook nog de gebruikelijke borrel op De Omloop, voor degenen die nog energie hebben.

10.2 HAMERSTUKKEN

10.2.1 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Oud-Crooswijk-west (vervolg)

De VOORZITTER: We gaan beginnen met de hamerstukken, agendapunt 7.1, het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Oud Crooswijk West. Iedereen akkoord? Dan is het hiermee besloten.

12.2 Het voorstel tot wijziging van de afschrijvingswijze gemeentelijk vastgoed

De VOORZITTER: Het voorstel tot wijziging van de afschrijvingswijze gemeentelijk vastgoed. Iedereen akkoord? Dan is dat hiermee besloten.

13. BENOEMINGEN

13.1 Het voorstel tot aanwijzing van een plaatsvervangend griffier bedrijfsvoering

De VOORZITTER: Er komt even een voorstel vanuit de griffie, om agendapunt 13.1, dat is een benoeming, om die nu ook al te doen, want dat is waarschijnlijk ook een hamerstuk. Dan is dat ook gelijk geregeld. Is dat voor u akkoord? Dan gaan we naar het voorstel tot aanwijzing van de plaatsvervangend griffier voor de bedrijfsvoering. Dan stel ik voor om zonder stemming mevrouw G.M.H.M Hurkmans met ingang van 1 september 2025 aan te wijzen als plaatsvervangend griffier bedrijfsvoering. Aldus besloten.

11. VOORJAARSNOTA, voortzetting

De VOORZITTER: Dan komen we nu bij de voortzetting van de Voorjaarsnota. Wij zijn aanbeland bij de tweede termijn van de raad en dan doen we dat weer met de gebruikelijke sprekersvolgorde zoals we die ook dinsdag hanteerden. Dus dan geef ik als eerste het woord aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, allereerst dank voor de complimenten van het college en collega's voor onze tegenbegroting. Het is inderdaad een gigantische klus om als team al onze concrete, sociale en groene voorstellen in de techniek van een Voorjaarsnota te gieten. Dat is ons weer gelukt met een shout-out aan ons sterke team en natuurlijk ook de griffie voor ondersteuning. Vijftien haalbare en betaalbare voorstellen om woningbouw te versnellen, zekerheid te bieden aan sociale initiatieven, voor armoedebestrijding, voor een duurzame haven, voor funderingsaanpak in Bloemhof en voor veilige buurten. En ja, na dit positieve intro is het natuurlijk wederom zeer teleurstellend dat al onze amendementen ontraden worden. Het budgetrecht van de raad is door de coalitie tot op de euro dichtgetimmerd. Elke financiële verschuiving wordt ontraden, omdat dan het hele kaartenhuis van de coalitie in elkaar dondert, met als dieptepunt het Kinderparadijs. Over het Kinderparadijs, voorzitter, moet me echt iets van het hart. Er ligt een raadsbreed aangenomen opdracht uit 2023 aan dit college om te zorgen voor het voortbestaan van deze plek waar Rotterdamse kinderen kunnen groeien en bloeien. Voor GroenLinks en PvdA is het onbegrijpelijk dat het college kennelijk niet bij machte is om op een begroting van 4.8 miljard 8 ton te vinden en deze opdracht uit te voeren. De wethouder zegt eerst nog een opdracht

nodig te hebben en dan misschien nog geld te kunnen vinden om weer 1 jaar te overbruggen, maar belooft niets. Natuurlijk zullen we ook de motie steunen: alles om dit prachtige sociale initiatief, dat al zo lang bestaat in onze stad, te behouden. Maar, voorzitter, hoeveel kinderen moeten er op de trappen van het stadhuis bloemen komen aanbieden? Hoe vaak moeten ouders en medewerkers van het Kinderparadijs inspreken? Hoeveel zelfde moties zijn er nodig voor een wethouder om dit gewoon te fiksen? Voorzitter, dit is in zekere zin exemplarisch voor het hele debat over de Voorjaarsnota wat we hebben gehad en dat stemt ons triest. Voorzitter, dan nog wat opmerkingen over specifieke amendementen. Er was een uitgestoken hand over het bestemmen van de 9 miljoen die over was van 2024 voor sociale initiatieven in onze stad. Met ons amendement A, 'zekerheid voor maatschappelijke initiatieven' maken we dit op een laagdrempelige manier mogelijk door het doel van de bestemmingsreserve welzijn en vrijwilligersfonds vast te wijzigen, zodat bij de tweede herziening alleen nog geld gestort hoeft te worden. Dit biedt alle ruimte aan het college en steunt het sociale hart als fundament van de stad. Ik vraag de coalitiepartijen dan ook nogmaals om hier goed naar te kijken. Het is echt nu, op dit moment, niet heel spannend en maakt bij de tweede herziening heel veel mogelijk voor de stad. Dan, voorzitter, over ons amendement Q, project Wilzen, een investeringsagenda voor een duurzame haven. We horen veel partijen die zich net als wij zorgen maken. We bieden een manier om innovatie en werkgelegenheid in de haven te stimuleren, zoals dat in Eindhoven gebeurt. Dit amendement wordt helaas ontraden. Maar we vragen de wethouder wel serieus om naar dit amendement te kijken en onze goede ideeën mee te nemen in het onderzoek waar de motie van de ChristenUnie samen met ons om vraagt. Daar staan gewoon goede dingen in, dus ik hoop dat de wethouder dat wel zou willen meenemen. We hebben ook nog een andere vraag over de haven. Wij merkten op dat er dit jaar geen voortgangsrapportage van de havenvisie wordt voorbereid, omdat er gewerkt wordt aan een nieuwe havenvisie 2050. Die nieuwe havenvisie juichen wij toe. Precies, emotie, ook op zo'n dag hoort dat erbij. Voorzitter, die nieuwe havenvisie juichen wij toe, want dit is een uitwerking uit onze eigen motie en wij begrijpen dat daar tijd en capaciteit voor nodig is. Tegelijkertijd heeft de raad een controlerende taak. Daarom pleiten wij voor een versoberde versie van de voortgangsrapportage. Gewoon een A4'tje of 2 of 3, zodat we zicht kunnen houden op de uitvoering van het huidige beleid, daar dienen wij zo meteen een motie voor in, zodat er toch een voortgangsrapportage 2024 op de havenvisie met ons gedeeld kan worden. Voorzitter, dan over armoede. Bij de ontvangst van ons amendement gaf wethouder Achbar aan dat het niet wijs was om geld van armoede over te hevelen, want armoede heeft dat zelf hard nodig. GroenLinks vraagt zich af: nodig voor wat? Om weer vrij te laten vallen of niet uit te geven? Het is tijd voor actie en daarom hebben we ook op dat punt nog een motie die precies dat vraagt aan het college. Voorzitter, dat was een beetje een algemene terugblik op de Voorjaarsnota in de eerste termijn. U hoort van ons teleurstelling. We gaan ook een verkiezingsjaar in. Onze inzet daarbij is duidelijk: wij gaan voor een sociale stad, een groenere stad. Wij hebben daar allemaal concrete voorstellen voor. Kom maar op, zou ik zeggen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik kom inderdaad op, want ik hoor bij u die verontwaardigdheid, ook wel de verongelijktheid en eigenlijk is dat nergens voor nodig, want als u nou heel eerlijk bent zijn al die tegenvoorstellen die u doet en waar u van zegt: er wordt niets geschoven, natuurlijk gewoon schijnoplossingen voor de problemen waar we in Rotterdam echt mee te maken hebben. U hebt het over die 6 miljoen voor Bloemhof. Ik vind het gewoon een pleister op een slagaderlijke bloeding. Er is een veelvoud nodig van het budget om die bewoners dan echt te helpen. Dus ik zeg: doe het dan goed of doe het niet. Het heeft natuurlijk voor geen enkele Rotterdammer zin als wij hier een soort toneelstuk gaan opvoeren met klein grut. Dan moeten we de echte dingen aanpakken. Ik ben dus benieuwd wat dan uw idee is en een visie voor een groter en mooier Rotterdam.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, klein grut. Wij hebben 15 amendementen voor miljoenen verschuivingen ingediend. Allemaal gedekt. Als het specifiek gaat over Bloemhof, dus als u dat klein grut noemt, dan weet ik niet wat u met voor de Rotterdammers voor ogen heeft. Wij laten gewoon zien hoe je het sociale hart in de stad kan bereiken, hoe je dat met financiële verschuivingen kan doen. Wij laten zien waar we voor staan. Wat u doet, is al die Rotterdammers met hun noodkreet in de steek laten. Dat laat ik voor u. Als het gaat over Bloemhof hebben wij gewoon 6 miljoen vast gereserveerd. Er zijn meer dan 500 particuliere eigenaren. De wethouder heeft gezegd: ik ga in tranches, in maatwerk met die bewoners in gesprek. Wij laten zien: daar heb je geld voor nodig om uiteindelijk tot concrete resultaten voor die bewoners te komen. Als u 6 miljoen niets vindt: dit geeft zekerheid aan Rotterdammers om dat maatwerk ook te kunnen leveren. U doet niets.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, u kunt zeggen dat wij niets doen. Ik denk juist dat hier een college zit wat heel duidelijke keuzes maakt die niet per se makkelijk zijn. Maar wat we in ieder geval niet doen en wat u nadrukkelijk wel doet, is de rekening daarvoor bij de Rotterdammer neerleggen, bij de huizenbezitter, of belangrijker nog bij de Rotterdamse economie. Dan komt u hier met veel woorden, vragen aan de wethouder: ons plan met 20 miljoen investering, fantastisch. Nou, ik zou het fantastisch vinden als we met elkaar ophouden om al die bedrijven die we knetterhard nodig hebben voor de transitie, om die hier de haven uit te jagen. Want denkt u nou echt dat we met 20 miljoen heel veel meer kunnen doen? Dan hebben we misschien 1 nieuwe warmtepomp. We hebben ettelijke miljarden nodig. Dus laten we alsjeblieft die bedrijven hier houden, die banen hier houden en die bedrijven niet zwaarder belasten. Maar uw antwoord daarop is toch echt: alstublieft, een belastingverhoging voor u.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik sta hier toch met verbazing naar te luisteren. Wij laten gewoon zien, zoals in Eindhoven, waar met 2,5 miljoen per jaar die hele economie in Eindhoven is gestimuleerd, dat doen wij ook met een amendement van 20 miljoen. Wie staat hier nou werkelijk naast de ondernemers in een duurzame haven? Dat is GroenLinks PvdA dan toch?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, als u echt wil dat we deze bedrijven helpen, dan gaan we goede randvoorwaarden creëren. Dan zorgen we ervoor dat die belemmerende regelgeving wordt afgenomen. Dan komen we niet steeds met enorme klimaateisen waar ze niet aan kunnen voldoen, met CO2 taxen, noem het maar op. Ook vanuit de provincie wordt op alle mogelijke manieren deze bedrijven tegengewerkt, vanuit GroenLinks. Ik vind dat meer dan jammer. Deze bedrijven verdienen een overheid die naast hen staat die, met hen meedenkt en faciliteert. Dat is in ieder geval niet wat u doet.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, de VVD hangt in de touwen, landelijk en hier. Die is een rem op het werkelijk verduurzamen van de haven, op een toekomstbestendige economie in Rotterdam. Ik vind het kortzichtig. Wij komen met goede voorstellen om dit wel anders te doen, laat de Rotterdammers daar uiteindelijk maar voor stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dit zijn nou de grootste krokodillentranen die ik hier vandaag gezien heb. U komt letterlijk met een doekje voor het bloeden, terwijl deze maatregelen, die je ook landelijk invoert, zoals die CO2-heffing, die tax erop, alleen maar voor miljarden extra investeringen kosten. Het is niet voor niets dat de VVD de motie in de Tweede Kamer van het CDA gesteund heeft om die optop eraf te halen. Dat lijkt me een goede weg voorwaarts.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wie is nou de minister voor klimaat en groene groei? Dat is iemand van uw partij. Wie luidt hier de noodklok voor de haven? Dat is dit college van u. Wij komen met goede oplossingen. U doet nog steeds niets, dus krokodillentranen zitten aan uw zijde.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, daar wil ik nog wel wat aan toevoegen. VVD is al 10 jaar aan de macht in het land. Dus wie zet nou de kaders uit? Dadelijk gaan we weer een fantastisch plan horen dat andere mensen allemaal geld moeten geven, probeert de VVD weer de media-aandacht te krijgen. Maar hier in Rotterdam gaan we gewoon weer een ton bezuinigen op NOVEX. Dus het zijn allemaal mooie woorden, mooie woorden voor de bühne, voor in de media, maar de VVD doet helemaal niets.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, we zijn weer zover. Het ligt altijd aan de VVD. Mark Rutte heb ik nog niet van gehoord vandaag. Maar prima. Laat ik heel eerlijk zijn: wij zitten inderdaad al 10 jaar aan die knoppen, maar wij komen ook continu met oplossingen voor lastige problemen. Als het allemaal zo makkelijk was, hadden we het allang met elkaar opgelost. Dat doet het college hier ook. Die komt met voorstellen, met verbeterpunten, maar dan hebben we er niets aan als we alleen maar met lastenverzwaringen en belemmerende regelgeving komen die die bedrijven juist de haven weg uitjagen. We hebben investeringsvermogen nodig, hier in Rotterdam, om die transitie door te maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, nu hoor ik toch terugkrabbelen. Nog even in herinnering brengen: al die jaren VVD-beleid, het net zit vol, er is geen oplossing voor stikstof, er wordt de noodklok geluid in de haven. Het gaat niet goed en dat is aan u te danken.

De VOORZITTER: Gaat goed, hoor ik. Mevrouw Van Groningen wil nog reageren op de opmerking van mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, kort. Ik schrok me ook een hoedje. Laat ik even heel kort reageren: minister Van der Wal had een fantastisch plan voor stikstof liggen. Daar is uiteindelijk niets mee gedaan. Ligt dus gewoon nog op de plank. Landelijk heeft onze VVD-fractie een motie ingediend om extra geld voor de netcongestie vrij te maken. Dus u kunt wel doen alsof we niets doen, wij laten zien dat we oplossingen bieden voor problemen. Dat partijen daar niet zich aan durven te conformeren en geen keuzes durven maken, dat is wel duidelijk.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dat fantastische plan is door uw eigen zwabberende VVD-fractie weer ter ziele gedragen. Dus dat laat alles zien.

De VOORZITTER: Ik denk dat er nu voldoende over is gezegd. U komt nog niet helemaal nader tot elkaar. Dan is het woord, mag ik even stilte, want het is een beetje rumoerig in de zaal en we zijn nog wel met belangrijke zaken bezig, de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dank. Ik ga het bij een heel beknopte tweede termijn houden. Volgens mij hebben we een goed debat gehad met elkaar, waarin de verschillen duidelijk zijn geworden. Dit college zet in op lage lasten, investeert in ouderen, investeert in veiligheid. De linkse oppositie ziet rijtjeshuizen als melkkoeien en jaagt de middenklasse op kosten. Dat is het verschil. Dat is duidelijk geworden vandaag en dinsdag. Tot slot heb ik 2 aangepaste moties: de fatbike-motie en de stop en sport motie voor het Kralingse Bos worden meegetekend door de collega's van de VVD.

De VOORZITTER: Dit is een extra ondertekening, dus die hoeft niet voor de rest aangepast te worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 38. Toch wel voortgangsrapportage 2024 havenvisie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 8.1 Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025;

constaterende dat;
- jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang van de Havenvisie;
- de laatste rapportage die de raad heeft ontvangen betrekking had op het jaar 2023;
- er dit jaar geen voortgangsrapportage verschijnt omdat alle partijen zich volledig richten op de nieuwe Havenvisie 2050;

overwegende dat;
- de nieuwe Havenvisie 2050, waar de raad zelf om heeft gevraagd via onze moties op 30 mei 2024[1], terecht veel tijd en aandacht krijgt;
- het desalniettemin van belang is om te reflecteren op de voortgang van het afgelopen jaar;
- in de beantwoording van onze schriftelijke vragen 'Waar is de voortgangsrapportage Havenvisie?'[2] staat dat de meest actuele informatie toch wel in de nieuwe Havenvisie 2050 zal staan;
- als alle informatie toch beschikbaar is, een beknopte, feitelijke rapportage de controlerende rol van de raad ondersteunt en ons de mogelijkheid geeft om de voortgang in 2024-2025 te zien;
- een voortgangsrapportage gezien de drukte dit keer ook mogelijk is zonder uitgebreide vormgeving of toelichting;

verzoekt het college;
- om alsnog een versimpelde voortgangsrapportage over de Havenvisie (editie 2024) op te stellen en deze uiterlijk in september 2025 met de raad te delen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, A. Kockelkoren en T.J. Vonk

[1]Tijd voor een nieuwe Havenvisie samen met de Rotterdammer [24bb003661]. Havenvisie samen met de Gemeenteraad [24bb003662]
[2]Beantwoording vragen Morkoç over laar is de voortgangsrapportage havenvisie [25bb005562]

Motie 39. Werk maken van armoedebestrijding kan niet wachten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 8.1 Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025;

gehoord de beraadslaging;

constaterende dat;
- het college er structureel niet in slaagt om geld wat bestemd is voor de bestrijding van armoede en schuldhulpverlening hieraan uit te geven;
- het college er structureel niet in slaagt om aan haar eigen targets op schuldhulpverlening te halen;
- er in de periode 2022-2023 slechts 100 van de ruim 82.000 Rotterdammers die leven in armoede hieruit zijn gekomen;

overwegende dat;
- leven in armoede een grote impact heeft op de mensen die hierin leven, en de gemeente hierom met veel urgentie moet werken aan het verbeteren van de positie van deze Rotterdammers;
- verschillende organisaties, zoals Warm Rotterdam, de gemeente hebben geadviseerd om echt werk te maken van armoedebestrijding en de aanpak van armoede te intensiveren;
- het niet uit te leggen is dat er geld op de plank blijft liggen terwijl er amper mensen daadwerkelijk uit de armoede geholpen worden;

verzoekt het college;
- te voorkomen dat geld dat bestemd is voor armoedebestrijding op de plank blijft liggen en uiteindelijk vrijvalt door de aanpak van armoedebestrijding en schuldhulpverlening te intensiveren;
- hierover te rapporteren aan de raad voorafgaand aan de publicatie van de begroting 2026 en de tweede herziening 2025;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, A. Kockelkoren en S. Reitema

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, allereerst ook vanuit PvdA dank aan het college voor de complimenten over onze tegenbegroting. Het werd zelfs een visiestuk genoemd. Die complimenten nemen we natuurlijk graag in ontvangst. Ik wil natuurlijk ook mijn dank uitspreken aan het hele team dat achter de schermen keihard heeft gewerkt om dit voor elkaar te krijgen. Maar ook de felheid waarmee sommige coalitiepartijen op onze voorstellen reageerden, zien wij als een bevestiging dat we met onze ideeën precies raken waar het schuurt. Maar met waardering alleen verandert er werkelijk niets voor de Rotterdammer. Wat overblijft, is teleurstelling, want weer is er nul ruimte om ook maar 1 cent te verschuiven. Dat terwijl D66 en de VVD bij de jaarrekening zeiden: deze Voorjaarsnota, die wordt anders, maar

dat bleek een loze belofte. Wat overeind blijft, is dat dit college de villabewoner en de toerist spaart en de mensen die het het hardst nodig hebben, laat vallen.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans heeft een vraag.

De heer CEULEMANS (lr): Mag ik een vraag mevrouw Reitema stellen? Betalen alleen villabewoners ozb of ook mensen met een koophuis die in een rijtjeshuis wonen?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Ik denk dat het gros van de Rotterdammers geen huiseigenaar is.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Maar de mensen die huiseigenaar zijn, een groot deel is wel huiseigenaar. Maar de mensen die huiseigenaar zijn, zijn dat allemaal mensen die in villa's wonen of zijn dat gewoon hardwerkende mensen uit de middenklasse die met hard werken en met sparen en met noeste arbeid een rijtjeshuis hebben kunnen kopen?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Het is vooral de lastenverlichting die wij willen terugdraaien. Nogmaals, ook de villabewoners gaan naar rato veel meer betalen dan de kleine huiseigenaren.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Na 2, 3 keer doorvragen, wordt het toch altijd een beetje nerveus. Dan is het ineens: maar het is eigenlijk alleen een lastenverlichting die we terugdraaien en u probeert er een frame op te plakken van villabewoners. De PvdA, de partij die vroeger voor de middenklasse opkwam, die vroeger voor werkende Rotterdammers opkwam, belast gewoon keihard Rotterdamse gezinnen met een modaal inkomen in een rijtjeshuis en zet ze ook nog eens weg als dikke, vette patsers in een villa die de winnaars zijn van de woningcrisis. Nogmaals, u bent volkomen afgedreven van waar u ooit voor stond.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, wij belasten helemaal niets. Wij draaien juist de verlichting terug die dit college heeft ingevoerd. Wij komen juist op voor de gewone Rotterdammer, ook de Rotterdammers die bijvoorbeeld in de haven aan het werken zijn.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Een heel simpele vraag: met die maatregel die u voorstelt, wilt u daarmee wel of niet miljoenen binnenhalen?

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, zoals ik al zei: het is een verlichting die wij terugdraaien. Daarmee gaan we inderdaad miljoenen binnenhalen om die beter en eerlijk te verspreiden over al die hardwerkende Rotterdammers in onze stad.

De heer CEULEMANS (lr): Ja. Conclusie: de PvdA haalt miljoenen weg bij woningeigenaren, mensen in rijtjeshuizen. Miljoenen die ze anders niet hadden hoeven te betalen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik wilde mevrouw Reitema bijvallen, want mevrouw Reitema heeft gelijk: we hebben ook te weinig koopwoningen in Rotterdam, maar 34 procent. Dat is ook de reden waarom wij continu roepen: ga nou bouwen, ga koopwoningen bouwen voor het middensegment en stop dan ook met die sociale huur.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik blijf er gewoon bij: ondanks onze tegenbegroting, wat wel complimenten heeft gehad, wordt er gewoon geen eurocent verschoven. Daar blijf ik bij. Voorzitter, we hebben wel nog twee moties die ik wil toelichten. Eentje is al ingediend, maar eentje ga ik nog indienen. Dat is over de leegstand, want die moet worden aangepakt en dat is echt liever gisteren dan vandaag. Want terwijl mensen woningnood ervaren, staan er panden leeg en dat is niet te verdedigen. Daarvoor dien ik deze motie in.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema heeft de volgende motie ingediend.

Motie 40. Spookhuizen horen op de kermis

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025, ter bespreking van 'Voortzetting van het debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkplannen 2025';

constaterende dat;
- in de gemeente Rotterdam meer dan 17.000 woningen leegstaan[1] , oftewel 5.6% van het totaal aantal woningen in onze gemeente;
- er meer dan 90.000 mensen actief op zoek zijn naar een woning in de gemeente Rotterdam;

overwegende dat;
- alleen al wanneer een kwart van de leegstaande woningen weer bewoond wordt, dit 4.250 woningen oplevert om een thuis van te maken;
- het benutten van de bestaande woningvoorraad de snelste manier is om de schaarste op de woningmarkt te verminderen;
- de minister van VRO gemeenten oproept om het instrument van een leegstandsverordening in te zetten om leegstand tegen te gaan;
- meer dan 20 gemeenten op dit moment al een leegstandsverordening hebben;
- er een initiatiefvoorstel voor een leegstandsverordening (25bb001968) door de Raad in behandeling is genomen;

spreekt uit;
- zo snel mogelijk een leegstandsverordening in te willen voeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.E. Vogelaar, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, R.N. Dahoe, V.A. Bruin en L.P.A. Dekkers

[1]Peildatum 01-01-2024. Bron: onderzoek OBI; Leegstand in Rotterdam (2024)

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw REITEMA (pvda): Dan de motie die was ingediend over armoede, samen met Larissa Vlieger van GroenLinks. Want we concluderen dat het college structureel wel geld laat liggen op dit dossier en slechts 100 van de 82.000 Rotterdammers in armoede kwamen uit die armoede in 2022 2023. Wij vragen het college: geef dat geld nou uit, zet het in voor de Rotterdammers en rapporteer daarover tijdig aan de raad, want armoedebestrijding kan gewoon niet wachten. Ik wil ook nog 2 opmerkingen maken over het debat.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, de reden dat er geld op de plank is blijven liggen voor armoede, is eigenlijk iets waar de PvdA juist voor zou moeten juichen, namelijk dat er minder mensen een beroep hebben gedaan op de gemeente, omdat er minder mensen geld nodig hebben voor die bewindvoering en minder mensen een beroep doen op de kwijtschelding van de gemeentelijke heffingen, juist omdat we als gemeente niet meer op nummer 1 staan. We zijn niet meer de armoede hoofdstad van Rotterdam. Bent u het met mij eens dat het juist een positieve ontwikkeling is en dat we blij moeten zijn dat dat geld niet nodig is, omdat we niet meer de armoede hoofdstad zijn van Nederland.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik weet niet of mevrouw Maassen wel eens de wijk ingaat, maar de armoede is toegenomen. We krijgen 9000 signalen per maand over vroegsignalering. Vindt D66 dat niet genoeg?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, Amsterdam is ons vorig jaar voorbijgestreefd. Bestrijdt u dat? Bestrijdt u dat Amsterdam nu meer mensen in armoede heeft? Rotterdam heeft minder mensen in armoede en gaat mee met de landelijke trend waarin de armoede daalt. U beweert nu dat dat niet het geval is?

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, omdat de definitie veranderd is, wil niet zeggen dat het gezin op Zuid, wat gewoon niet rond kan komen, allebei de ouders keihard werken, komt niet rond, zit in de schulden. Puur omdat de definitie veranderd is, is dit gezin nu uit de armoede gekomen, volgens mevrouw Maassen?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zeg niet dat er geen mensen in Rotterdam in armoede leven, maar ik zeg wel dat we met dit college een positieve trend hebben ingezet. Dat is mede te danken aan wethouder Versnel en aan wethouder Norville. Namelijk: er zijn meer mensen aan het werk gegaan, dus er zijn minder mensen in armoede. Dat is ook de reden dat een deel van het begrote geld niet wordt uitgegeven. Dat is, volgens mij, een positieve ontwikkeling.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de enige reden waarom mensen minder zouden aankloppen bij de gemeente is omdat het vertrouwen in het bestuur in de politiek in de gemeente gekelderd is. Dat is mede door dit college.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen? Niet. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Ik vond dit ook wel een heel bijzondere opmerking, alsof het geld niet wordt uitgegeven omdat het goed genoeg gaat met mensen in armoede? Dat is toch absoluut niet het geval?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, punt van orde. Ik noteer wederom dat vanuit de hoek van de PvdA buiten de microfoon om het debat wordt gevoerd en ik stel dat zeer niet op prijs. We kunnen via de microfoon het debat voeren en het is zeer onprettig als er buiten de microfoon om zaken naar je toe worden geroepen die de mensen thuis niet horen, maar die wel onder je huid gaan zitten. Dus een verzoek is: alsjeblieft, voer het debat via de microfoon.

De VOORZITTER: Dat is altijd het beste. Ik was al bezig met mevrouw Kockelkoren, maar er werd kennelijk nog iets gezegd. Mevrouw Reitema, wilt u dat anders in de microfoon herhalen?

Mevrouw REITEMA (pvda): Ik zei: nou, en dan gaat u wel zitten. Want het debat wilde ik voeren, maar mevrouw Maassen weigert om antwoord te geven op mijn interruptie terug.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik wil nog 2 opmerkingen maken over het debat van dinsdag, want over de maatschappelijke organisaties, daarover zei wethouder Achbar, hij erkende in de Voorjaarsnotabehandeling van afgelopen dinsdag dat er wel degelijk bezuinigd is, onder meer op de mentoringsprogramma's. Dus er is wel degelijk iets gebeurd. Er was wel een kaalslag, volgens ons. Maar wat ons nou dwarszit, is dat wij eerst horen, vooral vorig jaar ook: we moeten bezuinigen, het is financieel, het is niet anders. We moeten pijnlijke keuzes maken. Hoe vaak ik dat pijnlijke keuzes wel niet heb gehoord. Maar wat nou als het financieel meevalt? Als er nu geld op de plank ligt, dan nog wordt er niets gedaan om te herstellen wat is afgebroken. Dan nog blijft het sociale hart van deze stad bloeden. En onze conclusie is, over die pijnlijke keuzes, het lijkt vooral op fantoompijn waar Leefbaar en D66 onder lijken te lijden. Tot slot de speeltuinen. We begrijpen dat de wethouder trots is op topsportevenementen en dat Rotterdam in de Lonely Planet staat, maar zoals collega Van der Velden al zei in het debat: kinderen kunnen daar niet op spelen en Rotterdam bungelt echt onderaan als het aankomt op de speelstad. Juist nu zouden we vooruit kunnen. Geld vrijmaken om speeltuinen te verbeteren, nog voor de zomer voorbij is. Maar de wethouder zegt: nee joh, dat gesprek gaan we in september voeren. Voorzitter, dat is echt te laat, want het resultaat is dat ook deze zomer kinderen gewoon voor dichte hekken van speeltuinen staan. Tot slot, ik wil mijn mederaadsleden nogmaals verzoeken om goed naar onze voorstellen te kijken en je af te vragen: wat kan ik vandaag doen om Rotterdammers zoals Ellen, Amina, Rini en Anneke om de stad beter voor hen te maken en wat heeft mijn keuze vandaag voor invloed op hun levens? Voorzitter, GroenLinks en PvdA, wij zijn klaar voor de verkiezingen. Wij zijn bereid om deze stad sociaal, eerlijk en menselijk te maken door te investeren in mensen en niet in prestige, door te luisteren naar bewoners en niet naar lobbyisten en door te zorgen dat eindelijk de sterkste schouders de zwaarste lasten gaan dragen. Samen komen we wel verder. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Tijdens de eerste termijn van de Voorjaarsnota voerde de algehele verontwaardiging bij de oppositie de boventoon. In het kader: niets is goed, alles wordt afgebroken en er is geen toekomst voor de stad. Het is alleen wel dat het enkel financiële pleisters plakken was voor een stad zonder toekomstinvesteringen. Wat ons betreft, is er dan ook geen groter contrast met wat er echt

nodig is in deze stad, namelijk meer huizen in het middensegment, investeringen in gebiedsontwikkeling en stadsparken, financieel degelijk beleid voeren en natuurlijk ook onze economie beschermen en inzetten op het aanpakken van onveiligheid in onze stad. Is dat dan altijd gemakkelijk, voorzitter? Nee, natuurlijk niet. Want het vraagt om keuzes en onze keuze is in ieder geval niet om geen keuze te maken en ook niet om klakkeloos de rekening hiervoor bij de Rotterdammers neer te leggen. Dat gaat onze stad niet helpen. Het verhogen van belastingen voor onze ondernemers maakt de Rotterdamse economie kapot. Onze economie verdient het om gekoesterd te worden. De economie uit het slop trekken doe je dus ook niet, zoals ik net al zei, met die 20 miljoen investering, terwijl je tegelijkertijd grote bedrijven de haven uitjaagt door negatief sentiment, achterlijke klimaateisen en hogere belastingen. Dat doe je wel door randvoorwaarden te scheppen, zodat die bedrijven hier zelf miljarden willen investeren. Als het aan de Rotterdamse VVD ligt, bouwen we dus ook een robuuste economie, want daar liggen zoveel kansen. Zoals ik al eerder zei: succes moet je uitstralen en dat gaat Rotterdam ook helpen om grote investeringen aan te trekken. Dat kan nog steeds. Alleen dat vraagt wel dat we hier in deze zaal met zijn allen de schouders eronder zetten, dat we hobby's links laten liggen en beseffen dat Rotterdam het waard is om voor te vechten en om in te investeren. Dat vraagt visie, optimisme en daadkracht. Voorzitter, aan ons zal het niet liggen. Dus ik vraag me af wie volgt. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dank. Er stond nog 1 puntje open uit de eerste termijn. We hebben een paar een tweetjes gehad over erfpacht. Wij steunen uw motie en u zou even nadenken of u dat met de onze ook gaat doen. Dus ik ben erg benieuwd.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dat klopt helemaal, dus dank u wel hiervoor. Nou is het zo, die motie lijkt wel een beetje op de motie die eerder is ingediend. Daar hebben wij destijds ook tegengestemd. Ik wil daar wel bij zeggen: dat hebben we niet gedaan omdat wij dachten: die notarissen willen we niet met extra lasten op zadelen, dat is flauwekul, want ze hebben ook een belangrijke verantwoordelijkheid richting die erfpachter. Het was wel dat wij vonden dat die informatieplicht wel heel erg bij de gemeente en die notarissen werd neergelegd. In deze motie die u heeft ingediend, zien we heel erg dat die nadruk ligt op het actief informeren van bewoners door de gemeente. Dat lijkt me een heel goede zaak. Daar kunnen wij helemaal niet op tegen zijn. Dus bij dezen steunen wij die motie dan ook van harte. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Dat vind ik hartstikke leuk.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Wij ook hoor, mijnheer Ceulemans.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft het woord.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, de inzet van de oppositie tijdens de eerste dag van de Voorjaarsnota was glashelder: we kunnen extra inzetten op een meer sociale en veiligere stad. Want een stad waar we voor elkaar zijn en in de avond veilig over straat kan, dat is wat Rotterdammers echt willen. Maar wat schetst onze verbazing: werkelijk elk amendement van de oppositie, elke poging om wel extra te investeren in veiligheid, in de buurt of in mensen, werd direct ontraden door het college. Ook onze 3 amendementen om de wijkveiligheid te vergroten, de koelteongelijkheid aan te pakken en verder te vergroenen en extra in te zetten op de haven, zijn ontraden. Het college geeft namelijk liever cadeautjes aan autobezitters en gaat voor gratis parkeren op feestdagen. Dit college heeft geen gezamenlijke visie en ambitie, maar probeert elkaar krampachtig vast te houden. Leefbaar draagt trots uit dat we

het strengste migratiebeleid ooit in deze stad hebben, terwijl D66 ziet dat we het meeste doen van alle grote steden. Wat is het nou? DENK verdedigt de autobezitter, terwijl we D66 trots horen zeggen dat we werken aan een autoluwe stad. Wat is het nou? En wanneer DENK en D66 opstaan voor de mensenrechten in Palestina en vandaag hopelijk voor ongedocumenteerden, dan blijft het bij de VVD en Leefbaar angstvallig stil. Dit verstandshuwelijk zorgt ervoor dat de deur potdicht is tijdens de Voorjaarsnota en dat de stad op een aantal topics stil komt te staan. Gelukkig zijn er ook wat lichtpuntjes. Financieel doet het college volgend jaar geen gekke dingen en er wordt hard gewerkt om de targets op het gebied van vergroening en woningbouw te halen, ook al zijn de targets nog niet altijd gehaald, natuurlijk. Tevens zijn we blij dat het college een aantal moties heeft omarmd. Vanuit Volt zou ik nog terug willen komen op 2 moties. Hoewel wij vinden dat cultuur standaard moet worden meegenomen bij stedelijke ontwikkeling, trekken we na uitleg van de wethouder motie 11, de nieuwe percentageregeling cultuur in. Ook trekken we motie 12 ‘een vaste plek voor de festivalplek’ in en dienen we samen met D66 een nieuwe motie in genaamd ‘een thuis voor de nacht’. Tot slot wil ik mijn fractie en ondersteuning bedanken voor afgelopen maanden. Er is zoveel werk verzet en we gaan er alles aan doen om vandaag en na het zomerreces nog zoveel mogelijk van onze mooie ideeën binnen te halen voor de Rotterdammer. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb naar uw recensie geluisterd over de coalitie, maar ik heb eigenlijk helemaal niet gehoord waar Volt zelf nou voor staat. Want u hebt heel duidelijk onze standpunten verwoord. Daar kunnen we ons allemaal wel enigszins in herkennen en zoals ik al zei: dat hoort in een gezonde democratie, dat je als coalitie niet in één keer elkaars standpunten linea directe overneemt. Maar wat vindt Volt nou zelf? Want dat heb ik helemaal niet in uw betoog teruggehoord.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik heb verdorie 3 amendementen ingediend voor meer groen, investeren in de haven. Ik denk dat misschien mevrouw Maassen de stukken moet beoordelen, dan kunt u zien waar Volt voor staat en waarop we willen inzetten. Ik vind het gewoon een heel gekke vraag.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 41. Een thuis voor de nacht

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025';

constaterende dat;
- er in Rotterdam onvoldoende geschikte plekken zijn voor grotere culturele nachtevenementen met veel bezoekers;
- er daarnaast ook geen vaste, permanente plek is waar structureel culturele nachtevenementen georganiseerd kunnen worden;

overwegende dat;
- een vaste, duurzaam ingerichte plek voor culturele nachtevenementen kansen biedt voor innovatie, nachtcultuur, culturele diversiteit en minder druk op wijken;

- een dergelijk terrein kan bijdragen aan verduurzaming van de sector (o.a. door vaste stroomvoorziening, betere afvalverwerking en modulair podiumgebruik);
- andere steden zoals Amsterdam en Berlijn wél beschikken over structurele festivalterreinen voor culturele nachtevenementen, wat zorgt voor minder ad-hoc vergunningen en ruimere experimenteerruimte voor makers;

verzoekt het college;
- om in overleg met de nachtsector, N8W8, gebiedsontwikkelaars en milieu- en veiligheidsdiensten te onderzoeken welke mogelijkheden er wel zijn voor het ontwikkelen van een structurele, duurzame plek voor culturele nachtevenementen;
- hierbij expliciet te betrekken: de voorwaarden voor culturele nachtevenementen zoals geluid, OV-bereikbaarheid, veiligheid-, gedeeld gebruik, experimenteerruimte, en duurzame infrastructuur;
- de raad hierover te informeren voor eind Q2 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers, T. Kind, J.M. Nunnely en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Moties nummer 11 en 12 van de heer Dekkers zijn ingetrokken. Hartelijk dank. Dan is het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, D66 ziet de uitdagingen in de stad en kiest daarvoor voor ambitie en radicale oplossingen, vanuit het politieke midden, zonder te schreeuwen vanuit de zijlijn, maar samen te werken, niet te polariseren en met realisme. Alleen op die manier kunnen we werken aan een vrije, leefbare en internationale stad met allure waar iedereen fijn kan wonen en leven. Ik zie op dit moment een begroting voor me die er financieel gezond uitziet. We scoren een 9.1 en dat in aanloop naar een ravijnjaar. Dat doet ons goed. Dat is ook democratisch een gezonde keuze, want 2026 is ook een verkiezingsjaar en dat betekent dat deze coalitie niet de problemen en de lasten doorschuift naar een eventueel nieuwe coalitie, maar dat ze verantwoordelijkheid neemt voor haar financiële lasten en dat is goed voor de hele stad. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft een vraag.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik heb wel een vraag voor mevrouw Maassen, want zij spreekt in haar eerste, maar nu ook in de tweede termijn over radicale oplossingen. Maar ik ben wel benieuwd: waar hebt u het dan over? Niets doen aan erfpacht of de Silja laten bestaan? Wat zijn dan die radicale oplossingen waar u op inzet?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, 1 van de radicale oplossingen waarvoor wij hebben gekozen, is dat we betaald parkeren hebben ingevoerd in de hele ring en ook aan de linkerzijde van deze raad is niet iedereen daar even groot fan van geweest. Dat is echt een radicale oplossing en dat heeft ook geschuurd. Niet alle bewoners in onze stad zijn daar tevreden mee, maar dat zorgt er wel voor dat wij werken aan een autoluwe stad.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dit is nou precies het verschil tussen D66 en Volt. Wij zouden gewoon een autoluwe binnenstad willen, dat zouden we wat radicalere oplossing vinden. Dus nu parkeren invoeren, hartstikke leuk, maar die pilot op De Meent, we moeten nog maar zien dat het doorgaat. Dus ik zou zeggen: lat omhoog, D66, het is echt zesjescultuur.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben heel blij met de interruptie van de heer Dekkers. Want volgens mij kunnen Volt en D66 elkaar ontzettend goed vinden op dit punt. Dus ik stel voor dat we daar samen gaan kijken naar welke andere maatregelen er in deze stad nog kunnen worden genomen. Dan kunnen we richting 2026 werken aan een mooie autoluwe stad.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, afgesproken, gaan we doen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Voorzitter, de eerste termijn van de raad en het college bij de Voorjaarsnota is voor mij altijd een moment om goed naar elkaar te luisteren. Voor mij is dan de leidraad: wat is goed voor de gezondheid en het welzijn van onze bewoners, mens en dier? Dan komt ook de vraag om de hoek kijken: waarom doen we wat we doen en wat is nou de langetermijnvisie? Uiteindelijk, vanavond zal er gestemd worden over de Voorjaarsnota en de amendementen en de moties. Onze fractie beoordeelt dan altijd de voorstellen op hun merites. Een goed voorstel is een goed voorstel en of dit voorstel nou van de oppositie of van de coalitie komt, dat maakt voor onze fractie niet uit. Maar wat ik merk, is dat alles weer muurvast zit, net als in de voorgaande jaren. er wordt hoogstwaarschijnlijk geen cent verschoven. Dit is bij voorbaat vaak al bekend voordat we het debat beginnen. Het is zelfs zo erg dat sommige politieke partijen zuchten en zuchten van het heeft toch geen enkele zin om uren en uren aan de Voorjaarsnota te besteden, want er verandert toch niets. Waarom zou ik nog met moties komen, hoor je ook, ze worden toch verworpen. Maar, voorzitter, politiek mag nooit een dictatuur van de meerderheid worden, want uiteindelijk is de stad hiervan de dupe en daarmee de bewoners. Mensen in de stad hebben ook het gevoel dat er over hen wordt gesproken, maar niet meer met hen. Politiek is teruggebracht naar kille cijfertjes en is verworden tot een soort technocratische boekhouderspolitiek. Zijn er eigenlijk Rotterdammers die dit vandaag nog volgen? Zijn er Rotterdammers, die 2 dagen debat, spreekt dat nog aan? Ik vermoed van niet. Dat brengt mij ook bij de mensen in de bijstand. Waarom richt de fraude-obsessie zich in deze stad toch altijd op de mensen die het minste bezitten? Laten we bijvoorbeeld eerst eens goed de fraude in onze eigen organisatie aanpakken en in kaart brengen. Gelukkig lopen er nu enkele onderzoeken. Dan het stikstofprobleem. Nooit en te nimmer hoor je iemand zeggen: wat is die vreselijke stikstofdepositie, daar gaat onze natuur helemaal van naar de knoppen. Wat je hoort is: hoe kunnen we ruimte maken voor bedrijven om toch weer te kunnen groeien? Wanneer kunnen we weer gaan bouwen? We hebben maar 1 procent economische groei, hoor je dan bijvoorbeeld. Maar oneindige economische groei botst met onze ecologische grenzen. Onze planeet groeit eenvoudigweg niet mee met onze honger naar nog meer groei. En rijkdom, als we dat nastreven, is ook mogelijk zonder materiële groei. Ga voor groei in gezondheid, ga voor groei in welzijn en leef in solidariteit met elkaar. En als we het dan zo belangrijk vinden om voor onze kinderen een gezonde aarde achter te laten, denk dan ook eens een keer na over de vraag: goh, wat ligt er vanavond op mijn bord? Want het eten van dode dieren, het wordt vaak gemaskeerd dat we het vlees noemen, maar het zijn gewoon dode dieren, brengt de dieren, het klimaat, de planeet en uiteindelijk de mens geen steek verder. Voorzitter, dan

wou ik eigenlijk besluiten over de liefde. Ik las een artikel van een arts en een seksuoloog dat het voor mensen heel goed zou zijn om elke dag 6 seconden met elkaar te zoenen. Ja. Toen dacht ik: goh, want waarom zou dat goed zijn? Toen zei die arts en die seksuoloog: daar krijg je energie van en het is goed voor je welzijn. Toen dacht ik aan al die mensen die elke avond op de bank naar B&B vol liefde zitten te kijken, geen woord meer met elkaar wisselen. Misschien moeten ze elkaar weer eens een keer aanpakken … Aanpakken? Beetpakken. Sorry. Nou is het geen pleidooi om gelijk je buurvrouw of je buurman beet te pakken en te zoenen, want dan komt de vertrouwenspersoon om de hoek kijken. Laten we dat niet doen. Misschien is het een goede tip voor het college dat u dan weer een beetje nieuwe energie krijgt en een beetje visie. Voorzitter, dan eindig ik helemaal met de liefde, want de liefde is toch het mooiste in het leven. Of je nou als man voor een man valt of als vrouw voor een vrouw of je valt voor beide, dat moet allemaal kunnen in deze stad. Ik doe nogmaals het dringende verzoek dat onze wethouder samenleven bij de opening van De Pride is, want de Regenbooggemeenschap snakt ernaar. Dus nogmaals mijn verzoek en ik hoop dat u ja kunt zeggen, ik ben er. Goed, ik dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik was even benieuwd wat voor motie er over dat zoenen uit zou kunnen komen. U mag nog, de beraadslagingen zijn nog gaande.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Burgemeester, ik vind dat een heel goede tip. Ik ga me straks even terugtrekken en wie weet met wie ik ga zoenen dat ik energie krijg voor een motie. Ik dank u.

De VOORZITTER: We zijn benieuwd, mijnheer Van der Velden. Dan gaan we heel natuurlijk over naar de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Zeker, en ik ben heel erg knuffelbaar, wat dat betreft, dus dat kan ook nog. Ik ga de bijdrage van de heer Van der Velden zeker niet overtreffen, kan ik u vertellen, voorzitter. Maar misschien toch wel iets over de liefde dan en over een huwelijk wat dan niet helemaal lekker gaat, volgens sommigen een verstandshuwelijk. Soms is het in een huwelijk, kan ik u uit ervaring vertellen, ook wel eens even lekker om van mening te verschillen van elkaar, zodat je het daarna ook weer enorm goed kunt maken. Dat gezegd hebbende, wil ik het college bedanken voor … Dit debat gaat een heel andere kant op vandaag. Dank in ieder geval voor de beantwoording afgelopen dinsdag en alle ideeën en amendementen waar hard aan is gewerkt door iedereen, maar bovenal ook door al onze fractiemedewerkers. Dus ook complimenten daarvoor. Voorzitter, we zien wat ons betreft in ieder geval investeringen en keuzes die bijdragen aan een stad waar iedereen zich thuis moet voelen en waar je vooruitkomt ,et zijn allen en niet wordt uitgesloten. Niet iedereen zal het eens zijn met de keuzes die worden gemaakt. Maar goed, dat is tegelijkertijd natuurlijk ook niet heel erg verrassend en het kan ook niet. Het levert in ieder geval wel mooie momenten op en ook alvast een inkijkje in hoe de fracties de stad willen inrichten na 2026. Een Rotterdam waarbij de binnenstad wel nog bereikbaar is met auto's of totaal niet. Voorzitter, ik had nog wel 1 vraagje aan de burgemeester die een toelichting gaf op de groep Nederlands Caribische mannen. Dank daarvoor. Dat ging over de problemen rondom het ontbreken van een BSN-nummer. Mijn vraagt is dan eigenlijk: bij het benaderen en begeleiden van die groep, even een checkvraag, wordt er dan ook gewezen op hoe je zo'n BSN dan kunt aanvragen? Want volgens mij kan dat ook gewoon. Tot slot, voorzitter. Als het verstrekken van kortingen op bepaalde feestdagen 1 van de grootste problemen is in deze stad, want daar is heel erg vaak over gesproken, dan valt het, wat ons betreft, best wel mee en gaat het best oké in deze stad. Ik heb nog 1 motie, die is medeondertekend door mevrouw Vlieger van GroenLinks. Dat is ‘label E is niet oké’. Die zal ik ook overhandigen de griffie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dit is extra ondertekend, dus die hoeft niet gewijzigd ingediend te worden. Dan nemen we daar gewoon kennis van. Dan is nu het woord aan de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Voorzitter, dank u. Vandaag staan we dan voor de tweede termijn van de Voorjaarsnota. De woorden die mij nog steeds echoën in het hoofd van vorig jaar was van de heer Vonk die aangaf: er is geen cent verschoven en ook dit jaar lijkt dat weer het geval te zijn. Dat is eigenlijk ontzettend jammer. Het is iets waar ook de burgers in deze stad tegen aanlopen, waardoor het vertrouwen van 60 procent niet is gegeven aan onze raad, dat ze niet komen opdagen bij de stembussen. Ik voel dan eigenlijk ook wel wat voor het idee dat 2 dagen geleden is geopperd door mijn collega mevrouw De Jong die eigenlijk zei: misschien kunnen jullie beter vertellen wat jullie wel voor ons over hebben, zodat wij daarmee aan de slag kunnen. Daarop terugkomend, wil ik mijn motie indienen en dat gaat over participatie. Er blijkt tussen de burgers en de gemeente blijkbaar een verschil te zitten in wat is nou precies participeren? De een ervaart het als meewerken, de een ervaart het als meebeslissen. Zo zijn er verschillende definities kenbaar over wat participatie is en of zou moeten zijn. Daarom wil ik voor nu een motie indienen dat de wethouder vraagt, of het college vraagt: definieer participatie, zodat er in de toekomst tussen burgers en de gemeente daar minder misverstanden over kunnen ontstaan. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 42. Definieer participatie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2025, waaronder de le herziening van de begroting 2025';

constaterende dat;
- participatie binnen de gemeente Rotterdam op uiteenlopende manieren wordt toegepast, afhankelijk van het project, gebied of beleidsdomein;
- deze variatie vaak leidt tot onduidelijkheid bij bewoners en ondernemers over hun rol, invloed en verwachtingen;
- het gebrek aan eenduidigheid regelmatig leidt tot frustratie, verlies van vertrouwen en het gevoel dat participatie slechts 'vinkjes zetten' is;

overwegende dat;
- participatie alleen waardevol is als het helder is wat er gevraagd wordt: meedenken, adviseren, co-creëren of meebeslissen;
- de gemeenteraad verantwoordelijk is voor het waarborgen van transparant, democratisch en betrouwbaar bestuur;
- het vertrouwen in de overheid onder druk staat, mede door onduidelijke of tegenstrijdige participatietrajecten;
- in het geval van het participatietraject rond de West-Kruiskade en de verkeersafsluiting van het Kruisplein, de door bewoners voorgestelde optie van tevoren werd uitgesloten van bespreking;
- tegelijkertijd fundamentele omstandigheden, zoals de langdurige bouw van De Modernist, niet expliciet zijn meegenomen in de participatieve afweging;

verzoekt het college;
- om een gemeentebrede definitie en typologie van participatie op te stellen, waarbij per type project duidelijk wordt gemaakt welke participatierol bewoners krijgen (informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren of meebeslissen);
- om deze participatierol voortaan bij aanvang van elk participatietraject expliciet te benoemen en vast te leggen in de projectopzet;

- om de gemeenteraad uiterlijk in december 2025 te informeren over de voorgestelde indeling, toepassing en implementatie in lopende en toekomstige projecten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Tot slot nog een motie. We merken dat er bij bepaalde onderdelen van de gemeente soms niet voldoende capaciteit is om de problemen op te lossen die in de stad spelen. Nu moeten we overal bezuinigen en merken we en horen we van verschillende wethouders: ik zou wat meer willen doen, maar ik kan niet meer doen, omdat er simpelweg handen ontbreken. Met de volgende motie wil ik onze gemeente slagvaardiger maken en dat kunnen we doen door een intern uitzendbureau op te gaan starten, zodat daar waar de hulp nodig is, die intern ingezet kan worden, zodat ambtenaren binnen hun arbeidscontract kunnen schuiven, zodat er misschien ook minder een beroep gedaan hoeft te worden op externe partijen. Dus hierbij wil ik dan ook graag de motie indienen voor een intermediair bedrijfsbureau, zodat we als organisatie slagvaardiger kunnen worden voor de problemen die ons te wachten staan.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 43. Intermediair bedrijfsbureau

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2025, waaronder de 1e herziening van de begroting 2025';

constaterende dat;
- er binnen de gemeente Rotterdam sprake is van oplopende werkdruk en achterstanden op afdelingen met uitvoerende taken;
- tegelijkertijd een deel van de ambtelijke capaciteit on(der)benut blijft, terwijl de gemeente beschikt over ruim 14.000 fte;
- er momenteel geen centrale voorziening is om ambtenaren flexibel en tijdelijk binnen de organisatie in te zetten;

overwegende dat;
- een intern intermediair bedrijfsbureau de inzet van ambtenaren op tijdelijke basis kan coördineren en versnellen;
- dit bijdraagt aan het sneller oplossen van acute knelpunten, zonder extra kosten voor externe inhuur;

verzoekt het college;
- een intermediair bedrijfsbureau op te zetten voor de mobiele inzet van ambtenaren binnen de gemeentelijke organisatie;
- te onderzoeken welke ambtelijke capaciteit op korte termijn beschikbaar is voor tijdelijke inzet;
- voor het einde van het jaar te rapporteren over de voortgang, knelpunten en vervolgstappen van deze pilot;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik kan het niet laten om daar toch een korte vraag over te stellen. Worden we nou slagvaardiger als gemeente met een intermediair bedrijfsbureau? Zou u misschien kunnen toelichten wat dat bureau gaat doen?

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Om een voorbeeld te geven bij de toeslagenouders missen we ontzettend veel mensen die toeslagenouders kunnen helpen. Daardoor hebben ze dus een wachttijd van 2 jaar. Als we nou intern die mensen kunnen zoeken bij de 14.000 ambtenaren die we hebben, in dienst, die fte's, dan zouden we misschien kunnen schuiven om die wachttijd te kunnen verlagen. Er zijn ook achterstanden met facturen die we moeten betalen aan ondernemers, burgers, et cetera, et cetera. In de zomervakantie hebben sommige afdelingen het rustiger, dus die ambtenaren zouden ingezet kunnen worden om even die achterstand in te kunnen lopen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, we hebben weer een dag verspeeld aan een Voorjaarsnota die niets oplevert. Maar dat is al drieënhalf jaar zo. Een coalitie zonder visie, zonder koers, zonder resultaat. Neem Leefbaar, de partij die zegt voor ouderen op te komen. Maar wat is er nu bereikt? Een paar huismeesters, wat zorgrestaurants, woonflats, zorgvoorzieningen. Die lagen al op de plank dankzij het vorige college. Geen wethouder die ouderenbeleid echt op het netvlies had, geen structurele ouderenhuisvesting, geen oplossing voor erfpacht, geen visie op mobiliteit, terwijl de ouderen in de trams letterlijk de Maas in verdwenen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen, de heer Ceulemans heeft een vraag.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, mevrouw Verkoelen overschreeuwt zich gigantisch en ze verkondigt ook nog eens onzin. Dat zijn eigenlijk de 2 conclusies van het begin van haar betoog. Op de plank van het vorige college? Het vorige college sloot zorgrestaurants massaal. Het vorige college bezuinigde huismeesters weg uit seniorenflats. U vindt dat wij niet naar het vorige college mogen verwijzen, doet u dat dan zelf ook niet. Maar als u het dan wel doet, zorgt er dan in ieder geval voor dat er iets van klopt.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Daar heb ik 30 seconden voor. Woonflats, mijnheer Ceulemans, heb ik het over, niet wat u bereikt hebt. Een coalitie zonder visie, de partij die daar dan zegt voor op te komen. U hebt een paar huismeesters en zorgrestaurants gedaan, maar de woonflats en de zorgvoorzieningen zaten al in de steigers sinds het vorige college. Dat heeft u alleen maar uitgevoerd.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Mevrouw Verkoelen, kijk, het is zo ongeloofwaardig dat u dit college gaat aanvallen op uitgerekend het ouderenbeleid. Ik snap dat u heel erg zenuwachtig bent over uw zetel en of u er volgende periode nog wel zit en dat u iets moet voor ouderen.

Maar als u zegt dat de huismeesters en dat de zorgrestaurants op de plank lagen van het vorige college: het vorige college heeft seniorenrestaurants gesloten, het vorige college heeft huismeesters wegbezuinigd uit seniorenflats. Dus nogmaals: er klopt helemaal niets van en als u dan dingen zegt die niet kloppen, probeer het dan enigszins geloofwaardig over te laten komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Weer 30 seconden. De heer Ceulemans is exact wat ik al dagen, weken, maanden zie. U bent een langspeelplaat aan het worden waar de groef helemaal door gesleten wordt. Elke keer op de persoon, elke keer andere aanvallen. Komt u nou eens met visie, komt u nou eens met ideeën. U zit in het college. U hebt die kans. Nee, wat doet u? U doet alsof wij aan het besturen zijn, u valt mij er continu op aan. Kom nou eens met iets en niet elke keer maar voortdurend die statements, die vaste riedels en dan ook nog elke keer op de persoon. Kappen, mijnheer Ceulemans.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Het is op zich wel een winstpunt van deze dag dat mevrouw Verkoelen niet meer houdt van ingestudeerde riedels en aanvallen op de persoon. Dan verwacht ik ook van u een andere houding in het restant tot maart. Als het gaat over ouderen en u zegt: toon eens visie. Dit college, ik kan de hele alinea uit de eerste termijn oplepelen opnieuw: 15 huismeesters en seniorenflats terug, waren er niet meer. Seniorenrestaurants, tientallen geopend, 2 miljoen euro voor vrijgemaakt. Seniorenkorting op de Rotterdampas terug, royaler dan zelfs ooit tevoren. Aanpak dementie, tonnen ervoor. Aanpak voor mantelzorgers, tonnen ervoor. Dus nogmaals, als u ons verwijt dat er geen visie is en geen beleid is op ouderenbeleid, dan stel ik u voor dat u de Voorjaarsnota voortaan leest voordat u achter het spreekgestoelte gaat staan.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen, en laten we het een beetje op de inhoud houden.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, dit is exact wat ik zojuist beweerde over de heer Ceulemans. Gelukkig is het bijna oktober, dan is hij vertrokken naar JA21 en dan horen we de riedels de rest van de tijd niet meer. Ik kan het ook, mijnheer Ceulemans, ik kan het ook. Flauwekul, maar zo werkt het wel. Stop ermee. Doe gewoon wat u moet doen en zorg ervoor en dat hebt u niet gedaan. Klaar. Oké, voorzitter, maar dan heb ik er nog eentje, want ik ga ze allemaal af. DENK, hun missie: armoede bestrijden binnen de eigen achterban, maar daar, door het ontbreken van kwaliteit, bestuurders en visie, is die missie keihard mislukt. Ze stemden drieëneenhalf jaar voor deze coalitie tegen de belangen van hun achterban in. En wat krijgen ze terug? Een parkeerzondagochtend. Symboolpolitiek in ruil voor structureel verraad. De volgende, voorzitter, D66. Kampioen in procesdenken, maar zonder richting. In tijden van armoe en onrust breek je de cultuursector niet af, maar versterk je dit. Dan geef je geen 350 miljoen aan een museum dat 13 jaar dicht blijft. Dat is geen visie. Dat is verdwalen in je eigen proces. Ten slotte, voorzitter, de VVD. Ooit de liberale kracht, nu de partij die tramverbindingen sloopt, wegen afbreekt en erfpachtproblemen laat etteren. De VVD had dit dossier nu kunnen trekken in deze Voorjaarsnota. Ik was blij met de inzet van de heer Van Dommelen. Maar helaas, uiteindelijk heb ik hem niet geprezen, maar politiek begraven. Wie betaalt de prijs? De gewone huizenbezitter. Voorzitter, het is maar goed dat een coalitieperiode maar vier jaar duurt. Dit college zit hier alleen dankzij de kalender en dat is pijnlijk. Wat mij als echte volksvertegenwoordiger raakt, is dat de gewone Rotterdammer de verliezer is. Geen verbetering, integendeel: bestaansrechtzekerheid is afgebroken. Het is tijd, dringend tijd voor nieuwe verkiezingen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Verkoelen. Dan is het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Wat een energie van mevrouw Verkoelen. Ik ben benieuwd met wie zij ze gezoend heeft dan vanochtend.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Misschien ligt het wel aan die lhbtiq+ plus waar we zo graag mee aan de gang gaan.

De heer VONK (cu): Voorzitter, het stond niet in mijn tekst. Ik moet me alleen maar aan de tekst houden. Voorzitter, met een positief rekeningresultaat van 40 miljoen hadden wij ons echt ook verheugd op een goed politiek debat. Maar wat we hebben gekregen, is een dichtgetimmerd voorstel, waarin de wensen van de coalitie goed verwerkt zitten, maar we weer uiteraard geen cent verder kunnen verschuiven. Maar ik zeg nog niet, want we blijven hoopvol. Voorzitter, in de eerste termijn heb ik een voorstel ingediend voor een noodfonds naastenliefde. Gelukkig konden wij rekenen op veel sympathie van de wethouder, want hij begrijpt als geen ander dat het belangrijk is voor heel veel sociale initiatieven die financiële tegenwind hebben, juist zo'n kleine financiële steun voor hen heel veel kan betekenen. Daar waren we blij mee. Maar hij gaf ook aan dat het voor de uitvoering wellicht lastig is, omdat het te generiek geformuleerd is. Ik kom hem tegemoet met mijn alternatieve voorstel. Wij dienen een motie in waarin wij het college vragen om dat kader beter uit te werken. Dat we daar ook even de tijd voor nemen tot de begroting en een aangepast amendement wat voorziet voor de noodzakelijke dekking.

De VOORZITTER: De heer Vonk heeft de volgende motie en het volgende amendement ingediend.

Motie 44A. Noodfonds naastenliefde

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- in 2025 hard is bezuinigd op sociale initiatieven, onder meer met als gevolg dat sommige initiatieven (zoals Big Friends Rotterdam) hun belangeloze diensten aan onze stad hebben moeten beëindigen;
- het college tegelijkertijd kenbaar heeft gemaakt in de komende jaren te komen tot een nieuw beleidskader sociale basis;
- de wethouder Financiën bij de behandeling van de Jaarrekening 2024 meermaals heeft aangegeven dat het politieke debat en de besluitvorming over de bestemming van het positieve rekeningresultaat over 2024 bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 dient plaats te vinden;

overwegende dat;
- sommige sociale initiatieven in financieel zwaar weer verkeren, bijvoorbeeld door de eerdere bezuinigingen, en dat een kleine financiële ondersteuning vaak al voldoende is om hen weer vooruit te helpen;
- het goed is als er bij vaststelling van het nieuwe beleidskader sociale basis überhaupt nog sprake is van een sociale basis;

verzoekt het college;
- een plan uit te werken voor een Noodfonds Naastenliefde, waarop sociale initiatieven in nood een beroep kunnen doen voor incidenteel financiële steun;
- dit plan ter goedkeuring door de Raad te voegen bij de stukken voor de Begroting 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

Amendement W. Noodfonds naastenliefde

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2025;

besluit als volgt:

Overzicht van baten en lasten programma conform BBV	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Algemene middelen					
Baten exclusief reserves	2.489.331	2.465.372	2.476.780	2.472.564	2.472.667
Lasten exclusief reserves	30.496	-56.497	-54.334	-44.174	-35.520
Toevoeging reserves	-177.846	-154.680	-209.315	-238.108	-197.327
Onttrekking reserves	111.866	65.209	56.359	59.937	54.713
Vrijval reserves	10.084	0	0	0	0
Saldo Algemene middelen	**2.463.931**	**2.319.404**	**2.269.490**	**2.250.219**	**2.294.533**

en

Overzicht van baten en lasten programma conform BBV	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Zorg, welzijn en wijkteams					
Baten exclusief reserves	170.903	104.387	88.714	92.464	92.464
Lasten exclusief reserves	-1.199.151	-1.071.172	-999.172	-994.003	-995.884
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	4.021	1.539	300	0	0
Vrijval	0	0	0	0	0

reserves					
Saldo Zorg, welzijn en wijkteams	**-1.024.226**	**-965.246**	**-910.158**	**-901.539**	**-903.420**

Te wijzigen in:

Overzicht van baten en lasten programma conform BBV	**Begroting 2025**	**Raming 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Algemene middelen					
Baten exclusief reserves	2.489.331	2.465.372	2.476.780	2.472.564	2.472.667
Lasten exclusief reserves	30.496	**-59.497**	-54.334	-44.174	-35.520
Toevoeging reserves	-177.846	-154.680	-209.315	-238.108	-197.327
Onttrekking reserves	111.866	**68.209**	56.359	59.937	54.713
Vrijval reserves	10.084	0	0	0	0
Saldo Algemene middelen	**2.463.931**	**2.319.404**	**2.269.490**	**2.250.219**	**2.294.533**

en

Overzicht van baten en lasten programma conform BBV	**Begroting 2025**	**Raming 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Zorg, welzijn en wijkteams					
Baten exclusief reserves	170.903	**107.387**	88.714	92.464	92.464
Lasten exclusief reserves	-1.199.151	-1.071.172	-999.172	-994.003	-995.884
Toevoeging reserves	0	**3.000**	0	0	0
Onttrekking reserves	4.021	1.539	300	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0	0
Saldo Zorg, welzijn en wijkteams	**-1.024.226**	**-965.246**	**-910.158**	**-901.539**	**-903.420**

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk

Toelichting
In de Voorjaarsnota 2025 is de lezen dat in 2026 143 mln. euro beschikbaar is als weerstandscapaciteit; echter, sturend op een weerstandsvermogen van 1,0 in 2026, is 140 mln. voldoende, zo blijkt uit diezelfde Voorjaarsnota. Het college heeft kenbaar gemaakt in de komende jaren te komen tot een nieuw beleidskader sociale basis. Tegelijkertijd is in 2025 hard bezuinigd op sociale initiatieven, onder meer met als gevolg dat sommige initiatieven (zoals Big Friends Rotterdam) hun belangeloze diensten aan onze stad hebben moeten beëindigen. Voor initiatieven die in financieel zwaar weer verkeren, bijvoorbeeld door voornoemde bezuinigingen, is een kleine financiële ondersteuning vaak al voldoende om hen weer vooruit te helpen. Daarom stelt dit amendement voor om, gebruikmakend van de hierboven omschreven speelruimte in het benodigde budget voor het gewenste weerstandsvermogen, binnen het programma Zorg, Welzijn en Wijkteams een bestemmingsreserve in te stellen; deze reserve wordt beleidsmatig vormgegeven als een Noodfonds Naastenliefde, waarop sociale initiatieven die door incidentele financiële tegenvallers in hun voortbestaan worden bedreigd een beroep kunnen doen.

De motie en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. De coalitie is een onzalige weg ingeslagen met het feestparkeren om daarmee gewoon cadeautjes te gunnen aan de verschillende coalitiepartijen. Maar als we dan toch die kant opgaan, maar Keti Koti niet meenemen in het voorstel, voorzitter, welk signaal geven partijen als DENK en D66 dan af aan deze mensen die dat zo ongelooflijk belangrijk vinden? De wethouder zei terecht: het is aan de raad. Politiek in optima forma. Ik blijf hoopvol dat we alsnog DENK en D66 aan boord krijgen om dit voorstel aan te nemen. Voorzitter, dan nog een klein punt over de NOVEX. De wethouder heeft daarop gereageerd, maar we hadden het idee dat dat niet helemaal het amendement dekte zoals wij dat hebben ingediend, dus we verwachten nog even een reactie van de wethouder daarop. Voorzitter, dan sluit ik af. Ik had graag voor een goede Voorjaarsnota gestemd, maar als ons voorstel voor het noodfonds naastenliefde het niet gaat halen, is het wat ons betreft echt te weinig. De stad smacht naar meer geloof, hoop en liefde en hooguit opnieuw een incidentele pleister voor de Unie van Vrijwilligers van Leefbaar Rotterdam of een slappe hap motie voor het redden van het Kinderparadijs van D66: het is echt onvoldoende.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, van knuffelen wordt je ouder, daar ben ik zelf het levende voorbeeld van. Voorzitter, volledig ben ik het eens met de analyse van Volt over de Voorjaarsnota: een college in de kramp, een verstandshuwelijk zonder liefde en als oud-bioloog zeg ik dan: zonder oxytocine, want geknuffeld moet er worden en dat straalt er niet af. Maar er zijn lichtpuntjes, toch wel. Gelukkig voortschrijdend inzicht over de kaderbrief in plaats van de te vroeg geboren begroting, dan zijn de raadsleden blij, dan zijn heel veel ambtenaren blij en kan de politiek weer doen waar ze voor is opgericht. Voorzitter, hulde ook voor de toezegging rondom Heijplaat, zeg ik dan tegen de heer Lansink-Bastemeijer, daarom willen wij motie 33 bij de Voorjaarsnota intrekken, vanwege de toezegging. Hulde ook voor de steun aan de gratis krant die omarmd is door wethouder Achbar. Ik vind wel dat het het AD moet zijn, u mag ook nog andere Rotterdamse dagbladen zoeken die schrijven over ons en zo, maar die zijn er, volgens mij, niet zoveel. Dus hulde daarvoor. Maar slecht dat motie 30 over de huurverlaging van schimmelwoningen niet werd omarmd. Daarom hebben we die gewijzigd. Dus motie 30 willen we wijzigen, dat zal ik zo indienen. Het gratis OV op Havendagen werd wel sympathiek gevonden door wethouder Lansink-Bastemeijer, maar hij

wil hem niet omarmen. Daar snappen we dus helemaal niets van. Dus dan moet u toch wel uitleggen: als u het sympathiek vindt, waarom gaat u dat dan niet regelen? Zoveel geld is dat niet, dan kun je ook familie naar Rotterdam laten komen en met het gratis OV ook laten genieten van de festivals in onze stad. Voorzitter, dinsdag zei ik hier: de hardwerkende Rotterdammers herkennen zich niet in dit college, ze voelen zich niet gehoord of gezien. We hebben een fantastische stad met fantastische mensen, maar een college zonder vuur. Het was al uitgeblust voordat ze begonnen waren. Laten we snel gaan werken aan een coalitie met passie voor de stad, vol knuffelhormoon, zeg ik dan erbij, een coalitie die niet bang is voor de hardwerkende Rotterdammers, maar hen omarmt en ondersteunt waar zij dat nodig hebben.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 30A. Huurkorting schimmelwoningen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 15 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 8.1: 'Het debat over de Voorjaarsnota 2025';

constaterende dat;
- er nog steeds veel Rotterdammers in ziekmakende schimmelwoningen wonen;
- een dag extra in een schimmelwoning er één te veel is vanwege de ernstige gezondheidsrisico's;
- huurders jaarlijks een huurverhoging moeten betalen voor woningen die niet structureel aangepakt worden;

overwegende dat;
- bewoners recht hebben op een gezonde woning;
- woningbouwcorporaties aan de slag kunnen en moeten om zo snel mogelijk gezonde woningen te garanderen;
- een korting op de huur past bij een schimmelwoning en als middel dient om een echte aanpak af te dwingen voor een gezonde woning;

verzoekt het college;
- met corporaties te bespreken in hoeverre het mogelijk is om, naar Amsterdams voorbeeld, ook in onze stad te komen tot een huurkorting voor schimmelwoningen;
- hierover uiterlijk Q2 2026 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, L.P.A. Dekkers en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank, voorzitter. Als CDA proberen wij oppositie te voeren met de uitgestoken hand. Dat hebben we ook in deze coalitieperiode vanaf dag 1 geprobeerd te doen. Ik begin met het positieve: ik heb deze behandeling van de Voorjaarsnota, als het ging over het appreciëren van moties en amendementen, meer een uitgestoken hand ontmoet bij het college dan eerder. Dus mijn dank daarvoor. Maar het blijft zo, voorzitter, dat heb ik in mijn eerste termijn ook gezegd, deze coalitie uiteindelijk een te groot verschil tussen de partijen probeert te overbruggen. Dat zeg ik steeds toch opnieuw, daarvoor hulde, om dat te proberen. Maar het is uiteindelijk dan toch zonder visie sukkelen

van projectje naar projectje. Voorzitter, we kunnen ons dat gewoon als grote stad, als wereldstad met een wereldhaven, niet permitteren. Dat kan je je nooit permitteren en zeker niet in deze tijd. Het is een vorm van stilstand en daarmee achteruitgang deze collegeperiode. Ik hoop dan ook, die hoop spreek ik uit, dat we echt aan het einde van deze coalitieperiode, na nieuwe verkiezingen, welke coalitie dan ook, hier voor 4 jaar installeren, die echt weer met visie, want dat woord is heel belangrijk, dat is geen olifant in de kamer, met visie deze stad verder proberen te brengen. Verder dan die 4 jaar waarvoor je bestuurt. Uiteindelijk blijft die nasmaak toch vooral hangen, voorzitter, maar kijk ik dan toch uit naar de verkiezingen in maart. het waarderen van deze Voorjaarsnota gaat nog wel echt een punt zijn voor mijn fractie. Want ik vind dus het voorbeeld van wat ik net noemde over die projectjes, die parkeerpilot een absolute affront. Echt een reden, je zou dat geld zoveel beter kunnen besteden, echt een reden om deze Voorjaarsnota bijvoorbeeld niet te steunen. Ik moet daar echt nog over in beraad met mezelf en met mijn collega's. Dus ik weet echt nog niet wat ik daarop ga doen. Maar wij snakken vooral naar de verkiezingen en een coalitie die deze stad echt vooruithelpt. Dank. Ik moet nog een motie opnieuw indienen, voorzitter. Het dictum van de motie ‘status aparte in Hoek van Holland’ is licht gewijzigd en heeft een extra ondertekenaar.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 36A. Status aparte in Hoek van Holland

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2025;

constaterende dat;
- de woningnood in Hoek van Holland hoog is omdat hier niet voldoende gebouwd kan worden door stikstofwetgeving;
- Hoek van Holland ingeklemd ligt tussen haven, glastuinbouw en duinen, waardoor stikstofwetgeving in Hoek van Holland een extra groot probleem vormt;
- de wachttijd voor een sociale huurwoning inmiddels meer dan achtjaar is in Hoek van Holland;
- jongeren door dit probleem gedwongen worden om weg te verhuizen uit Hoek van Holland;
- Hoek van Holland hierdoor het snelst vergrijzende deel van Rotterdam is;

overwegende dat;
- de gemeente door de grote problemen in Hoek van Holland extra aandacht moet hebben voor dit gebied;
- er wel voldoende mogelijkheden zijn om te bouwen, met bijvoorbeeld de Langeweg, het Lemairepark en de Krimsloot, maar stikstofwetgeving deze woningbouw blokkeert;
- de gemeente geen regie heeft op deze staatsrechtelijke procedures, maar wel een verantwoordelijkheid heeft deze grote problemen bij het Rijk onder de aandacht te brengen;
- de specifieke ligging van Hoek van Holland, geïsoleerd van de stad en als Natura 2000 gebied, een status aparte legitimeert;
- een status aparte ervoor kan zorgen dat Hoek van Holland wordt ontlast van de drukkende stikstofregels;
- deze status aparte zowel in moet gaan op lokale toewijzing als ontheffingen van stikstofregels om de woningbouw op gang te kunnen helpen;

verzoekt het college;

- een gerichte lobby richting het Rijk te starten, waarbij Hoek van Holland als ingeklemd gebied wordt ontzien van de strenge stikstofwetgeving;
- om te onderzoeken of het mogelijk is, zo lang er geen woningen gebouwd worden, zich tijdelijk te richten op meer dan 50% lokale toewijzing;
- vol in te zetten op zo snel mogelijke bouw van de 80 flexwoningen aan de Krimsloot;
- extra en proactief samen te werken met de dorpsraad, en het aantal overleggen te intensiveren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, J.M.D. de Waard, T. de Haan en M.E. Vogelaar

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Ik ga het kort houden. Ik heb in de eerste termijn aangegeven dat, bij het uitblijven van een toezegging van het college of wanneer graag de raad willen laten spreken, wij moties zouden gaan indienen. Het is er bij 1 gebleven en die wil ik graag bij dezen indienen. Dat was hem.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 45. Verschuiving woningbouwinzet naar midden- en hogere segmenten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 15 juli 2025, ter bespreking van de Voorjaarsnota van 2025;

constaterende dat;
- inde periode tot april 2025 8.538 woningen zijn gestart, waarvan 28% in het sociale segment en 30% in het middensegment vallen;[1]
- het aandeel vrije sector- en koopwoningen daarmee relatief laag blijft;
- de gemeente een bovenwettelijke taakstelling heeft opgelegd voor huisvesting van statushouders en migratiedruk structureel toeneemt;[2]
- de sociale woningmarkt onder druk staat door beperkte doorstroming en oplopende wachttijden;

overwegende dat;
- bouw in het midden- en hogere segment de woningmarkt dynamischer maakt en doorstroming vanuit sociale huurwoningen kan bevorderen;[3]
- hierdoor ruimte ontstaat binnen het sociale segment zonder extra subsidiëring of uitbreiding van gemeentelijke uitgaven;
- het college nu prioriteit geeft aan sociale woningbouw, maar een evenwichtigere inzet op de gehele woningmarkt nodig is voor structureel effect;
- de gemeente via instrumenten als locatieontwikkeling en aanbestedingsvoorwaarden mogelijkheden heeft ombouwrichting te beïnvloeden;

verzoekt het college;
- te onderzoeken op welke wijze woningbouwprogramma's zodanig kunnen worden aangepast dat de nadruk meer komt te liggen op realisatie van woningen in het midden- en hogere segment, met als doel het bevorderen van doorstroming in de gehele woningmarkt;
- in dat onderzoek expliciet mee te nemen: het effect op wachttijden in de sociale sector;

- de mogelijkheden om marktpartijen meer ruimte te geven in de ontwikkelfase;
- en de impact op de gemeentelijke financiële positie (grondexploitatie en subsidies);
- en de raad hierover uiterlijk bij de behandeling van de begroting 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.R. Oostdijk

[1] Voorjaarsnota 2025, p. 9
[2] Jaarstukken 2024, pp. 13 en 23
[3] Zie Bert Wiebenga-van Nieuwenhuizen & Meta van der Starren, De Woningmarkt meester. Een liberale effectieve visie op de woningmarkt (Den Haag 2024), pp. 16-19

De motie is voldoende ondertekend en maak deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Tot slot is mevrouw De Jong. Die is niet in de zaal. Dan gaan we over naar de beantwoording van de zijde van het college. Oh, de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): Voorzitter, dan nog even actieve plichtplegingen. De eerste is dat de fatbike-motie ook door collega Vonk meegetekend wordt. Daarnaast hebben we het in de eerste termijn al even over de sportvouchers gehad. Ik begreep van de wethouder, hebben we het even over gehad, ik begreep van de wethouder dat hij het in principe ook gewoon prima vindt voor vrouwen als dat in brede zin voor sporten ingezet kan worden. Daar kunnen wij ons dan ook goed in vinden, dus wat dat betreft een amendement om dat ook als zodanig in de Voorjaarsnota vast te leggen. Op onze Tommie tekenen GroenLinks en Partij voor de Dieren mee en ik kom dadelijk nog met een variant van het amendement waar ook mevrouw Van Groningen op staat.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A1. Inzet op vrouwensport in den brede

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van de voorjaarsnota 2025;

besluit om het raadsvoorstel over vaststellen Concept Voorjaarsnota 2025 en de 1° herziening 2025 te wijzigen door een negende besluitpunt toe te voegen met de volgende tekst:

9. In de concept-Voorjaarsnota 2025 en 1 e herziening van de website op bladzijdes 26, 298 en 309 wordt "Zwemvouchers ouderen en vrouwenzwemmen" gewijzigd in "Zwemvouchers ouderen en vrouwensport". Tevens wordt op bladzijde 310 de alinea

"Zwemvouchers ouderen en vrouwenzwemmen Het betreft verlenging van de inzet op de zwemvouchers voor ouderen. Hiermee is gestart in 2024 in het kader van een raadsmotie. We geven een vervolg aan deze succesvolle pilot. Verder starten we in 2025 met extra zwemactiviteiten voor vrouwen."

als volgt gewijzigd in:

"Zwemvouchers ouderen en vrouwensport Het betreft verlenging van de inzet op de zwemvouchers voor ouderen. Hiermee is gestart in 2024 in het kader van een raadsmotie. We geven een vervolg aan deze succesvolle pilot. Verder starten we in 2025 met extra sportactiviteiten voor vrouwen."

En gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Crielaard, S. Ceulemans en D.A. van Groningen

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die op dit moment gewijzigde moties of amendementen willen doorgeven? Niet. Dan gaan wij door met de beantwoording van de zijde van het college en dan is als eerste het woord aan de heer Simons.

De heer SIMONS (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik maak ook gelijk even van de gelegenheid gebruik van een toezegging die ik heb gedaan in de commissie BOFV over de jaaractieplannen. Wat wij als college in samenspraak met de wijkraden voorgesteld om geen jaaractieplan voor 2026 op te stellen, maar wel de gelegenheid te geven om 3 nog niet gerealiseerde acties mee te nemen naar de nieuwe wijk- en dorpsraden. We hebben een uitvraag gedaan en de grote meerderheid van de wijkraden is het eens met het voorstel van het college. Dus bij dezen doe ik hiermee de toezegging af. Ik zal, als u dat wenst, het nog even op papier zetten, maar daar was geen tijd meer voor. Maar dan weet u de uitkomst en dan kunt u ook gewoon, iedereen is druk met de evaluatie, dus dan weet u de uitkomst. Dan heb ik een motie van GroenLinks en de ChristenUnie. Toch wel Voortgangsrapportage 2024 Havenvisie. Mevrouw Kockelkoren zei het eigenlijk al: ik verwacht 1 à 2 pagina's. Ik zal een *one page* toezeggen met de kernpunten, maar ik zal daar natuurlijk wel een paar pagina's aan toevoegen met de toelichting daarop, zodat we gewoon wel voldoende informatie hebben. Ik ben eigenlijk ook wel benieuwd hoe het ermee staat, dus ik vind het een goede motie, dus die kan ik omarmen. Dan heb ik nog de motie 'definieer participatie' van BIJ1. We zijn druk bezig met het vormgeven van de participatieverordening in Rotterdam. Die liggen nu bij de wijk- en dorpsraden voor. Dus deze motie is overbodig en wil ik daarmee ontraden. Dan heb ik nog allemaal moties hier die voor andere wethouders zijn. Dus dit was het, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan wethouder Van Rij. Had mevrouw Kockelkoren nog een vraag?

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, misschien van de orde. Ik had ook een vraag gesteld aan wethouder Simons. Dat kan in de collectieve veegronde of wil u dat liever per wethouder doen? Dat is even mijn vraag.

De heer SIMONS (wethouder): U hebt een vraag aan mij gesteld? Sorry, die heb ik gemist.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Een vraag over ons amendement project Wilzen voor een duurzame haven, of u daar in de uitwerking van die motie zaken wil meenemen. Dat was een vraag die we in de eerste termijn hebben gesteld.

De heer SIMONS (wethouder): Ik heb gezegd: de financiële onderbouwing, daar kunnen we niet mee leven. Dat was het punt van ontraden. Maar we nemen natuurlijk alle punten van de raad die ingebracht worden over de nieuwe havenvisie en de energietransitie en de werkgelegenheid en alles nemen we natuurlijk gewoon mee. Dus dat beschouw ik ook gewoon als input, uw input, u als alle fracties zijn er ook bij betrokken. Dus zo neem ik dat mee.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu alsnog het woord aan wethouder Van Rij.

De heer VAN RIJ (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een nieuwe motie gekregen van BIJ1 over het intermediair bedrijfsbureau. Deze lezende word ik wel enthousiast, maar wij waren ook enthousiast, want uiteraard zoeken we wel altijd ook binnen onze eigen

organisatie als er ergens extra steun nodig is. Maar in de structuur zoals u dat voorstelt, doen we dat niet. Dus ik ga dat zeker meenemen, inderdaad als pilot en we zullen u daar in het najaar weer over berichten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan wethouder Versnel. Wethouder Versnel had geen vragen. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een aantal moties en wijzigingen van moties. Ik weet niet of ik ze nu allemaal heb, maar dat hoor ik vanzelf wel. Allereerst een amendement van de ChristenUnie. Die was ingediend, al eerder, waar ik per ongeluk een verkeerde appreciatie heb gegeven. Wij hadden even een misverstand. Het klopt, dat amendement 'verlenging einddatum bestemmingsreserve NOVEX' is goed uitvoerbaar, dus oordeel raad. Dan heb ik nog een spreekt-uitmotie van heel veel verschillende partijen 'spookhuizen horen op de kermis'. Dat is een spreekt-uitmotie. U zegt daarbij zo snel mogelijk te komen met een leegstandsverordening. Ik laat dit aan uw raad over, want het is een politiek oordeel of u vindt dat hij er snel, ja of nee, moet komen. Ik wil wel aangeven dat deze collegeperiode wij geen middelen hebben om dat te doen. Dus zo snel mogelijk betekent dan in ieder geval niet in deze periode, want die middelen zijn er nog niet en het wettelijke haakje is er ook niet. Dat heb ik allemaal uitgelegd in de eerste termijn, dat we daar echt nog die wetgeving voor nodig hebben om dat echt goed te doen. Geen middelden, geen juridisch kader, maar aan u om te bedenken of u überhaupt zo'n verordening ziet zitten. Dus dat laat ik aan u. Dan als laatste het CDA over 'status aparte in Hoek van Holland'. Het was al een goede motie, maar hij is eigenlijk nog beter geworden, dus die kan ik zeker oordeel raad geven. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Coşkun had een vraag.

De heer COŞKUN (sp): We hadden een gewijzigde motie over de schimmelwoningen ingediend.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik heb hem wel gehoord, maar ik heb hem nog niet zien liggen. Dus vandaar dat ik hem even moet bekijken. Ik kan natuurlijk zo meteen, kom ik weer even terug als ik hem heb.

De VOORZITTER: We gaan even door, inderdaad, met de andere wethouders en dan komt wethouder Zeegers zo nog terug over de gewijzigde motie op de schimmelwoningen. We doen eerst wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (wethouder): Dank, voorzitter. Ik heb 1 vraag en dan, volgens mij, wel iets meer amendementen en moties, maar ze liggen er nog niet allemaal, voorzitter. Maar dat komt zo wel, denk ik. Ik heb de vraag van de heer Van der Velden gehoord. Ik heb daar vorige keer al een antwoord op gegeven van in principe ben ik bereid om naar zoveel mogelijk activiteiten in de stad te gaan, zo ook tijdens de Pride. Ik merk dat het bijna een obsessie is van u moet daar naartoe, richting mij. Ik begrijp niet waar dat vandaan komt, maar dat zal misschien een reden hebben. Vooralsnog, ik heb even gecheckt in mijn agenda, want de Pride is van 19 tot met 27 september en ik zag inderdaad dat 19 september er al een reservering staat in mijn agenda in potlood. Dus ik heb dat vorige keer niet gecheckt, maar vanwege weer die vraag denk ik, *what's the problem*? Waarom wordt die nou zo gepinpoint van je moet erbij zijn, je moet erbij zijn? Nou, even net een check gedaan en er staat voor een activiteit die op 19 september begint, dat is dan het begin van de Pride-week, staat die nu in potlood, vooralsnog in potlood staat hij erin. Dus dat als antwoord. Maar ik weet dat er nog meer activiteiten gaan komen en meer uitnodigingen en ik weet van mezelf: als dat past in de agenda, zal ik naar alle waarschijnlijkheid naar nog meer gaan dan 1 uitnodiging die er nu al is aan het begin van de Pride, waarvan ik zeg: zet die er maar alvast in potlood in, dan kunnen

we kijken wat er te zijner tijd binnenkomt om daar een goede afweging in te maken. Maar misschien kunnen wij een keer in een gesprek, onder het genot van een bakje koffie, even kijken: wat zit er nou achter de vraag die u zo een aantal keer toch stelt? Maar dat kunnen we, denk ik, onder het genot van een bakje koffie doen, wat mij betreft. Of u gaat dat nu zeggen.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Een bakje koffie sla ik nooit af. Maar dat komt gewoon uit de gemeenschap zelf. Heel simpel. De burgemeester wilde er graag naartoe, die kon niet. Die kan niet vanwege een reden dat ze in het buitenland zit. Nou, een heel geldige reden, maar het komt gewoon uit de gemeenschap zelf. Wij als raadslid brengen, zoals dat heet, de straat naar de raad. Dus daar komt het vandaan.

De heer ACHBAR (wethouder): Oké. Dank voor het brengen van wat u hoort naar de raad en dan ook weer in de vorm van een verzoek aan mij. U hebt daar nu een antwoord op gekregen en ik heb u ook aangeven: er is geen enkele andere gemeenschap in de stad waar ik innig contact mee heb op structurele basis als de lhbtiqa+ gemeenschap. Dus dat nog even als toelichting.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans heeft ook een vraag.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dank. Ik dacht dat het blokje voorbij was, maar het ging nu weer over de wethouder en de Pride en ik wil toch wel even opgemerkt hebben dat ik daar altijd een beetje een vieze nasmaak aan overhoud, eerlijk gezegd, want de reden dat deze wethouder doorlopend gevraagd wordt: gaat u naar de Pride? Bent u er die dag bij? U moet er dan zijn. U moet niet zeggen dat u gaat kijken, u moet er per se bij zijn. De reden dat dat altijd tegen deze wethouder wordt gebruikt, is vanwege zijn achtergrond. Dat weten we allemaal en dat vind ik, ik neem het bij dezen voor deze wethouder op, ik vind dat ongepast, omdat deze wethouder er in de 3 jaar dat hij hier zit, er nooit blijk van heeft gegeven dat hij iets tegen de homogemeenschap heeft. Ik heb contact met een ondernemer op de Keerweer, een homoseksuele ondernemer, die daar weggepest dreigde te worden. Deze wethouder stond de eerste dag daar bij die man in zijn zaak om het voor hem op te nemen. Daar zoekt hij niet de aandacht voor. Dat siert hem. Ik vind dus deze verwijten eigenlijk altijd ongegrond.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dit leeft kennelijk in het hoofd van mijnheer Ceulemans. Ik heb dit werkelijk waar nog nooit gebruikt. Uw hele riedeltje zit kennelijk in uw eigen hoofd vol met vooroordelen. Ja, daar kan ik ook niets aan doen. Het is gewoon zo. Die vraag komt gewoon uit de gemeenschap zelf. Dat zeg ik hier. Ik mag dat zeggen en ik vind dat een wethouder samenleving inclusie inderdaad daar altijd moet zijn. Daar wordt hij ook voor betaald.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Ik heb het zeker niet alleen over u. Bij meerdere oppositiepartijen komt elk debat, als het over de homogemeenschap gaat, komt dit punt terug. Elke keer opnieuw. De wethouder moet elke keer opnieuw door hoepeltjes springen om te bewijzen dat hij niets tegen homo's heeft, terwijl er geen enkele aanwijzing is dat dat zo is. Nogmaals, het is een repeterende breuk. Hij geeft geen enkele aanleiding voor deze verdachtmakingen. Nogmaals, ik vind het ongepast.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. U scheert iedereen over een kam. Vanuit mijn *point of view* is dat helemaal niet zo, de wethouder kan dat beamen. Ik snap ook niet dat u voor de wethouder spreekt. Hij kan dat prima zelf.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Ik spreek niet voor de wethouder, ik pleeg een interruptie, omdat ik namens mijn fractie graag een punt wil maken. Zo gaat het hier in deze raad. De vorige periode, toen wethouder Wijbenga van de VVD-wethouders samenleven was, is dit verzoek of op deze manier nooit gebracht, nooit. Toen is er nooit tegen hem gezegd: u moet daar zijn, u moet daar zijn, u moet vooraf brieven sturen waar u heen gaat, u moet achteraf verantwoording afleggen of u er wel of niet geweest. Dat gebeurt bij deze wethouder wel. We weten allemaal waar het door komt. Nogmaals, ik val in herhaling, dat vind ik ongepast en ook iets wat hij niet verdiend heeft.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dan zou ik zeggen: dan weet u ook waar het vandaan komt en spreek dan de persoon in kwestie daarop aan. Niet de gehele linkse fractie, niet het hele linker vlak.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, dank. Dan kom ik even bij zowel het amendement als de motie van ChristenUnie: amendement 'noodfonds naastenliefde'. Ik heb vorige keer al gezegd: ik vind het echt wel een sympathiek amendement en een sympathieke motie. Echter moet ik ze allebei ontraden. Ik begin even met het amendement, want het weerstandsvermogen gebruiken we niet als dekkingsmiddel. Aframing van ruimte in het weerstandsvermogen in 2026 van 1,02 naar 1,01 zal als gevolg hebben dat het weerstandsvermogen in 2029 onder de 1,0 daalt en dat is tegen de afspraak in van het coalitieakkoord. Hierbij wordt de algemene reserve van de gemeente dan uitgeput. Dus ik moet hem om die reden ontraden. Dan de motie waar we het over hebben gehad van kunnen we dan eventueel in een andere vorm kijken. Ook daar, de sympathie onderschrijf ik. Echter zien we dat de omvang van het beoogde fonds niet in verhouding staat tot de bij ons bekende knelpunten van partijen in de stad. Voor een aantal partijen heeft u als raad een aantal voorzieningen getroffen. Dat gaat dan met name om de grote partijen. Er zijn wel een aantal kleine partijen waar de afgelopen jaren op is bezuinigd, maar van deze partijen, zoals ik gister ook zei, een aantal zijn gewoon doorgegaan op een andere manier, maar krijgen we geen signalen dat die te kampen hebben met problemen. Mocht dat zo zijn, dan zijn we natuurlijk altijd bereid om daarover in gesprek te gaan. Een noodfonds is een reservering en als er een reserve wordt ingericht, moet helder zijn welke verplichtingen daartegenover staan. Dat is hier niet heel concreet het geval. Deze oplossing biedt geen financiële stabiliteit. Er wordt gewerkt aan een nieuwe subsidieregeling, zoals u weet, voor de sociale basis, maar we kunnen niet nu al zeggen of deze partijen aan die criteria gaan voldoen. Daarover moeten we nog een besluit nemen. Dus excuus, maar ik moet hem ontraden.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Even aftastend nog voor de derde termijn. Als wij zeggen, over die 2029 ga ik even niet beginnen, maar als u zegt: de hoogte van het bedrag staat misschien in geen verhouding. Als we dat nou onderdeel maken van het onderzoek, dus zeggen: laten we nou even onderzoeken wat de problemen zijn en dat we dan kijken of er ruimte is in de begroting. Dus dat we toch even u ook wel met een vraag op pad sturen om te kijken of er ruimte te vinden is, dat we dan er een echte onderzoeksmotie van maken.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Misschien dan even een handreiking, want ik begrijp echt wel waar u naartoe wil en dat er een soort van financieel vangnet gecreëerd wordt voor partijen die even dreigen of lijken om te vallen. Goed, als u daarover wil nadenken, het is geen onwelwillendheid, maar de uitvoering moet wel mogelijk zijn om daar met een goed antwoord op te komen als ik die motie kan en ga omarmen. Dan, voorzitter, heb ik een amendement 'inzet op vrouwensport in den brede'. Dat is van Leefbaar. Ik heb dus aangegeven: sportdeelname, juist onder de doelgroep vrouwen, we weten ongeveer wat de top 3 sporten zijn waar vrouwen graag naartoe willen gaan. Nummer 1 is fitness, 2 is zwemmen en 3 is yoga heb ik snel op laten rakelen. Dan zeg ik: doel is sportdeelname vergroten. Nu was hij vernauwend en als u zegt: kijk ook even of je meer vrouwen kunt bereiken door op andere sporten in te zetten, onderschrijf ik dat alleen maar. Dus wat mij betreft, kan ik dit amendement omarmen. Dan was ik er, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan wethouder Kasmi.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, ik had 1 motie die alsnog is ingediend in de tweede termijn, ondertekend door Volt en de fractie van D66 over een thuis voor de nacht. Het korte antwoord is dat ik deze motie kan omarmen. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan wethouder Buijt. Geen vragen. Wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik had 1 vraag van de heer Coşkun die nog eens vroeg: kunt u nog een keer onderbouwen waarom u dat gratis OV niet wil omarmen? Dat heb ik in een bredere context gezet op basis van de dekkingsgrond bij aanvang van de appreciatie van de amendementen van de heer Dekkers. Die heb ik samengevoegd met die appreciatie van uw motie. De dekkingsgrond is voor mij niet bespreekbaar en daarmee ontraden.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan wethouder Norville.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik heb 1 motie: 'werk maken van armoedebestrijding kan niet wachten'. Dat is ook zo en ik wacht daar ook niet mee. Dit college wacht daar ook niet mee, dus ik ontraad hem. Want de onderbesteding die er op dit moment is, is slechts 3 procent van het totale bedrag. 93 miljoen euro wordt er uitgegeven aan armoedebestrijding en die 3 procent onderbesteding heeft een heel duidelijke reden, ook al door mevrouw Maassen uitgelegd in deze vergadering, namelijk 3 zaken: minder bewindvoeringen, maar ook minder kwijtscheldingen en de andere reden is een hogere rijksbijdrage op energie. Als je als college een uitdaging hebt om een begroting sluitend te krijgen, dan mag je, vind ik, naar dat soort zaken kijken om die in te zetten om de begroting sluitend te krijgen. Verder zie ik het ook als mijn reguliere werk om werk te maken van armoedebestrijding en wacht ik daar volstrekt niet mee.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Nog even een korte vraag, want inderdaad ik was nogal ondersteboven van de interruptie van mevrouw Maassen. Maar er werd gesuggereerd dat mensen de regelingen niet meer nodig hebben, omdat het beter gaat, omdat de armoede afneemt. Bevestigt u dat beeld?

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Als u kijkt naar de cijfers en de onderzoeken, dan laat dat het beeld zien. Maar ik weet ook dat er een andere rekenmethode gevolgd is en dat dat wellicht ook van invloed is op het cijfer wat daar op zit. Het is niet zo dat regelingen niet nodig zijn. Er is minder gebruik van gemaakt en er zullen andere regelingen zijn waar wellicht meer gebruik van gemaakt is. Maar dat heeft niet te maken gehad met de onderbesteding.

De heer VONK (cu): Oké. Ik vraag het even, voorzitter, omdat wij in de commissie nadrukkelijk vroegen: kunnen we nou iets zeggen over of we nou minder of meer armoede in de stad hebben? Toen in de commissie gaf u aan: dat kan ik nu, met de gegevens die ik heb, niet zeggen. Dus ik neem aan dat er nog geen nieuwe informatie die wij nog niet nog niet hebben en ik wil echt even uit de wereld helpen dat wij een stad zijn waar minder armoede is en daardoor de armoedebestrijding minder nodig zou zijn. Dat was het beeld wat mevrouw Maassen in ieder geval schetste. Laten we dat gezamenlijk in ieder geval doorprikken.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Eens.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik had nog 1 vraag. Mag ik hem gewoon even beantwoorden zonder de voorzitterswissel? Anders wordt het zo kunstmatig. Dan blijf ik even zitten, want anders dan ziet u alleen dit gedeelte op de camera. Er was nog 1 vraag van de heer Soytekin over de mensen die geen BSN-nummer hebben omdat ze vanuit Caribisch Nederland komen, wel onderdeel uitmaken van het Koninkrijk, maar niet een Nederlands paspoort hebben. De vraag was: worden deze mensen ook geholpen om aan een BSN-nummer te komen indien zij dat willen? OCAN gaat de groep helpen. Dat is een vrijwilligersorganisatie die de positie van mensen uit Caribisch Nederland probeert te verbeteren. Zij gaan ook hulp bieden, kijken wat er nodig is en zij zullen dan ook eventuele begeleiding geven, als dat nodig is, om een BSN-nummer aan te vragen. De heer Van Campenhout heeft nog een vraag.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een motie liggen voor participatie, de definitie. Ik weet niet wie die gaat beoordelen.

De VOORZITTER: Ik dacht dat wethouder Simons die motie had behandeld, de definitie van participatie.

De heer SIMONS (wethouder): Ja, ik wil het nog wel een keer doen, hoor, met alle liefde. ‘Definitie participatie’. We zijn bezig met de uitwerking van de participatieverordening, die ligt nu bij de wijk- en dorpsraden. Dus deze motie is overbodig en daarmee ontraad ik hem.

De VOORZITTER: Wethouder Zeegers had nog 1 motie die ze ook nog zou … Heeft de heer Segers-Hoogendoorn hier een vraag over? Wethouder Zeegers zou nog reageren op de motie van de SP.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ja, dat klopt. En ook nog eentje van FvD. De motie van de SP over de schimmelwoningen. U vraagt ook om in gesprek te gaan met de corporaties daarover, over die huurkorting. Dat kan ik zeker doen, dus deze is oordeel raad, wat mij betreft. Dan nog de motie van Forum voor Democratie. U vraagt over een verschuiving van de woningbouwinzet naar het midden- en het hogere segment. We hebben ons woningbouwprogramma helemaal laten onderzoeken naar woonbehoeftes, op grond van het ABF-rapport. We hebben ook afspraken over hoe we volgens onze segmentering willen bouwen. Dus dat is ook de afspraak die ik met uw raad heb gemaakt, dat ik dat zal doen. Dus deze moet ik ontraden.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Technische tijd, dank. Dinsdag heeft wethouder Kasmi gezegd, op motie 34 ‘laten en doen’, de muurschildering van het gedicht van voormalig burgemeester Aboutaleb, dat hij daar vandaag zou terugkomen. Dat heb ik niet gehoord.

De VOORZITTER: U hebt daar helemaal gelijk in. Dus wethouder Kasmi kan daar nu op reageren.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, excuus, die had ik inderdaad over het hoofd gezien en de belofte die had ik gemaakt om daar vandaag op terug te komen, na ruggespraak met mijn collega-collegeleden. Ik kan u melden dat, namens alle collegeleden, wij de motie kunnen omarmen. We gaan kijken hoe we onze ex-burgemeester op een mooie manier kunnen eren. Dus de motie kan ik omarmen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van het debat over de Voorjaarsnota. Stemmingen vinden vanavond plaats tijdens het stemvenster, dat gaat zowel over de moties als over de amendementen. Dus ik hoop dat u alle administratie goed hebt bijgehouden. Mocht u toch nog, ik moedig u niet aan, maar mocht u toch nog denken: ik wil nog een motie of een amendement indienen, de beraadslaging wordt zo gesloten, dan moeten we heropenen. Dus geef dat dan ook tijdig aan op het moment dat u toch nog nieuwe moties of nieuwe amendementen wil indienen, want dan moet er ook een beoordeling komen vanuit het college en dat moeten we allemaal netjes organiseren. Dan sluit ik dit agendapunt en dan stel ik, mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik denk dat u het zelf misschien wilde voorstellen, want ik wilde eigenlijk even een kleine sanitaire stop inlassen voordat we doorgaan naar het volgende debat.

De VOORZITTER: Op zich zou dat best een goed idee zijn, inderdaad. Dan doen we een kleine sanitaire stop. Dan beginnen wij met het reguliere debat over Rotterdam staat op tegen de asielwet. We kijken even hoe lang het duurt, of de afronding lukt voor de lunchpauze, anders knippen we hem op. Ik schors voor 5 minuten.

(De vergadering is geschorst)

Heropening

11.2 REGULIERE DEBATTEN

11.2.1 9.4 Debat over 'Rotterdam staat op tegen asielwet', aangevraagd door het lid Vlieger e.a.

De VOORZITTER: Aan de orde is het debat over Rotterdam staat op tegen asielwet. Dat is aangevraagd door mevrouw Vlieger. Zij krijgt dan ook als eerste het woord.

Mevrouw VLIEGER (gl): Voorzitter, in de Tweede Kamer is een week geleden voor een afschuwelijk wetsvoorstel gestemd: het strafbaar stellen van het bestaan van mensen en de hulp aan deze mensen is wat GroenLinks betreft echt te bizar voor woorden. Ieder mens heeft het recht op een bestaan en niemand kan illegaal op deze aarde leven. Daarnaast is er Europese wetgeving waar wij als land ons aan te houden hebben, die stelt dat ook mensen zonder de juiste papieren basisrechten en basis hulp verdienen. Maar nu, de situatie die zich voordoet zorgt voor onrust en angst in de samenleving en zo ook in Rotterdam. Mensen vragen zich af wat er nu met hun leven gaat gebeuren, durven niet meer naar de huisarts en zijn bang om op straat gezet te worden. Om actie hieraan te geven, kwamen ruim 500 mensen afgelopen zondag naar het Schouwburgplein en gaven zij tegengas. Rotterdam trok

een streep: dit niet, niet in onze stad. Nu is het tijd om hier politieke actie aan te verbinden. Dit is ons ook duidelijk gevraagd tijdens de manifestatie. Daarom dien ik een breed ondersteunde motie in waarin wij ons als gemeenteraad gaan uitspreken tegen deze voorstellen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Verzet tegen asielwet

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 9.4 Rotterdam staat op tegen asielwet;

constaterende dat;
- de Tweede Kamer donderdag 3 juli jl. een asielwet heeft aangenomen die mensen zonder de juiste papieren criminaliseert en dehumaniseert;
- de asielwet mensen en organisaties verbiedt hulp te bieden aan mensen zonder de juiste papieren;
- dit dramatische gevolgen heeft voor mensen zonder de juiste papieren omdat mensen uit angst zorg zullen mijden, kinderen niet meer naar school zullen gaan en mensen nog kwetsbaarder zijn voor uitbuiting en misbruik;
- er afgelopen zondag een demonstratie in Rotterdam was waar meer dan 500 mensen zich tegen deze asielwetten uitspraken;
- steden als Amsterdam, Den Haag en Utrecht ons voorgingen om zich uit te spreken hiertegen;

overwegende dat;
- elk mens recht heeft op een menswaardig bestaan en geen mens illegaal is;
- ongedocumenteerde mensen (mensen zonder verblijfsvergunning) in sommige gevallen alsnog een verblijfsstatus krijgen, en met het strafbaar stellen mensen deze (ultieme) kans op een verblijfsvergunning wordt ontnomen;
- organisaties als de Pauluskerk, het ROS, Vluchtelingenwerk, het Leger des Heils maar ook artsen, kerken, moskeeën en individuele mensen door deze wet strafbaar zijn als ze hulp aan ongedocumenteerde mensen geven;
- barmhartigheid en medemenselijkheid nooit strafbaar zou mogen zijn;
- deze wet en het huidige politieke klimaat leiden tot het zaaien van angst en haat jegens een groep die al nauwelijks bestaansrecht heeft in Nederland;
- Zondebok Politiek onschuldige slachtoffers maakt en hiermee polarisatie en xenofobie in de hand werkt;
- zowel de politie, de VNG en vele andere organisaties hebben gewezen op de onwenselijkheid en de onuitvoerbaarheid van handhaving van deze wet;

spreekt uit;
- zich als Rotterdam maximaal te verzetten tegen deze asielwet die ongedocumenteerde mensen criminaliseert en dehumaniseert;
- zich als Rotterdam onverminderd te blijven inzetten voor Rotterdammers zonder de juiste papieren en de organisaties die hen ondersteunen;
- als gemeenteraad, samen met andere steden, ferm en strijdvaardig te lobbyen vóór medemenselijkheid en tégen deze wet en het kabinet te wijzen op zijn zorgplicht naar iedere burger ongeacht verblijfsstatus;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, T.S.J. Coşkun, L.P.A. Dekkers, D. Yildirim, A.J.A. Maassen, S. Soytekin, T.J. Vonk, S. van de Peppel en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik heb toch een vraag aan mevrouw Vlieger want u komt heel erg op voor illegalen. Ik vraag me af, als u dat dan zo doet, of u niet heel graag de vicieuze cirkel zou willen doorbreken. Waarom ik dat zeg, is omdat het namelijk oneerlijk is voor al diegenen die zich wel netjes aan de wet- en regelgeving houden en die dus gewoon vertrokken zijn en die we daar ook netjes in hebben begeleid.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIEGER (gl): Voorzitter, mevrouw Van Groningen heeft een vertekend beeld van deze mensen. Mevrouw Van Groningen gaat ervan uit dat deze mensen de wet overtreden. Dat is niet zo. Iedere persoon heeft een complexe achtergrond en een complexe situatie waarnaar gekeken zou moeten worden. Er zijn heel veel mensen zonder de juiste papieren die bijvoorbeeld later alsnog een verblijfsvergunning krijgen, omdat er fouten zijn gemaakt, omdat ons systeem niet klopt en omdat het systeem kapot is. Dat weten we al heel lang en daar hebben we ook al vaker debatten over gehad.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Volgens mij is het heel duidelijk: deze mensen zijn hier illegaal. Het zijn bijvoorbeeld arbeidsmigranten, het zijn uitgeprocedeerde asielzoekers, het zijn migranten die door een verkeerde keuze in deze situatie zijn gekomen. Maar hoe dan ook: onderaan de streep horen ze hier niet en moeten ze terug naar het land van herkomst. Ik begrijp niet wat u hier nou mee wil proberen te zeggen dat wij het niet begrijpen. Zij horen hier niet en horen terug.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIEGER (gl): Nogmaals, het zou mevrouw Van Groningen echt sieren om eens te gaan praten met de doelgroep en te horen wat er daadwerkelijk speelt. Dan kom je erachter dat de verhalen complex zijn en dat er goede redenen zijn voor mensen om hier wel te zijn. Ook daar hoor ik u gewoon echt niet over. Het zou u echt sieren om daar wel naar te kijken.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik vind het jammer dat het debat weer zo wordt neergezet. Ik heb zeker oog voor deze mensen, alleen het feit blijft gewoon dat ze hier niet horen. En dat ze, juist doordat u ze hier zo wilt houden, zich in onhoudbare situaties bevinden, dat ze last hebben van uitbuiting, geen toegang tot zorg. Hun toekomst ligt in het land waar ze vandaan komen, daar worden ze goed voor begeleid. Sterker nog, ik weet niet of u ooit bent mee geweest met de mensen die dat mogelijk maken. Het is meer dan barmhartig. Ik vind ook dat we dat op een juiste manier doen, maar hier is geen toekomst voor ze.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, GroenLinks is een partij die altijd andere partijen verwijt dat ze de bijl aan de wortel van instituties zetten. Maar laten we dan eens kijken naar de rechter en de IND. De mensen waar u het over heeft, de illegalen, dat zijn mensen die

hebben van de rechter en van de IND te horen gekregen: u mag hier niet blijven. Er zijn maar weinig mensen in Nederland die dat te horen krijgen. We hebben een extreem soepel migratiebeleid. Het inwilligingspercentage op asielverzoeken piekt richting de 85 procent op bepaalde momenten in het land. Dus de mensen die te horen krijgen: u mag hier niet blijven, is een heel kleine groep waarbij overduidelijk is dat die terug kunnen naar het land van herkomst. Daar komt u met het verhaal: maar dat ligt voor veel mensen complex en die kunnen niet terug. Wie niet terug kan, kan in dit land een verzoek indienen voor een buitenschuldvergunning. Die worden, op de vingers van één hand te tellen hoe vaak die worden uitgereikt per jaar in Nederland. Het gros van de mensen waarvan u zegt dat ze niet terug kunnen, willen niet terug. En het strafbaar stellen daarvan is een heel goede eerste stap.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIEGER (gl): Voorzitter, ik hoor in beide interrupties geen vraag, overigens. Om nog terug te komen op wat mevrouw Van Groningen zegt, mevrouw Van Groningen noemt punten die gewoon niet waar zijn. Ze hebben geen recht op zorg, mensen hebben wel recht op zorg. Daarnaast dat terug begeleiden van mensen naar het land van herkomst heeft u gesloopt ook middels de LVV, dus laten we dat ook niet vergeten. Daar kregen mensen goede begeleiding, ook terug naar het land van herkomst wanneer dat zo was. Overigens, mensen die zich ook hebben uitgesproken tegen deze wetsvoorstellen zijn overigens ook bijvoorbeeld de politie en de VNG. Dus laten we daar ook nog even bij stilstaan.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen werd het eerst aangesproken, dus ik geef haar eerst even het woord.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, door altijd weer te doen alsof wij niet humaan zijn, ik werp dat echt verre van me. Wat ik niet humaan vind, is dat wij mensen in een uitzichtloze situatie laten. Dat wij deze mensen in een kwetsbare situatie achterlaten, terwijl er gewoon een oplossing is, ze namelijk gewoon netjes te begeleiden terug naar het land van herkomst. Dat wordt ook gedaan. Ik heb laatst nog een voorbeeld gehoord van iemand die uiteindelijk is teruggegaan, die we hebben geholpen met daar een bedrijf opstarten, die geld heeft meegekregen om dat te doen en die daar dus ook weer een menswaardig en toekomstgericht bestaan kan opbouwen. Dat is niet wat we voor de mensen hier doen als u ze hier houdt.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, mevrouw Vlieger zei: ik heb geen vraag gehoord. Laat ik hem dan wat explicieter stellen. Op het moment dat ik hier kritiek heb op een rechterlijke uitspraak, dan springt GroenLinks als door een adder gebeten op met het verhaal: u zet de bijl aan de wortel van de rechtsstaat. Laat ik u dan het volgende vragen: dit zijn mensen die van de rechter, eerst van de IND en van de rechter, te horen hebben gekregen: u mag niet in Nederland blijven. Heel simpel. Vindt u dat rechterlijke uitspraken dat mensen moeten vertrekken opgevolgd moeten worden?

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIEGER (gl): Ik heb zojuist al uitgelegd dat de situatie veel complexer is dan dat. Dat weet u ook goed, want we hebben deze debatten al hartstikke vaak gehad. Het is niet zo simpel. Het systeem is stuk. Mensen hebben de juiste hulp nodig en de juiste begeleiding. Er zijn heel vaak processen die gewoon niet goed doorgelopen worden door de IND wanneer deze de eerste keer gebeuren. Wanneer er een tweede keer naar gekeken wordt, heeft iemand ineens wel recht om te blijven. Dus er moet gewoon ruimte zijn voor maatwerk en door de manier hoe u nu dit neerzet, is dat niet zo.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, ik concludeer: GroenLinks vindt dat rechterlijke uitspraken alleen opgevolgd moeten worden als GroenLinks het ermee eens is. We zien dus eigenlijk hoe serieus u de rechtstaat daadwerkelijk neemt.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Zoals gebruikelijk verdraait de heer Ceulemans de woorden. Ik zou mevrouw Van Groningen en mijnheer Ceulemans willen vragen: als het nu zo goed gaat nu, waarom wilt u dat beleid dan veranderen en waarom wilt u dat ten slechte veranderen door het verblijf hier strafbaar te stellen? Mensen moeten geholpen kunnen worden. Het Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt wordt zelf illegaal, in uw ogen, terwijl mensen nooit illegaal zijn, hooguit niet de juiste papieren hebben. U wilt de huidige gunstige praktijk waarbij mensen inderdaad ook terugkeren of weer een verblijfsvergunning krijgen of weer geholpen worden, die wil u de nek omdraaien door mensen in de cel te stoppen waarbij de politie zegt: dat moet je niet doen. Alle burgemeesters zeggen: dat moet je niet doen. Alle hulpverleners zeggen: dat moet je niet doen. Artsen zeggen: dat moet je niet doen. De grondwet zegt dat je dat niet moet doen, want iedereen moet gelijk behandeld worden. Dus wat u wilt met die strafbaarstelling is ongrondwettelijk en werkt tegendraads.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): De grondwet, in de eerste plaats, de grondwet zegt: gelijke gevallen, gelijk behandelen. Mensen die illegaal op het grondgebied verblijven, zijn geen gelijke gevallen aan mensen die legaal op dit grondgebied verblijven, dat is 1. En 2, u zegt: als het nu zo goed gaat, waarom wilt u het dan veranderen? Het gaat helemaal niet goed. Kijk om u heen. We hebben problemen met duizenden illegalen in deze stad. We hebben een probleem met organisaties die een aanzuigende werking op illegalen hebben, die ervoor zorgen dat illegalen niet teruggaan naar het land van herkomst, maar hier blijven hangen met alle problemen van dien, voor de samenleving en ook voor de betreffende personen zelf. Dus de strafbaarstelling daarvan, nogmaals, is een heel goede eerste stap. Laten we hopen dat dat zoden aan de dijk gaat zetten.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen had ook een vraag gekregen, dus zij krijgt ook de mogelijkheid te antwoorden.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het is al gezegd, het gaat inderdaad helemaal niet goed met ons asielbeleid. Dat is ook de reden waarom wij ook in de Tweede Kamer hier zo druk mee bezig zijn. Wij willen als VVD gewoon grip krijgen op alle vormen van migratie en dat betekent dat je enerzijds kijkt naar wie laten we toe in dit land en wie mag hier dan ook verblijven? En aan de andere kant: wie moet er gewoon terug? Er zijn gewoon groepen mensen die zijn uitgeprocedeerd, daar is het klaar mee, die hebben hier geen toekomst. Dan vinden wij het ook humaan om die mensen te begeleiden terug naar de plek waar ze vandaan komen om daar hun toekomst op te bouwen. Dat ligt niet hier.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. In de wet staat ook dat het op een gegeven moment strafbaar moet zijn als je überhaupt die mensen helpt. Hoe kijkt u daartegenaan, dat het helpen van mensen strafbaar wordt gesteld? Want hoe kan ik nou aan iemand zien of die legaal of illegaal is in het land. Ik ben heel benieuwd naar uw reactie, want

ik vind het niet kunnen dat een wet voorschrijft dat wij elkaar niet mogen helpen als wij in nood verkeren.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het zijn 2 vragen. Allereerst hulp: humanitaire hulp, noodhulp is er altijd. Dat hebben we geregeld in allerlei internationale verdragen, dus daar is helemaal geen discussie over. Het enige wat dit heel lastig maakt, ik wil voorkomen dat we hier Tweede Kamer gaan spelen, want we zitten hier in Rotterdam, is dat er *fuss* ontstaan is over het woordje hulp. Ik weet dat de minister inmiddels bij de Raad van State een uitvraag heeft gedaan voor advies: hoe moeten we dit wegen, hoe moeten we hiermee omgaan? Nogmaals, ik denk dat dat een verstandige weg is. Ook wij als VVD zijn voor de strafbaarstelling van illegaliteit en over hulp gaat uiteindelijk uitkomst bieden. Tot die tijd denk ik dat we met elkaar ook even moeten afwachten wat daaruit komt. Ik wil hier geen Tweede Kamer spelen. Ik vind het belangrijk om te kijken wat doet dat voor Rotterdam? Mijn conclusie is in ieder geval dat we daar voorlopig nog niet een duidelijk antwoord hebben totdat die wet er is.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, voor Volt is werken aan terugkeer geen taboe, maar als we kijken naar een wet die voorligt die puur voor de bühne is gemaakt om weer in de media te scoren, die een kwetsbare groep op achterstand zet en nog verder in de verdrukking drukt, dan hebben we daar gewoon moeite mee. Dus mijn vraag is: de VVD is altijd voor doelmatigheid met regels. Welk probleem gaan we nu oplossen door mensen die een zwakke positie in de samenleving hebben als criminelen neer te zetten die tot een half jaar de gevangenis in kunnen en mensen die deze kwetsbare groep, die daar hulp aan verschaffen. Wat lost dit op, is mijn vraag.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het belangrijkste is: als je illegaal bent en je kan er niets tegen doen, kunnen we dus ook niet helpen om deze mensen uit te zetten. Ik vind dat we op deze manier allerlei mensen in een heel kwetsbare en inhumane situatie houden. Zij hebben hier geen toekomst en die kunnen we wel bieden in het land van herkomst waar zij vandaan komen. Dat wordt op een heel mooie manier gedaan, ook met de mensen die ik gesproken heb, die uiteindelijk ook blij zijn dat ze weer met een opgeheven hoofd terug kunnen en daar hun toekomst kunnen opbouwen. Ik vind dat belangrijk en daarom dus ook sta ik ook achter die strafbaarheidsstelling voor illegaliteit.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik krijg geen antwoord op mijn vraag. Ik vraag: wat lost deze wet op?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, nogmaals op het gevaar of dat we hier nu Tweede Kamer gaan spelen, als je het niet strafbaar stelt, kun je die mensen ook niet terugsturen. Ook niet gedwongen. Ik denk dat dat wel belangrijk is. Zij hebben daar hun toekomst, niet hier. Daar kunnen we de hele tijd met elkaar over debatteren, alleen wij gaan elkaar op dit thema echt niet vinden.

De VOORZITTER: Mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, ik zou er ook waarde aan hechten, dit is een interruptie op mevrouw Van Groningen, om het gewoon tastbaar te maken. We hebben overleggen in dit pand gehad over dakloosheid, waar ook mensen bij zaten zonder de juiste papieren. Mevrouw Van Groningen heeft het steeds over terugkeer, terugkeer. Ik kan u het voorbeeld geven van een begin twintiger die als Nederlander in Nederland is geboren, een Nederlands paspoort had en toen als kind door de ouders meegenomen is, tegen haar wil, minderjarig, naar een ander land en op een gegeven moment haar Nederlands paspoort is kwijtgeraakt. Dus ik zou aan mevrouw Van Groningen willen vragen: wat zegt u dan tegen zo'n meid? Ga maar terug en bouw je toekomst op? Dat is een geboren Nederlander, geboren in Nederland die tegen haar wil naar het buitenland is meegenomen. Zegt u dan tegen haar: je bent illegaal, je hoort hier niet? Ze is een geboren Nederlander.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik vind het echt verschrikkelijk. Ik vind het oprecht verschrikkelijk voor deze mensen, omdat ze in een kwetsbare situatie zitten. Die moeten we hier dus ook niet inhouden. Dat is ook de reden waarom ik zeg: laten we die mensen begeleiden zodat ze weer terug waar ze ooit vandaan kwamen, want u zegt zelf dat ze tegen haar zin in hiernaartoe is gekomen, daar weer haar toekomst kan opbouwen. We kunnen heel veel casuïstieken bespreken met elkaar. Ik vind het belangrijk dat we deze mensen niet in een kwetsbare situatie houden. Daarom is het goed dat we illegaliteit strafbaar stellen, zodat we daarmee kunnen voorkomen dat ze ook zo langer in deze situatie blijven.

De VOORZITTER: Mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, ik kan u een tweede voorbeeld geven uit dat overleg waar u niet was en nooit heeft aangesloten, misschien uit desinteresse. Dat snap ik heus wel, vanuit de VVD. Maar het tweede voorbeeld is dat een kind dat wordt geboren uit een vrouw die niet de nationaliteit kan doorgeven, omdat ze valt en viel onder een rechtsstelsel waar je als vrouw per definitie niet een nationaliteit kan doorgeven en zo'n kind die in Nederland wordt geboren en niet de juiste papieren heeft, is volgens uw definitie iemand die hier niet thuishoort. Dan vraag ik u: wat vertelt u dan aan zo'n kind? Je moet terug? Terug waarheen? Hooguit terug naar Utrecht of Rotterdam of Den Haag, maar terug waarheen? Dat kind is in Nederland geboren. Krijgt geen Nederlandse nationaliteit omdat de moeder, vanwege juridische problemen, überhaupt niet een identiteit kan meegeven. Wat zegt u dan tegen zo'n kind?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, er moet me eerst iets van het hart. Het kwetst me echt heel erg dat mevrouw Yildirim een opmerking maakt, terwijl ze weet dat ik geen woordvoerder ben op dit dossier, omdat die woordvoerder wegens privéomstandigheden thuiszit en altijd aanwezig is. Ik hier dus vandaag namens deze persoon het woord voer en u nu doet alsof dit ons geen reet kan interesseren. Ik werp het echt verre van me. Ik vind het ook ongepast. Dat moet me allereerst van het hart. Het tweede is: wij gaan uit deze situatie samen niet uitkomen. Wij zijn gewoon voor deze mensen uit een kwetsbare situatie halen en dat is niet hier. Dat is waar zij horen.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): De kapstok-overleggen die al 3 jaar lang in dit huis plaatsvinden. Nee hoor, ik heb u niet gezien.

De VOORZITTER: Mevrouw Yildirim, volgens mij heeft mevrouw Van Groningen net uitgelegd waarom ze daar niet bij aanwezig is, omdat ze niet de woordvoerder is.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): De afgelopen 3 jaar, hebben we het over.

De VOORZITTER: Omdat ze niet de woordvoerder is.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Ik heb het over de partij, ik heb de partij niet gezien.

De VOORZITTER: Dat is wat anders. Maar u sprak mevrouw Van Groningen hier persoonlijk aan en die heeft uitgelegd waarom om ze daar dan eventueel niet is. Maar wel even zorgvuldig formuleren, dat lijkt me wel goed. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Even een ordepunt. Ik heb nu al een keer of 3, 4, 5 meegemaakt dat mevrouw Reitema opspringt om ordepunten te maken als ik het waag om iets te zeggen over iemand in deze zaal. Nu is het haar eigen fractiegenoot die mevrouw Van Groningen aanvalt op een dossier waar ze geen woordvoerder bij is, waarbij ze nu uitlegt waarom de woordvoerder er zelf af en toe ook niet is. Dus staat u nu ook even op om een ordepunt te maken.

De VOORZITTER: Laten we gewoon even stoppen met ordepunten, ook mevrouw Reitema. Mevrouw Yildirim vervolgt haar betoog en mevrouw Vlieger staat ook al een tijdje, want we zitten ook nog in haar termijn. Dus het lijkt me ook goed om dat te doen. Ik hecht er wel aan dat we zorgvuldig formuleren en dat we ook weten waar we het dan over hebben. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Laten we terug naar de inhoud. Mevrouw Van Groningen zegt: we gaan er niet uitkomen, we gaan er niet uitkomen, omdat u weigert om te kijken naar de inhoud. Waar hebben we het nu over? U schrijft het toe naar een bepaalde groep en u zegt: nou, als je de hoogste rechter hebt gehad en je bent hier nog dan moet je gewoon weg. Maar mijn collega hier op links, die begon ook met het verhaal dat juist die complexiteit maakt dat het zo moeilijk is om iedereen over in één groep te labelen. De politie die zegt hier ook over: een van de zorgen is de reikwijdte van de wet. Ik ken uw partij als een partij die ook wel de meningen en de zorgen van de politie ter harte neemt. De politie zegt hier: we hebben geen idee wie deze wet gaat betreffen. De reikwijdte van de wet is uiterst onbegrijpelijk. En *by the way*, zeggen ze ook, we weten eigenlijk niet hoe wij deze wet moeten uitvoeren in de praktijk. Dan ben ik ook benieuwd: wat zegt u dan tegen de politie?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, weet je, uiteindelijk zit de oplossing in het hele dossier en nogmaals, op de individuele casussen gaan we niet uitkomen, dat wij grip krijgen over wie er naar Nederland komt, wie hier blijft en ook wie er terug wordt gestuurd. Het hele systeem zit nu overvol. We kunnen ook helemaal niet goede opvang bieden voor wie het nodig heeft, het maatwerk bieden voor wie het nodig heeft. Daarom denk ik dat dit een goede maatregel is, zodat we vanuit daar ook kunnen gaan werken, samen met overigens andere wetten die er nu liggen, over ons hele migratiesysteem. Want nogmaals, dat heeft de heer Ceulemans en ook ik net aangegeven: dat werkt, wat ons betreft, niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger, we zaten nog in uw termijn. We waren het bijna vergeten, maar u mag nog uw betoog vervolgen.

Mevrouw VLIEGER (gl): Voorzitter, mijn betoog was al beëindigd. Maar nog een korte opmerking naar mevrouw Van Groningen, want het verhaal van mevrouw Van Groningen bevat gewoon allerlei gaten, het bevat gewoon onwaarheden. Het is al zo dat mensen nu uitgezet worden. Dat is niet iets wat nu moet met deze nieuwe wet. Daarnaast, zoals mevrouw Yildirim ook heel duidelijk heeft uitgelegd: er zijn talloze gevallen van mensen die buiten de boot vallen, kinderen die hier zijn geboren, we hebben honderden kinderen in ieder geval wel waarvan we weten: hier zijn geboren, complexe achtergrond. Dat dat verdient gewoon maatwerk. Het verdient dat u daarnaar zou kijken en daarnaar zou luisteren en niet alles over één kam scheert en zegt: die mensen horen hier niet en die moeten terug. Terug naar waar? Inderdaad, terug naar waar? Terug naar Rotterdam waar ze geboren zijn? Wat gaan we daar nou mee doen? Wat bieden we aan perspectief aan die mensen? Wij hebben gepoogd dat te doen, ook met ons initiatiefvoorstel. Het zou fijn zijn als dat een keer goed wordt gelezen en dat we het daar een keer over gaan hebben, dat we perspectief gaan bieden aan mensen. Dat doe je niet op deze manier.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, mevrouw Vlieger valt mij aan dat ik daar goed naar moet kijken. Laten we heel eerlijk zijn: als we het over de illegaliteit hebben, dan weet u net zo goed als ik dat dat gepaard gaat met allerlei misstanden. Met malafide werkgevers, met mensenhandel. Zeker als je in de anonimiteit zit, heb je geen toegang tot zorg, ook al wordt dat wel gezegd. Waar het ons om gaat, is: als je dit dus bestraft, dan kun je voorkomen dat mensen in die kwetsbare situaties blijven. U zou dat ook moeten willen. U zou ook moeten willen dat mensen niet in die uitzichtloze kwetsbare situatie blijven. Dat is waar wij ons in ieder geval voor inzetten.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIEGER (gl): Voorzitter, afrondend. Als we uitzichtloze situaties zouden willen voorkomen, hadden we de LVV gehouden. Dus het zou u sieren om die LVV terug te brengen, dan zouden we wat kunnen oplossen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, kort. Geen mens is illegaal, hooguit heeft hij niet de juiste papieren. En ik kan door welke omstandigheden dan ook, dat kan ook de heer Ceulemans en dat kan ook mevrouw Van Groningen overkomen, dat je in een situatie zit dat je niet de juiste papieren hebt. Maar dan heb je nog steeds recht op een menswaardige behandeling, gelijkwaardigheid en solidariteit. Daar gaat de SP vanuit. Op dit moment hebben we daar een systeem voor. Het systeem wat mevrouw Van Groningen en de heer Ceulemans voorstellen, is, die zeggen tegen die mensen: je kan beter in de gevangenis zitten dan in de situatie waarin je nu zit, met hulp. Sterker nog, de hulpverleners aan die mensen voor onderwijs, medische zorg en noem maar op, hulp bij terugkeer van alles en nog wat wordt strafbaar in hun ogen en ook de hulpverleners mogen, wat hun betreft, in de gevangenis. Dat moet anders. Iedereen zegt dat de problemen alleen maar groter worden, dat de uitbuiting alleen maar groter wordt, dat de misstanden alleen maar groter zullen worden. Dat zeggen wij niet alleen, dat zeggen allerlei burgemeesters, dat zegt de politiebond, dat zegt de politieleiding, dat zegt ieder normaal gezond verstand mens. Maar Leefbaar Rotterdam en de VVD willen de problemen in de stad verergeren in plaats van oplossen. Wij zijn daar fel op tegen en we willen vragen aan de burgemeester of zij, net als andere burgemeesters, gaat zeggen: als deze kromme asielwet erdoor komt, ga ik toch kijken met de andere burgemeesters hoe we hier op een humane wijze toch met deze mensen, die tussen de wal en het schip zijn geraakt, menswaardig kunnen blijven behandelen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, of je nu kritisch bent op migratie of juist pleit voor een ruimhartig asielbeleid. Of je nu links of rechts bent, dat is nu even niet de kern. Waar het om gaat, is dat deze wet iets fundamenteels doet. De wet maakt mensen zonder documenten tot criminelen die tot een half jaar lang gevangenisstraf kunnen krijgen. De wet maakt het strafbaar om deze mensen in nood te helpen. In wat voor samenleving vinden we dit normaal? Als Volt kunnen we dit gewoon niet accepteren. Want Rotterdam is een stad van solidariteit, een stad waar we elkaar helpen, ongeacht de status van je papieren. We roepen het college dan ook op om dat helder te maken. In Rotterdam is hulp geen misdaad. In Rotterdam beschermen we mensenrechten. We zijn daarom mede-indiener van de motie 'Rotterdam verzet zich tegen de asielwet'.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Dank, voorzitter. Het is duidelijk dat de asielwet heel veel heeft losgemaakt in onze stad. Maar zoals de straatarts Michelle van Tongerloo afgelopen zondag tijdens demo zei: in Rotterdam, de tweede stad van Nederland, blijft het zoals altijd weer ongemakkelijk en oorverdovend stil. Waarschijnlijk aan die andere kant van deze zaal. Voorzitter, eerder dit jaar hebben we in deze raad gesproken over het moreel kompas van onze stad, de Pauluskerk. Mensen krijgen daar koffie, een boterham en begeleiding naar hulp. De Pauluskerk houdt mensen overdag letterlijk van de straat. Want als stad vangen wij sinds 1 januari geen ongedocumenteerde mensen meer op. We zijn daarmee afhankelijk van maatschappelijke initiatieven zoals de Pauluskerk en het Ros. Misschien vergeet ik er nog wel heel veel, dat weet ik wel zeker. Deze wet wil niet alleen mensen zonder de juiste papieren strafbaar maken, maar ook mensen die andere mensen helpen. Hiermee gaan we, wat mijn fractie betreft, elke morele grens over. De asielwet is gevoed door angst, de wet drukt mensen zonder de juiste papieren de samenleving uit en hulp wordt strafbaar gemaakt. Al die vrijwilligers, religieuze instellingen, andere organisaties die opstaan vanuit medemenselijkheid, worden ook gewoon gecriminaliseerd, omdat politiek Nederland faalt, faalt om de grote problemen van onze tijd op te lossen. In plaats hiervan wordt heel makkelijk zondebokpolitiek bedreven. Voorzitter, de PvdA wil geen hardvochtige symboolpolitiek, maar echte oplossingen en medemenselijkheid. Wat we niet nodig hebben, is dat we mensenrechten uit allerlei verdragen overboord gooien. Daarom dienen wij, samen met andere partijen, de motie in waar zojuist ook aan gerefereerd is en hebben wij ook een vraag of een verzoek eigenlijk aan de burgemeester om in het overleg met de politie in de Driehoek ook zich maximaal in te zetten om, als deze wet definitief geldt, wij hopen van niet, om zich maximaal in te zetten, voor de uitvoering van deze wet, om daar samen met de politie geen prioriteit van te maken. Wellicht een reflectie van de burgemeester daarop.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik ben echt een beetje perplex. Als er nou partijen hier in deze raadzaal zijn die altijd zeggen: we hebben een recht op wonen en al die wetten zijn zo belangrijk en er gaat dadelijk een wet komen, gaat u dus eigenlijk zeggen: beste burgemeester, doet u dat dan maar liever niet. Sorry, dit kan toch gewoon niet? Als er een wet is, hoort die wet uitgevoerd te worden. Ik vraag me echt af hoe u bij dit idee komt.

De VOORZITTER: Mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Misschien kom ik bij dat idee omdat er ook iets heel bijzonders gebeurd is in Nederland. Want we hebben voor het eerst sinds heel lange tijd een extreemrechtse regering gehad. Deze wet rust op de restanten van een extreemrechtse

regering. Waar deze coalitie, zeg ik even vanuit mijn persoonlijke stoel hier, nota bene 2 staatssecretarissen voor geleverd heeft.
De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, even voor wat betreft dat tweede: ik verwerp uiteraard dat deze, u gaat nu allemaal rollen door elkaar gooien waar u normaal heel scherp op bent. Deze coalitie levert geen staatssecretarissen. Dit kabinet heeft 2 mensen gevraagd om staatssecretaris te worden. Ik verwerp met heel veel kracht wat u over die mensen zegt en het stempel dat u ze opplakt. Dat hebben ze niet verdiend en het siert u alles behalve. En het tweede is dat ik nu constateer dat u zegt: maar wat het nu anders maakt, is dat er nu een extreemrechtse regering zit. Ergo, u zegt gewoon: als de kleur van een regering mij niet aanstaat, hoeven wetten niet opgevolgd te worden. U bent alle geloofwaardigheid kwijt, voor zover u die had.

De VOORZITTER: Mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, ik heb gezegd wat ik gezegd heb en dat is wel voor mij echt wel ook een domper waarmee ik, denk ik, straks na de verkiezingen de politiek verlaat. Maar we hebben echt een extreemrechtse regering in dit land gehad. Het kabinet is gevallen, maar deze wet, die gevoed is door angst voor buitenlanders, voor vreemdelingen en voor alles wat een tintje heeft, rust uit de tijd van een extreemrechts kabinet en deze wet komt daar ook gewoon uit voort. Ik ben benieuwd naar de vraag van mevrouw Van Groningen.

De VOORZITTER: Dat gaat via mij. Dus mevrouw Van Groningen mag nu haar vragen stellen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, nogmaals, ik kom erop terug. De wet is de wet en door welke politieke de partij die wordt samengesteld, dat zal dan zo zijn. Alleen het kan toch niet zo zijn dat als er dadelijk dus een wet is inderdaad voor die CO2-verhoging, die wellicht uit uw koker komt, dat wij dan aan de burgemeester gaan vragen om dat niet uit te voeren. Dus nogmaals, hoe kunt u dit nou vragen?

De VOORZITTER: Mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, wat ik gevraagd heb, is om hier, waar de politie ook om vraagt en de noodklok luidt over uitvoerbaarheid is echt een probleem. Wat ik vraag, is om zich maximaal in te zetten om hier geen prioriteit van te maken. En *by the way*, er zijn ook talloze wetten in Nederland die echt niet worden gehandhaafd. De Opiumwet is daar is daar een voorbeeld van. Je maakt echt wel keuzes over welke wetten je wel of niet prioriteit geeft. Dus zo gek is dat helemaal niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Ceulemans, mevrouw ... Ik zat even niet goed op te letten. Oh sorry, de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Mijn moeder zit niet in de raad. Ze vindt het al erg zat wat ik allemaal roep. Ik heb een vraag aan mevrouw Yildirim, want u wijst met de vinger naar een ander, maar als u naar anderen wijst, wijzen er 4 vingers naar uzelf, in dit geval uw partij. Want hoe reflecteert u erop dat dit amendement, waarvan ik heel blij ben dat het is aangenomen, dat het alleen maar is aangenomen doordat uw partijgenoten in Den Haag Keti Koti aan het vieren waren, waardoor dit amendement is aangenomen. Hoe reflecteert u daarop?

De VOORZITTER: Mevrouw Yildirim. Al zou ik inderdaad wel een beetje ervoor willen waken, dit is de gemeenteraad van Rotterdam. Mevrouw Yildirim. Ze mag hem wel beantwoorden. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, ik blijf toch even bij mijn punt en dat is dat wij vragen om hier geen prioriteit van te maken, conform wat de politie ook aangeeft. Uitvoerbaarheid is een probleem. Effectiviteit hebben we extreem grote vragen bij. Reikwijdte, geen idee, zegt de politie. Het zou u ook sieren, als u ook zegt steeds achter de politie te staan, om ook bij deze opmerkingen mee te gaan met deze noodklok die de politie heeft geluid.

De VOORZITTER: Tot slot de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Tot slot. Ik constateer dat u geen enkel antwoord op de vraag geeft en ik begrijp ook waarom. Het is erg pijnlijk voor u. U kunt enorme afstand nemen van de wet, u kan het amendement affakkelen, maar daar staat een groot stempel van PvdA GroenLinks op met dank aan Frans Timmermans.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft een vraag.

Mevrouw VLIEGER (gl): Sorry, voorzitter, ik was inderdaad weer gaan staan. Eigenlijk naar aanleiding van wat mevrouw Yildirim zei dat ik me bedacht: toch nog een extra vraag aan de voorzitter, dus aan de burgemeester, want is het eigenlijk wel uitvoerbaar? We hebben schaarse capaciteit. Ik zou wel graag willen weten hoe de burgemeester daarop reflecteert.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, het is onverteerbaar dat er in de Eerste Kamer een wet ligt waarmee we het enkele bestaan en de aanwezigheid van mensen hier in Nederland strafbaar stellen. Die essentie, dat je zijn strafbaar is, dehumaniseert en ontmenselijkt. Het is daarom aan ons om ons hierover uit te spreken, want het kan nog worden weggestemd in de Eerste Kamer. Ik sluit me daarom aan bij de woorden van mevrouw Vlieger en teken mee op de motie die wordt ingediend door GroenLinks en andere partijen om ons als raad te verzetten tegen deze asielwet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Een vraag aan mevrouw Maassen. Ik krijg een beetje een déjà vu van de discussie die wij altijd hebben gehad over de spreidingswet. Toen waren wij er tegen en nu bent u er tegen, toen waren wij ertegen, maar toen zat u heel erg op het spoor: als deze wet wordt aangenomen, dan moet die onverkort worden uitgevoerd. Dus mijn vraag aan u is, wat u er ook van vindt, als deze wet straks door de Eerste Kamer is, vindt u dan dat die gewoon onverkort moet worden uitgevoerd en dat de gemeente daarin gewoon oppakt wat de gemeente moet oppakken van deze wet?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter. Het is strafbaar stellen. Volgens mij heeft de gemeente geen rol in strafbaarstelling. dat is louter aan het OM om daar beslissingen over te nemen. Dus ik zou die taak ook graag daar willen laten.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Maar u trekt nu zelf met het meetekenen van dit debat deze wet naar de gemeente toe. U wilt nu als gemeenteraadslid hier allemaal dingen over zeggen. U

vindt dat de gemeente moet uitspreken dat het allemaal niets is. Dus mijn vraag is: als die wet wordt uitgevoerd en er wordt van de gemeente gevraagd, bijvoorbeeld in een faciliterende rol of qua handhaving, dat de gemeente hieraan moet bijdragen, vindt u dan ook gewoon dat de gemeente de wet moet naleven?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zie geen rol voor de gemeente in de handhaving van deze wet. Maar wat ik wel zie, is dat we als gemeente altijd signalen vanuit de stad naar Den Haag brengen op het moment dat wetten behandeld worden. Dat is wat we doen. Het ligt nu in de Eerste Kamer en wij zeggen hier, als raad, vandaag met elkaar, wat mij betreft: stop die wet. Dat is waar wij ons tegen willen verzetten. Maar ik zie geen rol weggelegd voor de gemeente om ongedocumenteerden op te sporen voor strafbaarstelling. Waarom niet? Omdat het aan de politie en het OM is en daar heeft de gemeente geen rol in.

De heer CEULEMANS (lr): Nog een laatste keer: als deze wet wordt aangenomen, wat de rol van de gemeente er ook in is, moet die dan, wat u betreft, onverkort gewoon worden uitgevoerd?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Nogmaals, ik zie geen rol voor de gemeente, dus ik kan die vraag dan ook niet beantwoorden.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, dank u wel. Door voorstellen om illegaliteit strafbaar te stellen, maar ook hulp aan illegale te bestraffen op ongedocumenteerden, is wat ons betreft onmenselijk en het is het morele faillissement van Nederland als deze voorstellen doorgang zouden vinden. Mensen in kwetsbare situaties hulp bieden, kan en mag niet strafbaar zijn en het lijkt er gelukkig op dat deze voorstellen ook verworpen zullen worden in de Eerste Kamer, dankzij het CDA en al mijn hoop is daar ook op gevestigd. Daarom is misschien ook wel een beetje gek om dit debat nu te voeren, zeg ik eerlijk, maar het is wel goed om gehoor te geven aan de honderden mensen die afgelopen week ook een krachtig signaal hebben afgegeven. Want er zijn terecht zorgen. Want stel dat het bieden van hulp aan ongedocumenteerden niet doorgaat. Dan blijft strafbaarstelling over, maar hulp bieden aan iemand die strafbaar is, mag eigenlijk ook niet. Dus al die vrijwilligers en organisaties doen dan op dat moment eigenlijk al iets fout. Voorzitter, deze mensen zijn er en leven soms in heel moeilijke omstandigheden en de voorstellen zijn natuurlijk ook gewoon praktisch onuitvoerbaar. Net of het probleem gaat verdwijnen als je iemand criminaliseert. Daarom is het goed en tekenen wij ook mee met die motie om ons nu al uit te spreken voordat deze absurde voorstellen worden aangenomen. Ook al lijkt die kans gelukkig vrij klein. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, dank u wel. Met de besluitvorming rondom de asielwetten is Den Haag door het ijs gezakt en meer dan ooit was het nodig om ons uit te spreken. Zelfs als dat op zondag is. Wat er in Den Haag gebeurt, druist in tegen alles waar wij voor staan. Het is zondebokpolitiek in optima forma. Dan gaat het niet alleen over de strafbaarstelling van hulp aan ongedocumenteerden, er zijn gelukkig partijen die dat zelfs te ver vinden gaan. Maar zoals Michelle van Tongerloo afgelopen zondag ook aangaf: het is een breder sentiment, wat we bijvoorbeeld ook zien als een groter deel van de Kamer voor het strafbaar stellen en daarmee criminaliseren is van ongedocumenteerden en niet alleen een partij als de PVV, maar ook een VVD en ook een CDA gaan landelijk mee in dat frame. Maar een Bijbel die ons

oproept om te zien naar mensen in nood, dat het Jezus zelf is die in de Bergrede ons oproept om op te staan voor mensen zonder kleding, zonder voedsel of zonder onderdak, voorzitter, dan kan het niet anders dan dat wij opstaan en ons uitspreken. Daarom steun aan de motie die wij gezamenlijk, maar via GroenLinks, indienen. Laten we als raad uitspreken en het college ook echt aansporen om geen uitvoering te geven aan wetten die mogelijk gaan worden aangenomen als ze in deze vorm blijven bestaan, die de meest basale grondrechten van de meest kwetsbare burgers in onze stad ondermijnen en pal staan voor de mensen die aan deze kwetsbare mensen hulp bieden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd): In de schaduw van de stad, een leven zonder naam, op zoek naar een plek een thuisland, een toekomst waar hoop aan de horizon gloort, ver van huis met lege handen, zoekend naar een nieuw begin in een wereld die hen niet begrijpt, waar ze vreemdelingen blijven, de angst in hun ogen, de hoop in hun hart. Een verhaal van verlies en verlangen, een zoektocht naar een nieuw bestaan. Zij zijn geen nummers, geen dossiers, maar mensen met dromen en verlangens, mensen op zoek naar een thuis, een plek waar ze kunnen ademen. Kwetsbare mensen die al jaren wel de treinen en metro's schoonmaken, tuinen verzorgen, au pair zijn, in de bouw en de kassen werken en zo een onderliggende economie draaiende houden. Het is een schande dat deze kwetsbare mensen nu ingezet worden als campagnemateriaal. Geen mens is illegaal, geen mens is een vreemdeling. In 1990 zongen we het al hard mee: iedereen is van de wereld en de wereld is van iedereen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Van Oosten ... Oostdijk, excuses.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Ik ben allang blij dat het geen mevrouw Oostdijk is. Voorzitter, laat ik meteen helder zijn. Mensen waar dit debat over gaat, de illegalen, verblijven hier in strijd met de wet en dienen, wat ons betreft, terug te keren. Ze hebben de Nederlandse asielprocedure doorlopen en zijn uitgeprocedeerd of zijn op andere wijze in ons land binnengekomen zonder de daarvoor benodigde toestemming. Dat betekent in het eerste geval dat zij door een zorgvuldig juridisch proces beoordeeld zijn en niet voldoen aan de voorwaarden voor bescherming, dan houdt het op. Wat wij hier vandaag zien, is een toneelstuk van partijen die deze debataanvraag niet indienen uit medemenselijkheid, maar uit politiek gewin over een wet die, zover ik weet, nog niet eens door de Eerste Kamer is. Het is een symbolisch gebaar om te laten zien hoe humaan zij zijn. Maar in werkelijkheid dienen ze daarmee niet de belangen van de Rotterdammers en zelfs niet de belangen van de illegaal zelf. Want wat is nu werkelijk menselijk? Iemand zonder toekomstperspectief in Nederland laten rondzwerven, zonder recht op werk, zonder recht op voorzieningen, veroordeeld tot een bestaan in de schaduw? Of in helpen op een waardige manier terug te keren naar hun land van herkomst, waar zij deel kunnen uitmaken van de samenleving. FvD Rotterdam kiest voor dat laatste. Wij geloven niet in het creëren van een permanente onderklasse van mensen zonder papieren die we hier laten rondhangen voor ons eigen geweten of voor politiek applaus. Voorzitter, de aanvragers van dit debat spreken over het beschermen van onze Rotterdammers, maar laten we eerlijk zijn: mensen zonder de juiste papieren zijn geen Rotterdammers. Ze zijn gasten die geen verblijfsrecht meer hebben. De partijen proberen het onderscheid tussen burger en niet burger op te heffen. Door deze groep in Nederland te houden, lijkt het erop dat er een statement gemaakt moet worden tegen de asielwet, tegen nationale democratie en ook dan tegelijk tegen de rechtsstaat. Voorzitter, juridisch is de gemeente uiteraard, wanneer de wet aangenomen wordt, gebonden aan de asielwet en kan die zich niet opwerpen als een veilige haven voor wie illegaal verblijft. Gemeentelijke autonomie houdt immers op waar hogere, in dit geval landelijke wetgeving, geldt. Bovendien bevestigt vaste rechtspraak dat de uitvoering van het vreemdelingenbeleid bij het rijk ligt, niet bij de gemeente. Partijen die anders suggereren, misleiden ons. Voorzitter,

dit debat is dus niet meer dan een politiek statement van partijen die een ideologisch punt willen maken. Ondertussen zitten duizenden Rotterdammers op een woning te wachten, voelen wijkbewoners de druk op voorzieningen en neemt het draagvlak voor migratie verder af. Wij kiezen voor een eerlijk en duidelijk beleid. Wie recht heeft op bescherming, krijgt dat. Wie dat recht niet heeft, moet terugkeren. Wie weigert terug te keren, hoort niet in Rotterdam rond te zwerven, maar moet actief worden begeleid naar vertrek. Dat is niet alleen rechtvaardig voor de Rotterdammers die hier wonen, werken en belasting betalen, maar ook eerlijker voor de betrokkenen zelf. Want niets is onmenselijker dan iemand vasthouden in een situatie zonder perspectief. Ten slotte, voorzitter, FvD Rotterdam vindt, ondanks deze bijdrage, dat de debataanvraag van vandaag niet echt een praktisch doel dient. Rotterdam is een stad van recht, orde en duidelijkheid en dat is wat we hier moeten uitdragen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. Het CDA is tegen de strafbaarstelling van illegaliteit en ik geloof niet dat dat voor iedereen bekend is in deze zaal, gezien het betoog van de heer Vonk. Waar wij voor zijn, is het strafbaar stellen van het niet meewerken aan terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers. Dat is nogal een fundamenteel verschil. Ik kan dat hier ook als Rotterdamse fractievoorzitter van het CDA heel duidelijk verkondigen, want ook ik heb al die verhalen gehoord van die ongedocumenteerden, ook ik heb de documentaire 'leven in limbo' zo heet het geloof ik, gezien die me echt zeer aan het hart ging. Ik zou hier dan dus ook nooit geloofwaardig zijn als ik zou pleiten voor strafbaarstelling van illegaliteit. Wij hebben landelijk ook heel duidelijk laten zien dat onze ondergrens bereikt was. We hebben geprobeerd mee te werken aan iets van asielwetgeving om grip op migratie te krijgen. We hebben heel duidelijk onze ondergrens laten zien, voorzitter, en daar sta ik volkomen achter. Ik sta dus ook achter de motie die straks ingediend wordt en zet daar graag ons logo en mijn naam op.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Dat is niet het geval. Er is een spreekt-uit-motie ingediend en een aantal vragen aan mij gesteld. Heeft de wethouder nog ergens een vraag gehoord? Dan zal ik nu gaan antwoorden, maar dan moet ik even de shuffle maken met de voorzitter. Een moment.

De heer CEULEMANS (lr): Van de orde, geen vraag gesteld. Als ik een vraag wil stellen over het uitvoeren van de wet, dan moet ik bij u zijn of is dat de wethouder?

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik ga wel wat zeggen. Hartelijk dank. Voorzitter, wat mij de afgelopen weken nog maar weer eens duidelijk werd toen ik zat te kijken wat er allemaal gebeurde in Den Haag, is ten eerste dat je over zulke grote onderwerpen, waar het mensen aangaat, waar het mensen betreft, dat je daar ook gewoon normale goede debatten over voert, allereerst. Want met een amendement een wijziging in de wet aanbrengen die zulke grote consequenties heeft, waarbij achteraf de Raad van State ook nog eens gevraagd moet worden wat ze dan daar van vinden. Ik ben benieuwd wat de Raad van State gaat antwoorden, maar dat lijkt mij toch een gevalletje erg veel haast en weinig nagedacht over de consequentie. Maar het gaat hier ook over een veel fundamenteler onderwerp het gaat over: hoe ga je met mensen om in dit land, hoe ga je met mensen om in deze stad? Dat is een onderwerp dat mij als burgemeester zeer aangaat. Want ja, er wonen hier mensen, of verblijven hier mensen die geen verblijfsstatus hebben. Er verblijven hier mensen waarvan je ook vindt dat ze terug moeten naar het land van herkomst, als dat land van herkomst er is of in ieder geval de uitspraak volgen van wat er ook is gezegd. Er zijn ook omstandigheden, dat weten we ook, waarin het allemaal niet zo evident is. Wat staat je dan als stad te doen? Volgens mij gaat daar dit debat over. Gewoon even heel praktisch over hoe gaat u om met de handhaving van een wet? De heer Ceulemans noemde die vraag al. Die wet is nog niet aangenomen en ik moet zeggen: ik moet ook nog maar eens zien of die aangenomen gaat

worden, als ik nu een beetje kijk wat er gebeurt. Dus ik vind het nogal prematuur om daar allerlei uitspraken over te gaan doen voordat we überhaupt weten hoe die Eerste Kamerbehandeling gaat. Dan wordt het heel ingewikkeld om hier in de raad debatten te gaan voeren. Want elke keer heb je: wat nou als er een wet wordt aangenomen, terwijl die in de Tweede en Eerste Kamer nog geeneens behandeld is. Dat weet de heer Ceulemans ook: dat ga ik op deze manier niet doen. Maar ik wil hier wel een duidelijk statement maken en dat is een statement dat in deze stad, dat wij, ook al zijn mensen hier op bepaalde gronden waarvan we vinden dat daar ook andere wegen zijn waarop zij naartoe moeten, dat dat niet betekent dat dat zomaar mensen zijn die we dan aan hun lot moeten overlaten en zeker niet dat mensen, die ze daarbij helpen, strafbaar worden gesteld. Daar wil ik wel heel duidelijk over zijn, als burgemeester, dat ik het onacceptabel vind dat mensen die na een ander omzien, die barmhartigheid betonen, die zorgen dat iemand in een heel ingewikkelde situatie nog ergens eten krijgen of misschien zelfs onderdak, dat we dat niet gaan bestraffen in dit land.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een interruptie van de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): U kunt statements maken, maar u heeft zich gewoon aan de wet te houden. U zegt dat ik premature dingen zeg. Ik heb dit debat niet aangevraagd. De linkse oppositie vraagt een debat aan over een wet die nog door de Eerste Kamer moet en zegt zelf, meerdere hebben dat gedaan: die wet moet niet uitgevoerd worden. Dus ik ben niet degene die hier premature vragen neerlegt. Het enige wat ik vraag, is een heel helder statement. We hebben hier ook debatten gehad over de spreidingswet, toen die nog niet was aangenomen. Toen werd de wethouder doorlopend gevraagd: als die wordt aangenomen, gaat u hem gewoon uitvoeren. Dus ik vraag het nu ook van u om dat te bevestigen: als deze wet wordt aangenomen en er is een rol voor de gemeente, dat u die gewoon gaat uitvoeren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Voordat u antwoordt, ik denk een interruptie van mevrouw Maassen op de heer Ceulemans? Nee. Burgemeester

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): U kunt blijven proberen wat u wilt om mij te zeggen de *what if*-vraag, maar volgens mij is mijn statement duidelijk. In een stad waar mensen naar elkaar omzien, waar mensen zorgen voor elkaar, wil de heer Ceulemans, dat is misschien dan de wedervraag, daar doen we hier tegenwoordig ook nog wel eens aan: wil de heer Ceulemans dan echt dat mensen die voor een ander zorgen, dat die mensen worden opgepakt en vastgezet? Want dat is dan ook de consequentie van dit amendement. Dat heeft minister Van Weel duidelijk gecommuniceerd, hij heeft nog een briefje geschreven. Is dat dan echt de stad die de heer Ceulemans voorstaat?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir): U kunt mij beschuldigen, krijg ik dan ook 30 seconden, want ik heb een interruptie van de burgemeester. U kunt mij beschuldigen van *what if*-vragen, ik doe niet eens aan *what if*, u begint zelf te zeggen: als deze wet wordt aangenomen, dan kan het niet zo zijn dat mensen die mensen helpen die in nood zijn en dit en dat, wat u allemaal zegt. U bent met *what if* bezig en u probeert even een politiek puntje te scoren, omdat u dat kennelijk gewoon in de beeldvorming goed vindt. Er is een wet die nog niet eens is aangenomen. Het enige wat ik heb gevraagd, in tegenstelling tot collega's die zeggen: de gemeente moet met een wet naast zich neerleggen, het enige wat ik vraag, is de garantie: als er een wet wordt aangenomen en er is een rol voor de gemeente in die wet in de uitvoering, gaat de gemeente dat dan uitvoeren? Dat vraag ik als generieke, algemene vraag. Ik hoop toch dat een burgemeester daar een bevestigend antwoord op kan geven.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Voorzitter, de heer Ceulemans zegt dat ik heb gezegd: als die wet wordt aangenomen, dan. Nee, ik heb in het algemeen geschetst wat ik

voor stad voor mij zie. Een stad waar ik de burgemeester van ben. Een stad waar je medemenselijkheid niet strafbaar gaat stellen. Een stad waar mensen naar elkaar mogen omzien in alle complexiteit van dien, in alle ingewikkeldheid hoe je mensen inderdaad terug laat keren. Maar het strafbaar stellen van illegaliteit, dat dat leidt tot het strafbaar stellen van mensen die mensen helpen in illegaliteit, ik geloof niet dat we naar de stad toe moeten willen waar mensen die hulp verlenen, dat dat mensen zijn die vervolgens achter de tralies belanden. Ik hoop dat de heer Ceulemans het daarmee eens is. Dan zeg ik helemaal niets over de uitvoering van die wet. Ik schets hier wat voor stad ik voor mij zie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Tot slot dan. De burgemeester kan schetsen wat voor stad zij voor zich wil zien. Ze heeft zich uiteindelijk gewoon aan de wet te houden. Als een wet wordt aangenomen, dan voeren wij die hieruit. Dat doen we ook met de spreidingswet. Dat vind ik niet leuk, maar dat aanvaard ik, want het is nu eenmaal hoe democratie werkt. Ik zeg tegen de burgemeester: u kunt ervan vinden wat u wilt, maar als deze wet wordt aangenomen en daar zit een rol voor de gemeente in en u pakt die niet op, hebben wij een heel groot probleem met elkaar.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik ben blij dat de burgemeester aangeeft wat voor stad ze voor zich ziet en dat daar inderdaad medemenselijkheid niet strafbaar zou mogen zijn. Maar ik heb ook in mijn betoog aangegeven: deze wet stelt het enkele zijn van een mens strafbaar. Het enkele zijn op een bepaalde locatie op deze wereld, dat is dan strafbaar. Ik vind dat ook heel verstrekkend. Ik vind dat misschien nog wel verder gaan, want het zijn wordt strafbaar gesteld. Dus mijn vraag aan de burgemeester is: is ze het dan ook met mij eens dat dat zijn, dat we dat ook niet strafbaar willen stellen in deze stad en dat dat iets is wat u ook voor ogen heeft? Dus niet alleen die met medemenselijkheid, maar ook het enkele zijn daarvan.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Voorzitter, volgens mij is het vrij duidelijk hoe ik tegenover deze discussie sta. Ik vind het een discussie die in Den Haag thuishoort, daar moet die gevoerd worden. Maar ik wil een stad zijn waar mensen gewoon ook met medemenselijkheid naar elkaar kunnen omzien. Dan zitten daar altijd heel complexe discussies achter. Hoe ga je om met mensen die hier niet kunnen verblijven? Maar dan is mijn vraag eigenlijk naar Den Haag, want ik sta tegen de verkeerde hier die discussie te voeren: is dit dan de oplossing voor dat probleem? Dat was ook de vraag van mevrouw Maassen, volgens mij, die zei van ... Nee, een ander iemand, mevrouw Vlieger zei de toegankelijkheid, is het een uitvoerbare wet? Nou ja, laten we daar dan ook degenen die dat moeten toetsen dat ook maar laten toetsen. Ik zie wel dat het consequenties heeft voor de inzet van onze politiecapaciteit. Want mevrouw Maassen zegt: deze wet raakt eigenlijk niet de stad of het college dit, want dit is aan het OM. Dat is niet helemaal waar. Ik moet politie in gaan zetten om, als deze wet erdoorheen komt, om mensen op te gaan sporen, want ze zijn dan illegaal. Daar ga ik dan ook nog wel eens even goed naar kijken wat daar allemaal de consequenties van zijn. Want u vraagt hier elke week inzet op overlast, u vraagt hier elke week inzet op de verkeersaso's u vraagt, en terecht allemaal, maar de hoeveelheid politieagenten wordt niet meer, sterker nog, die wordt alleen nog maar minder als we ook nog de plannen van het kabinet beschouwen. Dus dat wordt nog wel een puzzel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zal geen uiteenzetting geven van de taakverdeling van de driehoek. Maar waar het mij om gaat is, u kunt een beetje ingewikkeld kijken, maar

volgens mij gaat het OM over de strafvervolging en daar de politie-inzet op en u gaat over de openbare orde en veiligheid en daar de politie-inzet op. Zolang een ongedocumenteerde geen overlast geeft in de openbare orde en veiligheid, gaat u dus niet over of daar politie-inzet op zou moeten worden gepleegd. Dat bedoel ik daarmee te zeggen. Maar ik zie dat we het heel erg vinden dat mensen geen hulp meer kunnen geven in deze stad. Maar wat ik extra erg vind, misschien nog wel erger, is dat mensen strafbaar worden gesteld als deze wet wordt aangenomen op basis van wie zij zijn. Dat is ook de vraag die ik nogmaals aan de burgemeester stel: vindt u dat ook net zo erg? Want ik vind het jammer dat we eigenlijk alleen maar ons richten op de hulporganisaties die fantastisch werk doen en dat we ook de mensen, die vaak al geen gezicht hebben, dat we die ook in deze discussie weer enigszins uit het oog verliezen. Dus ik vraag daarom: heeft u ook oog voor die mensen die straks op basis van enkel hun zijn strafbaar worden gesteld en bent u het met mij eens dat dat een stad is, want zo die woorden gebruikt u, wat voor een stad willen wij zijn? Dat wij geen stad willen zijn waarbij wij mensen strafbaar zijn enkel en alleen op wie zij zijn.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dank, voorzitter, voor het college driehoek van mevrouw Maassen. Maar er zitten wel degelijk ook aspecten aan waar ik ook ga over de inzet van de politie. Mevrouw Maassen lijkt nu net te suggereren alsof ik een soort ander standpunt of een soort beeld schets dat ik het allemaal prima vind als mensen illegalen worden genoemd. Ik heb gezegd: is dit nou de oplossing van het complexe probleem waar we allemaal voor staan? En ja, ik geloof in de waardigheid van mensen, ik geloof dat ik dat hier al een aantal keren heb herhaald. En dat ik daarom ook zeg dat ik mij afvraag of deze weg, of die de oplossingen biedt waar mogelijk naar gezocht wordt. Het is een retorische vraag, zal ik maar even tegen mevrouw Maassen zeggen. Maar dat heeft alles te maken met hoe ik naar mensen kijk, als dat de vraag is die erachter zit.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Tot slot. Ik bemerk enige stekeligheid, terwijl ik eigenlijk denk dat de burgemeester en ik het met elkaar eens zijn. Alleen ik hoorde een bepaald verhaal en ik hoopte dat daar nog een perspectief aan kon worden toegevoegd. Ik ben blij dat de burgemeester dat zojuist heeft uitgesproken. Dank.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): De suggestie dat ik dat niet uitsprak, werp ik ook wel even van me, want volgens mij begon ik ook met wat ik wil, wat voor stad we zijn. Maar goed, dat terzijde.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan mevrouw Yildirim op mevrouw Maassen.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, de vraag die bij ons dan nog leeft, richting D66 is: we hebben een amendement ingediend over de LVV om daar geld voor uit te trekken. Is er ook steun dan, gezien het betoog van mevrouw Maassen voor dit amendement?

De VOORZITTER: Ik heb helemaal geen amendement bij dit debat gezien. Dus ik zou zeggen: laat daar gewoon eens eventjes de discussie voeren … Oh, bij mevrouw Maassen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Het was op mevrouw Maassen, ik was al verbaasd. Dus uw microfoon kan uit. Mevrouw Maassen heeft de interruptie gehoord. Ga uw gang, mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik heb de verleiding om hetzelfde antwoord te geven, maar dat zal ik niet doen. Voorzitter, we hebben het hier over een asielwet die ligt in de Eerste Kamer. Waar u het over heeft, is een besluit van het kabinet, wat vorig jaar al is genomen. Dus ik wil inderdaad graag bij de orde van het debat blijven. We hebben vorig jaar uitgebreide debatten

gehad over de LVV-opvang. En mijn antwoord is daarin niet anders dan dat het vorig jaar is geweest.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan kan de burgemeester verder met haar beantwoording.

De VOORZITTER: Ik was, denk ik, bijna klaar. De haalbaarheid, de juridische haalbaarheid. De VNG heeft al een statement uitgedaan over hoe zij denken dat dit juridisch houdbaar is, maar ik laat het ook maar over aan degenen die daar echt de kennis over hebben. Dat is volgens mij ook in het debat in de Eerste Kamer met alle adviezen die daar ook bij betrokken worden, mogelijk ook van de Raad van State. Ik heb vooral gezegd hier hoe ik denk dat we vanuit een bepaalde mensvisie ook met elkaar moeten omgaan in deze stad. Volgens mij zijn de vragen beantwoord en de motie is een spreekt-uit-motie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Duidelijk. Ik kijk nog even de zaal rond voor een veeg. Nee, is er niet. Dank voor de beantwoording, burgemeester. Ik heb ook geen toezeggingen gehoord, dus we kunnen bij dit agendapunt sluiten. Ik was op de lunchpauze, denk ik. 13.45 uur hervatten wij de vergadering. Tot straks, eet smakelijk. 13.45 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 17 juli 2025

Notulen van de raadsvergadering van 17 juli 2025 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 11

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 12.43 uur tot 12.55 uur, van 14.35 uur tot 14.49 uur, van 17.35 uur tot 18.07 uur en van 18.34 uur tot 18.40 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: De heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer S. Kasmi, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw A.I. Norville, de heer B.J. van Rij, de heer R.A.C.J. Simons en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: Mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat het griffierschap van 11.37 uur tot 11.40 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

Heropening

12.1 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument RTHA: Fairoaksbaan en Airportplein en omgeving

De VOORZITTER: De wethouder is er, dus we gaan snel beginnen met het tweeminutendebat 'Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument RTHA: Fairoaksbaan en Airportplein en omgeving.' De eerste die het woord heeft is mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, het moge duidelijk zijn, wij vinden dit een heel slecht plan. Waarom is dat zo? Allereerst, de provincie Zuid-Holland is nog bezig met een maatschappelijke kosten-batenanalyse. De wethouder is nog bezig met in een breder verhaal naar het parkeren te kijken. Dus investeringen in het vliegveld op deze manier, als een soort postzegeltje met oogkleppen op naar wat er verder allemaal nog op ons afkomt, dat vinden wij een slecht idee. Wat nog belangrijker is, er ligt een ontzettend mooi plan Stadskwartier Noorderbos gedragen door bewoners, ondernemers, mensen die daar met heel veel ziel en zaligheid over na hebben gedacht, waar al een maatschappelijke kosten-batenanalyse is gedaan. Wat schetst de verbazing? Het is gewoon veel slimmer om een ander idee voor de luchthaven te hebben, namelijk sluiten, ontwikkelen met woningen, iets groen, waterberging, allemaal goede zaken. Wat GroenLinks betreft is dat het betere plan. Wat we nu van dit plan vinden, als je hier al iets doet, waar wij dus tegenstander van zijn, doe het dan op zo een manier dat in de toekomst dit geen desinvestering wordt. Daarom hebben wij een motie die vraagt om ervoor te zorgen dat bij het uitwerken van het ambitiedocument nadrukkelijk wordt gekeken naar een wijze van ontwikkelen waarin ook in de toekomst, als die scenario's, die op andere velden dan in de gemeente Rotterdam spelen, duidelijker worden, ook deze investering tenminste kant en wal raakt en niet zoals nu met oogkleppen op doorstomen op een onzalig toekomstmodel.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Klein vraagje. We hebben uitgebreid in de raad gesproken over uw plannen voor vergoeding van het hele luchthaventerrein. Daar is democratisch van besloten dat we daar geen voorstander van zijn en toch blijft u daaraan vasthouden en toch roept u weer op om dat plan van tafel te hebben. Heeft een democratisch proces in uw ogen dan zin of niet?

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Een democratisch proces heeft in mijn ogen heel veel zin. Wat ik alleen hier verwijt, is dat er verschillende democratische processen lopen en dat u met oogkleppen op die processen negeert.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Laatste vraagje. Democratisch proces vindt toch hier in de raadzaal plaats? Wij gaan er toch over? Wij hebben toch met meerderheid besloten daar niet in mee te gaan en het vliegveld blijft open? Toch blijft u daar op een soort halsstarrige manier aan vasthouden.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): In dit voorstel wat ik doe, gaat het er vooral om doe geen desinvestering, gezien al die ontwikkelingen die er nog lopen. Ik hoop dat dat ook op uw steun kan rekenen. Dat is 1 en 2, wij hebben gevraagd destijds in ons initiatiefvoorstel doe nou eens degelijk onderzoek naar toekomstige scenario's en dat weigert de VVD te doen. Dat vind ik dus ook struisvogelpolitiek. Dan op die gronden een democratisch proces zijn gang laten gaan, allemaal prima, tot je dienst, maar u weigert gewoon degelijke onderzoeken te doen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer De Haan.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.1 M1 Visie op de toekomst van RTHA

“De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 15 en 17 juli ter bespreking van agendapunt 12.1 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument RTHA: Fairoaksbaan en Airportplein en omgeving;

constaterende dat:
- dit projectambitiedocument een ontwikkeling voorstelt in de omgeving van de huidige luchthaven Rotterdam The Hague Airport;
- het plan 'Stadskwartier Noorderbos' een doorgerekende alternatieve bestemming voor dit gebied voorstelt;
- de Provincie Zuid-Holland een maatschappelijke kosten-batenanalyse uitvoert naar vijf varianten, waaronder het transformeren naar woningbouw, een recreatieve en/of natuurbestemming en een bedrijventerrein;

overwegende dat:
- het onwenselijk is om een ontwikkeling te starten die niet past in mogelijketoekomstige transformatieplannen voor het terrein van en rondom Rotterdam The Hague Airport;
- het met de juiste sturing vanuit de gemeente mogelijk is om de plannen voor een bedrijventerrein en parkeerdek zo in te richten, dat die ook zouden passen in een alternatieve bestemming voor de luchthaven;

verzoekt het college:

- bij het uitwerken van het ambitiedocument naar één of meerdere nota's van uitgangspunten als voorwaarde op te nemen dat de ontwikkeling ook zou passen in een alternatieve bestemming van de luchthaven als woonwijk, recreatief/natuurgebied, bedrijventerrein en een combinatie van die bestemmingen;
- in de nota('s) van uitgangspunten inzichtelijk te maken hoe het parkeerdek en het bedrijventerrein in dergelijke nieuwe bestemmingen zouden landen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.E. Vogelaar en L.P.A. Dekkers

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. De discussie rond de toekomst van de luchthaven, die wordt intensief gevoerd, ook binnen mijn eigen partij, maar als met de koers van het projectambitiedocument we ruimte kunnen bieden aan extra bedrijfsruimte, iets waar sterk behoefte aan is, en als je parkeren weet te clusteren, wat D66 betreft toekomstproof, adaptief, zoals we dat ook in NVH met mobility hubs weten te creëren, dan bieden we voor wat de toekomst betreft perspectief en flexibiliteit, iets waar we ons als D66 ook in kunnen vinden. Dan nog iets, als we het toch over mobiliteit hebben, bus 33, die rijdt van RTHA naar Centraal via Overschie. Vaak als je wil instappen in dat Overschie, dan zie je dat bus 33 vol met mensen zit die net van het vliegveld komen, dus de wijk heeft daar ook wel last van. Nou is dat vrij logisch, dat die mensen in bus 33 instappen, want als je uit het vliegveld komt, dan staat er gelijk ook Rotterdam Centraal op die bus en dan stap je dus dan ook in. Maar het is misschien handig als we die verwijzen om de bus te pakken naar het Meijersplein, want op dat stuk is de bus vaak leeg en kunnen ze ook met de koffers de metro in en hoeven ze niet Overschie door, waardoor de bewoners er minder last van hebben en kunnen ze ook nog eens kennis gaan maken met de zelfrijdende bus. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden heeft een vraag.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Ja, ik heb een vraag aan D66. Het gaat veel over verkiezingen de laatste tijd. Ik vraag me af, is het verkiezingsprogramma van D66 Rotterdam al bekend? Want uw fractie Zuid-Holland is tegen het vliegveld, dus het lijkt me heel erg zonde als u nu ja zegt tegen een investering, terwijl u straks tegen bent. Dus dat is mijn vraag.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Nee, dat wordt nu geschreven door een verkiezingsprogrammacommissie en dit najaar gaan we daar als leden ons over buigen en kan het eventueel ook nog geamendeerd worden. Dus daar wordt nog aan gewerkt.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik vroeg mij af of D66 onze motie zou willen steunen, want het gaat natuurlijk over een mogelijke toekomst. U weet ook nog niet precies hoe u die mogelijke toekomst voor u ziet, dus dat biedt in mijn ogen wel een haakje om voor onze motie te stemmen.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Ik heb hem nog niet exact kunnen lezen, ik moet er nog even naar kijken. Ik heb net in mijn bijdrage aangegeven dat wat mij betreft de ontwikkeling bij RTHA rondom parkeren, dat die adaptief moet zijn, dus toekomstproof.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft het woord.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, vandaag ligt een losstaand projectambitiedocument voor over de parkeerplaatsen van Rotterdam The Hague Airport. Wij kunnen dit echter moeilijk los zien van de bredere discussie over de toekomstplannen van het vliegveld. Maken we eigenlijk niet gewoon mogelijk dat het vliegveld stap voor stap zo toch kan uitbreiden en gaan groeien? Tevens ligt er nog geen luchthavenbesluit en er loopt nog een maatschappelijke kosten-batenanalyse vanuit de provincie Zuid-Holland. Kortom, wij wachten liever eerst deze uitkomsten af voordat we een doodlopende weg inlopen. Dit bedrijventerrein mag wat ons betreft dus geen achterdeur worden voor verdere luchthavengroei of ervoor zorgen dat het dadelijk niet meer past, bijvoorbeeld als het een andere bestemming krijgt, zoals een woonwijk. Als er dan toch bedrijven komen, dan alleen onder strikte voorwaarden wat ons betreft. Dus dat betekent kleinschalig, schoon, circulair en zonder extra overlast van de buurt. Daarom dienen wij een motie in, ‘Duurzame invulling van het bedrijventerrein bij RTHA’.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Verhoef.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.1 M2 Duurzame invulling van het bedrijventerrein bij RTHA

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15-07-2025 ter bespreking van het agendapunt 12.1 'Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument RTHA: Fairoaksbaan en Airportplein en omgeving.';

constaterende dat:
- Rotterdam The Hague Airport (RTHA) werkt aan een herontwikkeling van het landzijdige gebied, waarbij parkeerplaatsen worden verplaatst om ruimte te maken voor nieuwe bedrijfsfuncties;
- in het projectambitiedocument wordt gesproken over het ontwikkelen van circa 10.000 tot 15.000m2 bedrijfsruimte, met functies zoals productie, opslag en distributie;

overwegende dat:
- RTHA zelf in het ambitiedocument expliciet de ambitie uitspreekt om aan te sluiten bij de doelstellingen van de Royal Schiphol Group voor zero emissions in 2030 en circulariteit in 2050;
- de vestiging van vervuilende bedrijven of grootschalige logistieke centra niet past binnen een toekomstbestendige, duurzame en leefbare stedelijke ontwikkeling;
- het toestaan van vervuilende of grootschalige logistieke bedrijvigheid (zoals distributiecentra) op deze locatie zou leiden tot extra verkeersbewegingen, luchtvervuiling en ruimtelijke verrommeling-en daarmee haaks staat op deze ambities;

is van mening dat:
- verdere groei van luchthavenactiviteiten op of rond RTHA niet past binnen de bredere ambities van de gemeente voor klimaatneutraliteit, leefbaarheid en duurzame mobiliteit;
- als er desondanks nieuwe ontwikkeling plaatsvindt, deze uitsluitend mag bijdragen aan een duurzame, schone en ruimtelijk inpasbare stedelijke economie, die geen onevenredige druk legt op de leefomgeving en het milieu;

verzoekt het college:
- te borgen dat in het ontwikkelgebied uitsluitend bedrijven worden toegelaten die vallen binnen milieucategorie 1 tot en met 3;
- bedrijven in milieucategorie 4 of hoger expliciet uit te sluiten van vestiging in het ontwikkelgebied;
- deze kaders en duurzaamheidscriteria expliciet op te nemen in het vervolgtraject.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer VERHOEF (Ir): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam juicht de toevoeging van 10.000 tot 15.000 vierkante meter bedrijfsruimte toe. Bedrijfsruimten zijn schaars in Rotterdam, dit plan sluit mooi aan bij het actieplan Bedrijfsruimte Rotterdam en geeft een economische impuls aan het gebied met deze forse ophoging van het aantal vierkante meters bedrijfsruimte. Er blijft ruimte voor de auto, maar we hebben toch zorgen over de capaciteit van de toekomstige parkeeroplossing. Ik dien daarom een motie in, ondersteund door DENK en de VVD, die oproept om niet te beknibbelen op de capaciteit van de toekomstige parkeeroplossing en we roepen het college op om samen met RTHA een vervolg te geven aan de campagne 'Doe de buurt een plezier, parkeer niet hier'. Ten slotte nog 1 afsluitende vraag aan de wethouder, kan in de uitvoering wel meegenomen worden dat eerst de vervangende parkeeroplossing gebouwd voordat P4 en P5 worden aangepakt? Ik hoor het graag. Tot zover.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Vonk.

De VOORZITTER: De heer Verhoef heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.1 M3 Geen parkeeroverlast omwonenden RTHA

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van 12.1 Projectambitiedocument RTHA Fairoeksbaan en Airportplein en omgeving,

constaterende dat:
- het gebied rond RTHA verdicht en met de oplevering van de wijk Park16hoven naast Overschie woonfunctie op loopafstand van de terminal kent;
- P4 en P5 naar voornemen van het projectambitiedocument RTHA Fairoaksbaan herschikt zullen worden ten behoeve van bedrijfsruimten;

overwegende dat:
- voor vervangende parkeervoorzieningen een gestapelde voorziening ontwikkeld zal worden;
- RTHA een omgevingsvergunning bij de DCMR heeft ingediend waarmee de ambitie tot intensivering van grondactiviteiten wordt uitgesproken;
- bewoners van omliggende wijken al langer last hebben van vakantieverkeer in de wijken;

verzoekt het college:

- met RTHA in gesprek te gaan over mogelijke maatregelen die te nemen zijn zodat de parkeeroplossing RTHA toekomstbestendig is en ten volle gebruikt gaat worden om zo parkeeroverlast in omringende wijken te minimaliseren;
- eveneens een vervolg te geven aan de campagne 'Doe de buurt een plezier, parkeer niet hier;
- de raad hierover als onderdeel van de nvu/ het masterplan te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag,"

w.g. M. Verhoef, J.M.D. de Waard, R.N. Dahoe en D.J. van Dommelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer VONK (cu): Voorzitter, de druk op de ruimte in Rotterdam is natuurlijk enorm en zo blijkt het steeds lastiger om voldoende bedrijfsruimte beschikbaar te hebben. Nou doet zich de mogelijkheid voor om op het terrein van Rotterdam The Hague Airport extra bedrijfsruimte te realiseren en in beginsel zijn we daar ook voor, maar het mag niet de discussie over de toekomst van het vliegveld in de weg zitten en daarom ook van onze kant een motie, 'Investeren is anticiperen'.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Dahoe.

De VOORZITTER: De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.1 M4 Investeren is anticiperen

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van het projectambitiedocument RTHA (Fairoaksbaan en Airportplein en omgeving);

constaterende dat:
- de toekomst van Rotterdam-The Hague Airport (RTHA) in deze raadsperiode meermaals ter discussie heeft gestaan en volgens verschillende partijen expliciet inzet is bij de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen;
- provincie Zuid-Holland een onderzoek laat uitvoeren naar alternatief gebruik van het gebied;
- er nog veel onduidelijkheden leven rondom de natuurbeschermingswetvergunning en een mogelijk Luchthavenbesluit,

overwegende dat:
- in het licht van deze onzekere toekomst, nieuwe investeringen in het gebied van RTHA idealiter van meerwaarde zijn zowel in het scenario waarin de luchthaven openblijft, als in het scenario waarin de luchthaven sluit;

verzoekt het college:
- in de verdere stappen van het ontwikkelproces van het projectambitiedocument 'RTHA: Fairoaksbaan en Airportplein en omgeving' erop toe te zien dat de investeringen van meerwaarde zijn in beide scenario's;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en A. Kockelkoren

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Het projectambitiedocument voor de Fairoaksbaan en het Airportplein bevat ambities die wij steunen, ruimte maken voor nieuwe bedrijven door P4 en P5 te herschikken en tegelijkertijd de parkeerplaats slim terug te brengen naar een gestapelde voorziening. Maar we moeten ook eerlijk zijn over de aandachtspunten, bewoners van de omliggende wijken ervaren geregeld overlast van vakantieverkeer. We moeten ervoor zorgen dat die nieuwe parkeergarage straks ook voldoende en goed gebruikt wordt en voorkomen dat die overlast toeneemt. Daarom hebben wij dus samen met Leefbaar de motie ingediend 'Geen parkeeroverlast voor omwonenden RTHA' en hiermee vragen we het college om die maatregelen te nemen, te garanderen dat de capaciteit toekomstbestendig is en om de campagne 'Doe de buurt een plezier, parkeer niet hier' weer een nieuw leven in te blazen. Kan de wethouder ook aangeven dat deze zorgen worden meegenomen in een vervolgonderzoek en dat de bewoners hierover tijdig worden geïnformeerd en meegenomen? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Dit plan is een heel goed plan. We hebben in Rotterdam te maken met een enorm tekort aan bedrijfsruimte. Dit plan creëert 10.000 tot 20.000 vierkante meter bedrijfsruimte, belangrijk voor de economie van Rotterdam, belangrijk voor de werkgelegenheid. De ruimteconcurrentie in Rotterdam is erg groot. Dit soort slimme, ruimtelijke efficiënte oplossingen juichen we dan ook toe. Daarnaast ben ik erg blij dat dit plan een eerste pilot is waarin de markt in voorbereiding van deze ontwikkeling veel meer heeft gedaan dan normaal. Goede zaak, gezien de structurele capaciteitsproblematiek bij stadsontwikkeling. De wethouder heeft in de commissie al gezegd dat ze positief is over deze pilot. Ik roep de wethouder dan ook op om waar te maken met de inbreng van de markt bij ruimtelijke ontwikkeling in deze stad. Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Dit plan bevat ambities, maar het zijn niet onze ambities. Onze ambitie is aan de Noordrand een groene long en daaraan toevoegen woningen. Hoe gaat het altijd met dit soort plannen? Je legt het neer en je komt er nooit meer vanaf. Wij willen dit niet, wij willen niet deze economische groei, dus wij zullen dan ook hier niet voor zijn.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Nog meer leden? Dat is niet het geval. Dan kijk ik even of de wethouder Zeegers al kan antwoorden.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ja, dank u wel. Inderdaad, we hebben gesproken over dit plan alweer een tijdje terug in de commissie, over hoe de luchthaven de wens heeft om alvast bij te dragen aan meer bedrijfsruimte, dat er meer bedrijvigheid mogelijk is, door een parkeerplaats daarvoor te benutten en die parkeerplaatsen dan in een garage onder te brengen en dat te doen op een manier waarin er ook meer groen komt, het een beter gebied wordt, ook qua doorwaadbaarheid, en eigenlijk ook tot een kwaliteitsimpuls leidt van het gebied wat het nu zelf is. Wat mij betreft, wat het college betreft, gewoon hele mooie verandering en ook toegevoegde waarde die we hier kunnen realiseren voor de bedrijvigheid, dus daar werken wij graag aan mee. Het was ook een eerste pilot ontwikkelaar aan zet, waar we ook op een goede manier op terugkijken. Dus wat dat betreft staan we zeer positief ten opzichte van het plan. Tegelijkertijd heeft u ook gezegd er is een deel van de raad en ook maatschappelijk die een andere toekomst ziet voor deze locatie, namelijk een woonwijk, maar in die woonwijk is ook sprake van bedrijvigheid, is ook sprake van groen en recreatie et cetera en staat het een niet het ander in de weg. Daarvan heb ik toen gezegd, en daar blijf ik

ook bij, wij zien dat stel dat dat plan uiteindelijk toch een meerderheid zou halen, wat natuurlijk theoretisch zeker mogelijk is, maar wat nu niet het geval is, dus ik werk vanuit het kader dat dat nu niet het geval is, dan zou dat in een soort adaptieve ontwikkelstrategie ook samen moeten kunnen gaan. Dat is ook waar ik in geloof. Het is nou niet zo een enorme verandering die we hier gaan doorbrengen dat er helemaal niets anders meer mogelijk is. Sterker nog, het is een heel klein plotje op het hele grote gebied, dus we moeten dat knelpunt denk ik ook niet groter maken dan nodig is. Daarom kan ik mij ook goed vinden in de motie van de ChristenUnie. U geeft aan in de volgende stappen van het ontwikkelproces van het projectambitiedocument erop toe te zien dat deze investeringen ook van meerwaarde zijn in het scenario waarin de luchthaven openblijft, zowel in dat scenario als in het scenario dat de luchthaven sluit, dus dat het in beide gevallen van meerwaarde is. Dat lijkt mij een heel mooi uitgangspunt. Daar kan ik goed mee werken, want dat is ook hoe we het willen doen. Het is een klein plotje, dat moet goed inpasbaar zijn in beide scenario's. Dus dat is oordeel raad. Dan hebben we de motie van Volt, waarin u zegt over die milieucategorieën. Ik zal deze toch ontraden, want we willen nog niet alles klemzetten. Tegelijkertijd zien we ook dat in heel veel gebieden wonen en werken, zelfs met hogere milieucategorieën, in bepaalde situaties ook mogelijk is. Dus het is niet gezegd dat we dit nooit gaan doen, maar we willen ons nog niet op voorhand helemaal daarop dichttimmeren. We kunnen dat ook goed aan de beoordeling overlaten van provincie en DCMR, die daarin gespecialiseerd zijn.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft een vraag.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik heb daar wel een vraag over, want u laat de motie van de ChristenUnie oordeel raad en volgens mij is de motie van Volt geschreven in de geest van de motie van de ChristenUnie, alleen dan iets meer toepasbaar. Dus dat we eigenlijk zeggen als daar in de toekomst ook nog ooit huizen zijn, dan zetten we daar geen groot distributiecentrum aan, want dat is een hogere categorie. Dus ik denk dat het een hele mooie invulling is van de motie van de ChristenUnie, dus toch nog ben ik wel benieuwd, reflecterend daarop, is die motie juist niet in de geest van de motie van de ChristenUnie en kunt u hem daarmee niet gewoon oordeel raad laten?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Wel in de geest, maar niet in de precisie en omdat u heel precies bent in wat u aan mij vraagt, terwijl wij nog eigenlijk de openheid willen houden van hoe kunnen zo veel mogelijk dingen samengaan. Waarschijnlijk komt het daarop uit, maar dat weten we nog niet helemaal. Ontraad ik hem toch. Dan hebben we nog de motie van Leefbaar Rotterdam, DENK en de VVD, ‘Geen parkeeroverlast omwonenden RTHA', om in gesprek te gaan om die maatregelen te nemen om die toekomstbestendigheid. Dat kan ik goed uitvoeren, dus dat is wat mij betreft oordeel raad. Daarmee heb ik de moties beantwoord. Niet helemaal, excuus. Ik heb opeens zoveel stapeltjes. Motie van GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, CDA, Volt over dat ambitiedocument, meerdere scenario's uit te werken waarin ook die voorwaarde staat dat de ontwikkeling ook zou passen in een alternatieve bestemming van de luchthaven als woonwijk. Hij lijkt een beetje op die van de ChristenUnie, maar ik moet eerlijk zeggen ik krijg hem net 5 minuten geleden. Over de ChristenUnie hebben we echt goed kunnen nadenken hoe past dat, bij deze vind ik het woord als harde voorwaarde wel lastig, omdat we, hoe knap ik uw plan ook vindt van die toekomstige woonwijk, dat moeilijk als referentiepunt kunnen nemen, als een soort uitgangspunt kunnen nemen, voor iets waar we nu mee bezig zijn. Dus dat gaat me dan net iets te stellig in wat onze vergelijking dan zou moeten zijn. We hebben een plan, wat door u is gemaakt en dat er prachtig uitziet, maar wat niet door ons getoetst is. Om dat nou als een soort van richtinggevend kader te gebruiken of een scenario waarin dat dan zou moeten werken, gaat me net iets te ver. Dus deze zal ik ontraden.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar. Mevrouw Vogelaar heeft nog tijd, excuus.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, PvdA heeft de motie van GroenLinks mede ingediend, ook omdat er wel degelijk allerlei verschillende scenario's zijn. Dus dit is het voorkeursscenario wat al helemaal is uitgewerkt, maar ook de provincie Zuid-Holland voert op dit moment wel een scenariostudie uit, waarin 5 verschillende scenario's worden doorgerekend. In de commissie heb ik ook al aangegeven ik vind het dan toch bijzonder dat dit voorstel nu wordt gedaan. Laten we dan bijvoorbeeld eerst ook even die scenariostudies van de provincie Zuid-Holland afwachten. Ik vind het dan een beetje oneigenlijk gebruik van argumentatie als hierop de motie van mevrouw Kockelkoren wordt ontraden, terwijl er nog een scenariostudie plaatsvindt door de provincie Zuid-Holland, wat wel heel nuttig kan zijn.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Daar hebben wij het inderdaad ook over gehad. We hebben nu dit voorliggen op een manier waarvan ik zeg dit moet passen, stel dat er een ander ontwikkeld scenario voor het hele gebied is, laten we eerlijk zijn, dit gaat over zo een klein stukje in een heel gebied, dat dit dan ook in andere scenario's moet passen. Dat vind ik een goed uitgangspunt, daar kan ik goed mee leven, maar het is wel zo dat ik niet ga wachten op dat andere scenario's een keertje klaar zijn voordat we hiermee kunnen beginnen. Want dat doen we, in de rest van de stad proberen we toch zo veel mogelijk ook tempo te maken. Daar roept u ook mij vaak toe op, maak tempo met zaken, en als we alles met alles afhankelijk gaan maken, dan zit je ook ontzettend in de wachtstand. We hebben die bedrijvigheid ook hard nodig. Dus ik zou zeggen hiermee verder en op het moment dat er een andere toekomst komt voor deze luchthaven, dan zorgen we ervoor dat dit er goed in past.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Maar juist met die kanttekening, dat die flexibiliteit juist in deze motie zit ingebakken, dan zou de wethouder toch juist die motie kunnen omarmen?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): De flexibiliteit zit beter in de motie van de ChristenUnie. Ik moet ook zeggen, ik krijg uw motie 5 minuten van tevoren, dat helpt over het algemeen ook niet om er goed naar te kunnen kijken.

De VOORZITTER: De heer Vonk is een hele flexibele man, dat klopt. We zijn hiermee aan het einde gekomen. Er was nog een motie, sorry, excuus. Ik doe de wethouder helemaal tekort. Ik dacht dat we alle moties hadden gehad. Sorry. Wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Geeft niet, mevrouw de voorzitter. Ik hou ook van u. Ik heb motie 3 nog, 'Geen parkeeroverlast omwonenden RTHA' van Leefbaar en DENK. Die kan ik in deze vorm omarmen.

De VOORZITTER: Heel fijn, hartelijk dank. Dan zijn we wel echt aan het einde gekomen bij agendapunt 12.1. 12.2 was al afgevoerd en hebben we al over gestemd. Niet gestemd, was een hamerstuk geworden.

12.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van:

a. de brief aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke politiek;
b. de 'Verordening toegang woningmarkt'.

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 12.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van a. de brief aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek en b. de verordening toegang woningmarkt. Het woord is aan mevrouw Vlieger, maar die is er niet. Mevrouw Van Wifferen dan.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, woonoverlast is iets wat je hele leven kan beheersen en wat dat betreft is het ook goed dat er wat aan gedaan wordt. Maar met deze regels willen wij wel dat de effecten heel goed gemeten worden, daarom heb ik er een motie voor en ik heb ook een motie om te onderzoeken in hoeverre stigmatisering een rol speelt, want uit eerdere onderzoeken bleek dat stigmatisering ook een rol speelt bij het aanwijzen van straten of wijken. Tot zover.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Vlieger. Niet? Oké. De heer Ceulemans is ook al weg. Iedereen die op mijn lijstje staat is weg. De heer Vonk. Flexibel, dat blijkt.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12.3 M1 Meten van effecten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 12.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van: a. de brief aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek; b. de 'Verordening toegang woningmarkt';

constaterende dat;
- de Rotterdamwet nog slechts wordt toegepast op basis van overlastcriteria;
- in een aantal straten een toelatingscriterium is ingesteld om herhaalde overlast te beperken;
- het doel van de maatregel is om woonoverlast te beperken en buurten leefbaarder te maken;

overwegende dat:
- het zonder duidelijke effectmeting lastig is om beleid te evalueren of bij te sturen;
- effectiviteit inzichtelijk gemaakt kan worden door te monitoren of het aantal overlastmeldingen (alcohol, geluid, drugs) afneemt na invoering van de maatregel;

verzoekt het college:
- structureel bij te houden hoeveel meldingen van overlast er zijn in de aangewezen straten vóór en na invoering van het selectieve toelatingsbeleid;
- te evalueren of deze maatregel daadwerkelijk leidt tot vermindering van overlast;
- de uitkomsten van deze monitoring bij de evaluatie te voegen.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I. van Wifferen

Motie 12.3 M2 Stop stigmatisering

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 12.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van: a. de brief aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van

artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek; b. de 'Verordening toegang woningmarkt';

constaterende dat:
- onderzoeken van o.a. de gemeente en universiteiten uit het verleden aantonen dat toepassing van de Rotterdamwet kan leiden tot stigmatisering van en dalende huizenprijzen in buurten;
- de Rotterdamwet tegenwoordig enkel nog op overlastcriteria wordt uitgevoerd.

overwegende dat:
- ook als het inkomensaspect is geschrapt, het overlastcriterium nog steeds stigmatiserende effecten zou kunnen hebben;
- een negatief imago de leefbaarheid en sociale samenhang van een buurt kan ondermijnen;
- het belangrijk is om mee te nemen in de evaluatie wat het gevolg is op de stigmatiserende effecten op een straat en wijk na het schrappen van het inkomensaspect;

verzoekt het college:
- op basis van bestaand onderzoek in combinatie met eigen bevindingen te onderzoeken op welke manier de aanwijzing van straten of buurten op basis van de overlastcriteria invloed heeft op het imago van die gebieden;
- de raad hierover te informeren en bij een volgende evaluatie van het beleid de stigmatisering expliciet mee te nemen.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen en S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De heer VONK (cu): Voorzitter, we gaan het hebben over artikel 10 van een Rotterdamwet en tot zover mijn flexibiliteit. Voorzitter, de overlast die in sommige wijken wordt ervaren door mensen, die vraagt, nee, die schreeuwt om maatregelen vanuit de gemeente, maar het ergste wat je kan doen is mensen voor de gek houden en geld uitgeven aan maatregelen die geen verschil blijken te maken. In de commissie bleek dat er mensen zijn die geloven dat het weren van een enkeling uit een gebied de leefbaarheid vergroot. Je houdt je eigen burgers voor de gek. Er zijn mensen die geloven dat als je een maatregel invoert die vervolgens nauwelijks wordt toegepast, dus een preventieve werking heeft. Zo lust ik er nog wel een paar, voorzitter. Zo houd je burgers voor de gek. Ondertussen geef je tonnen uit, meer dan 3 ton per jaar, terwijl dat geld beter besteed zou kunnen worden als je dat aan de bewoners zou vragen. Mijn oproep is dan ook, onderzoek samen met de bewoners van deze straten, de wijkraden en de wijkmanagers wat goede, aantoonbare, effectieve maatregelen zijn en gebruik het geld, die ruim 3 ton per jaar, om deze maatregelen te implementeren en stop met het doorzetten van verstikkende regels en bijbehorende bureaucratie, die helemaal niets uitwerken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Vlieger, nu wel? Ja.

Mevrouw VLIEGER (gl): Voorzitter, GroenLinks is nooit en zal nooit voor de Rotterdamwet zijn. Een wet gestoeld op polarisatie en discriminatie is niet goed te praten. Wij staan voor een stad waar iedereen prettig kan wonen en waar mensen een tweede kans verdienen, niet een stad waar we de politie tot 4 jaar terug mensen in hun dossier laten graven en op basis

hiervan mensen te weren. Voorzitter, dit middel is kapot, 3 ton per jaar voor een middel wat niet tot effectieve verbeteringen leidt. Als GroenLinks hechten we grote waarde aan woongenot. Mensen moeten zich veilig en prettig kunnen voelen in hun huis en woonoverlast verpest dat natuurlijk. Als we de Rotterdammers echt serieus willen nemen, moeten we verder kijken dan onze neus lang is. Daarom dienen we graag een motie in die vraagt om te onderzoeken naar andere middelen die er zijn, in plaats van de Rotterdamwet, om in te zetten om het woongenot van mensen natuurlijk op de eerste plaats te zetten en woonoverlast tegen te gaan, maar daarnaast zeggen we ook dat we dan moeten stoppen met de Rotterdamwet. Voorafgaand aan de commissie kregen we nog een brief van de wijkraad die zich gepasseerd voelde en terecht, zeggen wij dan. Als de wijkraden en de wijkmanagers niet serieus worden meegenomen of op zijn minst worden geïnformeerd, dan is dat een probleem. Daarom hebben we ook een motie die vraagt om in ieder geval de wijkraden tijdig te informeren wanneer dit soort besluiten genomen zouden moeten worden. Ook vraag ik aan de wethouder of hij toe zou kunnen zeggen dat alle wijkmanagers in het vervolg meegenomen worden. Tot slot heb ik natuurlijk een pleidooi gehouden voor het feit dat mensen een tweede kans verdienen, want cijfers zijn maar cijfers en dat zegt dus niets over de situatie van mensen in het heden of degenen die daar die daaraan ten grondslag liggen. Mensen met een zorgbehoefte hebben vaak een complexe geschiedenis, waar rekening gehouden mee dient te worden. Er zijn al weinig plekken waar mensen met een zorgbehoefte terechtkunnen en de wachtlijsten zijn al lang. Met mijn laatste motie roepen we op om de zorgwoningen en voorzieningen die nu onder het gebied zouden gaan vallen uit te zonderen van de aanwijzing van de Rotterdamwet.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Ceulemans.

DE VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12.3 M3 Betrek de wijk in het afwegingskader

“De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 12.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van: a. de brief aan de minister Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek; b. de 'Verordening toegang woningmarkt';

constaterende dat:
- wijkraden niet proactief worden geïnformeerd door het college over aanwijzingen van straten in het kader van de Rotterdamwet;
- in het coalitieakkoord staat: 'Wij werken goed samen met de wijkraden: zij zijn onze ogen en oren in de wijken';

overwegende dat:
- wijkraden in direct contact staan met bewoners, en partners in de wijk waardoor zij goed zicht hebben op de situaties in wijken;
- wijkraden, als oren en ogen in de wijk, een belangrijke samenwerkingspartner zijn in de wijk en daarom tijdig geïnformeerd dienen te worden over voorliggende verstrekkende besluiten van het college en/of de gemeenteraad;
- een goede samenwerking met de wijkraden op z'n minst betekent dat je hen informeert over voorgestelde veranderingen in hun directe omgeving;

verzoekt het college:
- in het afwegingskader Wbmgp op te nemen dat wijkraden tijdig worden geïnformeerd indien een nieuw besluit zich voordoet;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, T.J. Vonk, T.S.J. Coşkun en S. Reitema

Motie 12.3 M4 Tweede kans voor mensen met zorgbehoefte

“De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 12.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van: a. de brief aan de minister Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek; b. de 'Verordening toegang woningmarkt';

constaterende dat:
- in het huidige voorstel voor aanwijzing van straten voor de Rotterdamwet twee woningen en een woonvoorziening, waarbij sprake is van wonen met zorg onderhevig worden aan artikel 10 van de wet;

overwegende dat:
- dit betekent dat inschrijving in deze zorgwoningen haast onmogelijk wordt wanneer er sprake is van een geregistreerde overlast;
- mensen met een (GGZ) zorgvraag vaker onbegrepen gedrag vertonen wat kan leiden tot ervaren overlast, en dus een registratie;
- dit ertoe leidt dat er een kafkaëske situatie ontstaat waarin mensen die zorgbehoevend zijn, mogelijk niet in kunnen trekken in zorgwoningen omdat zij, vanwege hun medische situatie, door de gemeente worden geweerd;
- mensen met een zorgbehoefte een tweede kans verdienen en dus niet direct beoordeeld moeten worden op eerdere meldingen van overlast;

verzoekt het college:
- woningen en woonvoorzieningen waarbij sprake is van wonen met zorg uit te sluiten van de aanwijzing in het kader van de Rotterdamwet;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. .S. Vlieger, T.J. Vonk, T.S.J. Coşkun en S. Reitema

Motie 12.3 M5 Onderzoek alternatieven Rotterdamwet

“De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 12.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van: a. de brief aan de minister Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek; b. de 'Verordening toegang woningmarkt';

constaterende dat:
- de Rotterdamwet geen aantoonbaar effect heeft op het verminderen van woonoverlast en het verbeteren van leefbaarheid in de wijken;
- uit de OBI-evaluatie blijkt dat screening in het kader van artikel 10 van de Wbmgp in de jaren 2021-2023 geresulteerd heeft in slechts één afwijzing van een huisvestingsverzoek;

overwegende dat:

- onderzoek aantoont dat de Rotterdamwet vanwege stigmatisering juist een negatief effect heeft op woningprijzen in aangewezen wijken waardoor de verschillen tussen wijken juist groter worden;
- het uitvoeren van de Rotterdamwet de gemeenschap €300.000 per jaar kost;
- woonoverlast een groot probleem kan zijn voor Rotterdammers en hun woongenot ernstig aantast;
- het college niet overtuigend heeft kunnen onderbouwen dat deze screening in het kader van artikel 10 bijdraagt aan het gevoel van veiligheid in de wijk, terwijl Rotterdammers behoefte hebben aan maatregelen die wél bewezen effectief zijn;
- er verschillende maatregelen denkbaar zijn die wel aantoonbaar positieve effecten hebben op het tegengaan van woonoverlast en het verbeteren van leefbaarheid in wijken, en hier proactief op gestuurd kan worden om leefbaarheidsdoelen te halen;

verzoekt het college:
- te onderzoeken welke alternatieve instrumenten, in plaats van de Rotterdamwet, ingezet kunnen worden om woonoverlast terug te dringen en leefbaarheid van wijken te verbeteren;
- parallel aan de invoering van deze alternatieve voorstellen de Rotterdamwet definitief uit te faseren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, T.J. Vonk, T.S.J. Coşkun en S. Reitema

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De heer CEULEMANS (Ir): Voorzitter, dank u wel. Ik kan het ook kort houden. Rotterdam werd een icoon wat ons betreft beleidsmatig voor deze stad. Hopelijk keert artikel 8 ook nog ooit terug. Artikel 10 zijn we in ieder geval ook groot voorstander van. Wij kunnen ons ook helemaal vinden in de selectie van straten die vanaf september als het goed is onder dat artikel 10 gaan vallen. Het enige waar we wel enorm van balen, is dat er vertraging is opgetreden, waardoor er 3 straten zijn die onder artikel 10 vielen tot 1 april, nu een gat valt en vanaf 1 september weer, waardoor in potentie in de tussentijd mensen zich daar kunnen vestigen die daar niet thuishoren, met alle nadelige gevolgen voor de buurt van dien. Daarom heb ik een motie. Ik heb gekeken wat het maximale is wat we nog kunnen doen om dat te monitoren dat dat niet gaat gebeuren, daartoe een motie, mede ingediend door mevrouw Van Groningen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Coşkun was net wat eerder en let even op uw tijd, zou ik ook willen meegeven.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.3 M6 Niet tussen de wal en het schip

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 'a. de brief aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek; b. de 'Verordening toegang woningmarkt';

constaterende dat:

- tot 1 april 2025 artikel 10 van de Rotterdamwet (screenen op crimineel, overlastgevend, extremistisch en radicaal gedrag) van toepassing was op 71 straten bestaande uit 6.416 woningen;
- in het nieuwe voorstel, dat bij instemming naar verwachting van kracht wordt met ingang van september, wordt uitgegaan van 25 straten bestaande uit 7.473 woningen;
- hierdoor in de praktijk vijf maanden niet gescreend is en wordt op grond van artikel 10;
- in de nieuwe aanwijzing drie straten zijn opgenomen die ook onder de vorige artikel 10-aanwijzing vielen;
- deze straten derhalve worden geconfronteerd met een tussentijdse periode van maanden waarin de vestiging van personen mogelijk wordt die op grond van artikel 10 geweerd hadden moeten worden;

overwegende dat:
- het zeer onwenselijk is indien bewoners van deze straten de dupe worden van vertraging in de nieuwe artikel 10-aanwijzing;
- deze mogelijke gevolgen voorkomen dan wel rechtgezet moeten worden;

verzoekt het college:
- binnen de aanpak woonoverlast (casusoverleg woonoverlast) extra te monitoren en direct op te treden in de straten die zowel onder de oude en nieuwe artikel 10-aanwijzing vallen;
- actief de mutaties die zich in deze straten hebben voorgedaan sinds het vervallen van de oude artikel 10-aanwijzing in kaart te brengen om met prioriteit op te kunnen treden tegen mogelijke nieuw ontstane overlast;
- de raad te informeren over de stappen die hiertoe gezet worden.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer COŞKUN (sp): Doe ik, voorzitter. SP was altijd tegen de Rotterdamwet. Niet doelmatig, stigmatiserend. Hij werkt niet, hij werkt wel stigmatiserend, dus wij zijn er niet voor, zeker niet zonder met bewoners, wijkraden en mensen gesproken te hebben. Wij zijn tegen.

De VOORZITTER: Helder, dank. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, de Partij van de Arbeid begrijpt de frustratie over de aanhoudende overlast in sommige straten, want elke Rotterdammer verdient gewoon een leefbare wijk. Maar de vraag is natuurlijk hoe bereiken we dat? Het voorstel wat nu voorligt, dat betekent in praktijk dat een politieregister bepaalt of je ergens mag gaan wonen. Het voorstel kent ook juridische risico's, rechtsongelijkheid, onduidelijke criteria, gevaar op discriminatie en een beperkte bezwaarprocedure. Voorzitter, dat kan niet de bedoeling zijn. De PvdA is daarom kritisch op dit voorstel, maar ook in de Rotterdamwet in het algemeen. Niet omdat we overlast goed praten, maar omdat we geloven in oplossingen die mensen sterker maken en niet verdacht. Wij steunen dan ook de moties van GroenLinks die zijn ingediend.

De VOORZITTER: Dank u wel. Andere leden? Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het werd net al gezegd, het prettig en veilig wonen voor iedereen, dat is ook waar wij voor staan en ook erg belangrijk. Dan verschillen wij van mening met bepaalde partijen, want wij staan juist heel erg achter dit voorstel en dit instrument, wat we overigens liever vandaag dan morgen ingevoerd zien. Waarom we dat nou zo belangrijk vinden, is omdat we echt vinden dat woonoverlast zo een enorme impact heeft op een straat en dan heb je dus gewoon voldoende instrumenten nodig om dat aan te pakken. Dus wat ons betreft een heel warm voorstander en hopen nogmaals dat het zo snel mogelijk wordt uitgevoerd.

De VOORZITTER: Dank u wel. Andere nog? De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik kan het ook vrij kort houden. Wij waren inderdaad en zijn ook echt wel kritisch op de Rotterdamwet, met name artikel 8 en 9, dat voorwaarden stelt aan de inkomstenbron, wat we dus niet meer doen, en hetzelfde geldt voor artikel 9. We hebben natuurlijk destijds ook aangegeven dat er goede dingen ook stonden in de Rotterdamwet, zoals het voorrang geven aan bijvoorbeeld leraren bij het toewijzen van een woning. Met betrekking tot overlastgevende individuen is in ieder geval de waarborg dusdanig, en dat heb ik ook terug gehoord uit het debat, dat die lat in ieder geval dusdanig hoog is dat wij er op deze manier wel mee kunnen instemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Vonk heeft nog een vraag aan u, mijnheer Soytekin.

De heer VONK (cu): De vraag van de heer Soytekin, ik wist dat die ging komen, want wij hebben toch echt uit het verkiezingsprogramma van DENK begrepen dat u was voor afschaffing van alle artikelen uit de Rotterdamwet. Zou u toch nog even aan uw kiezers kunnen uitleggen via deze vergadering hoe dat nou precies zit?

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Zeker, voorzitter. In ons verkiezingsprogramma heeft letterlijk de volgende zin gestaan: “uitfaseren van de wet”, dat dat op termijn moet gaan gebeuren. Daar kunnen wij ons op zich nog wel in vinden, maar op dit moment vinden wij ook dat de lat dusdanig hoog is als je kijkt naar artikel 10 en de straten die daar ook in genoemd worden dat wij daarmee kunnen instemmen. Daarom zijn wij ook blij dat we inderdaad artikel 8 en 9 in ieder geval niet meer toepassen. Dus dat is al een begin van die uitfasering.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voor een deel te danken aan de vorige coalitie, maar u zegt toch wel degelijk in uw verkiezingsprogramma alle artikelen gaan eraan en dat is de belofte die u heeft gedaan aan uw kiezer. Zegt u nu, omdat we in deze coalitie zitten, kan, is dat nu nog even niet het geval, maar na de verkiezingen, dan staan we weer zij aan zij?

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Nee, want hetgeen wat u citeert staat niet in ons programma. Het staat er echt niet zo in. Ik heb het zelf nog echt een aantal keren erop nageslagen, gekeken of het er op andere manieren heeft gestaan, maar dit is de manier zoals het erin staat.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog? Niet, dan vraag ik aan wethouder Lansink-Bastemeijer of hij kan antwoorden.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik heb een beperkte hoeveelheid moties en 1 vraag, voor zover ik heb kunnen waarnemen. Ik wil wel 1 opmerking vanuit het betoog van mevrouw vlieger daar toch even tegenin gaan. Zij geeft aan dat het discriminatoire wetgeving is. Dat ben ik niet met haar eens. Wij handelen op basis van wetgeving. Die wetgeving is ook door de Raad van State getoetst. Ook de landelijke coördinator discriminatie heeft met artikel 10 geen probleem en artikel 10 is het enige artikel wat wij op dit moment in de Rotterdamwet gebruiken.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIEGER (gl): Voorzitter, ik heb gezegd een wet gestoeld op, omdat de basis van deze wet dat wel in zich in ieder geval had en dat is ook bewezen met onderzoek.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Nogmaals, het is wetgeving die getoetst is, ook door landelijk coördinator discriminatie en daarmee vind ik dat ik toch moet verweren ten opzichte van het standpunt wat u maakt. Ik vind dat ook belangrijk. Ik heb mij gewoon als wethouder aan de grondwet te houden. Dat is een belangrijk uitgangspunt en daar is deze wet geen sprake van. Dan, kan de wethouder toezeggen, vraag van GroenLinks, dat alle wijkmanagers in het vervolg worden meegenomen Nee, dat heb ik al eerder aangegeven in het commissiedebat. Wij hebben een zorgvuldig proces waarin we verschillende stakeholders, professionele stakeholders, meenemen. Als daar een wijkmanager bij geconsulteerd moet of kan worden in een bepaalde wijk, dan doen we dat, maar verder hebben wij daar echt hele grote professionele kennis van een wijk voor die dat voor ons uitvoeren. Ik heb geen behoefte om daar nog meer mensen aan toe te voegen, dus die toezegging wil ik u niet doen. Dan kan ik overgaan naar de appreciatie van de moties. ‘Meten van effecten’ van D66, motie nummer 1, die kan ik omarmen. Dat geldt ook voor ‘Stop stigmatisering’, motie nummer 2 van D66. Dan moet ik even kijken, want er is wat in de moties gefrummeld, of het dictum me nu voor de eerste keer plezierig stemt. Motie van GroenLinks, ‘Betrek de wijk in het afwegingskader’ om de wijkraden tijdig te informeren. U geeft het woord informeren daaraan. Die kan ik in die vorm, motie nummer 3, omarmen, met dank voor het overleg wat we daarover hebben gehad overigens. ‘Tweede kans voor mensen met een zorgbehoefte’, die tweede kans, die is er. Ik heb u daar ook in de veegbrief, zal ik het zo maar even noemen, naar aanleiding van het commissiedebat al over geïnformeerd. Ik vind het belangrijk dat we echt een straat tegen woonoverlast beschermen, want het zijn nou juist de straten waar het echt ons over de voeten loopt. Mocht er een situatie zijn dat iemand toch een verleden heeft van woonoverlast, maar echt op die plek terecht zou moeten komen en eigenlijk het al veel beter doet dan wij volgens de registers zien, ik doe dat even voor u kennelijk, dat is de screening bedenk ik me nu, dan is er een hardheidsclausule waar de burgemeester gebruik van kan maken. Derhalve is deze motie overbodig. Excuus, mevrouw de burgemeester. Soms, verdeelde petten, daar ben ik niet zo goed in kennelijk. ‘Onderzoek alternatieven Rotterdamwet’. Weet je hoe je het leest? Want op beide doen we het eigenlijk al. Wij hebben als college juist ook in het coalitieakkoord gezegd als er artikelen zijn binnen de Rotterdamwet die we op een andere manier vorm zouden kunnen geven met hetzelfde effect, dan doen we dat. Dat is bijvoorbeeld al gebeurd met artikel wat nu bij wethouders Zeegers in haar verordening ligt. Als u het bedoelt van er moeten andere maatregelen nemen dan het instrument Rotterdamwet, is dat feitelijk al wat we doen, want de Rotterdamwet is nou juist bedoeld als een ultimum remedium, dus als iets wat je doet als alle andere zaken niet gedaan zijn. Per straat geven wij ook in de aanvraag aan wat die inzet dan ook is geweest en ik heb u daar ook een aantal voorbeelden van gegeven welke inzet wij al doen in zo een straat. Dus we komen niet in een straat en nog nooit zijn we daar geweest en zeggen daar doen we even de Rotterdamwet op. Zo werkt het niet. Dus dat zijn altijd straten waar we al inzet op plegen, waarbij die inzet, hoe massaal ook, op dat moment nog niet voldoende is. Dan hebben we gewoon echt behoefte aan een instrument om toch nog in te kunnen zetten. Hoe klein in alle politieke dingen die bijdrage dan ook is, dit zijn echt wel straten waar de

problematiek enorm is en waar we dus echt op zoek zijn naar alle kleine beetjes helpen, laat ik het zo zeggen.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, ik sla even aan op alle kleine beetjes. Het kost ongeveer 3 ton per jaar. Statistisch gezien na 3 jaar 1 persoon die geweigerd wordt, dat is ruim 9 ton wat we gaan uitgeven om 1 persoon niet toe te laten in die straten. Meent u nou echt dat er voor die 9 ton niet iets beters, niet iets effectiever te verzinnen is dan dit?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Niet additioneel, want al die inzet hebben we dan al gepleegd. Dat heb ik nou net in de beantwoording van de motie van mevrouw Vlieger aangegeven. Dit is dan het laatste instrument wat we hebben en wij verschillen van mening welke preventieve werking. Daar gelooft u niet in, en dan krijgen we straks ook nog de burgemeester die weer iets aan het citeren uit de bijbel en dan gaat u daaroverheen met een ander citaat, maar dat is natuurlijk waar wij wel in geloven, dat preventieve werking er ook voor zorgt dat mensen het wel uit hun hoofd laten om zich dan ergens te willen vestigen waar de Rotterdamwet van toepassing is. Dan de laatste motie vanuit Leefbaar, motie nummer 6, mevrouw de voorzitter, 'Niet tussen de wal en het schip'. Die kan ik in deze vorm omarmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen aan agendapunt 12.3.

12.4 Het voorstel tot vaststellen van het Projectambitiedocument windenergie Beneluxplein

De VOORZITTER: Gaan we over naar agendapunt 12.4 Het voorstel tot vaststellen van het Projectambitiedocument windenergie Beneluxplein. Daar is als eerste ingeschreven de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. Beneluxplein plaatsing windturbines, een dossier wat al jarenlang loopt, ook in de vorige periode, waarin zowel mevrouw Zeegers als ik ook al actief waren. Wij zijn daar niet tegen. Sterker nog, een paar jaar geleden lag er gewoon ook met draagvlak van omwonenden een goed voorstel voor het plaatsen van 3 turbines van 150 meter hoog en werd alles uiteindelijk op de helling gezet door de wens van het toenmalige college, waar ik wel in de coalitie zat, maar wel tegen dat plan was, om maar 2 hogere turbines neer te zetten. Wat ik toen al voorspelde was we komen met elkaar in loopgraven terecht. Zet nou die turbines nu neer, want er is nu draagvlak, anders verlies je jarenlang opwek van hernieuwbare energie. We zitten in die loopgraven, voorzitter, en kortheidshalve, omdat ik zo weinig tijd heb, houd ik het er toch maar bij met alleen het indienen van een motie. In de commissie is meerdere keren gewisseld vanuit onze kant met de wethouder dat wij vinden dat de Handreiking Risicozonering Windturbines gebruikt moet worden en ook het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. De wethouder heeft dat in de commissie niet ontkend, maar was niet bereid om die toezegging ook echt als een toezegging te noteren en daarom, voorzitter, om dat alsnog te doen, dit ook echt te noteren, dat wij die handreiking en dat ontwerpbesluit gebruiken, dien ik de motie in 'Volledige toepassing van risico- en milieuregels bij windturbines Beneluxplein'. Dank.

De VOORZITTER: Even zien, dan is mevrouw Van Wifferen de volgende.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.4 M1A Volledige toepassing van risico- en milieuregels bij windturbines Beneluxplein

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025, ter bespreking van het Ambitiedocument Windturbines Beneluxplein;

constaterende dat:
- er momenteel een plan-Milieueffectrapportage {plan-MER) wordt uitgevoerd voor het windturbineproject Beneluxplein;
- de drie klankbordgroepen en de wijkraden van Pernis, Hoogvliet, Portugaal en de gemeente Albrandswaard geen draagvlak zien voor de voorgestelde plannen;
- deze bewoners nadrukkelijk verlangen dat bij de planvorming de bestaande normen worden toegepast ter bescherming van hun leefomgeving;

overwegende dat:
- het eerstvolgende formele moment waarop de gemeenteraad zich over de windturbines kan uitspreken, het moment is waarop de plan-MER is afgerond en een voorstel tot wijziging van het Omgevingsplan wordt voorgelegd;
- het van groot belang is dat dan geen discussie meer ontstaat over de toepassing van de juiste normen;
- de wethouder mondeling heeft toegezegd dat toekomstige plannen voor windturbines zullen voldoen aan de Handreiking Risicozonering maar deze toezegging niet schriftelijk wilde vastleggen in de commissie;

verzoekt het college:
- de mondelinge toezegging vast te leggen;
- te waarborgen dat alle toekomstige voorstellen voor windturbines op het Beneluxplein volledig voldoen aan de eisen van de Handreiking Risicozonering Windturbines;
- bij de plan-MER niet alleen de directe effecten van de windturbines in beeld te brengen, maar ook de cumulatieve effecten van windturbines en andere milieubelastende activiteiten op de leefomgeving;

en gaat over tot de orde van de dag.

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, D66 is voor een goede energiemix en wij vinden dit ook een mooi ambitiedocument. Wij vinden het wel een belangrijk punt om eigendom en zeggenschap van bewoners te stimuleren en daarom tekenen wij mee op een motie van GroenLinks hierover. Tot zover.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank, voorzitter. Allereerst vinden we het belangrijk dat de zorgen van de omwonenden worden meegenomen en serieus worden genomen. Tegelijkertijd vinden we het behalen van onze windenergie doelen en afspraken, en daarmee de klimaatdoelen, niet alleen belangrijk, nee, gigantisch urgent. We zijn, zoals u weet, erg voorstander van windenergie. Daarbij vinden we het belangrijk om te benoemen dat we voor dit project nog in de beginfase zitten en de zorgen van omwonenden dan ook goed gehoord moeten worden. We krijgen nog veel informatie, het onderzoek wordt gedaan, maar we vinden het tegelijkertijd belangrijk dat de wethouder hier wel vaart achter gaat zetten. Na het horen van deze insprekers concluderen wij dan ook dat er meer kan worden ingezet op lokaal

eigendomschap, iets waar wij als GroenLinks, vaak samen met D66 en PvdA, soms ook met de VVD, al geruime tijd voor pleiten. Hier delen inwoners en ook ondernemers ook de lusten van windprojecten, wat draagvlak kan versterken en een deel van de zorgen kan wegnemen. Bij Beneluxplein lijkt de omgeving nog niet genoeg te zijn ingelicht over deze mogelijkheden. Daarom dienen we een motie in waarbij lokaal eigendomschap al eerder in het traject op een toegankelijke manier kan worden meegenomen en gestimuleerd, waarbij uiteraard maatwerk nog mogelijk is, bij Beneluxplein, maar ook bij alle volgende windprojecten en energieprojecten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Bonte.

De VOORZITTER: De heer Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.4 M2 Werk maken van Lokaal eigendomschap!

“De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 12.4 Het voorstel tot vaststel/en van het Projectambitiedocument Windenergie Beneluxplein;

constaterende dat:
- Rotterdam er naar streeft dat grootschalige zon- en windprojecten voor 50% in eigendom van inwoners en ondernemers uit de lokale omgeving zijn;
- veel inwoners en ondernemers uit de lokale omgeving aangeven drempels te ervaren bij financiële deelname of het verkrijgen van daadwerkelijke zeggenschap;
- lokaal eigendomschap in het geval van het Beneluxplein in deze verkenningsfase nog niet was meegenomen, waardoor inwoners en ondernemers uit de lokale omgeving hierover onvoldoende geïnformeerd waren, en de uitvoeringslijn hierin dus niet altijd toereikend blijkt te zijn;

overwegende dat:
- inwoners en ondernemers uit de omgeving met lokaal eigendomschap zeggenschap hebben in en kunnen profiteren van de opbrengsten (lusten) van energieprojecten;
- indien dit vroeg in het traject wordt meegenomen, dit het draagvlak voor windprojecten kan vergroten;
- in de 'uitvoeringslijn lokaal eigendom' wordt genoemd dat het mogelijk zou zijn om in een eerdere fase, de initiatieffase, al aandacht te geven aan lokaal eigendomschap;

verzoekt het college:
- inwoners en ondernemers uit de lokale omgeving in dit proces te ondersteunen door toegankelijk te maken wat lokaal eigendomschap voor hen zou kunnen betekenen en hoe zij hier mee zouden kunnen beginnen;
- in de verkenningsfase per energieproject te af te wegen op welk moment inzet op lokaal eigendom mogelijk is, en indien dit het geval is, hier al in de eerste gesprekken met inwoners en ondernemers uit de lokale omgeving actief op in te zetten;
- in die eerste gesprekken op een toegankelijke en begrijpelijke manier uit te leggen wat lokaal eigendom betekent, onder andere met voorbeelden en communicatiemiddelen die geschikt zijn voor verschillende doelgroepen;
- daarbij waar mogelijk gebruik te maken van de kennis en ervaring van bestaande energiecoöperaties;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, I. van Wifferen en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer BONTE (lr): Voorzitter, Leefbaar Rotterdam is tegen windturbines in de buurt van woonwijken. Die windturbine op het Beneluxplein, vlak bij woonkernen, niet doen. Er zijn inmiddels nieuwe inzichten over slapeloosheid door geluidshinder en dat leidt tot gezondheidsschade. Geluidsnormen zijn weliswaar aangepast en aangescherpt, maar de piekbelasting en de stapeling van geluid, dat blijft nog buiten beschouwing. Een windturbine leidt ook tot aantasting van het woongenot en tot waardedaling van de woningen. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. In het coalitieakkoord staat niet voor niets dat we op zoek gaan naar alternatieve locaties. Daarom heeft Leefbaar Rotterdam ruim 2 jaar geleden al een motie ingediend om inderdaad op zoek te gaan naar een alternatieve locatie voor die windturbine op het Beneluxplein, bijvoorbeeld in de haven, maar die motie heeft het toen helaas niet gehaald. We zitten nu in de verkenningsfase of die windturbine op de aangewezen locatie Beneluxplein er moet komen, ja of nee. Leefbaar Rotterdam pleit voor een zorgvuldig besluitvormingsproces. Het ambitiedocument dat voorligt is kaderstellend en van tevoren moeten we dus duidelijke afspraken maken. Daarom, voorzitter, hebben wij een motie 'Van de wind kan je niet leven', met betrekking tot de planschade willen wij de nadeelcompensatie door de projectontwikkelaar laten betalen en niet afwentelen op de belastingbetaler. Wij vragen daarom een bankgarantie van de ontwikkelaar in de overeenkomst met de gemeente te zijner tijd.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Wij nemen in ontvangst een motie 'Van de wind kan je niet leven'. In voldoende mate ondertekend, die schuif ik door naar links en die wordt onderdeel van de beraadslaging. Volgende op mijn lijstje is mevrouw Abrahamse, gaat uw gang.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. GroenLinks zegt we zitten nog in de beginfase, maar we zitten in de beginfase door toedoen van de wethouder van GroenLinks in de vorige periode. Er was namelijk een plan dat nog best wel acceptabel was voor de bewoners, maar vervolgens is dat zonder inspraak van bewoners door deze wethouder aan de kant geschoven. Nu zitten we met een situatie die niet acceptabel is voor veel van de bewoners. Dat maakt ook dat wij als VVD moeite hebben met het plan en eigenlijk hadden we liever al veel eerder gehad dat een plan was doorgevoerd, uitgevoerd, had kunnen worden uitgevoerd, wat bewoners wel acceptabel vonden. We hebben nu een coalitieakkoord waarin staat dat we in ieder geval gaan voldoen aan de RES-verplichtingen. We zullen instemmen met dit ambitiedocument, maar we willen wel eerst nog heel goed kijken wat de uitkomsten gaan zijn van de planMER.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Blijft u even staan. Interruptie van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, ik heb het in de commissie even gelaten, maar de VVD wil het per se ook weer hier benoemen, dus ik heb het ook even nagevraagd. Onze wethouder Bonte in het vorige college heeft ontzettend vaak met de bewoners gesproken, had een participatietraject, is ook een paar keer langs geweest. Dus het is echt klinkklare onzin om het dan nu opeens weer te hebben over GroenLinks in de vorige coalitie. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Ik zou zeggen, ga vooral even met de klankbordgroep spreken hoe dat proces eerder is gegaan. Er wordt niet voor niets geklaagd over participatie. U rekent dit nu allemaal naar deze wethouder, maar volgens mij is dat niet waar het probleem is ontstaan.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ja, punt. Ik kijk nog even de zaal rond. Iemand inbreng? Van Campenhout? Nee. Oostdijk? Ja, gaat uw gang.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Windenergie Beneluxplein. Samenvatting vanuit onze fractie is duidelijk, wij beschouwen windenergie, ongeacht locatie, niet als een realistisch of wenselijk onderdeel van het toekomstige energiebeleid. Onze bezwaren, die zijn samen te vatten in 3 hoofdpunten, onvoldoende bescherming van de omwonenden, de juridische onzekerheid en een onverantwoorde locatiekeuze. We staan hier als vertegenwoordigers van de Rotterdamse inwoners en niet als uitvoerders van een klimaatbeleid dat ten koste gaat van leefbaarheid en welzijn. In het ambitiedocument wordt erkend dat de windturbines op deze locatie kunnen leiden tot geluidsoverlast, slagschaduw, een verslechtering van de visuele kwaliteit van de omgeving en risico's voor de gezondheid en natuur. Klankbordgroepen uit Pernis, Hoogvliet en Albrandswaard hebben hun zorgen hier omtrent al duidelijk en krachtig geuit. Voor hen wegen de lasten zwaarder dan de vermeende baten. Hun bezwaren zijn echter onvoldoende serieus genomen. Dat zou al een reden moeten zijn om het project stop te zetten. Ik sla even wat over. Ik ga naar het slot, locatie. Het gebied rond knooppunt Beneluxplein wordt omringd snelwegen, industrie en, het belangrijkste, een dichtbevolkte woonwijk. Het plan om hier windturbines van maar liefst 240 meter hoog te plaatsen, is wat ons betreft totaal onverantwoord. Laten we duidelijk zijn, het vaststellen van dit ambitiedocument dreigt de gemeenteraad feitelijk een politieke vrijbrief te geven voor toekomstige planologische aanpassingen en uiteindelijke plaatsing van windturbines. Mogen we niet laten gebeuren, al was het alleen al vanwege onvoldoende onderzochte gezondheidsrisico's voor omwonenden. Daarom wil ik de wethouder meegeven, bescherm onze inwoners en ga voor een verstandig energiebeleid en daarvoor heb ik een motie. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nog even de zaal rond. Verder nog een inbreng? Nee. Een motie komt deze kant uit en daarna mag de wethouder aan haar beantwoording beginnen. Dan gaan we door naar de beantwoording door de wethouder.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.4 M4 Nee tegen windturbines Beneluxplein

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 17 juli 2025, ter bespreking van het voorstel Projectambitiedocument Windenergie Beneluxplein;

constaterende dat:
- de locatie Beneluxplein gelegen is in een gebied met een hoge milieudruk;
- binnen de klankbordgroepen en onder omwonenden aanhoudende en breed gedragen zorgen bestaan over gezondheid, veiligheid en leefbaarheid;

overwegende dat:
- het coalitieakkoord aangeeft dat windenergie op land niet de voorkeur heeft van het college;
- het voorliggende project de bestaande milieubelasting en druk op een reeds kwetsbare wijk verder vergroot;

verzoekt het college:
- rekening te houden met de uitgesproken zorgen van omwonenden en klankbordgroepen;
- het ambitiedocument Windenergie Beneluxplein niet verder te ontwikkelen en het project te beëindigen.

en gaat over tot de orde van de dag.''

w.g. A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Ik zal direct ingaan op de moties. Dank u wel. We hebben er natuurlijk inderdaad over gesproken en ik zie ook dat het een lang proces is geweest rond deze windturbines. Dit is de fase van het ambitiedocument waarin we echt zeggen het moet financieel haalbaar, het moet milieutechnisch ook allemaal passen, voldoende megawatt opleveren, maar ook een goede samenspraak met de bewoners, met de klankbordgroepen dit proces verder ingaan. Zo wil ik dat ook doen. Ik ga ook weer met de klankbordgroepen in gesprek om ook echt alle zorgen aan te horen en zaken waar we dingen in moeten verduidelijken, om dat ook beter met hen door te spreken, omdat ik aan de ene kant het ontzettend belangrijk vind dat we wel die opgave van die windenergie gaan realiseren die wij met elkaar hebben afgesproken in de RES-regio. Het is ontzettend nodig voor die vergroening van ons land. Daarom dat, tegelijkertijd wil je ook daar waar je zorgen weg kunt nemen, dat natuurlijk ook kunnen doen en zo veel mogelijk rekening houden met de wensen die er leven. Dus dat proces zitten wij middenin en dit ambitiedocument is het startsein en daarna volgen er nog allemaal documenten, waaronder ook een omgevingsplan, waar de gemeenteraad nog de laatste zeggenschap over heeft, maar dat is pas volgend jaar. De moties. Het CDA, u zegt die windturbines, risicozonering. Deze zal ik ontraden. In de ontwerpnormen is geen eis opgenomen voor cumulatie van geluid, maar we doen dat wel. We onderzoeken het wel in de planMER, die cumulatie, en wij gaan ons altijd aan wet- en regelgeving houden. Dat is nou eenmaal zoals het werkt. De interpretatie van die voorschriften zoals dat vernoemd is in uw motie is niet een interpretatie die wij herkennen. Dus dat is dan ook de reden waarom ik deze ontraad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dat is een interpretatie die je in de overwegingen en constateringen kunt lezen, maar in het dictum zeggen we eigenlijk alleen gebruik die handreiking. Dus stel ik zou dat wat anders opschrijven in de constateringen en overwegingen, het dictum, dat is wat u moet beoordelen. Volgens mij wegen we dat niet, we zeggen alleen gebruik die handreiking.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Er staat die handreiking, dat heb ik ook gezegd, staat ook in alle stukken, dat we die handleiding gewoon gebruiken en volledig voldoen aan de hoogste eisen, dat is iets anders natuurlijk. Dus als je daaraan kan voldoen, dan is dat geen reden om dat niet te doen, maar daar zit altijd nog een afweging aan voorafgaand. Maar we gebruiken die handleiding, we willen daaraan voldoen, maar aan de hoogste eisen, dat weet ik niet of we dat op voorhand al kunnen zeggen. Dat is ook niet wat is voorgeschreven, voor alle helderheid. Wij onderzoeken die zaken, ik maak transparant welke afwegingen we hebben gedaan. Het advies van de commissie MER is een advies aan bevoegd gezag. Normaliter nemen we dat 1, 2, 3, huppakee, over. Het is ook wel eens voorgevallen dat ik van een aantal dingen afwijk. Dat is naar mijn weten maar 1 keer in mijn termijn voorgekomen, maar dat doe ik altijd beargumenteerd en transparant naar iedereen toe. Ik wil niet zeggen dat ik dat hier ga doen, maar dat is wel ook hoe formeel het proces werkt. Het is een advies aan het bevoegd gezag, het zijn in die zin geen verplichtingen. Natuurlijk willen wij ons aan wet- en regelgeving houden, maar dat is iets anders dan wat hier stond. Dan de motie van GroenLinks, D66, PvdA over lokaal eigendomschap, om daarmee aan de slag te gaan, ook al

vroegtijdig in het proces, zodat mensen weten dat dat mogelijk is, dat zowel bewoners, ondernemers, wie daar dan ook gebruik van wil maken daar ook in betrokken gaat worden. Daartoe roept u mij op. Het is vroeg in het proces, dat is zeker zo. Normaal gesproken hebben we dat wat later pas in het proces opgepakt, maar dat kan ook best nu al, omdat we toch zien dat daar vaak ook wel weer vragen over zijn. Dus wat dat betreft oordeel raad. Goed uitvoerbaar, kunnen we zeker doen. Het is natuurlijk ook onze wens dat er zo veel mogelijk lokaal eigendomschap is. Dat is onze leidraad, onze lokale leidraad die we daarvoor hebben, dus dat doe ik graag. Dan Leefbaar Rotterdam.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn. Technische vraag?

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Het is ook echt technisch, want ik denk namelijk dat de wethouder, daarom zat ik even te zoeken, een eerder concept van mijn motie is aan het appreciëren. Want ik dacht dus we hebben niet gezegd de strengste normen en ik check dat nu net even met de fractie, ik heb hem hier ook op mijn scherm, ik had hem natuurlijk ingeleverd, dat zeggen wij niet in het dictum. Dus toch opnieuw mijn oproep, wij zeggen in die motie gebruik die handreiking, zeg dat nou gewoon zwart-op-wit toe. Volgens mij zegt de wethouder dat, dat is het enige wat ze hoeft te doen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Duidelijk. Er wordt even gekeken in het versiebeheer wat we hier met de papieren doen achter de balie. Een ogenblikje.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Mag ik daar later op terugkomen? Want ik heb inderdaad een andere motie hier voor me liggen en nu zie ik inderdaad een nieuwe versie. Dus dat is denk ik even in de administratie niet goed gegaan, maar daar kom ik later op terug. Dan Leefbaar Rotterdam, u zegt die nadeelcompensatie goed willen regelen. Oordeel raad. Dit kunnen we zeker doen. Het is ook de bedoeling dat de ontwikkelaren daarvoor verantwoordelijk zijn, dus goed uitvoerbaar, kunnen we doen. Dan de motie van Forum voor Democratie. U zegt niet verder te gaan met dit ambitiedocument. U kunt wel raden wat mijn appreciatie daarvan is, want ik stel het natuurlijk toch wel voor. Dus deze moet ik ontraden. Dan kom ik later terug met mijn appreciatie van de motie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Duidelijk. De heer Van der Velden, gaat uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Ik had nog een vraag gewoon ter bevestiging, want vanavond gaan we natuurlijk stemmen over dit raadsbesluit. Dit raadsbesluit is niet onomkeerbaar. Het is nog niet het definitieve besluit toch?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat klopt. Dit is eigenlijk waar we onze ambities neerzetten. Het moet betaalbaar zijn, het moet voldoende energie opleveren, het moet goed ingepast worden in de omgeving. Dus dat is wat we hier zeggen. Vervolgens zijn we bezig met een planMER studie, met ook een businesscase. Het moet ook nog rendabel zijn, er moet een ontwikkelaar instappen, dat zijn allemaal trajecten die leiden tot een voorkeurslocatie. Dat is de volgende stap en die wordt verankerd in een bestemmingsplan. Dat heet nu natuurlijk omgevingsplan. Dat is de volgende stap waar u aan zet bent om het omgevingsplan met die voorkeurslocatie ook vast te stellen. Dan heeft u ook die milieuonderzoeken, dan heeft u alle onderzoeken die er zijn op grond waarvan u uw oordeel kunt vellen. Dus dat oordeel is volgend jaar aan de orde bij het omgevingsplan, dus dan bent u zeker nog aan zet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Duidelijk zo denk ik. Kunnen we dit agendapunt afsluiten en u komt nog terug op de CDA-motie zodra u de juiste versie heeft.

12.5 Thuiszitters

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik ga door naar het volgende agendapunt, dat is agendapunt 12.5 Thuiszitters. Eerste op mijn lijst is de heer Leewis, daarna mevrouw Nunnely.

De heer LEEWIS (gl): Voorzitter, dank. Dankzij het rapport van de Kinderombudsman is er nu eindelijk aandacht voor de grote groep geoorloofd thuiszitters. Dat is mooi, maar deze kinderen zijn natuurlijk pas echt geholpen op het moment dat er ook echt snellere en juiste ondersteuning is. Een van de plannen is om de samenwerking tussen het onderwijs, preventie en jeugdhulp te verbeteren en uit een pilot van de gemeente blijkt ook dat daar veel vraag naar is. Er waren maar liefst 29 aanvragen van scholen en door een gebrek aan budget kunnen we daar maar 3 van honoreren. Dat brengt mij ook onmiddellijk tot de vraag wat doen we nu met die overige 26 aanvragen die er wel liggen? Gaat de wethouder nog op zoek naar extra budget? Blijven die liggen voor een moment dat er wel extra budget is of gaan die nu in de shredder en is het gewoon de eerste ronde, nieuwe kansen? Want dat zou ik eerlijk gezegd heel erg zonde vinden van alle tijd, energie die erin zit vanuit scholen. Verder willen we ook nog graag een motie indienen om meer inzet te doen op het voorkomen van thuiszitters. Daar is in de huidige plannen wat ons betreft nog niet genoeg aandacht voor en daarom roepen we ook op om de effectief bewezen MAZL-methode meer te gaan toepassen op scholen, ook zeker in het primair onderwijs. Daarvoor heb ik de motie 'Voorkom dat scholieren thuiszitters worden'.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Leewis heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.5 M1 Voorkom dat scholieren thuiszitters worden

“De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 12.6 thuiszitters;

constaterende dat:
- er een programmalijn 'voorkomen' is in het actieplan Taskforce Dekkend Netwerk Rotterdam;
- hierin scholen en andere betrokken organisaties worden gestimuleerd om bewezen effectieve methoden toe te passen;

overwegende dat:
- in deze programmalijn nu geen concrete aandacht is voor effectieve methodieken voor de aanpak van ziekteverzuim bij scholieren in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs;
- een deel van de scholen in het voortgezet onderwijs wel gebruik maakt van zo'n bewezen effectieve methode, MAZL. In het primair onderwijs wordt hier nog (vrijwel) geen gebruik van gemaakt;
- door zorgwekkend ziekteverzuim vroegtijdig te signaleren er tijdig de benodigde hulp en aanpassingen in het lesprogramma kunnen worden ingezet om zo langdurig thuiszitten te voorkomen;

verzoekt het college:
- een effectief bewezen methode voor de aanpak van ziekteverzuim bij scholieren uit te breiden onder scholen in het primair onderwijs, bijvoorbeeld in de schil om de school, en het voortgezet onderwijs;
- hierover te rapporteren naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Leewis en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer LEEWIS (gl): Voorzitter, dan tot slot, het aantal thuiszitters, dat moet wat ons betreft echt omlaag. Het is goed dat we daar nu inzicht in krijgen, zowel het geoorloofde als ongeoorloofde verzuim, maar wij vinden dat alleen inzicht zonder doelstelling een slag in de lucht is. Daarom sluit ik me ook erg aan bij de motie die mevrouw Reitema straks gaat indienen om ook echt een concreet doel te plakken op het aantal thuiszitters.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan is de volgende inspreker mevrouw Nunnely en daarna de heer Kind.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Onbegrepen worden, onbegrepen voelen, buiten het systeem vallen terwijl je zelf weet wat je wilt en dat je wilt leren, groeien en meedoen, maar steeds opnieuw bots je op tegen muren. Je denkt dat je je plek hebt gevonden en toch glipt die weer weg. Het gaat hier over thuiszitters, jongeren die buiten beeld raken en structureel en langdurig. Vooral jongeren met een biculturele achtergrond merken we dat daar ook best wel veel thuiszitters zijn. Het gaat over thuiszitters, jongeren die buiten beeld raken, structureel, langdurig, door ongelijkheid in diagnostiek en zorg. Daarom het belang van de Rotterdamse netwerken en New Deal denken om het thuiszitters vraagstuk aan te pakken. Daarom een politieke oproep, het is tijd voor een bredere en een effectievere aanpak van het thuiszitters vraagstuk. Daarom dien ik de motie in 'Pak thuiszitters effectief aan en anders aan'. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Motie komt eraan. Dank u. De motie genaamd 'Pak thuiszitten effectief en anders aan', die is in voldoende mate ondertekend en maakt daarmee onderdeel van onze beraadslaging uit. Dan ga ik nu door naar de heer Kind, daarna de heer Crielaard.

De heer KIND (volt): Dank u wel, voorzitter. Thuiszitters, een enorme uitdaging in onze stad, meer dan 2500 kinderen die op achterstand komen, dat ze thuiszitten, geen vriendjes ontmoeten op school, niet de lessen krijgen die ze moeten krijgen en daarbij allerlei klachten krijgen, van depressieve klachten tot eenzaamheid, wat een groot probleem is ook in onze stad. Dus we moeten hier echt iets aan gaan doen, maar als je kijkt naar de scholen op dit moment, zien we ook dat daar beperkte capaciteit is, lerarentekort is groot, scholen staan onder druk. Ook als we het gaan hebben over thuiszitters, is het niet altijd iets wat de grootste prioriteit krijgt helaas, moet ik bijna zeggen. Tegelijkertijd komen we ook uit de tijd van vooral corona, waarin er gigantisch veel digitale innovaties waren op het gebied van onderwijs, veel online klassen. Op dit moment zien we ook dat daarin het nog een beetje vaag is van waar ligt nu die verantwoordelijkheid voor die onderwijsinnovaties op het digitale vlak? Want daar wil ik nu de aandacht op vestigen. Aan de ene kant zien we dat de leraren zijn vooral bezig met de klassen zelf, de schoolbesturen zijn vooral bezig met alle problemen daaromheen, ervoor zorgen dat de continuïteit van het onderwijs geborgd blijft, maar tegelijkertijd is er nog zoveel mogelijk. Wij denken dat daar echt een kans zit om dat digitale onderwijs ook als tussenstapje tussen thuiszitten en de school waar we onze aandacht op moeten vestigen, ervoor zorgen dat je weer in verbinding komt met school, dat het digitale onderwijs ook passend kan zijn en wij denken dat daar echt een kans ligt. Daarom willen we een motie indienen waarin we vragen om in gesprek te gaan met de taskforce thuiszitters, maar ook met de schoolbesturen en daarbij ook allerlei experts op het gebied van onderwijsinnovatie bij te betrekken. Want ik denk dat juist in dat gesprek we tot oplossingen kunnen komen om zowel de scholen te ontlasten als de taskforce te versterken en het voor

onze 2500 thuiszitters toch uiteindelijk mogelijk te maken om een enige vorm van school te gaan genieten. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan heb ik de volgende op mijn lijstje de heer Vicario, daarna mevrouw Reitema en dan Crielaard, de heer Van Campenhout.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.5 M3 Stadsbreed digitaal onderwijs: een kans voor thuiszitters

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 'Thuiszitters';

constaterende dat:
- in Rotterdam jaarlijks meer dan 2.500 kinderen thuiszitten en (deels) geen toegang hebben tot passend onderwijs;
- scholen vaak bereid zijn om thuiszitters te helpen, maar kampen met capaciteits- en middelenproblemen;
- langdurig thuiszitten leidt tot onderwijsachterstanden, sociale isolatie, mentale klachten en kansenongelijkheid;

overwegende dat:
- er behoefte is aan een aanvullende structurele oplossing voor thuiszitters die momenteel geen onderwijs kunnen volgen;
- onderzoek laat zien dat een kwalitatief goed, centraal georganiseerd online onderwijsprogramma met passende begeleiding, aantoonbaar bijdraagt aan het behoud van cognitieve en sociale ontwikkeling;
- de gemeente een regierol kan pakken in het faciliteren van een dergelijk programma, in samenwerking met onderwijsinstellingen en zorgpartners;

verzoekt het college:
- in gesprek te gaan met de Taskforce Thuiszitters, vertegenwoordigers van Rotterdamse schoolbesturen en experts op het gebied van online onderwijsinnovaties;
- daarin te verkennen hoe gekomen kan worden tot een stadsbrede voorziening voor online onderwijs voor geoorloofde thuiszitters, met aandacht voor terugkeer en aansluiting bij het onderwijs op de eigen school;
- hier een faciliterende rol in te vervullen;
- hierover uiterlijk Q1 2026 te rapporteren aan de raad.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Kind en M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer VICARIO (vvd): Dank u, voorzitter. Voorzitter, afgelopen dinsdag heeft u mij gemist in de raad. Ik was afwezig, maar met een goede reden. Mijn dochter had daar diploma-uitreiking. Zij heeft jarenlang keihard gewerkt om uiteindelijk zonder herkansingen, en ja, zelfs zonder hulp van haar vader, haar havodiploma te halen. Dank u wel. U kunt zich voorstellen hoe trots wij op haar zijn. Daar stond ze dan, haar diploma in ontvangst te nemen, te stralen op de foto met haar vriendinnen en klasgenoten. Ik zat daar voor de volle 99 procent te genieten, kijkend hoe papa's kleine meisje een grote meid wordt, klaar om haar

eigen pad te kiezen, klaar voor haar eigen toekomst. Maar voorzitter, sinds ik raadslid ben, laat dit werk je ook op de mooiste momenten niet los. Sommige zaken gaan onder je huid zitten, zelfs op de momenten waarop je 100 procent zou moeten genieten. Want terwijl ik daar zat, dacht ik ook aan hen, die dat diplomamoment nooit meemaken, aan die letterlijk duizenden Rotterdammers, thuiszitters zonder les, zonder perspectief en zonder toekomst. Zij gaan in juli niet op de foto, krijgen geen handdruk, geen knuffels, bloemen, felicitaties. Zij vertegenwoordigen wel die lege stoelen tijdens de diploma-uitreiking, omdat wij als systeem het hebben laten gebeuren. De Rotterdamse VVD gelooft dat elk kind zonder uitzondering recht heeft op goed onderwijs. Wij geloven dat vrijheid begint met kansen en dat je die kansen pas hebt als je gezien wordt, begeleid wordt en uitgedaagd wordt, ongeacht wie je bent en ongeacht je eventuele tekortkomingen. Daarom is onderwijs voor ons liberalen zo belangrijk. Voorzitter, vandaag dien ik geen motie in, maar wel een belofte, luister goed, namelijk dat ik geen dag zal rusten voordat alle Rotterdamse geoorloofde thuiszitters volledig in beeld zijn en daarbij voor iedere thuiszitter een duidelijk plan ligt. Laat ik heel duidelijk zijn, dit is nu voor mij persoonlijk. Ik maak het persoonlijk en de druk vanaf mijn kant richting het college, indirect richting de ambtenaren en ook vooral richting de schoolbesturen, zal alleen maar toenemen de komende 4 jaar. Want ja, ik blijf hier. Tot slot, het doel is simpel, maak 2030 0 geoorloofde thuiszitters. Ik ben ervan overtuigd dat wethouder Kasmi de juiste man is op de juiste plek om onze wens als raad tot uitvoering te brengen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank u. Over uw tijd heen en niet richting ambtenaren, maar richting het college en de raad. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Indirect? Prima. We gaan door naar de volgende, dat is mevrouw Reitema en daarna de heer Crielaard. Gaat uw gang.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, we hebben het vandaag over het recht op onderwijs, het recht op zorg en het recht om mee te praten en mee te beslissen. Voor ruim 2500 Rotterdamse kinderen worden deze kinderrechten dagelijks geschonden. Deze kinderen zitten geoorloofd thuis, omdat ze bijvoorbeeld ziek zijn, omdat ze zorg nodig hebben of omdat ze wachten op een plek in een speciaal onderwijs. 90 procent van de thuiszitters hoort niets van school, terwijl het merendeel juist graag onderwijs zou willen volgen. Kinderen geven hun leven gemiddeld een 4,5 en het is aan ons om dit ook serieus te nemen, maar het college blijft maar treuzelen en toont niet de urgentie die wij wel verwachten op dit onderwerp. De Kinderombudsman was helder, voorzitter, alle thuiszitters moeten in beeld komen. Toch horen we alleen cijfers over 186 geoorloofde thuiszitters, die op de wachtlijst staan voor speciaal onderwijs. De rest is niet in beeld vanwege beperkingen vanuit AVG-wetgeving. Maar als we geen inzicht hebben, kunnen we ook geen effectief beleid voeren. Daarom hebben we een motie over de monitoring, die ik zo indien. Voorzitter, waar blijft het meldpunt waar ouders of jongeren gewoon zelf aan de bel kunnen trekken? Ouders en kinderen moeten ergens terechtkunnen als ze vastlopen in het systeem. Wij willen daarom een meldpunt voor de gezinnen zelf en deze meldingen, dat die dan doorgeleid worden en dat ze geholpen worden bij het vinden van passend onderwijs of ondersteuning. Daarvoor dien ik zo ook een motie in. Voorzitter, we moeten niet alleen repareren, maar ook voorkomen en daarom tekenen we ook mee met de motie van GroenLinks. Bij deze dus 2 moties.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De volgende op mijn lijst is de heer Crielaard, daarna Van Campenhout.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Reitema heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.5 M4 Meldpunt geoorloofde thuiszitters

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van 'Thuiszitters';

constaterende dat:
- er zorgen zijn om het aantal thuiszitters en de schending van hun fundamentele rechten volgens het Kinderrechtenverdrag zoals het recht op onderwijs en het recht op zorg;
- volgens het rapport van de Kinderombudsman van oktober 2024 ruim 2500 Rotterdamse kinderen geoorloofd thuiszitten;

overwegende dat:
- thuiszittende kinderen hun leven gemiddeld een 4,5 geven;
- geoorloofde thuiszitters te veel buiten beeld blijven;
- overheden en scholen de plicht hebben om onderwijs te bieden;
- de kinderombudsman de zorgplicht van een school als een essentieel probleem ziet;
- thuiszittende kinderen geen passend onderwijs krijgen en achterlopen op leeftijdsgenoten;
- kinderen en ouderen behoefte hebben aan perspectief;
- structurele monitoring kan helpen bij het krijgen van beter inzicht in het probleem;
- het college de AVG-wetgeving noemt als reden waarom geoorloofde thuiszitters nu buiten beeld blijven;
- ouders en kinderen die zichzelf melden bij een meldpunt niet indruist tegen de AVG-wetgeving;

verzoekt het college:
- een gemeentelijk meldpunt in te richten waar ouders en kinderen zelf terechtkunnen om signalen door te geven over thuiszitten en het gebrek aan passend onderwijs;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, S. Leewis, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, S. van de Peppel en M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer CRIELAARD (lr): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam ziet en waardeert de enorme inzet die geleverd wordt. De samenwerking tussen gemeenten, scholen, samenwerkingsverbanden en de jeugdorganisaties is intensiever dan ooit, maar ik zeg daarbij, dat werd ook wel tijd. Voorzitter, we moeten ook eerlijk zijn. De vraag die bij ons blijft hangen is, wanneer wordt dit voor ouders en kinderen echt voelbaar? Wanneer is er niet alleen sprake van samenwerking en plannen, maar ook tastbaar resultaat? We zien dat er stappen worden gezet, maar tegelijkertijd nog steeds honderden zo niet duizenden kinderen thuis, vaak met geoorloofd verzuim, dat niet centraal geregistreerd wordt, en juist dat laatste blijft een blinde vlek. Om die reden steunen wij ook de motie die zojuist door de PvdA is ingediend om het aantal geoorloofde thuiszitters jaarlijks te rapporteren en de concrete doelstellingen in kaart te brengen. We dienen hem daarmee ook graag mede in. Samen bouwen aan een dekkend netwerk is een goede ambitie, maar we willen ook zeker weten dat geen enkel kind langer hoeft te wachten dan nodig is. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan ga ik door naar de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. In de commissie hebben we al aangegeven dat het Actieplan de Taskforce Dekkend Netwerk vooral een technocratisch

beleidsstuk is, maar dat het aan menselijke urgentie ontbreekt. Dat vinden we nog steeds. In de stad tellen we meer dan 2500 thuiszitters en nog steeds ontbreekt een plan met duidelijke doelen hoeveel jongeren dit jaar nog teruggaan naar school. Wie pakt de regie als het om het samenwerkingsverband gaat? Wij vinden dat dat tekortschiet. We hebben zorgen over het tempo, het gebrek aan borging en bovenal de stem van de jongeren en de ouders. De subsidieregeling AOPJ is welkom, maar het bedrag is bescheiden en de focus ligt nog te veel op tijdelijke projecten. Want de vraag is, wat gebeurt er daarna? Rotterdam BIJ1 tekent daarom mee met de motie van Volt, GroenLinks, Partij van de Arbeid en wij roepen op het college met meetbare doelstellingen te komen voor het terugdringen van het aantal thuiszitters, structurele financiering op te nemen in de begroting van 2026 voor het onderwijs, zorgargumenten en cocreatie echt serieus te nemen door ouders, jongeren, ervaringsdeskundigen duurzaam te betrekken bij dit beleid. Want zolang duizenden kinderen geen onderwijs krijgen, kunnen we als stad niet spreken van inclusie of gelijkwaardige kansen. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd): Geen enkele thuiszitter is geoorloofd, wat ons betreft. Het schendt het recht op onderwijs door een systeem dat economisch gedreven wordt. Het is een gebrek aan kennis en kunde, de praktische, helpende handen en een gebrek aan zorg voor een jongeren met onbegrepen gedrag. Er ligt dus een opgave voor de mensen en professionals om het kind heen, niet bij de jongeren zelf. It takes a village to raise a child, dus maak van de scholen weer de villages, zodat ieder kind of jongere zich gezien, gehoord en bovenal gewenst voelt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nog even de zaal rond. Nog iemand inbreng? Nee, dan gaan we door naar de beantwoording door 2 wethouders, de heer Kasmi en de heer Buijt zijn hier vandaag, aan jullie de verdeling om te doen.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Ik moest even een aantal dingen ordenen en ik kreeg nog zojuist de allerlaatste moties binnen van de bode. Voorzitter, laat ik beginnen met te zeggen dat wij natuurlijk uitvoerig met elkaar van gedachten hebben gewisseld in de verschillende commissies die we hier hebben over gehad. Niet onterecht, want het gaat hier om een heel belangrijk thema, namelijk het recht op onderwijs voor de Rotterdamse kinderen. Dat recht, dat weet u, dat heb ik ook meerdere keren gezegd, daar sta ik pal voor, wat mij betreft, daar staat het college pal voor. We trekken hierin ook samen op, zoals u weet. Desalniettemin zien we dat er nog steeds heel veel kinderen thuiszitten. Ik heb met u ook toen in de commissie het een en ander verteld over wat daar redenen voor zijn, onder andere ook door tekortschietende wet- en regelgeving op dit moment. Maar dat wil niet zeggen dat vanuit college, collega Buijt, van mij en collega Achbar daar volle inzet is vanuit onze kant om de stappen die wij vanuit de gemeente kunnen maken ook te maken. Voorzitter, er zijn een aantal moties ingediend die ik gewoon afloop. Motie 1 van GroenLinks, de motie roept op om een effectief bewezen methode voor de aanpak van ziekteverzuim bij scholieren uit te breiden in de scholen in het primair onder onderwijs en hierover te rapporteren aan de aan de raad. U verwijst daar heel specifiek naar de aanpak van MAZL. Ik kan u melden dat die aanpak nu, dat heeft u waarschijnlijk ook al meegekregen, op 64 vo-scholen op dit moment ook al wordt toegepast en dat het ook zo is dat we kijken naar effectieve methodes, bewezen methodes, en dat we die zoveel als mogelijk natuurlijk ook naar andere scholen willen verspreiden. Daarbij zeg ik ook meteen dat het uiteindelijk wel de keuze is aan de scholen met welke initiatieven wel of niet zij aan de slag willen. Dat is niet aan mij als wethouder om op te leggen aan scholen, welke methode zij moeten gebruiken. Maar bewezen effectieve methodes, dat weet ik ook vanuit de praktijk, ook vanuit de overleggen

die ik heb met de schoolbesturen, dat dat natuurlijk door kennisuitwisseling met elkaar ook zeker wordt overruled. Vandaar ook dat ze breed zijn ingezet in de vo-scholen en ik kan me ook zomaar voorstellen dat ze uiteindelijk ook richting po-scholen, dat deze interventie ook daar uiteindelijk zal gaan landen. Maar nogmaals, het is de keuze aan scholen en niet aan mij om een bepaalde interventie op te leggen. Daarbij komt ook nog dat als je alle po-scholen, en dan heb ik het nog niet eens over het gespecialiseerd onderwijs, maar alleen de po-scholen, regulier onderwijs, dat zijn er 161, deze interventie zou willen dat ze die toepassen, dan gaan we daar minimaal 1,5 miljoen nog aan middelen voor nodig hebben, middelen die we nu niet hebben. Dus om deze verschillende redenen die ik zojuist heb genoemd, enerzijds qua financiën, maar eigenlijk nog veel belangrijker vind ik dat scholen zelf aan de lat staan, zelf de keuzevrijheid hebben om te kijken wat passend is binnen hun schoolsysteem, om daar wel of niet iets van over te nemen en dat niet vanuit de politiek op te leggen, moet ik deze motie ontraden. Daarbij zeg ik wel tegelijkertijd nogmaals dat wellicht zonder deze motie sowieso daar in de geest naar wordt gehandeld en scholen ook effectieve methodes natuurlijk zullen incorporeren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Leewis.

De heer LEEWIS (gl): Twee dingen. De motie vraagt niet per se om de aanpak MAZL, die heb ik alleen genoemd als voorbeeld. Verwijst zoals u zelf zegt naar een effectieve methodiek, dus ik zou zeggen dat kunt u volgens mij prima aanprijzen als wethouder. Ik hoor ook uw prijskaartje. De motie vraagt alleen om het uit te breiden, dus niet per se over alles. Dat zou wel mijn wens zijn natuurlijk, maar ik snap ook uw budget beperkingen, dus ik zou zeggen als u zich inspant om die methodiek uit te breiden, en volgens mij hoor ik u dat net toezeggen, dan bent u al de motie aan het uitvoeren.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, als ik hem zo mag interpreteren, zoals de heer Leewis nu aangeeft, dan kan ik hem inderdaad wat mij betreft omarmen. Nogmaals, wel in overleg met de scholen, want ik vind wel uiteindelijk is de directie van een school, die weet het beste wat er nodig is voor een school. Ik wil echt voorkomen dat wij, en dat hoor ik u ook niet zeggen hoor, vanuit de politiek zaken gaan opleggen. Maar als ik hem zo kan interpreteren, dan kan ik de motie op zich wel omarmen. Dan, voorzitter, ben ik bij motie 2 aanbeland. Motie 2 vraagt om het onderzoeken hoe jongeren die niet goed in beeld zijn, om die structureel te betrekken bij de uitvoering en doorontwikkeling van actieplan Taskforce Dekkend Netwerk en hier ook dat samen te doen met een aantal partners vanuit de New Deal. Deze motie moet ik ontraden om verschillende redenen. Het eerste dictum, daar hebben we ook in de commissie met elkaar van gedachten over gewisseld, dat doen we. Jongeren en ouders, en overigens ook ex-thuiszitters, worden structureel bij de uitvoering van beleid betrokken. We hebben een klankbordgroep, verschillende klankbordgroepen, 1 voor ouders zelf, die onder andere deel uitmaken van die Taskforce Dekkend Netwerk, dus daar zitten ze in, de ouders zelf, en die worden ook gebruikt als klankbord. En 2, ten aanzien van de jongeren. Daarvan heb ik ook in de commissie gezegd dat doen we via de Kinderombudsvrouw. Dus zij heeft die kinderen in het vizier, zij staan daarmee in contact. Dat was ook het advies van de Kinderombudsman zelf om het op die manier te doen. Dus in die zin geven wij sowieso aan dictum 1 uit de motie al uitvoering. Het tweede deel ten aanzien van andere partijen, daarvan zeg ik wij krijgen echt enorm veel via de mail, maar ook op allerlei andere manieren, aanvragen van allerlei particuliere initiatieven die ons benaderen over initiatieven die zij op dit vlak willen doen. Wat we standaard eigenlijk doen, is die doorverwijzen naar de scholen, want het is ook hier niet aan mij maar uiteindelijk aan de scholen om daar wel of niet iets mee te doen, als wij denken dat ze van meerwaarde zijn. Dus eigenlijk alles wat hier staat doen we al en om die reden ontraad ik ook deze motie. Ben ik

dan nog vergeten iets te zeggen over deze motie? Nee, volgens mij ben ik redelijk compleet geweest, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Heel kort, wethouder. Ik zou dan toch gewoon willen vragen van hoe kunnen we onderzoeken dat we toch gewoon met deze samenwerkende partners in beeld krijgen, want zij hebben dus wel contact met heel veel thuiszitters. Dus daar gaat de motie om.

De heer KASMI (wethouder): Ja, dat gaat over dictum 2. Dat klopt en zoals zojuist gezegd, er zijn heel veel organisaties die dat doen en die ook die thuiszitters in beeld hebben. Mijn verzoek zou zijn om deze organisaties te koppelen aan scholen. Dus in plaats van dat ze met mij contact opnemen, kunnen ze, geheel zelfstandig, zoals heel veel andere organisaties zelf ook contact opnemen met scholen, en het is aan een school uiteindelijk om te zeggen dit is een hele goede methode, hier willen we heel graag meewerken of dat is belangrijke informatie van ons, daar willen we wel mee in zee gaan. Dus mijn vraag zou dan vooral zijn eigenlijk van laat deze organisatie, die met u contact hebben genomen, ook direct contact opnemen met de scholen, want dat is echt de allermakkelijkste weg, anders moet ik alleen maar gaan doorverwijzen. Voorzitter, dan motie 3, de motie 'Stadsbreed digitaal onderwijs'. Op zich een hele sympathieke motie. Ook hier hebben we het in de commissie met elkaar over gehad en hebben we van gedachten gewisseld. U vraagt of wij dat uitrollen en daarin faciliteren, maar deze motie is overbodig. Onlangs nog heeft het ministerie van OCW deze regierol gelegd waar die hoort, namelijk bij de samenwerkingsverbanden. Ze hebben hier ook een subsidie voor beschikbaar gesteld, subsidie digitaal onderwijs, die hier heel specifiek voor is, om juist dit te gaan uitrollen wat u vraagt. Dus wat u vraagt wordt gedaan en daar is checken nog een subsidie voor nu in het leven geroepen, maar die regierol ligt echt heel specifiek juist ook bij de samenwerkingsverbanden, omdat zij belast zijn met deze taak. Dus om die reden ook overbodig.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Kind.

De heer KIND (volt): Dank u wel, voorzitter. Kunt u dan in ieder geval erachteraan gaan of wij dan wel gebruik gaan maken van die subsidie in Rotterdam? In ieder geval met schoolbesturen daar weer gesprekken, want het zou fijn zijn als we daar dan wel gebruik van maken als het geld er ligt.

De heer KASMI (wethouder): Volgens mij zijn ze hiervan op de hoogte, maar wat ik u dan kan toezeggen, is dat ik dit in de sectorkamer onder de aandacht breng, dat deze subsidie er is en dat ze daar gebruik van maken. Maar ik weet bijna zeker dat ze dat weten, maar het is een kleine moeite voor mij om dat nog eens te doen. Dus dan zou ik zeggen, trek deze motie in, want hij is overbodig en dan doe ik u de toezegging dat ik het onder de aandacht breng tijdens de sectorkamers bij de schoolbesturen. Dan, voorzitter, motie 4, die gaat over meldpunt geoorloofde thuiszitters. Ook daar hebben we het in de commissie veelvuldig over gehad. Ook deze moet ik overbodig verklaren en dat zit hem in de volgende reden, omdat we al heel veel meldpunten hebben. We hebben het meldpunt ouder- en jeugdsteunpunten bij de samenwerkingsverbanden, waar kinderen en ouders terechtkunnen, we hebben de leerplicht zelf, waar ze terechtkunnen bij de leerplichtambtenaar, we hebben de organisatie onderwijs en ouders, een organisatie die heel specifiek in het leven is geroepen om ouders en kinderen te steunen bij allerlei onderwijsvraagstukken. We hebben uiteraard de onderwijsinspectie zoals u weet en de gemeente zelf, op mijn mail komen er ook allerlei meldingen en ook daar kunnen ze terecht en dan hebben we nog natuurlijk de school zelf. Dus we hebben op dit moment al 5 of 6 verschillende manieren waarop ouders en kinderen terechtkunnen met hun meldingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, als er zoveel meldpunten zijn, hoe kan het dan dat de gemeente geen zicht heeft op het aantal thuiszitters?

De heer KASMI (wethouder): Dat zit hem nogmaals in het feit dat wij wel degelijk zicht hebben op het ongeoorloofd thuiszitten. Daar hebben wij volledig zicht op, dat weet u. Waar geen zicht is op is, en dat is nogmaals omdat, ook die discussie hebben we gehad, scholen niet verplicht zijn om die gegevens te delen met ons, is het geoorloofd verzuim. Dat is nou precies waarvan wij of ik in de commissie via de voorzitter aan u heb verteld dat we daar nu mee bezig zijn en dat ik in het najaar verwacht, en dat was zelfs de toezegging die ik deed aan uw collega van GroenLinks, om voor de herfstvakantie daar terugkoppeling over te geven. Dus daar wordt nu aan gewerkt en daar gaat een meldpunt nu op dit moment niet heel veel aan veranderen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ik heb een rapport van oktober 2024 en daarvoor, ruim daarvoor in februari dat jaar en daarvoor GroenLinks, hebben we ook schriftelijke vragen gesteld. Dit probleem is niet van gisteren. Dus nogmaals, wij denken dat het goed is als de ouders en gezinnen gewoon zelf melding kunnen doen via een meldpunt van de gemeente, waar de gemeente dus zelf ook bij kan, zodat de gemeente wel ook een hele belangrijke indicator heeft van hoeveel geoorloofde thuiszitters hebben we nou daadwerkelijk in Rotterdam. Nog een keer wachten tot dit najaar, dat duurt ons gewoon echt veel te lang.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, ik heb de motie van advies voorzien. Het is aan u raad om daar te stemmen zoals u wilt. U kent mijn advies, volgens mij hebben we daar ook in de commissie voldoende over uitgewisseld. Ik vind echt wel uw oproep heel sympathiek, dat zeg ik er ook echt bij. Het gaat mij ook aan het hart, maar ik denk niet dat dit nu op dit moment het juiste instrument daarvoor is, omdat we nu bezig zijn precies te doen wat u eigenlijk ook beoogt. Voorzitter, dat was motie 4. Dan hebben we nog motie 5, dat is de motie om te rapporteren over het aantal geoorloofde thuiszitters in Rotterdam en ook het actieplan Dekkend Netwerk, om daar verdere concrete en meetbare doelen op te nemen. Die is ondertekend door heel wat partijen, PvdA, GroenLinks, ChristenUnie, enzovoort. Deze motie kan ik omarmen, voorzitter. Dat is motie 5, die wil ik omarmen. In die rapportage, zeg ik ook nog eens richting mevrouw Reitema via de voorzitter, daar krijgt u natuurlijk ook het inzicht wat u al wil, dus dat is ook hierin is het geborgd, zeg ik maar weer. Voorzitter, dan waren er nog een paar vragen volgens mij die nog openliggen. Ik ga er wat sneller doorheen nu. De heer Leewis had een vraag van GroenLinks, wat doen we met extra aanvragen, die 26? Ook daar heb ik al in de commissie natuurlijk het een en ander over gezegd. Wij hebben gezamenlijk een budget van 150.000 euro extra beschikbaar gesteld, los van het budget wat zit bij de samenwerkingsverbanden. Daar moet in principe dat Dekkend Netwerk vorm van worden gegeven. Zij krijgen ook directe financiering vanuit het Rijk. Desalniettemin hebben wij gezegd we vinden het heel belangrijk, dus wij gaan ook budget beschikbaar stellen, 150.000 euro. Die aanvraag moesten aan bepaalde criteria ook voldoen. We hebben 3 initiatieven kunnen honoreren, de rest niet, omdat het geld ook gewoon op was. Als er in de loop der jaren of volgend jaar meer budget aanwezig is, dan kunnen we meer honoreren, maar op dit moment is dit wat we hadden en wat we konden honoreren. Dan de heer Vicario, die is inmiddels niet meer hier. Die zit daar, sorry, excuus. Normaal zit u hier altijd bij de commissie. Allereerst gefeliciteerd met het diploma van uw dochtertje. Heel mooie mijlpaal, fijn, trotse vader. Het is een strijd van ons samen om alle thuiszitters zo snel mogelijk in school te krijgen, dus ik zie u als partner daarin wat mij betreft en nogmaals dank ook voor de

steun die u uitspreekt richting mij. Dan waren dat alle vragen, voorzitter, en de moties volgens mij. Dank u zeer.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk even naar de andere, die heeft geen beantwoording. Ga ik dit punt afsluiten. We hebben een toezegging gehoord, mits er een motie ingetrokken wordt. Dan kijk ik de heer Kind aan, trekt u uw motie in? U knikt, ja. Motie 3 wordt daarmee ingetrokken. Dan hebben we een toezegging en die ga ik voorlezen, dat is de heer wethouder Kasmi zal de subsidieregeling digitaal onderwijs onder de aandacht brengen bij de schoolbesturen tijdens de sectorkamers. Daar wordt geknikt en dan heeft de heer Ceulemans een ander agendapunt? Ja, dan sluit ik dit af en dan ga ik nu naar allerlei ordepunten. Gaat uw gang.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dank u wel. Er moest een technisch wijzigingetje in amendement 8.1AAA. Dus het blijft verder hetzelfde, is alleen een technische wijziging.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan kan die direct door naar onze griffiebalie. U gaat zelf? Perfect. Als u dat zelf kan, moet je het ook zelf doen, vind ik soms ook. Dank u wel. Wij wachten even. Wethouder Simons komt nu binnen en de burgemeester zal ook in aantocht zijn. Agendapunt 12.5 is dan afgesloten, 12.6 is van de agenda af, 12.7 is al behandeld.

12.8 Tweeminutendebat over 'Haven zo snel mogelijk op oorlogssterkte', aangevraagd door het lid Abrahamse

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan komen we uit bij agendapunt 12.8 en dan wachten we even tot we aan deze kant van de tafel compleet zijn. Dus geef ons eventjes. Dank jullie wel. Dan zijn wij compleet en dan open ik agendapunt 12.8 Tweeminutendebat over 'Haven zo snel mogelijk op oorlogssterkte', aangevraagd door het lid Abrahamse. Aan u het woord, mevrouw Abrahamse, en daarna mevrouw Van Wifferen. Gaat uw gang.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. In de commissie kregen wij al een toezegging voor een technische sessie waarin wij als raad meer nog uitleg zouden krijgen over wat er allemaal al wordt gedaan om de haven op oorlogssterkte te brengen. Daar zijn wij ontzettend blij mee en we snappen ook dat een deel van dit probleem eigenlijk niet in de openbaarheid besproken kan worden. Tegelijkertijd is het ook juist wel zo belangrijk dat we het ook goed vinden om hier vandaag aandacht voor te vragen en ook zeker als het gaat om bepaalde inzet, bijvoorbeeld de vraag om die investeringen naar de haven te halen via de ministeries in Den Haag. Dan willen we dat ook juist als openbare opdracht meegeven aan onze wethouder, hem ook hier openbaar echt steun voor geven, om dat ook duidelijk te maken in Den Haag van dit is echt nodig, dat vindt ook de raad van Rotterdam. Dus daarom dien ik hiervoor graag een motie in samen met de PvdA en Volt, om dus de kritieke infrastructuur van onze haven te versterken met de 1,5 procent bedragen die van ons bnp vrijkomen om aan de NAVO-norm te voldoen. Dat loopt zelfs op tot 10 miljard. Volgens mij hebben we wel een lijstje liggen met zaken die nog nodig zijn om te verbeteren, als ik alleen al kijk hoe het economisch soms niet lukt om dingen snel te vervoeren. Dus wat ons betreft is dat de stap die we graag nu ook hier zetten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): U heeft een interruptie van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Nou voorzitter, eerder gewoon een vraag over de motie. De motie in geheel eigenlijk moeten wij nog afwegen, maar de VVD noemt het geven van die miljarden aan het versterken van sporen, wegen en kades. Het zou ook kunnen gaan naar het versterken van energie-infrastructuur. Ik ben benieuwd of de VVD met mij aan de wethouder wil vragen om ook de energie-infrastructuur mee te nemen in de lobby over die miljarden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Wij hebben er vandaag voor gekozen om te focussen op deze fysieke infrastructuur, ook om de lobby gericht te maken, maar ik ben het wel eens met mevrouw Morkoç dat dit ook ontzettend belangrijk is om onze haven oorlogsklaar te maken, ook de verdediging van dat soort structuren. Dus inderdaad terechte vraag aan de wethouder om te kijken of dat daar kansen voor liggen tijdens de lobby, of buiten om de lobby nog andere lobby's, waar dit ook maar opkomt, breng het inderdaad ter sprake. Dat kunnen wij alleen maar steunen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan is de volgende op de lijst de heer Bonte en daarna de heer Tak.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.8 M1 Onze haven is kritieke infrastructuur

“De gemeenteraad in vergadering bijeen op 17 juli ter bespreking van agendapunt 12.8 'Haven zo snel mogelijk op oorlogssterkte', aangevraagd door het lid Abrahamse;

constaterende dat:
- de Rotterdamse haven een cruciale rol speelt in de veiligheid en economische stabiliteit van Rotterdam, Nederland en Europa;
- uit onderzoek van het Ministerie van Defensie blijkt dat de Rotterdamse Haven het meest geschikt is als haven voor host nation support[1];

overwegende dat:
- tijdens de NAVO-top in Den Haag in juni 2025 is afgesproken dat de lidstaten hun defensie-uitgaven opvoeren naar 5% van het bruto binnenlands product, waarvan 1.5% specifiek kan worden ingezet voor de versterking van onder meer vitale infrastructuur;
- de bevoegdheid om processen, diensten en infrastructuur als vitaal aan te merken, ligt bij de Rijksoverheid, waarbij het verantwoordelijke vakdepartement in samenwerking met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) deze beoordeling maakt[2];
- investeringen in vitale infrastructuur zoals kades, wegen en sporen zowel de veiligheid als economie ten goede komen;

verzoekt het college:
- het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Ministerie van Defensie te verzoeken om de 1,5%-NAVO-norm voor vitale infrastructuur in te zetten voor investeringen in de kades, wegen en sporen van de Rotterdamse haven;
- de gemeenteraad te informeren over de voortgang en uitkomsten van dit overleg.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.S. Abrahamse, D.A. van Groningen, D.P.A. Tak en L.P.A. Dekkers

[1] https://www. defensie.nl/onderwerpen/ruimte-voor-defensie/ruimte-per-provincie/activiteiten/gegarandeerde-havencapaciteit-host-nation-support#t-text=Gemeente%20Rotterdam&text=Dit%20is%2000k%20een%20NAVO haven%20voor%20host%20nation%20support

[2] https://nctv.nl/onderwerpen/vitale-infrastructuur/overz icht-vitale-processen#:~:text=De%20beoor deling%20of%20een%20proces de%20nationale%420veiligheid%20kunnen20schaden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. De Rotterdamse haven is vitale infrastructuur om op oorlogssterkte te zijn voor Nederland, voor Europa. Dat moeten we beschermen, ook tegen sabotage. Leefbaar Rotterdam heeft al meerdere keren benoemd dat activisten helaas de haven herhaaldelijk hebben gesaboteerd door spoorblokkades en bezetting van kranen. Wij vinden dat ondermijning, maar er ontstaan ook levensgevaarlijke situaties als je in de haven actievoert. Leefbaar Rotterdam maakt zich hier zorgen om, om de persoonlijke veiligheid van zowel de werknemers als van de actievoerders. Je kunt met recht en reden de Rotterdamse haven aanwijzen als verboden gebied voor acties en demonstraties. Artikel 2 van het EVRM, Europese Verklaring voor de Rechten van de Mens, biedt daarvoor de mogelijkheid. Dat zegt ieder mens heeft recht op leven en de belangrijkste betekenis van dat artikel ligt in de positieve verplichting, namelijk de overheid moet mensenlevens actief beschermen, dus ook preventieve maatregelen nemen bij een reëel en voorzienbaar risico. Dus maak een risicoanalyse, laat een veiligheidsrapport opstellen over de gevaren van demonstreren in de haven in de nabijheid van chemische installaties, mogelijk lekken van gevaarlijke stoffen, obstructie van noodroutes, spoorroutes en wegverkeer, kortom de Rotterdamse haven als verboden gebied aan te wijzen om te demonstreren. Er zijn voorzienbare levensbedreigende risico's. Het is nalatig om demonstraties in de haven niet te verbieden. Het kan leiden tot aansprakelijkheid. Zou de burgemeester hierop willen reflecteren? Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. En u heeft een interruptie van mevrouw Van Wifferen. Blijft u staan.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, ik begrijp dit is eigenlijk iets wat Leefbaar Rotterdam al heel lang aan het proberen is, om actievoerders in de haven ook weg te zetten als terroristen en zo. Het recht van demonstreren is heel goed en natuurlijk moet dat op een veilige manier gebeuren. Volgens mij heeft de burgemeester echt al heel vaak gezegd dat die afweging ook constant gemaakt wordt, dat er ook altijd naar de veiligheid gekeken wordt, maar het recht, het demonstratierecht, is wat D66 betreft een heel groot goed en dat laten we niet telkens wat meer aantasten door Leefbaar Rotterdam.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Ik heb het demonstratierecht niet ter discussie gesteld. Ik heb het gehad over de veiligheidsrisico's, de voorzienbare, levensbedreigende risico's door actie te voeren in de haven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Het hele haventerrein als niet demonstratie gebied te bestempelen, lijkt mij een behoorlijke inperking van het demonstratierecht.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Punt. Dan ga ik door naar de heer Tak, daarna de heer Van Campenhout.

De heer TAK (pvda): Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie is heel erg blij dat de VVD inderdaad dit punt op de agenda heeft gezet. Ik denk dat de bescherming van onze haven inderdaad hiermee ook de aandacht krijgt die het verdient, juist in deze onzekere tijd. Het is volgens mij geen geheim dat Rotterdam een hele sterke maakindustrie heeft en dat die maakindustrie de industriële basis kan zijn, ook voor de bescherming van Nederland in de toekomst. Met de

discussie die we ook vaker in deze kamer hebben gehad over de Rotterdamse economie, denk ik dat we ook de Rotterdamse maakindustrie verder in positie kunnen brengen. Nota bene met het opplussen van het defensiebudget zien wij denk ik voor de Rotterdamse maakindustrie ook een cruciale rol weggelegd en daarom dienen wij samen met de VVD en Leefbaar Rotterdam ook een motie in om ervoor te zorgen dat we die Rotterdamse maakindustrie ook echt in positie brengen. Eerder deze week ontvingen wij van het mkb in Rotterdam nota bene een lobbybrief over de Rotterdamse maakindustrie met een aantal partijpunten. Ik had gelijk aan ze gevraagd, ik miste namelijk Defensie in hun opsomming. Ze wisten mij gelukkig wel gerust te stellen dat ze dat ook op hun netvlies hebben staan, maar ik wil met deze motie ook de wethouder op pad sturen om ervoor te zorgen dat we de versterking van de Rotterdamse economie en die maakindustrie samen oppakken in het kader van de nieuwe NAVO-norm. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. De motie komt deze kant uit. Dan is de volgende op mijn lijst de heer Van Campenhout.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Tak heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.8 M2 NAVO-gelden voor bloeiend maakindustrie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van 'Haven zo snel mogelijk op oorlogssterkte';

constaterende dat:
- recent een verhoging van de NAVO-norm naar 5% is vastgesteld, waarin 1,5% is bedoeld voor bredere investeringen in relevante uitgaven zoals maatschappelijke weerbaarheid en infrastructuur;
- de Rotterdamse maakindustrie bij uitstek een rol kan spelen in het vergroten van onze weerbaarheid;
- de Rotterdamse economie een steun in de rug kan gebruiken;

overwegende dat:
- deze nieuwe NAVO-norm ook een kans biedt voor de Rotterdamse maakindustrie waar ze bijdraagt aan maatschappelijke en militaire weerbaarheid;
- de inzet van dit geld kansen biedt om hoogwaardige werkgelegenheid te creëren en de economische groei van Rotterdam structureel te versterken;
- dit ook investeringen los kan maken om ons energienet te versterken, de opslag van energie in batterijen en de ontwikkeling van energiehubs;

verzoekt het college:
- het gesprek aan te gaan met het Rijk om de 1,5% van de nieuwe NAVO-gelden in te zetten voor de versterking van de Rotterdamse maakindustrie;
- in deze lobby ook te benadrukken dat binnen de overige 3,5% Rotterdamse maakbedrijven een rol kunnen spelen;
- samen met Rotterdamse partners zoals Innovation Quarter[1], MKB en de maakindustrie met een plan te komen hoe we deze sector kunnen opschalen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.P.A. Tak, M.S. Abrahamse en S.M. Bonte

[1]https://www.innovationquarter.nl/regionale-samenwerking-defensie/

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Onze haven wordt klaargestoomd voor de NAVO-logistiek. Niet om ons te beschermen, maar als doorvoerhaven van verwoesting en verderf. Terwijl er steeds meer Rotterdammers in de schulden belanden, tramlijnen verdwijnen en het openbaar vervoer wordt uitgekleed en duizenden mensen wachten op een betaalbare woning, kiest de politiek ervoor om miljarden te in investeren in wapens en in winsten van wapeninvesteerders. Wij als Rotterdam BIJ1 verwerpen deze militarisering volledig. Echte vrijheid begint namelijk bij onszelf, toegankelijke zorg voor iedereen, een eerlijke verdeling van rijkdom en internationale solidariteit en niet bij NAVO-normen, niet meer wapens, niet meer bommen en zeker niet bij het opofferen van onze stad aan de belangen van Amerikaanse wapeninvesteerders. We hebben daarom nog 4 vragen aan het college. Wat betekent deze militarisering concreet voor de Rotterdamse bewoners? Denk aan geluidsoverlast, luchtkwaliteit veiligheid in de wijk. Hoe rijmt het college deze stap met eerder aangenomen moties als onderzoek naar mensenrechtenschending via de Rotterdamse haven of spreek je uit tegen de mensenrechtenschending in Gaza? Wordt de veiligheidsanalyse van dit plan ook meegenomen dat Rotterdam hiermee een expliciet militair knooppunt wordt en dus een legitiem doelwit in toekomstige conflicten? Hoe kan het college aangeven hoeveel euro per Rotterdammer deze plannen zouden kosten? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Blijft u staan, u heeft een interruptie van mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik vind het toch wel teleurstellend dat we hier niet eensgezind kunnen zijn als Rotterdamse raad over het belang van de haven oorlogsklaar maken. Het gaat juist om die veiligheid van de Rotterdammer als je straks in een oorlogssituatie zit. Het gaat over de weerbaarheid van Rotterdammers, kwam vaak genoeg in het debat ook terug. Dat gaat er juist omdat die Rotterdammers zich veilig voelen, dat is de eerste levensbehoefte van mensen. Dus ik had gehoopt dat we hier dan eensgezindheid hadden kunnen tonen. Dus dat stelt mij teleur.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u voor deze vraag. Maar hoe ziet u die veiligheid voor zich als wij dus een veel nog interessanter doelwit worden dan we al zijn?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Nee, ik denk juist dat hoe beter je jezelf verdedigt, dat is ook een kwestie van afschrikken, dat is de beste verdediging. Plus ook gewoon je economie tegelijkertijd versterken, want dit zijn ook investeringen. Het was een interruptie op mij, dus ik krijg daar tijd voor. Dus het is ook juist een investering in onze economie, die ook weer toe kan gaan naar die Rotterdammers. Dus het is en-en en ik denk dat we juist alleen maar gebruik moeten maken van deze kans voor de Rotterdammers. We moeten het niet hebben over de overlast, we moeten het hebben over alle kansen die dit biedt voor onze stad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Ik heb nog eigenlijk niet de vraag gehad van wat levert dat dan op voor de Rotterdammer, buiten het gevoel van veiligheid wat u nu echt heeft kunnen vertellen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Wat levert het op? Een bloeiende maakindustrie en een goed vestigingsklimaat ook voor onze haven. Dat zijn allemaal voordelen die onze economie doen bloeien, waardoor we zaken die u zo belangrijk vindt ook kunnen blijven betalen. Ook gewoon voor die Rotterdammer, de inzet op de weerbaarheid betekent dat als er wel een keertje iets misgaat, en al is het maar omdat het elektriciteitsnet uitvalt, dat die Rotterdammer weet waar die moet zijn in de buurt, bij welk steunpunt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Van Campenhout. Klaar, dank u. Had u nou een motie? Wel.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. We hebben de motie 'Geen NAVO-militarisering en bewapening van onze haven'. Alstublieft.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Deze motie komt mijn kant uit en dan geef ik mevrouw Morkoç een interruptie.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank, voorzitter. Ik heb toch een vraag aan de VVD. Als ik zo de motie lees, lees ik in het tweede dictum dat er wordt gepleit om te pleiten voor de volledige infrastructuur van de Rotterdamse haven aan te merken als vitale infrastructuur. Nu weten we dat ze ook in de Tweede Kamer ervoor pleiten om met vitale infrastructuur het demonstratierecht in te perken, is dat ook het doel van de VVD hier?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Nee, want het staat ook niet in het dictum omdat dit dus ook in vertrouwelijkheid is, hebben wij begrepen. Het gaat ons er vooral om dat we niet duidelijk willen maken door postzegeltjes aan te wijzen dat als je iets wil beschadigen wat je dan moet beschadigen, dan kun je beter het geheel aanwijzen als vitale infrastructuur dan alleen 1 plek waar misschien alles staat of wat het meest belangrijke is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, dus de VVD pleit hier eigenlijk voor dat we het niet in grotere context zien wat ze in de Kamer bepleiten wat we zouden moeten doen met het demonstratierecht en wat zij ook eerder bepleiten hier wat we moeten doen met het demonstratierecht. Klopt dat?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Nee. Wij willen als VVD Poetin geen voorsprong geven als hij iets wil doen, al is het maar een cyberaanval in de haven, dat hij niet weet wat hij zou moeten kiezen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Punt. Ik maak even de inbreng van de heer Van Campenhout af. De volgende op mijn lijst is de heer Dekkers.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.8 M3 Geen NAVO-militarisering en bewapening van onze haven

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 17 juli, ter bespreking van agendapunt 12.8 Tweeminutendebat over 'Haven zo snel mogelijk op oorlogssterkte';

constaterende dat:
- het verhogen van de Nederlandse defensie-uitgaven naar 5 procent van het bruto binnenlands product (BBP), conform NAVO-plannen, zou neerkomen op circa 62,5 miljard euro per jaar- een verdrievoudiging van het huidige defensiebudget en een stijging van meer dan 40 miljard euro;
- het kabinet in het Ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie vastlegt dat Rotterdam ruimte moet vrijmaken voor meerdere schepen met militaire lading;
- het ministerie van Defensie de Maasvlakte aanduidt als "meest geschikt" voor host nation support, waarmee Rotterdam structureel wordt betrokken bij NAVO-transport van militair materieel;
- onderzoek aantoont dat via Rotterdam reguliere militaire goederenstromen lopen, waaronder onderdelen voor Israëlische F-35-gevechtsvliegtuigen die worden ingezet voor de genocide in Palestina;

overwegende dat:
- deze massale stijging van het defensiebudget ten koste gaat van publieke middelen voor zorg, onderwijs en bestaanszekerheid, en bijdraagt aan een verder gemilitariseerde samenleving;
- volgens officiële plannen NAVO-schepen met wapens en munitie meerdere keren per jaar, voor langere periodes, zullen aanleggen in onze haven- zonder enige zeggenschap van bewoners of lokale politiek;
- uitbreiding van militaire aanwezigheid aantoonbaar leidt tot meer CO2-uitstoot, geluidsbelasting en veiligheidsrisico's;
- Rotterdam als lokale overheid de plicht heeft om de veiligheid, gezondheid en het welzijn van haar inwoners voorop te stellen;
- echte veiligheid niet ontstaat door NAVO-normen en bewapening, maar door internationale solidariteit en diplomatie;

verzoekt het college om:
- zich publiekelijk uit te spreken tegen de NAVO-militarisering en bewapening van de haven van Rotterdam, en duidelijk te maken dat de gemeente geen medewerking wil verlenen aan militair-logistieke inzet in de haven.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Met de verhoging van de NAVO-norm komen er ook kansen voor Rotterdam, want onze haven is belangrijk voor Europa en voor onze strategische autonomie. We willen goed in beeld krijgen hoe deze investeringen in Rotterdam kunnen landen, net zoals nu in Zuid-Holland wordt gedaan dankzij de Volt motie die daar is ingediend. Het is van belang dat we aanhaken bij dit provinciale initiatief, waar wordt gekeken naar de landing van investeringen. Het is belangrijk dat we de positie van Rotterdam stevig inbrengen in dit traject en we vinden het ook van belang dat wij hier als raad over worden geïnformeerd. Daarom dienen we samen met de VVD en Leefbaar een motie in, 'Kansen nieuwe NAVO-norm voor Rotterdam'.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ook uw motie komt deze kant uit. Iemand anders nog het woord op dit agendapunt? De heer Van der Velden, daarna de heer Coşkun.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.8 M4 Kansen nieuwe NAVO-norm voor Rotterdam

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 12.8 'Haven zo snel mogelijk op oorlogssterkte';

constaterende dat:
- tijdens de NAVO-top van juni 2025 in Den Haag een nieuwe NAVO-norm is vastgesteld van 5% van het bruto binnenlands product (bbp), waarvan 1,5% bestemd is voor defensie- en veiligheidsgerelateerde uitgaven;
- deze 1,5% onder meer betrekking heeft op het beschermen van kritieke infrastructuur, het verdedigen van netwerken, het waarborgen van civiele paraatheid, het stimuleren van innovatie en het versterken van de defensie-industriële basis;
- de Provinciale Staten van Zuid-Holland een motie heeft aangenomen waarin het provinciebestuur wordt opgeroepen te onderzoeken waar en hoe deze investeringen doelgericht kunnen landen in Zuid-Holland, en daarbij specifiek havens, infrastructuur, cybersecurity, kennisinstellingen en energievoorziening te betrekken;[1]

overwegende dat:
- Rotterdam als grootste havenstad van Europa en als centrum van vitale logistieke, digitale en energie-infrastructuur een logische en strategische locatie is voor defensie- en veiligheidsgerelateerde investeringen;
- Rotterdam gebaat is bij een goede afstemming met de provincie om overlap te voorkomen en gezamenlijk sterk te staan richting het Rijk;
- het van belang is dat de gemeente zich proactief opstelt om kansen op investeringen, innovatie en versterking van de weerbaarheid niet te missen;

verzoekt het college:
- aan te sluiten bij het provinciale initiatief naar de landing van investeringen voortvloeiend uit de verhoging van de NAVO-norm;
- hierbij de positie van, de haven van, Rotterdam stevig in te brengen in dit traject;
- de gemeenteraad te informeren over de uitkomsten van het provinciale onderzoek en de rol van Rotterdam hierin.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.P.A. Dekkers, M.S. Abrahamse en S.M. Bonte

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Er waait een nieuw virus rond in Nederland en dat is het oorlogsvirus. Angst, dat is de nieuwe communicatiestrategie geworden. We moeten oorlogsklaar zijn, we moeten ons voorbereiden op oorlog, schuilkelders, wapens, oorlog als een reclameproduct. Het gaat zelfs zover dat er wordt gezegd als u als gezin geen 8000 euro per jaar extra afdraagt, dan spreekt u straks Russisch. Dat was mijnheer Rutte die dat zei. Ik ben niet bang dat mijnheer Rutte ooit Russisch zal spreken gezien zijn beheersing van de Engelse taal, maar dat is iets anders. Voorzitter, oorlogsretoriek, bangmakerij, zelfs het woord sneuvelbereidheid valt. Ik ben benieuwd als het zover is of diezelfde parlementariërs, die hoogopgeleide parlementariërs, hun eigen kinderen ook naar het fonds sturen, of moet dat in hun ogen de arbeider weer zijn, in hun ogen het klootjesvolk wat het kan oplossen? Voorzitter, ik pleit laten we stoppen met een politiek van angst zaaien en starten met vredespolitiek in combinatie met het versterken van

onze brede veiligheid, want domme mensen weren zich met wapens en slimme mensen wapenen zich met woorden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, de SP is tegen de Trump norm van 5 procent en dus ook tegen de 1,5 procent die ervan is afgeleid. Het is te pervers voor woorden om te willen profiteren van dit foute geld.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Kort maar krachtig. Ik kijk nog even de zaal rond. Iemand anders inbreng? Nee, dan gaan wij door naar de beantwoording. De heer Simons gaat beginnen. Perfect.

De heer SIMONS (wethouder): Dank u, voorzitter. We hebben het natuurlijk al uitgebreid besproken in de commissie of bij een vorig tweeminutendebat, dat ben ik even kwijt. Daarin heb ik ook toegezegd dat er een vertrouwelijke sessie komt om helemaal bijgepraat te worden over alle gesprekken die nu worden gevoerd over de onderwerpen die u ook in moties heeft verwoord. Grotendeels is het ook logisch dat dat achter de schermen wordt gedaan, want we kunnen natuurlijk in algemene zin wel zeggen de haven van Rotterdam is vitale infrastructuur, maar ik denk niet dat bij de NAVO, of de NATO of in Den Haag bij het ministerie straks een lijst komt met vitale objecten in ons land, want dat zou erg onhandig zijn, lijkt mij zo. Er zijn ook nog een aantal vragen gesteld, die ik eerst zal proberen te beantwoorden. Mevrouw Morkoç, die vraagt kunt u ook gelijk even de energie-infrastructuur meenemen nu u toch op pad bent? Het is natuurlijk heel makkelijk om ja te zeggen. Ik moet wel even goed erover nadenken, want het heeft erg ook te maken met strategische autonomie. Daar past die energie-infrastructuur heel erg bij. Die strategische autonomie hebben we ook weer nodig om dat geld straks uit te geven in de Nederlandse maakindustrie of in onze industrie. Dus het is heel erg met elkaar verweven, dus deze vraag kan ik nu op dit niveau zo beantwoorden. Ik neem hem mee, maar het is natuurlijk een-op-een zal daar echt wel onderscheid in gemaakt worden. Ik hoop ook dat de technische sessie met alle experts daar ook meer helderheid in kan geven. Dan heb ik nog een. Mijnheer Van Campenhout vraagt hoeveel euro kost het Rotterdammers? Het gaat hier om rijksgeld. Dat wordt natuurlijk ook weer via belastingen binnengehaald. Dan heeft u het nog over een veiligheidsanalyse. Deze vraag lijkt me ook uitermate geschikt voor de technische sessie, want dat overvalt ons ook een beetje nu. Dan zijn andere moties voor de burgemeester en heb ik nog een aantal moties die ik van advies ga voorzien. Ik begin bij de motie ‘Onze haven is kritieke infrastructuur’. U vraagt voor de 1,5 procent NAVO-norm, al die miljarden die beschikbaar komen, dat u het college vraagt natuurlijk om te zorgen dat ze niet aan ons voorbijgaan. Dat lijkt me een prima oproep, dus deze motie kan ik omarmen. Dan hebben we de motie ‘NAVO-gelden voor de bloeiende maakindustrie’. Het zijn eigenlijk allemaal varianten op elkaar, het gaat allemaal over dezelfde pot. De maakindustrie moet ook wel even in deze situatie iets breder denken dan Rotterdam, dan hebben we het voorbeeld over Damen. Damen heeft zijn hoofdkantoor in Gorinchem, maar hij heeft ook werven hier in Rotterdam. Dus er zit ook heel veel maritieme maakindustrie bij de Drechtsteden. Maar ik ga ervan uit het is allemaal zo verweven met elkaar dat het ook belangrijk is dat we het iets breder trekken. Daarbij speelt bijvoorbeeld de Economic Board Zuid-Holland ook een rol in. We moeten de kans grijpen als ze zich voordoen. Ze doen zich voor, dus om die reden kan ik deze motie ook omarmen. Dan kom ik bij de motie van Volt, de Rotterdamse VVD en Leefbaar Rotterdam, ‘Kansen nieuwe NAVO-norm voor Rotterdam’. Dat is de derde motie die het over kansen heeft, net even wat andere insteek weer, de provincie. Ik noemde al de Economic Board Zuid-Holland, we moeten natuurlijk ook regionaal en wat breder samen optrekken, want infrastructuurprojecten gaat ook over bruggen, waar we ook allemaal overheen rijden, bijvoorbeeld die Van Brienenoordbrug, die moet ook nog gerenoveerd worden. Of dat er nou mee betaald kan worden, dat betwijfel ik, maar je weet het nooit. Ik denk dat het ook goed is dat als we die

technische sessie hebben, die informatie hebben we dan met elkaar en dan is het denk ik ook meer duidelijk en dan kunnen we elkaar ook scherp houden dat we de kans grijpen. Deze 3 moties gaan een beetje over de infrastructuur en hoe we het geld gaan verdelen. Dan is er nog een hele moeilijke motie, die laat ik graag over aan de burgemeester.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank heer Simons, dan is het aan de burgemeester. Aan u het woord.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Hartelijk dank. Ik heb een aantal vragen van de heer Bonte, met name over het EVRM en niet het demonstratierecht, zei hij. Maar zo werkt het niet helemaal, want een demonstratie moet wel op basis van de Wom beoordeeld worden en daarbij kijken we juist of er sprake is van gezondheidsrisico's, veiligheidsrisico's, et cetera, want dat zijn ook gronden waarop wij een demonstratie kunnen ontbinden. Dat doen we ook, dus het is niet zo dat wij het altijd toestaan. Meestal is het zo dat een demonstrant verschijnt, het hele havengebied beveiligen tegen demonstranten is gewoon onmogelijk. Dan moet je het echt helemaal dichtzetten, dat lukt ons niet. Maar tegelijkertijd als er demonstranten verschijnen, kijken wij ook altijd heel snel, en dat heb ik ook vorige week nog tegen de heer Ceulemans gezegd, naar schakeling met ProRail, kijken wat er op het spoor staat, zitten daar gevaarlijke stoffen bij? Dat is dan gelijk al een reden om te ontbinden. Dus elke demonstratie wordt op zijn eigen merites beoordeeld en dat moeten we wel doen op basis van de Wom, maar daar kijken we juist ook wel naar aspecten die, en die zitten in de bom, ook te maken hebben met veiligheid en met gezondheid van mensen. Want inderdaad, daar hebben wij een taak om dat te beschermen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Toch even heel kort, want dat EVRM, dat is ook overkoepelend. Dat hebben we ook hier in Nederland, ook hier in Nederland wordt de overheid daaraan gehouden. Artikel 2, waar ik het over heb, was wel degelijk van toepassing en daar hoor ik u helemaal niet over. Dat speelt kennelijk helemaal geen rol.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dan heeft u niet goed geluisterd. Wij toetsen op basis van de Wom, dat is de voorliggende wet, noem ik het maar eventjes, maar daar zitten elementen in die juist ook in het EVRM zitten om te zorgen dat we de veiligheid en de gezondheid van onze inwoners ook beschermen. Dus dat valt juist op elkaar, zou ik bijna willen zeggen. Maar ons demonstratierecht zit zelfs in de grondwet, dus het is ook weer niet zo dat het EVRM onze grondwet eventjes overrulet. De Wom is een inkleuring van dat grondwetsartikel, daarin is het gespecificeerd, en daar toetsen wij dan uiteindelijk ook op. Maar nogmaals, natuurlijk hebben wij te zorgen dat onze inwoners veilig zijn en dat gezondheid ook niet in gevaar wordt gebracht en dat is ook precies wat wij doen bij demonstraties. Dan zijn er een aantal vragen gesteld door de heer Van Campenhout. Daar is de wethouder al even op ingegaan. Zijn nogal vrij technisch van aard, dus ik zou inderdaad ook het voorstel doen betrek het ook bij de inhoudelijke vertrouwelijke sessie, want daar kan er ook precies ingegaan worden op bijvoorbeeld wat betekent het voor geluidshinder et cetera. Wat ik nu weet is dat wat hier nu voornemens is om aan te landen in de Rotterdamse haven zijn containers. Dat gebeurt al. Dat betekent dus niet dat er meer of minder geluidsoverlast komt, maar ik denk juist dat dat soort zaken goed is om dat veel beter en inhoudelijker te bespreken tijdens die sessie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank daarvoor. Is het misschien mogelijk dat wij ze schriftelijk alsnog toegezonden krijgen of wilt u echt wachten met de technische sessie?

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik zou u adviseren het wel bij de technische sessie te doen, omdat ook hier zit altijd even de vraag van wat kunnen we wel zeggen in het openbaar en wat niet. Dat is niet omdat we niet in het openbaar iets willen zeggen, maar omdat we ook te maken hebben met veiligheidsaspecten. Anders krijgt u op een heel hoog over niveau een antwoord. Ik denk dat u in zo een vertrouwelijke sessie net iets meer verdieping krijgt. Dus dat is dan aan u. Dan kom ik als vanzelf ook bij de motie nummer 3, die de heer Van Campenhout heeft ingediend. Hij pleit ervoor om dat wij ons publiekelijk uitspreken tegen de NAVO-militarisering en bewapening van haven van Rotterdam. Hij zegt daarbij, een van de overwegingen is dat wij de plicht hebben om veiligheid, gezondheid en het welzijn van haar inwoners voorop te stellen. Ik denk dat we hier best een grote discussie over kunnen voeren, want daar zijn verschillende politieke visies op. Daar ben ik me van bewust. Ik hoorde de heer Van der Velden ook, maar ik geloof wel dat het juist nu ook wel zaak is om ons te wapenen tegen alle dreigingen die op ons afkomen. Ik zou willen dat we het met woorden kunnen oplossen, zeg ik tegen de heer Van der Velden. Want het is geen doel in zichzelf om ons te gaan bewapenen of nog meer materieel en personeel te gaan werven, maar ik geloof dat we de luxe niet hebben om ons daar niet voor in te zetten. Dan is het juist ook in het belang van onze inwoners, maar eigenlijk ook in het belang van Nederland in het groot dat wij daar ook een bijdrage aan leveren. Die verantwoordelijkheid voel ik heel diep, juist ook aan de ene kant om te zorgen dat we het doen op een manier die ook goed en draaglijk is voor onze eigen inwoners, maar wel in de wetenschap en in de realiteit dat een oorlog dichterbij is dan we denken. Dat is niet om oorlogsretoriek te verkondigen, maar juist ook echt omdat we daar denk ik niet naïef in moeten zijn. Dus ik ontraad deze motie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan zijn wij klaar met de beantwoording. Ik heb 1 toezegging gehoord en dat is een toezegging van de wethouder Simons. Hij neemt naar aanleiding van het verzoek van het lid Morkoç de energie-infrastructuur mee in eventueel overleg met het ministerie over investeringen in het kader van de NAVO-norm. Wilt u daar wat over zeggen? Gaat uw gang.

De heer SIMONS (wethouder): Ik heb dat net ook al gezegd, maar het is toch wel handig als het genoteerd wordt. Dat kan nooit een-op-een zijn. Dat heeft ook met de strategische autonomie te maken, dus als onderwerp wel, want een deel van de energie-infrastructuur, die zal ook moeilijk te linken zijn aan dit onderwerp. Dus dat dat vergt echt meer onderzoek en die vraag kunnen we natuurlijk ook gewoon stellen in die sessie, die vertrouwelijke sessie die we gaan doen. Dus ik neem het mee, maar dat betekent niet dat het mogelijk is en daar heb ik nu niet helemaal goed zicht op. Ik kan wel een paar dingen bedenken, maar dat moeten ook echt de deskundigen bekijken of die link gelegd kan worden. Die nuancering wil ik toch wel meegeven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Die nuancering zit erin zo goed als mogelijk, als ik hem zo samenvat dat u het meeneemt. Dan zijn wij ten einde gekomen van dit agendapunt en dan sluit ik agendapunt 12.8. Gaan wij door naar agendapunt 12 punt negen. Nee, we gaan niet door. We gaan koffiepauze houden, was ik even vergeten. Dan hervatten wij om 16.05 uur. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik had toch nog even een punt van orde voordat wij allemaal aan een koffiepauze gaan starten, want die hebben we ook allemaal verdiend, maar er is iemand in ons midden, niet zozeer in de raadszaal vandaag, maar wel heel dicht bij ons, die ons na 7 jaar gaat verlaten. Ik ga hem toch naar voren vragen. Jasper. Ik weet dat je nu heel erg graag in een hoekje gaat zitten, waar je ook altijd lekker naar ons hebt geluisterd, maar lieve Jasper, ga staan waar je wil. Heb je ook een schaaltje bij je? Kunnen we er wat op doen. Want 7 jaar lang al ben jij onze steun en toeverlaat, altijd met een glimlach, nooit te beroerd om een stapje extra te doen, zorgt voor het natje en droogje van iedereen. Dat vinden wij ontzettend fantastisch. Maar tegelijkertijd zijn we ook een beetje verdrietig,

want vandaag is echt je allerlaatste werkdag hier op deze plek in de raadzaal. Want je gaat dus niet helemaal verlaten Jasper gaat namelijk, moet ik het goed zeggen, naar de afdeling binnen maatschappelijke ontwikkeling, het Geldplein, als administratief medewerker. Een fantastisch mooie baan, ga je volgens mij heel veel mensen heel erg gelukkig maken. Maar je hebt volgens mij altijd achter in de zaal zitten genieten van alle debatten die hier hebben plaatsgevonden. Volgens mij had je soms ook zelf een mening, die mag je niet verkondigen. Je hebt nu het schaaltje niet bij, maar we wilden toch iets op dat schaaltje voor jou leggen, gewoon een klein gebaar vanuit een heel groot hart namens de hele gemeenteraad. Heel veel dank en we gaan je al het goeds, heel veel plezier wensen. Als je in de buurt bent, altijd welkom. Dank je wel.

12.9 Tweeminutendebat over 'Meent', aangevraagd door het lid Rehim Zadeh

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat over Meent en dat is aangevraagd door mevrouw Rehim Zadeh. Zij krijgt als eerste het woord.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, DENK Rotterdam stond tijdens het eerste debat wat we hierover voerden alleen in haar kritiek op de afsluiting voor De Meent, met de steun van Leefbaar. Een groot deel van de raad ging mee in de lacherige opmerkingen, zoals of ik ooit zonder de auto op De Meent ben geweest en dergelijke. Voorzitter, deze raad heeft er bewust voor gekozen om onze ondernemers keihard te negeren. Ik citeer de directeur van Rotterdam Centrum: "Dit is geen spelletje. Dit gaat om ondernemers en hun gezinnen. Het lijkt alsof wij niet meer tellen." Voorzitter, deze symptoombestrijding komt met een prijs. Voorzitter, er werd mij gevraagd waar haalt u het vandaan dat er niet is geparticipeerd. Ik citeer opnieuw: "Terwijl we nog in het in gesprek waren over het VCP, werd dit ineens gepresenteerd. Over De Meent hebben wij niets te zeggen gehad", aldus de directeur van BIZ Centrum. Maar wat zegt u nu tegen die ondernemers die omzet verliezen door deze afsluiting, als klanten wegblijven, als leveranciers de zaak niet meer kunnen bereiken en als de omzet keldert? Voorzitter, ik concludeer deze raad liet zich meeslepen in de dramatiek van deze wethouder. Waar u prees voor snel handelen, bleven ondernemers van het centrum achter met een groot drama aan afsluitingen in het centrum, die het einde van een onderneming kunnen betekenen. Dat terwijl ze nota bene zijn beloofd dat het na het Hofplein eventjes zou stoppen. Voorzitter, tot slot, DENK Rotterdam zal pal naast de ondernemers staan. We dienen vandaag een viertal motie in die wellicht de pijn verzachten, over het openstellen tijdens het laden en lossen, bijsturen als het niet goed gaat en een goede afstemming met Stadslogistiek 010 voor een gedegen logistieke aanpak. Voorzitter, DENK Rotterdam meent het. Met deze spreekt-uitmotie vragen wij De Meent nooit meer af te sluiten zonder dat er een volwaardig participatietraject heeft plaatsgevonden. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Van Wifferen. Excuus, ik zag het niet. De heer Van Campenhout heeft een vraag.

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12.9 M1 Meent het serieus

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt '12.9 Meent';

constaterende dat:
- de Meent een levendige straat is met een mix van winkels, horeca, ondernemers en bewoners, de gemeente heeft gekozen voor een (gedeeltelijke) afsluiting van de Meent voor gemotoriseerd verkeer;
- dit tot zorgen en onvrede heeft geleid bij ondernemers, bewoners en bezoekers;

overwegende dat:
- participatie voorafgaand aan ingrijpende besluiten zoals een afsluiting essentieel is voor draagvlak en een zorgvuldig proces;
- de ervaring rond het Meent-experiment laat zien dat communicatie en betrokkenheid vooraf te wensen overlieten;

spreekt uit dat:
- de Meent niet (opnieuw) mag worden afgesloten voor autoverkeer zolang er geen volwaardig participatietraject heeft plaatsgevonden waar bewoners en ondernemers uit het gehele centrumgebied in meegenomen worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh en J.M.D. de Waard

Motie 12.9 M2A Logisch Laden en Lossen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt '12.9 Meent';

constaterende dat:
- de (gedeeltelijke) afsluiting van de Meent gevolgen heeft voor de bevoorrading van ondernemers;
- een goede bereikbaarheid voor laden en lossen essentieel is voor de continuïteit van horecaen detailhandel in het gebied;
- Stadslogistiek010 specifiek is opgericht om Rotterdamse stadslogistiek slimmer, schoner en efficiënter te organiseren;

overwegende dat:
- het van belang is om te komen tot een structurele, werkbare oplossing voor logistieke routes in het gebied, praktische oplossingen nodig zijn die recht doen aan zowel de mobiliteitsambities als de belangen van ondernemers;

verzoekt het college:
- om in samenwerking met Stadslogistiek01 Oen in nauwe afstemming met ondernemers in het gebied, nog voor het volgende zomeroffensief, te komen tot een structurele, gedragen oplossing voor de organisatie van laden en lossen op en rond de Meent;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh en D.A. van Groningen

Motie 12.9 M3 Met je vracht niet in de wacht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt '12.9 Meent';

constaterende dat:

- de (gedeeltelijke) afsluiting van de Meent voor gemotoriseerd verkeer leidt tot belemmeringen bij het laden en lossen voor ondernemers, ondernemers momenteel worden geconfronteerd met onduidelijkheid, handhavingsdruk en praktische problemen bij bevoorrading;
- het onwenselijk is dat ondernemers verantwoordelijk worden gemaakt voor het begeleiden of handhaven van logistieke processen in de openbare ruimte;

overwegende dat:
- de gemeente verantwoordelijk is voor het faciliteren van een werkbare en realistische laad- en losstructuur;
- het tijdelijk toelaten van gemotoriseerd verkeer tijdens laad- en lostijden een directe verlichting kan bieden voor ondernemers en vervoerders;

verzoekt het college:
- te verkennen of een openstelling van De Meent voor gemotoriseerd verkeer tijdens de officiële laad- en lostijden mogelijk is, zodat logistiek verkeer zijn werk kan doen binnen de venstertijden, met behoud van verkeersveiligheid en in overleg met betrokken ondernemers;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh en D.A. van Groningen

Motie 12.9 M4 Als het niet werkt, dan werkt het niet

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van agendapunt '12.9 Meent';

constaterende dat:
- de gemeente op de Meent een experiment is gestart met een (gedeeltelijke) afsluiting voor gemotoriseerd verkeer;
- uit signalen van ondernemers, bewoners en bezoekers blijkt dat dit experiment kan leiden tot negatieve gevolgen zoals omzetverlies, verminderde bereikbaarheid en teruglopende levendigheid;
- dergelijke effecten het draagvlak voor het experiment en vergelijkbare initiatieven elders in de stad onder druk zetten;

overwegende dat:
- Leefbaar Rotterdam experimenteren niet betekent dat men moet afwachten tot de einddatum, maar dat tijdig bijsturen noodzakelijk is bij ongewenste effecten;
- het essentieel is om ondernemers en bewoners serieus te nemen wanneer zij negatieve impact ervaren;

verzoekt het college:
- eventuele negatieve gevolgen van het experiment op de Meent, zoals economische schade of verslechterde bereikbaarheid, actief te monitoren in samenwerking met de betrokken ondernemers en bewoners;
- indien uit monitoring of signalen blijkt dat het experiment leidt tot ernstige of aanhoudende negatieve effecten, direct passende maatregelen te treffen, waaronder aanpassing, opschorting of beëindiging van het experiment;

- de raad tussentijds te informeren over de bevindingen en genomen maatregelen, hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh en J.M.D. de Waard

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Goed initiatief en echt heel goed dat u voor de ondernemers opkomt. Vindt u ook dat deze ondernemers ook gebruik moeten kunnen maken van het fonds waar ze verhaal kunnen halen als ze schade lijden van deze maatregel? Hoe staat u daarin?

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, ik neem aan dat u refereert naar de NAVO-compensatie. Ja, ik vind inderdaad dat zij daar, zoals elke ondernemer, naar aanleiding van tekortkomingen daar recht op hebben en dat ze daar aanspraak op kunnen maken. Het lijkt me goed dat de wethouder daar ook werk van maakt.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, dan nog 1 verhelderende vraag. U gaf aan dat het een volwaardig participatietraject moet zijn, wanneer is een participatietraject volwaardig om verder te gaan met een project?

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, een participatietraject is volwaardig als er niet in de krant staat dat de directeur van Rotterdam Centrum zich niet gehoord voelt en haar ondernemers aangeven dat ze zich niet gehoord voelen, dat ze niets te zeggen hebben gehad over De Meent en wat daar gebeurt. Dat is het in ieder geval niet. Een volwaardig participatietraject zie ik voor me dat je het hele gebied informeert, dat je hen meeneemt in de besluiten die je gaat nemen. Dat hoeft niet te betekenen dat iedereen het ermee eens is, maar dat je wel de kans krijgt om er iets van te vinden. Dat noem ik een volwaardig participatietraject.

De VOORZITTER: De heer Tak.

De heer TAK (pvda): Dank u, voorzitter. Ik had ook een vraag voor mevrouw Rehim Zadeh. Een volwaardig participatietraject, kan dat wat u betreft ook als uitkomst hebben dat we inderdaad de straat permanent gaan afsluiten, als blijkt dat het juist beter is voor de middenstand?

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, voordat we zover komen, moet dat participatietraject dan wel gaan plaatsvinden. Dat is het problematische aan de hele besluitvorming in dit dossier. Er is letterlijk niemand meegenomen, behalve de BIZ Meent en de bewoners. Wat mij betreft hebben we het over het hele gebied, dus ook het centrumgebied en dus ook die ondernemers. Die geven nu aan zich niet gehoord te voelen.

De VOORZITTER: De heer Tak.

De heer TAK (pvda): Voorzitter, u ontwijkt mijn vraag. Er zijn dus heel veel mensen meegenomen, dat geeft u net zelf toe, maar beantwoordt mijn vraag nou eens. Als het beter is voor de middenstand, bent u dan voor permanente afsluiting van De Meent?

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, ik heb helemaal niet gezegd dat er heel veel mensen zijn meegenomen. Ik heb gezegd dat BIZ Meent is meegenomen en dat de ondernemers die zich aan hebben gesloten bij BIZ Meent, die hebben daar ook in geparticipeerd. Maar wat ik zeg is dat het eerste wat je leert als je bij de commissie MHEK aanschuift, is dat op het moment dat je een straat afsluit in onze stad, dat dat gevolgen heeft voor een geheel gebied. Dat wordt compleet genegeerd. Ja, ik geef toe op het moment dat er een volwaardig participatietraject volgt waarin ondernemers en mensen aangeven dat ze dit een goed plan vinden, dan hebben wij daarnaar te luisteren.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu wel het woord aan mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, het is natuurlijk al jaren verschrikkelijk druk op De Meent en als fietser, maar ook als voetganger, is het vaak moeilijk om je te bewegen. Ook op de terrassen werden steeds vaker mensen lastiggevallen, niet alleen door auto's met veel te luide motoren en uitlaten, maar ook werden mensen uitgescholden, bespuugd, nat geschoten met waterpistooltjes.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, even een punt van orde. De tijd van DENK loopt en niet van D66. Ik vind het toch vervelend als dat dan niet klopt. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De VOORZITTER: Dank voor uw alertheid, mevrouw Van Groningen. We gaan even kijken hoe we dat doen. Mevrouw Van Wifferen mag door.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Sorry, mevrouw Rehim Zadeh, voor het inpikken van uw tijd. Dat was niet de bedoeling. Ik ga nog even door. Het is dus eigenlijk al een hele tijd ellende.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, de tijd.

De VOORZITTER: *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Nu loopt hij.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Het water stond de ondernemers en de bewoners echt aan de lippen, dus D66 is blij dat er zo kordaat is ingegrepen door de wethouder. Ik ben er zelf ook al geweest, het is heel aangenaam. Vooral die prachtige boom uit het arboretum en die planten, dat maakt het echt heel genoeg gelijk. Dus wat dat betreft zijn wij er blij mee. We snappen wel dat het vrij snel is gebeurd en dat niet iedereen zich goed heeft meegenomen gevoeld. Dus ook wij steunen allerlei moties die deze pilot, want dat is het tenslotte, goed willen evalueren. Alleen wat wij vooral horen, is dat dan ondernemers moeten worden meegenomen en bewoners, maar wij vinden het ook heel belangrijk dat voetgangers en fietsers worden meegenomen in deze evaluatie, want voor hen is dit echt een ontzettende vooruitgang en dat willen we ook kunnen meenemen in de pilot. Vandaar hier een motie over. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Dekkers. Excuus, de heer biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, dank. Even een verhelderende vraag. Mevrouw van Wifferen geeft aan dat het hele participatieproces snel is gebeurd. Ik heb gezien dat er op 20 mei een bijeenkomst is geweest, georganiseerd door de wijkraad, heel goed bezocht. Hoeveel tijd had er volgens D66 dan overheen moeten gaan voordat we dit voorstel zouden kunnen laten beginnen?

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, misschien gaat het niet per se om tijd, heb ik me daarin wat ongelukkig uitgedrukt, maar het gaat er wel om dat er bepaalde groepen blijkbaar niet zijn meegenomen. Had misschien nog iets beter gekund, maar dat kan natuurlijk ook in de evaluatie in de pilot alsnog gebeuren, want het is niet iets wat nu definitief is.

De VOORZITTER: De heer Dekkers mag nu. De heer Dekkers.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.9 M5 Het wordt goed vertoeven op de Meent

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 12.9 Tweeminutendebat 'Meent';

constaterende dat:
- het college voornemens is een pilot te starten waarbij de Meent tussen het Rodezand en de Westewagenstraat zeven weken wordt afgesloten voor gemotoriseerd verkeer;
- deze pilot is ingegeven door aanhoudende overlast van verkeerslawaai (hard optrekken en 'pops and bangs'), onveilig rijgedrag en wangedrag richting voetgangers en terrasgasten, zoals het bespugen vanuit auto's;
- deze situatie leidt tot een gevoel van onveiligheid en verminderd leefklimaat voor bewoners, ondernemers en bezoekers;

overwegende dat:
- het doel van de pilot is om concrete inzichten op te halen over de effectiviteit van de afsluiting;
- fietsers en voetgangers de grootste gebruikers zijn van de Meent;
- het belangrijk is dat ook hun ervaringen en de impact op hun bereikbaarheid worden meegenomen in de evaluatie;

verzoekt het college:
- bij de evaluatie van de pilot expliciet de ervaringen van voetgangers en fietsers die de Meent bezoeken te betrekken;
- daarbij aandacht te besteden aan aspecten als doorstroming, comfort, veiligheid en algehele beleving;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, eindelijk hebben we een maatregel op De Meent waar we echt blij mee zijn. Een klein deel van de straat is voor 7 weken afgesloten voor het autoverkeer. Bewoners en ondernemers op De Meent zijn blij dat er eindelijk naar hen is geluisterd. Wat ons betreft is het dan ook voor eens en altijd afgelopen met het

paradeerverkeer op De Meent en houden we de auto hier structureel weg. Doorgaand autoverkeer in horeca en verblijfstraten zoals De Meent gaat wat Volt betreft gewoon niet samen. We pleiten er daarom ook voor de pilot versneld te evalueren, 2 weken voor het einde van de pilot, en zo versneld te kijken of we deze pilot direct kunnen doorzetten. Daarom dienen wij samen met PvdA en GroenLinks de motie in 'Rotterdam Meent het echt'.

De VOORZITTER: U maakt allemaal wel hele creatieve woordgrappen op De Meent is mijn constatering. De griffier zegt hier omdat De Meent zich daarvoor leent. Dan kunt u ook weer nagaan hoe hoog het plezier is aan deze kant van de tafel. De heer De Waard.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.9 M6 Rotterdam Meent het echt

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 12.9 'Tweeminutendebat over 'Meent'";

constaterende dat:
- met een pilot de Meent gedurende zeven weken, van 11 juli t/m 24 augustus, dag en nacht is afgesloten voor autoverkeer tussen het Rodezand en de Westewagenstraat, als reactie op aanhoudende verkeersoverlast, asociaal rijgedrag en paradeerverkeer;
- deze maatregel volgt op verzoeken van zowel bewoners als ondernemers, die de verkeerssituatie als onhoudbaar beschouwen;

overwegende dat:
- doorgaand autoverkeer in drukke horecastraten zoals de Meent vaak ten koste gaat van de leefbaarheid, veiligheid en aantrekkelijkheid van de straat;
- er positieve reacties klinken op de afsluiting vanuit ondernemers, bewoners én bezoekers;
- het wenselijk is om tijdig, vóór het einde van de pilot, een besluit te nemen over eventuele verlenging of doorzetting, zodat continuïteit mogelijk is;
- de gemeente Rotterdam ervaring heeft met het afsluiten van de Meent voor autoverkeer, wat het mogelijk zou moeten maken om versneld deze pilot te evalueren;[1]

verzoekt het college:
- uiterlijk twee weken vóór het einde van de pilot van de afsluiting van de Meent een evaluatie op te leveren over de effecten van de afsluiting op leefbaarheid, veiligheid en lokale economie;
- op basis van deze evaluatie direct te besluiten of en hoe de pilot verlengd kan worden, en bij positieve signalen als uitgangspunt deze pilot zo lang mogelijk door te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers, D.P.A. Tak en M.H. Biljoen

[1] Rotterdam sluit Meent en Kruiskade opnieuw voor autoverkeer in weekenden vanwege overlast | Rotterdam | AD.nl

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DE WAARD (Ir): Voorzitter, dank u wel. Ik hoef er niet al te lang over te praten. Ik heb ook niet al te veel spreektijd meer. Maar De Meent is inderdaad afgesloten en wij vinden dat nou niet per se de ideale aanpak om de verkeersaso's aan te pakken. Wij zien eigenlijk veel

liever dat het tuig in de auto's of op de motoren worden aangepakt in plaats van dat we maar lukraak straten gaan afsluiten. Wij willen dan ook heel graag het uitgesproken hebben dat wij dit ook niet als voorbode zien dat wanneer er ergens ook een dergelijke overlast is, dat we dan maar lekker alle straten gaan afsluiten. Dat zeer zeker niet. Tot zover. De Meent is inderdaad een pilot, de afsluiting van De Meent. Dat vinden wij prima, want wij snappen inderdaad de klachten van ondernemers, wij snappen de klachten van de bewoners daar en daarom prima dat die nu ook even rust hebben. Wij zien alleen wel heel graag dat de verkeersaso's aangepakt worden, maar voor nu is dit dan even de manier om ermee om te gaan. Weliswaar wil ik dan ook meetbare doelen hebben bij deze pilot en daarom hebben wij een hele mooie motie. Dank u wel, voorzitter. De motie heet ‘Me(en)ten is weten'.

De VOORZITTER: Ze wordt ook steeds beter. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* De heer Dekkers heeft nog een vraag.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.9 M7 Me(en)ten is weten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli ter bespreking van de Actualiteit over 'Meent dicht, bereikbaarheid en draagvlak uit zicht';

constaterende dat:
- het college voornemens is een pilot uit te rollen waarbij de Meent tussen het Rodezand en de Kruising met de Westewagenstraat 24 uur per dag, zeven dagen per week wordt afgesloten gedurende zeven weken;
- er eveneens werkzaamheden aan het Hofplein en rond het Kruisplein zijn die de bereikbaarheid van het centrum niet ten goede komen;

overwegende dat:
- ondernemers in het centrum al negatieve gevolgen ondervinden van de verminderde bereikbaarheid van het centrum per auto;
- een pilot wordt gestart om concrete resultaten op te halen en aan de hand hiervan te beslissen of deze al dan niet succesvol is;
- het bij afsluiting van een straat voor de hand liggend is dat aan de hand van deze maatregel minder verkeersoverlast zal ontstaan;
- naast dat deze afsluiting gewenst is voor bewoners en ondernemers van de Meent, er meerdere stakeholders buiten de Meent zijn die gevolgen van deze afsluiting ondervinden;

verzoekt het college:
- zo spoedig mogelijk per brief te komen met een lijst meetbare criteria waar aan de hand van bepaald kan worden of deze pilot succesvol is of niet;
- binnen deze lijst met criteria niet slechts oog te hebben voor verkeersoverlast, maar ook zaken als zorgen vanuit de BIZ-centrum, de bereikbaarheid van het centrum in z'n algemeen, logistieke opgaven mee te nemen;
- na afloop de resultaten van de pilot met de raad te delen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M.D. de Waard, E. Rehim Zadeh en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik heb nog een vraag aan de heer De Waard. Hij zegt voor nu is dit een goede oplossing, maar als die oplossing bevalt, staat Leefbaar er dan ook voor open om dit gewoon structureel te maken en De Meent af te sluiten voor autoverkeer?

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Meent ze dat, mijnheer Dekkers. Nee, dat is weer grapje. Nee, zeker niet, want ik heb alle vertrouwen in de verkeersaso aanpak en ik denk als wij de verkeersaso dan ook de dusdanig kunnen beboeten, kunnen aanpakken, als we daar de capaciteit voor hebben, is het voor ons niet nodig om de straat af te sluiten.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, maar als bewoners en ondernemers op De Meent er nou toch erg blij mee zijn, dus u luistert niet alleen naar mijn mening, maar van de mensen die echt op De Meent wonen en daar werken, staat u er dan echt niet voor open?

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): De klachten van de bewoners, die gaan voornamelijk over geluidsoverlast, over showverkeer, et cetera. Als we dat kunnen aanpakken, dan is het helemaal niet nodig om deze straten af te sluiten.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik denk dat bewoners en ondernemers van het paradeerverkeer af willen, maar ik denk dat we nu ook een fantastische groene oase zien, waar mensen enorm gelukkig van worden. Ik zou zeggen, heb een beetje lef en sluit De Meent af.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Dank voorzitter. Allereerst wil ik beginnen om te zeggen dat ik erg verbaasd ben dat Leefbaar Rotterdam de groene oase omarmt, maar dat is heel mooi om te zien, dat ze toch wel geloven in de groene droom. Maar voorzitter, de tijdelijke afsluiting van De Meent is wat bezoekers en ondernemers betreft eigenlijk nu al een succes. Bewoners en ondernemers ervaren meer rust, meer ruimte en een aantrekkelijker straatbeeld, volop leven en bovenal veel minder overlast. Dit is precies het soort publieke ruimte waar onze binnenstad echt behoefte aan heeft. De pilot werkt en wat werkt moet je durven uitbreiden. Het zuidelijk deel van De Meent, tussen de Oppert en de Binnenrotte, kampt ook met dezelfde problematiek en daar liggen nu kansen voor vergroening, economische versterking en een betere verblijfkwaliteit. Daarom dien we de volgende motie in, ‘Doortrekken wat werkt’, en daarin vragen we om een tussentijdse evaluatie van de pilot om nu al in gesprek te gaan met bewoners en ondernemers op dat zuidelijke deel en, als daar draagvlak voor blijkt, nog deze zomer de pilot uit te breiden.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan mevrouw Van Groningen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.9 M8 Doortrekken wat werkt

“De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op î 7 juli ter bespreking van agendapunt 12.9 Tweeminutendebat over 'Meent';

constaterende dat:
- de pilot waarbij de Meent tussen Rodezand en Haagseveer is afgesloten voor autoverkeer en vergroend is, breed gedragen wordt door ondernemers, wijkraad en bewoners;
- deze pilot zorgt voor rust, schonere lucht, een aantrekkelijk straatbeeld en meer ruimte voor voetgangers, fietsers en terrassen;
- ondernemers in het gebied positieve effecten zien, zoals meer winkelend publiek, langere verblijfsduur en een prettiger winkelklimaat;

overwegende dat:
- het zuidelijk deel van de Meent, tussen Oppert en Binnenrotte, vergelijkbare knelpunten kent qua drukte, verblijfskwaliteit en hittestress;
- bewoners en ondernemers daar evenveel baat kunnen hebben bij een groene, autoluwe inrichting;
- dit past binnen de bredere ambitie om van de binnenstad een autoluwe, levendige verblijfsruimte te maken waar voetgangers en fietsers centraal staan;
- een tijdige uitbreiding de samenhang van het gebied versterkt en zorgt voor meer impact van de pilot als geheel;
- draagvlak onder lokale ondernemers en wijkpartners cruciaal blijft voor het welslagen van dit soort ingrepen;

verzoekt het college:
- halverwege de huidige pilot (voor 1 augustus 2025) een tussentijdse evaluatie op te stellen, gericht op leefbaarheid, gebruikservaring en economische effecten;
- parallel daaraan in gesprek te gaan met de wijkraad, bewoners en ondernemers van het zuidelijke deel van de Meent (tussen Oppert en Binnenrotte), over de wenselijkheid en mogelijkheden van een tijdelijke afsluiting op die locatie;
- indien daar voldoende draagvlak voor bestaat, reeds deze zomer te starten met een uitbreiding van de pilot naar dat deel van de straat;
- de gemeenteraad uiterlijk eind augustus te informeren over de voortgang en gemaakte keuzes;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.H. Biljoen, D.P.A. Tak, T.S.J. Coşkun, L.P.A. Dekkers en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. De Rotterdamse VVD vraagt al jaren om harde actie tegen verkeersaso's en wat ons betreft niet alleen op De Meent, gewoon in heel Rotterdam. Soms, voorzitter, vraagt het ook om onorthodoxe maatregelen en daarom steunen wij deze tijdelijke, prachtig groen vormgegeven afsluiting van De Meent en om in de woordspeling te blijven, dat Meenten wij echt. Ondernemers moeten bereikbaar blijven, bewoners en ondernemers moeten er ook op kunnen vertrouwen dat de situatie echt verbetert en dat bereikbaarheid geen sluitpost wordt. Zonder duidelijke routes en zonder een duidelijke ontsluiting blijft deze maatregel echter heel kwetsbaar. Daarom vragen we in de motie vandaag, ‘Een goede ontsluiting houdt de binnenstad bereikbaar’, om het realiseren van routes, eventuele keerpunten en een heldere bebording, dat doen we samen met Leefbaar Rotterdam en DENK. Ik vervolg, naast het goed kunnen afwikkelen van het verkeer, vinden we het ook belangrijk dat ondernemers zonder belemmering kunnen laden en lossen.

Daarom tekenen we vandaag ook mee op de 2 moties van DENK. Voorzitter, u heeft het al vaak gehoord vandaag, maar de lokale economie is voor ons echt heel belangrijk. Met de motie ‘Maximale inspanning voor onze ondernemers’ vragen wij om bij de Binnenstadsmonitor om ook de economische ontwikkeling van de binnenstad goed in kaart te brengen. Dan nog even naar het afsluiten, want alleen afsluiten vinden wij niet voldoende. Wij vinden dat controles, handhaving en aanvullende maatregelen ook echt cruciaal zijn, want wie structureel overlast veroorzaakt, moet dat gewoon voelen. Dan dus niet met een maatwerking, maar gewoon met direct, voelbare gevolgen. Daarom dienen wij vandaag ook de motie ‘Afpakken doet pijn’ in, zodat structurele verkeersaso's hun voertuig daadwerkelijk kunnen kwijtraken. Wij vragen altijd om meer handhaving en snappen ook overigens de overvraag naar handhaving en politie. Tegelijkertijd weten we dat dit college ook allerlei landelijke discussies gevoerd over het domein handhaving voor meer bevoegdheden hier in Rotterdam. Dat is een goede zaak. Maar ik heb wel een vraag aan de wethouder, wordt er nu meegenomen dat boa's straks ook meer bevoegdheden krijgen op het handhaven van deze verkeersaso’s? Tot slot, voorzitter, de Rotterdamse VVD is van mening dat rust en bereikbaarheid heel prima samen kunnen gaan, maar dan moeten we het wel goed regelen met elkaar. Dus laten we in gesprek blijven met bewoners, ondernemers om samen De Meent een prettige, veilige en toch ook bereikbare straat te houden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Zijn er dan nog anderen die het woord wensen? Ja, de heer Tak.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12.9 M9 Een goede ontsluiting houdt de binnenstad bereikbaar

“De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 17 juli 2025, ter bespreking van het agendapunt 12.9 "MEENT";

constaterende dat:
- het coalitieakkoord inzet op de aanpak van verkeer asociaal gedrag ook middels fysieke ingrepen;
- werkzaamheden aan het Hofplein zeker duren tot eind 2027;

overwegende dat:
- er een pilot ingezet gaat worden om een stuk van de Meent af te sluiten voor het gemotoriseerde verkeer t.b.v. aanpak verkeersaso's;
- het gebied momenteel slecht ontsloten is door de werkzaamheden aan het Hofplein;
- dit voor onnodige filevorming zorgt op en rond de Meent;
- bezoekers van het winkelgebied niet goed weten hoe ze het gebied vlot kunnen verlaten door het gebrek aan duidelijke bebording en voldoende routes;
- sommige routes het rondrijden in het gebied juist bevorderen, omdat er geen alternatief is;
- ondernemers in het centrum zich zorgen maken over de mindere bereikbaarheid van het gebied;

verzoekt het college:
- te onderzoeken op welke wijze de ontsluiting van het centrumgebied rondom de Meent en Hofplein optimaal gemaakt kan worden;
- in samenspraak met ondernemers in het centrum er zorg voor te dragen dat de bebording, benodigd voor de omleidingen door werkzaamheden aan het Hofplein, optimaal is ingericht om de bereikbaarheid van het centrum helder en aantrekkelijk te houden en ook het afvloeiend verkeer effectief het centrum uit te leiden;
- daarover uiterlijk in het vierde kwartaal 2025 over terug te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen, J.M.D. de Waard en E. Rehim Zadeh

Motie 12.9 M10 Maximale inspanning voor onze ondernemers

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 17 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 12.9 over 'Meent';

constaterende dat:
- de gemeenteraad eerder heeft besloten tot een autovrije inrichting van het Kruisplein, met het oog op verkeersveiligheid en verblijfskwaliteit;
- de West-Kruiskade een vitale winkelstraat is die economisch en sociaal sterk verbonden is met het gebied rond het Kruisplein;
- het Hofplein in komende jaren een compleet nieuwe indeling krijgt en de werkzaamheden tot nieuwe verkeerssituaties gaat leiden;
- de Meent door een tijdelijke pilot ook minder goed bereikbaar wordt voor auto's, logistiek verkeer en andere voertuigen;

overwegende dat:
- maatregelen rond mobiliteit en herinrichting direct effect hebben op de bereikbaarheid en bedrijfsvoering van ondernemers;
- bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid hand in hand kunnen gaan, mits ondernemers tijdig en inhoudelijk betrokken worden bij besluitvorming en uitvoering;
- inzicht in economische effecten noodzakelijk is om beleid te evalueren en bij te sturen;
- te verkennen of bij de aanstaande binnenstadsmonitor ook de brede economische ontwikkeling van de binnenstad in kaart te brengen is en daarover periodiek te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen en E. Rehim Zadeh

Motie 12.9 M11 Afpakken doet pijn

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 17 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 12.9 over "Meent';

constaterende dat:
- verkeersaso's op meerdere plekken in Rotterdam (waaronder de Meent, Witte de With, Nesselande en De Esch) structureel voor overlast zorgen;
- de gemeente momenteel inzet op extra handhaving en het zomeroffensief, maar dat hardnekkige overtreders zich daar weinig van aantrekken;
- de politie en het OM in Brussel samen optreden in handhavingsacties tegen verkeersaso's;

overwegende dat:
- het gedrag van deze bestuurders leidt tot gevoelens van onveiligheid, geluidsoverlast en afnemend leefgenot;

- het juridisch mogelijk is om voertuigen in beslag te nemen of buiten gebruik te stellen bij herhaald gevaarlijk verkeersgedrag;
- met bestaande juridische instrumenten handhaving mogelijk is, zoals;
    - tijdelijk aan de ketting,
    - verbeurdverklaring bij recidive,
    - en het inzetten van artikel 164 WW(bij gevaarlijk rijgedrag);
- preventie belangrijk is, echter repressieve maatregelen essentieel zijn om de norm daadwerkelijk te herstellen;
- bezit afpakken voelbaar is en werkt als krachtige boodschap: wie zich misdraagt, raakt zijn speeltje kwijt;

verzoekt het college om:
- om in samenwerking met politie en OM te onderzoeken hoe vaker, sneller en steviger voertuigen van verkeersaso's in beslag kunnen worden genomen;
- een werkwijze naar Brussels voorbeeld uit te werken voor gerichte inbeslagnames, bij voorkeur in combinatie met zichtbare handhavingsacties;
- de raad voor het eind van 2025 te informeren over de resultaten, knelpunten en benodigde stappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De heer TAK (pvda): Dank u wel, voorzitter. Mijn fractie is heel erg blij met deze tijdelijke afsluiting van De Meent, dat zal u niet verbazen. Ik was nota bene een van de pleitbezorgers ooit al in 2018 voor het afsluiten van de Witte de Withstraat. Een autovrije Binnenstad is wat ons betreft een veilige en ook een plezierige Binnenstad om in te verblijven. Zoals mevrouw van Groningen zegt, we weten ook de verkeersaso's ermee aan te pakken. Ik hoop ook van ganser harte dat inderdaad de motie van de heer Biljoen en van de heer Dekkers het vandaag halen, zodat we ook versneld over kunnen gaan tot uitbreiding van deze pilot tot iets permanents. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Zoals ik vorige week al heb gezegd, zijn wij heel blij met De Meent. Loop er nou eens naartoe, het ziet er gewoon een stuk gezelliger, een stuk mooier uit en je ziet gewoon een glimlach op de gezichten van de mensen als ik daar loop, van wat is het hier fijn. Dat valt me gewoon elke keer op als ik er loop. Ik hoorde net GroenLinks een motie indienen. Daar zijn wij ook blij mee. Dus je krijgt dan nog meer blije mensen op De Meent, bewoners blij, ondernemer blij en een toevallige passant als Roet Van de Velde ook blij. Maar voorzitter, ik zou willen pleiten voor doorpakken. We kennen u, u heeft met De Meent doorgepakt. Ik zou willen verzoeken om nu ook eindelijk eens die ontzettend ongezellige Coolsingel aan te pakken. Haal daar ook de auto weg, dan wordt het daar ook weer gezellig. Dus wethouder, pak door, Coolsingel dicht voor auto's en je hebt nog meer blije mensen in de binnenstad.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden is heel positief vandaag. Dat heeft toch allemaal met die liefde te maken, denk ik, van vanochtend en met de wethouder, hoor ik net. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Anderen? Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Ik heb nog een motie met mevrouw Van Groningen.

De VOORZITTER: Is het een nieuwe motie? Oké, het is een extra ondertekening. Dan hoeft die niet opnieuw ingediend, dan mag die gelijk ook even. Dan vraag ik de wethouder of dat hij kan antwoorden.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Mevrouw de voorzitter, beste raad, dank u voor toch wel weer een ontzettend aangenaam debat, waar u toch eigenlijk ook alweer heel massief aangeeft hoe blij u bent met deze maatregel. Dank daarvoor. Nogmaals, dat zit hem ook echt in de inspanning die de wijkraad, BIZ Meent en de bewoners met ons hebben gehad om dit te realiseren, want omdat zij zo massief achter het plan stonden, konden we ook snel handelen. Het is overigens, zeg ik tegen de fractie DENK, via de voorzitter, niet zo dat de BIZ Centrum niet is betrokken. Sterker nog, zij zijn uitgenodigd voor informatieavonden. Daar zijn zij ook bij aanwezig geweest en in diezelfde informatieavond hebben ze precies gezegd wat u heeft gezegd, namelijk dat zij zorgen hebben, dat ze het er niet mee eens zijn. Overigens heeft de voorzitter mij toentertijd ook nog een appje gestuurd om dat ook nog kenbaar te maken. Dan is nou precies wat participatie is. Je hebt mensen die voor zijn, je hebt mensen die tegen zijn en dan maak je een afweging of je het verstandig vindt om het te doen. Dus het feit dat BIZ Centrum het er niet mee eens is, wil niet zeggen dat het participatietraject niet afdoende is geweest.

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, dan ga ik de wethouder echt even tegenspreken. Het staat ook in de krant dat de directeur van het BIZ Centrum heeft gezegd dat zij niet op de hoogte waren van het voornemen om De Meent af te sluiten, dat hen alleen is toegekomen dat ze het hebben gehad over het VCP en dat ze het met elkaar hebben gehad over de verkeersaso aanpak in de zin van meer boetes, meer handhaving, meer controles, maar niet over de afsluiting van De Meent. Dan is het toch echt uw woord tegen die van haar.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik stel vast dat u niet altijd de krant moet geloven. Dat is misschien ook verstandig.

De VOORZITTER: Ik wil u er wel op wijzen dat u al door uw tijd heen bent. U mag hier nog even op reageren. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Nee, want dat is al teruggezet, dus u heeft al iets extra tijd. Maar u mag nog even reageren.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Nee, voorzitter, ik neem niet klakkeloos over van wat ik in de krant lees, maar ik heb het toch echt van haar gehoord en ik heb haar ook gesproken. Dus ik vind het ook een beetje flauw, dat is misschien het juiste woord, dat u dat daarmee afdoet, alsof ik het gewoon in de krant heb gelezen en denk dit zal wel waar zijn.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Maar legt u mij dan eens uit, mevrouw Rehim Zadeh, als ik dat via de voorzitter aan u mag vragen, hoe kan het dan zijn, dat ik van de voorzitter van de BIZ een appje heb voor afsluiting van De Meent waarin zij zegt dat zij ontstemd is over het feit dat dit voornemen er is? Hoe kan dat dan als zij niet is geïnformeerd, daar niet bij is geweest? Hoe kan het dan zijn dat ik een appje van haar heb waarin zij dat zegt?

De VOORZITTER: U mag er nog even op reageren, maar dan ga ik ook echt wel door naar de anderen.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, ik vind het ook een beetje flauw.

De VOORZITTER: Een moment, de heer Biljoen heeft een punt van orde.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, punt van orde. Ik kan niet in de telefoon van de wethouder kijken wat er gebeurt en laten we niet op deze manier die discussie voeren.

De VOORZITTER: U mag er heel kort nog wat aan toevoegen, maar dan is het echt klaar.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, mij is verteld dat desbetreffende persoon op de hoogte is gebracht door de BIS mate. Dus dat kan het eventueel verklaren, maar ik onderschrijf wat de heer Biljoen zegt. Laten we dit debat niet op dit niveau voeren met elkaar.

De VOORZITTER: Nee, maar ik wil ook wel even heel scherp zijn de andere kant op. Hier is een wethouder en als u de wethouder niet gelooft, is het een ander verhaal. Daar zit ook wel even de andere kant een suggestie op. Ik ga het nu niet op de spits drijven, want het lijkt mij goed inderdaad om deze discussie niet op deze manier te voeren, maar omgekeerd geldt het ook. U moet ervan uitgaan dat de wethouder het de waarheid spreekt, tenzij u iets anders weet, maar dan hebben we een ander probleem.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Ik wil een punt van orde maken.

De VOORZITTER: Dat mag.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, volgens mij mag ik hier best wel ter discussie stellen dat een wethouder iets zegt en dat dat eventueel niet kan kloppen. Het is niet altijd waar wat de wethouder zegt. Er zitten twee kanten aan een verhaal.

De VOORZITTER: Nou moet u wel even op gaan passen, mevrouw Rehim Zadeh. Dit is echt de vertrouwensregel. Ik ga hem nu wel even scherp zetten. Als het zo is dat u vindt dat de wethouder niet de waarheid spreekt, heeft u een ander probleem en daar heeft u middelen voor om daar u over uit te spreken. Ik ben hier wel strikt op, want dit komt echt nauw en de stad kijkt hierin mee. Als u de suggestie wekt dat een wethouder niet de waarheid spreekt.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Ik heb gezegd dat de wethouder misschien een andere interpretatie heeft en dat het anders misschien is overgekomen, wat ik heb gehoord, dat het iets anders is. Volgens mij kan dat.

De VOORZITTER: Ik stop hier nu mee. Ik ga eerst even de anderen het woord geven. Ik stop hier nu mee, maar ik wil wel dat u allen bewust bent van de woorden die u hier gebruikt en ook de manier waarop u over de wethouder spreekt. De heer Dekkers. De heer Van Campenhout was eerst, excuus. Die was eerst.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Ik heb toch nog een vraag, want hoe komt het nou dat iedere keer wanneer de laatste paar keer een straat afsluit, dat iedere keer hij terugkomt op een gefaald participatieproces? Kunt u daar toelichting op geven?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Omdat participeren ook een heel mooi middel is om daar aan te geven dat dat niet goed is gegaan als u het niet eens bent met de uitkomst. U moet u ook realiseren het is een ongelooflijk makkelijke kaart om te trekken, wanneer u het oneens bent met de uitkomst, en dan te zeggen het is niet goed geparticipeerd. Participeren betekent niet iedereen krijgt gelijk. Participeren betekent u wordt uitgenodigd om mee te denken, we halen het net op en op basis van wat we hebben opgehaald, maken we een besluit. Dat is wat participeren is. Dat betekent niet dat we iedereen gelijk geven, dat is iets anders.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Maar waren de definities vooraf duidelijk? Wist men waar ze aan toe waren? Was er een keuzepakket vooraf zo duidelijk gesteld? Want nu lijken mensen ieder met een ander beeld te komen dan wat hier wordt geschetst en dan zijn ze teleurgesteld. Wij voeren de discussie om te kijken waar dan die teleurstelling is. Kunt u misschien daar iets over vertellen?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Voorzitter, wij voeren gewoon gesprekken met bewoners. Dan krijgen ze een plan voorgeschoteld en dan kunnen mensen daar een reactie op geven. Dat is wat er gebeurd in een participatietraject. Vaak geven we ook aan een zo een participatietraject wat is de status, mag u meedenken, cocreëren, geven wij eigenlijk alleen maar informatie af. Er is een hele ladder van participatie en aan de voorkant is in ieder geval gemeengoed heel helder over wat de status is van de inspraak over de participatie. Dat is gemeengoed, wij participeren ons hier. Dat dat altijd beter kan, dat ben ik met u eens. Ik denk dat participeren, dat is continu het beter doen, de wereld verandert, de samenleving verandert. Dat kun je niet vastklikken op 1 en dezelfde manier, dan moet je continu kijken wat is het probleem en hoe doe je dat nou op een goede manier. Maar als u het gevoel heeft dat participeren voor iedereen 100 procent naar tevredenheid kan plaatsvinden, dat is een streven wat ik wel heb, maar ik weet ook dat ik het eigenlijk nooit zal halen.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik wilde eigenlijk nog bemiddelen in de situatie van even geleden, maar het is wat laat, het is eigenlijk al voorbij. Maar ik denk dat de verklaring er misschien wel in zit in de krant, waar ik toch mijn feiten dan vandaan haal. Er wordt gesproken dat men in gesprek was over het Verkeerscirculatieplan en dat dit wel opeens als een verrassing werd gepresenteerd. Dat kan ik me wel voorstellen. Dus mijn vraag is eigenlijk aan de wethouder, met de kennis van nu, had hij dit niet beter al eerder in dat Verkeerscirculatieplan mee moeten nemen, omdat we deze situatie eigenlijk al wel kenden? Bent u het er ook mee eens dat de maatregelen in het Verkeerscirculatieplan ook veel te ver in de tijd zijn gepland? Dus ik kan me voorstellen dat de ondernemers zich wel verrast voelen, want waarom was dit niet gewoon in het Verkeerscirculatieplan meegenomen?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Afsluiting van De Meent en een filter op De Meent staat natuurlijk in het Verkeerscirculatieplan, alleen staat het wat verder in de tijd. Overigens, deze afsluiting zoals we die nu hebben, is onderdeel van het zomeroffensief. Dus ook het zomeroffensief is een bekend fenomeen, ook voor de BIZ Centrum. Al die zaken hebben mij juist daartoe besloten om nu versneld dat te kunnen invoeren. We hadden al ervaring met deze afsluiting, dus we wisten ook wat het effect zou kunnen zijn. Dat deden we overigens altijd wel op vrijdag, zaterdag, zondag zo een beetje, zo uit mijn hoofd. Nu doen we dat 24/7, maar dat kan je natuurlijk extrapoleren. We zagen ook dat die overlast zich niet beperkt tot het weekend, beperkt zich ook niet tot de eerste paar maanden van de zomer. Nee, begint al in februari. Daarom zijn we in februari al eerder gestart met de afsluiting in de weekenden en hebben we besloten, gezien onze metingen daar, om het nu verder te brengen. Dat konden we ook omdat we tot en met de afloop van die 7 weken daar nog de ruimte hadden. Als ik langer had gewacht, en dat is de bestuurlijke afweging die je dan hebt, was de tijd dat ik het had kunnen afsluiten veel kleiner geweest, daar kom ik straks bij de motie

afhandeling nog op terug, want dan heb ik de Westewagenstraat weer nodig of de doorgang weer nodig, omdat dan de Westewagenstraat wordt afgesloten voor een rioolvervanging.

De VOORZITTER: U heeft eigenlijk geen tijd meer, mijnheer Deckers. Laatste opmerking en dan klaar.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik vind het ook wel lastig, want ik krijg een heel verhaal, maar antwoord op de vraag krijg ik hier niet. Want de vraag is we hebben een Verkeerscirculatieplan, daar zat het niet in, dus bewoners zijn verrast. Had u het niet mee moeten nemen? Nou, ik denk dat het goed was geweest als u had gezegd het was goed als we eigenlijk deze nu wat meer ad-hoc maatregel daar al in mee hadden genomen.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Maar die zitten in het Verkeerscirculatieplan en we hebben een zomeroffensief, waarin deze afsluiting ook al jaren van toepassing is. Dus het kan nooit een verrassing zijn. Het enige wat een verrassing zou kunnen zijn, is dat hij nu permanent is, 24/7, 7 dagen in de week. Dat is het enige wat we toevoegen aan wat we al deden. Dat is natuurlijk ook wel gewoon wat er gaande is. Ik had niet zo heel veel vragen en dan ga ik snel naar de moties, want daar kan ik heel snel met u doorheen. Boa's straks meer bevoegdheden. Gelukkig hebben een aantal van onze boa's, vooral de motor boa's, al wat extra bevoegdheden in die trend, maar voor onze lopende boa's zijn we inderdaad in een gesprek met JenV. Dat gaat overigens via de burgemeester. Zij heeft de onderhandelingen als regioburgemeester in die hele domeinen discussie, maar wij trekken daar goed gezamenlijk in op, dat de wensen die ik heb voor handhaving er in ieder geval vanuit een Rotterdamse input, want zij heeft daar een beetje een driedubbele pet op, ook op tafel kunnen worden gebracht. Dan naar de moties, daar kan ik heel snel doorheen gaan. Motie 1, DENK Rotterdam, Leefbaar Rotterdam, 'Meent het serieus'. Dat is een spreekt-uitmotie, is dus oordeel aan uzelf. 'Logisch Laden en Lossen', motie nummer 2, die kan ik omarmen. Motie nummer 3 'Met je vracht niet in de wacht', van DENK en anderen volgens mij, omarmen. 'Als het niet werkt, dan werkt het niet', motie nummer 4 van DENK en anderen, kan ik omarmen, maar betekent bij het tweede dictum ook dat we kunnen optimaliseren. U geeft aan in een negatieve trend, ik kan hem ook uitleggen dat ik hem kan optimaliseren met behoud van de afsluiting. Dan motie nummer 5 'Het wordt goed vertoeven op De Meent' van D66, kan ik omarmen. Motie 'Rotterdam meent het echt', daar heb ik eigenlijk net in het kleine debatje met de heer Dekkers al op aangegeven direct doorstromen kan niet. De Westewagenstraat gaat namelijk dicht voor een gevel-tot-gevel-aanpak en dan heb ik de doorstroom nodig. Daar zijn overigens de bewoners ook van op de hoogte en de ondernemers. Dat is ook de reden waarom we zo snel mogelijk aan de gang wilden met een tijdelijke afsluiting, want elke week dat ik het langer zou doen, zou ook een week korter effect betekenen. Dan heb ik gewoon een doorgang nodig om het verkeer goed af te kunnen handelen. Dus ontraden. 'Me(en)ten is weten' van Leefbaar en anderen, motie nummer 7, kan ik omarmen. 'Doortrekken wat werkt' van GroenLinks en anderen, die ontraad ik en dat komt omdat dit is precies wat we in dit gebied wilden doen. Dit is gewoon conform wat bewoners en ondernemers, waar wij ook als gemeente achter zijn gaan staan. Om daar nu ineens in door te trekken en door te slaan, dan krijg ik wat meer criticasters ook weer op mijn nek dat ik de participatie niet goed doe. Dus dat wil ik in deze vorm niet zo uitvoeren, want anders ben ik misschien niet genoeg aan het participeren. 'Een goede afsluiting houdt de binnenstad bereikbaar', motie van de Rotterdamse VVD, kan ik omarmen. 'Maximale inspanning voor onze ondernemers', motie 10, kan ik omarmen. 'Afpakken doet pijn', laatste motie van de Rotterdamse VVD, kan ik ook omarmen. Overigens moeten we daar nog wel echt heel goed kijken wat de juridische grondslagen daarvan zijn. Dat zal misschien ook nog te maken kunnen hebben met die hele domeinendiscussie. Daar heb ik ook wel de burgemeester bij nodig, maar het onderzoeken, verkennen, dat ben ik graag voornemens.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen heeft ook geen tijd meer. Heel kort, echt kort.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Dan 1 hele korte vraag over die domeinen discussie. Wat ik heel fijn vind, scanauto's zijn ook onze handhavers. Zou u dat daar ook in kunnen meenemen?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ja, wel in de juiste volgorde, zeg ik tegen mevrouw van Groningen via de voorzitter, begint eerst dat we de bevoegdheid moeten hebben en daarna kun je kijken hoe doe je dat, met welk instrument, hoe kun je dat op een goede manier dan ook in de dagelijkse operatie borgen. Dus dat is niet gelijk de stap die je kunt nemen, daar heb ik eerst die bevoegdheid voor nodig en dan kan ik kijken of ik dat ook met scanauto's zou kunnen oplossen, maar wel in die volgorde. Als we daar zover zijn, zal ik u daar wel over informeren of dat mogelijk is of niet.

De VOORZITTER: Ik begreep dat mevrouw Rehim Zadeh nog even kort 1 woord wil zeggen en dat sta ik toe.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, voorzitter. Even terugkomend op de discussie die we zojuist hebben gehad, ik wil wegblijven van termen als vertrouwenskwestie. Ik geloof de wethouder als hij zegt dat hij een appje heeft binnengekregen. Ik hoor gewoon 2 verschillende verhalen en ik probeer daarin te achterhalen wat er is gebeurd en dat doe ik aan de hand van vragen stellen. Dus dat.

De VOORZITTER: Dat is fideel, mevrouw Rehim Zadeh. De wethouder wil hierop nog reageren.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Voorzitter dank. Het was overigens niet nodig hoor. In de hitte van de strijd kan dat altijd gebeuren. Ik kan me wel voorstellen, een beetje integrerend op wat de heer Dekkers zei, dat mensen zich niet genoeg gehoord voelen of dat er mensen zijn geweest die bij zo een avond niet zijn geweest. Je nodigt mensen uit en dan er komen de mensen. Je weet nooit wie er komt. Je kunt 100 mensen uitnodigen en er komen er altijd 20, zeg ik altijd. Heb je er 80 dan wel of niet gehoord is natuurlijk de discussie.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij aan het eind gekomen bij agendapunt 12.9 en dan starten wij met agendapunt 12.10. Excuus, mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Volgens mij had ik nog net op de valreep een toezegging van de wethouder gekregen dat hij mij op de hoogte zou houden van de discussie over het sociaal domein en dus laat weten hoe het met de uitbreiding van bevoegdheden zit en heeft u ook daarna scanauto's.

De VOORZITTER: U heeft hem heel goed samengevat zelf, dus hierbij. Ik had inderdaad de heer Segers-Hoogendoorn ook nog het woord beloofd.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ja, in technische tijd. Het opnieuw indienen van een gewijzigde motie na overleg met de wethouder over de windturbines, waarvan zij in de eerste termijn, breng ik even in herinnering bij u, voorzitter, zei ik heb een oude versie voor me. Die zou ze dus nog appreciëren op een moment dat u dat debat heropent, dus ik dien de gewijzigde motie bij deze in bij dat agendapunt.

De VOORZITTER: Dank en medeondertekenaar ChristenUnie. Ik pak even het nummer erbij. Dit gaat over agendapunt 12.4 en dan nummer 1 wordt nummer 1A, want dat is een gewijzigde motie. Die is voldoende ondertekend. Hartelijk dank.

12.10 Tweeminutendebat over 'De toekomst van het Stadsmuseum', aangevraagd door het lid Vogelaar e.a.

De VOORZITTER: Dan kom ik bij agendapunt 12.10 Tweeminutendebat over 'De toekomst van het Stadsmuseum' en dat is aangevraagd door mevrouw Vogelaar en anderen. Dus zij mag als eerste het woord.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Dank, voorzitter, want de erfgoedcollectie van Rotterdam telt zo een 115.000 stukken, onze stukken. Met het sluiten van Museum Rotterdam op de locatie Timmerhuis hier om de hoek in 2020 is de plek verdwenen waar de erfgoedcollectie toegankelijk werd gemaakt voor Rotterdammers en andere geïnteresseerden. Wat is er sindsdien gebeurd, voorzitter? In 2021 verscheen het rapport ook van jou, Rotterdam heeft een ambitieus stadsmuseum nodig. In 2022 een opvolgend rapport naar een nieuw stadsmuseum voor Rotterdam, waarin eveneens wordt benadrukt dat Rotterdam een eigen museum verdient. Voorzitter, we hebben wel stapels rapporten en adviezen liggen, maar wat we niet hebben, is een plek voor ons Stadsmuseum. Niet tijdelijk, niet permanent. Rotterdammers hebben het moeten doen met pop-up exposities en dat is beter iets dan niets, maar het doet geen recht aan ons collectieve erfgoed, dat nu al 5 jaar achter slot en grendel in het collectiecentrum op een bedrijventerrein in Alexander in de mottenballen ligt. Voorzitter, in de commissiebespreking gaf de wethouder aan dat gesprekken over een permanente locatie voor het stadsmuseum in een vergevorderd stadium zijn. De PvdA-fractie vindt dat hoopvol, maar ter aanmoediging en onder het mom van zien dan geloven, dienen wij samen met veel andere fracties een motie in die het college verzoekt om vaart te maken met het vinden van een plek voor ons Rotterdams erfgoed. Want het kan toch niet zo zijn dat we straks wel een nieuw collectiecentrum hebben, maar nog geen stadsmuseum?

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen heeft een vraag.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, je kunt onmogelijk tegen zo een motie zijn, maar het is wel vraag naar de bekende weg. We hebben een Museumvisie gevraagd van de wethouder, nota bene door jullie medeondertekend. Die wordt in oktober behandeld. De wethouder heeft in het commissiedebat gezegd dat hij in onderhandeling is over een specifieke locatie en dat hij na de zomer meer hoopt te kunnen vertellen. Dan denk ik, wat wilt u nou met deze motie? Wat voegt die nou toe? Het is vragen naar de bekende weg, het is vragen om meer werk.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, waar het mij om gaat is dat wij al 5 jaar lang geen stadsmuseum hebben en tot nu toe alles wat wij te horen hebben gekregen, is dat een tijdelijke locatie niet door kon gaan of dat een permanente locatie alsnog op het laatste moment niet door is gegaan. Dus wat ik wil doen is de vaart erin houden en met deze motie daarin de wethouder een duwtje in de rug geven.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Allemaal terechte argumenten, allemaal argumenten die het afgelopen halfjaar allang aan de orde zijn geweest, allang zijn besproken, in meerdere debatten, besproken is bij de motie met het verzoek om een museumnota. De wethouder heeft daarop geantwoord. We weten waar we aan toe zijn, we krijgen een Museumvisie die we kunnen bespreken. Hij is in onderhandelingen over een museumgebouw. Wat zegt u? Schiet een beetje op met dat museumgebouw. Wat voegt dat toe? Wat vraagt u nou eigenlijk aan de wethouder?

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Nou, mijn vraag is heel duidelijk, wanneer hebben wij weer een stadsmuseum hier in Rotterdam?

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. In het commissiedebat heb ik het stadsmuseum geagendeerd, juist om de ruimte te geven aan de wethouder om ons te informeren. Dat heeft hij gedaan en hij heeft ons ook heel duidelijk aangegeven wat de stand van zaken is. Dus ik vind dit debat op dit moment onnodig, omdat we echt gewoon van de wethouder een duidelijk antwoord hebben gekregen waar we staan, waar hij op dit moment aan toe is en wat we na de zomer kunnen verwachten. Dus ik vind dit echt een beetje voor de bühne, mevrouw.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, dat oordeel laat ik aan mevrouw Nunnely van D66. Waar het mij om gaat, is dat we nog steeds geen stadsmuseum hebben. Tot nu toe is het helaas een paar keer misgegaan met het vinden van huisvesting, dus ik wil graag benadrukken, en dat is mijn afdronk van de commissiebespreking, om toch een motie in te dienen om de wethouder daarin aan te sporen om daar nu echt tot een oplossing te komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Boijmans is ook nog niet open. Dus ik begrijp het, maar om dan nog voor het stadsmuseum ook op deze manier en in deze fase een motie in te dienen of op deze manier de druk op te voeren, dat is echt niet nodig, mevrouw Vogelaar.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Mevrouw Nunnely haalt mij de woorden uit de mond, want inderdaad het Boijmans is ook al jaren dicht. Ik vind het heel vervelend dat wij hier in de raad moeten staan om het steeds over dichte musea te hebben, wat mij betreft hebben we het over open musea.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dan nog 1 vraag aan mevrouw Vogelaar, gaat u dadelijk ook een motie indienen over wanneer gaat het Boijmans open, terwijl we allemaal weten dat we in november over het definitieve ontwerp over Boijmans gaan praten?

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Nou, voorzitter, daar heb ik wel over nagedacht toen we het laatste over museum Boijmans van Beuningen hebben gehad, maar u kent daarvan de uitkomst, mijnheer Van Dommelen.

De VOORZITTER: Oké. Is nu het woord aan de heer Coşkun.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.10 M1 Stadsmuseum Rotterdam uit de mottenballen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van 'De toekomst van het Stadsmuseum';

constaterende dat:
- de erfgoedcollectie van Rotterdam circa 115.000 stukken telt en deze in bezit is van de gemeente Rotterdam;
- met het sluiten van Museum Rotterdam op de locatie Timmerhuis in 2020 de plek verdween waar de erfgoedcollectie toegankelijk werd gemaakt voor Rotterdammers en andere geïnteresseerden;
- in 2021 het rapport 'Ook van jou. Rotterdam heeft een ambitieus stadsmuseum nodig' is verschenen en dit streven door de gemeenteraad is overgenomen;
- in 2022 een opvolgend rapport 'Naar een nieuw stadsmuseum voor Rotterdam' is gepubliceerd, waarin eveneens wordt benadrukt dat Rotterdam een eigen museum verdient;
- een van de adviezen uit het rapport was om zo snel mogelijk voor tijdelijke huisvesting te zorgen;
- er met het verstrijken van de jaren slechts enkele pop-up exposities zijn georganiseerd en er van tijdelijke dan wel permanente huisvesting nog steeds geen sprake is;

overwegende dat:
- de gemeente Rotterdam als eigenaar van de Rotterdamse erfgoedcollectie de maatschappelijke plicht heeft om de collectie te ontsluiten en toegankelijk te maken voor Rotterdammers en andere geïnteresseerden;
- de collectie nu ligt opgeslagen in het collectiecentrum Metaalhof op een bedrijventerrein in Rotterdam-Alexander;
- het verhaal van de stad beter verteld kan worden wanneer de erfgoedcollectie ontsloten en toegankelijk is voor Rotterdammers en andere geïnteresseerden;

verzoekt het college:
- vaart te maken met het vinden van huisvesting en budget voor het stadsmuseum Rotterdam;
- mogelijkheden te onderzoeken om een gedeelte van de collectie tijdelijk te huisvesten, indien permanente huisvesting op korte termijn niet mogelijk blijkt;
- bovenstaande mee te nemen in de dit najaar te verschijnen museumvisie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.E. Vogelaar, A. Kockelkoren, L.P.A. Dekkers, T.S.J. Coşkun, R.T.J. van der Velden en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer CO**Ş**KUN (sp): Voorzitter, dat stadsmuseum, dat moet er komen en dat moet er snel komen en de collectie moet tussentijds ook toegankelijk zijn, geldt voor collectie Stadsmuseum, geldt voor Boijmans. Daar is deze motie, daar is deze aanvraag voor bedoeld. Die Museumvisie moet er natuurlijk komen, daar hebben we 9 maanden geleden om gevraagd. Misschien dat die in november komt, een jaar na de aanvraag, maar er moet echt meer vaart gemaakt worden en die Museumvisie had er eigenlijk al 3 jaar geleden moeten zijn, maar goed. Laten we het daar snel over gaan hebben en dan kunnen we weer bij onze kunstschatten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan de heer Dekkers. Of niet? Oké. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. We hebben het natuurlijk besproken in de commissie, maar zoals het elke keer gaat met het Stadsmuseum, het wordt geagendeerd door de gemeenteraad. We hebben natuurlijk al een hele tijd niets gehoord over dat Stadsmuseum, de brief die we in de commissie bespraken was uit december. Dus wij zijn blij dat D66 dat agendeerde in de commissie, want anders hoor je niets, zie je niets en gebeurt er bijna niets, denk je. Dit is ook een belangrijke motie waarin we duidelijk vragen dat de collectie nou weer eens een keer zichtbaar wordt en dat is die op dit moment niet. Hij ligt in het depot, de collectie, en dat is heel jammer. Die 115.000 objecten, daar kan je vast wel een selectie van maken die je ergens laat zien. Dus daarvoor is deze motie ook bedoeld en ik hoop richting het debat over de Museumvisie dat de wethouder de heuglijke mededeling straks kan doen voor het debat al van dit is onze visie, hier gaan we aan de slag.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan mevrouw Kockelkoren. Die hoeft niet. Mevrouw Nunnely, hoeft ook niet. De heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Dank u wel, voorzitter. Het Stadsmuseum, dicht sinds 2020 en veel te lang stilte vanuit de wethouder. De laatste brief dateert uit 2022. Tijdens de commissie hebben we begrepen dat er in september duidelijkheid komt en we zijn bereid inderdaad tot dan te wachten. Zo niet, dan liggen wat ons betreft alle opties op tafel, inclusief het onderbrengen van een deel van de collectie bij een ander museum, zoals het Wereldmuseum of Boijmans. Het lijkt me goed om dit inderdaad bij de museumnota te bespreken. De wethouder heeft een taak. Toen ik op de middelbare school zat, kon je overgaan met een voorwaarde, dat heette destijds overgaan met een taak. Ik zie dit als een taak voor de wethouder. De wethouder heeft ook een andere taak, dat is het collectiecentrum. Dat zijn 2 taken, wat mij betreft 2 taken te veel, en er komt ook nog de cultuurplantransitie aan. Dat is ook een gigantisch traject. De wethouder heeft een flinke tweede helft van dit jaar voor de boeg, dus daar wensen we hem veel succes mee.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Dat is niet het geval, dan vraag ik de wethouder of hij kan antwoorden.

De heer KASMI (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Vele van uw raadsleden hebben al gerefereerd naar de uitgebreide bespreking over het stadsmuseum en over een aantal andere onderwerpen in de commissie onlangs. Ik ga dat debat niet overdoen wat mij betreft, maar ik ga wel advies geven op de ingediende motie. Dat is motie 1, waarin u oproept vaart te maken met het vinden van permanente huisvesting, mogelijkheden te onderzoeken voor gedeeltelijk de collectie ergens anders onder te brengen en in het najaar dit mee te nemen in de Museumvisie. Als ik de verschillende dictums afloop, dan is dictum 1, ik heb u al gezegd in september kom ik met nieuws daarover, dus sneller dan dat zal niet gaan. Ook omdat er een zomervakantie tussen zit, dus dat is al heel snel. Mogelijkheden om te onderzoeken om de collectie ergens anders te huisvesten, dat komt pas echt aan de orde als we geen nieuwe locatie vinden voor het Stadsmuseum. Dan komen alle andere opties die we dan gaan bekijken aan de orde, maar dat is dus nu nog niet aan de orde, veel te vroeg. Die Museumvisie, daarvan heb ik al gezegd, ook in een vorig debat, dat hij in het najaar komt, ergens in november. Dus ik zou zeggen, wacht dat af. Dus deze motie ontraad ik om die reden, voorzitter. Ik weet niet of het helemaal in de orde van de vergadering is, voorzitter, omdat ik nu aan het woord ben, ten aanzien van het debat 12.5 Thuiszitters, daar was een motie over ingediend, motie 2, die had ik ontraden, maar ik begreep dat ik niet helemaal de juiste motie voor ogen had. Inmiddels heb ik de aangepaste motie wel gezien, dus ik kan hem omarmen. Het gaat om motie 2, thuiszitters debat 12.5.

De VOORZITTER: Maar we zitten nog in dit debat, dus we gaan eerst even dit debat afronden, want mevrouw Vogelaar heeft nog gewoon een vraag.

De heer KASMI (wethouder): Ik dacht dat we al klaar waren. Sorry, ik ben te snel.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Zo snel is de wethouder natuurlijk niet van mij af, voorzitter. Ik heb nog wel 1 vraag over dat tweede punt bij het dictum. Daarbij geeft de wethouder aan ik ben echt veel te vroeg met vragen van eventueel tijdelijke huisvesting wanneer permanent niet lukt, maar dat is nou juist ook de afgelopen jaren misgegaan. Er zou een tijdelijke plek zijn waar de stukken toegankelijk zouden zijn voor Rotterdammers, dat is ook keer op keer mislukt. Dus ik begrijp niet dat ik daarmee te snel ben. Volgens mij zijn we daarmee eigenlijk 5 jaar te laat.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): U noemt steeds de termijn van 5 jaar, maar het is helemaal niet 5 jaar. Je kunt niet verwachten dat we het museum vandaag sluiten, dat we morgen een nieuw museum hebben, een nieuwe locatie, dat allereerst. We hebben toen met elkaar afgesproken, maar dat kan u misschien niet helemaal weten, dus dat kan ik u niet kwalijk nemen, dat er ook een nieuw plan zou komen voor een heel nieuw museum met de nieuwe visie, enzovoort. Dat is het rapport wat u heeft gehad en dat neemt gewoon natuurlijk tijd in beslag. Dat is 1. Twee, en dan val ik toch een beetje in herhaling, er was ook geen budget voor het nieuwe Stadsmuseum. Dat heb ik u ook al gezegd. Dus ondanks dat gaan we toch kijken of we dat voor elkaar kunnen krijgen, want iedereen wil het, maar tegelijkertijd is er niet per se budget op dit moment wat zomaar vrij is, wat we kunnen gebruiken. Maar nogmaals, in september kom ik hopelijk, dat weet ik niet, ik wil niet te veel op de zaken vooruitlopen, met goed nieuws en in de tussentijd, van nu tot met september, lijkt het me niet opportuun om nu allerlei andere alternatieven te gaan onderzoeken. Het is wel zo dat ook in de afgelopen jaren zijn er op verschillende locaties, op verschillende momenten wel degelijk de collectie deels zichtbaar geweest. Ik heb u in de commissie daar voorbeelden van genoemd. Ik wilde niet het hele debat overdoen, maar u daagt mij nu uit om het toch weer allemaal te zeggen. Laten we dat alsjeblieft niet doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, afrondend dan. Het is jammer dat het niet aan mij ligt, want als het aan de PvdA-fractie had gelegen, dan hadden we al wel jaren geleden een locatie gehad, zodat die mooie collectie en ons erfgoed toegankelijk is voor Rotterdammers.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ook nog 1 opmerking. Ik hoop dat u de suggestie van de heer Koster gewoon serieus neemt. Het museum is al 5 jaar dicht. U doet nu net alsof het aan de raad ligt. Ga gewoon lekker aan de slag, ga het gewoon doen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Zo ken ik mevrouw Kockelkoren weer, lekker negatief. Ik ben wat optimistischer dan u, zeg ik via de voorzitter. Het is lekker makkelijk politiek bedrijven op deze manier. Daar ben ik niet van, zoals u weet.

De VOORZITTER: Wethouder, even een moment. Het is meestal zo gebruikelijk dat raadsleden een wethouder ter verantwoording kunnen roepen en beoordelen en niet omgekeerd. Dus ik zou die regel er ook wel goed in willen houden en ook geen kwalificaties over raadsleden willen geven.

De heer KASMI (wethouder): Ik heb mevrouw Kockelkoren, voorzitter, met alle respect niet beoordeeld. Maar goed, reagerend op de heer Koster, volgens mij had ik dat al gedaan, dat zat in de motie waar ik al uitgebreid op heb gereageerd, namelijk uw dictum 2, bij mocht het niet lukken, een tijdelijke of een nieuwe huisvesting, dat we dan gaan kijken naar nieuwe opties. Dat is ook al een toezegging die ik had gedaan in de commissie, dus wat mij betreft is dit toch weer een herhaling van zetten. De heer Koster heeft mij volgens mij gevraagd mocht de locatie niet lukken, is het dan mogelijk om te kijken of we op een andere manier de collectie zichtbaar kunnen maken en eventueel huisvesten in een ander musea. Dat was de vraag en hij deed toen heel specifiek ook het voorstel van het Wereldmuseum in de commissie en ik heb daar toen ook al op geantwoord. Als dat aan de orde is, kijk ik verder, maar ik wil eerst september wat mij betreft afwachten.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik ben van nature een heel positief mens. Dat wil ik toch nog even gezegd hebben. Maar wat ik gewoon belangrijk vind, ik beoordeel wethouders op hun daden en het museum is dicht, het is al 5 jaar dicht, de laatste berichtgeving was in 2022. Het enige wat de raad oproept in meerdere stemmen is aan deze wethouder neem die urgentie ter harte en nu waait het een beetje weg, zo van mevrouw Vogelaar zat toen nog niet in de raad. Dat wil ik gewoon hier ter discussie stellen. Wij vragen gewoon met meerdere stemmen, wethouder, neem dat serieus en u kunt ook gewoon zeggen dat zal ik doen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, maar dan vraag ik mij af, met alle respect, via de voorzitter, hoe komt het dat u denkt dat ik dit niet serieus neem? Als ik het niet serieus zou nemen, dan was ik nu niet in volle onderhandeling geweest voor een nieuwe locatie. De realiteit is dat ik achter de schermen wel degelijk heel hard bezig ben geweest. Ik zeg u net, en nogmaals, ook dit is een herhaling van zetten, dat ik in september daar meer nieuws over heb. Dus wel degelijk loopt er van alles op dit moment, maar ik kan niet altijd alles met u delen wat ik elke dag doe. Maar voorzitter, nogmaals, in september volgt er een bericht vanuit mijn kant over of we dan allemaal blij kunnen zijn met de nieuwe locatie of niet. Voorzitter, ik hou het hierbij.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, dan heb ik nog een vraag aan mevrouw Vogelaar. Met deze toezegging neem ik aan dat u uw motie intrekt, of zie ik dat nou verkeerd? Scheelt ook weer een hele hoop werk voor de ambtenaren.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Deze motie blijft gewoon staan, voorzitter.

De VOORZITTER: Helder. Dan zijn wij hiermee aan het eind gekomen van agendapunt 12.10.

12.11 Voortgangsrapportage Armoede en schulden 2025

De VOORZITTER: Dan gaan wij door met agendapunt 12.11 Voortgangsrapportage Armoede en schulden 2025. Dit debat is aangevraagd door mevrouw Maassen en zij heeft ook als eerste het woord.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb 2 moties voor dit debat. Allereerst een motie over transparantie bij evaluaties, mede ingediend door de heer Vicario van de Rotterdamse

VVD. Tijdens het debat hebben we begrepen dat er een evaluatie is uitgevoerd naar het subsidiekader. We waren nieuwsgierig als raad wat de resultaten daarvan waren. Die resultaten kunnen wij helaas niet ontvangen, omdat aan de respondenten is toegezegd dat de evaluatie geheim zou blijven. Ik denk dat daar heel veel opties zijn om en de vertrouwelijkheid van de evaluatie te waarborgen en ook de evaluatie te kunnen delen met de raad, zodat wij ook onze controlerende functie kunnen uitoefenen. Daarom dien ik daarvoor een motie in, om ervoor te zorgen dat in ieder geval het uitgangspunt van evaluaties blijft dat de evaluatie inhoud ook gedeeld kan worden met de raad, met ook nog ruimte voor het college om allerlei andere opties in te richten, zodat het toch geheim of vertrouwelijk kan blijven.

De VOORZITTER: U heeft nog een motie.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.11 M1 Transparantie bij evaluaties

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli 2025, ter bespreking van agendapunt 9.1: Voortgangsrapportage Armoede en schulden 2025;

constaterende dat:
- de subsidieregelingen Aanvullende Inkomensondersteuning en Samen Sterk tegen Armoede en Schulden inmiddels zijn geëvalueerd;
- de uitkomsten van deze evaluaties op dit moment niet gedeeld worden met de gemeenteraad vanwege toegezegde geheimhouding;

overwegende dat:
- de uitkomsten van beleidsevaluaties van groot belang zijn voor de gemeenteraad om haar controlerende en kaderstellende taak goed te kunnen uitoefenen;
- er een wezenlijk verschil is tussen het anoniem houden van respondenten binnen een evaluatie (om hen te beschermen en openheid te stimuleren) en het volledig geheim houden van de uitkomsten;
- het college in de toelichting op de nieuwe regeling Samen Sterk 2026-2027 actief verwijst naar de evaluaties van eerdere regelingen als onderbouwing voor beleidskeuzes;
- het dan wringt dat de gemeenteraad geen inzicht krijgt in die evaluatie, waardoor controle op de beleidskeuzes onmogelijk wordt gemaakt;
- dit een fundamenteel probleem oplevert in het kader van de scheiding der machten en de grondwettelijke controlerende rol van de raad;

verzoekt het college:
- als uitgangspunt te hanteren dat evaluatie-inhoud en geanonimiseerde data altijd opvraagbaar en raadpleegbaar moeten zijn voor de raad, met waarborging van anonimiteit van respondenten;
- geheimhouding of vertrouwelijkheid van data en evaluatie uitkomsten alleen toe te passen na duidelijke, onderbouwde afweging, waarbij eerst wordt bekeken of plaatsing in de raadskluis mogelijk is;
- volledige afscherming uitsluitend als uiterste middel te hanteren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen en J. Vicario

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw MAASSEN (d66): De tweede motie gaat over de aanpak van menstruatiearmoede. We zien dat de aanpak van menstruatiearmoede op scholen een enorm groot succes is. Sporten kan ook belemmerend zijn op het moment dat er sprake is van menstruatiearmoede en we willen natuurlijk dat jonge meiden ook gewoon kunnen sporten. Daarom dien ik een motie in die vraagt om te inventariseren in hoeverre er aandacht voor is en te kijken of we daar voor sportverenigingen ook een menstruatiearmoede aanpak zouden kunnen ontwikkelen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Kind.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.11 M2 Aanpak menstruatiearmoede op sportverenigingen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17-07-2025, ter bespreking van agendapunt 9.1: Voortgangsrapportage Armoede en Schulden;

constaterende dat:
- menstruatiearmoede nog steeds een urgent probleem is in Rotterdam en invloed heeft op de gezondheid, het welzijn en de participatie van mensen die menstrueren;
- Rotterdam zich inzet om menstruatiearmoede tegen te gaan, onder meer via het beschikbaar stellen van menstruatieproducten op scholen en andere publieke plekken;
- in 2024 op 194 van de 214 scholen (126 PO, 68 VO) meer dan 52.690 menstruatieproducten zijn verstrekt;
- uit evaluatie blijkt dat deze aanpak niet alleen het taboe doorbreekt, maar ook ouders en leerlingen geruststelt, met name op scholen waar veel kinderen in armoede leven;

overwegende dat:
- ook sportverenigingen belangrijke plekken zijn waar jongeren en volwassenen samenkomen;
- Gezien het succes en het bereik van de aanpak op scholen, uitbreiding van de aanpak menstruatiearmoede naar sportverenigingen logisch en kansrijk is;
- toegang tot menstruatieproducten op sportlocaties drempels voor vrouwen en meisjes voor deelname aan sport en beweging kan verlagen;
- dit bijdraagt aan gelijke kansen en gezondheidsbevordering, zeker voor wie te maken heeft met financiële problematiek;

verzoekt het college:
- te inventariseren in hoeverre sportverenigingen in Rotterdam momenteel al aandacht hebben voor het tegengaan van menstruatiearmoede;
- te onderzoeken of, en zo ja hoe, de aanpak van menstruatiearmoede kan worden uitgebreid naar sportverenigingen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A.J.A. Maassen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer KIND (volt): Dank u wel, voorzitter. Graag aandacht voor een vrij specifiek onderwerp, namelijk de tandartszorg. We weten dat 1 op de 5 kinderen in Nederland niet naar de tandarts gaat en dat waarschijnlijk in Rotterdamse wijken het nog groter is, omdat het ook in ieder geval samenhangt met een lagere sociaaleconomische status en kwetsbare wijken. Vroeger hadden we de schooltandarts hiervoor, dus dan kon je naar de schooltandarts, die kwam naar de school toe. Alleen die is afgeschaft, omdat op dit moment de tandartszorg onder het basispakket valt. Dat betekent aan de ene kant dat het vaak gefinancierd wordt, maar tegelijkertijd weten we ook dat er allerlei praktische drempels zijn. Soms zijn er ook bijvoorbeeld betalingsachterstanden bij de zorgverzekeraar. In Rotterdam ongeveer 16.000 keer komt dat voor, was laatst bekend geworden. Wat we graag zouden willen, is dat we weer gaan onderzoeken of die schooltandarts terug zou kunnen komen. Ik weet ook dat ik me een beetje op glad ijs bevind, omdat dit echt een onderwerp is dat tussen wethouders invalt. Aan de ene kant wethouder onderwijs met schoolbesturen, wethouder zorg als het gaat over de GGD, preventie en zorg en nu als wethouder armoede. Toch probeer ik dat hier neer te leggen, ook mede geïnspireerd door bijvoorbeeld wethouder Moorman in Amsterdam, die dus onderwijs, jeugd en armoede tegelijk heeft, om toch te gaan kijken of er op een creatieve manier kan worden onderzocht of die schooltandarts weer terug kan komen. Daarmee denken we dus ook dat er financiering voor is, omdat we dus met die samenwerking met de zorgverzekeraars, tandartspraktijken het budget kunnen vinden. Dus daarom dienen we de motie 'Breng de schooltandarts terug!' in, samen met Sarah Reitema van de Partij van de Arbeid.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan mevrouw Vlieger.

De VOORZITTER: De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.11 M3 Breng de schooltandarts terug!

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli 2025 ter bespreking van het agendapunt 12.11'9.1 Voortgangsrapportage Armoede & Schulden 2025';

constaterende dat:
- landelijk 1 op de 5 kinderen niet naar de tandarts gaat en dit percentage in Rotterdam naar verwachting een stuk hoger ligt;
- een groeiend aantal Rotterdamse kinderen kampt met gebitsproblemen door uitgestelde of ontbrekende tandartszorg;
- het uitstellen of ontbreken van tandzorg invloed heeft op leerprestaties, gezondheid en welzijn negatief kan beïnvloeden;

overwegende dat:
- preventieve mondzorg voor kinderen onder de 18 jaar volledig wordt vergoed vanuit het basispakket;
- de toegang tot tandheelkundige zorg desalniettemin niet vanzelfsprekend is vanwege praktische, financiële of culturele barrières;
- de inzet van (mobiele) schooltandartsen een bewezen, laagdrempelige en effectieve manier is om de toegankelijkheid tot tandzorg bij kinderen te stimuleren en daarmee de gezondheid van het gebit te verbeteren;
- er verschillende innovatieve en creatieve concepten mogelijk zijn om schooltandartsen budgetneutraal in te voeren;

verzoekt het college:

- samen met de schoolbesturen, de GGD, tandartspraktijken en andere relevante partners te onderzoeken of en hoe schooltandartsen opnieuw- en op een innovatieve wijze- kan worden ingevoerd in kwetsbare wijken;
- hierover uiterlijk in Q4 van 2025 terug te koppelen aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw VLIEGER (gl): Voorzitter, dank. Het proces rondom het jeugdtegoed, daar waren wij als GroenLinks niet zo blij mee, maar we zijn blij dat de wethouder een aantal toezeggingen heeft gedaan en toch gaat kijken naar mogelijkheden voor samenwerkingen. Voorzitter, voorafgaand aan dit debat hebben we een heel mooi gesprek gehad met wijkraadsleden. Daar kwamen hele mooie punten uit. Het idee van een beslisboom, daar zat zag de wethouder nog wat twijfels in, maar ook mogelijkheden en daarom dienen we graag een motie in om samen met ervaringsdeskundigen te onderzoeken of het toevoegen van een beslisboom op flyers een meerwaarde zou kunnen zijn voor ook het verbeteren van toegang tot de armoederegelingen. We hechten veel waarde aan cijfers en data hier in Rotterdam, want met data kunnen we beter beleid maken. Toch kiezen we ervoor om niet aan te sluiten bij de armoedescans van het CBS. Bezwaren waren er niet echt, dus dienen we toch nog een motie om te kijken of het advies van de ombudsman kunnen opvolgen en ons aan te sluiten. Afrondend hopen we vooral dat we in de laatste maanden van dit jaar nog stevig armoedebeleid gaan zien in de stad, dat overkoepelende armoedeplatform er gaat komen en dat informele organisaties zich gezien en gehoord voelen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer Segers-Hoogendoorn.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12.11 M4 Goed advies verdient opvolgen, sluit aan bij de armoedescan

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 15 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 9.1 Voortgangsrapportage Armoede en schulden 2025;

constaterende dat:
- het bereik van een aantal inkomensondersteunende maatregelen, zoals de individuele inkomenstoeslag, achterblijft;
- het CBS met de (lokale) Armoedescan een informatie over minima en het bereik van armoederegeling inzichtelijk maakt;

overwegende dat:
- meer inzichten in het bereik van verschillende armoederegelingen een belangrijke basis is voor het vergroten van het bereik;
- de Brede Raad gaat onderzoeken hoe het bereik van armoederegelingen vergroot kan worden en de data van het CBS hier een goede basis voor kan zijn;
- de Ombudsman Rotterdam Rijnmond (ORR) adviseert om aan te sluiten bij de Armoedescan van het CBS om beter inzicht te krijgen in het bereik;
- er geen redenen zijn de data rondom het bereik van regelingen niet beschikbaar te stellen aan het CBS;

verzoekt het college:
- het advies van de ORR op te volgen en als Rotterdam aan te sluiten bij de Armoedescan van het CBS;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger en S. Reitema

Motie 12.11 M5 Beslisboom ja of nee? vraag het ervaringsdeskundigen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 15 juli 2025 ter bespreking van agendapunt 9.1 Voortgangsrapportage Armoede en schulden 2025;

constaterende dat:
- flyers van de gemeente over hulp bij armoede op dit moment geen overzichtelijke 'beslisboom' bevatten;

overwegende dat:
- partners in de stad het toevoegen van een beslisboom noemen als mogelijk verbeterpunt voor communicatiemiddelen van de gemeente over bestrijding van armoede;
- de wethouder, in reactie op dit advies, heeft aangegeven geen heil te zien in deze toevoeging;
- het optimaliseren van bereik van armoederegeling de belangrijkste overweging moet zijn in het vormgeven van flyers;
- het raadplegen van ervaringsdeskundigen de beste manier is om te onderzoeken of deze toevoegen wel of niet een positief effect zal hebben op het bereik van de doelgroep;

verzoekt het college:
- samen met ervaringsdeskundigen te onderzoeken hoe wenselijk het toevoegen van een 'beslisboom' op de gemeentelijke flyers over armoedebestrijding is en op basis van dit advies hier een keuze over te maken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger en S. Reitema

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank u wel, voorzitter. In het kader van armoedebeleid maken wij ons zorgen over het steeds verder opkomend fenomeen van koop nu, betaal later, een fenomeen wat er eigenlijk voor zorgt dat met mensen die juist kwetsbaar zijn in financiële zin zichzelf eerder in de schulden storten. Dat is een punt van zorg voor ons en daarom willen wij graag een motie indienen, 'Koop nu betaal later verleden tijd', waarin we het college oproepen ontmoedigingsbeleid op te stellen hiervoor en in gesprek te gaan met ondernemers die dit echt aanbieden om dit probleem onder de aandacht te brengen en hierover te rapporteren aan de raad. Die wil ik bij deze indienen. Dank.

De VOORZITTER: Andere leden? Ja, de heer Soytekin.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.11 M6 Koop nu, betaal later verleden tijd

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 en 17 juli, ter bespreking van agendapunt 9.1 "Voortgangsrapportage Armoede en schulden 2025";

constaterende dat:
- er steeds meer gebruik wordt gemaakt van "koop nu, betaal later";
- dit niet alleen online toeneemt, maar ook in fysieke winkels;
- er te weinig inzicht is in hoeverre hier gebruik van wordt gemaakt;

Overwegende dat:
- "koop nu, betaal later" een heel makkelijke manier is om schulden op te bouwen, en daarmee ook het opbouwen van schuld normaliseert;
- ondernemers een verantwoordelijkheid hebben naar de maatschappij;
- mensen wel worden verwezen naar Geldplein en hulp in het geval van schulden, maar we daarbij vooral de put dichten als het kalf al is verdronken;
- dit juist een probleem is wat je voor moet zijn en niet achteraf moet willen oplossen;
- de gemeente alles in het werk zou moeten stellen te voorkomen dat mensen meer schulden opbouwen door een systeem als "koop nu, betaal later";

verzoekt het college:
- ontmoedigingsbeleid op te stellen op het gebied van "koop nu, betaal later";
- actief op zoek te gaan naar ondernemers die dit in Rotterdam aanbieden;
- in gesprek te gaan met deze ondernemers over dit probleem, en ze onderdeel te maken van dit op te stellen maatschappelijk verantwoorde beleid;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank u wel, voorzitter. We weten natuurlijk dat armoede nog steeds een hardnekkig probleem is in Rotterdam, daarom goed te zien dat we steeds eerder en in een eerder stadium in ieder geval, de mensen weten te bereiken en dat de vroege signaleringen ook gestegen zijn. Dat is natuurlijk niet positief, maar toch wel positief omdat we sneller kunnen ingrijpen om mensen uit de schulden te kunnen halen. Eén vraag hierover, die samenwerking met werkgevers, die wordt als het goed is verder uitgebreid. Kunt u daar misschien iets meer over vertellen, vraag ik aan de wethouder? De tweede vraag heeft te maken met de Geldwijzer, die komt eindelijk beschikbaar. Daar zijn wij heel erg blij mee, ik heb alleen nog weinig zicht op hoe we dit breder onder bijvoorbeeld laaggeletterden, mensen die toch digibeet zijn, kunnen uitzetten. Hoe komen die mensen dan aan diezelfde informatie? Tot zover, voorzitter. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Wij hebben 4 moties op dit onderwerp, die ik kort zal toelichten. Eén over vroegsignalering, 9000 signalen per maand krijgen we, maar slechts 1300 intakes zien we. Slechts 1 op de 5 wordt daadwerkelijk geholpen en daarvoor dienen we een motie in,

voor effectieve vroegsignalering. Ook hebben we een motie op taal, want zolang we in alleen het Nederlands blijven communiceren, sluit je mensen uit die onze hulp juist het hardst nodig hebben. We hebben nou eenmaal wel Rotterdammers in onze stad die nog geen Nederlands spreken, dus dat kan echt anders. Daar hebben we een motie voor. Dan over het Jeugdfonds, daar hebben we ook veel over gedebatteerd in de commissie. Met de overheveling naar de Rotterdampas dreigt dat toch ingewikkelder te worden. Ouders die nu al vastlopen bij het aanvragen van een pas moeten straks nog meer zelf gaan regelen, kleine aanbieders dreigen uit beeld te raken, de aanpak wordt minder kindgericht en een goedlopend, kostenefficiënt systeem wordt afgebouwd zonder dat er eigenlijk een duidelijk plan is voor het vervolgscenario. Dus wij begrijpen eigenlijk nog steeds niet waarom het college nou voor dit risico kiest en waarom niet een hybride model mogelijk zou zijn, dus we willen daar toch een motie nog op indienen. Tot slot eentje over de voedselbank, want uit gesprek met de wijkraden blijkt dat het centraliseren van de voedselbanken een slechte ontwikkeling is. Mensen moeten soms reizen, soms met het ov, en dat kost ook weer geld en dat hebben ze juist niet. Je zou juist de drempels moeten verlagen. Daarvoor dienen we ook nog een motie in.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Dat is niet het geval, dan hoop ik dat de wethouder alvast kan beginnen met de beantwoording.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12.11 M7 Vroegsignalering moet leiden tot daadwerkelijke hulp

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van 'voortgangsrapportage armoede en schulden 2025';

constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam in één kwartaal 9.000 signalen over betalingsachterstanden ontvangt en slechts 1.322 intakegesprekken voert;
- de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) voorschrijft dat gemeenten vroegtijdig hulp moeten aanbieden bij signalen van financiële problemen;

overwegende dat:
- het onacceptabel is dat duizenden Rotterdammers met geldzorgen bekend zijn bij de gemeente en niet geholpen worden;
- de gemeente nu moet ingrijpen om te voorkomen dat mensen verder wegzakken in het schuldenmoeras;
- doelstellingen voor intakes en gestarte schuldhulpregelingen in 2024 niet zijn gehaald en zonder koerswijziging ook in 2025 niet gehaald zullen worden;

verzoekt het college:
- de effectiviteit van de vroegsignalering substantieel te verbeteren en zich in te spannen voor meer intakes, een betere opvolging en een hogere conversie van signaal naar daadwerkelijke hulp;
- concreet te maken welke capaciteitsuitbreiding, aanpassingen inwerkprocessen en prioriteringen nodig zijn om wél de doelstellingen voor 2025 te halen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger, T.S.J. Coşkun en L.P.A. Dekkers

Motie 12.11 M8 Sluit aan op de doelgroep met daal

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van 'voortgangsrapportage armoede en schulden 2025;

constaterende dat:
- de coalitie heeft afgesproken dat alleen wordt gecommuniceerd in het Nederlands;
- veel Rotterdammers de Nederlandse taal {nog) niet goed {genoeg) beheersen;
- het college moeite heeft met het bereiken van mensen met armoede en schulden;
- het college graag wil werken aan het opbouwen van meer vertrouwen;

overwegende dat:
- alle Rotterdammers moeten krijgen waar ze rechtop hebben, ook als ze de Nederlandse taal (nog) niet goed (genoeg) beheersen;
- het belangrijk is dat regelingen maximaal worden benut;
- veel Rotterdammers nu geen gebruik maken van regelingen omdat ze niet weten dat ze er recht op hebben door de taalbarrière;
- vertrouwen kan worden opgebouwd door ook te communiceren in een taal die aansluit op de doelgroep;

verzoekt het college:
- actief werk te maken van meertalige communicatie richting Rotterdammers, zodat cruciale informatie, zoals over armoedebestrijding, schuldhulp en sociale regelingen, begrijpelijk en toegankelijk is voor álle Rotterdammers;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Reitema en L.S. Vlieger

Motie 12.11 M9 Voorkom risico’s bij overheveling jeugdtegoed naar de Rotterdampas, onderzoek hybride model

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van 'voortgangsrapportage armoede en schulden 2025';

constaterende dat:
- het college de uitvoering van het Jeugdtegoed wil overhevelen van het Jeugdfonds Sport en Cultuur naar de Rotterdampas;
- de Rotterdampas daarmee verantwoordelijk wordt voor een complex netwerk aan aanbieders, controle, fraudepreventie en activering van gezinnen;
- ouders in de schuldhulpverlening op dit moment grote moeite hebben om überhaupt een Rotterdampas aan te vragen;
- de huidige aanpak verschuift van kindgericht naar aanbiedersgericht, met risico op nieuwe drempels voor juist de meest kwetsbare kinderen;
- onzeker is hoe kleinere aanbieders, intermediairs en hetJeugdfonds een plek krijgen in de nieuwe situatie;

overwegende dat:
- een goedlopend, kostenefficiënt en fijnmazig systeem als het Jeugdfonds nu wordt afgebouwd, terwijl er géén uitgewerkt plan ligt voor het nieuwe model;
- de beoogde verandering het risico met zich meebrengt dat minder gezinnen bereikt worden en de uitvoering stroperiger wordt;

- er geen overtuigend bewijs is dat de nieuwe opzet beter zal werken dan het huidige systeem;
- een hybride model, waarin zowel het Jeugdfonds als de Rotterdampas opereren, minder risico's én een groter bereik biedt;

verzoekt het college:
- de overheveling van het Jeugdtegoed naar de Rotterdampas niet verder uit te rollen zonder een openbaar en onderbouwd risico- en haalbaarheidsonderzoek;
- in dat onderzoek expliciet te betrekken:
    - hoe de toegang tot het Jeugdtegoed voor kinderen uit gezinnen in de schuldhulpverlening en gezinnen van statushouders gegarandeerd blijft;
    - wat de gevolgen zijn voor kleinere aanbieders en intermediairs;
    - of en hoe de huidige kindgerichte benadering behouden blijft;
    - wat de voor- en nadelen zijn van een hybride model waarin het Jeugdfonds deels naast de Rotterdampas blijft opereren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger en T.S.J. Coşkun

Motie 12.11 M10 Breng voedselhulp terug naar de wijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van 'voortgangsrapportage armoede en schulden 2025';

constaterende dat:
- de organisatie van voedselbanken in Rotterdam is gecentraliseerd;
- in gesprekken met diverse wijkraden naar voren komt dat voedselbanken uit de wijken zijn verdwenen;
- kwetsbare Rotterdammers verder moeten reizen om toegang te krijgen tot voedselhulp, vaak met het openbaar vervoer;
- de extra reisafstand en kosten voor vervoer een drempel vormen voor mensen die al in armoede leven;

overwegende dat:
- toegankelijke voedselhulp van levensbelang is voor Rotterdammers die financieel moeilijk rondkomen;
- centralisatie van voorzieningen niet mag leiden tot verminderde bereikbaarheid voor wie deze hulp het hardst nodig heeft;
- wijkraden een belangrijk signaal afgeven over de gevolgen van deze centralisatie in de praktijk;

verzoekt het college:
- in kaart te brengen in welke wijken voedselbanken of voedseluitgifte punten zijn verdwenen en welke reisafstanden dat voor inwoners met zich meebrengt;
- met voedselbanken, wijkraden en andere relevante partners in gesprek te gaan om te onderzoeken hoe voedselhulp weer dichterbij en laagdrempeliger georganiseerd kan worden;
- te streven naar een betere spreiding van voedselhulpvoorzieningen in de stad, met aandacht voor kwetsbare wijken waar de nood het hoogst is;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger en A.J.A. Maassen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Ja voorzitter, dat kan zij. Ik begin als eerste met de motie van D66, transparantie bij evaluatie van het armoedebeleid. Ik heb daar al een antwoord op gegeven in de commissie WIOSAM, maar waarschijnlijk was dat niet genoeg, dus ik gun het u. Ik omarm deze motie en we gaan voor transparantie. 'Aanpak menstruatiearmoede op sportverenigingen', we hebben hierover vandaag contact gehad met de Stichting Armoedefonds en zij bevoorraden landelijk een aantal sportverenigingen en zien dat daar weinig tot geen gebruik van wordt gemaakt. Dus dat is de reden waarom ik hem wil ontraden. Echter, als zij dit aanvragen, sportverenigingen, misschien kijken er verenigingen mee of wordt het opgevangen, maar kunnen zij wel een aanvraag indienen en dan kunnen we het ook honoreren. Dus ik ontraad hem, maar de mogelijkheid om het aan te vragen is er wel. Dan heb ik tandartszorg.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik wil natuurlijk alleen maar een suggestie doen waar ook behoefte voor is, dus dan trek ik bij deze mijn motie in. Ik overweeg wel om wat verder in die behoefte te duiken van de sportverenigingen, maar dat is een opdracht aan mijzelf.

De VOORZITTER: Even voor de administratie, mevrouw Maassen, motie nummer 2 is ingetrokken dan? Ja. Ze doet een toezegging aan haarzelf. Daar zijn we altijd heel erg voor. De wethouder.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Dan ga ik verder met de vraag over tandartszorg. Ik begrijp die wens, ik begrijp die behoefte. We hebben ook een lobby gestart, niet zozeer voor schooltandartsen, maar wel om het pakket uit te breiden voor de volledige tandartszorg. Ik begrijp dat de gemeente geen rol heeft bij initiatieven voor de schooltandarts, omdat dat geen publieke taak is en door vrijgevestigde kindertandartspraktijken wordt uitgevoerd. Vanuit de zorgverzekering en de NZa is de financiering voor de schooltandarts geregeld en is een financiële bijdrage daarin niet nodig. Ik denk dat het goed is dat we u misschien daar nog even over bijpraten van hoe het precies in elkaar zit, maar het is dus niet gezegd dat we hier als gemeente zomaar in kunnen stappen. Dan had ik een motie 'Beslisboom ja of nee? vraag het ervaringsdeskundigen'. Die motie vind ik overbodig. In de algemene flyer is de inhoudsopgave al op zo'n manier ingericht, voorzitter, dat je gemakkelijk kunt zoeken wat voor jou op toepassing is. Een beslisboom is ook heel ingewikkeld, omdat je het of heel algemeen moet houden of heel specifiek, waardoor het heel uitgebreid en ingewikkeld wordt en niet meer gebruikersvriendelijk. We hebben specifieke flyers ook voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld voor ouderen, een flyer specifiek voor gezinnen, dus we hebben daar al differentiatie in. Tevens is er online Geldwijzer en dat is eigenlijk een beslisboom bij uitstek, waar we de komende tijd de volle aandacht aan geven. Bij die Geldwijzer, maar ook bij de flyers die we hebben, betrekken we ervaringsdeskundigen actief en proactief, dus niet als het al klaarligt, maar ook hoe moet iets eruitzien, zoals het bij de Geldwijzer ook is gebeurd. Dat is waarom ik zeg dat de motie overbodig is. Dan de volgende, want GroenLinks had nog een motie 'Goed advies verdient opvolgen, sluit aan bij de armoedescan'. Laten we dat doen. Dus die omarm ik. Dan had ik nog een motie van het CDA. Ook voor mij geldt dat ik mij zorgen maak over de koop nu, betaal later optie. Echter, de verantwoordelijkheid om daar iets aan te doen ligt bij het Rijk. Ik lobby hier ook actief op. Ik kan hier wel lokaal aan de slag gaan, maar Rotterdammers kopen ook buiten Rotterdam en kopen ook online. Dat is waarom ik het belangrijk vind om dat meer op landelijk niveau te regelen om daar iets aan te doen. Verder is het zo dat we wel degelijk met het midden- en kleinbedrijf en ondernemers in de

stad het gesprek voeren van kan dat niet minder of kan je er ook niet mee stoppen, en dat is ook iets waar wethouder Simons heeft toegezegd om met Rotterdamse ondernemers die dit aanbieden en in winkels het gesprek over aan te gaan.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank, voorzitter. Ik weet dat ik geen tijd meer heb. Die lobby, die landelijke lobby, is dat wel iets waar u ons over kunt u informeren, of dat effect gaat sorteren? If so, dan kunt u daar misschien een toezegging op doen, zodat we bij dit onderwerp nog een haakje hebben om het weer eens over te hebben en dan kan ik de motie ook intrekken.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Dat vind ik prima om te doen.

De VOORZITTER: Dat is motie nummer 6 wordt ingetrokken.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Dan ga ik door naar de volgende motie, 'Breng voedselhulp terug naar de wijk'. Het is ook mij een doorn in het oog dat in sommige wijken de Voedselbank nu niet meer komt, dus ik kan deze motie omarmen en zal ik dus op terugkomen. De 'Vroegsignalering moet leiden tot daadwerkelijke hulp', daar zit ik iets anders in. Dat vind ik in die zin overbodig. Waarom? Het is zo dat het aantal intakes sterk afwijkt van het aantal signalen van betalingsachterstanden, maar dat betekent niet dat deze Rotterdammers geen hulp krijgen. Een gesprek, net iets op weg helpen, juist omdat we op die vroegsignalering zitten en mensen nog niet hele hoge schulden hebben, is een adviesgesprek vaak voldoende en is een intake voor een schuldhulpverleningstraject niet nodig. Daarnaast is het ook zo dat Rotterdammers het hulpaanbod niet altijd direct willen accepteren, terughoudend zijn om ook de regie en de autonomie uit handen te geven en is het dus noodzakelijk om vaak in gesprek te komen en vaak in contact te komen met die Rotterdammers. Dat doen we ook door die wijken in te gaan en door mensen actief te bereiken. Tegelijkertijd ben ik continu bezig om de dienstverlening op het gebied van vroegsignalering te optimaliseren en we laten ons daar ook extern over adviseren. Ik wil uw raad, voorzitter, hierover graag informeren middels een wethoudersbrief in Q4. Dan is er nog een motie over voorkom risico's bij overheveling jeugdtegoed naar de Rotterdampas. Het risico heb ik, wat mij betreft, voorzitter, voldoende serieus genomen door de tijd die het Jeugdfonds Sport & Cultuur heeft om het netwerk van intermediairs over te dragen, te verlengen, met ongeveer 9 negen maanden zowat, 8 maanden. Omdat per 1 maart gaat het over naar de Rotterdampas, maar het hele jaar is het Jeugdfonds betrokken bij de overheveling van de intermediairs naar de Rotterdampas. Ik heb voldoende vertrouwen in beide partijen, en ze hebben elkaar ook vorige week gesproken, dat zij deze klus gaan klaren en dat dat ook goed komt met de doelgroep en de communicatie daarover. Dus daarom ontraad ik deze motie. Er was nog een motie 'Sluit aan op de doelgroep met taal'. Ik snap dat dit gezegd wordt, maar met deze motie wordt mij gevraagd om afspraken uit coalitieakkoord open te breken en dat kan ik niet doen. Daarom ontraad ik deze motie. Dan had ik nog een vraag. Geldwijzer, daar was een vraag over. Dat is getoetst onder laaggeletterden en wanneer zij vragen hebben bij het invullen, kunnen zij onder andere terecht bij de vraagwijzers. We informeren met name informele partijen die dicht bij de doelgroep staan om laaggeletterden ook te bereiken en te wijzen op de Geldwijzer. Dat is precies wat we willen, dat informele organisaties die dicht bij die Rotterdammers staan, dat ze dat kunnen doen. Wanneer kunnen Rotterdammers gebruikmaken van het volledige systeem? Dat vind ik een wat lastige vraag om te beantwoorden, omdat we het telkens aan het verbeteren zijn. Er komen nieuwe regels bij en dat is dus een systeem wat we telkens bijhouden, maar ik heb begrepen dat we dit jaar echt een heel eind moeten komen om het goed werkend te krijgen, zodat iedereen gebruik kan maken van de informatie. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan sluit ik agendapunt 12.11.

12.11 Beleidsregel openingstijden speelautomaathallen

De VOORZITTER: Dan open ik agendapunt 12.12 en dan zou ik even willen vragen of iemand mij wil vervangen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik ga nog wat toezeggingen voorlezen. Dat is de toezegging wethouder Norville zal de raad informeren over de lobby tegen koop nu, betaal later en de toezegging in wethoudersbrief in Q4 komt wethouder met nadere informatie over de vroegsignalering. Er wordt geknikt om me heen, dan stellen we dat bij deze vast en sluiten we. Over dit agendapunt nog? Nee, volgend agendapunt. Ik sluit dit agendapunt en dan ga ik door. Een ordepunt, de heer Soytekin?

De heer SOYTEKIN (denk): Ja, een administratief punt, voorzitter, als dat mag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat mag, gaat uw gang.

De heer SOYTEKIN (denk): Het gaat over motie 2 bij het debat over De Meent. Ik dien alvast die gewijzigde motie in. Het is eigenlijk niet een wijziging, maar er stond een fout in het dictum. Ik denk ik dien hem nu alvast vroegtijdig in, zodat de wethouder nog daarnaar kan kijken en straks kan beoordelen, maar dan kan de rest van de raad hem ook alvast inzien. Dus vandaar. Motie 2, 'Logisch Laden en Lossen'.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Hij mag deze kant opkomen, de motie van u. Dan kijk ik even of de bodes dat hebben gehoord. Ja, dat is aangekomen. Die komt deze kant uit. Dan geef ik ondertussen het woord aan de heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag een motie intrekken, motie 8.1 M45.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ingetrokken motie 8.1 M45, genoteerd. Ik heb hier de aangepaste motie 'Logisch Laden en Lossen', die geef ik ook aan mijn rechterhand, aan mijn linkerzijde. Verder nog punten van orde, administratief op dit moment? Nee, dan ga ik nu het agendapunt openen, dat is het agendapunt 12.12 Beleidsregel openingstijden speelautomatenhallen. Ik heb als eerste op mijn lijst mevrouw Van Wifferen en daarna de heer Vonk.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, de casino's en de speelhallen, daar ligt het in de raad altijd heel erg verdeeld. Eigenlijk is iedereen tegen gokverslaving, wil je dat bereiken door te beknotten of wil je juist het reguleren en op die manier meer preventie toestaan? Daar zijn de meningen over verdeeld. Wat D66 betreft hadden we eigenlijk graag het nog wel een stapje verder gezien dan de brief die de burgemeester heeft gestuurd, omdat er eerder een proef is gedaan tot 4.00 uur en daar was eigenlijk het uitgangspunt van kan dit zonder de openbare orde in gevaar te brengen en zonder overlast. Er was helemaal geen overlast, dus je zou zeggen dan kan het dus. Dus die pilot zou eigenlijk moeten worden doorgezet. Nou ben ik de afgelopen dagen heel erg in de weer geweest om te kijken hoever we daarmee zouden kunnen komen, maar toen kwam de handreiking van de burgemeester en ik denk dat we daar toch op uit zullen komen. Ik vind het zelf jammer, want ik had zelf graag het wat meer gelijk speelveld gezien met Holland Casino, maar aan de andere kant zie ik ook de verschillende perspectieven op dit onderwerp en waardeer ik ook het gebaar van de burgemeester. Dus het is een beetje tweeledig en daar wil ik het bij laten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan de heer Vonk, daarna mevrouw Verkoelen, daarna Van Groningen.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. In de commissie hebben wij al duidelijk gemaakt hoe de ChristenUnie erover denkt. Onze oproep is en was ga niet mee in de lobby van de gokindustrie om de drempel om te gokken zo laag mogelijk te maken. We hebben inmiddels al slachtoffers genoeg. Maar goed, inmiddels hebben we ook een brief ontvangen van de burgemeester, waarin ze aangeeft mee te willen bewegen met een bredere wens in de gemeenteraad om de openingstijden te verruimen en gelijk te trekken met de horeca. We snappen dat een burgemeester nou eenmaal moet dealen met de politieke verhouding in de raad, maar u zult begrijpen dat dat niet de wens is van de ChristenUnie. Wij willen de drempels niet verlagen voor een fenomeen waar we de verwoestende gevolgen in onze stad al te veel van zien. We vinden ook dat niet alleen de woon- en leefsituatie en openbare orde, maar ook zeker de volksgezondheid een factor moet zijn om mee te wegen bij het reguleren van de openingstijden. Onze oproep aan de raad is weersta de lobby van de gokindustrie en ga niet zelf zitten gokken met openingstijden. De prijs die we betalen is al hoog genoeg. Maar voorzitter, ik kan ook tellen en ik hoef niet te gokken op de uitslag, de reactie op de brief van de burgemeester. Dus als wij dan meegaan met het verruimen van die openingstijden, laat het dan zo zijn dat wij ook maximaal binnen de mogelijkheden van de begroting gaan inzetten op verslavingspreventie. Want 1 verslaafde erbij is al 1 te veel en daarom dienen wij de motie in 'Waag een gokje met preventie'.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan heb ik mevrouw Verkoelen, daarna mevrouw Van Groningen, daarna de heer Koster.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Vonk heeft de volgnde motie ingediend.

Motie 12.12 M1 Waag een gokje met preventie

“De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 17 juli 2025 ter bespreking van de Beleidsregel openingstijden speelautomatenhallen;

constaterende dat:
- de Rotterdamse gokindustrie lobbyt voor ruimere nachtelijke openingstijden;
- er nu een voorstel op de Raadstafel ligt om de openstelling te verruimen, door deze gelijk te trekken met de sluitingstijden van de avondhoreca;

overwegende dat:
- we het gokken niet in de hand hebben, en de problematiek groter is dan ooit;
- gokverslaving niet alleen schadelijk is voor mensen die gokverslaafd zijn, maar vaak minstens zozeer voor de gezinnen en andere naasten van mensen die gokverslaafd zijn;
- als je meer gokmogelijkheden aanbiedt in de nachtelijke uren, waarin mensen met een drankje op niet meer de slimste beslissingen nemen, het risico op gokverslaving toeneemt;

verzoekt het college:
- binnen de mogelijkheden van de begroting te onderzoeken of intensivering van preventie van gokverslaving mogelijk is;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.R. van Campenhout, R.T.J. van der Velden en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, het was overigens ook mijn aanvraag, dus ik was eigenlijk nummer 1, maar ik gun het de heer Vonk graag om eerder een motie in te dienen. Voorzitter, gokken, roken, drinken, het zijn allemaal genotsmiddelen. Ze geven plezier, maar ook gevaar, verslaving. Een verslaving is verwoestend, niet alleen voor de gebruiker, maar ook voor hun omgeving. Voorzitter, sommigen denken dat je verslavingen voorkomt door verslavende middelen te verbieden, maar dat is een illusie. Genotsmiddelen zijn van alle tijden. Verbiedt ze, dan verdwijnen ze niet, nee, ze verplaatsen zich naar het illegale circuit, zonder toezicht en met criminaliteit en daar zit mijn probleem. Daarom moet de overheid reguleren. Neem softdrugs, beter verkrijgbaar in een koffieshop dan via een dealer op straat. Datzelfde principe geldt voor gokken. In de vergunde gokhal kun je regels stellen, registratie, inzet limieten, hulpverlening, sociale controle, maar online gokken, krasloten bij de kassa, geen toezicht, geen grenzen. Daar moet je als politiek nou eens juist ingrijpen. Voorzitter, er is een pilot geweest met een aantal gokbedrijven. Strenge voorwaarden, goede monitoring. De uitkomst? Geen overlast, geen toename van gokkers en toch worden juist deze bedrijven nu extra gekort. Bijzonder. Als je vergund bent en legaal, krijg je het te pakken. Voorzitter, de geesten zijn blijkbaar nog niet rijp voor verstandig beleid. Waarom? Omdat er geen visie is. Een wereld zonder gokken bestaat nu eenmaal niet. Wat we nodig hebben is beleid, beleid voor verantwoord en gecontroleerd gokken. Dat is wat mensen beschermt en daar ligt onze opdracht. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan de volgende op mijn lijst, mevrouw Van Groningen, daarna de heer Koster en de heer Soytekin.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. In een wereldstad als Rotterdam, dan begrijp je dat we leisure nodig hebben en dus ook casino's. U heeft in de commissie ook al van ons gehoord dat wij een hartgrondig voorstander zijn van plekken waar in ieder geval goed toezicht is, waar het gereguleerd is volgens de wet in plaats van dat we mensen laten afglijden in criminele, illegale casino's. U heeft ons een brief gestuurd en ik moet eerlijk zeggen dat ik dat enorm waardeer. Het is fijn dat u in ieder geval een handreiking doet en ik denk ook dat het goed is dat we die in ieder geval voor nu omarmen. Ik wil daarbij wel benadrukken dat ik het oprecht jammer vind dat we niet met elkaar kunnen kijken hoe we echt een goed, eerlijk speelveld creëren, omdat we ook weten dat er partijen zijn, zoals Holland Casino, die gewoon hele andere openingstijden hebben. Het was dus mooi geweest als we toch iets hadden kunnen vinden, desnoods een vervolgende pilot. Dus in die zin ook een vraag aan u of u ervoor open zou staan om toch nog een keertje te kijken naar een soort pilot om te kijken of we die casino's tot 4.00 uur zonder overlast kunnen laten opengaan, want we hebben ieder geval geconstateerd dat de pilot die ooit gevoerd is, dat die niet voor overlast gezorgd heeft. Tot slot, voorzitter, in de commissie heeft de burgemeester al aangegeven dat ze in ieder geval wil kijken naar het illegale gokcircuit. Ik denk dat dat wel uitdagend is, maar ik hoop dat daar in ieder geval stappen in gezet kunnen worden. Dus tot dusver.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. De heer Koster, dan de heer Soytekin, daarna mevrouw Reitema.

De heer KOSTER (Ir): Voorzitter, dank u wel. Het is niet de eerste keer dat dit onderwerp aan de orde is in de raad. De lijn van Leefbaar is duidelijk, wij vinden dat speelhallen langer open kunnen zijn dan nu, tegelijkertijd zijn we ook niet doof voor de bezwaren van de burgemeester. De vorige keer toen het onderwerp aan de orde was, werd voorgesteld om de openingstijden gelijk te trekken met de avondhoreca. Dat voorstel hebben wij destijds gesteund, maar dat is weggestemd. Dat voorstel is nu ook nu onze inzet en we zien dat de burgemeester daar met de brief van gisteren aan tegemoet is gekomen. Wij zijn heel blij met

die stap en wij steunen ook die stap. Tegelijkertijd, er zijn een paar bezwaren die leven bij de casino's en daarom hebben we 2 moties. De eerste motie is ‘Gelijke monniken, gelijke kappen’. Wij stellen voor een lobby richting het Rijk te versterken dat gemeenten wat kunnen doen aan de openingstijden van het Holland Casino. We zien dat dat nu al gebeurt, maar dat kan versterkt worden. De tweede motie, die ziet op de aanpak van het illegale gokcircuit. Wij verzoeken u de omvang van het illegale gokcircuit in kaart te brengen en samen met handhaving, horeca, gebiedsadviseurs, de FIOD en de politie naar aanpak over te gaan. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Er komen 2 moties onze kant uit. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Soytekin en daarna mevrouw Reitema.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Koster heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12.12 M2 Gerichte aanpak illegaal gokcircuit

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli ter bespreking van 9.2 Beleidsregel openingstijden speelautomaathallen;

constaterende dat:
- er in Rotterdam een zeker illegaal gokcircuit bestaat;
- er eveneens online een aanbod van illegale gokbedrijven bestaat;
- concrete cijfers over de illegale gokindustrie in Rotterdam vooralsnog uitblijven;

overwegende dat:
- dit oneerlijke concurrentie voor legale ondernemers is;
- er bij legale speelhallen automaten toezicht is op het gedrag van spelers;
- dit in het illegale circuit niet het geval is;
- het illegale circuit daarmee mensenlevens kapot maakt;

verzoekt het college:
- de omvang van het illegale gokcircuit in Rotterdam in kaart te brengen;
- samen met handhaving, horecagebiedsadviseurs, de FIOD en de politie en tot een aanpak illegaal gokcircuit te komen en hier concrete maatregelen in op te nemen;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag,”

w.g. G.F.E. Koster

Motie 12.12 M3A Gelijke monniken, gelijke kappen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 15 juli en 17 juli ter bespreking van 9.2 Beleidsregel openingstijden speelautomaathallen;

constaterende dat:
- Holland Casino als staatsbedrijf met een monopolie speelcasino vergunning in Rotterdam tot 05:00 geopend is;
- particuliere casino's in Rotterdam op dit moment tot maximaal 02:00 geopend mogen zijn;

overwegende dat:

- dit voor een ongelijk speelveld met oneerlijke concurrentie tot gevolg zorgt;
- tot diep in de nacht gokken één van de tekenen van een gokverslaving kan zijn;
- een gokverslaving voor negatieve gevolgen voor de gezondheid, relaties en financiën kan zorgen;
- iemand met gezond verstand een gokje moet kunnen wagen, maar we dit niet willen stimuleren;
- burgemeester Schouten tijdens de raadsvergadering van 17 juli 2025 een toezegging heeft gedaan op een eerdere versie van deze motie en een vergelijkbare motie van raadslid Reitema;
- waarna een raadslid, ondergetekenden beschuldigde van schimmig gedrag en daardoor het indienen een motie noodzakelijk is geworden;

verzoekt het college:
- de lobby richting het Rijk en/of Tweede Kamer te versterken om gemeenten van meer eigen regie te voorzien om grenzen te stellen aan openingstijden van vestigingen van Holland Casino;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag,"

w.g. G.F.E. Koster en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank u wel, voorzitter. De toename is inderdaad verontrustend als we kijken naar gokken, zeker ten opzichte van 5 jaar geleden is het enorm omhooggeschoten. Daarom moet het gokken ook wat ons betreft onaantrekkelijk gemaakt worden. Het moet niet iets zijn wat we moeten aanmoedigen en daar helpen verruimingen van openingstijden niet bij. Voorzitter, de brief van de burgemeester hebben we natuurlijk gelezen. Ik snap de beweging die zij maakt in deze, maar heel erg van harte zullen wij het niet steunen. Wat ons betreft beginnen we ook met een lobby richting het Rijk en dat sluit een beetje aan op de motie van de heer Koster van zojuist om die openingstijden van Holland casino te beperken en gelijk te stellen aan de bedrijven die ook kansspelen aanbieden. Dan was er nog 1 punt, waar ik wel eens eerder vragen over heb gesteld, ik zie namelijk nog steeds borden buiten bepaalde winkels staan waar gewoon reclame wordt gemaakt voor bijvoorbeeld krasloten te kopen, voor de TOTO, et cetera. Volgens mij is dat iets wat niet meer mag. Zou de wethouder of het college daarop kunnen reageren, hoe dat nou precies zit? Ik hou me even hierbij, voorzitter. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. U had geen moties? Nee. Dan ga ik door naar mevrouw Reitema, daarna de heer Biljoen.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, ook de PvdA is tegen verruiming van de openingstijden. Dat hebben we ook duidelijk gemaakt in de commissiebespreking. Een onderzoek maakt ook gewoon duidelijk wie 's nachts gokt, loopt aantoonbaar meer risico op verslaving, verlies van zelfcontrole en financiële problemen. Slaapgebrek verstoort het beoordelingsvermogen en juist in die uren nemen impulsen het vaak over van gezond verstand. We weten dit, dus we hebben ook als politiek een verantwoordelijkheid om daar iets mee te doen. Andere steden nemen al stappen en binnen onze APV en horecaregels bestaat er wel degelijk ruimte om juist grenzen te stellen en ook Rotterdam zou die ruimte moeten gebruiken. Met de motie die wij hier in willen dienen, 'Geen roulette met volksgezondheid', vragen wij het college te onderzoeken hoe we de openingstijden van speelautomatenhallen juist kunnen beperken en niet verruimen. De ChristenUnie heeft een

vergelijkbare motie ingediend een aantal jaar geleden. Die is ook inmiddels afgedaan, dat weten we inmiddels. Desondanks vinden we het wel belangrijk om dit geluid te herhalen nu er weer een voorstelling ligt voor een verruiming. We zullen uiteraard ook de moties steunen die voor beperking van openingstijden zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Biljoen staat al klaar, gaat uw gang.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Reitema heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.12 M4 Geen roulette met volksgezondheid

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 17 juli 2025, ter bespreking van 'Beleidsregel openingstijden speelautomatenhallen';

constaterende dat:
- Holland Casino Rotterdam sinds 1 januari 2025 niet langer 24 uur per dag open is, maar pas om 10:30 uur opent na sluiting om 05:00 uur;
- de Raad van State recent heeft bevestigd dat gemeenten indirect invloed kunnen uitoefenen op openingstijden van gokgelegenheden via de APV of andere regelingen zoals de Drank- en Horecawet[1];
- in diverse steden wordt gebruikgemaakt van dergelijke juridische routes om openbare orde, gezondheid en veiligheid te beschermen;

overwegende dat:
- nachtelijke gokactiviteiten een aantoonbaar hoger risico geven op gokverslaving en sociale problematiek;
- Rotterdam als stad met een publieke verantwoordelijkheid voor gezondheid en preventie gebaat is bij beperking van prikkels tot excessief gokgedrag;
- er voor gemeenten ruimte bestaat om via lokale regelgeving of vergunningsvoorwaarden aanvullende maatregelen te nemen;

verzoekt het college:
- te onderzoeken op welke wijze, binnen de bestaande juridische kaders zoals de APV en horecaregelgeving, verdere beperking van de openingstijden van Holland Casino Rotterdam mogelijk is;
- in overleg te treden met Holland Casino, de Kansspelautoriteit, de GGD en andere betrokken partners over de wenselijkheid en uitvoerbaarheid van een eerdere openings- of sluitingstijd;
- de raad hierover uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Reitema, M.H. Biljoen en T.S.J. Coşkun

[1] Uitspraak 202001311/1/A3 - Raad van State

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, allereerst dank aan de burgemeester voor de stap die zij nu zet. We zien ze dat het ingewikkelde spanningsveld erkent, enerzijds de zorgen over gokverslaving, zorgen die wij delen, en anderzijds het punt van gelijke behandeling en de realiteit van het nachtleven in een wereldstad. De voorgestelde verruiming tot 3.00 uur in het weekend is een duidelijke stap vooruit en daarmee komt de burgemeester deels tegemoet aan wat wij ook al eerder bepleitten, een eerlijker speelveld tussen private

speelautomatenhallen en Holland Casino. Dat is goed nieuws en ik wil die erkenning ook expliciet uitspreken. Tegelijkertijd willen we wel scherp zijn op de uitwerking, want nu wordt met 1 pennenstreek een uniforme regeling voorgesteld, terwijl de discussie al jaren draait om maatwerk, om locaties die met een pilot in het centrumgebied succesvol hebben laten zien hoe het ook kan. Die pilot is niet geëvalueerd met een boze buurt, geen stijgingen, overlast en geen incidenten. Ook de rechtbank heeft geoordeeld dat de gemeente maatwerk moet bieden. Wat ons betreft is dat essentieel, juist om te voorkomen dat beleid juridisch onderuitgaat en ondernemers in het ongewisse blijven. Op de wandelgangen kunnen goede dingen ontstaan en we zullen dan ook richting de uitwerking van de APV-regeling met de burgemeester zoeken naar mogelijkheden tot differentiatie, bijvoorbeeld op basis van locatie, eerdere ervaring met pilots of specifieke afspraken over toezicht en preventie. Dat past ook bij de lijn die Rotterdam eerder koos, eerst testen in het centrum, dan pas breder invoeren. Dat is terecht, want de speelautomaathal in het hart van de uitgaanszone is anders dan aan een stadsrand of in een woonwijk.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nog even de zaal rond. Iemand nog het woord? Nee, dan gaan wij door naar de beantwoording van de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dank u wel. Het is altijd weer bijzonder hoe dit onderwerp hier behandeld wordt in deze raad, want ik heb veel waardering gehoord voor de stap die is gezet, terwijl ik toch in het debat ook allemaal mensen hoorde die zeiden dat moet eigenlijk allemaal veel verder gaan. Ik hoorde de heer Biljoen dat eigenlijk ook zeggen. Laat ik maar gewoon heel duidelijk zijn, dit is de stap die ik zet en dit is de uitwerking in de APV. Alle exotische varianten die daar nog op te maken zijn, daar ga ik niet in mee. Dus dan ben ik gelijk richting de heer Biljoen helder. Ik weet dat hij draagvlak zoekt in de raad. Ik had zo het gevoel dat mevrouw Van Wifferen daar ook nog wel een beetje op hintte, dat die ook op andere manieren, mevrouw Van Groningen ook, die zien allemaal weer mogelijkheden in een later stadium. Dat zien we dan wel weer, maar ik ga nu niet meer verder dan wat ik heb gedaan. Want ik ben ook vrij helder geweest, ik vind, eigenlijk in lijn met wat mevrouw Reitema ook zegt en anderen, de verslavingsgevoelige kant van gokken is gewoon enorm groot en dan kunnen we ook steeds zeggen het wordt allemaal zo, zegt mevrouw Verkoelen ook, met reguleren gaat het allemaal beter. Dit was precies, mevrouw Verkoelen, ook wat er bij online gokken gebeurde. We hebben vorige week discussies daarover gehad. Jawel, dat was het wel. Ik heb gezien wat daaruit is voortgekomen. Vervolgens zitten we allerlei preventieprogramma's op te tuigen om te zorgen dat het allemaal weer teruggedrongen wordt. Dus ja, mevrouw Verkoelen anderen, ik zou willen dat de wereld zo in elkaar zat. Ik heb juist de afgelopen jaren gezien, met de wetgeving die gereguleerd is, dat het niet op die manier heeft uitgewerkt en daar zit mijn grote bezwaar en dat blijf ik houden. Dus ik zeg ook richting de heer Soytekin, richting de heer Vonk, tegen mevrouw Reitema, ik begrijp heel goed wat zij zeggen, maar ik heb hier gewoon een pragmatische stap gezet om hier ook een keer duidelijkheid in deze raad te krijgen over dit punt. Dat is mijn overweging geweest en nou niet omdat ik denk dat dit de stad totaal ten goede gaat komen. Daar wil ik ook eerlijk over zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, ik blijf bezwaar maken tegen de manier waarop de burgemeester dit beantwoordt. Online gokken is in geen lijn, in geen verhouding met het gewone legale gokken in gokhallen, echt serieus. Dat is uit de luwte, waar mensen het niet zichtbaar hebben. Ik blijf het ook zeggen, u kunt het ook blijven herhalen, het is werkelijk, serieus, online gokken was ik al van begin af aan tegen. Dit is iets totaal anders. U gaat vergunde, legale bedrijven, die gewoon serieus alles kunnen doen, neemt u het af omdat u daar de kans ziet. Illegaal doet die niets. Er komen nu moties voor, maar we doen er niets aan.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Punt. Mevrouw Verkoelen, u bent ook door uw tijd heen, uw algemene tijd ook, maar standpunt is duidelijk. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik heb eigenlijk een korte vraag, of de burgemeester het met me eens is dat we beter mensen in het zicht kunnen hebben dan uit het zicht.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Voorzitter, dit heeft een suggestie in zich dat mensen, als ze in het zicht zijn, uit het zicht helemaal niets doen. Dat is natuurlijk ook niet waar. Uiteindelijk is het gewoon een verruiming van de openingstijden voor gokken. Elk uur dat dat extra open is, komen er meer mensen om ook te gokken. Volgens mij hoef je daar ook geen wiskunde voor gestudeerd te hebben, om dat te beredeneren. Het idee dat omdat er een vergunde gokhal open is, dat daarmee er geen online circuit is, was het maar waar. Ik heb juist gezien dat ook met allerlei gokhallen, Holland Casino's en weet ik veel, dat de hele online wereld ook nog helemaal los is gegaan. Dus ik geloof niet dat het zo werkt, mevrouw Van Groningen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Volgens mij, voorzitter, moeten we 2 dingen uit elkaar halen. U heeft het over als je meer aanbiedt, heb je ook meer kans op verslaving. Dat geldt ook voor een kroeg waar mensen langer kunnen drinken. Ik denk dat het goed is dat we dit op een gereguleerde manier doen, in het zicht van alle protocollen die casino's hebben. Het andere is het online gedeelte. Daar sta ik echt aan uw zijde, dat we dat niet hadden moeten toestaan. Mocht ik in die Tweede Kamer terechtkomen, zou dat een punt van aandacht zijn wat mij betreft. Maar ik vind het nogal makkelijk om die casino's dan weg te zetten, terwijl zij wel aan de wet- en regelgeving voldoen. Ik denk dat ze best wel wat meer ruimte kunnen hebben, juist dat we het dan beter kunnen controleren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): U bent ook door uw tijd heen. De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik zeg ook niet dat de bedrijven zich niet aan de wet- en regelgeving houden, dat doen ze over het algemeen, de meeste, ik zeg alleen dat doen een aantal online bedrijven ook. Daarmee zie je niet dat de verslaving naar beneden is gegaan, integendeel. Maar goed, we blijven deze rondjes draaien denk ik en dat verandert niet. Maar ik heb dus een pragmatische stap gezet, geef ik hier ook maar toe. Dat is niet vanuit mijn grote motivatie om hier iets te gaan reguleren, waar ik niet zo in geloof, maar ook omdat ik hier in deze raad probeer om ook ergens te landen. Maar dat is het wat mij betreft dus ook. Dus ook richting de APV-discussie, als die gewijzigd gaat worden, ik heb een gevoel waar u heen wil, maar dat is niet mijn lijn, als daar de vraag over is. Dan zijn er nog een aantal moties ingediend, die ga ik gewoon 1 voor 1 even aflopen. De motie 'Waag een gokje met preventie', die vraagt of binnen de mogelijkheden van de begroting onderzoek of intensivering van preventie van gokverslaving mogelijk is. Ik zit een beetje te zoeken, want uiteindelijk is het in de sfeer van preventie natuurlijk altijd ook een begrotingskwestie. Dus ik probeer even uit te zoeken waar de heer Vonk op wil landen, maar ik probeer hem om te zetten naar een toezegging, als het goed is. Want ik heb even gekeken hoe de financiering voor de preventiemiddelen ook is geregeld. Dat zit in 2 regelingen, dat is in de GALA-middelen, die ook wij krijgen vanuit uit het Rijk, en ook in de AZWA-middelen. Dus dat zijn 2 financieringsstromen waarin de gemeente geld krijgt, wat ook ingezet kan worden voor preventie. Die AZWA-middelen voor volgend jaar, die weten wij pas bij Prinsjesdag. Dus wij weten gewoon nog niet hoeveel we daarvoor krijgen. Wat ik zou willen voorstellen, is dat ik

een toezegging doe, want dit is eigenlijk het domein van wethouder Achbar en dat moet ik dan ook echt even met hem bespreken, dat wij kijken wat er vanuit die AZWA-middelen, als we weten hoeveel het is, hoeveel er dan ook echt ingezet gaat worden voor preventie volgend jaar, zodat we dat op die manier ook echt helder kunnen maken en duidelijk rondom de preventie inzet.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, puntje van orde.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Punt van orde, ja.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Waar is de heer Achbar?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Het debat is volgens mij alleen met mij aangevraagd.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Nee, het debat is in zijn algemeenheid aangevraagd en ik neem aan dat een wethouder samenleving, die zat er ook bij overigens, bij de commissie. Dus ik geef het maar even mee.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dit is een toezegging die ik zou kunnen doen, want anders moet ik deze motie ontraden, omdat je binnen de middelen die we hebben extra inzet op preventie, weet ik niet zo goed waar ik dat nog moet doen, want vaak heeft dat gewoon ook te maken natuurlijk met geld wat je hebt, et cetera.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Daar staan 2 raadsleden op. De heer Van Campenhout en daarna de heer Vonk, of ze gaan het samen doen.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Want de gokindustrie was toch ook verantwoordelijk voor het opzetten van een fonds voor gokverslaafden? Kunnen we daar niet een beroep op doen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat is een creatieve gedachte, dat weet ik eigenlijk helemaal niet. Ik weet helemaal niet of dat fonds bestaat ook daadwerkelijk.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): U mag er ook zo op terugkomen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dus als ik de toezegging zo begrijp, u zegt we gaan kijken of inderdaad extra middelen verworven kunnen worden. Die gaan we dan maximaal inzetten op preventie van gokverslaving. Als ik die toezegging zo mag beluisteren, dan is die eigenlijk wat mij betreft hetzelfde als wat wij vroegen in de motie, dus dan kan ik die motie ook intrekken. Maar begrijp ik hem goed? Dat wil ik nog even checken, want het gaat altijd erg snel.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dit zijn middelen die bij de wethouder neerkomen. Wij moeten zien van die AZWA-middelen hoeveel daar ook weer binnenkomt. Daar zit van alles in, daar zit ook de verslavingszorg in. Dus als we zeggen dat geld moeten we maximaal inzetten voor preventie, lijkt me ook weer ingewikkeld, maar juist dat we, als we die middelen krijgen, daar dan ook echt kijken wat we daar aan preventie aan kunnen uitgeven. Zoals de heer Vonk zegt, maximaal van die geldstroom voor preventie, dan kom ik in de problemen met de verslavingszorg. Dat willen we ook niet. Dus daar nuanceer ik hem even mee, maar dat we echt wel even kijken of daar nog een preventie deel voor gealloceerd kan worden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Als u in de toezegging ook erin zit dat we sowieso gaan intensiveren, en dan hoeft het niet maximaal, er is ook ruimte voor andere preventiemaatregelen, maar dat we in ieder geval gaan intensiveren en het niet op hetzelde niveau laten, dan kan ik ermee leven.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Oké. Dan gaan we het op die manier proberen uit te voeren, maar ik moet eerst weten of dat we de middelen krijgen. Dat weten we pas bij Prinsjesdag. Dus daar wil ik wel de duidelijkheid over hebben, want dat weten we op dit moment gewoon nog niet.

De heer VONK (cu): Dan trek ik dus de motie in.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat had ik begrepen. U trekt de motie in. Dank voor de notulen.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dan de tweede motie over 'Gerichte aanpak illegaal gokcircuit' van de heer Koster. Hij vraagt om de omvang van dat gokcircuit, illegale gokcircuit, in kaart te brengen, dan ook een aanpak te maken en dan de raad erover te informeren. We hebben inderdaad in het debat ook over dat illegale circuit gehad. Ik heb toen ook gezegd ik weet niet wat ik niet weet. Dat is altijd het ingewikkelde bij een illegaal circuit. Maar ik ben het wel eens met de heer Koster dat ik, hoe ingewikkeld ook, wel wat meer gevoel wil krijgen bij wat denken we nou uit de literatuur of wat we soms in handhaving misschien zien, hoe zit het, waar zit het, wat zijn de kenmerken, dat ik daar zelf ook wel wat meer gevoel bij wil krijgen. Dus ik zou willen toezeggen aan de heer Koster dat ik in ieder geval wel probeer met onderzoek daar wat meer inzicht in te krijgen en uw raad daarover te informeren. U vraagt dan gelijk ook om beleid, dat vind ik dan net 1 stap te ver gaan. Ik wil eerst even kijken of ik wat meer zicht kan krijgen en dat met uw raad kan delen. Als dat hem wordt, dan is dat een toezegging en dan moeten we even kijken hoe we daar dan uitkomen met de motie. Dan de derde motie over 'Gelijke monniken, gelijke kappen', lobby ook om de grenzen te stellen aan openingstijden van vestigingen van Holland Casino en om gemeenten van meer eigen regie te voorzien. We hebben die lobby gevoerd en toen is die 5.00 uur eruit gekomen. Want Holland Casino had een 24-uurs vergunning, daar is nu ruimte gekomen om dat op 5.00 uur te zetten, maar dat heeft Holland Casino zelf eigenlijk aangeboden, want de bevoegdheid ligt gewoon nog steeds bij het Rijk. Ik heb wel gezien dat de aanleiding ooit was een voornemen of een motie om eigenlijk meer in een wetsvoorstel te gaan reguleren wat die openingstijden van Holland Casino zouden moeten zijn, dus dat ook echt vanuit het Rijk een oproep werd gedaan om dat te doen. Die motie is aangehouden, wat ik heb begrepen, omdat vervolgens het gesprek met Holland Casino gevoerd zou gaan worden vanuit de gemeentes om te kijken wat voor ruimte daar zat. Ik zou eigenlijk willen voorstellen, maar dat is net een variant op het thema van de motie, dat ik gewoon nog eens toch bij de Kamer ook meer nog een lobby neerleg om Holland Casino wat meer in te perken., gewoon dat zij daar zelf ook meer de regie op nemen. Dan heb je het niet bij de gemeente, maar dan is het wel iets wat nog verder aangescherpt kan worden. Want bij de gemeente, die mogelijkheid hebben we gedaan in het maximale, nu zou het echt bij het Rijk nog verder ingeperkt moeten worden. Daar wil ik op zich nog wel moeite voor doen om te kijken wat we daar kunnen. Als ik die motie op zo'n manier kan doen, dan is dat ook weer een vorm van toezegging.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Voorzitter, dank u wel. De burgemeester heeft bij beide moties 2 grote stappen richting onze wensen gezet en dat vind ik voor dit moment even voldoende. Ik trek ze daarmee graag in, beide moties dus.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Beide moties. Daarmee worden motie 2 en motie 3 ingetrokken dankzij de toezeggingen van de burgemeester. U kunt verder.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Hartelijk dank. Dan heb ik nog een paar moties. Motie 4 van mevrouw Reitema en anderen, die vraagt om ook eigenlijk dat Holland Casino punt, dus ik zou eigenlijk willen kijken, een beetje de lijn wat ik met de heer Koster heb gedaan, of dat ik hem zo kan vormgeven. Dus eigenlijk niet met de partij die genoemd staat, dat is allemaal al gedaan, daar hebben we denk ik het maximale wel uitgehaald, maar meer juist om bij het Rijk te lobbyen, in de Tweede Kamer in dit geval dan, om te kijken of men daar gewoon de tijden van Holland Casino nog verder kunnen terugbrengen, want dan heb je het overal geregeld.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Maak even dit punt af.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Anders moet ik hem in deze zo ontraden, want dit is eigenlijk al wel gedaan allemaal en dan is het toch veel energie voor iets waar we van weten dat het niet verder komt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik hoor een toezegging en ik kijk mevrouw Reitema aan wat zij dan doet met haar motie.

Mevrouw REITEMA (pvda): Als dat een toezegging wordt, dan ga ik wel deze motie intrekken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Daarmee wordt motie 4 ook ingetrokken. Dan staat mevrouw Van Wifferen, gaat uw gang.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Dus nu worden die moties, we kunnen daar dus niet meer over stemmen, dat we gaan lobbyen voor dat Holland Casino vroeger dicht moet. Dat wordt ineens aangenomen en dan gaat de burgemeester als een soort van vertegenwoordiger van Staphorst zorgen dat wij gaan lobbyen voor een Holland Casino die dus eerder dichtgaat. Ik vind het helemaal niet goed. Het wordt zo een beetje schimmig geregeld, ik wil dat er gewoon iets staat waar we over kunnen stemmen, dan kunnen we het wegstemmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Volgens mij is een van de veelgehoorde argumenten dat het een gelijk speelveld moet zijn. Dat willen we regelen, dan gaat Holland Casino omlaag en dan is het ook niet goed.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, we zitten hier in een wereldstad. Dat het Holland Casino redelijk laat open mag, is gewoon iets wat daarbij hoort. Om het dan naar beneden te gaan halen, dat mogen ze lekker op de Veluwe doen. Laten we hier gewoon een bruisend nachtleven hebben, hoort een casino bij. Niet zo kinderachtig doen. Ik ben niet gediend van dit soort schimmige toezeggingen. Ik wil gewoon een motie waar ik over kan stemmen en anders dien ik er zelf 1 in.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De indieners gaan zelf over de moties en die zijn ingetrokken, dus inderdaad, er blijven geen moties meer over volgens mij. De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Daarmee ben ik volgens mij ook aan het einde gekomen. Mevrouw Van Groningen had ook een vraag over de illegaliteit, die heb ik ook beantwoord met het antwoord op de heer Koster, de motie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Dan wil ik graag even schorsen, want dan ga ik een motie maken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dan na de dinerpauze, mevrouw Van Wifferen, als u dat alsnog wil. Prima. U bent door de beantwoording heen, dus we schorsen het debat dan formeel, dit onderwerp.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan ga ik door naar het volgende agendapunt en dat is eigenlijk een in between. Wat administratieve punten, wethouder Lansink is aangeschoven sowieso voor zijn eigen agendapunt, maar er zijn een paar moties die nu gewaardeerd gaan worden. Dus gaat uw gang, de heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Bij het De Meent debat is motie 2 ingediend, daar is een motie 2A voor in de plaats gekomen en die kan ik omarmen, met dank voor de tekstuele wijziging. In motie 1A bij de windturbines, namens mevrouw wethouder Zeegers, kan ik die ook omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, ik heb dan wel nog een vraag over die motie, maar dat is lastig.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Punt van orde van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): De motie die net is geapprecieerd, daar heb ik dan wel een vraag over, maar dat lijkt me moeilijk om te doen als de wethouder er niet is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): We kunnen het proberen. U kunt uw vraag stellen, wie weet, weet de heer Lansink dat gewoon.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dat is goed. Voorzitter, in het dictum staat andere milieubelastende activiteiten op de leefomgeving. Voorzitter, wij zien windmolens op termijn juist als de oplossing om druk weg te halen op die milieubelastende activiteiten. Ik vraag me af hoe de wethouder dat apprecieert.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Wat een goede vraag. Ik heb geen idee. Nee, dat antwoord moet ik echt schuldig blijven. Dat is zo een inhoudelijke vraag. Ik was vervangend wethouder om even te zeggen het is oké wat ons college betreft, maar deze inhoudelijke vraag moet ik u schuldig blijven. Is het voor u afdoende dat we dat schriftelijk even afdoen of heeft u dat nodig voor uw stem? Kijk, mevrouw Zeegers zit in een belangrijk bestuurlijk overleg voor de spooremplacement IJsselmonde. Dat is echt heel belangrijk dat ze daar aanwezig is, dus dan zal dat denk ik toch even na het diner moeten. Ik kan het u echt niet zeggen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Na het diner, mevrouw Morkoç. Perfect. Dan had ik nog de toezeggingen van daarnet. De burgemeester gaat naar aanleiding van motie 1 met wethouder Achbar na Prinsjesdag bespreken hoe de AZWA-gelden zo goed mogelijk ingezet kunnen worden op preventie van gokverslaving. Dat was voor de heer Vonk. De burgemeester gaat naar aanleiding van de motie van het lid Koster proberen met onderzoek meer inzicht te krijgen in het illegaal gokcircuit. Akkoord. De burgemeester gaat de in de motie van het lid Koster gevraagde lobby over de beperking van de openingstijden van Holland Casino richten op centrale regie vanuit de Tweede Kamer. Ik zie de heer Koster nadenken. Dat is hem? Ja, perfect. Dan schors ik dit agendapunt. Sorry, de heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Als straks mevrouw van Wifferen met een motie komt, dan behoud ik me het recht voor, afhankelijk van de inhoud van die motie. Dat is een beetje een ongebruikelijke stap.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat recht heeft u, in principe een punt van orde. Dan schors ik dat agendapunt van de speelautomaathallen en dan pakken we die zo verder op. Dan wissel ik weer van stoel en dan gaan we naar het laatste tweeminutendebat voor vanavond. Mevrouw Morkoç, u krijgt misschien een antwoord van de heer Lansink, zegt hij. Gaat uw gang.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik weet niet of dat voldoende is, maar via de app is het antwoord op uw vraag nee en dat is gecheckt met onze MER-specialist.

12.13 Tweeminutendebat over 'Verkeerscirculatie en participatieproces West-Kruiskade', aangevraagd door het lid Van Campenhout

De VOORZITTER: Oké. Dan gaan we nu over naar agendapunt 12.13 Tweeminutendebat over 'Verkeerscirculatie en participatieproces West-Kruiskade', aangevraagd door het lid Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. De afsluiting van het Kruisplein en de West-Kruiskade legt een steeds grotere druk op de bewoners en ondernemers van het Oude Westen. Het verkeer wordt verplaatst naar kwetsbare woonstraten, ondernemers die klanten kwijtraken en de enige oplossing voor de bewoners en ondernemers die als redelijk wordt ervaren, is het tijdelijk openstellen van het Kruisplein. Dit werd simpelweg uitgesloten van het gesprek en participatie? Er was geen sprake van participatie, het was schijnparticipatie. Daarom roep ik het college op met deze motie het Kruisplein tijdelijk open te zetten zolang De Modernist wordt gebouwd en gebruik die tijd om met de bewoners, de ondernemers, zonder restricties vooraf, te werken aan een toekomstvisie voor deze straat. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Wij zijn altijd op zoek naar de balans tussen bereikbaarheid en veiligheid.

De VOORZITTER: Is het een interruptie?

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Het is een interruptie, ja. Mag ik door? Oké. Voor ondernemers, bezoekers van winkels en voor bewoners is bereikbaarheid uiteraard cruciaal, maar tegelijkertijd moet het wel veilig kunnen. Met alle bouwprojecten in het centrum van deze stad is het onvermijdbaar dat dit effect heeft op de bereikbaarheid. De heer van Campenhout spreekt over participatie en zoals altijd blijft hij in het midden of het nou daadwerkelijk te maken heeft met slechte participatie of omdat de betreffende personen die dat bij u hebben aangegeven hun zin gewoon niet hebben gekregen. Wat ik eigenlijk niet van u gehoord heb, en dat is mijn vraag, is wat is nou uw visie op het Kruisplein en de West-Kruiskade in deze tijd, met al die grote bouwprojecten?

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Niet per definitie visie, maar wel denken in oplossingen. De bewoners en de ondernemers hebben aangegeven dat ze echt wel staan voor plannen om en rondom ook de West-Kruiskade zelf. Alleen die zijn er nog niet, dus daar staan ze ook voor open om te ontwikkelen. Wat ze ook hebben gezegd, is dat we begrijpen dat we misschien

een keer aan de beurt gaan komen dat het moet sluiten, alleen gezien al deze omleidingen is het ook niet logisch dat zij, bovenop alles wat is afgesloten, ook nog eens afgesloten worden.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Helder. Dus wat u eigenlijk zegt is wat de wethouder gedaan heeft, dat is niet goed. Die veiligheid vindt u kennelijk minder belangrijk, maar op mijn vraag wat dan wel zegt u dat is er nog niet, dat is nog niet in beeld.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Ik heb daar wel ideeën over. Wat er is aangegeven is dat het de veiligheid in het geding brengt, is dat er heel veel tramverkeer nu over een bepaalde route gaat. Wat mij betreft als je kunt aangeven om welke lijnen dat gaat, kunnen die lijnen ook best omgeleid worden via de Coolsingel en via de Karel Doormanstraat, waardoor dus die druk afneemt op dat kruispunt voor wat betreft het tramverkeer, zodat het autoverkeer het gewoon kan doorvoeren. Want het is al op slot, dus als we nog een keer een slot gaan gooien op een slot, komt dat gewoon niet goed uit de voeten.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Ik zal afsluiten, voorzitter. Ik zou dan zeggen in plaats van iedere keer over die participatie te klagen, vraag de wethouder dan wat hij van dit soort ideeën vindt. Dan komen we tot een oplossing. Dat lijkt mij veel constructiever.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank voorzitter. Ik hoor inderdaad ook vrij weinig visie in het verhaal van BIJ1. Het is natuurlijk ook gewoon heel simpel, dit onderwerp is al 3 keer besproken en daarin is ook al 3 keer gezegd van heel simpel, er komt zo meteen een dubbele tram overheen. Nu hoor ik net eigenlijk in het antwoord van de heer Van Campenhout die tram gaan we gewoon simpelweg even omleggen, maar ik ben ook heel benieuwd, mijnheer Van Campenhout, hoe ziet u dat voor u? Heeft u een idee? Heeft u die al gepolst bij de wethouder? Welke wethouder? Welk antwoord heeft u daarop gekregen en hoe gaan we dat ook allemaal financieren?

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u voor het antwoord. Daarom hebben we dit tweeminutendebat aangevraagd. Hoe gaan we het financieren? We zijn voor 99 procent eigenaar van de RIT, dus we gaan het gewoon regelen.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dat is inderdaad een heel erg leuk antwoord van hem, maar waar was u dan de eerste debatten?

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank voor deze vraag. U weet dat ik een eenpitter ben, ik kan mij niet verdelen over alle commissies die we hebben. Dus de ondernemers en de bewoners hebben mij gevonden, ik heb naar hen geluisterd en ik vertegenwoordig nu dus hun stem in deze raad.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Oké. Hartstikke fijn dat u dan nu inderdaad eindelijk een keer die stem gaat vertegenwoordigen, maar waar was u dan op het moment dat ik mijn motie indiende over het 'Kruisplein op de schop, gas erop'. Waarom heeft u toen dan tegengestemd, mijnheer Van Campenhout?

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Ik stel u de vraag weder. Waar was u toen u met die motie in de maak was? U had langs mijn fractie kunnen komen, toelichting kunnen geven, zodat wij meer ruimte en begrip konden tonen voor uw motie. Waar was u?

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Volgens mij ben ik niet verantwoordelijk voor het invullen van uw stemlijst en hoe u moet stemmen. U kan zelf verantwoording nemen om het lezen van een motie en daar een waarde aan te geven. Als u dat had gedaan, had u waarschijnlijk niet tegengestemd.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Klopt. Ik heb die verantwoording niet, maar u heeft die verantwoording wel naar de burgers en die ondernemers en daar heeft u dus blijkbaar gefaald. Niet de schuld bij mij neerleggen.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Ik vind het een beetje een vermoeiende discussie worden. Conclusie, ik vind het gewoon verschrikkelijk opportunistisch dat u nu dit debat aanvraagt, terwijl er al 3 debatten zijn geweest, terwijl u zelf heeft tegengestemd op deze motie, waar u nu zelf ook om vraagt. Het is mosterd na de maaltijd, mijnheer Van Campenhout. De informatie is al gewisseld.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen nog.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Nog 1 vraag, want ik bedoel met alle plezier wil ik heel serieus kijken naar de motie van BIJ1, maar als de vraag komt hoe gaan we dat financieren en er wordt dan gezegd we gaan het gewoon regelen, daar kan ik echt helemaal niets mee. Dan wil ik ook weten hoe kunnen we het financieren.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Hoe financieren wij dan de bestuurlijke verrassing die heeft plaatsgevonden waardoor er een extra opstopping is gekomen? Dat wordt ook gewoon geregeld. Hoe is dat gefinancierd? Misschien kunt u mij daar antwoord op geven.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Sorry, maar dat is toch omdraaien van de zaak? U komt met een voorstel, ander voorstel dan de wethouder, en dan wordt de vraag gesteld door de heer De Waard hoe gaat u dat financieren en dan zegt hij we gaan het gewoon regelen. Zo kunnen we alles financieren. Dat is heel makkelijk dit.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Dat is zo, want vaak als er geen uitweg is, wordt vaak de vraag geroepen van hoe gaan we dit financieren en dat vind ik meestal heel erg makkelijk. Als u serieus bereid bent om te kijken naar een oplossing voor dit probleem, laten we dan ook serieus kijken naar de financiering om dit op te kunnen lossen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. Klein debatje net en laten we even heel erg duidelijk zijn, Leefbaar Rotterdam is in principe gewoon voor het openstellen van het Kruisplein, echter hebben we ook een stukje historie. Deze wethouder heeft ook een stukje historie meegekregen. Dat is begonnen bij het extreem vervelende beleid wat is gevoerd door de vorige GroenLinks-wethouder, daarna bekrachtigd met een D66-motie. Dus dat is een kleine erfenis die deze wethouder heeft meegekregen, waardoor het nu praktisch onmogelijk is om het Kruisplein weer open te stellen. Wij zitten daar niet alleen in, wij hebben ook andere partijen daarmee.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, volgens mij staat ook de handtekening van Leefbaar Rotterdam onder dit coalitieakkoord en is Leefbaar Rotterdam ook akkoord gegaan met het Kruisplein dicht.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Onze handtekening staat zeker onder het coalitieakkoord, maar daarnaast hebben we natuurlijk ook gewoon keuzes gemaakt. Leefbaar Rotterdam zit niet alleen in een coalitie. Als Leefbaar Rotterdam 23 zetels had gehad, was het Kruisplein inderdaad gewoon opengegaan, maar we zijn hier niet alleen. Daarvoor hebben we gewoon keuzes moeten maken. Heel erg simpel. Maar ik had het natuurlijk wel over het GroenLinks beleid en de D66-motie die daarin een grondslag leggen. Laten we dat niet vergeten, mijnheer Biljoen. Maar goed, we gaan natuurlijk ook over veiligheid en daarom is nu dat afgesloten. Met die dubbele tram die er zo meteen voorbij gaat komen, is het inderdaad heel erg lastig. Maar die participatie blijft inderdaad ook een heel lastig verhaal. Dat is het altijd al geweest. De wethouder heeft aangegeven mijn deur staat altijd open. Ik wil daar een stand van zaken weten van de wethouder. Is de communicatie nu inderdaad klaar? Want mijn motie is aangenomen, is nog niet afgedaan, maar is de communicatie nu gewoon klaar volgens de wethouder? Kan de wethouder een tijdlijn geven van de participatie, ook eigenlijk voordat die mobiele Wijkhub daar is geweest?

De VOORZITTER: Heeft de heer Van Campenhout een interruptie op de heer De Waard? Ja.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Wat jammer is, is dat als het niet goed gaat, er wordt verwezen naar een GroenLinks motie die dan is uitgevoerd en daar kunnen we de wethouder niet op aanspreken, die voert uit wat hem gevraagd is. Maar het is een zwaktebod om daar iedere keer op te hameren. Als we dat willen veranderen, dan zou ik zeggen, stem mee met de motie of denk mee aan een oplossing.

De heer DE WAARD (lr): Ik zie dit als een interruptie, ik krijg er gewoon 30 seconden voor. Nee, zo makkelijk werkt het niet. Want als bij de vorige debatten aanwezig was geweest en erover had meegepraat, en ik snap u bent een eenpitter, had u ook meegekregen dat er een keiharde einddatum is van 11 augustus. Dat is jammer, dat is vervelend, maar dat is wel hoe het is. Dat zijn ook afspraken gemaakt uit het verleden. Toen zat ik ook niet hier in deze zaal,

maar ik heb die informatie wel meegekregen. Met dat bijltje moeten we nu gaan hakken helaas en dadelijk gaat die tram daar dubbel rijden in verband met het afsluiten van het Hofplein, de verkeerssituatie is gewoon simpelweg onveilig. Ik ga niet voor een onveilige verkeerssituatie, u misschien.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Ik zeg niet de onveilige verkeerssituatie, ik zeg leidt die tremmen om. Dat is blijkbaar nog iets wat kan, dus ik zou zeggen, doe dat. Als u er toch echt voor die ondernemers wil zijn, zou ik zeggen, dien die motie opnieuw in, steunen we hem en dan krijgen we misschien een andere uitkomst dan wat we nu hebben.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Afsluitend, als u net naar mijn betoog heeft geluisterd, heb ik gevraagd naar de stand van zaken omtrent de communicatie waar mijn motie tot heeft opgeroepen.

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh, u had ook nog een vraag? Inbreng mag.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, het Kruisplein, we hebben er inmiddels al best wel vaak over gesproken en helaas zijn we nu ook op het punt beland dat de deadline in zicht komt, 11 augustus. Ik heb over de participatie in het vorige debat gezegd wat ik wou zeggen en ook wij houden vast aan de motie die we hebben ingediend, of althans die Leefbaar heeft ingediend en die we hebben gesteund. Toch nog een enkele vraag voor de wethouder, want na 11 augustus gaat de doorsteek voor de auto weer dicht op basis van die tijdelijke verkeersmaatregel en een van de mogelijkheden was de keerlus. Nu even ervan uitgaand dat het de keerlus wordt, want de andere alternatieven worden vrijwel bekritiseerd door de stad, wanneer neemt de wethouder het besluit dat we gaan voor een keerlus? Wanneer zou die keerlus gereed moeten zijn en wanneer zouden die werkzaamheden dan starten? Kan de wethouder iets meegeven over dat vervolgtraject? Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, het was best wel een surrealistische discussie, want het leek er wel op dat GroenLinks en BIJ1 probeerden de auto terug te krijgen op het Kruisplein en dat wij aangaven dat we dat eigenlijk niet willen. Dat laatste is dus een misverstand. Ik zou het liefst zo snel mogelijk het Kruisplein en West-Kruiskade weer open willen hebben, maar wij waarderen de keuze van de wethouder om te kiezen voor veiligheid rondom de grote bouwprojecten en steunen hem dan ook in dit beleid. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, even een verhelderende vraag. U geeft aan dat u het Kruisplein weer open wilt hebben, open voor auto's?

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Ja, sorry. Die indruk gaf hij. Daarom zei ik ook het lijkt er wel op dat.

De VOORZITTER: Niemand meer? De heer Biljoen. U heeft heel weinig seconden voor een inbreng, 4.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, GroenLinks ziet graag Kruisplein een groene, veilige verblijfsruimte worden. Dat idee komt immers ook voort uit het eerdere experiment, die we zelf hebben aangejaagd. Een mooi plan, wat ook Leefbaar Rotterdam heeft omarmd, achteraf kennelijk spijt heeft en dan vooral gaat wijzen naar het verleden. Maar juist omdat het Kruisplein zo een belangrijke plek is in het hart van de stad, verwachten we ook een zorgvuldige aanpak en die aanpak, die ontbreekt nu. We zien een verkeerssituatie die onveilig is voor fietsers en voetgangers, verkeersstromen die straks worden omgeleid, mogelijk via woonstraten, die daar niet op zijn berekend, en de ondernemers en bewoners die de boodschap krijgen de straat gaat dicht, succes ermee, zonder duidelijk integraal plan, zonder terugkoppeling van de participatie en zonder garanties dat de situatie niet permanent verslechterd.

De VOORZITTER: U gaat nu afronden.

De heer BILJOEN (gl): Ik sluit me aan bij de vragen die mevrouw Rehim Zadeh heeft gesteld, zodat ik dat hele stukje kan overslaan, voorzitter, maar ik wil dan nog 1 vraag stellen aan de wethouder, of de wethouder ook in gesprek kan gaan met ondernemers en bewoners, ook al zijn de ondernemers uit het overleg gestapt.

De VOORZITTER: Punt. Nee, we gaan er echt nu een punt achter zetten. Ik ben echt heel coulant geweest. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Dan geef ik mijn vriend Biljoen wel een halve minuut. Dit slaat echt helemaal nergens op. Jarenlang hebben we zij aan zij gestreden om het daar veiliger te maken voor fietsers en voetgangers, zij aan zij, GroenLinks en D66. Dit was ons doel. Nou komt het in de buurt en nu gaat u gewoon zonder fietsers en voetgangers te noemen alleen maar met het belang van ondernemers lopen. Waarom doet u zo? Waarom dit geflipflop? Waar is mijn groene vriend GroenLinks? Waar is mijn partner in de fietsvriendelijkheid van de stad? Ik zie ze niet.

De VOORZITTER: Het klinkt een beetje als liefdesverdriet. Daar had de heer Van de Velden vanochtend toch nog wel goede opmerkingen over. Kunt u het nog een beetje goed maken, mijnheer Biljoen?

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, die groene partner rijdt nog steeds op de bakfiets, die groene partner rijdt nog steeds op de bakfiets op het Kruisplein en die komt nog steeds inderdaad alleen op voor de fietsers en de voetgangers. Tegelijkertijd zien we nu allemaal verkeersstromen, en dat is waar ik ook iedere keer op wijs, allemaal verkeersstromen die op het plein samenkomen. We hebben al jarenlang ook zij aan zij gestreden om er een groene wandelboulevard te maken. Het Kruisplein is dichtgegaan, hij is weer opengegaan, een totaal onoverzichtelijke situatie voor allemaal auto's, ook auto's van de gemeente, die constant daar blijven rijden. Wat ons betreft doen we helemaal een mooie, groene wandelboulevard vanaf Centraal Station naar de singels.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorlopig zorgt hij ervoor dat geen fietser daar dan nog veilig kan rijden en een bakfiets al helemaal niet. Dus mijnheer Biljoen, kom terug bij ons, sta weer aan onze kant. Alsjeblieft, wees weer onze groene vriend.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, hoewel het er wel op lijkt, ik zit niet aan die kant van de tafel. Ik heb niet beleid op dit moment schreven, ik heb niet allemaal die borden daar zo

geplaatst op het Kruisplein zelf. Ik zou het graag willen, want dan had ik een hele andere beslissing gemaakt, zodat we daar inderdaad een hele fietsvriendelijke en voetgangersvriendelijke Kruisplein hebben, want dat is ook wat de stad verdient.

De VOORZITTER: Anderen? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dan is nu het woord aan de wethouder.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12.13 M1 Stel de West-Kruiskade en Kruisplein tijdelijk weer open

“De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 15 en 17 juli 2025, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2025, waaronder de le herziening van de begroting 2025';

constaterende dat:
- het Kruisplein is afgesloten voor autoverkeer, terwijl tegelijkertijd de bouw van De Modernist de belangrijkste noord-zuidverbinding langdurig blokkeert;
- de afsluiting van het Kruisplein en omliggende wegen (zoals de Westersingel en Mauritsweg) leidt tot ernstige bereikbaarheidsproblemen voor bewoners en ondernemers in het Oude Westen;
- het eerder gebruikte RMA-evaluatierapport is gebaseerd op een tijdelijke proef uit 2020 zonder structurele verkeers- of leefbaarheidsdata of economische impactanalyse;
- de enige door ondernemers en bewoners breed gedragen oplossing - het tijdelijk openhouden van de West-Kruiskade - tot nu toe stelselmatig buiten het participatieproces is gehouden;

overwegende dat:
- er geen actuele, integrale herbeoordeling heeft plaatsgevonden van het verkeersbeleid in het gebied rondom het Kruisplein na het bekend worden van de langdurige bouwafsluitingen;
- ondernemers en bewoners onevenredig de lasten dragen van deze verkeersmaatregelen zonder dat zij effectieve compensatie of zeggenschap hebben gekregen;
- het tijdelijk openstellen van de West-Kruiskade verkeerstechnisch mogelijk is en directe verlichting biedt voor de omliggende woonstraten;

verzoekt het college:
- om het Kruisplein tijdelijk open te stellen voor autoverkeer voor de duur van de bouw van De Modernist;
- om deze periode te gebruiken voor een nieuw, transparant participatieproces waarin met bewoners, ondernemers en wijkraden een gedragen en open plan wordt ontwikkeld voor de toekomstige inrichting van de West-Kruiskade, inclusief de mogelijkheid tot gedeeltelijke of volledige afsluiting;
- de raad uiterlijk in december 2025 te informeren over het participatieproces en de eerste uitkomsten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Als bestuurder werk ik namens de meerderheid van de raad en namens u. U heeft mij, en dat heb ik al vaker aangegeven, de opdracht gegeven het Kruisplein af te sluiten. Dat heeft u ook gegeven nadat De Modernist toch een beetje roet in het eten gooide. Ik denk dat we dat allemaal hebben beseft. Dat is niet zoals je het graag als bestuurder zou willen doen, maar ook toen zijn we niet op ons besluit teruggekomen en hebben we gezegd het Kruisplein moet dicht. Dat doen we overigens niet alleen maar omdat die tram daar meer gaat rijden vanwege Hofplein, want dat heeft natuurlijk ook weer een einde. Dan kom ik weer naar de raad en dan zegt u maar nu zijn die trams daar weg, kan hij dan weer open? Nee, dat doen we ook echt om andere zaken te regelen en dat is altijd een afweging die je als bestuurder maakt tussen bijvoorbeeld verkeersveiligheid, een robuust tramsysteem, zodat de tram een beetje door kan rijden, zodat ook de trein aan de concessie eisen kan voldoen, het bestendigen van VCP-maatregelen en ruimte voor stedelijke ontwikkeling. Dat zijn allemaal redenen die de grondslag liggen aan dit besluit. Daar sta ik tot op de dag van vandaag achter, totdat de raad een ander besluit neemt. Maar dat is niet zo en ik heb mij daar gewoon naar te voegen. Dat zal ik blijven zeggen. Hoe vaak u mij hier ook naar de tafel komt en hoe moeilijk het dossier van het Kruisplein ook zal worden voor mij, dat blijft het besluit, totdat u anders besluit. Dat zal ik dus ook continu blijven vertellen tegen ondernemers en bewoners. Overigens, ik hoor nu weer de bewoners en de ondernemers, zo zwart-wit is het niet. Het zijn niet alle bewoners, het zijn niet alle ondernemers die hiertegen zijn. Er zijn ondernemers die ertegen zijn, er zijn ondernemers die het een beetje mwah vinden, het kan linksom, het kan rechtsom, en er zijn ondernemers die het ook een prima idee vinden. Zo vind je die variabiliteit ook in de bewoners. Dus de ondernemers, de bewoners bestaan in deze discussie niet. Die is echt veel veelzijdiger dan hier toch door een aantal sprekers wordt geponeerd. Dan heb ik eigenlijk de vraag van BIJ1 wel beantwoord, denk ik. Na 11 augustus gaat de doorsteek weer dicht. Een van de mogelijkheden is de keerlus, wanneer komt die? Ik ga u dat binnen nu en een week per schrift helemaal uitleggen. We zitten nu nog in de laatste finalisering ervan. Ik kan u wel al zeggen dat dat 11 augustus zo een beetje zou zijn, dus gelijktijdig met het sluiten, maar we moeten daar nog wel wat zaken in de afstemming hebben. U zal overigens merken dat in de aanloop naar 11 augustus al wat maatregelen in de voorbereiding worden gedaan, dus schrik er niet van dat we in juli al een aantal keer het Kruisplein zullen afsluiten. Daar worden bewoners ook gewoon over geïnformeerd, maar dan bent u nu ook geïnformeerd, want u gaat allemaal op reces en dan wordt u straks weer allemaal onrustig. Want als Kruisplein valt, dan heeft u gelijk alweer de pen in de hand, maar we moeten natuurlijk ook voorbereidend werk doen om te voldoen aan de wensen ook die ik vanuit D66 en uw raad heb gekregen om per 11 augustus de zaak ook weer af te sluiten.

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, wethouder, voor die beantwoording en we kijken uit naar de brief. Ik hoor dat er waarschijnlijk maatregelen getroffen worden voor 11 augustus in voorbereiding en ik vraag het omdat, als ik me niet vergis, er ook een vergunning moet worden aangevraagd voor werkzaamheden in de buurt van een tramspoor. Dan vraag ik me af, is die vergunning al aangevraagd? Zo ja, fijn. Zo nee, wanneer verwachten we die te krijgen en wat doen we op het moment dat we niet een vergunning krijgen om de werkzaamheden te starten bij een tramspoor? Want als er dan al maatregelen voor 11 augustus genomen worden, dan wordt het denk ik lastig.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Als u het niet erg vindt, ook omdat vergunning is weer een gekkig woord in dit systeem, we hebben inderdaad advisering nodig vanuit de RIT aan de MRDH. De MRDH, die heeft daar dan weer een besluit op nodig. We zijn met de RIT en de MRDH goed in overleg. Overigens als wegbeheerder mag ik allerlei besluiten nemen hoor, dus daar zit wat ruimte ook voor ons in. Overigens kan het na 11

augustus misschien ook nog gerealiseerd worden. Wat voor mij heel belangrijk is, is dat die keerlus er is zo snel als dat we ook op de Westersingel aan de gang gaan. Daar heb ik u ook al gezegd, de Westersingel gaan we binnenkort ook nog volgens mij de riolering vervangen en dat betekent dat ik het logistieke verkeer sowieso via een andere route van West-Kruiskade moet kunnen omleiden, dus een keerlus moet hebben. Overigens keren auto's daar nu al, alleen formaliseren we dat op dit moment.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, wethouder. Goed dat u al in overleg bent met de MRDH. Mag ik u vragen om de raad daarover op de hoogte te houden?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Zeker en u krijgt binnen een week dus een brief over hoe dat zit dat nou precies met die keerlus, hoe ziet die planning eruit, waarin ik u ook al aangeef dat het echt wel kan gebeuren dat we misschien daarin wat uitlopen, maar ik heb wel mijn projectteam erop gezet dat 11 augustus gaat die dicht, die keerlus kan misschien nog wel door wat tegenvallers wat uitlopen, maar ik heb er wel alle kracht op zitten op dit moment om dat per 11 augustus te realiseren.

De VOORZITTER: Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, voorzitter. Dus even specifiek dat u in de brief meeneemt ook de voortgang hoe het staat bij de vergunningaanvraag met de MRDH?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Nou, ik leg uit hoe het proces van die keerlus zit. Dus het is de vraag of dat nou een vergunning is of niet, maar dat zal ik in de brief nog even uitleggen voor u.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, wethouder. Ik vraag er specifiek om omdat het volgens mij wel van belang is dat we die vergunning hebben voordat we overgaan tot maatregelen op het Kruisplein. Dus nogmaals het verzoek of u dat specifiek zou willen meenemen in de brief die ons binnenkort toekomt.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Wij worden overigens, dat krijg ik dan weer net binnen, in het proces van vergunningsverlening, dat loopt. Movares ondersteunt ons daarbij, dat is een extern bureau. Dat is ook lekker snel, dan hoeven we daar onze eigen mensen niet. Movares werkt al voor de RIT en MRDH en is dus bekend met het gebied. Dus dan weet u in ieder geval wat de actuele stand van zaken is. We hebben een extern bureau in de arm genomen, die schakelt ook direct met RIT en MRDH in het hele te doorlopen proces wat wij nog moeten doen om daar een goedkeuring op te hebben.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Dus de tijdelijke verkeersmaatregel loopt morgen af, hoe komt de situatie er dan uit te zien? Kunt u daar iets meer over vertellen?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): De tijdelijke verkeersmaatregel op het Kruisplein bedoelt u? Die gaat gewoon dicht. Er komt een paaltje en we gaan met visuele maatregelen ook aangeven dat dat een fietspad is en geen autopad.

De VOORZITTER: U heeft geen tijd, mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Een puntje van orde, want de wethouder zei 1 ding wat ik toch echt even wil dat die dat anders zei. Ik denk ik laat het hele debat lopen, want ik ga niet over het Kruisplein, maar u zei ik werk voor een meerderheid van de raad. Dat wil ik toch wel even rechtzetten. U werkt voor de hele raad en de meerderheid beslist bij stemming wat ze

vinden dat u moet doen. Maar ik hoop wel dat u af en toe ook voor de minderheid wel oor en oog heeft. Was ook anderen overigens.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): In mijn uitvoering, heb ik gezegd, luister ik naar de meerderheid van de raad, maar ik luister altijd naar alle raadsleden en ik geef u altijd zorgvuldig antwoord. Bedankt voor die correctie, mevrouw Verkoelen.

De VOORZITTER: We gaan nu echt even het debat afmaken, want ik denk dat we gewoon allemaal willen gaan eten.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Bedankt voor die correctie, mevrouw Verkoelen. 'Stel West-Kruiskade en Kruisplein tijdelijk weer open', dat moge duidelijk zijn wat mijn antwoord daarop is, denk ik. Die ontraad ik uit volle borst. Ik kan het niet duidelijker zeggen. Het kan nog maar een keertje bekrachtigd worden door uw raad en anders heb ik een probleem, denk ik.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Toch vervelend, maar ik heb misschien wel een antwoord niet gehoord, is ook niet gegeven, daarom heb ik hem ook niet gehoord. Maar dat ging eigenlijk over de communicatie, want is deze nu inderdaad helemaal klaar, ondanks dat die deur openstaat in het kader van mijn motie inderdaad? Ik heb ook gevraagd of de wethouder een soort van tijdlijn kan schetsen van hoe de participatie eruit heeft gezien voordat die mobiele Wijkhub daar heeft gestaan. U mag er eventueel ook schriftelijk op terugkomen, want dan krijg ik dus een toezegging. Dank u wel.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): U wordt echt binnen een week voorzien van het hele participatietraject, over wat we hebben gedaan. De brief heb ik hier liggen, maar daar zitten nog wat kleine dingetjes in. Dus u wordt helemaal op uw wenken bedient. Hij gaat deze week uit.

De VOORZITTER: Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 12.13. Dan ga ik een voorstel doen om te schorsen. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Sorry voorzitter, maar we zouden het debat even schorsen en dan zou ik met een motie komen, maar ik weet dat dat hele stemsysteem en zo moet worden klaargezet, dus het lijkt me handig als ik misschien nu even de motie mag indienen. Is dat mogelijk? Dan hebben we het maar afgerond.

De VOORZITTER: Van mij mag het en dan moet ik gelijk ook een oordeel over de motie geven, dus dat wordt even puzzelen. Kijk, daar is de redder in nood.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Kleine stoelendans met mevrouw Bruin?

De VOORZITTER: Ja, moment.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Hij doet het. Dank u wel. We heropenen weer het speelautomaathallen debat. Mevrouw Van Wifferen heeft een nieuwe motie en die gaat u nu even aankondigen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Mevrouw De Bruin, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Bruin, niet De Bruin.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Sorry, de voorzitter. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Ik heb deze motie ingediend en dat komt omdat we hadden het debat heel erg over het speelveld, van willen we nou die openingstijden beperken of willen we juist ruimte geven voor gereguleerde gokplaatsen. We gingen het juist verruimen, dat was een mooie handreiking van de burgemeester, en ineens met een U-bocht werd er een lobby ingezet om Holland Casino weer terug te dringen. Toen dacht ik dat kan zo niet zomaar zonder politieke beslissing en daarom heb ik ook een motie. Dat is geen lobby voor beperking sluitingstijden. Waarom doe ik dat? Niet omdat ik voor gokverslaving ben, ben ik hartstikke op tegen, maar omdat ik denk dat je in een gereguleerde omgeving, ook 's nachts, ook waar preventie bezig is, waar mensen opletten, dat het een veel betere plek is dan bijvoorbeeld illegale gokhallen of bijvoorbeeld de online gokwereld. Daarom wil ik deze motie toch nog even indienen, zodat we even transparant en politiek hierover kunnen besluiten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank en de motie komt deze kant uit. Dank u wel. We hebben hier de motie 'Geen lobby voor beperking sluitingstijden Holland Casino', aan de achterzijde voldoende ondertekend en maakt daarmee onderdeel uit van onze beraadslaging. De woordvoerders zijn er ook. De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Volgens mij lag er al een motie van 2 jaar geleden, waarin de raad heeft opgeroepen richting het Rijk voor het inperken van de sluitingstijden van Holland Casino. De motie die wij net hadden ingediend, mevrouw Reitema en ik, een vergelijkbare motie om de lobby te versterken. Ik vind het echt onacceptabel dat mevrouw Van Wifferen ons en kennelijk ook de burgemeester beschuldigt van schimmig gedrag, ben ik echt niet van gediend. Daarom hebben we de motie aangepast en dienen we hem alsnog in.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Komt er ook een motie vanuit die zijde. Het dictum noemen? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Ik heb geen nummerlijst meer. Het is de motie 'Gelijke monniken, gelijke kappen' en het dictum verzoekt het college de lobby richting het Rijk en/of Tweede Kamer te versterken om gemeenten van meer eigen regie te voorzien om grenzen te stellen aan openingstijden van vestigingen van Holland Casino en de raad hierover te informeren. Hij moet nog ondertekend worden, heer Koster en mevrouw Reitema. Dit betreft motie 3. De heer Koster komt hierheen voor een krabbel. Dan is die nu in voldoende mate ondertekend en maakt hij daarmee onderdeel uit van ons proces. Jongens, dit is zo ad-hoc invliegen. Waren er nog meer woordvoerders op dit ontwerp die hier iets nog van wilden vinden? Ik zag mevrouw Reitema staan. Nee, prima. Dan gaan wij nu door naar de appreciatie door de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Die is heel kort. Motie nummer 5 van mevrouw Van Wifferen, die ga ik ontraden, want u kent mijn standpunt. Dat heb ik net uitgelegd. Motie 3A, heb ik net gezegd dat die lobby al een keer heeft plaatsgevonden, dus dat dat ook weinig kansrijk is. Maar als uw raad dat wil, dan gaan we weer kijken, maar ik zou hier gewoon zeggen de andere route in de toezegging die ik heb gedaan, die zou kunnen. Maar als dit het alternatief is, ik weet niet of hier nog veel uitkomt, maar het is ook niet dat ik er principieel op tegen ben. Dus ik laat het oordeel aan uw raad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank aan de burgemeester en dan kunnen wij dit agendapunt sluiten. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Wij hervatten de vergadering weer om 20.00 uur, na de dinerpauze, met stemmen om 20.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 17 juli 2025

Notulen van de raadsvergadering van 17 juli 2025 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 11

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

15. STEMVENSTER

De VOORZITTER: Zijn we allemaal binnen? Dan heropen ik de vergadering. En dan zijn we aangekomen bij de besluitvorming naar aanleiding van de debatten van vandaag en de amendementen, moties die erbij zijn ingediend. En voor we gaan stemmen, doe ik even eerst een rondje stemverklaringen. Er is ook een verzoek binnengekomen om nog eventuele stemverklaring af te leggen over de stemming van de Voorjaarsnota na stemming op de moties en amendementen. Dus dan kunnen de moties en amendementen gewogen worden en dan kan er nog eventueel een stemverklaring voor de finale stemming op de Voorjaarsnota plaatsvinden. Dus als u daar behoefte aan heeft, dan krijgt u daar ook nog een gelegenheid voor. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, volgens mij gaan we, althans zo heb ik het altijd geleerd, maar ik ben geloof ik politiek niet zo slim altijd, eerst amendementen, dan gaan we stemmen, dan de moties. En dan vind ik dat we de juiste lijn doen, want de amendementen zijn direct van invloed op het besluit en de moties dat zijn verzoeken.

De VOORZITTER: Heeft u gelijk in. We gaan eerst over de amendementen stemmen, dan is er mogelijkheid voor een stemverklaring, dan komt de Voorjaarsnota en dan zijn nog de moties over de Voorjaarsnota. Zullen we hem zo afspreken? Mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, nog voordat we gaan stemmen, wilde ik toch nog een motie intrekken en dat is de motie bij de Voorjaarsnota nummer 8 'Geef seksuele straatintimidatie een gezicht'. We hebben daar als fractie lang over nagedacht, want we vinden het echt heel belangrijk om dit signaal te maken. We realiseren ons ook dat de wethouder een hele mooie toezegging heeft gedaan. Dat heb ik ook in het debat aangegeven dat ik daar heel blij mee ben. En ik denk voor dit stadium ga ik gewoon afwachten waar hij mee komt en vind ik het dan ook netter om de motie voor nu terug te trekken. En dan hoeven we hem vandaag ook niet in stemming te brengen, scheelt weer 1 stem.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Rehim Zadeh.
Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, ik zal niet meestemmen op amendement AAA, vanwege mijn leven buiten deze raad. En ik zal blijven zitten, als dat goed is?

De VOORZITTER: Ik sta toe dat u blijft zitten, maar we zullen ook registreren dat niet meestemt. En het is bij amendement AA1? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Het is AA1, maar we snappen waar u blijft zitten. Dat is volgens mij de uitkomst daarvan. Omdat we daarna in 1 keer doorgaan, heeft u nu wel ruimte om op de overige moties nog stemverklaringen af te geven. Hoeft niet, mag wel. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): We hebben ook nog stemverklaringen. Bij de Voorjaarsnota op de amendementen U en V en op motie 24. Want wij zien wel dat er goede elementen in zitten, maar we zien ook dat het eigenlijk niet is besproken en niet toegelicht. Dus wij stellen voor om die goede elementen mee te nemen in het debat over het initiatiefvoorstel later dit jaar, maar gaan nu wel tegenstemmen.

De VOORZITTER: Helder. De heer Seger-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, 2 stemverklaringen over 2 amendementen althans q groep amendementen. De amendementen van GroenLinks-PvdA tegenbegroting die gedekt zijn door wat ook echt specifiek in die amendementen staat: 12,5 procent logiesbelasting. Daar moeten wij om die reden tegenstemmen, want wij vinden dat een veel te hoog tarief, ook al zijn we soms voor de dingen die beoogd worden. En ten tweede: Volt heeft 2 amendementen waarbij ze dekking zoeken bij de parkeerpilot. En wij zijn wel voor dat wat u wil bereiken met die amendementen, maar we hebben zelf ook een amendement met diezelfde dekking. En omdat wij nou eenmaal kleiner zijn dan Volt komen we later aan de beurt, dus dan gaan we dan tegen die van Volt stemmen en voor dat van ons. Dank.

De VOORZITTER: Helder. De heer Vicario.

De heer VICARIO (vvd): Dank u, voorzitter. Stemverklaring bij de motie van onder andere PvdA-GroenLinks. Dat is 12.5.4. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Nee, dat mocht nu toch ook?
Ik hoor dat mag.

De VOORZITTER: Ja, als er een stemverklaring op de Voorjaarsnota moet worden afgegeven, op de nota zelf. Dus als u ook nog op moties dan mag dat nu ook, alleen er zijn soms mensen die op het besluit zelf van de Voorjaarsnota, op de manier waarop die geamendeerd wordt dat die daar ook nog wat op willen kunnen zeggen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Mijn verzoek voorzitter was ook om dan het uit elkaar te trekken en nu de Voorjaarsnota te doen en daarna alle andere moties. Want we gooien het wel heel erg door elkaar en ik zou het wel als een blok willen zien.

De VOORZITTER: Ik had net gezegd we gaan in 1 keer door, omdat we met stemmingen doorgaan. Als u wil dat het gewoon nu even uit elkaar getrokken wordt dan doen we dat. Dan pakken we hem gewoon even los van elkaar. Dan doen we nu alles op de Voorjaarsnota. Dan geef ik een stemverklaring mogelijkheid voor de besluitvorming op de Voorjaarsnota en dan vervolgens als we de Voorjaarsnota ook met moties hebben gehad, geef ik weer een mogelijkheid voor de stemverklaring op de rest. Zullen we het zo doen? Is dat goed? Heeft u het, de heer Vicario, nog over de Voorjaarsnota? Dan mag u doorgaan. Mevrouw Abrahamse.
Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Een motie bij de Voorjaarsnota, motie 38. Wij zullen daar tegenstemmen, omdat we krijgen natuurlijk de havenvisie zelf richting het einde van het jaar. Dus om datzelfde team dan ondertussen aan het werk zetten voor een voortgangsrapportage, hebben wij liever dat ze daar hun werk op inzetten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer de Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Bij de Voorjaarsnota 8.1 10 ‘Nooit meer erfpacht’. Wij gaan daar voorstemmen, maar we vinden wel een aantal overwegingen vrij stevig. Waar we ons niet helemaal in kunnen vinden, maar onderstreept zijn, zijn wij wel voor de motie. En heb ik nog een tweede, dat is bij 8.1 40 ‘Spookhuizen horen op de kermis’. Daar gaan wij tegenstemmen. Niet zozeer omdat wij tegen de leegstandsverordening zijn, maar het ook niet zo chic vinden zelf als wij eerder tegen hebben willen stemmen op het geld bij de Voorjaarsnota vrijmaken daarvoor, om vervolgens dan weer te zeggen: zo snel mogelijk.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Voorzitter, 8.1 motie 5 over de fatbikes. We vind het echt een sympathieke motie, maar we gaan toch helaas tegen moeten stemmen. Want we menen dat niet de fatbikes zelf, maar de mensen die rijden het probleem zijn en we voelen meer voor het aanpakken van die overtreders. Ik voel meer voor het fysieke werk, dus dat is onze voorkeur.

De VOORZITTER: Blijft u binnen de wet, mijnheer Oostdijk. Zou mijn oproep zijn. Mevrouw van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, ik heb een stemverklaring over 8.1 4, een motie van Leefbaar Rotterdam over de economische zones. We gaan voor de motie stemmen, maar met de wetenschap dat sommige wetgeving nu juist duurzaamheidsinitiatieven geen door kan vinden... Maar wel met de kanttekening dat dit geen manier kan zijn om juist klimaatmaatregelen te omzeilen. Dus daar gaan we dan wel van uit en daar blijven we ook op letten.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank u wel, voorzitter. Stemverklaring op verschillende moties op de Voorjaarsnota die betrekking hebben op het parkeren. 27, 28, 32, amendement R, S en T. Wij hebben natuurlijk ook onze favoriete dagen die we gratis of gekort zouden willen hebben tijdens bepaalde dagen, waaronder inderdaad Keti Koti, maar dit is nu eenmaal wat voorligt. Daar zijn wij tevreden over met dit besluit, dus daarom zullen wij tegen deze moties en amendement stemmen. Dan ook nog motie 24, die vinden wij nog iets te prematuur om daar nu eigenlijk op voor te stemmen zolang de wetsbehandeling in de Kamer nog niet is afgerond.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Op de amendementen uit de visiebegroting van GroenLinks-PvdA, daar zullen wij wel toch op een aantal amendementen tegenstemmen om de reden die het CDA ook al aangaf. Waar een te grote stijging van logiesbelasting wordt gevraagd. Wij zullen wel voor het amendement M stemmen, waarin Kipa gered wordt vanuit armoedefonds, omdat we de redeneerlijn van de wethouder toch niet volgen. Omdat er al miljoenen zijn doorgesluisd naar de algemene middelen en we ons niet kunnen voorstellen dat er 4 ton per jaar niet uit die middelen gehaald kunnen worden. En als laatste de motie ‘Status aparte in Hoek van Holland’. Daar hebben we het erg lang over gehad met elkaar. Hadden wij nooit zo geformuleerd zoals die er nu staat. Maar er moet iets gebeuren in de hoek van Holland en zeker de inzet op flexwoningen. Dat heeft ons over de streep getrokken, dus we gaan voorstemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een stemverklaring op motie 4 'Een speciale zone voor een speciale haven'. GroenLinks stemt tegen deze motie, omdat het instellen van een speciale economische zone voor de Rotterdamse haven voor Leefbaar Rotterdam vooral gericht is op het versoepelen van belangrijke wet- en regelgeving, wat ten koste kan gaan van ecologische normen. Wij staan voor een stevige landelijke stikstofaanpak en niet voor lokaal pleisters plakken op stikstof. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen, wilt u nog?

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik heb niks over de amendementen, wel de moties. Tot mijn grote spijt, mijnheer van Dommelen, ik ben dermate gefrustreerd en in mijn wiek geschoten over de erfpacht. Dat ik toch echt zit te wachten op beleid en ook zit te wachten op wat de wethouder hier nog over te vertellen heeft. Dus ik vind het prematuur om nu akkoord te gaan met maar erfpacht weg te laten gaan. Dus dat is waarschijnlijk wel mijn uitkomst, maar voorlopig nog niet. Eerst de wethouder maar eens horen. Dus tegen nu. En dan heb ik er nog eentje, die vind ik wel heel bijzonder en heel leuk. De SP wil een gratis krant, nummer 31, in de buurthuizen en dat verdient natuurlijk waardering. Maar als je de motie nu goed kijkt dan krijg je ook wel een soort heimwee, want het gaat... Even voor de geschiedenis van de heer Coşkun, het Vrije Volk dat in '91 fuseerde met het Rotterdams Dagblad tot het Rotterdams Dagblad, dat werd in 2005 opgeheven. Dus de Rotterdamse editie, dat is wat u waarschijnlijk bedoelt, zo is hij en een lokale krant die de mensen bindt, dat is natuurlijk hartstikke goed. Maar deze kant bestaat niet meer, dus we moeten een nieuwe krant. Ik bied u Jouw Nieuwsblad aan, is een heel mooi blad, kunt u ook verspreiden.

De VOORZITTER: Het is een stemverklaring.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Maar we zullen voorstemmen, want al was het maar uit respect voor die Rotterdamse kranten die ooit wel hun eigen voorpagina hadden.

De VOORZITTER: De nostalgie is terug. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIEGER (gl): Dank, voorzitter. Amendement I van het CDA is een sympathieke. Wij zullen alleen tegen moeten stemmen. Het gaat vooral over de dekking. Wij maken ons wat zorgen om de dekking waarvoor gekozen is, omdat ook juist die ledverlichting heel erg belangrijk is voor verduurzaming. Dus we kunnen niet ons vinden in die dekking. Motie 42 van BIJ1. Hier hebben we zelf ook heel veel op ingezet. Participatie vinden we zelf ook heel erg belangrijk. We zullen toch tegenstemmen, omdat het op dit moment nu juist te laat en overbodig is want, de trajecten zijn al bezig.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, we zijn natuurlijk heel blij met de steun van mevrouw Verkoelen voor het AD RD, maar je hebt ook nog de seniorenkrant De Schuttevaer voor de *schippers (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*. Ik noem maar wat, maar goed, laten we daarover ophouden. Voorzitter, we zijn erg sympathiek tegenover de tegenbegroting. We zouden het zelf anders hebben ingevuld, ook over die OZB. Daar kan je natuurlijk heel lang over discussiëren, maar we zijn grotendeels voor. Alleen amendement O over die digitale inclusie ruilen met iets anders, is echt appels ruilen met peren. Dat snappen we niet. Daar zien we ook het nut niet van in, dus over O zijn we tegen. En Q over dat Wilzen, dat is natuurlijk een belangrijke naam om in historie ingeschreven te staan. Wij vinden die 5 miljoen per jaar wel heel erg willekeurig. We snappen wel dat er iets nodig is, maar zomaar 5 miljoen in een potje stoppen zonder plan vinden we dan ook weer niet nodig. Dus daar zijn we ook tegen. En amendementen U en V van BIJ1 over de noodfonds en die tolken vinden we volstrekt prematuur. Had beter bij het debat over de ongedocumenteerden kunnen zijn. We vinden het

ook niet netjes dat bij de Voorjaarsnota is ingediend, maar tegen de tekst kan je niet tegen zijn. Al weten we niet waarop die 8 ton en die 5 ton op zijn gebaseerd, dus dat zou wel nader moeten worden uitgewerkt. Maar de strekking van het verhaal zijn we wel voor en zullen we dan ook voorstemmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb een stemverklaring voor motie 8.1 24 'Rotterdam wordt Vrijhavenstad'. Ik heb me verdiept in de Vrijhavensteden in de Verenigde Staten en die zijn in staat om Vrijhavensteden te zijn vanwege het federale stelsel wat Amerika kent. In Nederland kennen we een decentrale eenheidsstaat, wat betekent dat een Vrijhavenstad daadwerkelijk niet kan bestaan in juridische zin en daarom zullen wij tegenstemmen. En op motie 12.8.2, daarin zal ik afwijkend van mijn fractie stemmen.

De VOORZITTER: Wij zullen de moties over de andere niet... Dat zijn de voorstellen, die doen we zo meteen nog een rondje. Dus die mag u even aanhouden. Anderen nog? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, nog 1 stemverklaring bij motie 10 'Nooit meer erfpacht'. Wij vinden het eigenlijk een motie die oproept om iets te doen wat we al met elkaar besloten hebben, om voorlopig geen nieuwe erfpacht uit te geven en in die zin is het overbodig om nog eens een keertje te bevestigen. En als tweede: erfpacht ligt bijvoorbeeld nu ook onder het vliegveld. Het is een instrument dat we gewoon vaker gebruiken, dus nooit meer vind ik ook gewoon veel te stellig. Dus daarom zullen wij daar tegenstemmen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, motie 27 en motie 28 bij de Voorjaarsnota van de ChristenUnie. Het is een slecht plan. Tegelijkertijd met deze motie proberen ze het plan een beetje te verbeteren, dus daarom zullen wij hier voorstemmen. Dan motie nummer 3 bij 12.9...

De VOORZITTER: Dit zijn moties die we straks gaan doen, de heer Biljoen. Nog andere amendementen, moties stemverklaringen bij de Voorjaarsnota? Dan heb ik 1 pair: de heer Becker is gepaird met mevrouw Yildirim. Dus dan bent u daar ook van op de hoogte. Dan gaan we beginnen. En we beginnen dus eerst met de amendementen op de Voorjaarsnota.

15.1 Stemming over de Voorjaarsnota 2025 en de daarbij behorende voorstellen

11.1 8.1 Voortzetting van het debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerst herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkplannen 2023 (voor het wijzigen van ingediende moties)

Amendement 8.1 AA, 'Tegenbegroting: zekerheid voor maatschappelijke initiatieven'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, CDS, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AC, 'Tegenbegroting: menswaardig bestaan voor Ongedocumenteerde Rotterdammers'. Het amendement is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, CDA, ChristenUnie en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AD, ‘Tegenbegroting: niet bezuinigen op aanpak onderwijsachterstanden’. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, 50PLUS, CDA, ChristenUnie en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AE, ‘Tegenbegroting: jeugdtegoed op peil houden’. Het amendement is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, 50PLUS en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AF, ‘Tegenbegroting: oprichten belangenvereniging voor mensen onder bewind’. Het amendement is met 29 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, 50PLUS en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AG, ‘Tegenbegroting: harder werken aan meer woningen’. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, CDA, 50PLUS en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AH, ‘Tegenbegroting: start de Rotterdamse leegstandsaanpak’. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, ChristenUnie, SP, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, CDA, 50PLUS en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AI, ‘Tegenbegroting: niet wachten met funderingsherstel’. Het amendement is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, CDA, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AJ, ‘Tegenbegroting: steun aan wooncoöperaties’. Het amendement is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, CDA, ChristenUnie en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AL, ‘Tegenbegroting: veilige opvang voor dakloze vrouwen en LHBTQIA+ers’. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren, Volt, BIJ1, SP, CDA, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AM, ‘Tegenbegroting: blijvende zekerheid voor het kinderparadijs’. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, CDA, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AN, ‘Tegenbegroting: werken aan welzijn en sociale cohesie voor de wijken die dat het hardst nodig hebben’. Het amendement is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, 50PLUS en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AO, ‘Tegenbegroting: investeren in inclusie en acceptatie’. Het amendement is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AP, ‘Tegenbegroting: speeltuinverenigingen weer open’. Het amendement is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van

PvdA, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AQ, ‘Tegenbegroting: project Wilzen: een investeringsagenda voor een duurzame Rotterdamse haven’. Het amendement is met 29 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1 en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AS, ‘Geen gratis parkeren maar in groen investeren’. Het amendement is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AT, ‘Geen gratis parkeren maar in de toekomst van de haven investeren’. Het amendement is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Amendement 8.1 AR, ‘Wijkveiligheid boven pilot gratis parkeren’. Het amendement is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, Volt, 50PLUS en ChristenUnie.

Amendement 8.1 AU, ‘Gemeentelijke Zorgfonds voor Ongedocumenteerde Rotterdammers. Het amendement is met 30 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, SP, 50PLUS en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AV, ‘Tolkenvergoeding voor Ongedocumenteerde Rotterdammers in de Zorg’. Het amendement is met 31 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks, Volt, SP en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AW1, ‘Noodfonds naastenliefde’. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, Volt, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, CDA, 50PLUS en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AX, ‘Verlengen einddatum bestemmingsreserve Novex’. Het amendement is met 39 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP, 50PLUS en Groep De Jong.

Amendement 8.1 AY, ‘Geef verenigingen de financiële ruimte die nodig is’. Het amendement is met 35 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Amendement 8.1 AZ, ‘Maak van digitale veiligheid de prioriteit die het nodig heeft’. Het amendement is met 35 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, PvdA, Volt, SP en ChristenUnie.

Amendement 8.1 AA1, ‘Inzet op vrouwensport in den brede’. Het amendement is met algemene stemmen aangenomen.

De VOORZITTER: Dan komen we nu bij de stemming over de Voorjaarsnota zelf inclusief de amendementen die aangenomen zijn. zijn er nog mensen die hier een stemverklaring op willen afgeven? De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Zoals al eerder gezegd: hij is prematuur, hij is daardoor onvoldragen. Hij maakt geen echte keuzes, hobbelt een beetje door waar wij mee bezig waren. En Rotterdam verdient beter, dus we zullen tegenstemmen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik had al aangekondigd dat wij het echt zouden wegen. Dat hebben we ook gedaan. Wij vinden de parkeerpilot nog steeds een afgrond. Tegelijkertijd moeten we ook afwegen tegen al het andere. En ik begon mijn tweede termijn met dankzegging dat er een uitgestoken hand is geweest van het college naar onze voorstellen en daarom zullen wij uiteindelijk toch voorstemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wij hebben 15 amendementen ingediend met wezenlijke verschuivingen voor de stad die wij echt belangrijk vinden. Geen van deze amendementen heeft het gehaald. Dat vinden wij heel zonde. Jammer voor al die Rotterdammers waarin wij ons erg voor hebben ingezet. En daarmee kunnen wij de Voorjaarsnota ook niet steunen, dus wij zullen tegenstemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, eigenlijk idem dito. Ik begon mijn tweede termijn al dat dit een Voorjaarsnota was die weinig zou bewerkstelligen, dat er ook weinig mogelijkheden waren. Die mogelijkheden zijn ook nul gebleken, is al drieënhalf jaar zo, dus ook wederom nu zal ik tegenstemmen. Omdat ik echt serieus vind dat je samen een stad maakt en niet met 25 stemmen. En het is bizar dat het keer op keer niks maar ook niks gegund wordt. Dus tegen deze Voorjaarsnota. En ook omdat het natuurlijk, maar dat heb ik in betoog duidelijk gemaakt, eigenlijk weinig deuk in een pakje boter schiet.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Voorzitter, het zal u niet verbazen. We hebben dezelfde redenering als GroenLinks. Wij vinden het bijzonder treurig dat we allemaal mooie gedekte voorstellen hebben gedaan en er was een uitgestoken hand beloofd bij de jaarstukken en we hebben daar niks van gezien, helaas. Dus de PvdA zal ook tegen deze Voorjaarsnota gaan stemmen.

De VOORZITTER: Dan zijn wij nu aangekomen bij de stemming over de Voorjaarsnota en de vaststellen van de wijkplannen. Er zitten 2 besluiten in.

11.1 8.1 'Vaststellen concept-Voorjaarsnota 2025 en 1e Herziening 2025'. Het voorstel is met 28 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, BIJ1, 50PLUS, ChristenUnie, SP en Groep De Jong.

11.1 8.1 'Vaststelling wijkplannen, onderdeel jaaractieplannen 2025'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

De VOORZITTER: Dan komen we nu bij de stemming over de moties bij de Voorjaarsnota.

Motie 1, 'Geef de Rotterdamse iconen stabiliteit'. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, BIJ1, CDA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP, Volt, Groep De Jong en 50PLUS.

Motie 2, ‘Tegenbegroting: startleningen voor wooncoörperaties’. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, BIJ1, CDA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP, Volt, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 3, ‘Waar is onze Tommie’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, ‘Een speciale zone voor een speciale haven’. De motie is met 26 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, Volt en mevrouw van Wifferen.

Motie 5, ‘Fatbike door twee, daar maak je fietspaden veiliger mee’. De motie is met 22 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en SP.

Motie 6, ‘Stop & bos’. De motie is met 24 stemmen voor en 19 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren, Volt, SP, CDA, BIJ1, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 7, ‘Benader de bewoners!’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 9, ‘Rotterdam als economische koploper’. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, SP, BIJ1 en Groep De Jong

Motie 10, ‘Nooit meer erfpacht’. De motie is met 25 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, BIJ1, CDA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP, Volt, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 13, ‘Graffiti op Zuid’. De motie is met 31 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 14, ‘Platform voor nachtcultuur’. De motie is met 41 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP en 50PLUS.

Motie 15, ‘Samen bouwen aan het Open Urban Platform’. De motie is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, GroenLinks, PvdA, BIJ1, CDA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren en Groep De Jong.

Motie 16, ‘Scan & betaal’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 17, ‘Fietsstraat, auto te gast in nieuwe wijken’. De motie is met 22 stemmen voor en 21 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, DENK, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 18, ‘Meer horecapleinen vol kroegen’. De motie is met 35 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, 50PLUS, CDA, ChristenUnie, Forum voor Democratie, Groep De Jong en SP.

Motie 19, ‘Koester het Kinderparadijs’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 20, ‘Rotterdams biodiversiteits keurmerk’. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, GroenLinks, PvdA, BIJ1, CDA, ChristenUnie, SP, Volt en Groep De Jong.

Motie 21, ‘Label E is niet Oké’. De motie is met 26 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 22, ‘Rotterdam als kindvriendelijke stad’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 23, ‘Thuishaven voor ideeën’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 24, ‘Rotterdam wordt Vrijhavenstad’. De motie is met 31 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks, SP, Volt, Partij voor de Dieren en Groep De Jong.

Motie 25, ‘Pilot gratis OV voor de laagste inkomens’. De motie is met 28 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, Volt, Groep De Jong.

Motie 26, ‘Rekeningresultaat met resultaat’. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, 50PLUS, BIJ1, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, Volt en Groep De Jong.
De VOORZITTER: Excuus, we gaan het even opnieuw doen. Gratis OV was het niet. Dan gaat er iets niet goed helemaal.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, we waren bij 27 en nu ineens krijgen we 32.

De VOORZITTER: Excuus, we gaan hem even over doen. Omdat in mijn stapeltje zat hij niet goed. Dus we doen eerst motie 32 opnieuw.

Motie 32, ‘Gratis OV op Wereldhavendagen’. De motie is met 28 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, 50PLUS, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Volt.

Motie 27, ‘Parkeren tijdens Keti Koti’. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, PvdA, BIJ1, GroenLinks, SP, Partij voor de Dieren, CDA, Volt en Groep De Jong.

Motie 28, ‘Laat de auto een (zon)dagje staan’. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, Volt, SP, BIJ1, 50 PLUS en Groep De Jong.

Motie 29, ‘Onderzoek havendeal’. De motie is met 40 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP, BIJ1 en Groep De Jong.

Motie 30A, ‘Huurkorting schimmelwoningen’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 31, ‘Gratis krant voor iedereen’. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fractie van VVD.

Motie 34, ‘Laten en doen’. De motie is met 40 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, SP en Groep De Jong.

Motie 36A, ‘Status aparte in Hoek van Holland’. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP en Groep De Jong.

Motie 37, ‘Rotterdampas naar draagkracht’. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, GroenLinks, SP, PvdA, BIJ1, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, 50PLUS, Groep De Jong en Volt.

Motie 38, ‘Toch wel voortgangsrapportage 2024 havenvisie’. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fractie van VVD.

Motie 39, ‘Werk maken van armoedebestrijding kan niet wachten’. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, BIJ1, SP, Volt, Partij voor de Dieren, CDA, ChristenUnie, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 40, ‘Spookhuizen horen op de kermis’. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD en D66.

Motie 41, ‘Een thuis voor de nacht’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 42, ‘Definieer participatie’. De motie is met 35 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, PvdA, Partij voor de Dieren, Groep De Jong en Forum voor Democratie.

Motie 43, ‘Intermediair bedrijfsbureau’. De motie is met 35 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, CDA, ChristenUnie, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Motie 44, ‘Noodfonds naastenliefde’. De motie is met 28 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, SP, Volt, Bij1, CDA, 50PLUS en Groep De Jong.

15.2 Overige stemmingen

De VOORZITTER: Dit waren alle stemmingen rondom de Voorjaarsnota. Dan komen we nu bij alle overige debatten en dan mag u nu allemaal ook, indien u dat wenst, stemverklaringen afleggen voor de rest. De heer Vicario. Zullen we nog even volhouden, beste mensen= Dan kunnen we om 21.00 uur klaar zijn. Dat zou wel fijn zijn. De heer Vicario.

De heer VICARIO (vvd): Dank u, voorzitter. Stemverklaring bij de motie van onder andere PvdA-GroenLinks 12.5.4 ‘Meldpunt geoorloofde thuiszitters’. Wij zullen tegenstemmen. Wij delen de zorgen in de motie, die zijn volledig terecht. Wij zijn niet overtuigd vanuit de beantwoording van de wethouder en daarom willen wij dus uitgebreid eerst schriftelijke vragen stellen over meldpunten en thuiszitters. En op basis van de beantwoording daarvan zullen we verdere maatregelen nemen. Dank u.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Sorry, wij zien dat we per abuis op motie 44 tegen hebben gestemd, maar dat had voor moeten zijn voor de PvdA-fractie. Het had niet uitgemaakt, maar misschien kan het nog genoteerd worden.

De VOORZITTER: Welke motie is dat? Waar ging die over?

Mevrouw REITEMA (pvda): Dat was het 'Noodfonds naastenliefde', want we hebben ook gewoon voor dat amendement gestemd. Maar onze motie stond per ongeluk op tegen, maar hij moest voor zijn.

De VOORZITTER: Wordt genoteerd. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank, voorzitter. Ik heb 1 stemverklaring bij het debat over Beneluxplein, motie 1A over het toepassen van de regels. Niet alleen gebeurt dit al en is de toezegging mondeling ook al gedaan, maar daarbij vonden we het belangrijk om te benoemen. Het toevoegen van andere activiteiten zonder te benoemen wat voor activiteiten dat dan zijn. Zonder dat te concretiseren, vinden wij te onduidelijk, dus we stemmen tegen. Maar gros ervan gebeurt al en is al toegezegd.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Mevrouw Verkoelen.
Mevrouw VERKOELEN (50plus): Jazeker, voorzitter. 11.2.1 dat is die asielwet motie. Daar heb ik wel een stemverklaring. De asielwet met de aangenomen amendementen op de hulp aan illegale straf gesteld is, gewoonweg niet houdbaar. De Raad van State zal het afwijzen en zo niet, dan komt het niet door de Eerste Kamer. En we moeten ons eigenlijk als raad niet laten meeslepen in dit soort politieke spellen. Als we een signaal willen afgeven dan vind ik dat je naar de kern moet en dat is artikel 1 van onze grondwet en die is duidelijk. We discrimineren niemand en behandelen iedereen gelijk. Het verbod om hulp te bieden aan mensen zonder verblijfsstatus is dus geen gelijke behandeling en dat heet discriminatie. En al ben ik voor die strenge asielwet, ik ben tegen het aangenomen amendement. En dat betekent dat ik echt voor zal gaan stemmen, ondanks het feit dat er een aantal overwegingen in de motie zit die ik niet onderschrijf.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog? De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, motie nummer 3 bij 12.9 'Met je vracht niet in de wacht'. Wij gaan daar tegenstemmen, omdat de motie vraagt om openstelling voor alle auto's bij De Meent en daar zijn we absoluut op tegen.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Het zal u niet verbazen dat, bij 12.8, alle gelden die uit die Trump-norm komen die dan naar Rotterdam gesluisd moeten worden, dat wij daar tegen zijn. We zijn tegen de Trump-normen, ook tegen het inpikken van dat geld. Wat in onze ogen een soort bloedgeld is. Dat moet je niet willen accepteren.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Op motie 12.8.2 'NAVO-gelden voor bloeiende maakindustrie'. Ik ben niet tegen een Europese wapenindustrie, zeker niet gezien de dreiging op het Europees continent. Maar ik vind de wapenindustrie ook een sector die zorgvuldige strategie vergt. Gezien de ernstige humanitaire gevolgen die oorlog heeft en oproepen tot en bloeiende maakindustrie hier in Rotterdam voor die wapenindustrie is wat mij betreft niet zorgvuldig genoeg. En daarom zal ik tegenstemmen in tegenstelling tot de rest van mijn fractie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Motie 12.5.4 van de Partij van de Arbeid over thuiszitters. Daar zullen wij op tegenstemmen, ondanks dat wij het noodzakelijk vinden

om alle thuiszitters in beeld te krijgen. Daarom stemmen wij nu tegen, omdat dat nu op dit moment niet in deze motie is opgenomen.

De VOORZITTER: Dank. De heer de Waard.

De heer DE WAARD (Ir): Dank u wel, voorzitter. Bij agendapunt 12.13.1 motie van BIJ1 'Stel West-Kruiskade en Kruisplein tijdelijk weer open' zullen wij tegenstemmen. Als het aan mijn fractie had gelegen, had het natuurlijk anders geweest met de Kruisplein. Maar nu gaat het heel simpelweg de tram omgeleid worden, is het verkeersonveilig, dus kunnen wij niet anders dan tegenstemmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Niet. Dan gaan we stemmen.

11.2.1 9.4 Debat over 'Rotterdam staat op tegen asielwet', aangevraagd door het lid Vlieger e.a.

Motie 1, 'Verzet tegen asielwet'. De motie is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en Forum voor Democratie.

12.1 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument RTHA: Fairoaksbaan en Airportplein en omgeving

Motie 1, 'Visie op de toekomst van RTHA'. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, ChristenUnie, CDA, PvdA, Volt, BIJ1, Partij voor de Dieren, Groep De Jong en SP.

Motie 2, 'Duurzame invulling van het bedrijventerrein bij RTHA'. De motie is met 38 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, BIJ1, CDA en ChristenUnie.

Motie 3, 'Geen parkeeroverlast omwonenden RTHA'. De motie is met 39 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, SP en Groep De Jong.

Motie 4, 'Investeren is anticiperen'. De motie is met 22 stemmen voor en 21 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, DENK, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Raadsvoorstel over vaststelling van het Projectambitiedocument RTHA Fairoaksbaan. Het raadsvoorstel is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fracties GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, Volt, BIJ1, SP, CDA en Groep De Jong.

12.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van:
a. de brief aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek;
b. de 'Verordening toegang woningmarkt'.

Motie 1, 'Meten van effecten'. De motie is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en 50PLUS.

Motie 2, ‘Stop stigmatisering’. De motie is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 3, ‘Betrek de wijk in het afwegingskader’. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fractie van VVD.

Motie 4, ‘Tweede kans voor mensen met zorgbehoefte’. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, ChristenUnie, SP, BIJ1, Volt, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS, Groep De Jong en PvdA.

Motie 5, ‘Onderzoek alternatieven Rotterdamwet’. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, ChristenUnie, SP, PvdA, BIJ1, Volt, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 6, ‘Niet tussen wal en het schip’. De motie is met 22 stemmen voor en 21 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, DENK, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, BIJ1, Volt, ChristenUnie, 50PLUS en Groep De Jong.

Besluit over Vaststelling brief aan de minister Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Het Besluit is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, Volt, BIJ1, ChristenUnie, SP en Groep De Jong.

Besluit over Vaststelling van de Verordening toegang woningmarkt. Het besluit is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Volt, BIJ1, SP en Groep De Jong.

12.4 Het voorstel tot vaststellen van het Projectambitiedocument Windenergie Beneluxplein

Motie 1A, ‘Volledige toepassing van risico- en milieuregels bij windturbines Beneluxplein’. De motie is met 33 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, van de Peppel en Forum voor Democratie.

Motie 2, ‘Werk maken van Lokaal eigendomschap!’. De motie is met 42 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 3, ‘Van de wind kan je niet leven’. De motie is met 34 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA en SP.

Motie 4, ‘Nee tegen windturbines Beneluxplein’. De motie is met 40 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, SP en 50PLUS.

Raadsvoorstel over Projectambitiedocument windenergie Beneluxplein. Het raadsvoorstel is met 37 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, BIJ1, ChristenUnie, SP, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

12.5 Thuiszitters

Motie 1, ‘Voorkom dat scholieren thuiszitters worden’. De motie is met 29 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Partij voor de Dieren, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Motie 2, ‘Pak thuiszitten effectief en anders aan’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4, ‘Meldpunt geoorloofde thuiszitters’. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, CDA, SP, BIJ1, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 5, ‘Monitoring van geoorloofde thuiszitters’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

12.7 Voortgang lokale nota gezondheidsbeleid Gezonder010

Motie 1, ‘Een gezonde stad is breder dan zorg en welzijn’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

12.8 Tweeminutendebat over ‘Haven zo snel mogelijk op oorlogssterkte’, aangevraagd door het lid Abrahamse

Motie 1, ‘Onze haven is kritieke infrastructuur’. De motie is met 28 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP en Groep De Jong.

Motie 2, ‘NAVO-gelden voor bloeiende maakindustrie’. De motie is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Partij voor de Dieren, SP, BIJ1, Groep De Jong en mevrouw Maassen.

Motie 3, ‘Geen NAVO-militarisering en bewapening van onze haven’. De motie is met 37 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Partij voor de Dieren, SP, Groep De Jong en Forum voor Democratie.

Motie 4, ‘Kansen nieuwe NAVO-norm voor Rotterdam’. De motie is met 37 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, SP, BIJ1, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

12.9 Tweeminutendebat over ‘Meent’, aangevraagd door het lid Rehim Zadeh

Motie 1, ‘Meent het serieus’. De motie is met 22 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, VVD, 50PLUS en Forum voor Democratie.

Motie 2, ‘Logisch Laden en Lossen’. De motie is met 38 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, SP, BIJ1 en Groep De Jong.

Motie 3, ‘Met je vracht niet in de wacht’. De motie is met 28 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, Volt, SP, BIJ1 en Groep De Jong.

Motie 4, ‘Als het niet werkt, dan werkt het niet’. De motie is met 22 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, VVD, 50 PLUS en Forum voor Democratie.

Motie 5, ‘Het wordt goed vertoeven op de Meent’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 6, ‘Rotterdam Meent het echt’. De motie is met 25 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, PvdA, GroenLinks, SP, BIJ1, Partij voor de Dieren, CDA, ChristenUnie, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 7, ‘Me(en)ten is weten’. De motie is met 27 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, BIJ1, SP, Volt, CDA, Partij voor de Dieren en Groep De Jong.

Motie 8, ‘Doortrekken wat werkt’. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, Volt, ChristenUnie, BIJ1, Partij voor de Dieren, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 9, ‘Een goede ontsluiting houdt de binnenstad bereikbaar’. De motie is met 39 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP, BIJ1, Groep De Jong en Forum voor Democratie.

Motie 10, ‘Maximale inspanning voor onze ondernemers’. De motie is met 39 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, BIJ1 en Groep De Jong.

Motie 11, ‘Afpakken doet pijn’. De motie is met 32 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt en BIJ1.

12.10 Tweeminutendebat over De toekomst van het Stadsmuseum, aangevraagd door het lid vogelaar e.a.

Motie 1, ‘Stadsmuseum Rotterdam uit de mottenballen’. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, Volt, SP, BIJ1, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en Groep De Jong.

12.11 9.1 Voortgangsrapportage Armoede en schulden 2025

Motie 1, ‘Transparantie bij evaluaties’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, ‘Breng de schooltandarts terug!’. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, PvdA, GroenLinks, BIJ1, SP, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 4, ‘Goed advies verdient opvolgen, sluit aan bij de armoedescan’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5, ‘Beslisboom ja of nee? vraag het ervaringsdeskundigen’. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, BIJ1, SP, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

Motie 7, ‘Vroegsignalering moet leiden tot daadwerkelijke hulp’. De motie is met 26 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, Volt, BIJ1, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 8, ‘Sluit aan op de doelgroep met taal’. De motie is met 28 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, BIJ1, Volt, Partij voor de Dieren, CDA en Groep De Jong.

Motie 9, ‘Voorkom risico’s bij overheveling jeugdtegoed naar de Rotterdampas, onderzoek hybride model’. De motie is met 27 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, BIJ1, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 11, ‘Breng voedselhulp terug naar de wijk’. De motie is met 37 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD en Forum voor Democratie.

12.12 9.3 Beleidsregel openingstijden speelautomatenhallen

Motie 3A, ‘Gelijke monniken, gelijke kappen’. De motie is met 25 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD, D66, GroenLinks, Volt en 50PLUS.

Motie 5, ‘Geen lobby voor beperking sluitingstijden Holland Casino’. De motie is met 31 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van VVD, D66 en Volt.

12.13 Tweeminutendebat over ‘Verkeerscirculatie en participatieproces West-Kruiskade’, aangevraagd door het lid Van Campenhout

Motie 1, ‘Stel West-Kruiskade en Kruisplein tijdelijk weer open’. De motie is met 40 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

16. SLUITING

De VOORZITTER: Beste mensen, we zijn aan het einde gekomen. En het waren lange dagen, het was een lang jaar en ik wens jullie allemaal heel veel rust toe. Er zal weer een hele drukke periode aankomen met verkiezingsprogramma's, lijsten, campagnes en wat niet meer. Maar ga eerst even tijd besteden... En ik zou bijna in de geest van de heer van der Velden vanochtend willen zeggen: ga tijd besteden aan de liefde. Ik wens jullie een heel mooie vakantie toe. *(Applaus.)* En er is een borrel, beste mensen, dat weten jullie. En ik moet ook nog afhameren. Ik sluit deze vergadering.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	1306
In memoriam oud wethouder P.J. (Pex) Langenberg	1306
Mededelingen	1307
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 15 en 17 juli 2025	1307
Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergaderingen van: a. 12 juni 2025 b. 19 juni 2025 c. 26 juni 2025	1309
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 26 tot en week 28	1310
Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Oud-Crooswijk-west	1310
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Onderweg 1'	1310
Het voorstel tot vaststelling van: a. het aanwijzen van de economische activiteit Uitgifte in erfpacht van 'de Muziekbunker' in Hoek van Holland als activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang; b. het toestemming verlenen aan het college tot uitgifte in erfpacht van 'de Muziekbunker' in Hoek van Hollland.	1310
Het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de eerste begrotingswijziging 2025 en de conceptbegroting 2026 met meerjarenbegroting 2027-2029 Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard	1311
Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025	1311
Debat over 'Onacceptabele beperking doelgroepenvervoer Rotterdam!', aangevraagd door het lid Verkoelen e.a.	1478
Voortgang lokale nota gezondheidsbeleid Gezonder010	1491
Heropening en mededelingen	1493
Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Oud-Crooswijk-west (vervolg)	1495
Het voorstel tot wijziging van de afschrijvingswijze gemeentelijk vastgoed	1495
Het voorstel tot aanwijzing van een plaatsvervangend griffier bedrijfsvoering	1495
Debat over de Voorjaarsnota 2025, waaronder de eerste herziening van de begroting 2025 alsmede de wijkactieplannen 2025 (vervolg)	1495

Onderwerp	Pagina
Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument RTHA: Fairoaksbaan en Airportplein en omgeving	1547
Het herziene voorstel tot vaststelling van: a. de brief aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening inzake het aanwijzen van straten op grond van artikel 5, derde lid van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke politiek; b. de 'Verordening toegang woningmarkt'.	1555
Het voorstel tot vaststellen van het Projectambitiedocument windenergie Beneluxplein	1564
Systeemkeuze hoogwaardig openbaar vervoer nieuwe stadsbrug	1571
Tweeminutendebat over 'Haven zo snel mogelijk op oorlogssterkte', aangevraagd door het lid Abrahamse	1580
Tweeminutendebat over 'Meent', aangevraagd door het lid Rehim Zadeh	1591
Tweeminutendebat over 'De toekomst van het Stadsmuseum', aangevraagd door het lid Vogelaar e.a.	1609
Voortgangsrapportage Armoede en schulden 2025	1614
Beleidsregel openingstijden speelautomaathallen	1626
Tweeminutendebat over 'Verkeerscirculatie en participatieproces West-Kruiskade', aangevraagd door het lid Van Campenhout	1638
Stemvenster	1649
Sluiting	1665

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 11 september 2025.

De griffier,

De voorzitter,